GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0707
4	Work Number	D 3142
5	Page No (From... To)	1 to 184
6	Name of the Work	CAMP BELL'S TELUGU DICTIONARY
7	Subject	CAMP BELL'S

D. 3142
B. 707
11-11-7
D. 3142
1
2
D. 3142
GOVERNMENT ORIENTAL
MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS
D. 3142

Cāmpbells Tel. Dictionary

Charles Philip Brown 2

56 [illegible]

D. 3142.

Note on the Initial P and the liberty of dropping it

1. The Telugu P initial is very often dropt. Thus for పోయెను, పోవక they say ఓయెను ōva ōgo occurs only in Vema with a vowel initial –

2. But not in all words. Thus it never can be dropt in పాములు. పొలములు as ఆములు. ఒలములు &c are separate words

3 It is at pleasure changed into B. as బిరుదు (which means a title) for పిరుదు the thigh

4 Occasionally P initial is changed into the consonant V as in Bala Purnad cited by Appa Cavi 3. 377. where పుట్టి putti is changed into వుట్టి vutti because the prasa rhyme requires V. Thus also in the Padma Purana, III. 14 క॥ సుదతి గదిం గొన్న కళ్ళ ముది – విరుల పట్టె యొసప్పె నెల్ల జిల్లువ చేసె. Were this ōvĕ instead of vōvĕ the preceding vowel would be elided.

215

పంచ

1 పంచలోహం # answers I believe to false gold, artificial gold. 8 What... 5.
2 పండు as well as పంట is used for A crop of corn &c మునిపండు an old – 4
3 పంజుసేవ Vemana III. 128 the torch-dance
4.. 2. girl. – "an old ^crone trot" says Sir Thos. More. ^the converse of పిల్లకాయ పండుపన్నె a "full colour" is... 6
5.. we call jeweller's gold, the Telugus denominate పంచలోహం. This is not however quite correct. Pancha loham being what we call (with similar indistinctness) a metal watch or metal chain. Rees in his Cyclop. calls it "Gold-coloured-metal: Tombac, or Princes metal." ^Pinchbeck False gold? Those compositions however ^chiefly consist of copper and zink, while panchaloha (says W. 489) is "an alloy (this term is wrong) containing five metals, viz. copper brass, tin, lead, and iron." For Brass, he should have said zinc. I am however assured that "jewellers gold" is called సొకుస while అపరంజి is ^the very finest gold, denominated పదివన్నెబంగరు gold of the tenth touch – The artist adds that this is the very finest gold and that – – – see p. 340 N.° 1
6 a bright yellow which we call Naples Yellow, called "Reddish yellow"
7. I imagine the radical sense is To be full, or Ripe. To fruit, to bear. ఇలం పండింది The skies are ^going to falling! – పంటను పండించుట v. a. to grow a crop – మోవిపండు ... x
8 పంజరం also The body. W. This sense (denied by Traye) alone will explain Lalito x 11 – Dubio Vide Schol. In verse 21, where విద్రుపంజరం surely is the same as పట్టుశరీరం.
Cavi Carnas 3. 48. 1 పానుపు శైమది దివ్యభోజ పంజరమెన్న ఉలంకరించుము. +

9 పంచమం # the musical note re which in Indian music is defined as similar to that of the cuckoo (cokila) a trilling note to which the poets compare a ^warbling shrill or tremulous voice. The whimsical definition in W. is quite absurd – Say, a mellifluous tone.
x .. 7 the fruit of her lip – her cherry lip. Ila 1.20
11 పండుకొనుట Bhag x. 3. 21 To stay, ^Viresa says Buchia To finish, కరలేక్కుట is the sense as Z. A imagines. But ఈలపన్నం చేయుట, says G. V. తాళిమి(గ)పొందు says C. Narsim. who next proposed to read కొండంటు ontimpan – but this is precluded by the rhyme.
12 కన్నులపండువగా అలవడి She blessed his eyes; he thought his very een enriched" (Tam o Shanter)

1 పంక్తిభోజనం being a dinner eaten with others, పంక్తిభోజనమునకు రానివాడు is a person with whom cast &c prevents a man from eating.

2 { ప commutable with వ. Sd swapna in Sanscr. & sweven in old Eng. (Percy B: 2. ..) ouvami for oppami (q.v.) & Drōvadi for Draupadi (Adi Parv.)
In a new edition ప and వ must be mingled because they are commutable. Not so ప & వ. Or the four letters may be mingled.

3 ప # in some words seems changeable into h as పొన్ను. హొన్ను. gold. Is not this Canarese?

4 న్యాయం # in its radical sense is equivalent with విధి Mode, manner course, way. That which is appointed or determined. Conventional right, as distinguished from ధర్మం natural justice. తల్లి తండ్రి న్యాయంగా వుండిరి They were as father & mother to him. సాంగోపాంగన్యాయముగా చేసిరి they did it in a most complete manner

5 న్యాసం (v: W: 485. rather) Committing to heart: laying up in the thoughts: entrusting. A species of spell, whereby the magician lodges the inspiring deity or the magic syllables in any particular part of his body. See the curse of Ernulphus in Tristram Shandy. The second volume of the Saubhagya Ratnácaram consists of such spells.

6 .. P changed into B. It is vain to lay down rules for words excepted from the rule. I have even heard pirudu colloquially called birudu! On dropping the initial P see this volume page 332

7 పంకించు (not in MV.) Z.A says A low coarse word, meaning ~~to wag the head & this he thinks a blunder for కంపించుట~~. wrong; The same as చెంత్తి పొడుచు says V. Vencaya. అనర్థకప్పుడు పంకించెదు = క్రియనకొకల్పుదు A Bramh. This Z.A admits The word is common & also means దెప్పుట To taunt. To break out in rage.

8 పంగుసాచుకొని (for సాగిలముకొని) to lie sprawling

9 వాడు వాని తండ్రి వెకనో ముసోసినాడు he is the very picture of his father

ప్రసవపు నొప్పులు నిటించు. The pains of labour to appear, or commence.

T. నొసలు s. n. making in the inflex. sing నొసటి The forehead.

T. నోచు v. a. To perform a meritorious act.

T. నోట్టము s. n. Examination of coin by sight. నోటుగాఁడు A shroff, or money changer.

T. నొనాటు v. a. To pierce, so as to cause pain. నొనాడు To offend; to cause pain, or sorrow. నొనేయు To throw, so as to cause pain. These three words are compounded of నొ, the irregular infinitive of నొచ్చు *to pain,* and the verbs నాటు, ఆడు, and ఏయు q. v.

9 — T. నోము s. n. 1. A vow. 2. a meritorious act. 3. fasting. v. a. 1. To lose. 2. to perform a meritorious act.

T. నోరు s. n. making in the inflex. sing నోటి The mouth. నోరుముయ్యి Hold your tongue.

G. నౌకరి s. n. (from P. نوکری) Service. నౌకరు A servant. (P. نوکر)

S. న్యంకుఁడు s. n. A pupil who resides in his teacher's house.

S. న్యంకువు s. n. A deer.

S. న్యక్కారము s. n. Disrespect, contempt.

S. న్యగ్రోధము s. n. The Indian fig tree. *Ficus indica.*

S. న్యర్బుదము s. n. A thousand million.

S. న్యస్తము &c. adj. Deposited, placed, consigned, delivered.

4 — S. న్యాయము s. n. 1. Propriety, fitness. 2 justice, equity. 3. law. 4. morality. 5. logic. 6. a reason, or cause. న్యాయ్యము &c. adj. Right, proper, fit, just.

S. న్యాసము s. n. A deposit, or pledge. — 5

S. న్యుబ్జము &c. adj. Bent, crooked, hump-backed.

S. న్యూనము &c. adj. 1. Blameable, vile, wicked, despicable. 2. less, deficient, defective.

S. నృస్థిమాలి s. n. A name of *Siva*; as ornamented with a garland of human skulls.

ప

ప The thirty-sixth letter, and twenty-first consonant, in the Teloogoo alphabet. — 2, 3, 6

S. పంకము s. n. 1. Mud, mire, clay. 2. sin. పంకజము or పంకేరుహము (from S. జ *born,* and S. రుహ *what grows,* respectively.) The lotus; as produced in wet soil. పంకిలము adj. Muddy.

G. పంకా s. n. (from H. پنکھا) A fan.

T. పంకించు v. n. ~~To receive attention; to possess weight, or authority.~~ — 7

S. పంక్తి s. n. A line, row, or range. — 1

T. పంగ s. n. The forked branch of a tree. పంగటించు- పంగదించు or పంగలించు v. a. To open the legs. పంగటికాళ్ల adj. (from T. కాలు *the leg.*) Bandy-legged.

T. పంగనామము s. n. *vide* T. నామము No. 2.

T. పంగిడి s. n. A deep pit, for catching elephants.

T. పంకు s. n. ~~Pudendum muliebre~~. — 8

S. పంగువు adj. Lame, crippled, halt. s. n.

Reversed 28 Oct 1831

1. One who has lost his legs. 2. the planet *Saturn.*

T. పంచె s. n. A veranda.

S. పంచ adj. in composition only. Five. పంచకము adj. (from s. affix కన్) Five; relating to five, made of five, bought with five, &c. s. n. A field of battle. పంచగుప్తము or పంచగూఢము s. n. (from s. గుప్త or గూఢ *concealed.*) A turtle, or tortoise; as having it's five members hidden by it's shell. పంచజనుఁడు s. n. (from s. జన *born.*) Man in general; a man, as composed of the five elements. పంచత or పంచత్వము s. n. 1 Death, dying; as being the dissolution of the five elements. 2. the nature or condition of five. పంచదశకము s. n. (from s. దశక *ten.*) Fifteen. పంచదశము s. n (from s. దశన్ *ten.*) Fifteenth. పంచదశి s. n. The fifteenth lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. పంచనఖము s. n. 1. A tiger 2. an elephant. 3. a tortoise. lit. *five clawed.* పంచనఖి s. n. A lizard, or iguana. lit. *five clawed.* పంచభూతములు The five elements; viz. earth, fire, water, air, and æther. పంచగవ్యము s. n. The five articles derived from the cow; viz. milk, curds, clarified butter, cow's urine and cow dung. The *Hindoos* drink these five articles mixed together, as a purification, after any breach of their laws prescribed for purity. పంచపాత్ర s. n. 1. Five plates collectively. 2. a small metal vessel, in the form of a tumbler. పంచమి s. n. The fifth lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. పంచమము &c. adj. Fifth. s. n. 1. The seventh musical note, said to be formed by air drawn from five places; viz. the navel, the thighs, the heart, throat, and forehead. 2. one of the *Ragas* or modes of music. పంచముఁడు s. n. 1. The fifth man. 2. an outcast, *a Paria;* as not belonging to any of the four pure Hindoo tribes. పంచవక్త్రుఁడు s. n (from s. వక్త్ర *a face.*) *Siva.* పంచశరుఁడు s. n. (from s. శర *an arrow.*) The Hindoo Cupid. పంచశాఖ s. n. (from s. శాఖా *a branch.*) The hand. పంచాంగము s. n. (from s. అంగ *a member.*) An almanack; as specifying 5 different things; viz. the lunar day, the day of the week, the constellation, the conjunction of the planets, and the *kurcina,* of which there are eleven. పంచామృతము s. n. The aggregate of five articles, viz. milk, curds, butter, honey and water. This mixture is used as a bath for Hindoo idols. పంచాశత్తు adj. Fifty. పంచాశము adj. Fiftieth. పంచాయితి s. n. An assembly of five, or more, persons, to settle a matter by arbitration. పంచారూఢపత్రము s. n. A bond drawn cut in the presence of five persons; viz. the debtor, the creditor, the two witnesses, and the writer of the bond.

S. పంచ adj. in composition only. Broad, wide, spreading; as పంచాస్యము (from s. ఆస్య *a face.*) A lion.

T. పంచేశము s. n. The quantity of 5 *tooms* of grain.

T. పంచదార s. n. Sugar. చీనా or పటిక-పంచదార Sugar candy.

T. పంచెపాళీ or పంచాది s. n. The roof of a veranda or balcony.

T. పంచబంగాళము s. n. Disappearance, vanishing.

T. పంచితము s. n Cow's urine.

T. పంచు v. a. 1. To distribute, divide, or share. 2. to dispatch, or send. 3. to command.

T. పంచె s. n. A Hindoo's lower garment.

S. పంజరము s. n. A cage. (P. پنجره)

T. పంజు s. n. A torch.

T. పంజె adj. Poor, helpless. s. n. A helpless person. పంజెతనము s. n. Helplessness.

T. పంట s. n. Produce; crop. పంటపలంతి s. n. (from T. పలంతి *a woman.*) The earth. పంటసాల s. n. A granary or magazine.

T. పంటి s. n. A large earthen pot, with a wide mouth.

T. పంటె s. n. A distaff.

T. పంట్రకోల s. n. A harpoon.

S. పండ s. n. 1. Wisdom, understanding. 2. science, learning.

T. పండారాండ్లు s. n. plu. A certain cast of Hindoos, named *Punda*

S. పండితుఁడు s. n. (from s. పండ q. v.) A pundit, or learned bramin.

T. పండు s. n. making in the inflex. sing. పంటి and in the nom. plu. పండ్లు A fruit. v. n. 1. To ripen. 2. to produce. 3. to lie down. 4. to be accomplished. పండుటాకు or పండాకు A yellow or *ripened* leaf. పండువెన్నెల s. n. lit. *ripened* moon light. The height of the full moon. పండించు v. caus. To cause to ripen; to cultivate, or raise a crop. పండబారు v. n. 1. To begin to ripen. 2. to grow pale, or white.

T. పండుకొను v. comp. (from పండు q. v.) To lie down, or recline.

T. పండుగ s. n. A feast.

T. పండుచేప s. n. A species of cod fish.

T. పండువ or పండువు s. n. *vide* పండుగ.

T. పంద్రెండు or పండ్రెండు adj. numeral. Twelve.

T. పంతము s. n. 1. A vow, promise, or engagement. 2. a wager. 3. obstinacy, firmness, perseverance. పంతగించు v. n. 1. To vow. 2. to wager. 3. to persevere.

T. పంతులు s. n. plu. A title affixed to the proper name, and assumed by bramins in the northern circars, when employed by government. 2. a schoolmaster. This word I believe to be a corruption of పండితులు, the plural of పండితుఁడు q. v.

T. పంద s. n. A coward.

T. పంది s. n. A hog. పందికొక్కు s. n. An immense rat, commonly termed *a bandycoot.* పందికొమ్ము (from కొమ్ము *a horn.*)

The tusk of the wild boar. పందిగోం
డ్రించు To grunt as a hog.

T. పందిగడ్డ s. n. The name of a certain edible root.

T. పందియము s. n. *vide* పందెము.

T. పందిరి or పందిలి s. n. making in the inflex. sing. పందిటి, and the nom. plu. పందిళ్లు A shed made of leaves, or wicker work; *a pandal.*

T. పందుము s. n. (from T. పది *ten,* and T. తూము q. v.) Ten *tooms.*

T. పందెము s. n. A wager, stake, or bet. గుఱ్ఱపుపందెము A horse race. పందెము వోడు To lose a wager. పందెము గెలుచు To win a bet.

T. పందొమ్మిది or పంధొమ్మిది adj. numeral. (from T. పది *ten,* and T. తొమ్మిది *nine.*) Nineteen. పందొమ్మండ్రు s. n. plu. Nineteen persons.

T. పంపకము s. n. (from T. పంచు q. v.) 1. Division, sharing. 2. sending. 3. dismission. 4. contrivance, means, expedient.

T. పంపరపనసచెట్టు or పంపరమాసచెట్టు s. n. The tree which produces the fruit termed in the West Indies *the Shaddock,* and in India *the Pumplemoss.*

T. పంపు or పంపించు v. a. *vide* అంపు. The former word is also a substantive noun, and denotes - 1. Sending, dismissing. 2. a certain weight equal to five eighths of a seer. పంపుచేయు To send evil spirits to torment another.

T. పంబ s. n. A kind of drum.

T. పకపకలు s. n. plu. Loud bursts of laughter. పకపక నవ్వు or పకపకలాడు v. n. To laugh very loudly.

T. పక్క s. n. 1. The side. 2. a side or direction. 3. a page. 4. a bed, or bedding. adj. Near, next, neighbouring. పక్కయిల్లు The neighbouring house. పక్కపండ్లు The side teeth, as distinguished from those in front. పక్కబలము Auxiliary force; assistance, help. పక్కగాఁబోవు To walk alongside. పక్కయెముక s. n. A rib. పక్కపోట్లుఁబొడుచు To tickle one in the sides.

S. పక్కణము s. n. The residence of low, or outcast tribes.

TUD. పక్కము s. n. (from S. పక్షః) 1. A side. 2. the lunar fortnight, either of the moon's increase, or decrease.

TUD. ఫక్కి s. n. (from S. పక్షిః) A bird.

T. పక్కు s. n. A scab.

T. పక్కున adv. 1. Suddenly. 2. inconsiderately. 3. exceedingly.

T. పక్కెర s. n. Armour, mail.

S. పక్వము adj. 1. Ripe, mature. 2. dressed, cooked. 3. fit for use; fit, convenient. పక్వముచేయు 1. To cook or dress victuals, &c. 2. to bring any thing to a proper settlement. పక్వమగు To become ripe, or mature.

T. పగ s. n. 1. Hatred, hostility, enmity. 2. an enemy, or foe. పగదీర్చుకొను To revenge; to avenge. lit. To vent one's enmity. పగబట్టు To entertain or conceive hatred.

T. పగడ s. n. An ace; one, in games.

8

1 ... p. 339 N° 5 cont^d] "gold of 16 touches" is a poetical fiction - The tinsel, or gold leaf used in clothes is real gold - and so is the gold paint used in pictures, called [illegible] బంగారు - Compare [illegible] (Enter all this note under సువర్ణము) The term జాళువా is a word known only to the poets. - So "Potosi's mine - & "Ophir." - I since find that జాళువా is colloquially used for gold filagree work, or flowered gold

పగడము

1 పచ్చి # the radical sense of పచ్చి is ప్రత్యక్షం, ప్రసిద్ధం open, evident, un-hidden, unveiled, palpable, unconcealed, shameless, gross. brutal, arrant, or errant. Vide 6

2 పచ్చ # "Blooming, fine" seem to be the radical sense of పచ్చ & S. हरित which also means "Green & yellow" and "Fortunate". Leaf colour: leaves being first yellowish, then green, then yellow, being faded. కలంకారి పచ్చలు a sort of cloth, painted, or chintz. In Kladevi 1.18 what is the meaning of the proverb? (see my note there) There is a connection I suspect between this word "green" and పచ్చి pacchi "unripe". Various shades of green are called కప్పు పచ్చ dark green: తెల్ల పచ్చ light green: పసిరిక పచ్చ a still lighter tint: రాతి పచ్చ emerald green: చిలక పచ్చ bright green: పంక్తి పచ్చ dirty dark green

3 పచరించు .. In Canta Lalama Sat. verse 11 ... i.e. (Tadbh) ప్రచరణ ... to exceed in, to do greatly. In ... 6

4 పగ్గెలు ... in the passages cited from Chandralekha is ... pranksin ...

5 పగడ చెల్లు # is the విరుద్ధం ... Here enter Note 2. p 385 of the other copy. Also Note 18. [6] పచ్చి మిరపకాయలు green chilies. Note that this word has the opposite senses of concocted, ripe, & unconcocted, green. In Tara 4.56. పచ్చి కస్తూరి ... is An unsunned gland of musk pouncet box or phial. and also పచ్చి విషం Rank poison

[6] 3 In Tara 4.13 "going on at a great rate" In Parij. 1.9. the note explains .. 8

7 పచ్చ్చపువాడు ... (...) a "common thief, cheat" or swindler, a pickpocket. This word seems derived from the Sanscrit. It is peculiar to the north

8 .. 6 it by making manifest. In Tara 4.13 the note says, To continue or carry on. To ... Simply to do, or make; to act, to behave. In Ellana 3.168 ... X

9 పగడం is also a sanguineous excrescence from the eye

X .. 8 చేతులు. hands shewing: So also in Vij Vil 3.33 ...

12 పటాటోపం (Sanscrit) Pretence, vaunt, empty shew

13 పచ్చడం longcloth or chintz twenty four cubits in length: in chintzes it means a double ...

14 పటపట (imitative) Crashingly (either as teeth) or as splitting wood

---

పటాపంచలు 9

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY. MADRAS

9. T. పగడము s. n. 1. Coral. 2. vide పగడ. పగడంపురిక్క (from TUD. రిక్క a star.) The sixth of the lunar mansions.

T. పగతుండు s. n. An enemy, or foe. This word, in the nom. plu. makes పగలు, or పగతులు.

T. పగలు or పగులు v. n. To break, crack, or go to pieces; to be broken, or fractured, as a limb; to break, or burst, as a sore. s. n. making in the inflex. sing. పగటి Day, day-time. పగలువత్తి s. n. A blue light. పగలించు - పగిలించు or పగల్చు v. a. To break, or crush. పగలంగొట్టు To break into pieces, to break open, to break off. పగుళ్లు s. n. plu. Crevices, cracks. రాత్రిపగలు Day and night. పట్టపగలు Mid-day.

T. పగిది s. n. Mode, manner, way.

TUD. పగ్గము s. n. (from s. ప్రగ్రహ) A rope, rein, or halter.

34. TUD. పగ్గియము or పగ్గె s. n. (from s. ప్రజ్ఞా) Arrogance.

8. [illegible] 3 [6] T. పచరించు v. n. 1. To walk about; to wander. 2. to cause to extend.

T. పచారు s. n. Walking.

S. పచేలిమములు s. n. plu. The pulse termed Phaseolus radiata.

2 T. పచ్చ s. n. 1. An emerald. 2. any figure punctured, or tattooed, into the skin. adj. 1. Green. 2. yellow. పచ్చన or పచ్చదనము s. n. Green or yellow colour. పచ్చని adj. Green, yellow. పచ్చనిబంగారు Yellow, or pure, gold.

13 T. పచ్చడము s. n. A particular kind of cloth, generally twenty-four cubits long, and two cubits broad. 2. two cloths sewn together.

T. పచ్చడి s. n. A sort of pap, made of vegetables, or curds, mixed with tamarind juice, salt, chillies, &c.

T. పచ్చి s. n. A bird. adj. Raw, unripe, unboiled, fresh, new. [6] 1

T. పచ్చిక s. n. Grass, verdure.

T. పచ్చెము s. n. Robbery committed in public. పచ్చెపువాండు ~~A man who robs in public.~~ 7

T. పజ్జ adv. Near.

G. పటకా s. n. A sash. (H. [illegible])

T. పటకారు s. n. A pair of tongs, or pincers. 14

S. పటము s. n. 1. Cloth. 2. a picture, when finished and mounted. 3. a particular sort of cloth; coarse thick cloth, canvas. గాలిపటము A paper kite. పటకారుండు (from s. కార a maker.) A weaver. పటచ్చరము s. n. Old cloth. పటమండపము s. n. A tent. పటాటోపము s. n. Magnificent apparel.

S. పటలము s. n. 1. A roof; a thatch. 2. a multitude, train, or retinue. 3. film over the eye; a cataract in the eye. 4. a flaw in gems.

S. పటవాసకము s. n. Perfumed powder.

S. పటహము s. n. A kettle drum; a war drum, or one used in battle.

S. పటాక s. n. A flag, or banner.

T. పటాపంచలు s. n. plu. Dispersion, defeat. పటాపంచెలవు To be dispersed, as an army, &c. 12

30 Oct

For the words in this column
see page 622

TUD. పటికము s. n. (from s. స్ఫటిక) Crystal. పటికకారము s. n. Alum. lit. astringent crystal. పటిక బెల్లము s. n. (from T. బెల్లము *jaggory.*) Sugar-candy.

s. పటిమ s. n. Cleverness, dexterity.

s. పటీరము s. n. Sandal wood.

T. పటుగారు s. n. *vide* పటకారు.

s. పటువు adj. 1. Clever, dexterous, skilful. 2. diligent. 3. smart, sharp. 4. hale, healthy.

s. పటోలిక s. n. A small cucumber. *Trichosanthes diœca;* it is also applied to *Luffa acutangula.*

T. పట్ట s. n. 1. The inner bark of a tree. 2. sackcloth.

s. పట్టణము or పట్నము s. n. A city.

T. పట్టపగలు s. n. vide under పగలు.

T. పట్టపువాఁడు s. n. A boat-man.

s. పట్టము s. n. 1. A stone for grinding. 2. a diadem. పట్టపుదేవి s. n. A queen. పట్టపేనుగ A royal elephant. పట్టముగట్టు To crown; to invest with a high dignity. పట్టమేలు To reign.

s. పట్టసము s. n. A sort of weapon.

T. పట్టా s. n. 1. The inner bark of a tree. 2. sackcloth. 3. the *puttah* or written document given to ryots, cultivators, &c. (H. پٹا a deed.)

T. పట్టాకత్తి s. n. A double edged sword.

s. పట్టాభిషేకము s. n. The coronation of a king, or installation of any one, by means of unction, or bathing.

T. పట్టి postpos. Through. This is the past verbal participle of the verb పట్టు q. v.

T. పట్టి s. n. A child; an infant. పట్టిపట్టి s. n. A grand-child.

T. పట్టీ s. n. 1. A written list of abuses, committed by public servants. 2. a roll of beetle, &c. tied up.

T. పట్టు s. n. 1. Silk. 2. any external application to allay pain, or to a sore, &c. 3. a hold, gripe, or grasp; seizing. 4. a place; a house, an abode. 5. cause, reason, or ground, for a proceeding. 6. relationship. 7. a prop, support, protection. 8. partiality, favor. 9. a party, or side. 10. an opportunity. adj. Silken. ఒకనిపట్టుగా మాట్లాడు To speak in one's favor, or in one's behalf. ఒకపట్టుగా వుండు To insist pertinaciously on any point. పట్టుబడు v. n. To be seized, or apprehended. వానిగుణములు వీనికి పట్టుబడ్డవి lit. the qualities of that man have been communicated to this man, by association. This man has adopted the habits of the other. పట్టుదల s. n. 1. Affection, favour. 2. perseverance, persistence. పట్టుబడి s. n. 1. A sum received or credited in account. 2. the worth or cost of any thing.

T. పట్టు v. a. 1. To seize, or apprehend: to catch, or take hold of. 2. to [illegible] or take, possession of a country. 3. to hold in, or retain, as breath, &c. 4. to undertake. 5. to find out, or discover. 6. to press, depress, repress, or suppress. 7. to begin. 8. to be dependant on. 9. to stop, as pay. 10. to blow, as a trumpet. 11. to admit, as a law suit. 12. to take, or receive, as

31 Oct

[illegible]

పట్టు 10

పంతం — Citations illustrating this word

హంస । ద్వి । ౧౬౧ । తే ॥ [illegible] ॥

పంతంబు [illegible] ॥

హంస । పం ॥ ౧౯ ॥ [illegible] ॥

హంస । ౩ । ౧౮౫ । [illegible]

పృథ్వీ । ౫ । ౧౬౫ । [illegible] ॥

తారా । ౫ । ౧౯౯ । [illegible] ॥ [illegible] అని అర్థము

తారా । ౨ । ౨౭ । [illegible] ॥ [illegible]

తారా । ౫ । ౬౨ । [illegible]

తారా । ౫ । ౧౨ । [illegible] పంతమునను ।

తారా । ౧౧౨ । [illegible] అర్థము ।

మను చరిత్ర । ౬ । ౫౦ । [illegible]

మను । ౫ । ౧౧౦ । [illegible] ।

మను । ౫ । ౯౫ । [illegible]

పల్లవు.
1 పల్లవించుమునెక వేళ Rad Sant 1.85 she sometimes taught, or instilled the science of &c
2 పట్ల - అవ్వపట్ల in this respect. Dasav VII. 115 in this matter
3 పడమర query from పడుచు (the sun) to set or fall

All these words are entered in page 622–625

a bribe. v. n. 1. To be attacked by insects. 2. to cost. 3. to fit, or suit. 4. to be possessed by evil spirits. 5. to arrive, as ships. 6. die to be imbibed, or absorbed. 7. to hold or contain. 8. to be affected by disease, or pain. 9. to take up, or occupy, time. పట్టు is also added to a great number of nouns, to give them a verbal signification ; and, in such case, takes its meaning from the noun to which it is affixed ; thus, తుప్పుపట్టు (from T. తుప్పు *rust.*) To rust. ఇలుకుపట్టు (from T. ఇలుకు *a sprain.*) To be sprained. అక్కఱపట్టు (from T. అక్కఱ *necessity.*) To be necessary, to be required. కొవ్వుపట్టు *To grow* fat. బూజుపట్టు *To grow* mouldy. దోవబట్టు *To* [illegible] a road. కాలుపట్టు To geld, as applied to animals. lit. *to seize* the leg. [illegible] *To conceive* hatred. నోటబట్టు[illegible] To speak distinctly. lit. to [illegible] so as *to seize* in the mouth. చలిపట్టు *To feel* cold. చెయిపట్టు lit. *to seize* the hand. 1. To ravish a female. 2. to protect, support, or assist. చేట్టుబట్టు lit. *to take* the hand. To marry. సత్తువపట్టు *To recover* strength. ఆమందు యీరోగాన్నిపట్టలేదు That medicine has not *affected* this sickness. పట్టించు
1 — v. caus. 1. To cause to seize, hold, retain, begin, arrive, fit, or be inclined. 2. to rub with any unguent. It has also other meanings, which will be best explained by the following examples. చోద్యముపట్టించు *To invent or contrive* any curiosity. ఎగతాళిపట్టించు To joke. నవ్వులుపట్టించు To laugh. యజ్ఞముపట్టించు To annoy, beat, or ruin. lit. *to cause* a burnt sacrifice *to seize*. పనిపట్టించు (from T. పని *business.*) To punish. అములుపట్టించు (from G. అములు q. v.) To show one's authority over another. కొత్తవాడికెపట్టించు To innovate, or establish any new custom. పట్టుకొను or పట్టికొను v. comp. 1. To seize, or apprehend. 2. to catch, hold, or retain possession of a country. 3. to begin. 4. to stop as pay. 5. to comprehend, or understand. పట్టుకొనివచ్చు To bring by force. పట్టుకొనిపోవు To carry away by force. పట్టించుకొనిపోవు To take along with.

T. పట్టె s. n. 1. The wooden part of a bedstead. 2. the tape of a bedstead. 3. a streak, or stripe. తాటిపట్టె A palmyra spar.

T. పట్టెడ s. n. 1. Broad and strong tape. 2. an ornament for the neck. 3. an anvil.

T. పట్టెఁడు s. n. A handful. —2

G. పటము s. n. A picture.

T. పడక s. n. 1, A bed. 2. reclining.

T. పడగ s. n. 1. The hood of the hooded snake. 2. a flag or banner.

T. పడచ్చు s. n. A puncheon, or tool having some figure on it, by which impressions are struck.

T. పడఁతి s. n. A woman.

T. పడమలు s. n. making in the inflex. sing. —3
పడమటి 1. The west. 2. the west wind.

1 nov

పడయు

T. పడయు v. a. 1. To obtain or acquire. 2. to possess.

3, 2 – T. పడవ s. n. 1. ~~The end of a *Calpa*, or destruction of the world.~~ 2. a boat.

T. పడవాలు s. n. The leader, commander, or general, of an army.

T. పడసాల s. n. A hall.

T. పడి s. n. A measure of capacity, containing a seer and a half.

T. పడికట్టు s. n. 1. A stair, or step. 2. a weight. 3. a degree.

T. పడిగె s. n. *vide* పడగ.

T. పడిదె s. n. Clothes of another borrowed, without his knowledge, from the washerman.

T. పడియ s. n. A puddle; a dirty pond.

T. పడిసెము s. n. A cold, or catarrh.

see p. 606

4, 1 T. పడు v. n. 1. To fall. 2. to occur, or happen. 3. to be caught in a snare, &c. 4. to be killed in battle. 5. to lose the power of any limb. పడుకొను or పడుక్కొను v. comp. To lie down, or recline. All active verbs in Teloogoo, of whatever description, may become passive, by adding to the infinitive the different tenses of the verb పడు meaning, in composition, *to suffer*. By affixing the same verb to the nominative case of neuter nouns, or to the past verbal participles of neuter verbs, particularly to such as denote any bodily suffering or mental affection, a compound verb is formed, of a neuter signification; as భయముపడు To fear దెబ్బపడు To be beaten, &c. ఉలికిపడు To start. తూగిపడు To slumber. పడదోయు To push, or drive down; to overthrow. పడవేయు To let fall; to mislay. పడగొట్టు 1. To knock down. 2. to thwart another. పడిపోవు 1. To be mislaid. 2. to die, or expire.

T. పడుగ s. n. *vide* పడగ.

T. పడుగు s. n. 1. The threads which run the whole length of the web. 2. a heap of cut corn, whence part has been carried away.

T. పడుచు s. n. 1. A girl. 2. a virgin. adj. Young. v. a. To prostitute one's-self. పడుచుతనము s. n. 1. Puberty. 2. youth. పడుచురాశి The sign of the zodiac named Vi[illegible]o. పడుచుకొను v. comp. To prostitute one's-se[illegible] పడుచుకతిను To subsist by prostit[illegible]tion.

T. పడుపాటు s. n. 1[illegible]uin, waste. 2. omission; mistake. adj. Usel[illegible]ss, uns[illegible]rviceable.

T. పడుపు s. n. (from the a. v. పడుచు q. v.) Prostitution. పడుపుపడంతి (from T. పడంతి *a female.*) A prostitute.

T. పడువరి s. n. Sprouts produced by seeds of paddy, sprinkled by chance, as the crops are cut.

T. పడ్డ s. n. A female buffalo, or cow, fit for breeding.

T. పడంతి s. n. A woman.

S. పణము s. n. 1. Measure of account, in cowries or shells; four *Gundhas*, or eighty cowries; also a weight of copper of similar value. 2. wages, or hire. 3. a stake at play, a bet, a wager. 4. gaming,

1 పడవేయుట To cast into prison, to retain in durance

2 పడవ A boat. ఈ పడవ దాటితే గదా If I can only get over this difficulty, scrape, or hobble. It is hard to say how the word acquired this meaning, which the Andhr Dip laconically translates by the corresponding phrase ప్రళయం. And Campbell, by a further step in error says పడవ means ప్రళయం in the sense of General Destruction! Thus far Bramhaya Pandit. But I have a further guess. In the sense of Trouble I suspect the word ought to be పఱవ (the hard ఱ and డ being easily confounded) which is probably the obsolete root of పఱిప్పు To be ruined which see. 14 Nov 1831.

3 3 But to this the pandits object, saying that this etymology cannot stand & that పడవ colloquially means season, time, time of distress. But of this they cannot produce any authority.

4 పడుట sometimes takes as its causal form, పడుపులు, q. v. and sometimes ప్రప్పులు, q. v.

పదవడము
1 పదలుకలిపి # Vema 3.270 to make nothing of; to know a science as well as possible.
2 పణుదు Vasu is a cleft, or hiding place under a ledge, whether in a hill or in a well. No. simply a ledge. Z.A = పరి. a side Z.A

playing. 5. price. 6. wealth, property. 7. a commodity for sale. 8. business.

s. పణవము s. n. A sort of musical instrument, a small drum or tabor.

2 s. పణ్యము &c. adj. Saleable, vendible. పణ్యవీథి s. n. (from s. వీథి *street.*) A stall, shop, or place of sale. పణ్యస్త్రీ s. n. (from s. స్త్రీ *a woman.*) A whore, or harlot. పణ్యాజీవుడు s. n. (from s. ఆజీవ *livelihood.*) A merchant, or trader.

s. పతంగమము-పతంగము or పతగము s. n. 1. A grass-hopper. 2. a bird.

s. పతంగుడు s. n. The sun.

s. పతంజలి s. n. 1. The name of a saint or *Mooni,* teacher of the *Yoga* philosophy, which is often called after him *Patanjali.* 2. the author of the *Mahabhashya,* or commentary on *Panini,* and of the *Characa,* a famous medical work.

T. పతకము s. n. An ornamental breast plate, set with precious stones.

s. పతత్రము s. n. A wing.

s. పతత్రి s. n. A bird.

s. పతద్గ్రహము or పతద్గ్రాహము s. n. A spitting-pot.

s. పతనము s. n. Falling.

s. పతయాళువు adj. Falling, liable or accustomed to fall.

s. పతాక s. n. A flag, or banner.

s. పతాకిని s. n. An army.

s. పతి s. n. A master, or owner; a lord or ruler; a husband.

s. పతితము &c. adj. 1. Fallen in war, defeated, overthrown. 2. fallen, alighted. 3. fallen from virtue, wicked, abandoned.

s. పతివ్రత s. n. A chaste and virtuous wife.

s. పత్తి s. n. A foot soldier.

T. పత్తి s. n. Cotton.

s. పత్ని s. n. A wife.

s. పత్రపరశువు s. n. A small file, used by silver smiths.

s. పత్రపాశ్య s. n. An ornament for the forehead; a sort of tiara.

s. పత్రము s. n. 1. A leaf of a tree, or of a book. 2. a written bond. 3. a vehicle in general; as a car, a horse, a camel, &c. 4. the wing of a bird. 5. the feather of an arrow.

s. పత్రరథము s. n. A bird.

s. పత్రాస్త్రము s. n. A fruit-knife.

s. పత్రి s. n. 1. A bird. 2. a sprout, or shoot, chiefly such as are used in worshipping Hindoo deities.

s. పత్రిక s. n. 1. A letter of correspondence. 2. a leaf.

s. పథము s. n. A road, or way. పథికుడు s. n. A traveller; a way-farer.

s. పథ్యము adj. Proper, fit, suitable, agreeing with, but chiefly applied medically, with respect to diet, or regimen. s. n. Diet, regimen.

T. పదకము s. n. *vide* పతకము.

T. పదకొండు or పద్దకొండు adj. numeral. Eleven.

T. పదటము s. n. (from T. పదరు q. v.) Precipitation. 1

T. పదడు s. n. Ashes.

2 hov

T. పదను s. n. *vide* పదును.

1 — T. పదంపడి adv. Afterwards.

S. పదము s. n. 1. A foot. 2. a foot-step, the mark of a foot. 3. a foot or measure in verse, sometimes extending to several syllables, or even to whole lines. 4. a word. 5. an inflected word. 6. a connected sentence. 7. thing. 8. preservation, defence. 9. place, scite. 10. a mark, or
8 — spot. 11. a particular song. పదముబాడు To sing a song. పరమపదము s. n. Heaven. lit. the best place.

T. పదమూడు adj. numeral. *vide* పద్మూడు.

T. పదరు or పదురు v. n. To be overhasty, or precipitate.

T. పదరులు s. n. plu. Angry expressions.

9 — 5 { S. పదవి s. n. A road, or path.

10 — T. పదవి s. n. Fortune, luck.

2 — G. పదహారు adj. numeral. Sixteen.

S. పదాతి s. n. A foot soldier.

S. పదార్థము s. n. 1. Thing; substantial or material form of being. 2. a category or predicament in logic, of which seven are enumerated; viz. substance, quality, action, identity, variety, relation, and annihilation. 4. the meaning of a word, or sentence. 5. property, personal property, money, goods. In Teloogoo, this word is used chiefly in the first and last senses

T. పది adj. numeral. Ten. పదిమంది lit. ten persons. *Several* or *many* people.

T. పదిలము s. n. Care, caution, security. పదిలముచేయు v. a. To secure, or take care of.

G. పదిహేడు or పదియేడు adj. numeral. Seventeen.

G. పదిహేను or పదియేను adj. numeral. Fifteen.

T. పదునాలుగు adj. numeral. *vide* పద్నాలుగు.

T. పదును s. n. 1. Moisture, dampness. 2. sharpness. 3. quickness. 4. a certain measure of rain; a quantity of it sufficient to render the earth fit for ploughing.

T. పదునెనిమిది adj. numeral. *vide* పద్దెనిమిది.

T. పదుపు s. n. A herd of cattle.

S. పదూత s. n. *vide* గాగరా.

T. పద్దు s. n. 1. A vow; a promise. 2. an entry in account. —3,11

S. పద్ధతి s. n. 1. A road, or way. 2. a line, row, or range. 3. manner, mode. 4. custom, habit.

G. పద్దెనిమిది adj. numeral. Eighteen.

S. పద్మ s. n. A name of *Lutchmi*, goddess of riches, and wife of *Vishnoo*.

S. పద్మము s. n. 1. The lotus. *Nelumbium speciosum*. 2. one of *Cubera's* treasures, or gems. 3. a large number, ten billions. పద్మవ్యూహము *vide* తమ్మిమోహరము under తమ్మి. పద్మాకరము (from s. ఆకర *a mine.*) A large deep tank, or pond, in which the lotus does, or may, grow. పద్మాలయము s. n. (from s. ఆలయ *an asylum.*) The goddess *Lutchmi*. పద్మనాభుడు s. n. (from s. నాభి *the navel.*) *Vishnoo*, from whose navel sprung the lotus containing *Brumha*, sent to create the world. పద్మరాగము s. n. (from s. రాగ

3 hov

Always, for ever, continually

1 + పదంపడి Siva Rahas. Caf. ౧౧ See folio notes page 22 పదంపడు is also a verb - vide ibid. M. Anusas V. 21 బ*దంపడి (is here the దయయితి)

2 నూటపదారు Sar Dari 386 an indefinite numbers as "In gangs of fifty thieves commit their crimes." vide Don Juan. Canto I

3 పద్దు .. In Rad Swa. 4. 88 Rad. reproaching tr. says నీ స్నేహము దబ్బరమాట పద్దులే౭ పలుపుహం ఝే "Thy love is a lie, thy promises are mere words. Or - Thy words are nir-abhimanam Or - (lê being contr. for లేదు) thy words are not (see ౧౧) promises - Does not ... 6

4 పదును # The leading idea is Temper, i.e. due consistency or Degree &c. so, temper in metal, and the proper degree of firmness in a jelly &c, the right degree of softness in a ... 7

5 ~~Put these 2 words in the same article, or else prove that they~~ differ - See 9 & 10

6 .. 3 .. పద్దు properly signify A Thing?

7 .. 4 roasted nut &c But పదనుకరి Mandhat. 3. 12 is moisture of lips flower ... 12

8 అమంగళపదం Lalita 9. 18 the very abode of ~~ine~~ ill luck: i.e. the most luckless of men. So సౌందర్యపదం She was the very home, or native place, of loveliness లక్ష్మీపదం, శుభాస్పదం &c

9 పదవి metaphorically, an abode, as Lalita XIII. 5 శక్తైకసామ్రాజ్యపదవిం Her who was the noble abode of all might. Query: is there any perceptible difference of sense between this word and పదం?

10 పదవి fortune. See Vema III. 3 & note. A boon

౧౧ .. 3 Or You are not in earnest

12 .. 7 పదునుపెట్టురాయి is a hone - apparently so called because it is moistened.

పద్మవెలమలు

To equip
1 పన్నగరంపెట్టు # to put the finishing hand to – I imagine this is from పన్నగం a crest, the న becoming ణ. So in English This was the crowning (or highest) mercy of all — Equipage

2 పనవులు To whimper, To mourn or sorrow, particularly as a widow. Z.A. who denies Campbell's meanings. MV omits. See 4.

3 పనివినుటు To take leave. Z.A. A word common in poetry. Ahas. Ramay. Yuddha verse 129

4 .. 2 So in Saranga Dwi 407. and Padma Pur. IX. 12 To lament or sorrow or grieve

colour.) A ruby. పద్మాసనము s. n. (from s. ఆసన sitting.) A sitting posture in religious meditation; the attitude in which the *Boudha* statues are always represented, and in which tailors sit in Europe.

T. పద్మవెలములు s. n. plu. A certain *Soodra* tribe.

S. పద్మి s. n. An elephant.

S. పద్మిని s. n. 1. A multitude of lotuses, or places abounding with them. 2. a female of one of the four classes into which the sex is divided, the first and most excellent. పద్మినీవల్లభుఁడు (from s. వల్లభ *a lover.*) The sun.

S. పద్యము s. n. 1. Metre, verse. 2. a poem. పద్యాలు - పాడు or చేడువు To read or *sing* poetry. The Hindoos read all regular compositions in a sort of recitative.

G. పధ్నాలుగు adj. numeral. Fourteen.

G. పధ్మూడు adj. numeral. Thirteen.

T. పన s. n. A sheaf of corn.

T. పనఁటి s. n. *vide* పంటి.

2 — T. పనవు v. a. To encompass, or surround.

T. పనసచెట్టు s. n. The jack tree. *Artocarpus integrifolia.*

T. పనసవాండ్లు s. n. plu. A particular cast of people, who live upon alms received from goldsmiths.

T. పని s. n. 1. Business, work, employment. 2. an affair, or matter. 3. service. 4. use, utility. 5. state, condition. 6. an act. పనిపడు v. n. 1. Business to occur, happen or arise. 2. to be accustomed to. 3. to be qualified. పనిదీర్చు 1. To finish a business. 2. to kill. పనిబెట్టు To employ, or give work. మంచిపని A good or praiseworthy act. పనిచేయు To work, or serve. పనికివచ్చు To be useful, or serviceable. పనికిరాని adj. Useless, unserviceable. పనిముట్లు s. n. plu. Tools.

T. పనివడి adv. Exceedingly, much.

T. పనివిను v. n. To go. — 3

T. పనుచు v. a. 1. To send. 2. to command. *vide* అనుచు.

T. పనుపడు v. n. To be accustomed, inured, or qualified. పనుపరుచు v. a. To inure, to accustom.

T. పనుపు s. n. 1. Sending. 2. command, order. *vide* పంపు.

S. పన్నగము s. n. A snake, or serpent. పన్నగాశనుఁడు s. n. (from s. అశన *food.*) The name of *Garooda*, the bird and vehicle of *Vishnoo*, which is famed as the destroyer of snakes. — 1

S. పన్నద్ధి s. n. A leathern shoe, or boot.

T. పన్నాగము s. n. The canopy over an open native palankeen, usually made of fine scarlet cloth. — 1

T. పన్నిక s. n. Yoking cattle, or joining together instruments of husbandry.

TUD. పన్నిదము s. n. *vide* పందెము.

T. పన్నీరు s. n. making in the inflex. sing. పన్నీటి or పన్నీరు Rose-water.

T. పన్ను v. a. 1. To make, to form. 2. to invent. 3. to feign or pretend. 4. to yoke cattle, or join together instruments of husbandry.

T. పన్ను s. n. 1. A tax. 2. rent.

4 row

T. పన్నుగా adv. Properly, nicely, neatly; in good order.

T. పన్నె s. n. An instrument used by weavers.

6. పన్నెండు adj. numeral. Twelve.

S. పపీతి s. n. Mutual or reciprocal drinking; drinking alike together.

6 { T. పప్ప s. n. A cake.

T. పప్పు s. n. Split pulse of any kind; split almonds, &c.

TUD. పబువు s. n. vide s. ప్రభువు.

T. పబ్బము s. n. Particular periods of the year, such as the equinoxes, &c., when offerings are made by the Hindoos to the manes of their ancestors.

4 — T. పమజేలకమ్మలు s. n. plu. A large kind of ear-rings, worn by Hindoo females.

15 & 5 — XI — T. పయర s. n. 1. A southern wind. 2. a cool breeze. పయరపంట s. n. Pulse, or other crops, to the growth of which a strong wind is favorable.

S. పయస్యము adj. Made of milk; as clarified butter, or ghee; curds, butter-milk, &c.

S. పయస్విని s. n. 1. A milch cow. 2. a river.

S. పయస్సు s. n. 1. Milk. 2. water.

12 — T. పయి or పయిన adv. 1. On the top, upon, over, above. 2. upon, against. 3. in future, hereafter. పయికొను To advance against another in battle. పయిగస్తీ s. n. A person placed over a patrole to controul it. vide గస్తీ.

T. పయికము s. n. 1. Money, cash, treasure. 2. wealth, property. 3. a coin of the value of five cash.

T. పయిజోలు s. n. plu. Shoes. slippers — 2

T. పయిట s. n. That part of the garment of a Hindoo female which covers the breast. — 13

T. పయిడి s. n. Gold. పయిడిముడుపు To betroth. lit. to tie gold. పయిడిముడుపు Affiance.

T. పయిడి-కంటి or కంటె s. n. A certain bird, the notes of which are considered ominous. — 3

TUD. పయినము s. n. (from s. ప్రయాణ) A journey; departing or setting out from any place. — 7

T. పయిరు s. n. vide పైరు.

T. పయెంట s. n. vide పయిట.

S. పయోధరము s. n. (from s. పయస్ water, or milk, and s. ధర containing.) 1. A cloud. 2. a woman's breast.

T. పయ్యెర s. n. vide పయర.

T. పరంగిచెక్క s. n. China root. Smilax china.

S. పరంపదము s. n. 1. Eternal felicity, salvation. 2. the abode of Vishnoo.

S. పరంపర adj. Successive; proceeding from one to another, from father to son, &c.; hereditary. s. n. 1. Race, lineage. 2. order, method, continuous arrangement.

T. పరక s. n. 1. The fraction one eighth, or two sixteenths. 2. gold of two grains weight. 3. the 128th part of a pagoda. 4. the cream on curds. — 8

S. పరకీయము &c. adj. Another; belonging

4 hov

1 పయిన .. వాని పయిన [నేపము] వేసుకొని laying (the fault) on him

2 Probably from పై over and జారు to slip — ~~contradic~~ in opposition to sandals

3 The పైడికంటె is said to be the pingali which Wilson, p 529 explains the "wrong ~~small owl~~" The Shrike (examine the Sab Calp) It is the bird the notes of which are imitated by the బుడబుడుకలవాండ్లు when they say పక్షిపలుకులు తాది &c It is a night bird, not an owl.

4 పసిడి Gold from which పయిడి is contracted — see gu—

5 పమ్ము # v. n. పమిసిన excessive, exceeding {పమ్మి నివెలితో Radsma 2. 118 = {rather, = పుల్కుటు, ప్రవహించుటు pondinasuvanti vyatha = ācraminchina ... 10

6 పప్పూకుపప్పు {apples with apple sauce — Carrying coals to Newcastle pappu cu pappu A taste less sameness; as if pulse and pulse were mingled. A phrase for the congress of two persons of the same sex. Dicitur, ubi mulier cum puella sapphice (Graece) concumbit. Vide Le Mideau 1.88 & 137. Error for పప్ప) pappa which is పత్తె, but less indecent a word.

7 పయ్యెద # In Calvai Sat 9 ⊥ సీ॥ వనిత పయ్యెద వల్లె-వాటు దుప్పటులాయెను + it seems to mean the [illegible] — In Cavi Car Ras 3.49 ⊥

8 గడ్డిపరక a blade of grass? పరక is "a bit" being a word of slight or dis— 16

9 పరంజి # Manu Cha IV. 36 ⊥ The haft of a or club ~~sword~~ — no that is పరుజు + పరంజు Tara 1.9. (supposed to be a Persian word)

10 ... 5 The Adip says simply కురుచ్చుట which is evidently wrong See 15

XI పయర In Bhanumad Vij 3.96 in a list of ridiculous marvels which yet are facts, is this. సీ॥ జాతి హీన తనము వసంతుడు కనుగాక + పయిర తాంబు అనూపు పదును గాక + .. Sea breeze

12 పై Put this under పై & class పైన separate. it is a different part of speech. అత్త మీద కన్నుల్ అంగడి పై చేతుల్ Ila 3.37 looking one way & rowing the other — అప్పైని పనులు what .. 14

13 పైటు in old English was called a ~~camis~~ which I suspect is for the Italian camisia from camis. Or A Wimple — (peplum) scarf or mantle. Veil. Tara 2.82

14 .. 12 was afterwards done అప్పైన (final అ) Thereafter. Subsequently పైపై more and more Tara 1.37. III. పైగది the further room. the end room పైనిచెల్లు an extra payment పైచవుల్లు a spare room పైబల్ల a spare table

15 పమ్మిన simply means (v: n) అతిశయమైన. The word is very rare GV

16 .. 8 regard as లెక్కపరక a bit of an account గడ్డిపరక a bit of grass

పరఖావణి
1 పరవడి # Sardwi 647 mentions 32 పరవళ్లు or Lessons (Drill) in gymnasticks
పరవ # a line of men, as formed in hunting wild animals. పరవకట్టు to form such a line
3 పరముగ # Before, by means of. (adverb) మధ్యవర్తులపరంగా before witnesses ... 5
4 పరలోకగతుడు ఆయనాడు he departed or expired పరలోకక్రియలు Obsequies – rites for the rest of the soul
5 .. 3 పేరు ఆ చెట్టుకు పరం చేస్తున్నారు they apply (or give) this name to that tree పరము ..7
6 This verb should be spelt పర్చు not పరుచు – (See 353 No) Therefore. It means 8
7 .. చేయుట To make over or deliver ఆతనిపరముగా ఉన్నది it is in his hands
8 to run or walk. So in Rhag x. § 2.36 పరుతురు they will go or run
9 పరదేశం Place, region, foreign parts Vema 1.45 ?

పరశురాముడు

17

to another. పరకీయ s. n. The wife, or mistress, of another.

G. పరఖావణి s. n. (from H. پرکھ inspection, trial.) *Shroffing,* or examining money by sight.

T. పరగడ s. n. 1. A field outside of a village. 2. another's possession.

T. పరగడగా adv. By means of another.

T. పరగడుపు s. n. (from T. కడుపు *the belly.*) The state of the stomach before a person has broken his fast. An empty, or fasting stomach.

G. పరగణా s. n. (from P. پرگنہ) *A purgunah,* or division of a country, of which several form *a zillah.*

T. పరగు v. n. 1. To resemble, or be alike. 2. to shine. 3. to be agreeable. పరగ adv. Agreeably, pleasantly.

6 — T. పరచు or పరుచు v. a. To spread; to extend; to scatter. *vide* పఱచు.

S. పరతంత్రము &c. adj. Subservient, obedient, dependant.

T. పరదలు s. n. plu. A sort of crane.

G. పరదా s. n. (from P. پردہ) A curtain, blind, or skreen.

T. పరపతి or పరపత్యము s. n. Credit, trust.

T. పరపు s. n. Extent. v. a. *vide* పరచు.

S. పరపుష్టము or పరభృతము s. n. The indian cuckoo.

G. పరభారి s. n. Assignment. పరభారిగా adv. 1. Separately. 2. indirectly.

S. పరమము &c. adj. 1. Best, most excellent. 2. principal, chief.

S. పరమాణువు s. n. (from S. పరమ *first,* and S. అణు *an atom.*) An atom, the invisible base of all aggregate bodies; thirty of them are supposed to form a mote in a sun beam, the lowest measure of weight.

S. పరమాత్మ s. n. (from S. పరమ *first,* and S. ఆత్మన్ *soul.*) The supreme being, considered as the soul of the universe.

S. పరమాన్నము s. n. (from S. పరమ *best,* and S. అన్న *food.*) Milk, boiled with a mixture of sugar, rice, &c., and used as a delicate food among the Hindoos.

S. పరము &c. adj. 1. Other, different. 2. distant, remote. 3. subsequent. 4. best, pre-eminent. 5. hostile. 6. excessive. s. n. Salvation, final beatitude. — 3

S. పరమేశ్వరుడు s. n. One of the names of *Siva.*

S. పరమేష్ఠి s. n. *Brumha,* the creator. — 2, 4

T. పరవంజు v. n. To be spread, scattered, extended, or expanded.

S. పరవశము &c. adj. 1. Subservient to, dependant on, or subject to another. 2. out of one's own controul from joy, ecstacy, or sorrow. — 1

G. పరవానా s. n. (from P. پروانہ) A written order, mandate, precept, or warrant.

S. పరశురాముడు s. n. A hero and demigod; the first of the three *Ramas,* and the sixth *Avatar* or incarnation of *Vishnoo;* who appeared in the world as the son of the saint *Jumadagnee,* for the purpose of repressing the tyranny, and

5 hov

పరశువు

punishing the violence of the *Chutriya*, or military tribe of Hindoos.

s. పరశువు or పరశ్వధము s. n. An offensive weapon, resembling a hatchet, or axe.

s. పరశ్శతము &c. adj. More than a hundred; many.

T. పరషు s. n. A collection of people at any festival.

T. పరసవేది s. n. The philosopher's stone.

T. పరసు s. n. 1. Means. 2. way, mode. 3. opportunity.

s. పరస్పరము &c. adj. Mutual, reciprocal, interchanging. పరస్పరముగా adv. 1. Reciprocally. 2. by some means or other.

s. పరా part. A sanscrit particle prefixed to words of that language and implying 1. Supremacy. 2. liberation. 3. inverted order. 4. pride, contumely. 5. encounter, mutual presence. 6. excess, exceeding. 7. overcoming, surpassing. 8. going. 9. killing, destroying, injuring.

T. పరాకు s. n. Forgetfulness, neglect, want of attention.

s. పరాక్రమము s. n. 1. Power, strength. 2. exertion. 3. valour, prowess.

s. పరాగము s. n. 1. The pollen or farina of a flower. 2. dust. 3. fragrant powder used after bathing.

s. పరాఙ్ముఖము &c. adj. Turning away; having the face averted.

s. పరాజయము s. n. (from s. particle పరా and s. జయ *victory*.) Conquest, defeat.

పరాజితము &c. adj. Conquered, overcome.

s. పరాధి s. n. The chase, hunting.

s. పరాధీనము &c. adj. (from s. పర *other*, and s. అధీన *docile*.) Dependant on, subject, or subservient, to another. s. n. Possession by another.

s. పరాభవ s. n. The fortieth year of the Hindoo cycle of sixty.

s. పరాభవము s. n. 1. Discomfiting, overcoming. 2. contempt, disrespect. 3. destruction.

T. పరామరిక s. n. 1. Care. 2. examination. పరామరించు v. a. To take care of, to support. 2. to examine.

s. పరామర్శ s. n. 1. Inquiry, investigation. 2. care, watching. 3. consolation. పరామర్శించు v. a. 1. To investigate. 2. to take care of, or watch. 3. to console.

s. పరాయణము &c. adj. Adhering, attached.

G. పరాయి adj. (from H. پرایا) Strange, foreign.

s. పరాసువు adj. Dead, expired.

s. పరాస్కంది s. n. A thief, or robber.

T. పరి s. n. 1. A time. 2. *vide* చెతురంగబలము.

s. పరి part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Ubiquity (all round, on every side). 2. part, portion. 3. abandonment (away). 4. end, term. 5. sickness, infirmity. 6. enforcement, stress (even, very great). 7. separateness, several, distribution (each,

6 nov

18

1. Version of the stanza in p. 356 Bhagavata VIII. cap. 3.

The God has heard! he summoned not his spouse
Nor sceptre seiz'd, nor crown'd his awful brows;
Forgot his train, nor ~~call'd~~ rode the feathered king,
Bound not th' ~~immortal~~ ambrosial locks loose clustering,
Nor from his sportive grasp releas'd the vest
That flow'd to veil the goddess' swelling breast:
Alone, and deeply mov'd, he straight descends
And to his suppliant's fervent prayer attends!

by each, &c.) 8. embracing, encircling, (round, round about). 9. depreciation, exposure of faults. 10. homage, respect. 11. rejection, turning off or away. 12. ornament. 13 diffusion, extension. 14. mark, sign. 15. sorrow. 16. cessation, stop, impediment. 17. truth. 18. an exclamation of pleasure or satisfaction.

s. పరికరము s. n. 1. A bed. 2. dependants, retinue, train. 3. multitude, numbers. 4. secondary food, eat with the principal dish.

T. పరికించు v. a. To seek for, enquire into, examine, or investigate.

T. పరికిణీ s. n. *vide* గాగరా.

T. పరికెగడ్డ s. n. The root of the aquatic plant termed *Trapa bispinosa*.

s. పరిఖ s. n. A moat, or ditch.

T. పరిగమి s. n. *vide* చతురంగబలము.

T. పరిగె s. n. Gleanings of corn. పరిగెచేను A reaped field.

T. పరిగెత్తు or పరుగెత్తు v. n. To run.

T. పరిగెలు s. n. A species of fish.

T. పరిగొను v. a. 1. To encompass, or surround. 2. to obtain or attain.

s. పరిగ్రహము s. n. Acceptance, taking. పరిగ్రహించు v. a. To take, accept, or receive.

s. పరిఘము s. n. A bludgeon, a stick mounted with iron, or an iron club.

s. పరిచయము s. n. Acquaintance, knowledge.

s. పరిచరుడు s. n. 1. A guard, or body guard. 2. an attendant, companion, or servant. పరిచర్య s. n. Service, attendance, dependance. పరిచారకుడు s. n. A man servant. పరిచారిక s. n. A maid servant.

s. పరిచితి s. n. *vide* పరిచయము.

s. పరిచ్ఛదము s. n. Court, train, attendants, retinue.

s. పరిచ్ఛేదము s. n. The division of a book; a section, or chapter. పరిచ్ఛేదించు v. a. To divide.

T. పరిడెపురుగు s. n. The spotted beetle, usually termed *a cockroach*.

T. పరిఢవిల్లు v. n. To shine.

s. పరిణతము &c. adj. Ripe, mature.

s. పరిణయము s. n. A marriage, or wedding.

s. పరిణామము s. n. Change of form, or state.

s. పరిణాహము s. n. Breadth, width.

s. పరితపించు v. n. To be sorrowful.

s. పరిత్యజించు v. a. To abandon, or quit. పరిత్యాగము s. n. Abandonment, quitting, desertion.

s. పరిదానము s. n. A bribe. పరిదానముపట్టు To receive a bribe.

s. పరిదేవనము s. n. Lamentation.

s. పరిధానము s. n. A lower garment.

s. పరిధి s. n. 1. A fort. 2. the disk of the sun, or moon. 3. circumference.

s. పరిపంథి s. n. An enemy, or antagonist.

s. పరిపక్వము s. n. Perfect maturity. adj. Perfectly ripe or mature.

s. పరిపణము s. n. Capital, principal, stock.

T. పరిపరివిధాలుగా adv. In all sorts of ways.

s. పరిపాటి s. n. Order, method, arrangement. పరిపాటిగా Tolerably.

s. పరిపాలన s. n. 1. Protection, fostering care. 2. performance of any act. 3. government. పరిపాలించు v. a. 1. To protect, or cherish. 2. to perform. 3. to govern, or rule.

s. పరిపూర్ణము &c. adj. Complete, full. పరిపూర్తి s. n. Completion, fulness; satiety, satisfaction.

s. పరిబర్హము s. n. Retinue, train, insignia of royalty.

s. పరిభవము s. n. Disrespect, irreverence, contempt, disregard. పరిభవించు v. a. To contemn. పరిభూతము &c. adj. Treated with contempt, or disrespect; disregarded, despised.

s. పరిమళము s. n. Fragrance, perfume. పరిమళించు To be fragrant.

s. పరిమాణము s. n. Measure, quantity.

T. పరిమార్చు v. a. To kill, or assassinate.

TUD. పరియాచకము s. n. from s. పరిహాసము q. v.

s. పరిరంభము s. n. An embrace; embracing.

T. పరివట్టము s. n. *vide* అలవట్టము.

s. పరివాదము s. n. 1. Abuse, reproach, reproof, blame. 2. accusation, or charge.

s. పరివాదిని s. n. A lute with seven strings.

s. పరివాపము s. n. Sowing.

s. పరివారము s. n. 1. A dependant. 2. a train, or retinue.

s. పరివృఢుఁడు s. n. A master, owner, or superior.

s. పరివృతము &c. adj. Encompassed, surrounded.

s. పరివేత్త s. n. A younger brother, married before his elder.

s. పరివేషము s. n. 1. The disk of the sun, or moon. 2. a halo.

s. పరివేష్టించు v. a. To surround, or encompass.

s. పరివ్రాట్టు s. n. An individual of the highest religious order; the mendicant devotee.

s. పరిశీలన s. n. An enquiry, investigation, or scrutiny. పరిశీలించు v. a. To investigate.

s. పరిశుద్ధము &c. adj. 1. Sacred, holy. 2. pure, clean.

s. పరిశోధించు v. a. To examine, or investigate. 2. to try.

s. పరిషత్తు s. n. 1. An assembly, meeting, audience, or congregation. 2. money presented to an assembly of bramins, in expiation of sin.

s. పరిష్కారము s. n. 1. Decoration. 2. cleanness, purity. 3. settlement. పరిష్కరించు To make clear, or evident; to settle, arrange, or adjust.

s. పరిష్వంగము s. n. Embracing; an embrace.

s. పరిసరము s. n. Ground on the skirts of a river or mountain, or contiguous to a town, &c.

s. పరిసర్య s. n. Perambulation; wandering round, or about.

పరిసిపోవు

౧ పరుచు must be spelt పఱచుట for the past tense (vide Bharata I. canto 2. verse 68 new Edn) పరచి not పఱచి. See note on పు #

2 Manu Smriti పరిభూతోప్యనాహూతో యోరాజ్ఞాం ద్వారి తిష్ఠతి। సవైరాజ (ః) యం భుజ్తే నాభిమానకదాచన॥

ʀ. పరిసిపోవు v. n. To be rescued, or saved, from danger, &c.

s. పరిహారము s. n. 1. Remedy. 2. pretence. 3. objection. 4. quitting. పరిహరించు v. a. To throw off, or away; to quit; to discard, or reject. పరిహారపెట్టు To pretend, or object.

s. పరిహాసము s. n. 1. Mirth, sport, pastime, jocularity, merriment, jesting, raillery.

s. పరిక్ష or పరీక్ష s. n. Discrimination, investigation, examination, test, trial, experiment. పరీక్షించు v. a. To examine.

s. పరిక్షితుఁడు or పరిక్షిత్తు s. n. The name of a king, the son of *Ab,himunyoo* and grandson of *Arjoona*. The Bhagvat Poorana, in which the exploits of *Krishna* are chiefly commemorated, is said to have been recited for this monarch's benefit, in order to secure eternal felicity for him, after his approaching death, by the bite of a snake.

s. పరీధావి s. n. The forty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty.

2 — s. పరీభావము s. n. Disrespect, disgrace, insult, abuse.

ᴛ. పరుండు v. n. To lie down; to recline.

ᴛ. పరుగు s. n. 1. Running. 2. *a coss*, or distance varying from 2 to 3 miles.

ᴛ. పరుగెత్తు v. n. (from ᴛ. పరుగు *running*, and ᴛ. ఎత్తు *to lift up.*) To run. పరుగెత్తిపోవు To flee; to run away.

౧ – ᴛ. పరుచు v. a. 1. To spread. 2. to scatter. పరుపు s. n. Bedding, a mattress.

s. పరుఁడు s. n. 1. A stranger. 2. an excellent man. 3. god. 4. an enemy.

ᴛ. పరువడి adv. 1. Well, properly. 2. much, excessively.

ᴛ. పరువము s. n. 1. Ripeness, maturity. 2. youth.

ᴛᴜᴅ. పరువము s. n. *vide* s. పర్వము.

ᴛ. పరువు s. n. 1. Running. 2. ripeness. 3. dignity, rank. 4. season. adj. Ripe, mature.

ᴛ. పరుష s. n. *vide* పరస.

s. పరుషము &c. adj. 1. Harsh, abusive. 2. rough, rugged. 3. severe, cruel, unkind.

ᴛᴜᴅ. పరుసదనము-పరుసము or పరుసు s. n. (from s. పరుషత్వ a derivative of the above.) Harshness, or severity, in word or deed.

ᴛᴜᴅ. పరేచకము s. n. *vide* s. పరిహాసము.

s. పరేత s. n. A dead or defunct person. పరేతరాట్టు (from s. రాజ్ *lord.*) A name of *Yama*.

s. పరేష్టుక s. n. A cow bearing many calves.

s. పరైధితము &c. adj. Nourished by a stranger.

s. పరోష్ణి s. n. A bat.

s. పరోక్షము adj. Imperceptible, invisible, unperceived. Vech VIII. 316

s. పర్జన్యుఁడు s. n. A name of *Indra*.

s. పర్ణము s. n. 1. A leaf. 2. the tree termed *Butea frondosa*. 3. a division or chapter of the *Vedas*. పర్ణశాల (from s. శాల *a hall.*) A hut of leaves and grass; a hermitage.

s. పర్పటము s. n. A thin pancake. *vide* అప్పడము.

s. పర్యంకము s. n. 1. A bed. 2. the thigh.

s. పర్యంతము adv. Until; as far as; up to.

s. పర్యాప్తము &c. adj. 1. Obtained, gained. 2. adequate, able. adv. 1. Willingly, readily. 2. ably, powerfully. 3. satisfactorily. 4. unwillingly.

s. పర్యాయము s. n. 1. Order, arrangement, regular and methodical disposal or succession. 2. manner, kind. 3. opportunity, occasion. 4. manufacture, preparation, artificial production. 5. the text of a vocabulary, or the order of the synonimes for any term.

s. పర్యుదంచనము s. n. Debt.

T. పఱ్ఱ s. n. 1. A swamp, marsh, bog, or fen. 2. a measure of capacity, *a parah*, forty of which make one *toom*.

s. పర్వతము s. n. A mountain; a hill.

s. పర్వము s. n. 1. A knot; a joint in a cane,
1 — or body, &c. 2. a name given to certain days in the lunar month, as the full and change of the moon. 3. particular periods of the year, as the equinox, solstice, &c.

T. పర్వు v. n. To extend, or spread.

T. పఱగించు v. a. To shoot arrows, &c.

T. పఱచు v. 1. To flee, desert, or run away. 2. to flow as water. This verb is also the causal of పడు *to fall*; and, in that sense, may denote - 1. To cause to fall. 2. to spread, or extend. 3. to cause to suffer. In this last meaning, it is added to many nouns, in order to convert them into active or causal verbs, in the same manner that పడు converts them into neuter verbs; as, భయపడు v. n. To fear. భయపఱచు v. a. To frighten. భంగపడు v. n. To be disgraced. భంగపఱచు v. a. To disgrace.

T. పఱతెంచు v. n. To come.

T. పఱపు v. caus. (from పఱచు q. v.) 1. To cause to flee. 2. to shoot arrows, &c. 3. to annoy or vex.

T. పఱికలు s. n. plu. A particular species of birds.

T. పఱిగొను v. a. 1. To surround, or encompass. 2. to obtain.

T. పఱియ s. n. 1. A piece, or bit. 2. a chink; an opening, or crack, in the ground. 3. a pit.

T. పఱిపోవు v. n. To be corrupted, or spoiled. v. a. To encroach upon; to usurp.

T. పఱుపు s. n. Bedding; a mattress.

T. పఱ్ఱ s. n. *vide* పఱ్ర. పఱ్ఱయుప్పు s. n. Salt spontaneously produced.

T. పఱ్ఱె s. n. *vide* పఱియ.

s. పలంకషుఁడు s. n. An imp, or goblin.

T. పలక s. n. 1. A plank. 2. a gambling table. —2
3. a board for writing on. 4. the side of a wooden pillar.

T. పలకము s. n. A small bed.

T. పలకరించు v. a. (from T. పలుకు q. v.) 1. To ask, beg, or solicit. 2. to hint, or remind. 3. to call aloud.

1 పర్వం a joint (this sense not in W) A poet says ఆర్యా" ఇక్షోః కగ్రాత్ క్రమశః ॥ పర్వణి పర్వణి యథా రసవిశేషః। తద్వత్ సుజ్జన మైత్రీ/విపరీతానాం తు విపరీతా

2 పలక a shield = డాలు M. Salya 1. 304

పలకసరులు

1 పల్లటీలు # in Sar Dwi 541 పరువు వెత్తు... తెల్ల పారావతములు [illegible] here it decidedly means a somerset or tumble in the air performed by a pigeon or other bird. See note on [illegible] – My derivation from [illegible] seems correct

2. పల్లరపుగొల్లడు Radhica 3. 181 is "a clownish herdsman!" M. observes that పల్లరం is literally "the strange wild cries with which drovers guide their cattle." as jee hup dobbin. (NB there's a difference ..."[illegible]" guides a plough bullock to the right; and [illegible] to the left.) but here are not exactly [illegible], which mean "hoop it ..6

3 ~~[illegible]~~ "a kind of fees given to Seyr peons." Ganjam Vocab. Error for పసికె

4 ..#9 పలుకు – To be applicable, to belong, to pertain – [illegible] పలుకుతుంది the right appertains to him To suit [illegible] ..7

5 పల్లటిల్లు – Mahab. Bhishma 1.340 Udyoga 2.27. Virat 2.134 + 2.256 To be manifested ..14

6 ..2 & holloas, yells & outcries In Satyabh 3.128 పల్లరపు [illegible] ..15

7 ..4 [illegible] పలుకుతుంది This spot is said to belong to that village. పలుకు also means To vie or compete with, to rival or outdo So in Tara 2.18 She would vie with warriors in their art

8 పలుదెరం [illegible] Bhag X. § 5.17 Diversely. From పలు many and [illegible]

9 పల్లడు means, Asnake. Campbells interp̃ belongs to పల్లదు!! It is ..12

X పలుగుడుపాము is not mortal but the bite causes terrible agony

XI పలుమాలు v. n To mutter or talk indistinctly. Z. A. admits this word though he at first rejected it.

12 ..9 very venomous

13 పలుదెరం విదెము [illegible] Sumati ... But in Chatu 3.11[illegible] What?

14 ..5 or break forth as anger, passion, a smile – In Bhishm 1.340 Z. A. said it means [illegible] – others say it means [illegible]

15 ..6 .. the same as [illegible], vile, scampish

పల్లటిల్లు is given at full length in p 369 of this volume – and is not transcribed into the fair copy

పల్లవము

23

T. పలకసరులు s. n. plu. A necklace worn by men.

S. పలగండుడు s. n. 1. A bricklayer, or plasterer. 2. a tank-digger.

T. పలచేన s. n. vide పలుచేన.

S. పలము s. n. 1. A weight, equal to that of ten pagodas. 2. flesh.

S. పలలము s. n. Flesh.

T. పలవ s. n. vide పలువ.

T. పలవరించు v. n. To speak in one's sleep. పలవరింత s. n. Speaking while asleep.

T. పలవించు v. n. To lament.

S. పలాండువు s. n. An onion.

S. పలాయనము s. n. Flight, retreat.

S. పలాలము s. n. Straw.

S. పలాశము s. n. 1. A leaf. 2. the tree termed *Butea frondosa*. 3. green colour. adj. Green.

3 S. పలాశి s. n. A tree in general.

S. పలిక్ని s. n. An old, or grey headed, woman.

S. పలితము s. n. Greyness of the hair.

T. పలు adj. Many, several. s. n. vide పల్లు.

T. పలుక s. n. 1. A shield. 2. *the lams* of a weaver's loom. 3. vide పలక.

T. పలుకు or పల్కు s. n. 1. A word. 2. speaking, warbling. 3. sound, especially of music. 4. a language. 5. science. 6. a bit, or piece. 7. the inside of any hard substance. v. a. To speak, utter, or pro- 4 nounce. పలికించు v. caus. To cause to speak, or utter. పలుకుచెలి s. n. (from T. చెలి *a woman.*) *Suruswatee*, the goddess of learning.

T. పలుగాకి s. n. A wicked, or bad, person.

T. పలుగు s. n. 1. vide పలుగాకి. 2. an iron crow.

T. పలుగుడుపాము s. n. A particular kind of snake. — X

T. పలుగురాయి s. n. A white sort of stone.

T. పలుచేన s. n. Thinness, spareness, leanness. పలుచేని adj. Thin, spare, lean. 2. not close; not thick. పలుచేనిమాటలు *Contemptuous* expressions.

T. పలుపు s. n. A halter for cattle. — 8. XI. 13

T. పలుమలు or పలుమాలు adv. Often, frequently, constantly, repeatedly.

T. పలువ s. n. A wicked, or bad, person. adj. Wicked, bad. పలువతిట్లు s. n. plu. *Obscene* abuse.

T. పలువరించు v. n. vide పలవరించు.

T. పలువుండ్రు or పలువురు s. n. plu. Many persons. vide పలు.

T. పల్కరించు v. a. vide పలకరించు.

T. పల్లదు s. n. ~~Low ground.~~ — 9

S. పల్యయనము or పల్యానము s. n. A saddle.

T. పల్లకమ్మ s. n. The name of a village goddess.

T. పల్లకి or పల్లకీ s. n. A palanqueen.

T. పల్లగేదె s. n. A white female buffalo.

T. పల్లటిల్లు v. n. To be reduced to distress. — 5 See p 369

T. పల్లటీలు s. n. plu. Doves. — 1

T. పల్లము s. n. 1. A saddle. 2. a pit. 3. low ground. పల్లపుపంట s. n. The wet crop.

T. పల్లఱపులు s. n. plu. Useless, or vain, expressions. — 2

S. పల్లవము s. n. A sprout, or shoot. 2. the extremity of a branch, bearing new

10 Nov 1831 This day I am Thirty Three

పల్లవికుండు

leaves. పల్లవాస్త్రుఁడు s. n. (from అస్త్ర *a weapon.*) The Hindoo Cupid; because his arrows are young leaves. పల్లవించు v. n. To sprout or shoot.

s. పల్లవికుఁడు or పల్లవుఁడు s. n. An adulterer; a paramour.

s. పల్లవితము &c. adj. 1. Having new sprouts. 2. spread, extended.

s. పల్లి s. n. A small village; a hamlet. 2. a lizard.

1 T. పల్లియ or పల్లె s. n. A village. పల్లెమాట A provincial, or vulgar, term. పల్లెవాఁడు s. n. 1. A villager. 2. a fisherman.

T. పల్లు s. n. making in the inflex. sing. పంటి A tooth. పండ్లనొప్పి s. n. The tooth-ache.

T. పల్లు s. n. Low ground. adj. Low; on a low level.

T. పల్లెకూటము s. n. A school.

T. పల్లేరుపల్లిక s. n. The plant termed small caltrops. *Tribulus terrestris.*

T. పల్లేరుపువ్వు s. n. A small nose ring, in the shape of the flower of the plant abovementioned.

s. పల్వలము s. n. A small pond.

T. పల్లాలమ్మ s. n. The name of a village goddess.

T. పల్లిక s. n. A small round flat basket.

T. పళ్లెము or పళ్లెరము s. n. A small metal plate.

T. పవడము s. n. Coral.

s. పవనము or పవమానము s. n. Air, or wind. పవనాశనము (from s. అశన *food.*) A snake; because serpents are said to feed on air. పవమానుఁడు s. n. The god of wind.

T. పవలు s. n. Day; day time. *vide* పగలు.

T. పవాడము s. n. A ceremony performed by the fanatic worshippers of *Vishnoo*, in which they affect to immolate, and subsequently to resuscitate, a human victim.

s. పవి s. n. The thunderbolt of *Indra.*

s. పవిత్రకము s. n. Pack-thread; or a rope, or net, made of it.

s. పవిత్రము &c. adj. Pure, clean, purified; in a religious sense, it is applicable to a person who by austerity and mortification is released from all worldly passions and attachments. s. n. 1. Sacrificial grass, *Poa cynosuroides.* 2. the missile weapon of *Vishnoo.* 3. cow-dung. 4. water. 5. the disease termed *the fistula.* 6. turmerick. పవిత్రపువ్రేలు s. n. The ring finger of the right hand; as deemed purer than the rest.

T. పవ్వళించు v. n. To lie down, or recline.

T. పశి adj. Young, tender, infant. పశితనము s. n. Infancy, childhood.

T. పశిమి s. n. Yellow colour.

s. పశువు s. n. 1. An animal in general. 2. a beast. 3. horned cattle. 4. a goat. 5. a subordinate deity, and one of *Siva's* followers. పశుపతి s. n. (from s. పతి *lord.*) A name of *Siva.*

s. పశ్చాత్తాపము s. n. 1. Remorse, repentance. 2. pity, compassion.

11 Nov

NB. in this verse palkingu is substituted! Gurumurti says పల్లించు (from పలు) a fable) i.e. "he used as a vehicle" — see p 350 — పశ్చాత్తాపము

24

1 పల్లించు is explained పలకరించు — Bhag. VIII. 110. To call for, advoco.

సిరికిఁజెప్పఁడు శంఖచక్రయుగముం జేదోయి సంధింపఁడే
పరివారంబును జీరఁడభ్రగపతిం బన్నింపఁ డాకర్ణికాం
తరధమ్మిల్లముఁ జక్కనొత్తఁడు వివాదప్రోద్ధత శ్రీకుచో
పరిచేలాంచలమైన వీడఁడు గజప్రాణావనోత్సాహియై

i.e. αμβροσιαι δ'αρα χαιται επερρωσαντο — sri eucha upari chela — See version, p. 350

(When Vishnu heard the prayers of Gajendra) he spoke not to (Sri) Lacshmi, he assumed not his insignia; he called not any attendants, he spoke not to the feathered king; he bound not the locks that fell over his ears; he loosed not even from his hand the sportfully seized skirt that flowed over the breast of the goddess — as he descended bent upon rescuing the life of Gajendra. See version, page 350. NB Jayamurti entirely approves పల్లించు & declares పల్లించుడు to be erroneous — I find the word also in Parijata 4.74 (వ) అత్తరిఁ, తత్తరంబున తత్తడిం (his horse) పల్లింపక — Subbanna declares it should be పాలింపక!

పశ్చిమము

1 Compare note on అధికరణం ....

2 కాకోతాలుతెప్పించిన పక్షమందు Upon his sending for the papers it appeared that ..... అటువంటి అనే పక్షం Should he say so అతని పక్షమందు ... 4

3 పక్షి a bird, i.e. helpless creature. So in French oiseau. See Fontaine, Conte de Le Tableau. "a miserable destitute object." – In English the equivalent term is poor dog. – or miserable thing

4 .. 2 నేనువుండుటని I appeared on his behalf దానిపక్షమందు తీర్పించె. He decreed in her favour + గనుక ఆ పక్షం కూడదు పక్షాంతరం చెప్పేము Thus this -- 8

5 పస ~~seems to mean fondness, liking. Rather, ornament, handsomeness.~~ So in Camudappa క॥ వెన్నెల పసరాలికి । యెన్నెల పసప్రైరుకెల్ల ॥ యింతులకెల్లన్ । వన్నెల పస ॥ వేములవకున్ । కన్నెలపస కూరిమికిని వివిమందవెన్వ॥ So in Tara 3.15 పసమించు నొకవస్త్రలు handsome napkins In Camudappa the next verse is పెప్పెపసభాజనములకు । యెప్పె ॥ పస రుచులకెల్ల ॥ యువిదలకెల్లన్ । కొప్పె పస దంతములకున్ । కప్పె పస కుందవరి (ఇ) Here it clearly is శృంగారం । అలంకారం Decoration embellishment Elegance In Vish 2.62 పస should be వస

6 This derivation is wrong. It is from T పస with affix తనం q.v.

7 పసి is scent in the sense of పసిపట్టుట To scent or follow by the nose, as a dog does a tiger or an ant does sugar. See Manu Ch. IV. 78

8 .. 4 supposition being of no avail I shall now explain the alternative, or other view of the question (Vasu Deva Mananam) మొదటి పక్షమందు ... ౧౧

9 పసురు is applied to any juice or moisture, as అందుల నేతిపసురు పెట్టినాడు he moistened the paste it with butter-oil

X పసుపు కుంకుమ as used by married women are equivalent to the white and rouge worne by our belles జారిణులకు నిత్యముగా పసుపు కుంకుమ means that courtezans being wives of the public never become widows. For widows never wear these

౧౧ .. 8 in the first instance, case, or respect

12 .. పసి + గనుల in M. Santi 2.440 It is explained ~~[illegible]~~ To follow scent or traces

s. పశ్చిమము s. n. The west. adj. 1. Western. 2. hinder, behind, after.

s. పశ్యతోహరుఁడు s. n. A thief, or pilferer, who steals in presence of the parties, and proverbially applied to goldsmiths.

5 — T. పస s. n. 1. Brightness, splendour. 2. effect, result. 3. ability, qualification.

G. పసందు adj. (from P. پسند choice, approbation.) Agreeable, pleasing, handsome, comely.

6 — TUD. పసదనము s. n. (from s. ప్రసాధన) Decoration, embellishment.

10 — T. పసపు s. n. Turmerick. పసపుకుంట (from T. కుంట q. v.) A certain extent of the low land in which turmerick grows. పసపుచాయ (from T. చాయ colour.) Yellow colour.

T. పసరము or పసలము s. n. A quadruped. It is usually applied to horned cattle.

9 — T. పసరు or పసురు s. n. The expressed juice of leaves. 2. bilious vomiting. పసరుచాయ (from T. చాయ colour.) Green colour.

T. పసాదము s. n. Food, (H. پرساد, especially such as has been offered to the deities. Leavings of a great man or spiritual guide. Kindness.)

T. పసాపు v. a. To eat.

12.7 — T. పసి adj. vide పశి. s. n. 1. ~~Fragrance, smell~~. 2. cattle.

T. పసిండి s. n. Gold. adj. Golden.

T. పసిదిండి s. n. (from T. పసి cattle, and T. తిండి food.) A tiger.

T. పసిమి s. n. vide పశిమి.

T. పసిరిక s. n. Young, or tender, grass. పసిరికపాము s. n. A greenish snake.

T. పసుపు s. n. vide పసపు.

T. పసులపోలిగాఁడు s. n. vide ఏత్రింత.

T. పస్తాయించు v. n. 1. To feel shame, or regret. 2. to bear or suffer.

s. పస్త్యము s. n. A house.

s. పక్షకము or పక్షద్వారము s. n. A private, or back, door.

s. పక్షతి s. n. The first lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. 2. the root, or insertion, of a wing.

s. పక్షము s. n. 1. The bright, or dark, half of the lunar month. 2. a wing. 3. the feather of an arrow. 4. a side, or flank. 5. a side or party. 6. partiality. 7. an argument; a position advanced, or to be maintained. — 1 8. a class or tribe. 9. the subject of an inference. పక్షమందు In — 2 the event of; if; supposing; provided. పక్షపాతము s. n. Partiality. పక్షపాతి A partial person. పక్షీకరించు To be partial. — 3

s. పక్షిణి s. n. A night and two days, or a day and two nights.

s. పక్ష్మము s. n. The eye-lash.

s. పాంచజన్యము s. n. 1. Vishnoo's conch. 2. fire.

s. పాంచాలజాతి s. n. The five casts of artificers, viz. the carpenters, weavers, barbers, washermen, and shoe-makers.

s. పాంచాలదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. పాంచాలి s. n. A name of Drouputy, the wife of the five Pandoo princes.

s. పాంచాలిక s. n. 1. A doll, or puppet. 2. an image carved on pillars.

పాంచాలిక 25

పాండిత్యము

s. పాండిత్యము s. n. Learning, knowledge.

7 s. పాండుడు s. n. The name of a sovereign of ancient *Delhi*, nominal father of the five *Pandoo* princes.

s. పాండురము s. n. Pale, or yellowish white, colour. adj. Pale, or yellowish white.

s. పాండువు s. n. 1. *vide* పాండురము. 2. the white leprosy.

s. పాండ్యదేశము s. n. A country in southern part of the Indian peninsula, comprehending part of the modern *Tamil* provinces.

s. పాంథుడు s. n. A traveller.

s. పాంశువు or పాంసువు s. n. 1. Dust. 2. manure.

s. పాంసుల s. n. An unchaste woman.

T. పాక s. n. A house built without large beams, with a shelving roof.

T. పాకనాటిరెడ్లు s. n. plu. A certain tribe among the *Soodras*.

s. పాకపుటి s. n. A potter's kiln.

s. పాకము s. n. 1. Maturity; natural, or artificial, as the state of being cooked, or ripened. 2. the young of any animal.

s. పాకశాసనుడు s. n. A name of *Indra*.

T. పాకీ or పాకీవాడు s. n. A scavenger.

4 T. పాకు v. n. To creep, or crawl.

T. పాకోడు s. n. A raised wooden shoe.

౧౧ – T. పాగ or పాగా s. n. 1. A turband. 2. a stable. పాగాచుట్టు v. a. To tie on, or form, a turband.

T. పాగడము s. n. A silver ornament, worn by Hindoo females, round the ankle.

s. పాచకుడు s. n. A cook.

T. పాచినము s. n. Looseness of the bowels; flux.

T. పాచి s. n. 1. Dirt, filth. 2. the unclean substance which covers the teeth. 3. the green stuff produced in stagnant water. 4. mouldiness. adj. Dirty, unclean. Water is deemed by the Hindoos to be పాచి, or unclean, unless it be brought from the well on the same day on which it is used. పాచికొను v. n. Dirt to attach itself, or to stick.

TUD. పాచిక s. n. (from s. పాశక) Dice.

T. పాచు v. n. To putrify, or become corrupted or rotten. From this verb comes పాచి q. v.

T. పాట s. n. 1. A song. 2. a poem. 3. method, manner. పాటలువలి The seven musical notes.

s. పాటచ్చరుడు s. n. A thief, or robber.

s. పాటలము s. n. Pale red; rose colour. — 2. 8

s. పాటలానగరము s. n. The name of a city, supposed to be the modern *Patna*.

s. పాటవము s. n. 1. Cleverness, talent. 2. health. 3. eloquence.

T. పాటూ s. n. Erasure, blotting out. పాటూ-కొట్టు or తీయు To erase.

T. పాటి s. n. 1. Computation, as applied to number, weight, measure, extent, or value. 2. kind, sort, or description. 3. justice. adj. Exact, as applied to number, weight, measure, or extent. యేపాటిజనము How many people? యీబంగారుయేపాటి Of what weight, or value, is this gold? యీధాన్యముయేపాటి What — 1

11 Nov

పాటి

26

see also Viera. Char. 1. 138

1 ‡ వెంకాయపాటిరాయి a stone as big as a cocoanut. సన్నపాటిచీర or దారము a thin cloth or string – this word thus applies to rate or standard of any description whatever – చూచినపాటి on seeing – or instantly as [I] saw – అపాటియిల్లు Such a house, a house of that description కొంచెంపాటిపిల్ల a small infant See 3

2 పాటల ‡ see Cham. Many: 3. 136 where it means the redness of the eyes with rage – see 6 "Red & white mixed" says Amara. In fact it is the name of the కలిగొట్టు or trumpet flower, which is of a lilac colour. (ait Meyne)

3 .. 1. oca pâtiga (nama) Radhwa 4. 92 even in the least ఒకపాటియినదు ... (Dasav. 9. 485) Iama ... 5

4 పాకీరు pâkîru. MRTS. No 30. p. 2 ~~pacshulu, mrigâlu pâkiru jantuvulu~~ + పక్షులు మృగాలు ... appears to be intended for Birds beasts & reptiles – but the word does not seem to be Telugu – Is it meant for ప్రాకెడి జంతువులు:

5 .. 3 poor simple girl – పాటిగా Hams. 2. 15 nicely, trimly, becomingly, fittingly .. or .. 9

6 .. 2 పాటలః is the red hues of the ~~sky~~ morning or evening sky. So in the exordium of the Lalilo Pakh (Radhoddh) ... పాటలం జగత్ ... RUDDY This is the ΚΡΟΚΟΠΕΠΛΟΣ crocea aurora of Homer & Virgil, which our poets translate saffron tinted. The Trumpet flower { పాటలగంధి a fragrant girl .... 8 or కలిగొట్టుపుష్పః

7 పాండు is Atrophy, a living death

8 .. 6 In Tel Kasi Kh. v. 120 it is applied to red hair సీ॥ ... పాటల జటాంకురకుల్య ... . In fact this word being derived ... X.

9 .. 5 aptly – పెద్దపాటిగా చేయుపని on a great scale, at a high rate ఆపాటికి చేరియుందురు they will have arrived about this time. (see Letters. No 20. line 5)

X .. 8 from పటల an assemblage, will simply mean Mixed in hue – partly red & partly white – in fact it is precisely what we call Flesh colour. a lip or Sir W. Jones says "a colour between white and ruddy" (On Chronol. of Hind. p: 17) It is applied in Tara 4. 61 to the colour of a red lip – also a dull red color vulva. In his Essay on Poetry of Eastern Nations (wks X. 352) Sir W. Jones cites Shakesp's Poems saying of the Rose 'a third', not white nor red, had stole of both.' Simply Rosy, or, as Ainslie says, Purple. So పాటలగంధి Ahalya 1. 34 Rosy scented. See further p 392 No 1

౧౧ పాగా గుఱ్ఱం a stalled horse i. e a horse fastened or put up with head and heel ropes 3. 4

పాటించు

1 పాత or ప్రాత # Query, derived from ప్రాయము & యెతబాయు to leave; that which is left or quitted as old, or fit to be so.

2 To long or desire is ఆసపాటించుట In Mahab Santi 3.322 బుద్ధిపూర్వకముగా బ్రహ్మహత్య సంభవించిన If a murder take place intentionally

3 పాటుగలవాడు a man of weight or consideration

4 పాతర is a Tadbh form for పా(త్ర) a dancing girl, says ?. A who says that పాతరకత్తె, is a dancing girl. But పాతరలాడు is to dance about; as in క॥ చేతుల తాళము [illegible] పాతర లాడుచు మించుచు [illegible] So also in Bhag X cap. 18 verse 15

quantity is this grain? నిడుపుయేపాటి What length? ఏఁడుయేపాటి వాఁడు What kind of man is he? పాటితప్పకనడుచు To act according to justice; to keep within due limits, or bounds. పాటికొల Exact measurement.

T. పాటించు v. a. 1. To obtain. 2. to regard, observe, or pay attention to.

2 T. పాటిల్లు v. n. 1. To be obtained. 2. to shine.

T. పాటు s. n. (from the verb పడు q. v.) 1. A fall. 2. suffering, distress, misfortune, pain. 3. labour, work. 4. a declining state. 5. the falling back, or ebb, of the tide. 6. manner, mode. 7. a time, or occasion. 8. ~~pride, arrogance, presumption~~.
3 By the addition of this word to certain verbs, their verbal nouns are formed; as దిద్దు *To alter.* దిద్దుపాటు s. n. *Alteration.* కుదురు *To be settled.* కుదురుపాటు s. n. *Settlement.*

s. పాఠము s. n. 1. A lesson. 2. reading, perusal in general. 3. studying the *Vedas* or scriptures, considered as one of the five great sacraments of the Hindoos.

T. పాఁడి s. n. 1. Abundance of the produce of cattle; as milk, &c. 2. equity, justice. adj. Just, equitable. పాఁడియావు s. n. (from T. ఆవు *a cow.*) A milch cow.

T. పాడు s. n. making in the inflex. sing. పాటి Ruin, destruction. adj. Ruined, destroyed. v. a. To sing. పాడించు v. caus. To cause to sing. పాటినేల (from T. నేల *ground.*) Land on which formerly a village stood; in which tobacco and other such plants are generally grown. పాటిరేవు (from T. రేవు *a bank.*) The ruined, or broken, part of a bank, from which a person can descend to a river. పాడిల్లు (from T. ఇల్లు *a house.*) A deserted, or ruined building. పాడుమాట (from T. మాట *a word.*) An inauspicious expression.

T. పాడె s. n. 1. A bier. 2. the funeral pile.

s. పాడ్యమి s. n. The first lunar day of either the dark, or bright, lunar fortnight.

s. పాణి s. n. The hand.

s. పాణింధమము s. n. A bellows.

s. పాణిక s. n. 1. A sort of spoon, or ladle. 2. a paddle.

s. పాణిగృహీతి s. n. A bride; one wedded according to the ritual.

s. పాణిపీడనము s. n. A marriage, or wedding.

s. పాణివాదము s. n. A clap with the hand.

T. పాఁత adj. Old, decayed, worn out. s. n. 1
1. Cloth. 2. old cloth. పాఁతగిలు v. n. To grow old, or stale. పాఁతరికము Oldness, staleness.

s. పాతకము s. n. 1. Sin, crime. 2. the cause of falling, literally or figuratively; alighting.

s. పాతనము or పాతము s. n. Falling, descending

T. పాఁతర or పాఁతరగొయ్యి s. n. A pit, in which grain is preserved.

T. పాతరలాడు or పాతలాఁడు v. n. 1. To dance. 2. to walk about in search of something. 4

2 Vol

s. పాతాళము s. n. Hell; the infernal regions under the earth, and the abode of the *Nagas*, or serpents.

T. పాతిక or పాతికె s. n. 1. The fourth, or quarter, of any thing. 2. the sixty-fourth part of the coin termed *a pagoda*.

s. పాతివ్రత్యము s. n. Chastity.

T. పాతు v. a. To fix, or fasten, in the ground. s. n. That portion of the thing so fastened, which is under ground. పాతిపెట్టు v. a. To bury in the ground.

s. పాత్ర s. n. 1. A vessel in general; a plate, cup, or jar. 2. a sacrificial vase, or vessel, comprising various forms of cups, plates, spoons, ladles, &c., so used. 3. a dancing girl.

s. పాత్రము &c. adj. Worthy, fit, capable, adequate. s. n. A tame parrot. పాత్రుడు s. n. A king's counsellor or minister.

s. పాథము or పాథస్సు s. n. Water.

s. పాథేయము or పాథేయము s. n. Provision, or provender, for a journey.

s. పాదజుఁడు s. n. *A Soodra*, or Hindoo of the fourth or servile tribe; because born *from the foot* of Brumha. *vide* పాదము.

T. పాదట్టు s. n. A cobweb.

s. పాదపము s. n. A tree.

s. పాదము s. n. 1. A foot. 2. a quarter. 3. a hill at the foot of a mountain. 4. a ray of light. 5. the root of a tree. 6. the foot, or line, of a stanza. 7. the line of a hymn, or stanza of the *Riq veda*. పాదచారి A person on foot. పాదత్రాణము (from త్రాణ *that preserves*.) A shoe, or boot

పాదశాఖలు s. n. plu. The toes. పాదాంగదము s. n. An ornament for the feet, or toes పాదాంగుష్ఠిక s. n. An ornament, or ring, worn on the great toe. పాదరక్ష s. n. A shoe.

s. పాదరసము s. n. Quicksilver, mercury.

T. పాది s. n. 1. A machine for crossing rivers. 2. a garden bed. పాదికట్టు v. To divide into beds.

T. పాదు s. n. A garden bed. v. a. *vide* పాతు.

s. పాదుకలు s. n. plu. Wooden shoes.

s. పాద్యము s. n. Water, &c., for cleaning the feet.

s. పానకము s. n. 1. The juice expressed from the sugar cane. 2. water in which jaggory, or sugar, has been dissolved, used by the Hindoos as a cooling drink. ×

s. పానము s. n. Drinking. పానగోష్ఠిక (from s. గోష్ఠి *a station*.) A dram-shop; a place where people drink together. అన్నపానాదులు s. n. plu. Food and raiment.

TUD. పానము s. n. (from s. ప్రాణ) Life.

T. పానలు s. n. plu. Doubts, objections.

T. పానవట్టము s. n. The lower part of *the lingum*.

T. పానసము s. n. A kitchen. పానసీఁడు s. n. A cook.

T. పానారము s. n. A kind of beetle-nut.

s. పానీయము s. n. Water.

T. పానుపు or పాన్పు s. n. Bedding. పాన్పుదుప్పటి A sheet.

T. పాప s. n. 1. A child. 2. the reflexion of objects on the pupil of the eye.

T. పాపట s. n. The parting of the hair, on

13 hrs

28 పాపట

1 పాత్రుడు # aptus, callidus – he who is fit, as Sar Dwi 551. "I am not the man who will give you poison." Compare Lahlop. 4. 3. అనుగ్రహపాత్రుడు may ... 4

2 పాదరి or పాదిరిచెట్టు .. Aams. 4. 16 mentions the ఘ్రాణపాదరి as a species ... 5

3 పాదపూరణము # The word φιλα, φιλον &c are constantly so used in Homer. & in Iliad i. 606 I observe Clarke translates it "mea." In old English the letter y was so used Thus in Miltons Sonnet on Shakespeare, "Under a star-y-pointing pyramid" – where this erroneously printed ("starry") in common editions, but Capell (Life of Shakesp.) rightly spells it "ypointing." "a-wanting, a-going," be-devilled, be-praised. This word is entered in the Amara Cosha. p. 368 తు। హి। చ। స్మ। హ, వై, పాదపూరణే ... The particles tu, hi, cha, sma ha & vai, are inserted to fill the metre ... The Bharata admits them – but no modern good poem. mem. Spell it thus పాదపూరణం (as in Am Co) not – రణం – that is, pāda-pūrnam. N.B. These like the Greek particles (see స్మ) all have a sense. Mem: spell this పూరణం ..6

4 .. 1. very closely be translated a vessel of grace. A fit object for ... 9

5 .. 2 పాదిరి in Bahulas 2.72 is explained the branch of a tree

6 .. 3 "these I see are called "bastard rhymes" in Qu[arterly] Rev. N° 87. p 167 on flow'd and go'd That name better applies to విరుపు

7 పాదుకొలుప్పు Vish Pur 1. 3. to ground, establish

8 పాదుకొను To take root or gather strength, by being well grounded &c

9 favour, ~~one ob~~ one who merits favour

× The Telugus drink this exactly as we do Tea or coffee

పంపటుము

1 పాయు # the past tense is పాసి as పకారంబాసి the letter p being dropt ..4

2 పాపరచెట్టు # Heyne interprets this "Gardenia Pavetta" and గవాక్షి q.v. NB the interpretation puççā cāya is surely erroneous; both terms being Telugu (పాపరచేప is a kind of fish. Geddes) – కల్పె పాపర the self planting leaf

3 పాయుగల్లు (గ్రామం # a village situated close to the jungle" (Guntur List) Spots reclaimed from jungle.

4 పాయులు v.n. To go. This is a very usual pronunciation of పోవుట To go, and occurs in several books, particularly the Vāsu Deva Mananam {wrong – for the past tense of పోవుట is not పోసి}

5 ఇంటికాడనున్నాడు పాపం He is at home poor fellow here it merely denotes affection పాపపుదైవంబు Sara. Merciless fate, cruel destiny, hard lot. – పాపం పుణ్యం ఏమీ ఎరగను I know nothing about him good or bad. In Shakesp. 1 H IV. (A 3. scene 2. p 462. l. 51) "Alas he is poor" – O sad! sadly! vilely! ...7

6 పాము is a generic name for reptiles, being derived from ప్రాకుట to crawl. So the నల్లికట్లపాము is a kind of lizard & the మట్టలపాము is an eel. నానపాము --౧౦

7 ..5 పడిపోయింది పాపం the poor woman fell down పాపం God forgive ..9

8 అట్లైపోయె never mind!

9 ..7.. me (Rod Random p 450) "It is shocking" Sumati 15 వారు అట్లనె నమ్మి ..౧౧

౧౦..6 maggots

౧౧..9 నాకు పాపం He believed it, honest man! నారు అట్లా తలంచి Poor I imagined it. I for my part am supposed so, In such phrases the word పాపం appears to mean interrogatively was it a sin? was it wrong, was there any harm in it? It ~~do~~ is put as a question not as an imputation. Yet in such phrases as అది పడిపోయింది పాపం it must mean It fell down yet what harm had it done? A word like "rape" in Tom Jones book x. cap 1. p. 6 which Fielding remarks is like fal la la ra in music used merely to fill up sense with nonsense

పారశవుడు

29

a fem[...]e's head. పాపటబొట్టు A kind of hea[...]rnament, suspended on the forehe[...]rom the parting of the hair.

T. పా[...]ము s. n. A harrow, or hoeing in-[...]nt.

s. పాప[...] s. n. Sin, crime, wickedness. This [...]rd is also used as an interjection, denc[...] compassion, *what a sin! what a pi[...]or thing!* &c.; as పాపము ఆబిడ్డ[...]కొట్టవద్దు Poor thing! don't beat [...] child. పాపాత్ముము &c. adj. Sinful. — 5

2 — T. పా[...]ట్టు s. n. The plant termed *Cucumis madraspatanus.*

T. పాపరమ్ము s. n. An arrow, in the form of a snake.

T. పా[...]ఱేఁడు s. n. (from T. పాము *a snake,* a[...]ఱేఁడు *lord.*) *Sesha,* the king of sna[...]

s. పా[...] s. n. A hunting, or chase.

s. పాపి[...]j. Sinful, or wicked. *vide* పాపము.

T. పాపు[...] a. 1. To free, or deliver. 2. to dissipate, or remove. 3. to expiate, or efface. 4. to liquidate, or pay. *vide* పాయు. పాపుకొను v. comp. To free, &c. one's-self.

s. పాప్మ s. n. Sin, guilt.

s. పామ s. n. Cutaneous eruption; herpes; scab. పామనము &c. adj. Diseased with herpes.

s. పామరము &c. adj. 1. Wicked. 2. vile, low, base. 3. stupid, foolish.

6 — T. పాము s. n. A snake, or serpent.

T. పాము v. a. To rub.

T. పాయ s. n. 1. The branch of a river. 2. the divisions in garlick, or those in onions, and similar substances. పాయవిచ్చు A branch of a river to break off from the main stream.

s. పాయసము s. n. Rice, mixed with sugar and milk. *vide* పారలౌకికము. — 3

T. పాయూ s. n. Manner; mode.

T. పాయు v. n. 1. To separate. 2. to leave, or quit. 3. to be rotten. 4. to be defeated. ~~1,~~4–8 To be left (out) or dropt (as a letter in spelling)

T. పార s. n. A short hoe, or *momaty.*

T పార part. the infinitive of పారు q. v. prefixed to other verbs, to add force or emphasis to their previous meaning; and corresponding with *off, away, out,* &c. in English; as, పారబోయు v. a. To pour or empty *out.* పారవేయు v. a. 1. To throw *away.* 2. to lose. పారదోలు v. a. 1. To drive *out* or *away.* 2. to defeat. పారజల్లు To pour or empty *out.*

s. పారంపర్యము s. n. 1. Traditional instruction; tradition. 2. continuous order, or succession.

s. పారణ s. n. Eating after a fast.

s. పారదము s. n. *vide* పాదరసము.

T. పారనాడు v. To speak contemptuously.

T. పారపత్యము s. n. The superintendence of a village.

s. పారము s. n. 1. The further, or opposite, bank of a river. 2. the end, or extremity.

s. పారలౌకికము s. n. *vide* పరమాన్నము, or పాయసము.

s. పారశవుఁడు s. n. The son of a *Soodra* woman, by a *Brahmin.*

13 nov

s. పారసీక దేశము s. n. The kingdom of *Persia*.

T. పారాణి s. n. The decoration of the feet with కుంకుమ &c. పారాణించు v. a. To decorate the feet, in that manner.

1 — s. పారాయణము s. n. 1. Reading a holy book at so much a day. 2. totality, entireness.

s. పారావతము s. n. A dove, or pigeon.

s. పారావారము s. n. The sea, or ocean.

s. పారాశర్యుడు s. n. The poet *Vyasa*.

s. పారి s. n. A milk pail, or rather milk-pot; as milk is always mixed into earthen or metal vessels.

s. పారికాంక్షి s. n. An ascetick; one who devotes his days to devout contemplation; the religious mendicant.

s. పారిజాతము s. n. A tree, in paradise.

s. పారితథ్యము s. n. A trinket, worn on the forehead where the hair is parted.

s. పారిభద్రకము s. n. A tree so called.

s. పారిషదుడు s. n. A spectator; a person present at an assembly, or congregation.

s. పారిహారికుడు s. n. A maker of garlands.

s. పారిహార్యము s. n. A bracelet worn by women.

s. పారీంద్రము s. n. A lion.

T. పారు v. n. 1. To run. 2. to purge. 3. to fly, or rise, in the air. 4. to begin. 5. to grow or become. 6. to flow as water. *vide* పాలు. పారిపోవు v. n. To run off, or away; to escape. మొండబారు *To begin* to dry, or heal. పండబారు *To begin* to ripen. గడుసుపారు *To grow* hard. బిరుసుపారు *To grow* stiff.

T. పారువము s. n. *vide* పారావతము.

s. పారుష్యము s. n. 1. Abuse; reproach; scurrilous, opprobrious, or unfriendly speech. 2. the property of harshness, &c., in speaking. 3. severity, violence, either in word, or deed; as వాక్పారుష్యము Defamation, abuse, or violence of words; and దండపారుష్యము Personal injury, assault, or violence of blows.

s. పార్థివుడు s. n. A king, or prince.

s. పాల్గుణుడు s. n. A name of *Arjoona*.

s. పార్వణము s. n. A particular *Sraddha*, or funeral ceremony, at which double oblations are offered; three cakes to the father, paternal grandfather, and great grandfather; and three to the maternal grandfather, his father, and grandfather; and the crumbs of each set to the remoter ancestors in each line. 2. the cake itself.

s. పార్వతి s. n. *Parvatee*, the wife of *Siva*.

s. పార్శ్వము s. n. 1. A side. 2. a part. 3. the body below the arm-pit. ఒకనిపార్శ్వముగా మాట్లాడు To speak *in favour of* one.

s. పార్ష్ణి s. n. The heel.

T. పాలు part. *vide* పార.

T. పాలు v. n. *vide* పారు.

T. పాలుడు s. n. The flowing of water.

T. పాలుండు s. n. A brahmin.

T. పాలుతెంచు v. n. To come running.

14

1 పారాయణం Pârâyaṇam — The Vêda is divided into sections called adhyâya. From four to eight adhyayas (which may be compared to ¶ in our text) form one పన్నం pannam, or chapter. The whole is divided into paragraphs (panasas పనస) of 3 or 4 slocas each: These into Daily lessons (called తర్వాయి ತರವಾಯಿ Canarese tarvâi.) or Portions, longer or shorter according to the quickness of the learner. See ఒక్క సంతే and వల్లె. March 1828 No. — I am since told that the daily lesson is a pârâyaṇam, while the తర్వాయి (not Sansc) is the same as ఆన — a mark in a book where we stop reading. తర్వాయి is said to be Canarese. The word వల్లె is also the same as ఘర్కైa

30 పాలుతెంచు

30

పాల

1 # పాలపిట్ట (No 17 in this page) Doubtless this is the blue Lark. but the Telugus include any milky or bluish colour under పాల (distinct from తెల్ల pure white) as milk coloured, the name is given where we use the term blue.

cream colour The colour of milk, of a hens egg.

2 పాలి # In Vish 8.253 వాండ్లపాలి మృత్యువు i.e. the death that was doomed them... 4

3 పాలాశ - పాలాశవర్ణ signifies a green resembling the leaves of this tree; while పాలాశకుసుమవర్ణం is a pink resembling its flowers.

4..2 నాపాలి దైవము ఉండె God was on my part

5 పాలపిట్ట Derived evidently from పాల milk - the different species being called గొర్రెపాల పిట్ట the sheepmilk bird, మేకపాల పిట్ట the goatmilk bird, &c.

6 పాలిటను - With. For నాపాలిటను దైవం God being on my side

5 — T. పాల s. n. A small bird, whose flight is consulted in omens.

T. పాలకి s. n. A palanqueen. పాలకీకొంకి రిక్క (from T. కొంకి *a bamboo,* and TUD. రిక్క *a star.*) The tenth stellar mansion; because it's shape resembles that of the bamboo of a palanqueen.

S. పాలకుడు s. n. A cherisher, preserver, protector, or guardian.

T. పాలగరువు s. n. A soil, consisting of sand above, and clay underneath.

T. పాలచెట్టు s. n. A species of *Mimusops*.

T. పాలటేకు or పాలతేకు s. n. A particular species of the teak tree.

S. పాలనము s. n. Protecting, nourishing, cherishing, preserving, guarding.

T. పాలబట్ట s. n. *vide* పాల.

T. పాలవన్నె s. n. (from T. వన్నె *colour.*) Pale-red colour.

T. పాలవెల్లి s. n. 1. The sea of milk, from పాలు q. v. 2. a small decorated shed, erected in the houses of the Hindoos, in which the idol is placed, and worshipped, on particular festivals.

T. పాలసుండు s. n. A wicked man.

T. పాలసురాలు s. n. A wicked female.

3 — S. పాలాశము s. n. Green colour. adj. Green.

2 — S. పాలించు v. a. To preserve, cherish, or protect.

6 — S. పాలితము &c. adj. Cherished, nourished.

T. పాలు s. n. making in the inflex. sing. పాలి, and in the nom. plu. పాళ్లు 1. A share, or portion; a division, or allotment; a part. 2. the ryot's share of the whole produce of the crop. 3. possession; charge. పాలికాపు A partner, or sharer. పాలబడు v. n. To fall to one's share. పాలుబుచ్చు v. a. To divide into shares.

T. పాలు s. n. plu. making in the inflex. పాల 1. Milk. 2. milky juice; juice. జెముడుపాలు The juice of the plant termed *milk-hedge, Euphorbia tirucalli.* The inflexion పాల is also used as an adjective, to denote 1. Milch, milk, or milky. 2. milk white. — 1 పాలవెండి *Pure,* or milk white, silver. పాలావు A milch cow. పాలిండ్లు s. n. plu. lit. milk houses. A female's breasts. పాలపండ్లు lit. milk teeth. The teeth cast in infancy. చెరుకుపాలు The juice of the sugar-cane. గొర్రెపాలు Sheep's milk. ఆవుపాలు Cow's milk. పాలుకాచు To boil or heat milk. పాలుపొంగు Milk to bubble in boiling. పాలుపితుకు To draw milk; to milk. చేను or చన్ను-పాలు Woman's milk. పాలుతోడుపెట్టు To turn, or curdle, milk. పాలమీగడ The cream of milk. మొగముపాలుగారు lit. the face to distil milk. The face to be exceedingly handsome, and pleasing.

పాలు v. n. (from the above.) To become pale from disease. ఒళ్లుపాలినది The body has become pale from disease.

T. పాలుమాలు v. n. To be idle, or lazy.

పాలుమాలిక s. n. Laziness.

T. పాలెగాడు s. n. A poligar.

T. పాలేరు s. n. The river *Palaur*, which runs through the province of *Arcot*.

T. పాలేర్లు or పారేళ్లు s. n. plu. Ryots who

పాశము

cultivate with the farming stock of another.

T. పాళము s. n. 1. A manner, or method. 2. a lump, or mass, of metal.

S. పాళి s. n. 1. The sharp edge of a sword, or of any cutting instrument. 2. the tip of the ear. 3. a line, row, or range. 4. a
౧౧ mark, spot, or stain. 5. the hip or haunch.

S. పాళిక s. n. The lobe of the ear.

T. పాళీ s. n. The slit of a pen. 2. a cloth marked with squares, upon which games are played.

T. పాళె s. n. 1. *vide* పాళము No. 2. 2. the covering which encloses the germ of the cocoanut.

T. పాళెగాఁడు s. n. A poligar.

8 — T. పాళెము s. n. A *Polliam*, or country under a poligar.

T. పాళెముపట్టు s. n. An encampment.

T. పావంచ s. n. A stair, or step.

S. పావకుఁడు s. n. 1. The deified personification of fire, termed *Agni*. 2. a saint, or person purified by religious abstraction.

T. పావకోళ్లు-పావుకోళ్లు or పావాలు s. n. plu. Wooden shoes.

T. పావడ s. n. A petticoat, *vide* గాగరా.

S. పావనము &c. adj. Pure, purified. s. n. 1. Purification. 2. penance. 3. water.

T. పావిలికూర s. n. A particular pot-herb.

T. పావు s. n. 1. A quarter. 2. the quarter of the coin termed *a pagoda*.

T. పావురము or పావురాయి s. n. A dove, or pigeon.

T. పావులా s. n. The quarter of a rupee.

S. పాశము s. n. 1. A fetter, chain, or tye; the string for fastening tame animals, or the net or noose for catching birds, deer, &c. 2. in composition with words signifying *hair*, it denotes *quantity*, as కేశపాశము Much or flowing hair; in composition with కర్ణ it denotes *beauty*, as కర్ణపాశము a handsome ear; in composition with ఛత్ర, and other words, it denotes *depreciation*, as ఛత్రపాశము a shabby umbrella.

S. పాశి s. n. A name of *Vuroona*, the indian *Neptune*.

S. పాశుపాల్యము s. n. The business of a grazier; rearing and keeping cattle.

S. పాషండుఁడు s. n. A heretick; an impostor; one who, not conforming to the orthodox tenets of Hindoo faith, assumes the external characteristicks of tribe or sect; as *a Jaina*, &c.

S. పాషాణము s. n. A stone.

T. పాశికలు s. n. plu. Dice.

TUD. పాసెము s. n. (from s. పాయస) *vide* పాయసము.

S. పింగళ s. n. The fifty-first year, of the Hindoo cycle of sixty.

S. పింగళము s. n. Tawny colour. adj. Of a tawny colour. 2

T. పింగాణీ s. n. China ware of any kind; as plates, cups, saucers, &c.

T. పింఛెము s. n. Pride. పింఛెమణఁచు 1. To suppress another's arrogance. 2. to kill.

S. పింఛము s. n. The peacock's tail.

పింఛము 32

These resemble the Sadducees / Pharisees

1 There are two sects named శివపాషండ and వీరవైష్ణవ విష్ణుపాషండ signifying ardent devotees utterly intolerant of the opposite sect! says M Buch-

2 పింగళనేత్ర Brown, Reddish Brown Anang Rang 3.26 means "red eyed" or "honey coloured," says the pandit - precisely μελιχροος! In Ramay. 2. p. 319-20 నేత్రపింగళ is trans--9

3 పావలి #. Heyne calls the species బంకపావలి by the name Portulacca crystallina. and the ఋక్షపావలి, Trianthema monogyna.

4 పావని (fem.) పరమపావని O purissima. Meenakshi 17.1

5 పాశాష్టకం The eight Ties (vide Cularnavam III. § 1.) viz. to wife children. wealth, cattle, carriage, ~~horse~~, land, house, and abode పాశంపెట్టు see పాశం -- పాశాంకుశం nodum et uncum caduceum et crosier, crook?...7

6 పాషాణంవేయు to stone a man, i.e. to ruin him see X పాషాణం a hard word a jawbreaker X

7...5 In fact पाश conveys the general idea of Arresting & checking - as in Hebrew חבל CHAIN (حبل also in Arabic is the same.) a CHECK. In all three languages a "net" and a "cord" are given as meanings. See Rees Cycl. on PASHA where (citing Menu Smri. IX. 308) this pointed out that the pasha used by different deities is different. Neptune using the Neptunian Pasha &c. The phrase నాగపాశం "a serpent scourge" answers to the Hebrew & Arabic عقرب עקרב see 1 Kings XII. 11-14 "chastise them with scorpions" See Carey on Ramayana 1.25.11. he does not decide. Here धर्मपाश merely means my especial weapon. From the root pash "To bind or fetter; hinder or obstruct." In short it is --- p. 373. No 1

8 పాళెం a common termination in names of towns as వేలంపాళెం and Maddepallam, గొల్లపాళెం Gollipolam

9..2 -lated "yellow brown" - whereas the true sense is white brown, or, light brown. In truth this is the colour of...13

X నాజీవనంబుతో పాషాణంవేసెదవా do you wish to take away my bread To baulk?

౧౧ పాళి is a collective word and may be rendered by using the plural form. thus ఘనకుచపాళి (Ila 3.196. Kr Lila Vilas 2.51 &) breasts, or pair of breasts.

12 పింగళించు v. n. To ~~dawdle~~ Boggle Babble To play the fool, To make much of a job To make bones of a matter - To do as a great favour - Akarsia O you are too good! Also To quiz ~~or make a fool~~ of

13..9 the mungoose or ichneumon - viz brown or irongrey. Compare బభ్రు See 367 No 1

14 పి వనాలు an attitude or posture by dancing girls.

పింజము

1 Vish VII.230 a flock of birds
2 పికిలిపిట్ట Lavanya 33 సీ॥ పికిలి పిట్టల రీతి పెదవి కాలుందుము + కూర్చుం డెదుర్కొని కొంత సేపు ~~~ In Radica VI.66 పికిలి పెండు a puff or ball of feathers

3 పిచ్చలించుట J.A. says కలివెలపడుట To be agitated "Agitatedly is the meaning in Mahab Drona (Cited by Appa Cavi II.171) ఉప్పొంగి నతోలగ = తొంగలించుట

s. పింఛము s. n. Cotton.

s. పింజరము s. n. Tawny, or reddish yellow colour. adj. Tawny, or reddish yellow.

T. పింజారి s. n. 1. A useless, poor, or helpless person. 2. a cotton cleaner.

s. పింజూషము s. n. The wax of the ear.

T. పింజె s. n. 1. The feathered part of an arrow. 2. the end of a cloth plaited up, or drawn together, in folds.

s. పిండము s. n. 1. A lump, heap, cluster, quantity, or collection. 2. a ball, or globe. 3. a mouthful, or roundish lump of food, considered as equivalent to a mouthful. 4. an oblation to deceased ancestors; as a ball or lump of meat, or rice, mixed up with milk, curds, flowers, &c., and offered to the manes at the several *Sraddhas*, by the nearest surviving relations. 5. a gift in honor of deceased relations. 6. the fœtus, or embryo, in the early period of gestation.

T. పిండలి s. n. A lump, or mass.

T. పిండి s. n. 1. Flour. 2. a flock, or multitude. పిండివంటలు s. n. plu. Cakes made of any kind of flour. తెలకపిండి The flour of ground *sesamum* seed, from which the oil has been previously expressed.

s. పిండిక s. n. The nave of a wheel.

T. పిండు s. n. 1. An army, composed of elephants, chariots, horse, and foot. 2. 1 a multitude. v. a. 1. To press, squeeze, or to wring. 2. to milk.

T. పిండ-పిందియ or పిందె s. n. Young, or unripe, fruit.

T. పింపిళ్లు s. n. plu. Leaps.

s. పికము s. n. The indian cuckoo. 2

T. పిక్క s. n. The calf of the leg.

T. పిక్కటిలు or పిక్కటిల్లు v. n. To be overflowing; to be full, or bursting, from the increasing size of what is confined.

T. పిక్కు v. a. To cheat, or deceive. s. n. Ambiguity. adj. Ambiguous. పిక్కుమాట *Double entendre.*

T. పిగిలిపిట్ట s. n. A small species of bird.

T. పిగులు v. n. To be burst, by tightness.

s. పిచండము s. n. The belly. పిచండిలుఁడు A pot-bellied man.

s. పిచుమందము s. n. The neem tree. *Melia azadirachta.*

s. పిచులము or పిచువు s. n. Cotton.

T. పిచ్చ s. n. 1. *vide* పిచ్చి. 2. shortness of measurement. adj. *vide* పిచ్చి. పిచ్చపట్టు v. n. Madness to seize, or attack one. s. n. Excessive frugality, or economy. పిచ్చపట్టుగావుండు To be a miser. పిచ్చపాటితలబోసుకొను lit. to pour on the head both shortness, and exactness, of measurement. To relate to another all one's adventures, both fortunate and unfortunate.

s. పిచ్చటము s. n. 1. Lead. 2. tin.

T. పిచ్చపెసలు s. n. plu. A small species of the pulse termed *green gram*, or *Phaseolus radiatus.*

T. పిచ్చలించు v. n. ~~To be in great pain, distress, or anguish.~~ — 3

T. పిచ్చి s. n. Madness, lunacy, folly. adj.
4 — Mad, lunatic, foolish.

T. పిచ్చుక s. n. A sparrow.

T. పిచ్చిలు or పిచ్చిల్లు v. n. Juice to flow from pressure.

T. పిచ్చూక s. n. A sparrow. *vide* పిచ్చుక. పిచ్చూకకుంటి adj. Lame, or halting, like a sparrow.

s. పిచ్ఛ s. n. The gum of the silk cotton tree.

s. పిచ్ఛిలము adj. Moist. s. n. The silk cotton tree.

s. పిటకము s. n. 1. A basket; a large basket, or receptacle of basket work, for keeping grain, &c.; a granary. 2. a pimple.

2 — T. పిట్ట s. n. A bird.

T. పిట్టు s. n. Flour boiled by steam.

s. పిఠరము or పిఠరి s. n. A pot, or pan.

T. పిడక s. n. One of those cakes of dried dung, which are used for fuel. పిడకలు తట్టు To form these cakes of dung.

T. పిడకమొసలి s. n. The gangetic porpoise. *Delphinus gangeticus.*

T. పిడచ s. n. A quantity of boiled rice, sufficient to be held in one hand.

T. పిడచపాఁత s. n. A piece of cloth, used in besmearing, with macerated cow dung, the floor of Hindoo dwellings.

T. పిడత s. n. A very small earthen pot.

T. పిడి s. n. A handle, or hilt.

T. పిడి s. n. A female, as applied to animals only.

T. పిడికిలి s. n. making in the inflex. sing. పిడికిఁటి, and in the nom. plu. పిడికిళ్లు The fist. పిడికెఁడు Such a quantity as can be held in the clenched hand. పిడిగుద్దు s. n. A fisty cuff, or blow with the fist. పిడికిలించు To close the fist. ప్రాణాలు పిడికిఁటపట్టుకొను lit. to hold one's own life in one's own fist. To be in the greatest excess of alarm, or fear.

T. పిడిగొట్టు v. a. To geld animals.

T. పిడివాదము s. n. Obstinacy, pertinacity. — 3

T. పిడిసాన s. n. An auger, or carpenter's tool, for boring holes.

T. పిడుగు s. n. A thunderbolt. — ౧

T. పిడుచు v. a. *vide* పిండు No. 1.

s. పిణ్యాకము s. n. The sediment of seeds, &c. ground for oil; oil cake, or the seeds after expression.

s. పితామహుఁడు s. n. A paternal grandfather.

T. పితుకు v. a. 1. To milk, *vide* పిండు. 2. to squeeze a sore.

s. పితృతిథి s. n. (from s. పితృ *a progenitor,* and s. తిథి *a lunar day.*) The day of the new moon, on which she rises invisible, and on which offerings are made to the manes of one's ancestors.

s. పితృప్రసువు s. n. (from s. పితృ *a progenitor,* and s. ప్రసూ *parents.*) Twilight; because then the spirits of one's ancestors are abroad.

s. పితృవనము s. n. (from s. పితృ *a progenitor,* and s. వన *a wood.*) A cemetery; a place where dead bodies are burnt, or buried.

౧ పిడిసెపిట్ట the same as పిడిసిడు పిట్ట) - Sri Natha says
ఉ॥ పిడిసెలు బోని విహారవనెంక బిస్సున వాలగఁజూచి సంతత
పడిసెల చేత బల్లుకొని వ(ేు)వగల్బ్బులపై పజారగా
నమువులు వరలంరగా పరుదుసాప్యవులు సల్పుగ కొప్పు విడిగా
దుడదుడ మంటె యిత్రై నెంకొ దొత్తవిలిపొరప్లు రెక్కిక దూతురక్

2 పిట్ట radically means A little thing, a bit of a thing - hence, a little root, a small fish or a diminutive bird, and a sparrow - which however has the specific name of పిచ్చుక Hence పిట్టర a nestling

3 పిడివాటుగా వచ్చిన వర్తమానం unlooked for tidings

4 పిచ్చి applied to plants means Wild - Thus also in Greek - The Sycamore is literally ficus fatua. (see Murrays Physiology of Plants page 28 as cited in Westm Rev. XXXVIII. 433) - see remarks on అశ్వత్థ

పితృవ్యుడు

1 note on పింగళ continued] The Sab calp explains this by గోరోచన వర్ణ — But పింగళలోచను డు (a title of the monkey Hanumantu) means Green eyed, (or yellow eyed?)

2 పిత్రించిగోల s. Pestering, plaguing by incessantly calling them. Vish Pur VI. 24 where it is spelt పిలుపిగోల

3 పిలుపిగోల see పిలిపిగోల or పిలిచిగోల

s. పితృవ్యుఁడు s. n. A paternal uncle.

s. పిత్తము s. n. (H. پت) Bile; the bilious humor.

T. పిత్తు v. a. To break wind behind. s. n. Breaking wind behind.

s. పిత్ర్యము adj. Paternal; obsequial; relating to the parent, or to deceased progenitors.

T. పిదప adv. Afterwards. adj. 1. Frugal, economical. 2. degenerate.

T. పిదుకు v. a. *vide* పితుకు.

s. పిధానము s. n. A covering, cover, or concealment; a sheath.

s. పినద్ధము &c. adj. Clothed, accoutred, dressed.

s. పినాకము s. n. The bow, or trident, of *Siva*. పినాకి A name of *Siva*; thence derived.

s. పినాకిని s. n. The river *Pennar*, which rises near *Nundidroog* and flows into the sea near *Nellore*.

T. పిన్న or పిన adj. 1. Young. 2. small. పిన్నపెద్దలు Both old and young; both great and small. పిన్నతనము s. n. Childhood, infancy. పినతండ్రి (from తండ్రి *a father.*) 1. A father's younger brother. 2. the husband of a mother's younger sister. పినతల్లి (from T. తల్లి *a mother.*) 1. A mother's younger sister. 2. the wife of a father's younger brother.

T. పిన్నకక్కెర s. n. The partridge termed *Perdrix sylvatica*.

s. పిపాస s. n. Thirst.

s. పిపీలిక s. n. An ant.

s. పిప్పలము s. n. (H. پیپل) The holy fig tree. *Ficus religiosa*.

s. పిప్పలి s. n. (H. پیپل) Long pepper. పిప్పలికట్టె The dried long pepper vine. పిప్పలిదుంప The root of long pepper. పిప్పళ్లమోడి The thick part of the long pepper vine.

T. పిప్పి s. n. The remaining solid part of any thing, of which the juice has been expressed, or strained out.

s. పిప్లువు s. n. A freckle, mole, or mark.

T. పిమ్మట adv. Afterwards; subsequently.

T. పియ్యి s. n. making in the inflex. sing. పీతి Human excrement; also that of dogs, crows, &c., but not applied to that of cattle.

G. పిరంగి or పిరంగీ s. n. A great gun, or cannon. lit. of or belonging to *Franks*, or Europeans. పిరంగివాతబెట్టు To blow off from the muzzle of a gun. lit. to place one at it's muzzle.

T. పిరంగిచెక్క s. n. The plant termed *Mimosa octandra*.

T. పిరిగొను v. To encompass, or surround. 2

G. పిర్యాదు s. n. (from P. فریاد) A complaint. పిర్యాదీ (from P. فریادی) A plaintiff.

T. పిలు s. n. The fourth fraction in descent by fours from unity; the two hundred and fifty-sixth part of a whole.

T. పిఱికి s. n. A coward. adj. Cowardly, timid. పిఱికిమెకము The antelope. lit. the timid animal.

T. పిలు or పిలుఁద adv. Behind. పిలుదిరుగు v. n. To retire, or withdraw. పిలుదు or పిఱ్ఱ s. n. The buttock, or backside. 3

పిలకలు

T. పిలకలు s. n. plu. The young shoots, from the root of the parent plant.

T. పిలుచు v. a. 1. To call another to come, or approach. 2. to invite to an entertainment. పిలుచుకొను v. comp. 1. To call for one's own advantage, or for one's own purposes. 2. to call each other mutually. పిలుపు s. n. 1. A call, or cry. 2. an invitation. పిలిపించు or పిలుపించు v. caus. To cause one person to call, or invite, another. పిలిపించుకొను or పిలుపించుకొను v. caus. comp. 1. To cause one's-self to be called, or invited, by another. 2. to cause one person to call or invite another for one's own purposes, or advantage. పిలువనంపించు To send one person to call another. పిలుచుకవచ్చు To bring another along with one's-self. పిలుచుకపోవు To carry or conduct away another person, along with one's-self.

T. పిల్ల s. n. 1. A child, or infant. 2. the young of any animal. adj. Young, small, tender. పిల్లకాయ s. n. A child or infant; applied to the human species alone. పిల్లదూలము A small, or cross, beam. కుక్కపిల్ల A puppy. పిల్లగాడు A boy, or lad. పిల్లవేయు To bring forth young.

T. పిల్లనగ్రోవి or పిల్లంగ్రోవి s. n. A flute.

T. పిల్లమొరియము s. n. A summerset, or leap, heels over head.

T. పిల్లాండ్లు s. n. plu. Ornaments worn on that toe which is next to the little one.

T. పిల్లి s. n. (H. بلی) A cat. పిల్లికూత Mewing. పిల్లికూన A kitten.

T. పిల్లిపీచరదుంప s. n. The plant termed *Asparagus racemosus.*

T. పిళ్లారి s. n. A name of *Ganesa.*

S. పిశంగము s. n. Tawny colour. adj. Tawny.

S. పిశాచము or పిశాచి s. n. A demon, evil spirit, fiend, or malevolent being, always described as fierce, and malignant. పిశాచికి s. n. One possessed by an evil spirit.

S. పిశితము s. n. Flesh.

T. పిసినారి s. n. A miser, or niggard.

T. పిసినితనము s. n. Avarice; the quality of a miser.

S. పిశునుడు s. n. 1. A cruel, or wicked, man. 2. a spy, or informer.

S. పిష్టకము s. n. A cake made of the flour, or meal, of any grain.

S. పిష్టచక్రము s. n. A sort of round cake, with a hole in the middle.

S. పిష్టాతకము s. n. Perfumed powder, for scenting rooms, garments, &c.; especially the scented dust which the Hindoos sprinkle over each other at the *Holi* or spring festival.

T. పిసరు s. n. 1. A bit, particle, or small quantity. 2. the refuse of washed grain. పిసరువెళ్లు lit. a particle to go. The strength to be exhausted. — 3 — 2

T. పిసాళి s. n. A wicked, or mean, person. — 1

T. పిసాళించు v. n. To emit perfume, or scent. — 4

T. పిసుకు v. a. To press, squeeze, knead, or *shampoo*, with the hand. పిసికిళ్లు s. n. plu. The tender unripe grain of dry crops,

శ్రీరామ

భాగవతంబు తృతీయస్కంధము

రు రు పద్యం ససము

సీ॥ నారాయణుని దివ్యనామస్మరణములచే
కరుగని మనములు కఠినశిలలు
మురవైరి కథలను ముదితాశ్రులో ముంచ
మిళితమ్మెయుండని మేను ప్రాణ
చక్రి కైమ్ముక్కని జిహ్వ నింతాడల సన్న
తనక కాలతుంబు కట్టె మోపు
మాధవార్పితముగా మననివానిసిరి
వనదుర్గ చంద్రికా వైభవంబు

ఆ॥ వైష్ణవారి భజన గలిగి యుండనివాఁడు
గాలిలోన గలిగి గదలు శవము
కమలనాభు పదము గననివాని బ్రతుకు
పసిరికాయలోని ప్రాణి బ్రదుకు

ఈ పద్యం బ్రము వరకు గర్వాణ వుండు
శు॥ చతుర్థాధ్యాయం॥

" పిసికాయ
" పిసినికాయ
" సేకాయ

1 పిసాళి # In Andhr Bh Arn 3.11. is thus explained తే॥ మెలరసు। మోడు
పిసాళిన మేలారధ్రుమ దొరపు – ~~Thick~~ (as rays of glory) ~~Thick~~ (as a plump
lip) Thick (as an obtuse intellect) I therefore suggested as equi-
valent, the word నాం(ద) and this Z.A approves. Consider-
ing all the citations I see that the true sense must be Bland,
alluring, enticing, tempting, sweet – Compare the verb పి
సాళించుట. The interpretation given in the Andhr Bh Arn
will not suit one of the passages I have cited. The meaning
given in Campbell is as usual taken from McVene. who
merely says కులత్తిలే. a meaning which will not answer
in any one of the quotations. In Rucmangada 3.166 it is used regar-
ding bees – viz చు॥ మెరకళి పిసాళి తుమ్మెదలు Thus the word is ...5

2 పిసవెఱ్ఱి is Enamourment, or love at sight. Lust of the eyes Z.A who
says సంబాంగవ్యసనం. Say Pretty-fond i.e. silly or mad at her beauty.

3 పిసరు "stuff" The chaff that floats when grain is mashed. This is the
sense at Masul^m – but, in Vizag it is used for లేశం even the least Z.A
Say An atom, a ~~particle~~ పిసరువెళ్లి లాక్కోనాను I will knock your
soul out. Z.A. But పిసరంతపొడి means the quantity called a <u>pinch</u> of snuff – 6

4 పిసాళించుట Jaimini Bha 7.205 to emit fragrance To TEEM

5 .. 1 applied to lovely <u>eyes</u> shapely <u>breasts</u>, and pretty <u>bees</u> and temp-
ting lips – Query will not కులుకు = PRETTY answer to all
the senses BLAND = మనోహర

6 .. 3 పిసరు ... దానిపిసురువెళ్ల తీశినాడు he squeezed (the insects) guts (pluck) out. "stuff" So
పిసరువెళ్లినవాడు is one who has lost his <u>pluck</u> or spirits

[illegible]

That is పల్లటిల్లు means To be routed or worsted, put to flight; to be spoiled.

[illegible]

deprived of it's husk, by being pressed in the hand, and thus eaten.

s. పిహితము &c. adj. Covered, hidden, concealed.

T. పీకు v. a. 1. To pluck up, or away; to root up, or eradicate; to wrest out of another's hand. 2. to turn out of a situation, or employment. పీకులాడు To quarrel, or wrangle.

T. పీకె s. n. 1. The windpipe. 2. the reed used in blowing particular wind instruments.

s. పిచెము s. n. 1. The lower jaw; the chin.

T. పీచెము s. n. Pride. పీచెమణచు 1. To subdue one's pride. 2. to kill, or assassinate.

TUD. పించెము s. n. (from s. పింఛ) The peacock's tail.

T. పీచు s. n. The fibrous part of plants.

TUD. పీట s. n. (from s. పీఠ) A seat, chair, or stool. పీట వెట్టు To reside permanently.

s. పీఠమర్దుఁడు s. n. A catamite.

s. పీఠము s. n. 1. A seat, chair, or stool. 2. a throne. 3. the seat of the religious student made properly of *Cusa* grass. In the peninsula, this word is constantly used to express the established residence, or seat, of the principal Hindoo *Gooroos*, or bishops.

s. పీఠి s. n. A large throne.

s. పీఠిక s. n. 1. *vide* పీఠము. 2. a preface, or preamble.

s. పీడ s. n. Pain, anguish, suffering. పీడనము s. n. Inflicting pain; paining. పీడితము &c. adj. Pained; suffering pain, or distress. పీడించు v. a. To torment, teaze, or importune.

T. పీత s. n. A crab. పీతకొక్కెలు s. n. plu. The claws of a crab.

s. పీతము s. n. 1. Yellow colour. 2. drinking. adj. 1. Yellow. 2. drunk. పీతాంబరము s. n. (from s. అంబర *apparel.*) 1. Yellow apparel. 2. the dress of *Vishnoo*. Hence పీతాంబరుఁడు *Vishnoo*.

s. పీతముండము s. n. A gallinule.

s. పీనము &c. adj. Fat, bulky, plump, corpulent, large.

s. పీనస s. n. Cough, catarrh; cold affecting the nose.

s. పీనస్కంధము s. n. A wild hog.

T. పీనిగ - పీనుగ or పీనుఁగు s. n. A corpse, or dead body. పీనుఁగుల పెంట A heap of dead bodies.

s. పీనోధ్ని s. n. A cow with a full and large udder.

s. పీయూషము s. n. The food of the gods; ambrosia, nectar.

T. పీల adj. 1. Thin, slender. 2. spare, scanty. పీలపంట A scanty crop.

T. పీలి s. n. The rudder of a vessel.

T. పీలిక s. n. A rag, piece, or bit.

T. పీలికాఁడు s. n. A steersman, or pilot.

T. పీలుచు v. a. 1. To suck up. 2. to inhale, as snuff, smoke, &c.

s. పీలువు s. n. An elephant. (P. پیل)

T. పీల్చు v. a. *vide* పీలుచు.

s. పీవరము &c. adj. Fat, large.

s. పుంఖము s. n. The feathered part of an arrow.

14 s. పుంగవము &c. adj. in composition, Excellent, pre-eminent.

T. పుంజము s. n. *A poonjum,* or certain number of threads.

s. పుంజము s. n. A heap, quantity, or collection.

T. పుంజి s. n. Crops cultivated without artificial irrigation, commonly termed the *dry crop.*

T. పుంజు s. n. A cock.

s. పుండరీకము s. n. 1. A white lotus. 2. the elephant of the south east quarter. 3. a leopard. 4. the white umbrella, one of the insignia of royalty. పుండరీకాక్షుడు s. n. (from s. అక్షి *the eye.*) A name of *Vishnoo,* whose eyes are compared to the white lotus.

T. పుండు s. n. making in the inflex. sing. పుంటి, and in the nom. plu. పుండ్లు An ulcer, bile, or sore. రాచపుండు The large, or *rajah,* bile or sore, which rises on the back, and affects the spine, so as to be deemed mortal by the Hindoos. పుండుచేయు To raise a blister.

s. పుండ్రము s. n. 1. A white, or red, variety of the sugar-cane. *Saccharum officinarum.* 2. a mark on the forehead, made with sandal, &c.

15.7 T. పుంత s. n. A path, or road, for cattle.

s. పుంశ్చలి s. n. A harlot, or unchaste woman.

s. పుంసవనము s. n. The first of the essential ceremonies of Hindoo initiation; a religious and domestic festival, held on the mother's perceiving the first signs of a living conception.

s. పుంస్త్వము s. n. Manhood, virility.

T. పుక్కిలి s. n. making in the inflex. sing. పుక్కిటి The inside of the cheek. పుక్కిలించు To rinse the mouth, or gargle the throat.

T. పుచ్చడిక s. n. A ~~virgin; a girl.~~

T. పుచ్చదోసతీగె s. n. The melon vine. *Cucumis melo.*

T. పుచ్చు v. a. 1. To send. 2. to command. 3. to divide. v. n. To decay; to dry up, or become rotten. s. n. The sediment of castor oil.

T. పుచ్చుకొను or పుచ్చుకోను v. a. 1. To take. 2. to receive. 3. to take, or eat, food. This is the verb compound derived from the preceding verb పుచ్చు; but it's meaning is quite different.

T. పుచ్చె s. n. 1. The young unripe fruit of the palmyra, cocoanut, or other palm tree. 2. the skull.

s. పుచ్ఛము s. n. A tail; the tail, the hinder part.

T. పుట s. n. The leaf of a book.

s. పుటభేదనము s. n. A city, or town.

T. పుటమరించు v. n. To rise, or swell up, as a sore.

s. పుటము s. n. 1. A folding, or doubling, of any thing, so as to form a cup, or concavity. 2. the eye-lash. 3. the purifying, or calcining, metals by fire. 4. the burying of medicine in the earth, &c., in order to improve it's qualities.

మోరు పుచ్చు గాక ... q. 8 May their mouths decay! తెంచుపుల పుచ్చి Paruj. 4.33

... Indyo - a bud, a blossom W. పుక్కసుడు A Chandala W. q. v. - In Manu ... 3X. 38 + 18. Ais "The son of a నిషాద by a Sudra woman - The line is,

निषाद्च्छूद्रायां जात्या भवति पुक्कसः। and in verse 38 पुक्कस्यां जायते पापः v: Kularnavam VII. 46

... # added to many nouns forms particular verbs - సరి right, సరిపుచ్చు to rectify ... straight, or fit పేరుపుచ్చు = uddesincu Chamatk Manj 1.71. నిద్ర పుచ్చు ... 5

పుక్కిలించు to spit out after gargling. Chamat Manj: 2. 41.

... he who puts a child to sleep. Compare notes on ... and ... See 10

...(కాయ) See Campb on పుచ్చు తీగె and my note on ... This ... Momordica Elaterium. Jaimini Bharata 4.103

... The name of a disease said to resemble or to follow the ... the body breaking into sores -

... deformis, invenustus. 28 పుచ్చుకె The vulva ... puccaca ...

29 పుచ్చునాయు a rotten nut. పుచ్చు ... brass garden. ...

10 ... 5 ... పుచ్చు to effect justice ... పుచ్చు to take

... 12 Prudishness

X1 పుచ్చుటుక Shame, modesty - v. Manu Charitra (2. 8.) ...

... So also Andhra Bhash Arn 1. 164 ... The .. 13

... This verb పుచ్చు ... is to utter the word Durr - To exclaim durr This verb పుచ్చు in many places the causal form of ..., as ... It answers as a causal for ... Sumati 25

... It is also spelt with ... I ultimately think A Prude, a shame- 16 faced girl is the sense because పుచ్చుక ... is prudishness.

పుంజోత్కరించు (vulgarly పుంజుకొంచు) To be rife, full, elated

పుండ్రేక్షు the white sugar cane

పేరుపుచ్చు To celebrate* I.E పుచ్చు with some verbs gives a causal ... To die ... To kill ... v. n To become loose ... పుచ్చు v. a To loosen * పేరుపడు To be celebrated

... properly is the loose cap or bit at the top and bottom of a palmfruit - also the cap or bit or nut put on a jewel at each end under the screw -

పుణ్యము 40

పుటాక్షరము

1 పుడుకు appears to be the same word as పుణుకు, meaning To handle, or finger; to pinch or stint. (Tague stingily) In Hari Vams. 1.22, అవారికి యింతైన పుణుకక మేరావ not enduring to give, however stingily, rather I can't endure to bestow. In Ra.Madh. 1.66 పుడుకు కుమ్ము కుమమును లెవిగ బట్టు - "To finger or handle" digitis libidinose tractare: fricare. (Martial XI. 30)

2 పుణ్యం # το μακαριτον - ω πανυ! So in Lucretius I. Hunc tu Diva tuo recubantem corpore Sancto - Supererogation. gratuitous (goodness) మీ పుణ్యం You .. 4

3 నర పుట్టువు a human being, born of man తల్లితో పుట్టినది burma V.128 a ... 5

4 ..2.. are "too good." equivalent with I thank you పుణ్యంగా fruitlessly

5.. mothers sister There is no Telugu word for brother or sister (omitting distinctions of age) and when we mean to include elder and younger we say తోబుట్టువు -

6 పుట్టి - the burthen of ships is reckoned by పుట్టులు as in English by Tons. In Ila 3.12 కంటికి పుట్టెడు నరుమిడు she wept in floods -

7 పుణ్యానికి చేసుకొనుట To volunteer, to do of his free will .. 9

8 పుణికి పుచ్చుకొనుట is also thus applied పుణికి పుచ్చుకొన్నట్టుగా వున్నది. This is the very ideal of his way. This is the precise image - the exact likeness, portrait, or double. Literally - They have stolen & put him here నాని యనావతు, (x) సింబినారు - 3.A. or, imbibed his doctrine - applied to treading in his steps or following his example - To gather, pluck, crop

9.. నా పుణ్యంగా I shall be so much obliged if you will come

S. పుటాక్షరము s. n. An abbreviated letter.

S. పుటి s. n. A cup, or concavity, made of a leaf folded or doubled.

T. పుటిక or పుట్టిక s. n. A small basket.

T. పుట్ట s. n. 1. An ant hill. 2. a snake's hole. పుట్టకూడుదిండి s. n. A bear; because it feeds on ants, lit. the eater whose food is ant hills. పుట్టకొక్కు s. n. A mushroom. lit. the rat of the snake's hole. పుట్టకోట s. n. *The glacis* of a fort. పుట్టకొవలు The pointed tops of ant hills. పుట్టచూలు s. n. (from చూలు *the womb.*) *Valmeekee*, the author of the *Ramayanum*, said to have been so immersed in abstraction, as to have been overrun by ant nests, whence he emerged as from a second birth. పుట్టతేలు s. n. The large black scorpion. పుట్టమునెడుగబ్బి s. n. A snake, or serpent. lit. the animal living in a snake's hole.

T. పుట్టము s. n. Cloth.

T. పుట్టి s. n. 1. A certain measure of capacity, termed *candy*, or *poottee*, which is divided into twenty smaller measures, called తూములు. 2. a round, or circular, basket boat, covered with leather.

T. పుట్టు v. n. 1. To be born, or produced. 2. to arise, issue, or spring from. 3. to get, or obtain. s. n. Birth. పుట్టుక or పుట్టువు s. n. Birth, production, origin. పుట్టుచెయువు s. n. The Hindoo ceremony performed at a birth. పుట్టుమచ్చ s. n. A natural mole, or mark, from one's birth. పుట్టుబడి s. n. Produce. పుట్టించు v. caus. To create, generate, form, or raise.

T. పుడకలు s. n. plu. Small sticks; fuel.

T. పుడమి s. n. The earth. పుడమిదాలుపు *Sesha*, the king of snakes, and bed of *Vishnoo*; because he supports the earth. పుడమిపట్టి The planet *Mars*, the son of the earth. పుడమిమొలనూలు lit. the waistband of the earth. The sea.

T. పుడిసిలి s. n. making in the inflex. sing. పుడిసిటి The palm of the hand, held in such a manner as to contain any thing placed in it. పుడిసెడు A handful.

T. పుడుకు v. a. To give. s. n. Giving. పుడుకుదోడుకు (from దోడుకు *a cow.*) The celestial cow, which gives all that is desired. — 1

T. పుణకరించు v. a. To give an insufficiency. v. n. The fingers to be convulsed in the extremities of death. పుణకరింతలు or పుణికరింతలు s. n. plu. 1. The giving an insufficiency. 2. the convulsion of the fingers, in death.

T. పుణుకు v. a. 1. To spread out the fingers of the hand, and then draw them in again, as in taking up a handful of any thing. 2. to touch, to feel. 3. to give an insufficiency. — 8

S. పుణ్యము s. n. 1. Virtue, moral or religious excellence, or merit. 2. a good action. 3. purity, purification. adj. 1. Virtuous, good, pure, righteous, excellent. 2. beautiful, pleasing. పుణ్యవంతుడు &c. adj. Fortunate, well fated; virtuous, pious, righteous. పుణ్యాహము s. n. (from s. అహః *a day.*) A holy-day. పుణ్యజనుడు — 2, 4, 7, 9

డు s. n. (from s. జన *man.*) 1. A fiend, or goblin; a *Racshasa.* 2. a *Yacsha,* or divine being attendant on *Cubera,* the god of wealth. 3. a pious or virtuous man. 4. the guardian of the south-west quarter. నీపుణ్యమునన్నుకొట్టవద్దు lit. thy virtue! do not beat me. I adjure you by all that you consider virtuous not to beat me. పుణ్యలోకము s. n. Heaven. lit. the virtuous world. పుణ్యానికితిట్టు or జగడమాడు To abuse, or quarrel, *without any cause, or reason.* పుణ్యాత్మము &c. adj. Virtuous, holy, religious. పుణ్యాహవాచనము The purification of a house, by various ceremonies.

1 — T. పుత్తడి or పుత్తళి s. n. Gold.

S. పుత్తళిక s. n. An image made of masonry work.

T. పుత్తెంచు v. a. To send, dispatch, or forward. *vide* పుచ్చు.

S. పుత్రి s. n. A daughter. పుత్రిక s. n. 1. A daughter. 2. a puppet. 3. a copy. పుత్రుడు s. n. A son. పుత్రకామేష్టి s. n. The religious sacrifice for the purpose of obtaining a son. పుత్రసంతానము s. n. Male offspring, issue, or progeny.

2 S. పుద్గలము &c. adj. 1. Beautiful, handsome, of a handsome form or figure. 2. having form, or property.

S. పుద్గలుడు s. n. The soul.

S. పునర్జన్మము s. n. Metempsychosis, or transmigration of the soul.

S. పునర్భవము s. n. A finger nail.

S. పునర్భూవు s. n. A virgin widow, re-married.

S. పునర్వసు s. n. The seventh of the lunar mansions.

T. పునహా s. n. The city *Poona,* the former capital of the *Peishwa* in the *Mahratta* states.

T. పునాది s. n. Foundation; ground-work.

T. పునాస s. n. The *poonasa* crop, consisting of *corraloo* or *Panicum italicum, guntaloo* or *Holcus spicatus,* and *alatsundaloo* or *Dolichos catiang,* and other similar grains.

T. పునుక or పున్క— s. n. The skull. పునుకదారి s. n. *Siva,* who begs with a skull in his hand.

T. పునుగు s. n. The civet produced by the cat of that name, termed పునుగుపిల్లి.

T. పున్నాతేలు s. n. A small scorpion.

TUD. పున్నమ s. n. (from s. పూర్ణిమా) The lunar day on which the moon is full.

S. పున్నాగము s. n. 1. The tree termed *Rottleria tinctoria.* 2. a white elephant. 3. a male serpent. 4. a chief, a pre-eminent man.

TUD. పున్నెము s. n. *vide* s. పుణ్యము.

TUD. పుప్పము s. n. (from s. పుష్ప) A flower.

T. పుప్పి s. n. Decay. *vide* పుచ్చు. పుప్పిపురుగు s. n. An insect found in rotten timber. పుప్పిపల్లు A decayed tooth.

T. పుప్పొడి s. n. (from T. పూ *a flower,* and T. పొడి *powder.*) The pollen, or farina, of a flower.

1 పుత్తడి .. # The passage in Vemana (initial of an ఆట) is పసిడి పుత్తడి బొమ్మ - which will not scan. It is therefore unwarrantably altered to పుత్తడి which is unintelligible. ~~Besides — if it is "gold" here is a tautology — పసిడి being also gold.~~

Hind: ~~పుత్లి putli~~, a puppet. The Yayati Ch. V. 13 says (వ॥) పొగడల సౌన, రా ... పుత్తడి పావలు - In her dressing room were gold sandals, a parrot &c But in Bhadra Parin 3.292 is this verse వ॥ ... పుత్తడు ... here also it means fine gold పుత్తడి కాసు "gold pennies" a name of very fine gold used in ancient coinage

2 పునశ్చరణం = వ్రతం., undertaking or vowing to repeat a certain prayer or spell a given number of times

41

పుబ్బ

1. Note on [illegible] continued] a supernatural weapon for which we have no name: but the effect of which may be understood from Paradise Lost VI. 847 "Thunders which he sent Before him, such as in their souls infix'd Plagues — they astonish'd all resistance lost. All courage down their idle weapons drop'd." Lalit. I.I. XIV. 87 [51] a LASSO [illegible] Lalit XIV. 51.} is anguinum nodum, a serpent KNOT (v Rees in Anguinum) In Lalit XIV. 85} this a CHAIN See decision in W. ms. — So in the exordium of the Pand Namah [illegible] have mercy o Lord on my condition who am bound in the bond of my senses (camand) So in Acts VIII. 23 συνδεσμον αδικιας ([illegible]) — Vulgarly the word is used, chiefly in the South, for Affection, love. At last I see that "Smiting" will best convey all the senses — thus [illegible] strikingly fine smiting or enticing hair [illegible] a smiting or elegant ear So smiting means lovely — and we speak of the bonds and ties of love [illegible] a strikingly (bad) umbrella. or rather a mere stick of a thing — The above Syriac word [illegible] is the same in Arabic... 3

2 [illegible] # To pick up flesh or become fatter, to get into condition So also [illegible] or [illegible] fat, to be lengthened as a string in spinning

3... I viz [illegible] and means a line or string, a series. (Shakesp) As for [illegible] I observe that in Persian [illegible] is used also for beautiful ringlets as "enchained in the ringlets of her head Love lies."

s. పుబ్బ s. n. The eleventh of the lunar mansions.

T. పుయిలోడు v. n. To be strongly biassed, or prejudiced, in favor of any person or thing.

s. పురందరుఁడు s. n. A name of *Indra*.

s. పురంధ్రి s. n. A wife, whose husband and children are alive.

T. పురగించు v. a. 1. To disregard. 2. to oppose.

T. పురపురఁబొక్కు v. n. To be in excessive grief, or sorrow; to be severely afflicted.

T. పురపురలాడు v. n. To have a desire, longing, or inclination.

s. పురము s. n. 1. A city. 2. the body.

s. పురశ్ఛదము s. n. The nipple of a woman.

s. పురస్కృతము &c. adj. 1. Revered, adored, worshipped. 2. placed in front. 3. distressed, or harassed, by an enemy. 4. facing and contending with an enemy. 5. accused, calumniated. 6. sprinkled with holy water, initiated, anointed. 7. promised, agreed.

s. పురస్సరుఁడు s. n. A chief, or commander, of an army, or party; a leader.

s. పురాణము s. n. A *Poorana*, or sacred and poetical work, supposed to be compiled, or composed, by the poet *Vyasa*, and comprising the whole body of Hindoo theology; each Poorana treats of five topics especially; the creation, the destruction, and renovation of worlds; the genealogy of gods and heroes; the reigns of the *Munoos* and the transactions of their descendants. There are eighteen acknowledged *Pooranas*. 1. *Brumha*. 2. *Pudma* or the lotus. 3. *Brumhanda* or the egg of *Brumha*. 4. *Agni*, or fire. 5. *Vishnoo*. 6. *Garooda*. 7. *Brumha vivurta*, or transformation of *Brumha*. 8. *Siva*. 9. *Linga*. 10. *Narada*. 11. *Scanda*. 12. *Marcondaya*, so called from a *Moonee* of that name. 13. *Bhavishyet* or prophetic. 14. *Matsya* or the fish. 15. *Varaha* or the boar. 16. *Coorma* or the tortoise. 17. *Vamana* or the dwarf, and 18. *Bhagavata*, or the life of *Krishna*, which last is by some considered as a spurious and modern work. adj. Old, ancient.

s. పురాతనము &c. adj. Old, ancient.

s. పురి s. n. A town, or city.

T. పురి s. n. 1. Pack-thread, twine, twist. 2. the straw basket in which seed grain is preserved. పురి బెట్టు To twine, or twist. — 2

T. పురికొను v. n. 1. To recollect. 2. to be careful, cautious, or watchful. పురికొలుపు v. a. 1. To remind. 2. to excite, provoke, or instigate.

T. పురివిచ్చు v. n. 1. To separate. 2. to loosen. 3. to retreat, or withdraw.

s. పురీతత్తు s. n. An entrail, or gut.

s. పురీషము s. n. Fæces, excrement, ordure.

s. పురుకుత్సుఁడు s. n. A famous Hindoo emperor.

T. పురుగు or పురువు s. n. 1. A worm. 2. any

insect, or reptile; and applied sometimes to snakes.

s. పురుచక్రవర్తి s. n. The name of a king, the sixth monarch of the lunar line.

2 T. పురుడు s. n. making in the inflex. sing. పురిటి 1. An imaginary pollution, proceeding from the birth of a child. adj

1 Equal. పురిటిల్లు s. n. The house in which a woman has been brought to bed.

s. పురుదము s. n. Gold.

s. పురువు s. n. *vide* పురుచక్రవర్తి, and పురుగు, respectively.

s. పురుషుఁడు s. n. 1. A man, generally, or individually; a male, mankind. 2. a husband. పురుషోత్తముఁడు s. n. (from s. ఉత్తమ *best.*) 1. A name of *Vishnoo.* 2. a common male appellation among the Hindoos. 3. one of the generic terms for a deified chief of the *Jaina* sect. పురుషద్వయసము adj. Of the heighth, or measure, of a man.

s. పురుహూతుఁడు s. n. A name of *Indra.*

s. పురూరవుఁడు s. n. The son of *Booddha,* and second king of the lunar dynasty.

s. పురోగమము &c. పురోగము &c. or పురోగామి adj. (from s. పురస్ *in front,* and s. గమ-గ or గామిన్ *who goes.*) Going in front; preceding.

T. పురోణి s. n. A short letter, or note.

s. పురోధసుఁడు s. n. The family, or domestic, priest. *vide* పురోహితుఁడు.

s. పురోభాగి adj. 1. Malevolent. 2. censorious.

s. పురోహకము s. n. A corn, or gram, bag, for horses.

s. పురోహితుఁడు s. n. The *Pundit,* or family priest, conducting all the ceremonials and sacrifices of a house, or family. *vide* పురోధసుఁడు.

T. పుఱియ or పుఱ్ఱె s. n. The skull.

T. పుల్లచెయ్యి s. n. The left hand.

T. పుల్లు s. n. Any solid substance reduced to a certain state of liquidity; as miry clay, or excrement in a looseness of the bowels.

s. పులక - పులకాంకురము or పులకోద్గమము s. n. The erection of the hair on the body. పులకించు The hair to erect itself on the body.

T. పుల or పులు - కడుగు v. a. To wash *pearls.* 3
This is derived from the verb కడుగు To wash; but the word here prefixed to it has no meaning when used separately by itself.

T. పులకరము s. n. Fever. పులకరించు v. n. To be attacked with fever.

T. పులగము s. n. Rice and split pulse boiled together, with which *ghee,* or clarified butter, is sometimes mixed.

T. పులప s. n. An acid dish, made of various edible roots. 4

T. పులసరము s. n. 1. Indigestion. 2. an acid taste.

s. పులస్తులు s. n. plu. Ear-rings.

s. పులాకము s. n. 1 Shrivelled grain. 2. rice-water. 3. a grain or lump of boiled rice.

T. పులి s. n. A tiger. పులిగోరు The claw of

1* Equal. M. ౧. VII. 33

2 పురుడించు .. To equal or compare to - Vasu. I. . తే॥ పురుడు వాగనన్సాతి
చ్చిరా విగతులల! శ్రా(?) · Also Hams. 2. 178

3 పుల or పులు is derived from the obsolete root పుల్లు which I discovered

4 పుళ్ళయార్ (The Tamil for a child) a name of Ganesa when represented as an infant

పులినము.
1 This is not a transitive verb. See Rad Madh 1. 24 It is expl.d as literally "to rub and wash" i.e. clean the head, i.e. rub out i.e. blot out. If so, surely it sh.d be పుల్లిమి
2 పులి in some compounds appears to mean "new, fresh, late" - పులిబెలికి is a field lately left fallow - పులికడిగిన ముత్తెం Rad Swa 3. 147 ± a pearl newly washed. పులి నెత్తురు fresh pus. It is equivalent to క్రొం in క్రొమ్మెరుపు &c From పుల్లుట q.v.

3. పుల్లుట "To be fresh, tender, unripe or new." That such a root exists is a conjecture strongly confirmed by words which it alone will thoroughly explain. So పులి "new" q.v. and its compounds
4 పులి "grass" In so spelling it Vira is wrong. The word is పులు q.v. see Vema (1009) 2. 102 pr.d
5 పుల్లలు # పుల్లలు పెట్టుకొ To instigate or put up to (Compare on పురికొలుపు which is distinct) = కొష్ఠంయుక్కులు To straw on, i.e. spur on, prick on - equivalent to the English phrase to egg on - i.e. "to incite or instigate" says Johnson --X
6 పులుగు, simply a bird, also (peculiarly) + పిట్ట an owl. So చేప simply is a fish, but (pec.) + మీను, a particular fish. So మృగం, simply, a beast, is (pec.) a deer: so in English "a beast" means an ox, and "a fowl" means the gallina
7 పుల్లనీళ్లు # or కుంకలినీళ్లు properly is Vinegar, certainly not Lemonade.
8 Mandhatr IV. 194 (ప) [illegible] పులినవిధి [illegible] here it certainly means the mons veneris. In Tara IV. 70 the fesses
9 పుల్లుసిల్లుట Vish Pur 2. 240 To become weak or pithless, or effeminate = = నిస్త్రాణ, నిస్సార
X..5 పుల్లవేసిన జాబు an express. that is a letter with a straw fixed in it which is the understood sign that it is to be sent with speed.

a tiger. పులితోలు A tiger skin. పెద్దపులి s. n. A royal tiger. lit. a large tiger. చిఱుతపులి s.n. The hunting leopard, or *cheeta*. ఈఁగపులి s. n. lit. the fly tiger. The spider; as devouring flies. పులి is sometimes used as an adjective to denote - Sour, acid.

s. పులినము s. n. 1. A small island of alluvious formation. 2. a little sand hillock.

T. పులినెత్తు s. n. The matter, or pus, from a sore.

T. పులిబిరి s. n. A sort of wart.

T. పులిమిచెప్పు v. n. To turn off the conversation, with the view of concealing the subject which has been mentioned.

T. పులిమెట్టు s. n. The sediment of water in which grain has been washed.

T. పులియు v. n. To be, or become, sour.

T. పులు s. n. 1. Grass. 2. a blemish in precious stones. *vide* పుల్లు.

T. పులుగము s. n. *vide* పులకము.

T. పులుగు s. n. A bird. పులుగుపిట్ట s. n. An owl. పులుగుమేనివారు s. n. plu. A class of demi-gods, shaped like birds, and attendant on *Cubera*, the god of riches.

T. పు[illegible]ు v. a. 1. To rub. 2. to beat, or lash. 3. to wash with both hands.

T. పులుసు s. n. 1. Acidity, sourness. 2. the juice of tamarinds. adj. Acid, sour.

s. పులోముఁడు s. n. *Pooloma*, a saint. పులోమజ s. n. His daughter, the wife of *Indra*. పులోమజిత్తు s. n. *Indra* himself, who destroyed the saint, to prevent his curse, for the violation of his daughter.

s. పుల్కసుఁడు or పుల్కసుఁడు s. n. A man of the *Chandala*, or *paria*, cast.

T. పుల్ల or పుల్లని adj. Sour. పుల్లదనము or పుల్లన s. n. Sourness, acidity.

T. పుల్ల s. n. A small bit, or piece, of stick, reed, or stiff grass. This word is applied to sticks used as fuel, and even to a bit of reed, or stiff grass, used as a tooth-pick. 5.X 7

T. పుల్లరి s. n. A tax for pasture.

T. పుల్లవడు v. n. To stand fixed, or immoveable, from amazement. 9

s. పుల్లింగము s. n. in grammar, The masculine gender.

T. పుల్లు s. n. Grass. 3

T. పుల్లుబిడినేల s. n. Land which is only occasionally fit for cultivation.

s. పుళిందదేశము s. n. One of the fifty-six kingdoms enumerated by the Hindoos.

s. పుళిందుఁడు s. n. A barbarian, savage, or mountaineer, who uses an uncultivated and unintelligible dialect; in the peninsula termed *Chentsoo*.

T. పువ్వు or పువు s. n. A flower. పువ్వులముడుపు s. n. A ceremony among the Hindoos, in which flowers are placed on a pregnant woman's head. It is performed either on the fifth or sixth month after conception. గులాబీపువ్వు s. n. A rose. పువ్వు లుగుచ్చు To string a garland of flowers.

s. పుష్కరము s. n. 1. The sky, heaven, or atmosphere. 2. water. 3. the lotus. 4. the tip of an elephant's trunk. 5. the head of a drum, or place where any musical in-

strument is struck. 6. a drug, *Costus speciosus.* 7. the name of a celebrated place of pilgrimage, now called *Pokur* in the province of *Ajmere,* consisting of a small town, on the bank of a lake, whence its name. 8. the blade, or sheath, of a sword. 9. one of the seven great *Dwipas,* or divisions of the universe.

s. పుష్కరిణి s. n. A square, or large, pond; a pool where the lotus does, or may, grow.

s. పుష్కలము &c. adj. 1. Excellent, eminent, chief, best. 2. much, many. 3. full, filled, complete.

s. పుష్టి s. n. 1. Increase, advance, thriving, prosperity. 2. strength. adj Strong, able-bodied, fat.

s. పుష్పకము s. n. 1. A bracelet of precious stones. 2. the car of *Cubera.*

s. పుష్పదంతము s. n. The elephant of the north west quarter.

s. పుష్పము s. n. 1. *vide* పువ్వు 2. the menses. పుష్పరథము s. n. (from s. రథ *a car.*) A car of any kind, not used in war. పుష్పరసము The honey of flowers. పుష్పలావకుడు A flower seller; a garland maker. పుష్పంధయము or పుష్పలోలుపము s. n. A bee. పుష్పవంతులు s. n. The sun and moon. పుష్పవాటిక s. n. A flower garden. పుష్పసమయము s. n. Spring, the season of flowers. పుష్పిణి s. n. A menstruous female.

s. పుష్యమి s. n. The eighth of the lunar mansions.

s. పుష్యము s. n. The tenth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Capricornus.*

s. పుష్యరాగము s. n. The topaz. —3

G. పుసలాయించు v. a. (from H. پھسلانا) To coax, wheedle, or persuade. పుసలాయింపు s. n. Coaxing, wheedling, persuasion.

T. పుసి s. n. The rheum of the eyes.

s. పుస్తకము or పొస్తము s. n. *vide* పొస్తకము. 5

T. పుస్తె s. n. The bit of gold worn round the neck by married women. *vide* తాళిబొట్టు. పుస్తెముడుపు s. n. A woman twice married. —2

T. పూ s. n. A flower. *vide* పువ్వు. పూగుత్తి s. n. A cluster of flowers, a nosegay.

T. పూకు s. n. *Pudendum muliebre.* This word is never used by any respectable person. The more decent term is భగము; but it is in general expressed by a circumlocution.

s. పూగము s. n. The beetle-nut tree. *Areca faufel,* or *catechu.*

T. పూచికగడ్డి s. n. A sort of long and stiff grass, of which brooms are made.

G. పూచీ s. n. Responsibility.

T. పూచు v. n. To bloom, blossom, bud, shoot out, or expand. నాలుకపూచు The tongue *to blister,* or *to become sore,* or *discoloured.* కన్నులుపూచు The pupil of the eye *to become discoloured by disease.* —1

s. పూజ or పూజనము s. n. (P. پوجا) Worship, reverence, respect; homage of

1 పూచుటు # "To make ready, (a plough & oxen)" Ganjam de at This ... 4

2 పుస్తె is any charmed bead, though worn on the wrist. Sedgu. See Chandra Rekha 3. 112 + పుస్తెముడుపుపెళ్ళి to marry in a left handed .. 6

3 one probably the carnelian, or rather Amber, as insects are often found imbedded in it

4 .. 1 probably comes from పూనుచుటు - Z. A says పూచుట is generally only a form of పూనుట

5 పుసుక్కునవచ్చుట v. n. To pop (or come or speak suddenly & inopportunely) So పుసుక్కునమాటన్నాడు To *blurt* out. పుసుకుపుసుకునవచ్చుట

6 .. 2 way of marriage, similar to the Musulman *nikah*: the bride being a virgin widow

పూజలుపెట్టు

1 పూను. To TAKE (sumo)

2 పూబోడి "Petila Labra" (Plauti Fragmen) Petilum, πεταλον the leaf of a flower; and as a flower leaf is usually small and delicate, the ancients called whatever were so *petilia*. Linier in Thornton V. p. 385

3 ప్రాపు is పూనుము or effort. Calahasti 2.67

4 పూడి as in తెవిసిపూడి &c is an affix to names of some places but ? A declares it has no definite meaning Yet it must — as it is added to names of trees alone — thus వెలగపూడి, చింతలపూడి, మామిళ్ళపూడి, మర్రిపూడి

5 పుష్పములు పూతలు M Anusas IV. 236

superiors, or adoration of the deity. పూజించు v. a. To worship, or adore; to do homage, or evince reverence. పూజితము &c. adj. Worshipped, adored, reverenced. పూజ్యము &c. adj 1 Worshipful, venerable; fit for, or deserving adoration 2 blank, empty, wanting. భోజనానికి పూజ్యము-గావుండు To have nothing to live upon. పూజారి s. n. A worshipper, or sacrificing priest, in any temple. It is applied chiefly to those who are of the *Siva* sect.

T. పూజెలుపెట్టు v. a. To ornament, or illuminate, a book, &c., with flourishes, painting, or gilding.

T. పూట s. n. 1. Half of the day. 2. a time; as two times, three times, &c. 3. security, surety, bail. పూటకూళ్లు Food attained *by daily contract*. పూటకూళ్లయిల్లు An inn, or boarding house.

T. పూటము s. n. Heaviness, weight.

4 — T. పూడు v. n. To be filled, or closed up. పూడుచు v. a 1. To fill, or close up. 2. to bury; to conceal under ground. పూడ్పించు v. caus. To cause to fill up, or bury.

T. పూఁత s. n. 1. Rubbing, besmearing. 2. blooming, budding. 3. flowers collectively. — 5

S. పూతక్రతాయి or పూతక్రతావి s. n. The wife of *Indra*.

S. పూతము &c. adj. Pure, purified, cleaned, cleansed.

S. పూతిగంధము adj. Stinking; ill smelling.

T. పూదవి s. n. Spring.

T. పూదె s. n. A round ball.

T. పూనీరు s. n. (from T. పూ *a flower*, and T. నీరు *water.*) Rose-water.

T. పూను v. n. 1. To undertake, engage, or interfere, in any enterprize. 2. to bear a burden. పూన్చు or పూన్పించు v. caus. To cause to undertake, &c. పూనిక or పూనికె s. n. 1. An enterprize, or project. 2. a vow. — 1

T. పూఁప s. n. A tender fruit, just formed from the blossom.

T. పూబోఁడి or పూబోణి s. n. A handsome female. lit. flower-bodied. — 2

S. పూయము s. n Pus, or matter, discharged from an ulcer, or wound.

T. పూయు v. a. 1 To smear, besmear, daub, anoint, plaster, or lay on by rubbing. 2. *vide* పూచు. పూయించు v. caus. To cause to smear, &c.

S. పూరణము s. n. Filling; completing.

S. పూరము s. n. 1. A piece of water, a large quantity of water; a lake. 2. the flowing of the tide. 3. the healing, or cleaning, of ulcers.

TUD. పూరా adj. (from S. పూర్ణ) Full. (Pers. پر. Hind. پورا) పూరించు v. a. To complete, to make full. శంఖముపూరించు *To blow* a conch.

T. పూరి s. n. Grass, or straw. పూరిల్లు A thatched house.

S. పూరితము &c. adj. Filled, full, complete.

T. పూరీలు s. n. plu Thin cakes, made of wheat flour.

S. పూరుషుఁడు s. n. Man; a male; mankind.

పూరేడుపిట్ట

T. పూరేడుపిట్ట s. n. Any bird which calls those of its own kind.

S. పూర్ణగర్భములు s. n. plu. A sort of cakes.

S. పూర్ణము &c. adj. 1. Full, filled, complete. 2. all, entire. 3. strong, powerful, able. పూర్ణపాత్రము or పూర్ణానకము s. n. 1. A full cup, or vessel. 2. a vessel filled with cloths, or ornaments, which are scrambled for by the guests and relations at a festival. 3. a vessel full of rice, presented at a sacrifice to the superintending and officiating priests. The పూర్ణపాత్ర is properly a measure of 256 handfuls of rice; it may also be composed of as much as will satisfy one great eater. పూర్ణమాసము s. n. A monthly sacrifice, performed on the day of the full moon. పూర్ణమాసి or పూర్ణిమ s. n. The lunar day on which the moon is full. పూర్తము &c. adj. 1. Filled, full, complete. 2. covered, concealed. s. n. 1. An act of pious liberality; as digging a well, planting a grove, building a temple, &c. 2. nourishing, cherishing. పూర్తి s. n. Fulness, completion.

T. పూర్ణము s. n. Any kind of split pulse, mixed with jaggory, and boiled.

S. పూర్వము &c. adj. 1. First, former, prior, preceding, initial, before, in front of. 2 east, eastern. s. n. 1. Former or ancient times; days of old. 2. the east. 3. an ancient tradition. పూర్వులు s. n. Ancestors, forefathers. పూర్వజుఁడు s. n. (from s. జ *born.*) 1. An elder brother. 2. the son of the elder wife, even though last born. పూర్వదేవుఁడు s. n An *asura*, or demon, as produced *before* the gods. పూర్వరంగము s. n. The commencement of a drama, or the prelude to instrumental or vocal performance; a prologue, or overture. పూర్వాహ్ణము The first part of the day, the forenoon.

S. పూర్వాభాద్ర s. n. The twenty-fifth lunar mansion. — 1842

S. పూర్వాషాఢ s. n. The twentieth lunar mansion.

S. పూర్వోత్తరము s. n. (from s. పూర్వ *former*, and s. ఉత్తర *subsequent.*) The former and future particulars, circumstances, or incidents. దానిపూర్వోత్తరము నాకు తెలియదు I know nothing about it whatever.

T. పూలగురివెంద s. n. The plant termed *Groetnera racemosa*, or *Banisteria bengalenis.*

T. పూవు s. n. A flower, *vide* పూ.

S. పూషుఁడు s. n. The sun.

T. పూస s. n. A bead. వెన్నపూస s. n. Butter. వెన్నుపూసలు *The joints* of the back bone.

T. పూసకజ్జెము s. n. A very sweet cake.

S. పృచ్ఛ s. n. Asking, questioning; a question.

S. పృతన s. n. An army; a division of an army, a detachment. పృతనాషాట్టు or పృతనాసాహుఁడు s. n. A name of *Indra*; as if a whole army, or host, in himself.

see 2

1 పూర్వరంగ The errors to which transcribers are liable are enumerated in this Sanscrit verse (Rathoddhata metre)

బిందు, దుర్లిపి, విసర్గ, [illegible] పంక్తి పద-భేద [illegible]

[illegible] పూర్వకం [illegible]

2 (ప్ర) [illegible] పూర్వకము by virtue of this oath This word implies Origin source or cause.

పృథ 1 Note on కైరం &c. The verse stands thus

ఆసవస్సర్వతు కింరూపం? What is intoxicating spirit? The answer is

a పైష్టికం b తాలజం c కైరం d మాధ్వీకం e గుడసంభవం.

క్రమాన్న్యూనతరం పాపం తదర్ధార్ధం విశేషతః. which I translate thus

Vinum palmwine cocoanut juice, mead, and sugar-liquid

these in new order are evil, in proportion - viz: each half as bad as the one preceding. Now as to కైరం, it is an unknown term, imagined to be (from the context) cocoanut wine: recollecting that the hempen fibres of the cocoanut tree are called coir. in Tamil & Hind. Observe, all these are expressly called paishthicam (distilled spirit). All the terms are obscure, particularly the first & last. The last I should imagine to be Rum: but it is expressly said to be least hurtful. Again.... See p 380, No 2.

2 ష్ల words spelt with this will be found next to the word పృథ

s. పృథ s. n. *Koontee*, the wife of the *Pandoo* princes.

s. పృథగ్జనుఁడు s. n. 1. An ignorant man, a fool. 2. a man of low cast. 3. a sinner, a wicked or vicious man.

s. పృథివి s. n. The earth.

s. పృథుకంఠము s. n. *vide* కుమ్మరపురుగు.

s. పృథుకములు s. n. plu. *vide* అటుకులు.

s. పృథుఁడు s. n. The fifth monarch of the solar dynasty, in the second age.

s. పృథులము or పృథువు adj. Great, large.

s. పృదాకువు s. n. 1. A serpent, or snake. 2. a scorpion.

s. పృశ్ని s. n. 1. A ray of light. 2. a dwarf.

s. పృషతము or పృషత్తు s. n. A drop of any liquid.

s. పృషత్కము s. n. An arrow.

s. పృషదశ్వుఁడు s. n. The god of air; wind divinely personified.

s. పృషదాజ్యము s. n. *Ghee* mixed with curds, forming an oblation.

s. పృష్టము &c. adj. Asked, questioned.

s. పృష్ఠము s. n. 1. (P. پشت) The back. 2. the rear, the last. 3. the back, or hinder part of any thing. పృష్ఠచక్షువు s. n. (from s. చక్షుస్ *the eye.*) A crab. పృష్ఠమాంసాదనము s. n. lit. *backbiting*. Slandering.

s. పృష్ణి s. n. *vide* పృశ్ని No. 1.

2 — T. పెంకు s. n. 1. A tile. 2. a broken piece of pot. తలపెంకు lit. the head-tile. The skull.

T. పెంకె adj. Obstinate, stubborn.

T. పెంచు s. n. *vide* పెంకు. v. a. 1. To nourish, or foster. 2. to bring up, or educate. 3. to support, or maintain. 4. to increase, or improve. పెంచుకొను v. comp. 1. To nourish, &c. for one's own advantage. 2. to adopt as one's own.

T. పెంజెర s. n. A species of rock snake.

T. పెంట s. n. 1. Sweepings, dirt, filth. 2. manure. Vish 8.151

T. పెంటి s. n. The female of any animal, or plant. పెంటికెరటము s. n. The *female*, inner, or smaller, surf.

T. పెంటిక s. n. Hard excrement, in shape like that of sheep.

T. పెండ s. n. The excrement of horned cattle.

T. పెండలము s. n. The yam.

T. పెండారి s. n. A *Pindary*, or armed plunderer.

T. పెండె s. n. 1. A lath. 2. half a bullock load of tobacco, &c.

T. పెండెము s. n. The gate of a cow-house.

T. పెండేరము s. n. An ornament, worn round the ankle.

T. పెండ్లాము or పెండ్లాము s. n. A wife.

T. పెండ్లి - పెండ్లి or పెండిలి s. n. making in the nom. plu. పెండ్లిండ్లు or పెండ్లిండ్లు Marriage; a wedding. పెండ్లాడు or పెండ్లిచేసుకొను To wed, or marry, as applied to a husband or wife only. పెండ్లిచేయు To marry, or unite a husband and wife, as applied to their relations; to celebrate a marriage. పెండ్లిచేయించు To perform the marriage ceremony, as applied to the priest. పెండ్లికొడుకు or పెం

పెండలకడ

డ్లికొమారుఁడు s. n. The bridegroom. పెండ్లికూఁతురు s. n. The bride. The Hindoos are generally married while infants; and the term పెండ్లి is applied to this first marriage. The consummation of such marriages is termed శోభనము, at which a distinct ceremony takes place.

T. పెండలకడ or పెండలాడి adv. Early, betimes.

T. పెందొడ s. n. The thigh. *vide* తొడ.

T. పెంపు s. n. (from T. పెంచు q. v.) 1. Nourishing. 2. education. 3. maintenance, support. 4. increase, or improvement. పెంపుడు adj. 1. Nourished. 2. adopted. 3. adoptive. పెంపారు (from ఆరు q. v.) To be increased, or augmented. పెంపఱు (from అఱు q. v.) Increase, or improvement, to cease.

T. పెకలించు or పెకల్చు v. a. To root up, or eradicate; to pluck up by the roots; to pull, tear, or force out by the roots.

T. పెకలు or పెకులు v. n. To come out by the root; to be plucked, or pulled, out by the root.

T. పెక్కు adj. Many, several. పెక్కండ్రు or పెక్కురు s. n. plu. Many persons.

T. పెద్దలు s. n. plu. Great, or elderly, persons.

T. పెచ్చు s. n. 1. The rind of a fruit. 2. an excess in value, or measurement; premium, or profit, in the exchange of coins.

T. పెట్ట s. n. A hen.

T. పెట్టు v. a. 1. To place, or put; to lay, or put, down. s. n. 1. Placing, putting. 2. a blow. This word, used as a verb, is added to nouns, parts of verbs, particles, and adjectives, in a vast variety of meanings, which will be best explained by the following examples. సొమ్ములు పెట్టు *To deck another* with ornaments. గుడ్లు పెట్టు *To lay* eggs. అన్నము పెట్టు To place boiled rice, &c. on a leaf before one; *to serve* with food. చెట్లు పెట్టు *To plant* trees. ఆన పెట్టు To adjure. పాలఁ బెట్టు *To divide or separate* into shares. సహన పెట్టు *To take* patience. కాచుకోఁ బెట్టు *To make another* wait or tarry. కావలి బెట్టు *To keep* watch. అపరాధము బెట్టు *To pay* a fine. నష్టపెట్టు *To sustain* loss. గురి పెట్టు *To take* aim. పథ్యము పెట్టు *To prescribe* a diet. చూపెట్టు *To wait* in expectation of; to watch. గురక పెట్టు To snore. దండము బెట్టు *To pay* one's respects; by closing the hands, or by prostration. సానఁ బెట్టు *To grind,* so as to sharpen. చక్క పెట్టు *To put* in good order; to repair. కూఁతల బెట్టు 1. To call out. 2. to abuse. 3. to punish. రోతలఁ బెట్టు To abuse. తల పెట్టు To commence or begin. lit. *to put* the head. దాచి పెట్టు To conceal, or hide. కని పెట్టు 1. To find out, or discover. 2. to wait for, or expect. భయము పెట్టు To frighten. సంతోష పెట్టు To please. కూర్చి పెట్టు To accumulate, or store up. పెట్టుబడి s. n. Assessment, tax. పెట్టుకొను v. comp. 1. To place, or put, for one's own advantage, or use. 2. to keep. 3. to give. స్త్రీని పెట్టుకొను To

1 జయపెట్టు to congratulate Vish 7. 52

2. [379 No 1] it is possible that the three kinds, paishticam, tálajam, and cairam, are the juices of the Date, palm, & cocoa? – for otherwise date wine would be omitted: which is unlikely. – Then the five juices which are fermented and distilled, are, those of the 1 date 2 palm 3 cocoa, 4 honey & 5 sugar. (see Amara Co: p. 117) No. Paisti is defined to be made from fermented paste – See in proof the Vámáchára Siddhanta I. 12. "Sura is the fœx of grain." In the Hêmadriyam (Dharma Sas) leaf 21 I find the same verse quoted from the Bramhanda Purana – where two names are added (making a total of nine liquors) viz Hintála & Dracsha – i.e the marshy date and the grape. – Since writing this, in Tantra Rajam. (or [illegible] తంత్రం) chap 8. I find the recipe for concocting each sort.

keep a mistress. పేరుపెట్టుకొను 1. To assume a name. 2. to give, or bestow a name; as on a child, &c. పెట్టించు v. caus. To cause to place, or put, &c.

T. పెట్టె or పెట్టియ s. n. A box, or chest.

T. పెట్లు or పెటులు v. n. 1. To fire, or go off, as a gun, or any thing made of gunpowder. 2. to crack, or open. పెట్లుప్పు s. n. (from T. ఉప్పు *salt.*) Saltpetre.

T. పెడ adj. 1. Hinder, back, behind. 2. wrong, erroneous. పెడచెయ్యి The back of the hand. పెడదారి A wrong way. పెడర్థము An erroneous meaning. పెడమఱలు To turn back. బుద్ధిపెడతలఁబట్టు To be wanting in sense.

T. పెడబొబ్బ s. n. A loud roar, or cry.

T. పెడసరము s. n. Obstinacy, stubbornness.

T. పెణక s. n. A pent roof.

TUD. పెతరులు s. n. plu. (from S. పితృ) Ancestors. పెతరులచుక్క s. n. (from చుక్క *a star.*) The tenth of the lunar mansions. పెతరులసామి (from సామి *lord.*) *Yama,* the regent of death.

T. పెదవి - పెదివి or పెదిమె s. n. The lip. క్రింది పెదవి The under lip. మీఁది పెదవి The upper lip.

T. పె[illegible] or పెద adj. 1. Great, large, big, spacious, extensive. 2. chief, principal. 3. wise, sage. 4. old, ancient. 5. long. 6. loud. పెదతండ్రి or పెత్తండ్రి 1. A father's elder brother. 2. the husband of a mother's elder sister. పెదతల్లి or పెత్తల్లి 1. A mother's elder sister. 2. the wife of a father's elder brother. చిన్నపెద్దలు s. n. plu. *vide* చిన్న. పెద్దకాపు The chief, or head, inhabitant. పెద్దతనము - పెత్తనము or పెద్దఱికము s. n. 1. Greatness. 2. age, old age. పెద్దదొర This expression literally signifies *the principal chief, or ruler,* and is applied generally to *the first in authority* at any place. పెద్దకాలము A long time. పెద్దపని *Important* business. పెద్దనిదుర s. n. Death. lit. the long sleep. పెద్దమనిషియవు v. n. To become nubile, as applied to females. పెద్దచిన్నంతరము s. n. The distinctions between the great, and the low. పెద్దవిన్నపము s. n. Deafness. lit. *a loud* request. పెద్దవీధి The *high* road.

T. పెద్దయు adv. Very, exceedingly.

T. పెద్దింటమ్మ s. n. A certain village goddess.

T. పెన్ or పెను adj. 1. Great, large. 2. heavy.

T. పెన s. n. 1. A twist of rope. 2. a rope tying one animal to another. పెనవేయు To tie two animals together, with one rope.

T. పెనఁగు - పెనుఁగు or పెనఁగొను v. a. 1. To surround, or encompass. 2. to fight, or dispute.

T. పెనము s. n. A flat thin round iron pan, or plate of iron, used in baking cakes, &c. చెఱుకుపెనము A sugar boiler.

T. పెని s. n. A twist of rope.

T. పెనిమిటి - పెనుమిటి or పెనుమేటి s. n. A husband.

T. పెనియు v. n. To twine; to interlace of itself. పెనుచు v. a. 1. To twist, to inter-

పెనుకువ

1.- [T.] face one with another. 2. *vide* పెంచు.

T. పెనుకువ s. n. 1. Battle. 2. war.

T. పెనుపు s. n. *vide* పెంపు.

T. పెయ్య s. n. A female calf. adj. Female, as applied to horned cattle.

T. పెర s. n. Honey-comb. పెరయీఁగ s. n. A bee.

x — T. పెరడు s. n. making in the inflex. sing. పెరటి. The back yard of a house.

7.4 — T. పెరరేచు v. To induce, prevail upon, or excite.

T. పెరసు s. n. Flesh.

5 — T. పెరుగు s. n. Curds. v. n. 1. To grow, increase, or accumulate. 2. to be broken, as applied to string, or thread, only. పెరుగుతోటకూర The plant termed *Amaranthus polygamus*. పెరుగుమీఁదిమీఁగడ The cream of curds. పెరుగుసంద్రము The sea of curds; one of the seven fabulous oceans.

G. పెరుమాళ్లు s. n. *Permaul*, a tamil name of *Vishnoo*.

T. పెలు adj. 1. Other, another. 2. strange, foreign. పెలువాఁడు Another man.

T. పెఱికె s. n. A large sack, or bag. పెఱికాటము s. n. The lading of oxen, &c. with such sacks.

T. పెలుకు v. a. 1. To pluck up by the roots; to eradicate. 2. to load oxen, &c.

T. పెలుకు v. n. The porcupine to shoot it's quills.

T. పెలుచే adv. Excessively, exceedingly.

T. పెలుచే or పెళుచే s. n. Stiffness; difficulty in being bent.

T. పెల్లుఱు v. n. To start.

T. పెల్ల or పెళ్ల s. n. A lump, or clod.

T. పెల్లగించు or పెళ్లగించు v. a. *vide* పెకలించు. పెళ్లగించిపెట్టు lit. having eradicated, to place or put. To transplant.

T. పెల్లగిల్లు or పెళ్లగిల్లు v. n. *vide* పెకలు. — 2

T. పెల్లు adv. Much, excessively. s. n. Excess. — 12

T. పెసలు s. n. plu. The pulse termed *Phaseolus radiatus*, or green gram. పెసర adj. Of or belonging to that pulse.

T. పేక s. n. The warp, or cross threads in a web. The woof, or threads which run the whole length of the web, is termed పడుగు q. v.

T. పేగు s. n. An entrail, or gut.

S. పేచకము s. n. An owl.

S. పేచకి s. n. An elephant.

T. పేట s. n. 1. *A pettah*; the suburb of a large city, or a village protected by an adjacent fort. 2. a row, or string, of any ornament. (pearls Radh. Swa. 2. 50)

S. పేటకము s. n. 1. A chest. 2. a pimple.

S. పేటము s. n. A basket; a large basket.

T. పేటాడు v. n. ~~To wander, or move about; to traverse.~~ — ౧౧

S. పేటి s. n. A basket. — 6

T. పేడ s. n. The dung of horned cattle. — 3

T. పేడు s. n. making in the nom. plu. పేళ్లు A piece, cutting, chip, or splinter. v. a. *vide* పేసు. పేటెత్తు v. n. To chip, or splinter.

T. పేడెవాఁడు s. n. A man upon whose face hair does not grow.

Stopped one month to bring up arrears of misc: words collected, and to write preface.

30 Dec 1831

పేడెవాఁడు

51

1 ~~పెల్లున in Vish 8. 251 means~~ error for పెప్పు + వెల్లు

2 పెల్లగిల్లు This is universally (ait Narsim) = వెడలివచ్చు to come forth, to fall out, evenire, exire, prodire, excidere

3 పేలు pl పేళ్లు Raksha 4.19 cracks or splits, as in mortar &c పేలురువారాలు ... 8

4 పెరయు # Vema, p: 45 ... See పెరయు

5 పెరుగు :- radically To accumulate, thicken curdle gather or grow thick - Som Ila 1. 96 ... పెరుగరగా -- Perugu దధి is only thick curdled milk whether fluid or solid curd were it not fluid how should one of the mythological seas be formed of it, which is called పెరుగు సముద్రం.

6 పేటి in both passages cited సుగుణాలపేటి implies An assemblage (of all excellence) a compendium (of loveliness) - "multitude quantity" says W. in पेटिक - "from पिट to collect."

7 పెరపర్ర Panche T. 3. 289 is explained A lane, an alley - or rather, says .. 9

8 in Bhahri verse 19 is a fringed handkerchief

9 .. 7 Z.A. A private door - he says it ought to be spelt పెర్ర -

x పెరకాయసుద్దులు Tara 3.102 Nonsense. (an unauthorized word)

౧౧ పేటాడు v: a is To grope about as for weeds in water? wrong say to upset or root out, The word is colloquial and hard to explain. Z. A. who says, same nearly as తొంపరలాడు. [MV's lexicon says ... this is wrong] To towzle petticoats = ... To tumble v. a

12 పెల్లున Like as, Like to. Bhag. X. 30. 1. or More than

పేణేలు

1 # పేలు n.s. eruption breaking out పెక్కపేలు such a disease in cattle

2 పేరాలిబెండ or బొప్పాయి the papaya fruit Hams. 4. 13

3 పేరాముట్టి # i.e. per-âmutti - see బెండమము కలి & బెట్టామునులు. This is also spelt పేరామునులు, and Heyne calls it "Hibiscus Zeilan"

4 పేరంటాలికూర "a herb called Corchorus olitorius." Heyne

5 పేలాలు parched corn. (Khói)

6 పేద # The "waist" (which Milton and Shakespeare spell waste) seems derived from To waste See further 397. No. 1

7 పేర్పుమానను a stand for water pots one over the other - In Tara 4. 83 it means.. 9

8 పేవిడి # is bright golden yellow: the cake in an English colour box is named "I. Pert. yellow" (i.e. Imperial perfect yellow?) It is distinct from gamboge - see ముక్కి

9..7 she

x..1. ఉష్ణం పేలింది the heat is at its height. ఉష్ణం పేలినకాలం the summer is at its height

11. పేలవమైన coarse. gross (in language) obscene

12 పేపపండ్లు the rattan fruit - It looks like a grape

13 పేకం Nagnijit 2. 173

T. పేణేలు s. n. plu. Sweet cakes, made of wheat and sugar.

6 — T. పేద adj. Poor, indigent. s. n. A poor person. పేదతికము s. n. Poverty, indigence.

T. పేను v. a. To twist, or entwine. s. n. A louse; making in the nom. plu. పేలు. పేనుగొలుకుట s. n. A disease arising from lice, which destroys the hair. *vide* ఇంద్రలుప్తకము. పేనుపిల్ల s. n. A nit. పేలుకుక్కు To kill lice.

12 — T. పేము s. n. A rattan-reed, or cane.

T. పేరంటము or పేరంత్రము s. n. Married women going to each other's houses, on any domestic festival.

4 T. పేరంటాలు s. n. 1. A wife whose husband is alive. 2. a wife who dies before her husband.

T. పేరము s. n. Running.

3. 2 — T. పేరిము s. n. ~~Profundity~~.

T. పేరిమి or పేర్మి s. n. 1. Affection. 2. friendship. 3. greatness.

T. పేరీంతచెట్టు s. n. A peculiar species of the date tree.

T. పేరు s. n. making in the inflex sing. పేరిటి, and in the nom plu. పేర్లు A name; an appellation. పేరుగల adj. Famous, renowned. పేర్వాడు To mention another's name. పేరుబెట్టు To name; to give newly a name, or appellation. దొంగయని పేరుపడ్డాడు *He is notorious as a thief.* ఆ పేరుగా adv. Under that *pretence.* ఇంటిపేరు A house or family name.

T. పేరు s. n. 1. A long loose necklace. 2. fame, character. adj. 1. Great. 2. famous. v. n. To congeal, or curdle, as milk, &c.

T. పేరుకొను or పేర్కొను v. n. To congeal, curdle, harden, or thicken. v. a. 1. To commend, or praise. 2. to call one by his name. This verb is derived from both of the foregoing words, and కొను q. v.

T. పేరుచు or పేర్చు v. a. 1. To pile, or heap up. 2. to display. — 7

T. పేరెము s. n. 1. Running. 2. a gallop. పేరెముబారు or పేరెమెత్తు v. n. 1. To run. 2. to gallop. — 13

T. పేలు v. n. *vide* పేరు.

S. పేలవము adj. 1. Tender, delicate, fine. 2. easy, not difficult. — 11

T. పేలాలు s. n. plu. Fried grain. పేలపిండి s. n. Flour made of fried grain.

T. పేలిక or పేలికె s. n. A rag.

T. పేలు v. n. 1. To be covered with eruption, as applied to the body. 2. to be fried, as applied to vegetables. v. a. To talk in a silly manner. పేల్చు v. a. To fry. — 1. x

S. పేశలము &c. adj. 1. Dexterous, clever. 2. beautiful, agreeable. 3. smooth, soft. 5, 8

S. పేశి s. n. 1. An egg. 2. a ball of flesh, or meat.

G. పేష్కారు s. n. (P. پیشکار) A *Peshcar*, or revenue servant under an *Amildar.*

T. పై adv. *vide* పయి.

S. పైంగరాజిము s. n. *vide* ఏట్రింత.

T. పైకము s. n. 1. Money, cash, treasure. 2. the quarter of the coin termed *a dub.*

S. పైకము s. n. An assemblage of cuckoos.

2 Jan 1832

పైగస్తీలు

3 — G. పైగస్తీలు s. n. plu. *vide* పయి.

G. పైజోల్లు s. n. plu. Shoes, slippers.

T. పైంట s. n. *vide* పయింట.

T. పైది s. n. Gold. *vide* పయిది.

T. పైదికంటె s. n. *vide* పయిదికంటె.

T. పైదిముడుపు s. n. *vide* పయిదిముడుపు, under పయిది.

S. పైతృష్వసేయుడు or పైతృష్వస్రీయుడు s. n. The son of a paternal aunt.

S. పైత్యము s. n. 1. Madness, imbecility. 2. a superfluity of the bilious secretion. 3. any bilious complaint. పైత్యగాడు 1. A fool, a blockhead. 2. a lunatic, or madman.

T. పైదలి s. n. A woman.

T. పైన adv. *vide* పయి.

TUD. పైనము s. n. *vide* పయనము.

T. పైయెద s. n. *vide* పయింట.

T. పైర s. n. *vide* పయర.

T. పైరు s. n. Growing corn. పైరులమొకమీరుడు s. n. (from ఎకిమీడు *a king.*) The moon; from it's influence on corn.

8 — S. పైష్టికములు s. n. plu. Flour cakes, baked on an iron plate.

15.6 — 2 — T. పొం s. n. Gold. పొంగట్టు s. n. (from T. కట్టు *a mountain.*) A golden mountain.

4 — T. పొంకము s. n. 1. Beauty, proportion, grace. 2. fluency, elegance of speech. 3. pride. adj. 1. Handsome, well proportioned; well formed, or well made. 2. fluent, eloquent. 3. proud.

T. పొంగలి or పొంగలి s. n. making in the inflex. sing. పొంగటి Boiled rice, mixed with milk, and seasoned with sugar, and other articles that give a high relish. పొంగటిపండుగ A great Hindoo festival, at which this dish is used.

T. పొంగు v. n. 1. To effervesce; to boil, or bubble up. 2. to overflow. 3. to be overjoyed. 4. to swell from blows. s. n. 1. Effervescence; boiling, or bubbling up. 2. overflowing. 3. excess of joy. 4. the measles. — X — 9

T. పొంచు v. n. 1. To lie in wait; to lurk. s. n. Lurking. — 11 — 19

T. పొంటె part. With; together with; for.

T. పొంత s. n. 1. A way, road, or path. 2. ~~a bank~~. adv. Near. — 18 — 14

T. పొంతనము s. n. A happy conjunction of the stars. — 5

T. పొంధిక s. n. 1. *vide* పొంకము No. 1 and 2. 2. regularity of arrangement, or construction, of words.

T. పొందు v. a. 1. To obtain, procure, or acquire. 2. to be under the dominion of any of the passions; to experience joy, grief, &c. 3. to sustain, suffer, or undergo; as applied to misfortune, loss, or pain. 4. to enjoy; as applied to happiness, or good fortune. 5. to enjoy by copulation. s. n. 1. Friendship. 2. enjoyment by copulation. పొందించు v. caus. 1. To cause to obtain, &c.; as above, in all the meanings of పొందు. బేరముపొందించు *To settle* a bargain; as applied to brokers. — X — 12 — 7. 16. 17

T. పొక్కలి s. n. making in the inflex sing. పొక్కటి A temporary fire place, formed with loose stones, &c.

4 Jan

పొక్కలి

53

1 hence పంటకం? see note foot of page 638 in old copy

2 పోర్ Possibly this ancient root originally signified flame - thence gold coloured, yellow - thence gold - hence porgo to be heated - see N. 2 above

3 పైకొను # Radha 1.76 పైకొనను I wont force you -

4 పొంకం # adornment = sringāram. Vema 2.193 - decoration GRACE

5 పొంతనం = analogy - The same as సందర్భం - Vide సంతనం

6 పైష్టి paishthi (not in W.) some spirituous liquor apparently made from flour - Bagala XIII. 9. - See 8

7 పొంబిలం pom bilam. Tara 1.2. a gold touch hole - a girls beautiful navel is so called in this passage. - Rather, "bangaru pātara" a pit in which gold is stored. No - a Mine of gold

8. పైష్టికం (not ష్టి) a kind of beer? wine drawn from fermented leaven made from flour. Lalita 2.120 where it is an intoxicating liquor. "Zythus. cerevisia" - Here కెరూ would appear to be cocoanut juice, probably fermented ... See further, p. 379 N°1. But note that this is apparently derived from పిష్టి paste

9 the heyday of youth. పొంగారిన మనిషి one who has outlived that period, who .. 13

X కొంచెం యెన్నుదు తక్కువ పది కొత్తలు పొందుతుంది It will cost, or be, about ten pence వాండ్లను పొందుచుకున్నాడు he got them on his side - he talked them over - persuaded them - cajoled.

11 పొంచుట in Tara 3.85 means To lie in wait, to lurk. Sacuntala 3.83

12 పొందించుట v.a. To insert, enter, insperse

13 .. 9 has sown his wild oats

14 పొంత is a Vizag. word - The sense "a bank" is clearly an error. & it is not in M.V.

15 పైసరం see the other old copy page 73 N°13

16 పొంప్ర (మెడపొంప్ర) the nape or back of the neck

17 పొంపిరిపోవు & it think is పృథక్పోవు To be defeated. See Vish P 7.421 & Bhasc RY III. 130

18 పొంతి near U.R Ticcana 2.24

19 Bhasc R Kish 283

పొక్కిలి
1 పొటకము See note 2 in next page "to bulge"
2 వాడి పొడుగు (compare నిలువెత్తు) పొగరుబోతు he is a rascal all over, a thorough rogue
3 పొగరు appears radically to mean height, high spirited, a high surf, or high in flesh, & high in scent
4 అట్లు చేస్తాడని పొడకట్టింది I imagined he would do so. I formed the idea that he would do so. I presumed or apprehended or supposed పొడచూపు has the same sense. పొడకట్టిన or పొడచూపిన Manifest visible evident clear to the eye

5 పొడుగు Vema 181 రంకుపొత్తు జూచి రంకాడ పోదురా (same as [illegible]) who would commit adultery if he considered its real nature
6 పొగయుచు v.a. To season food. Vish Chitt. [illegible]
7 పొటు (for పుటి. Sansc) or అరపొటు an undivided palmleaf with the rib joining the two ale.

T. పొక్కిలి s. n. making in the inflex. sing. పొక్కిటి The navel. పొక్కిలిపాప or పొక్కిలిపాపఁడు (from పాప *a child.*) *Brumha;* as produced from *Vishnoo's* navel.

T. పొక్కు v. n. 1. To be sorrowful, or afflicted. 2. to blister; to be excoriated. 3. earth when parched to rise up, on being moistened. s. n. A blister, pimple, pustule, or pock. పొక్కించు v. caus. 1. To vex, or torment. 2. to cause to blister or rise up. మాటవెలిపొక్కు To *reveal* a matter.

T. పొగ s. n. Smoke. పొగచెట్టు The tobacco plant. పొగాకు s. n. Tobacco, lit. the smoke leaf. పొగత్రాగు lit. *to drink* smoke. To smoke a pipe, &c.; to inhale smoke. పొగయు v. n. To smoke, or emit smoke; as applied to fire, &c. in a burning state. పొగచూరు To become black, from exposure to smoke.

T. పొగడు or పొగుడు v. a. 1. To praise, applaud, or commend. 2. to flatter. పొగడిక-పొగడికోలు-పొగడ్త or పొగడు s. n. Praise, commendation, applause, encomium. 2. flattery.

6 — 3 — T. పొగరు or పొగురు s. n. 1. Pride, arrogance, presumption. 2. the surf of the sea. పొగురుబోతు s. n. A very proud, or haughty, person.

T. పొగలు or పొగులు v. n. To be very sorrowful, or afflicted.

T. పొఙపు s. n. The seasoning of food.

T. పొచ్చెము s. n. 1. Sin. 2. impurity.

T. పొటకరించు or పొటమరించు v. n. 1. To rise, or swell up, as a sore. 2. to shoot out anew, as lopped trees. — 7

T. పొట్ట s. n. The belly.

T. పొట్టి adj. Short; small in size. పొట్టితనము s. n. Shortness.

T. పొట్టు s. n. The husk, or pod.

T. పొట్టేలు s. n. A ram.

T. పొట్లతీగె s. n. The vine of the snake gourd. పొట్లపూచుక్క s. n. (from T. పూ *a flower,* and T. చుక్క *a star.*) The eighth of the lunar mansions; from it's similarity in form to the flower of the snake gourd.

T. పొట్లము s. n. 1. A leaf, or paper, folded up, generally in a square form; for holding, or containing, any thing. 2. fomenting medicine, made up in a bag. పొట్లముపెట్టు To apply a fomentation.

T. పొడ s. n. 1. A visit. 2. a speck, mole, or mark. 3. figure, shape. పొడలమెకము s. n. (from మెకము *a beast.*) A spotted deer.

T. పొడకట్టు v. n. 1. To be remembered, or recollected. 2. the appearance of something seen before, to present itself to the mind or imagination only, but not in reality to the eyes. — 4

T. పొడగాంచు or పొడగను v. a. To see, or descry. పొడచూపు v. n. To appear.

T. పొడవు adj. 1. Tall, high. 2. long. s. n. 1. Height. 2. length. — 2.5

T. పొడము v. n. To be produced; to arise. — 1

T. పొడవ s. n. A boat.

8 Jan

పొడవు

T. పొడవు adj. and s. n. *vide* పొడుగు.

T. పొడసుత్తె s. n. A small hammer.

T. పొడి s. n. 1. Any ground powder. 2. snuff adj. 1. Dry. 2. small. 3. young. పొడిచేయు To pulverize; to reduce to powder. పొడికొట్టిఊదు To solder. lit. having placed powder, to blow.

T. పొడుగు v. n. 1. To increase, or grow; to be heightened, or lengthened. adj. and s. n. *vide* పొడవు. పొడిగించు v. a. To heighten, raise, exalt, or increase. పొడుగాటి adj. 1. High, tall. 2. long.

T. పొడుగుచుక్కలి s. n. *vide* ఉదయాద్రి under ఉదయము.

T. పొడుచు v. a. 1. To stab, thrust, or pierce through; to gore. 2. to prick, or cause pain. 3. to fight, or combat. 4. to rise as the sun, &c. 5. to swell, or rise, as a river, &c. పొడిపించు v. caus. To cause to stab, &c. పొడుపు s. n. 1. A stab. 2. rising of the sun, moon, &c. 3. the pain, or pricking, of a sore.

12.x.7 — 4 —

6 — 2 — T. పొడుము s. n. 1. Powder of any kind. 2 snuff. *vide* పొడి.

T. పొణక s. n. A large basket, made of splinters of the marshy date tree, &c., for holding grain.

TUD. పొత్తము s. n. (from s. పుస్తక) A book.

T. పొత్తర or పొతర s. n. A bundle of leaves, &c.

T. పొత్తరము s. n. A roller or pestle, for grinding spices, &c.

8 — T. పొత్తికడుపు s. n. The abdomen, or lower part of the belly.

T. పొత్తిగుడ్డ s. n. 1. A small piece of cloth, used for infants. 2. a kind of bark garment.

T. పొత్తు s. n. 1. Friendship. 2. eating in the same plate together. పొత్తునగుడుచు To eat together from the same plate, or leaf. పొత్తుంవారు s. n. plu. Friends. —11

T. పొత్తువు s. n. The goddess *Suruswatee.*

T. పొద s. n. A bush. పొదరిల్లు A place overgrown with creeping plants; a bower, or arbour. పొదరింట్లచుక్క s. n. (from చుక్క a star.) The seventh of the lunar mansions.

T. పొదలు v. n. To shine. పొదలించు v. caus. To cause to shine. —18 —13

T. పొది s. n. 1. A quiver. 2. the leather case used by barbers. —9

T. పొదుగు v. a. 1. To cover. 2. to bind, or cover with leather. 3. to set as precious stones. 4. to sit on eggs. 5. to surround, or encircle. s. n. The udder of horned cattle. పొదిగించు v. caus. To cause to cover, &c. పొదుగుచేయు To have the udder swelling, or increasing in size, from the augmented secretion of milk. —17 —15

T. పొదువు v. a. *vide* పొదుగు. —16

T. పొద్దు s. n. 1. The sun. 2. any time, or period, of the day or night. 3. a day. The inflected ablative పొద్దున denotes 1. Early in the morning. 2. in the forenoon. పొద్దుగూకు The sun to set. పొద్దుబుట్టు The sun to rise. పొద్దుబుచ్చు To spend or trifle away time. ఒక్కపొద్దు వుండు lit. to be one day. To fast, or re- —5

పొద్దు is applied to midnight in Bhasc Sat 84

11 Jan

{To be, seem, move, writhe, turn in sleep Z.A

1 పొదలు (# applied to sigh. (సి) పృక్తిష్ట నిదియుంబు ఉక్తప్రపుగాలి బొదలెదునన్న ఉబా ర్పులు వెలంగ. Yaya 5.25 "to become perceptible"? Then this word and పొలు which seem synonimous must be different? In Vema 2.102 pr. it is ..3

2 పొదువము. In Tela Cala 2.11 de vulvd formis సి॥ పులినంబు గతి లింగ పొదుమును వింట్లి + తరంగంగు గళ్లి తనరుచెంకరము + Apparently an error for పొత్తము "Rising gently like a sand hill marked with wrinkles by the retreating waves.

3 .. 2 "to thrive or prosper, + bloom come to good." flourish, 1832. Sumati 63

4 పొడుచు. Vishnu Purana VII. 356 a noble description of the setting sun

పడమటి వంక గ్రుంకె జను . భాస్కర-బింబము; తూర్పు గొండపై
బొడిచిన చంద్ర మండలము, . (బూవ్వొ సలా ర; బయో-జ-సంభవుం
తెలుపక, రాణి, మాస-గతం . తెక్కున్న తక్కువైన, కాలమునే,
దశేబకనంచు దూచునొ . త్రాసున త్రేలెదు చిప్పలో యనన్.

copied from the Bharata Champu

5 పొద్దుగూకులు # the kindling day — or, vesperi' the settings of the sun.

6 పొడుపు. In Ila (notes on) 3.8 ఎమెతి, పొడుపు మాటలు a taunt, cast in the teeth, or a jeer (= దెప్పులు) But పొడుపు కథ (Pritch. is wrong) means quite different and nearly the same as సమస్య q.v. — Thus — capping not verses, but stories. — Or, a Riddle given to be solved. — a bone to pick — Also [To sell a bargain wrong] కథపొడుపులు, or కథవిప్పులు To open a tale or begin to narrate

7 గాలంబునకు ఎర పొడుచుకొనుట To put a worm on the hook గాలము ... X

8 పొత్తిక Z.A. says in Clothes for a doll or image. See M: Virata IV.43 where the next verse shews that this is the sense — This verse also proves by the rhyme that it is క not కె. Yet both may be right. Ila 3.128

9 పొదిగట్టుగానిలిచినారు they hemmed him round

X..7 పొడిచినదప్పు వేయుట ZA isn + To squeeze or pinch in measurement, to stint

11 పొత్తు, radically means combination, uniting. Thus పొత్తుగా is Together. (which comes from gith meaning with) In Ila IV.21. సత్యముల పొత్తు, గుడుపు means ..14

12 కండ్లు పొడుచును, ఎది it tries the eyes

13 పొదలు కాడు v.n. to toss about or writhe

14 .. 11 an oath to agree with him who takes it, or, being faithful it produces no evil but good: see in Numbers V.28

15 పొదుపు Tel Bhag X § V.23. is a flock or drove of cows

16 పొదువులు for పొదగులు v.a. To cover as in Vish Pur. 1.50

17 పొదుగు కోసుకొని పాలు త్రాగుట proverb: To cut off the udder to get the milk; — i.e. to kill the goose 18 పొదులు తూవస్తు, ఎది She comes sailing along, or swimming, (said of the stately gait of a woman or a heifer)

పొనరు

in Tela: Cala 2. 4. + what? పొగడంపు ... In Cavi Carna 3242 ...

Jarg 4.16 where the note says To enter

1 # ప్రెలయు in Vish 8. 251 seems to mean to enter go – colloquially means to die – but surely like ప్రె this means simply to go – In Vish 2222. ...

2 Vish 8. 372 –

3 # ప్రెల M. ... III. 325 is explained stench = విప్ర visra "a smell like that of raw meat" see No 8

4 ... 1 – signifies v.n. to blow, breathe, spirare In Hams 2. 195 + ... ప్రెలయు ... See 42

5 పొలికపెల్ల? see ... (wrong?) # ... Hams 4. 19 + a certain tree

6 పొలిబుచ్చు M. Saup 2. 115 + To flay. 2 A camel ... See 29 In Ila 1. ... what? ...

7 # a flaw a defect (in stone &c) a scrap of paper 3 In Hams 2. 100 what is ... a flake? ... a spoke from his wheel – make hindrances See 31

9 పొలుపెరుగుటు or ... (not ...) says Naxim: "tha buyilodi" Modesty, diffidence" N. C. says it occurs in Mahabh. ... says Vene Nars See p. 609 No 25

10 పొలయలుక # The verse here quoted is in the ... And the second ... 18

11 పొన్న # see No 27. One species, నేలపొన్న (Cassia Senna, Heyne) and another, ... పొన్న (Cassia Fistula, Heyne) are both explained by him as ... which W. says (page 1) is Hedasyrum Gangeticum. Now the simple term పొన్న Ainslie & Heyne say is "Country Laurel, Caryophyllum Inophyllum"; which A: calls ... (This W merely explains a woman) One species called ... పొన్న Hams 4. 12 + is explained in none of the authorities. Heyne a little further on explains ... by ... q.v. a separate plant, which he calls Tragia Involucrata. In Hams. 4. 11 + ... పొన్న is the same as ... పొన్న? Bhanumati 3. 68 + సురపొన్న

12 పొన్నగంటికూర Heyne calls Achyranthes Triandra

13 పొన్నారి see on ... These are two words used in fondling kindness. like sweetheart, darling ... 26

14 పొర్లసాగు or పొరలాడు to wallow or roll about, or. పొరలాడు To lie with in "casual fruition" Parad Lost IV. 767 – Cala Sas 1, 168 where it may

15 పొరిపొరి # (an intensive) more and more – – – –

mean alternately – పొరిపొరి ...

16 పొరిపొర్లాడు Sar Dwi 310 See పొర్లాడు the word పొరి being an anuc.

17 పొలుపు beauty, prettiness, Radhwa 2. 39 +

18 ... 10 ... see page 609. No 24. Here See explains polayalca by gestures irata "ricta fures" Horat: ... XXVII ... Radhwa 2. 155 + 157 +

19 పొలుపు # Radhwa 2. 155 + This Nars says is distinct from ... and signifies [fracásingue] videre, to be seen. See p 390 No 1 in passion Jara 2. 116 IV. 40

20 పొరటుము To stir vegetables &c while frying or grilling, not while boiling. Vish Chitt

21 పరపొన్న ... Hams 4. + what species? Qu: sura or sara?

22 ... # "a soft delicate girl ..."

... lous from corpulency, ... "A beauty"

23 ... a gusset or piece of cloth put on to another larger. ... to the upper part of a petticoat.

24–34 See page 609 but

39.. see page 619

See Additions, in p 609 / 619 – beginning with No 24–38 / 39–46

frain from food, on religious occasions.

38 T. పొనరు v. a. To give. v. n. To be agreeable, pleasant, or splendid. పొనరించు v. caus. To cause to give. v. a. To make agreeable, or pleasant; to make shine.

12 T. పొన్నగంటిచెట్టు s. n. A plant used as a common pot-herb.

33 T. పొన్నచెట్టు s. n. The tree termed *Rottleria tinctoria.*

13 26 T. పొన్ను s. n. 1. Gold. 2. a ferrule, or rim of metal, at the bottom of a stick, or of a pestle, &c. 23

3 T. పొయి or పొయ్యి s. n. making in the nom. plu. పొయిలు A fire-place. 2

9 T. పొర s. n. 1. Duplicity, fraud, deceit. 2. pretence. 3. a plait, or fold, in cloth. 4. the coat, or fold, of an onion, &c. 5. a mistake, or error. 6. the cataract in the eye. 7. a secret. పొరబోవు To go the wrong way, in swallowing. 7 31

T. పొరక s. n. A sweeping broom.

30. 20 T. పొరదు s. n. 1. Half of the day. 2. a time, or period.

T. పొరయు v. a. To obtain, or procure.

T. పొరలు v. n. 1. To roll. 2. to turn in sleep. 3. to flow down as water. 4. to be afflicted. పొరలిక or పొర్లిక s. n. Rolling. మాటపొరలు To fail in one's promise.

40 T. పొరి adv. Exceedingly, very much. adj. Angry. పొరిచూపు An angry look.

T. పొరిగొను - పొరిమాల్చు or పొరిఋచ్చు v. a. To destroy, or kill.

T. పొరిబోవు v. n. To die, or expire.

T. పొరుగు s. n. The neighbourhood, the vicinity. adj. Neighbouring, adjoining, adjacent. This word refers particularly to what is *in front*, or *on the left hand*. *vide* ఇరుగు.

T. పొర్లు v. n. *vide* పొరలు No. 1, 2 and 3. 14

T. పొల s. n. Flesh meat. పొలదిండి (from తిండి *an eater.*) A *Rachasa*, or giant. 3

T. పొలచు v. n. 1. To wander. 2. to be agreeable, or pleasing. 4

T. పొలంతి or పొలంతుక s. # A woman.

T. పొలము s. n. A field; ground fit for cultivation.

T. పొలయలుక s. n. A quarrel between husband and wife. curtain lectures

T. పొలయు or పొలియు v. n. To die, or expire. 4

T. పొలసు s. n. *vide* పొల.

T. పొలి s. n. An oblation.

T. పొలిమేర s. n. A boundary, or limit. 5 45

T. పొలిపోవు v. n. 1. To miss aim. 2. to fail in battle. 37 or పొలిపోవు. Parij 3. 97. + fail, cease See పొల్లు

T. పొలుపు v. a. To roll. adj. Agreeable, pleasant, congruous.

T. పొలుసు s. n. The scales upon fish.

T. పొల్లు s. n. The empty ears of corn, which has produced no crop. పొల్లుమాటలు Silly and fruitless words. 46

T. పొవడ s. n. *vide* పొగ.

T. పొసగు - పొసుగు or పొసుకు v. n. 1. To be agreeable, or congruous; to fit, or suit; to be on good terms. 2. to happen, or occur. వీరిద్దరికిపొసగదు These two do not agree together. పొసగుదు s. n. An occurrence. పొసగించు v. a. 1. To

12 Jan

పొస్తకము

make agreeable, or congruous. 2. to settle; to cause to fit, or suit; to put, or place, on good terms. 3. to cause to happen.

TUD. పొస్తకము s. n. (from s. పుస్తక) A book.

1 T. పోక s. n. (from T. పోవు to go.) 1. Going. ౧౧ 2. conduct.

TUD. పోఁక s. n. (from s. పూగ) Beetle or *areca* nut, in a raw or unboiled state. పోఁకొత్తు s. n. (from T. ఒత్తు *to press*, or *squeeze.*) Scissors to cut *areca* nut.

7 T. పోకముడి s. n. The knot of a woman's cloth.

12 T. పోకార్చు v. a. To destroy.

6 T. పోకిరి s. n. A blackguard. adj. Blackguard.

T. పోకిళ్లు s. n. plu. Childish wishes, or longings.

T. పోకు s. n. (from T. పోవు q. v.) 1. Going. 2. an opening. 3. expense. పోకువత్తుఁగా వుండు To be going and coming; to frequent.

S. పోగండుఁడు s. n. A boy, from 5 to 16 years of age.

T. పోగరు s. n. A goldsmith's tool.

T. పోఁగు s. n. A thread, or string. 2. a heap. 3. a crowd or assemblage. 4. an ear-ring.

T. పోఁగొట్టు v. a. (from T. పోవు *to go*, and T. కొట్టు q. v.) 1. To lose. 2. to be freed from; to get rid of.

T. పోచు or పోజు v. a. To draw out in threads.

S. పోట s. n. A woman having a beard.

T. పోటకత్తి s. n. A large knife, for cutting wood.

T. పోటరి s. n. A brave man; a hero.

T. పోటికందులు s. n. plu. A white species of the doll, or pigeon pea. *Citysus cajan.* 8

T. పోటు s. n. 1. The swelling of a river, &c.; the flood tide. 2. a stab, or blow. 3. pain. పోటెక్కు (from T. ఎక్కు q. v.) To be ready for battle. x 9

T. పోట్లాడు v. n. To fight, quarrel, dispute, or contend. పోట్లాట s. n. A fight, quarrel, or dispute.

T. పోడిమి or పోణిమి s. n. 1. Natural splendour. 2. an ornament, or jewel.

T. పోఁత s. n. (from T. పోయు q. v.) 1. Pouring. 2. casting in metal. 3. the eruption of the small pox. adj. Molten; cast in metal.

S. పోతము s. n. The young of any animal. 2. a young elephant of ten years old. 3. a vessel; a boat. 4. the scite of a house, or dwelling. పోతవణిక్కు s. n. A voyaging merchant. పోతవాహుఁడు s. n. 1. A rower, boatman, or steersman. 2. one of the crew that keeps watch at the mast head.

T. పోతరము s. n. Pride; boasting. 17 14

T. పోతు s. n. 1. The male of certain birds, horned cattle, and plants. 2. a male buffalo. This word is also applied *contemptuously*, to men, or even to women; as తాగుబోతు A drunkard, or drunken *fellow*. గొడ్డుబోతు A barren woman. తిండిపోతు s. n. A glutton. పోతుకరుడు The 3.5.13 14

16

Tara IV. 224. Vij Vil 2.116 ౯ ౫

57 పోతు

1 పో in Vish 8.486 & Panch I. 19 cited under వసుగవ & BX 182 like Ilicet an expletive – Go To, as in Genesis XI. 3 .. Place this note under పోవు – So Vasuch 4.5 & Ramab Yy. 4.64

2 పోఁచ a fibre – as గరికపోఁచ, నూలుపోఁచ, గడ్డిపోఁచ In these .. 15

3 పోతు # Query, does this *always* imply contempt? తిరుగుబోతు is a rambling wretch rover, a gallant వదురుబోతు a jabbering fool తాగుబోతు great the fellow persisting incurable monster. a monster that haunts .. 5

4 పోతుటీఁగ a male fly – In such phrases as పోతుటీఁగనైనను లోపలికి రానియ్యరంటిప్పుడు (Tara 4.17. Vicr. 3.54. Sar Dwi 132) "Not even a male fly could gain access into the seraglio." are common enough – answering to "he would not let the winds of heaven visit her face too roughly." Shaksp

5 .. 3 one, a wizard – Our colloquial word Monster or Wretch very exactly applies to it; and therefore this word పోతు should be separated from the distinct word meaning "a male" & that particularly because this applied to women also as పులుగుపోతు a .. 13

6 పోకిరితనం excites ridicule and contempt; but తుంటతనం adds the feelings of scorn and destestation. Compare పోకిరి N° 6. – Aye – but పోకిరం is also villainy, disgraceful wickedness

7 # From పోక going – yet the analogy is obscure.

8 పోఁడి like – శ్రీపోఁడి వంటి Ila 1.42 a woman like Venus

9 దర్భపోటు a cant word for a bramin, from a ceremony wherein a dint is made with a ~~pla~~ straw × పోటు shock, as of a blow Yet .. 16

౧౧ పలుపోకల కోడంగి దనము Tara 3.81 very wicked arts very naughty pranks

12 from పోక course, life, and ఆర్చు to quench – To extinguish, To destroy

13 .. 5 a fractious woman. Ahallana (See Dict 457 N° 24) పులుగుపోతు .. ౧౪

14 పోతరించు Bhanumati Vij 2.200 +

15 .. 2 words it merely denotes smallness as గడ్డిపోఁచ a bit of grass నూలుపోఁచ a bit of thread. తుంగపోఁచ = తుంగనార = fibres

16 .. × see M. Udyog. 1.251 ౯.

17 పోతరం: Satyabh Nant. 1.36 సీ॥ పోతరమ్ముల దేవపూజాగ్రహంబులు బెట్టుగా తేజీలు గట్టునారు

౧౪ .. 13 a lazy hound – hence the derivative పులుగుబోతుతనం

GO...ENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY

పోవు ... observe particularly that this verb is frequently mispronounced పో ... q. v. under పో ...

1 # పో imperative, is a colloquial expletive, Go to .. as in Genesis XI.3. Thus in B×f 182. Radha 1.93.5. Subjoined to a negative participle as రాకపో, చేయకపో ... 3 Tara IV. 224. [illegible] Go to, it is gained – and in Vish Pur. 8.486 [illegible] [illegible] and ... [illegible] when I offered (went) to give it.

2 పోతురాజు Pôtu Raz, a rustic god, after whom ~~several~~ men are often named; particularly the poet who translated the Bhagavata into Telugu. Vema 2162. His wife (after whom women are often named) is Gang-amma, Pôlac-amma or Pôlêr-amma. These answer to Punch and Judy. See a proverb cited under [illegible]

3..1 It means to "go without" as [illegible] i.e. he did not eat he did not write [illegible] he did not go

4 పోరామి ([illegible]) certainly means (see) "going & coming" – but in the sense of "Friendship" surely it sh^d be పోరమి (from [illegible]) the neg: verb noun "not fighting." This note is wrong: see on Tara 3.120 & Bhag. X. §59 verse 83 – "Intercourse, or mutual taking & giving kindness" due benevolence. Yet in Tara the poet uses it with a vyangia sense. It cannot be from [illegible] for that does not .. 7

5 పోవు ... this verb frequently takes [illegible] q. v: for its causal form

6 పోత్రి a swine whence in Mahratta pōdri the vulva – Thus in Greek χοιρος means both these articles. What analogy can there be? Thus in the Greek Scolia xx (t1. p159) A ὗς ταν βαλανον, ταν μεν εχει, ταν δ'εραται λαβειν Κἀγω παιδα καλην Ταν &c.

7..4 form the nouns in [illegible]. A Br Pandit traces it (thro' the negative verbal noun, as [illegible]) from పోరు to fight. But were this the case how is it so it should be [illegible].

8 Verbs having పోవు as an auxiliary, as [illegible] v: n To diminish or become less, may take [illegible] or [illegible] to form the causal; as [illegible] or [illegible] To diminish v. a or make less.

9..4 Z. A decides thus [illegible] q. v. is impossibility – then పోరామి is that of which you cannot divest yourself ([illegible]). [illegible] = [illegible] Z. A. This [illegible] meaning it cannot go పోరామి is That which cannot go – quod nequit cedere: Hence (ne-cessans) necessitas which in Latin means irrepressible love or overpowering passion [illegible]

male, outward, or larger, surf. పోతుతాడు The male palmyra tree. పోతురోతు s. n. (from T. రోతు *a rider.*) *Yama;* because his steed is the buffalo.

2 — T. పోత్రము s. n. *vide* పోతరము In sanscrit, this word denotes *the snout of a hog.*

6 – S. పోత్రి s. n. 1. A hog. 2. a male buffalo.

T. పోని adj. Like. మన్మథుడుంబోనివాడు A man like Cupid.

T. పోబడి s. n. 1. A hint. 2. a wink. 3. a trace.

T. పోయు v. a. 1 To pour. 2. to cast in metal. అమ్మవారుపోయు 1. The small pox to appear, or break out, on the skin. 2. to inoculate with the small pox. నారుపోయు To sow seed, in order to obtain *plants,* which are again to be transplanted. చీముపోయు To suppurate. చెమటపోయు To perspire. ఉచ్చపోయు To make urine. వడపోయు To strain through a cloth. పోయించు v. caus. To cause to pour, cast, or inoculate. పోసుకొను v. comp. To pour upon one's-self. నీళ్లుపోసుకొను To bathe. పొట్టపోసుకొను lit. to pour into the belly. To live, or maintain one's-self; to subsist.

9.4 – T. పోరామి s. n. Friendship.

T. పోరితము s. n. War, battle, fight.

T. పోరు v. n. To fight, or combat. s. n. 1. A fight, or combat. 2. a quarrel, or dispute. 3. enmity. పోరాడు 1. To fight. 2. to quarrel. పోరాటము s. n 1. Combat, battle. 2. quarrel, dispute. పోరుపెట్టు To cry as a child.

T. పోరువ s. n. A sheet.

T. పోలఁడు s. n. A boy, or young man.

T. పోలకమ్మ s. n. A certain village goddess.

T. పోలిక or పోలికె s. n. Resemblance, likeness.

T. పోలు v. a. To resemble, or be like. The 3d person sing. of the aorist of this verb, added to the infinitive of another, expresses *power* or *ability;* as చేయఁబోలునే *Can* it be done? పోలుపొందు లేకుండా మాట్లాడు To talk, *without rhyme or reason.* పోలుచు or పోల్చు v. a. To compare.

S. పోలూకుఁడు s. n. A male servant.

T. పోలె adj. (from పోలు q. v.) Resembling, like; as రామునిఁబోలె Like *Rama.* s. n. A sort of flour cake.

T. పోలేరమ్మ s. n. 1. A certain village goddess. 2. the goddess of the small pox. 3. the small pox itself.

T. పోళీ s n. A cake, made of wheat-flour, jaggory, and doll, or pigeon pea.

T. పోవు v. n. 1. To go; to go off, or away; to proceed. 2. to be lost, to disappear. 3. to die. The present, perfect, and aorist tenses of this verb, may be affixed, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to give it *a future signification,* as వ్రాయఁబోచున్నాను I am going to write. కొంచు or కొంచ - పోవు v. a. To carry away, or off. పోయిన relative past participle. Gone, lost, past, dead. పోయినవారము *Last* week. ఒకస్త్రీతోఁబోవు To go, or cohabit, with a woman. ~~1, 5, 8~~

19 Jan 1832

పోషించు

s. పోషించు v.a. (from s. పుష్) To nourish, cherish, maintain, support, preserve, or protect. పోష్యుడు A man nourished by another. పోషకుడు A man who nourishes another. పోషణ s. n. Nourishment, maintenance.

T. పోసతెక్కలు s. n. plu. A particular species of fish.

2 — s. పౌండ్రదేశము s. n. A country; one of the divisions of central India, *Chandail.*

H. పౌజు s. n. (from A. فوج) An army.

s. పౌత్రి s. n. A grand-daughter, either in the male, or female line; though more usually confined to a son's daughter.

s. పౌత్రుడు s. n. A son's son; a grandson in the male line only.

s. పౌనర్భవుడు s. n. One of the sons, or heirs, admitted by the old *Hindoo* law; the son of a twice married woman.

s. పౌరులు s. n. plu. Citizens.

s. పౌరుషము s. n. 1. The measure of a man, equal to the height to which he reaches with both arms elevated, and the fingers extended. 2. the property of manhood; virility, manliness. 3. action, or action incidental to the state of humanity. 4. semen virile. 5. strength, power, vigour, bravery. adj. Manly; of or belonging to man.

s. పౌరోగవుడు s. n. An overseer, or superintendent, of the kitchen.

s. పౌరోహితుడు s. n. *vide* పురోహితుడు.

s. పౌర్ణమాసి or పౌర్ణిమ s. n. The lunar day, on which the moon is full.

s. పౌలస్త్యుడు s. n. 1. *Cubera,* the god of riches. 2. *Ravana,* the king of Ceylon, killed by *Rama.*

s. పౌలోమి s. n. The wife of *Indra.*

s. పౌషము s. n. *vide* పుష్యము.

s. ప్ర part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Progressive motion, (forth, forward, away, &c.) 2. excess, or excellence, (very, much, exceeding.)

s. ప్రకటము &c. adj. Displayed, unfolded, manifest, apparent, proclaimed, public, notorious. ప్రకటముచేయు To proclaim, or make public.

s. ప్రకరణము s. n. 1. An introduction; a prologue, or prelude. 2. a poetical fiction, or poem, in which the story and principal persons are wholly imaginary; the term is especially applied to a dramatic poem. 3. a chapter, or section; a book.

s. ప్రకరము s. n. A heap; a quantity; a multitude.

s. ప్రకాండము &c. adj. Excellent, happy. s. n. 1. The stem of a tree; the part between the root and the branches. 2. excellence, happiness.

s. ప్రకామము adv. Voluntarily, willingly.

s. ప్రకారము s. n. 1. Difference. 2. similitude, likeness, resemblance. 3. manner, method, mode. adv. According to, conformably with. ప్రకారముగా Accordingly.

s. ప్రకాశము s. n. 1. Sun-shine, lustre, splendour, light. 2. expansion, diffusion,

59 ప్రకాశము

1. Note on [illegible] continued from p 387 No 19] In Chandra Rekha 3.113, describing rati he says [illegible] The passage in ~~Ila 2.155~~ [illegible] Tara 3.33. [illegible] graced with all the elegancies of song

2 [illegible]. A.Br. says Not a sanscrit word - Indeed he suspects it is Canarese or desiya Telugu

59

ప్రకీర్ణకము 1 Verse in the Bhoja Charitra, an Anthology — On Misers

Entered under కృపణం

మాలిని॥ వ్యసనిన ఇవ విద్యా క్షీయతే పంకజశ్రీః
గుణిన ఇవ విదేశే దైన్యమాయాంతి భృంగాః
కునృపతిరివ లోకం పీడయత్యంధకారః
ధనమివ కృపణస్య వ్యర్థతామేతి చక్షుః

manifestation; the word being equally applicable to physical or moral subjects, as the blowing of a flower, diffusion of celebrity, publicity of an event, or manifestation of a truth. ప్రకాశించు v. n. To shine, or glitter; to be splendid.

s. ప్రకీర్ణకము s. n. A *chowri;* the tail of the *bos-grunniens,* used as a whisk, or fan.

s. ప్రకృతము &c. adj. Made, completed, accomplished. adv. At present; just at this time.

s. ప్రకృతి s. n. 1. Nature; in philosophy, the passive or material cause of the world, as opposed to the active or spiritual; in mythology, a goddess united to the primeval male, and the genitress of the world. 2. the natural state of any thing. 3. the male or female organs of generation. 4. an uninflected word, the radical form of a word before the affixes, forming cases, &c., are subjoined. 5. cause, origin.

s. ప్రకోష్ఠము s. n. 1. The fore arm. 2. part of the frame of a door.

T. ప్రక్కేచెట్టు s. n. A tree so called.

s. ప్రక్రమము s. n. 1. Proceeding, going. 2. leisure, opportunity. 3. beginning.

s. ప్రక్వాణము s. n. The sound of the *Veena,* or Hindoo lute.

s. ప్రఖ్యాతము &c. adj. 1. Celebrated, famous, notorious. 2. pleased, happy.

s. ప్రఖ్యాతి s. n. 1. Publicity, notoriety. 2. praise, eulogium.

s. ప్రగండము s. n. The upper arm, from the elbow to the shoulder.

s. ప్రగల్భత s. n. 1. Confidence, readiness. 2. arrogance, fierceness. 3. power, eminence, consequence. 4. perverseness, wilfulness.

s. ప్రగల్భము &c. adj. 1. Bold, confident, audacious, firm, ready. 2. illustrious, eminent. 3. strong, able. 4. shameless, impudent.

s. ప్రగాఢము &c. adj. 1. Much, excessive. 2. hard, difficult. 3. hard, firm.

T. ప్రగ్గడ s. n. A protector.

s. ప్రగ్రహము s. n. 1. The string suspending a balance. 2. a rein, rope, or halter, for horses and cattle. 3. confinement, restriction, restraint, captivity. 4. a ray of light.

s. ప్రగ్రీవము s. n. 1. A window, lattice, or balcony. 2. a summer house, a pleasure house. 3. a building on the top of a palace, a painted turret. 4. a wooden balustrade, or fence, on the edge of a building. 5. a stable. 6. the top of a tree.

s. ప్రఘాణము s. n. A covered terrace, or small portico, before the door of a house.

s. ప్రచండము &c. adj. 1. Intolerable, insupportable. 2. excessively hot, or burning. 3. bold, confident, fierce, presuming. 4. wrathful, passionate.

s. ప్రచయము s. n. A heap, quantity, number, or multitude.

s. ప్రచలాకి s. n. A peacock. ప్రచలాకము A peacock's tail.

ప్రచలాయితము

s. ప్రచలాయితము &c. adj. Rolling about; tossing, tumbling, as in sleep.

s. ప్రచురము adj. 1. Excessive, much, many. 2 public, notorious.

s. ప్రచేతసుఁడు or ప్రచేతుఁడు s. n. *Vuroona,* the Hindoo Neptune.

s. ప్రచ్ఛన్నము s. n. 1. A private door, within the house. 2. a lattice, a loop hole. adj. Covered, concealed.

s. ప్రచ్ఛర్దిక s. n. Vomiting, sickness.

s. ప్రజ s. n. 1. Progeny, offspring. 2. people, subjects. In the former sense, this word is pronounced *Prudja*; in the latter, *Pruza.*

s. ప్రజననము s. n. 1. Birth, production. 2. the vulva.

s. ప్రజనము s. n. 1. The first impregnation of a cow or any other animal. 2. impregnation, or pregnancy, of cattle in general. 3. the rutting season.

s. ప్రజాపతి s. n. (from s. ప్రజా *people,* and s. పతి *lord.*) 1. A name of *Brumha,* the creator. 2. the name common to the ten divine personages, also termed *Brumhadicas,* first created by him. 3. a king, or sovereign. 4. one of the names of *Viswacurma.* 5. a decent term for the *membrum virile.*

s. ప్రజోత్పత్తి s. n. The fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రజ్ఞ s. n. Intelligence, understanding, wisdom, sense, cleverness, talent.

s. ప్రజ్ఞము &c. or ప్రజ్ఞువు adj. Bandy-legged.

s. ప్రజ్ఞానము s. n. 1. Knowledge, wisdom. 2. a mark, sign, or token.

s. ప్రజ్వరిల్లు or ప్రజ్వలించు v. n. 1. To shine, or glitter. 2. to burn, or be inflamed.

s. ప్రణతము &c. adj. 1. Bending, bowed, stooping, inclined. 2. skilful, clever. ప్రణమిల్లు To prostrate one's-self.

s. ప్రణతి s. n. Salutation, reverence, obeisance, courtesy.

s. ప్రణయము s. n. 1. Affection, friendship. 2. acquaintance. 3. asking, begging. 4. affectionate solicitation.

s. ప్రణవము s. n. The mystical name of God; the syllable *om.*

s. ప్రణామము s. n. Respectful or reverential salutation, addressed especially to a bramin, or to a deity.

s. ప్రణిధి s. n. 1. A spy, a secret agent, or emissary. 2. asking, solicitation, request.

s. ప్రణిపాతము s. n. 1. Prostration, salutation, reverence, obeisance, made by touching the feet. 2. solicitation.

s. ప్రణుతము &c. adj. Praised, celebrated. ప ణుతించు v. a. To praise.

s. ప్రతతి s. n. 1. Any creeping plant. 2. spreading; expansion.

s. ప్రతలము s. n. The open hand, with the fingers extended.

s. ప్రతాపము s. n. (from s. particle ప్ర, and s. తప్ *to burn.*) 1. Majesty, dignity, the high spirit arising from the possession of rank and power. 2. heat, warmth. 3. valour, prowess.

ప్రతాపము

1 Note on పాటల continued.] See Jaimini Bhar. 4.108 where it clearly means Ruddy

ప్రతారణము

s. ప్రతారణము s. n. (from s. particle ప్ర, and s. తౄ to cross.) Fraud, deceit, cheating, over-reaching, trick.

s. ప్రతి A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Substitution, (instead, in lieu). 2. several, in order, (severally, each, by each). 3. direction, designation, (to, towards, upon). 4. belonging to, (as a part, or portion). 5. exchange, return, (again, back again). 6. a little, &c. s. n. Any thing substituted for another; a copy. adj. Each, every. ప్రతిధ్వని An echo.

s. ప్రతికారము s. n. 1. A remedy, an antidote. 2. a return of offices, either good, or bad.

s. ప్రతికూలము &c. adj. Contrary, adverse, cross grained, reverse, inverted.

s. ప్రతికృతి s. n, An effigy; figure, image, picture, reflection, or shadow.

s. ప్రతిగ్రహము s. n. 1. A proper donation to bramins; whatever is a fit present to a bramin, at suitable periods. 2. acceptance, assent.

T. ప్రతిఘటించు v. a. To oppose.

s. ప్రతిఘము s. n. Anger, wrath, rage.

s. ప్రతిజ్ఞ s. n, Promise, assent, agreement, engagement; determination, resolution; a vow. ప్రతిజ్ఞచెల్లించు To fulfil a vow. ప్రతిజ్ఞాతము &c. adj. Promised, agreed, vowed.

s. ప్రతిదానము s. n. 1. The return or redelivery of a deposit. 2. barter, exchange.

TUD. ప్రతిన s. n. *vide* ప్రతిజ్ఞ.

s. ప్రతినిధి s. n. 1. A resemblance of a real form; an image of a statue, a picture, &c. 2. a surety.

s. ప్రతిపత్తు s. n. The first lunar day, of either lunar fortnight.

s. ప్రతిపక్షి s. n. An enemy.

s. ప్రతిపాదనము s. n. 1. Gift, donation. 2. ascertaining, determining.

s. ప్రతిఫలము s. n. Reflection of a mirror, &c. ప్రతిఫలించు To reflect back a figure, &c.

s. ప్రతిబంధము s. n. Obstacle, impediment, hinderance.

s. ప్రతిబింబము s. n. A resemblance, or counterpart, of real forms; as a picture, an image, a shadow, &c. ప్రతిబింబించు v. n. To reflect back, as a mirror, &c.

s. ప్రతిభ s. n. 1. Understanding, intellect. 2. light, splendour. 3. audacity, boldness, confidence.

s. ప్రతిభువు s. n. A surety.

s. ప్రతిమ s. n. A resemblance; a figure, image, or picture.

s. ప్రతియత్నము s. n. 1. Desire, wish. 2. taking prisoner, making captive. 3. retaliation, recrimination, revenge.

s. ప్రతివాక్యము s. n. An answer, or reply.

s. ప్రతివాది s. n. A respondent; a defendant. ప్రతివాదించు v. n. To answer, or reply.

s. ప్రతిశ్యాయము s. n. Catarrh; cold.

s. ప్రతిశ్రయము s. n. 1. An assembly. 2. a place of sacrifice.

s. ప్రతిషేధము s. n. Prohibition, forbidding, exception, contradiction.

s. ప్రతిస్తంభము s. n. Impediment, obstacle, opposition.

s. ప్రతిష్ఠ s. n. 1. Fame, celebrity. 2. consecration. 3. endowment. 4. staying, standing, fixation. ప్రతిష్ఠించు To consecrate. ప్రాణప్రతిష్ఠ That consecration of an idol which gives it *life*, or divine power.

s. ప్రతిసరము s. n. 1. A garland, or wreath. 2. a bracelet. 3. a string worn round the hand, at nuptials, &c.

s. ప్రతిహార s. n. An outer tent; a screen, or wall of cloth.

s. ప్రతిసూర్యకము s. n. A lizard; a chamelion.

s. ప్రతిహతము &c. adj. Obstructed, opposed, overthrown. s. n. Disappointment.

s. ప్రతిహారము s. n. A gate, or door. ప్రతిహారుడు s. n. A doorkeeper, or porter.

s. ప్రతిహింస s. n. Revenge.

s. ప్రతీకము s. n. A limb, or member.

s. ప్రతీకారము s. n. 1. Revenge, retaliation, vengeance. 2. remedying, administering medicine.

s. ప్రతీకాశము &c. adj. in composition, Like, resembling.

s. ప్రతీచి s. n. The west quarter. ప్రతీచీనము adj. Western, west.

s. ప్రతీతము &c. adj. Famous, celebrated, renowned, known.

s. ప్రతీతి s. n. 1. Knowledge, understanding. 2. fame, notoriety.

s. ప్రతీపదర్శిని s. n. A woman.

s. ప్రతీపము &c. adj. Turned away, having the face averted backwards; following an order, or course, the reverse of what is natural; against the grain, or stream.

s. ప్రతీరము s. n. A shore, or bank.

s. ప్రతీక్ష్యము &c. adj. Venerable, respectable.

s. ప్రతోలి s. n. A high street; the principal road through a village.

T. ప్రత్తి s. n. Cotton, when in the pod. *vide* పత్తి.

s. ప్రత్యక్కు adj. 1. Subsequent, behind, following in time or place. 2. western.

s. ప్రత్యగ్రము &c. adj. New, recent, fresh.

s. ప్రత్యయము s. n. 1. Knowledge, apprehension. 2. trust, faith, belief, confidence. 3. oath, ordeal. 4. cause, motive. 5. an affix to roots and words, forming derivatives and inflections. 6. war, battle.

s. ప్రత్యర్థి s. n. 1. An enemy. 2. in law, a defendant.

s. ప్రత్యవాయము s. n. 1. Separation. 2. an impropriety, a fault; harm, injury.

s. ప్రత్యక్షము adj. Perceptible, perceivable; present, as cognizable by any of the organs of sense.

s. ప్రత్యాఖ్యాతము &c. adj. 1. Removed, set aside. 2. informed, apprised. 3. discouraged, prohibited, forbidden. 4. denied, refused. 5. celebrated, notorious.

s. ప్రత్యాఖ్యానము s. n. 1. Rejection, refutation, disallowance, disregard. 2. denial, refusal.

[illegible] ఉదాహరణములు -

వ॥ అరణ్య - చ - ౧౩౮ - [illegible] ॥ ౩॥

విష్ణుపురాణ - ౭ - ౪౦౧ - [illegible] ॥ ౩॥

మ॥ విరాట - [illegible] ॥ ౨॥

[illegible] - అరణ్యపర్వ - ౭ - ౪౧౧ -

[illegible] - విష్ణుపురాణ - [illegible] - ౧౬౬ -

[illegible]

మ॥ విరాట - [illegible] లక్ష్మి [illegible] ॥ ౨॥

If any one supposes that translating English into Telugu or Tamil or Canarese or Hindustani is an easy task let him try his hand (ten years after knowing the alphabet & verbs) at the following of Byron which I acknowledge I cannot translate into Telugu Blackwood Aug 1825 p 147 regarding Byron — who writes thus (In Parry's Last Days of Byron)
Here too is the chief agent of the Committee

s. ప్రత్యాదిష్టము &c. adj. *vide* ప్రత్యాఖ్యాతము.

s. ప్రత్యామ్నాయము adj. Instead of; in lieu of.

s. ప్రత్యాసక్తి s. n. Necessity, urgency.

s. ప్రత్యాసత్తి s. n. Proximity, contiguity.

s. ప్రత్యాసన్నము &c. adj. Near, proximate, contiguous.

s. ప్రత్యాహారము s. n. 1. Abstraction, insensibility, restraining the organs, so as to be indifferent to disagreeable or agreeable excitement.

s. ప్రత్యుత్తరము s. n. An answer, reply, or rejoinder.

s. ప్రత్యుత్థానము s. n. Polite reception of a visitor; rising to welcome him, &c.

s. ప్రత్యుపకారము s. n. A return of good offices; gratitude.

s. ప్రత్యుషము s. n. Dawn, morning.

s. ప్రత్యూహము s. n. Obstacle, impodiment, hinderance.

s. ప్రత్యేకము &c. adj. Separate, distinct. ప్రత్యేకించు To separate. ప్రత్యేకముగా Separately; in private, alone.

s. ప్రథ s. n. Fame, celebrity.

s. ప్రథమము adj. 1. First, prior, initial. 2. chief, principal. ప్రథమపురుష in grammar, The third person.

s. ప్రథితము &c. adj. Famous, celebrated, made known, declared.

s. ప్రదరము s. n. An arrow.

s. ప్రదక్షిణము s. n. Reverential salutation, by circumambulating persons, or objects, keeping the right side towards them.

s. ప్రదేశము s. n. A place in general; a country, a district, &c.

s. ప్రదేశిని s. n. The fore finger.

s. ప్రదోషము s. n. Evening; the first part of the night.

s. ప్రద్యుమ్నుఁడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. ప్రద్యోతనుఁడు s. n. The sun.

s. ప్రధనము s. n. War, battle.

s. ప్రధానము &c. adj. Chief, principal, superior. ప్రధానముచేయు To betroth in marriage.

s. ప్రధానుఁడు or ప్రధాని s. n. A prime, or chief, minister.

s. ప్రధి s. n. The circumference of a wheel.

s. ప్రనాళి s. n. A drain, or canal; a sluice, or water-course.

T. ప్రన్నన s. n. Beauty. adj. Beautiful, handsome.

s. ప్రప s. n. A place where water is distributed, a place of refreshment.

s. ప్రపంచము s. n. 1. The world, or universe. 2. extent, expanse. 3. copiousness, abundance. 4. illusion, or delusion. ప్రపంచించు To extend, or enlarge.

s. ప్రపదము s. n. The point of the foot; the tip of the toes.

s. ప్రపాతము s. n. 1. A cliff, or precipice. 2. a cascade, or water-fall. 3. a bank, or shore.

s. ప్రపాథము s. n. A road.

s. ప్రఫుల్లము &c. adj. Blown as a flower.

1 — s. ప్రబంధము s. n. A connected discussion, or narrative.

s. ప్రబలము &c. adj. Strong, powerful, pre-eminent. ప్రబలు v. n. To increase, to improve; to become great, or powerful. ప్రబలించు v. a. To extend, or augment. This verb has also occasionally the neuter meaning of ప్రబలు.

s. ప్రబుద్ధుడు s. n. A man of superior intelligence; a sage.

T. ప్రబ్బచెట్టు s. n. A reed, or rattan.

T. ప్రబ్బు v. To obtain or procure.

s. ప్రభ s. n. Light, radiance, splendour. ప్రభాకరుడు (from s. కర *that makes.*) The sun.

s. ప్రభంజనుడు s. n. The god of wind.

s. ప్రభవ s. n. The first year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రభవించు v. n. To be born, or produced.

s. ప్రభాతము s. n. The dawn, or morning.

s. ప్రభావము s. n. 1. Majesty, dignity, magnanimity, high spirit. 2. power, strength, energy.

s. ప్రభువు s. n. A lord, master, or ruler. ప్రభుత్వము s. n. Power, authority, rule, government.

s. ప్రభూతము adj. Much, many.

s. ప్రభ్రష్టకము s. n. A chaplet of flowers, suspended from the middle lock of hair.

s. ప్రమథులు s. n. plu. The attendants on *Siva*; hence ప్రమథాధిపుడు *Siva* himself.

s. ప్రమదము s. n. Joy, pleasure, delight, rapture. ప్రమదవనము or ప్రమదావనము s. n. (from s. వన *a grove.*) A royal pleasure ground, attached to the seraglio.

s. ప్రమాణము s. n. 1. Measure, size, dimension, quantity. 2. proof, testimony, authority. 3. an oath, adjuration. 4. limit. 5. cause, motive. ప్రమాణముచేయు To take an oath. ప్రమాణముచేయించు To administer an oath. Nearly all the Hindoo forms of oath partake of the nature of ordeals; and one of the oldest among them is that of the balance, or weighing a man twice; once before, and once after, he has given his testimony; hence the word denoting properly *measure* has become applied both to the *testimony* given, and to the *oath* under which it is delivered.

s. ప్రమాదము s. n. 1. Mistake, error, inadvertence, carelessness, inaccuracy. 2. misfortune.

s. ప్రమాథి s. n. The thirteenth year, of the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రమాదీచ s. n. The forty-seventh year, of the Hindoo cycle of sixty.

T. ప్రమిదె s. n. The cup of a lamp; the place which holds the oil.

s. ప్రమీతము &c. adj. 1. Dead, deceased. 2. immolated, sacrificed.

s. ప్రమీల s. n. Lassitude, enervation, exhaustion from indolence or fatigue.

s. ప్రముఖము &c. adj. 1. Chief, first, principal. 2. excellent, best.

1 a "work, composition, book"

ప్రమేయము

1 [p.383 No 6 continued] And upon this depends the play of words (2 Hen IV Act I Sc.2.) Ch.J. "Your means are small and your waste great" Falst "I would my means were greater and my waist slenderer."

ప్రవర్తన 66

s. ప్రమేయము s. n. Opportunity, occasion.

s. ప్రమోదము s. n. Pleasure, happiness, delight, joy, gladness. ప్రమోదించు v. n. To rejoice; to be delighted.

s. ప్రమోదూత or ప్రమోద s. n. The fourth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రయతుఁడు s. n. A holy or pious person; one purified by austerity and mortification.

s. ప్రయత్నము s. n. 1. Endeavour, or effort. 2. act, action.

s. ప్రయాణము s. n. Journey, march, departure.

s. ప్రయాసము or ప్రయాస s. n. 1. Trouble, labour, fatigue. 2. difficulty, embarrassment. 3. pain.

s. ప్రయుతము s. n. Ten hundred thousand; a million.

s. ప్రయోగము s. n. 1. Consequence, result; the main object, or end, of any previous action. 2. the operation, or effect, of magical or mysterious rites. 3 example, comparison. 4. effort, exertion. 5. act, action. 6. authority for the use of a word; or the illustration of it's use in construction. 7. the administration or prescription of medicine. 8. the discharging or shooting an arrow. ప్రయోగించు v. a. 1. To make use of a word, in composing, or writing. 2. to prescribe, or administer. 3. to shoot.

s. ప్రయోజనము s. n. 1. Cause, occasion. 2. motive, origin. 3. result. 4. occupation, business. 5. profit, advantage. 6. use. 7. a religious ceremony. శుభప్రయోజనము A marriage, or other auspicious ceremony. ప్రయోజకుఁడు A clever, or able, man.

s. ప్రరోహము s. n. A bud, or shoot.

s. ప్రలంబఘ్నుఁడు s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna*.

s. ప్రలాపము s. n. 1. Unmeaning or unconnected speech. 2. sorrow, lamentation. ప్రలాపించు or ప్రలపించు v. n. To lament, or grieve.

T. ప్రల్లదములు s. n. plu. Vain speeches; useless expressions. ప్రల్లదుఁడు 1. A man who uses vain words. 2. a wicked man.

s. ప్రళయము s. n. The end of a *Culpa*, or destruction of the world. జలప్రళయము The deluge. ప్రళయముగా adv. 1. In immense or overpowering numbers. 2. with vast pomp. 3. in a most extraordinary manner.

s. ప్రవచనము s. n. The *Veda*, or Hindoo scripture.

s. ప్రవణము &c. adj. 1. Devoted, attached, or adhering to. 2. endowed with.

s. ప్రవర s. n. 1. Offspring, descendants. 2. family, tribe, lineage. ప్రవరము &c. adj. Excellent.

s. ప్రవర్తన s. n. 1. Action, business, worldly interest or activity, as opposed to abstract contemplation. 2. conduct, behaviour. ప్రవర్తించు or ప్రవర్తిల్లు 1. To act or behave. 2. to be going on, in a state of action.

ప్రవర్ధిల్లు

s. ప్రవర్ధిల్లు v. n. To increase, prosper, or augment.

s. ప్రవహ్లిక s. n. A riddle, enigma, conundrum, or charade.

s. ప్రవహణము s. n. A car, or covered conveyance, for females.

s. ప్రవాద s. n. Rumour, report.

s. ప్రవాళము s. n. 1. Coral. 2. a sprout, or shoot. 3. the neck of a lute.

s. ప్రవాహుడు s. n. A young man; a pupil.

s. ప్రవాహము s. n. A stream, or current; the flowing, or course of any thing; continuous passage. ప్రవహించు To flow; to run as water.

s. ప్రవాహిక n. n. Diarrhœa.

s. ప్రవిశ్లేషము s. n. Separation, parting.

s. ప్రవీణము &c. adj. Skilful, clever, conversant. ప్రవీణత s. n. Ability, cleverness.

s. ప్రవృత్తి s. n. 1. Activity, occupation; active life, as opposed to contemplative devotion. 2. tidings, intelligence. 3. a motion of the bowels; also looseness, or purging, of them.

s. ప్రవృద్ధము &c. adj. Full grown, expanded, diffused, spread abroad, or dispersed.

s. ప్రవేశము s. n. 1. Entering, entrance. 2. arrival. 3. advancement in learning. ప్రవేశించు v. n. 1. To enter. 2. to arrive at. 3. to interfere in.

s. ప్రవేష్టము s. n. 1. An arm. 2. the fore arm, or wrist.

s. ప్రశంస s. n. Praise, applause, encomium; flattery. 2. subject, or matter. ప్రశంసించు v. a. To praise, or commend; to flatter.

s. ప్రశస్తము &c. adj. 1. Happy, well, right. 2. good, excellent, best, illustrious. 3. commodious.

s ప్రశ్న or ప్రశ్నము s. n. A question, demand, or enquiry.

s. ప్రశ్రయము s. n. Affection; affectionate regard, or solicitation.

s. ప్రష్ఠుడు s. n. A leader, conductor, or preceder; one who goes first, or before.

s. ప్రష్ఠౌహి s. n. A cow, pregnant with her first calf.

s. ప్రసంగము s. n. 1. A discourse. 2. introduction, insertion. 3. association, connection. ప్రసంగించు To discourse; to argue, or dispute.

s. ప్రసక్తి s. n. An occurrence, or event.

s. ప్రసన్నత s. n. Brightness, pellucidness, clearness, purity. ప్రసన్నము &c. adj. 1. Clear, transparent, clean, bright, pellucid. 2. pleased, delighted, complacent, gracious, favorable.

s. ప్రసభము s. n. Violence.

s. ప్రసరణము s. n. 1. Surrounding an enemy. 2. spreading over the country, to forage.

s. ప్రసరము s. n. 1. A way, or road. 2. a bed made of tender leaves. 3. spreading, extending. 4. speed, velocity. 5. a weaver's shuttle. 6. an iron arrow. ప్రసరించు v. n. To spread, or extend.

s. ప్రసవము s. n. 1. The bringing forth, or bearing, young. 2. a flower, or blossom.

ప్రసవము 67

On the paltry taste shewn in the popular Telugu poems, see in Les Oeuvres de Chaulieu, 2 t 12° 1777. p: 205, Stances a M Arouet (Voltaire) Sur son Parnasse.

1 Que j'aime ta noble audace .

. . . .

2 Dans le beau feu qui t'anime
Tu foules d'abord aux pieds
La troupe pusillanime
Des malheureux Frippiers,
De qui la stérile veine
Ne pouvant de leur cerveau
Faute de force et d'haleine
Arracher rien de nouveau
Avec leur Dictionnaire
Retourne l'habit d'Homere
Dans leurs vers estropiés.

. . . .

5 Laisse-les, dans leur manie
Préferer insolemment
L'exactitude au genie
Et la point au sentiment. &c &c

3. birth, production. 4. offspring, posterity. ప్రసవపు నొప్పులు The pains, or travail, of child-birth. ప్రసవించు To bring forth a child.

s. ప్రసవ్యము adj. Contrary, reverse, inverted, reverted.

s. ప్రసాదము s. n. 1. Clearness, cleanness, brightness. 2. favor, kindness, propitiousness. 3. well-being, welfare. 4. food offered to the deity, or to a *Gooroo*. ప్రసాదించు v. a. To favor.

s. ప్రసాధనము s. n. Dress, embellishment, decoration.

s. ప్రసాధని s. n. A comb.

T. ప్రసాపడు s. n. To eat.

s. ప్రసారము s. n. Going to forage; spreading over the country for grass and fuel.

s. ప్రసిద్ధము &c. adj. 1. Adorned, ornamented. 2. famous, celebrated, notorious.

s. ప్రసిద్ధి s. n. Fame, celebrity, notoriety.

s. ప్రసూత or ప్రసూతిక s. n. A woman who has borne a child, or who is recently delivered. ప్రసూతి s. n. Bringing forth young.

s. ప్రసూనము s. n. 1. A flower, bud, or blossom. 2. fruit.

s. ప్రసృతము &c. adj. 1. Dispersed, extended, spread abroad. 2. stretched. 3. modest, humble. 4. swift, quick. 5. gone. 6. attached to, engaged in, occupied by. s. n. 1. The palm of the hand, hollowed as if to hold liquids. 2. the leg.

s. ప్రసృతి s. n. The palm of the hand hollowed.

s. ప్రసేవకము s. n. A wooden vessel, covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper. 2. a crooked piece of wood, at the end of the lute.

s. ప్రస్తరము s. n. 1. A stone, or rock. 2. a jewel, or precious stone. 3. a couch made of flowers, or grass.

s. ప్రస్తారము s. n. A jungle thicket, or wood overgrown with grass.

s. ప్రస్తావము s. n. Opportunity, occasion. ప్రస్తావించు v. a. To seize an opportunity.

s. ప్రస్తుతము &c. adj. 1. Said, revealed, propounded, declared. 2. ready, prepared. 3. praised, panegyrised. s. n. A feast, or ceremony. adv. At present.

s. ప్రస్తుతి s. n. Praise, applause.

s. ప్రస్థాపించు v. a. To place, keep, or stop.

s. ప్రహరణము s. n. 1. A weapon. 2. a blow. 3. war, battle. ప్రహరించు v. a. To beat, or flog.

s. ప్రహరము s. n. A watch, or the eighth part of an entire day and night, comprehending about three english hours of time.

T. ప్రహరి s. n. A wall, raised around the house.

s. ప్రహసనము s. n. 1. Loud, violent, or hearty laughter. 2. mirth, merriment. 3. sarcasm, satire, as a branch of rhetorical composition.

s. ప్రహి s. n. A well.

ప్రహేళిక

s. ప్రహేళిక s. n. A riddle, or enigma; a puzzling, or enigmatical, question.

s. ప్రక్షాళనము s. n. Washing, cleaning.

T. ప్రా adj. Old, ancient.

s. ప్రాంతదుర్గము s. n. A suburb; or collection of houses, out of the walls of a town.

s. ప్రాంతము s. n. 1. Edge, margin, border, end. 2. neighbourhood. adj. Near, adjacent.

s. ప్రాంతరము s. n. 1. A long, or tiresome, road. 2. frontier, limit, border.

s. ప్రాంశువు adj. High, tall, lofty.

s. ప్రాకారము s. n. A rampart, or fence; any enclosure, or defence, in the form of a wall, upon a raised mound.

T. ప్రాకు v. n. To creep.

T. ప్రాకుడు s. n. Dirt.

s. ప్రాకృతము &c. adj. Low, vile, vulgar; thence it is used as a s. n. to denote A provincial and peculiar dialect of the sanscrit language.

T. ప్రాకెన్న s. n. The peculiar ceremony observed by the three first of the pure Hindoo tribes, in which the bride and bridegroom are blessed.

T. ప్రాకొను v. n. vide పాకొను, under పాంచి.

s. ప్రాక్కు adj. Before, prior; preceding in place, or time. 2. east, eastern. 3. past, gone. adv. Formerly.

s. ప్రాగ్జ్యోతిషము s. n. A country, supposed to be part of *Asam.*

s. ప్రాఘూర్ణకుడు s. n. A guest.

s. ప్రాచి s. n. The east.

r. ప్రాంచి s. n. *vide* పాంచి.

s. ప్రాచీనము &c. adj. 1. East, eastern. 2. former, prior, ancient, old. s. n. A bound hedge, or fence. ప్రాచీనతిలకుడు s. n. (from తిలక *a mark.*) The moon. ప్రాచీనబర్హి A name of *Indra.*

s. ప్రాచీనావీతము s. n. The sacerdotal thread, worn over the right arm, and passing under the left.

s. ప్రాచీరము s. n. *vide* ప్రాచీనము.

s. ప్రాచేతసుడు s. n. 1. *Vuroona,* the Hindoo Neptune. 2. *Valmeekee,* the author of the *Ramayanum.*

s. ప్రాచ్యుడు s. n. A man from the eastern country.

s. ప్రాజినము s. n. A goad.

s. ప్రాజాపత్యము n. n. 1. A form of marriage; the gift of a girl respectfully by her father, to her lover. 2. a sort of penance; eating once a day for three days in the morning, once in the night for three days, subsisting three days on food given as alms, and fasting three days more. 3. a particular sacrifice, performed before appointing a daughter to raise issue, in default of male heirs. 4. authority, power.

s. ప్రాజ్ఞి s. n. A clever, or intelligent, woman.

s. ప్రాజ్ఞుడు s. n. A *Pundit;* a learned, or wise man.

s. ప్రాజ్యము adj. Much, many.

25 Jan 1832 See note 3 opposite

69

1. Specimen of (antarlâpi) riddles – as in ※ No 13 – Conundrums ప్రాజ్ఞము no. Double Entendre

Quis non arsit? Siva .... AB Quis barnam intefecit? Narah. CB
కో నిర్దధత్త్రిపురజయినా రక్షుకర్ణాస్య హంతా
Fluvii marginem quis fregit ?DB Quis alienas amavit? EB
నద్యాః కః కూలం విఘుడయతి కః కః పరస్త్రీరతశ్చ
Bellator quis? FB Pectoribus quid est ornamentum? GB
కస్సన్నద్ధస్సమరవిషయే భూషణం కిం కుచానాం
Quis in bello effectum est magnorum? A C D E F G B
కిం దుస్సంగాద్భవతి మహతాం మానపూజాపహారః

2 కింకుర్వంత్యుషసి ద్విజాః గుణవతః కే మాననీయాః ప్రభోః Intercedunder వందనం
కా వా సాహసికా నిశాసు సతతం ద్యౌః కీదృశీ వర్తతే ? bhaga – stellatum
కుత్రాస్తే మధు నారికేళఫలకే కస్మిన్ పిపాసాశమః ?
సంధ్యావందనమాచరంతి విబుధాస్సారీ భగాంతర్జలైః
Quid faciunt mane Brahmani? Nobili quis honorandus Regi?
Vehemens quis? Noctibus semper calum quale fit?
Ubique est mel in Coco nuce? In quo sitis invenitur solamen
Preces et laudes faciunt Sagaces. fœmina vulva interiore aquâ

3 In this past year I have done 260 pages. I commenced the task seventeen months ago, and I may calculate on finishing page 600 just about a year hence. or, in ten months. I am convinced I might do it in half the time, for I have not given above 7 or 8 months of steady application to it in the past year. Besides, I have written the preface & collected numerous new words.

ప్రాడ్వివాకుండు
1 prâbhava sphûrti. RadSant 1.79.

2 ప్రాయు # There appears to be a connection between this verb, and the two words ప్రాయం age & ప్రాత old.

3. ప్రాయం... Lalilop. 4. 30 వినష్టప్రాయమేవాసీత్ he was as good as dead — "prope jam pro mortuo" But in XII. 24 శృంగారప్రాయభూషాణాం it means "abundance, quantity" W.

4 ప్రాణాహుతి Vish Pur 4.235 a ceremony equivalent to grace before meals —

5 కనుప్రామి canu-vramu is to close (the eyes) but it means To close only in this one compound & herein is spelt only with V

6 the first meaning here printed belongs to ప్రాయోపవేశం

s. ప్రాడ్వివాకుండు s. n. A judge, or magistrate.

s. ప్రాణము s. n. 1. Air inhaled; inspiration, breath. 2. air, wind. 3. strength, power. 4. life, vitality. 5. in grammar a vowel. ప్రాణములు The five vital airs; or modes of inspiration, and expiration, collectively. ప్రాణప్రతిష్ఠ The consecrating, or giving *life* to an idol. వాండు నామీద ప్రాణమువిడుస్తాడు lit. he, upon me, quits life. He has a great regard for me. ప్రాణదుండు s. n. The creator; as giving life. ప్రాణనాథుండు s. n. (from s. నాథ *lord.*) 1. A husband. 2. *Yama.* ప్రాణస్నేహము s. n. *Intimate* friendship.

s. ప్రాణాయామము s. n. Breathing in a peculiar way, through the nostrils, during the mental recitation of the names or attributes of some deity. It is differently performed. The *Vydicas*, or followers of the *Veda*, close the right nostril first with the thumb, and inhale breath through the left; then they close both nostrils, and finally open the right for exhalation. The followers of the *Tuntras* close the left nostril first, and exhale also through it; these operations are severally called రేచక - కుంభక.

4 — s. ప్రాణి s. n. An animal; a sentient, or living, being.

T. ప్రాంత adj. Old, ancient. *vide* ప్రా, and పాంత s. n. *vide* పాంత. ప్రాంతగిలు To become old.

s. ప్రాతఃకాలము s. n. The dawn, the morning.

s. ప్రాదుర్భావము s. n. Manifestation, appearance.

s. ప్రాదేశము s. n. The span of the thumb and fore finger.

s. ప్రాపకము or ప్రాపు s. n. Protection, support.

s. ప్రాప్తము &c. adj. Obtained, gained, received, procured. ప్రాప్తి s. n. 1. Gain, profit. 2. acquiring, getting, obtaining. 3. improvement, success. 4. rise, ascent. 5. one of the eight superhuman faculties, the power of obtaining every thing; hence, in common use, *luck, fortune.* ప్రాప్తించు v. n. To happen, or occur. ప్రాప్యము adj. Attainable, procurable.

T. ప్రాంబలుకులు or ప్రామినుకులు s. n. plu. The *Vedas*. lit. the ancient words.

s. ప్రాభవము s. n. Superiority, pre-eminence, supremacy. — 1

s. ప్రామాణికము &c. adj. 1. Speaking truth. 2. true; of great force, credit, or authority. from ప్రమాణము q. v.

T. ప్రాము v. a. To rub; to wash the wall. — 5

s. ప్రాయము s. n. 1. ~~Fasting in order to die~~. 2. a state, or condition, of life; as age, youth, &c. adj. Like. — ~~2~~ 6 — 2 — 3

s. ప్రాయశ్చిత్తము s. n. Expiation, penance. — 2

s. ప్రారంభము s. n. *vide* ఆరంభము.

s. ప్రారబ్ధము s. n. Destiny, luck, fortune.

s. ప్రార్థన s. n. 1. Asking, begging. 2.

ప్రార్థితము

prayer, supplication. ప్రార్థించు v. a. To pray, or supplicate.

s. ప్రార్థితము &c. adj. 1. Asked, begged, solicited. 2. said, spoken. 3. obstructed, or opposed, by an enemy. 4. killed, hurt.

s. ప్రాలంబము s. n. A garland, hanging round the neck, and reaching to the breast.

s. ప్రాలంబిక s. n. A garland; a necklace.

T. ప్రాలు s. n. plu. 1. Rice. 2. *vide* అయుతలు No. 1 and 2.

T. ప్రాలుమాలు or ప్రొల్మాలు v. n. To be idle, or lazy. *vide* పాలుమాలు.

s. ప్రాలేయము s. n. Snow; frost.

s. ప్రావారము s. n. An upper, or outer, garment.

s. ప్రావృట్టు s. n. The rainy season; the *monsoon. vide* వర్షఋతువు under ఋతువు.

s. ప్రావృతము s. n. A veil, wrapper, cloak, or mantle. adj. Covered, enclosed, encompassed.

s. ప్రావృషిజము s. n. A frog.

s. ప్రాశనము s. n. Feeding, eating.

s. ప్రాసము s. n. A bearded dart. In Teloogoo prosody, it denotes *alliteration.*

s. ప్రాసాదము s. n. A temple, a palace; a building consecrated to a deity, or inhabited by a prince.

s. ప్రాహ్ణము s. n. The forenoon.

T. ప్రిదిలు v. n. To grow slack, or become loose.

s. ప్రియదర్శిని s. n. The tree termed *Mimusops kauki.*

s. ప్రియము &c. adj. 1. Dear, beloved, desired. 2. dear, or high, in price. ప్రియుఁడు s. n. A husband.

s. ప్రీణనము s. n. Satisfaction, satisfying, satiety. —1

s. ప్రీతి s. n. 1. Joy, pleasure, delight, happiness. 2. love, affection, regard. 3. the second of the 27 astronomical *Yogas.* ప్రీతము &c. adj. Pleased, happy, glad. —2

s. ప్రేంఖ s. n. 1. A swing; a sort of hammock, or swinging cot, either for travelling, or diversion. 2. dancing. 3. wandering, roaming, or travelling about.

s. ప్రేంఖోలితము &c. adj. Agitated, shaken, swung; set in motion.

T. ప్రేకు s. n. *vide* పేకు.

s. ప్రేత s. n. A ghost, goblin, or sprite; an evil being, especially animating the carcases of the dead.

s. ప్రేమ or ప్రేముడి s. n. 1. Affection, kindness, tender regard. 2. pleasure, sport, pastime, joy.

s. ప్రేయసి s. n. A wife.

TUD. ప్రేషణ or ప్రేషణము s. n. (from s. ప్రేరణ) 1. Sending, directing. 2. passion; or operation of the organs of sense. 3. excitement, instigation. ప్రేషించు or ప్రేషు v. a. To induce, excite, or instigate. ప్రేషకుఁడు s. n. An instigator.

T. ప్రేలు v. a. To prattle, or tattle; to talk in a silly manner. *vide* పేలు.

T. ప్రేవు s. n. *vide* ప్రేగు, and పేగు.

426

ప్రే వు

1 ప్రియాళువెళ్లు - The Sab. C. says మొరలివెళ్లు, వారవెళ్లు, ద్రాక్ష-
2 ప్రెగడ is spelt with గ్గ thus ప్రెగ్గడ in Sumati 73 where the yati and prasa prove this. It means A kings minister

71

ప్రేష్ఠము

1 ప్రోది. In Yayati IV. 184. క॥ ఆదటనేనుగుడిగిటన ప్రొదలియుండామ స్పైకిపల్లెలములమ॥ త్రైలువలా కదులేగా॥ ప్రోదిందననగటుబాపులపూనికెమెలయుక్. Here it means Pleasure. In Vema 400 ( )
క॥ ఈడేపామిప్పిక్షంగులు॥ ప్రోదియునెనరించనేలపోవుటకాదే॥ వాదెలిగిమటికిగటుగుణు॥ ఖేదంబులుమూనముత్తిపెలయుకపేమా
Here it means sringaram – In Vema 1286 (II. 116) ఆ॥ బిడుగుగుడెటుగలేని ప్రోత్రి
వంబిదియేలు॥ ప్రోదియుటనిబంధుంబ్మోతియేలు॥ వ్వద్దిడెవియుపేనవైద్యుడుమరియేలలు॥ వి॥ Here it mean,
The "bravery" or fine display? Rather Liberality. In a comparison of
Tara 3. 27. Ila 4. 135. Mandhatr 4. 201 the word is explained (by Traye, G.V. & Z. A.) as పోషణరం॥ పెంపు॥ సహాయము॥ సమృద్ధి. That is nourishing, rearing, patronage, tending, aid. See the passages entered in folio notes. page 76

2 ప్లుతం simply means (Sacti Ganapati. or Siddha Utt Ram 6. 396 లెమ్మా a Go not thou! So యె Sumati verse XI. and డు (see Vij Vil. 1. 5. క) So వా లెను వరమా తున
form విరివిరి also కొరాంవాం a very little on the last syllable says otherwise. It is sometimes on the middle syllable, or on the second, as గరాగరగా Say as the Tel. meaning పోతంగా చెప్పిందు – Sometimes the pluta consists in the affix e as భళి భళి మిమి మాఃఽ యెు. also see old copy 486. 18 on యెు

Extension, stretching "nagna sacti pariplutam" Yamalam, p. 3), or spreading. Emphasis. So in rise! దమ్మా శేకొమ్మా all in the same verse ॥ వెళ్లిన వే వ్వారికి (for యెవ్వరికి) "To any one whomever" See Karisch Nalop. V. 45. So also అతేరు and అతేగా వాతెను for వతెను in Vemana, 1049 క॥ పైలన బంధముగలవన॥ నును వాంఛితమెప్పక్॥ So విరివిరి merrily, takes the Thus we see that the intensive accent though usually is not necessarily so – tho' Appa Cavi 3. 245 Ratha 3. 101 Tara – so also dora dora q.v.

s. ప్రేష్ఠము &c. adj. Most or very dear, or beloved.
s. ప్రేష్య s. n. A maid servant.
s. ప్రేష్యుడు s. n. A man servant.
s. ప్రేక్ష s. n. Intellect, understanding, sense.
s. ప్రై, ఖాగారము s. n. A fencing-house.
T. ప్రొద్దు s. n. vide పొద్దు.
T. ప్రొయ్యి s. n. vide పొయి.
T. ప్రోక s. n. A heap, multitude, or assemblage.
s. ప్రోక్తము &c. adj. Told, said, declared.
T. ప్రోగు s. n. vide పోగు, No. 2 and 3.
T. ప్రోచు v. a. To save, protect, support, or preserve.
TUD. ప్రోడ s. n. (from s. ప్రౌఢ) A wise, or skilful, person.
s. ప్రోతము &c. adj. Sewn, stitched, strung, tied.
s. ప్రోథము s. n. 1. The nose of a horse, or the tip of it. 2. the loins, or hip.
1 — T. ప్రోది s. n. Beauty.
T. ప్రోపు s. n. Protection; saving. vide ప్రోచు.
T. ప్రోయాలు s. n. A woman.
T. ప్రోలు s. n. A city. ప్రోలుదిరుగు v. n. vide ఊరేగు To go in procession about a city. This term, in marriage ceremonies, is often applied to that part of them which consists in a fictious procession round the city, represented by some object placed in the house.
T. ప్రోవు s. n. vide ప్రోగు, and పోగు No. 2 and 3.
s. ప్రోషితభర్తృక s. n. A wife whose husband is absent.
s. ప్రోష్ఠపదము s. n. The sixth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Virgo*.
s. ప్రోక్షణము s. n. 1. Sprinkling. 2. killing in sacrifice. ప్రోక్షితము &c. adj. Sprinkled, killed. ప్రోక్షించు v. a. To sprinkle.
s. ప్రౌఢ s. n. 1. A woman from thirty years of age, to fifty-five. 2. a description of the *Nayica*, or mistress, a woman whose feelings are violent, or impetuous. adj. Skilful, dexterous, clever.
s. ప్లవ s. n. The thirty-fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.
s. ప్లవంగ s. n. The fortieth year, in the Hindoo cycle of sixty.
s. ప్లవంగమము - ప్లవగము or ప్లవంగము s. n. 1. An ape, or monkey. 2. a frog.
s. ప్లవము s. n. A raft, a float.
s. ప్లవాక s. n. A boat, ship, or raft.
s. ప్లహోదము s. n. Joy, rejoicing.
s. ప్లక్షము s. n. The waved leaf fig tree. *Ficus infectoria.*
s. ప్లుతము s. n. The third length of sound given to vowels; the protracted, or continuous, sound; being three times the length of the short vowel, and occupying three moments in it's utterance. — 2
s. ప్లుష్టము adj. Burnt.
s. ప్లోషము s. n. Combustion, burning.

ఫ

ఫ The thirty-seventh letter, and twenty-second consonant, in the Teloogoo alphabet.

G. ఫకీరు s. n. (from A. فقير) A *fakeer*, dervise, or religious mendicant.

G. ఫజీతి or ఫజీతు s. n. (from A. فضيحت) Disgrace, ignominy.

s. ఫణము s. n. The expanded hood, or neck, of the snake termed *Cobra di capello*.

s. ఫణి s. n. A serpent, or snake. ఫణితల్పగుఁడు s. n. (from s. తల్ప *a bed*, and ग *who goes.*) *Vishnoo*, who reclines on *Adishesha*, the chief of snakes.

s. ఫణిజ్ఝకము s. n. A delicate sweet smelling plant, apparently a sort of basil, with small leaves.

s. ఫణితము &c. adj. 1. Told, said. 2. praised.

1 — G. ఫయిసలా s. n. (from A. فيصله) Settlement, decision.

G. ఫరమాయిషు s. n. (from P. فرمايش) 1. Order, commission, direction. 2. pleasure, will. ఫరమాయించు To give orders; to appoint, to fix.

G. ఫరారీఅవు v. n. (from A. فرار *flight, running away.*) To run away; to desert, or abscond.

3 — s. ఫలకము s. n. A shield.

2 — s. ఫలము s. n. 1. The fruit of any plant; fruit in general. 2. fruit, (metaphorically) result, produce, consequence. 3. prosperity, flourishing, thriving. 4. gain, profit, acquisition. ఫలాశనము s. n. (from s. అశన *food.*) A parrot; as feeding on fruit. ఫలించు or ఫలియించు v. n. 1. To be fruitful; to yield fruit; to be productive. 2. to be successful. 3. to be profitable. ఫలినము s. n. A tree, especially when bearing fruit. ఫలితము &c. adj. Fruitful. ఫలహారము s. n. A collation. ఫలితార్థము s. n. Purport, meaning.

G. ఫలానా s. n. (from A. فلان) Such a one. adj. Such and such.

s. ఫలోదయము s. n. (from s. ఫలము q. v. and s. ఉదయ *rising.*) 1. Gain, profit. 2. heaven, paradise. 3. joy, happiness.

s. ఫల్గునుఁడు s. n. A name of *Arjoona*, the third son of *Pandoo*.

s. ఫల్గువు adj. Pithless, sapless, vain, unmeaning, empty, useless.

s. ఫల్లూకము s. n. The young of any bird.

s. ఫాంటము s. n. Diluted decoction; decoction easily prepared.

s. ఫాణితము s. n. The inspissated juice of the sugar cane; raw sugar. 1

G. ఫాయిదా s. n. (from A. فايده) Profit, gain, advantage, utility.

s. ఫాలము s. n. The share of a plough.

s. ఫాల్గునము or ఫాల్గునికము s. n. The twelfth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Pisces*.

G. ఫితూరి s. n. (from A. فتور *weakness*. Hind. *quarrelling.*) 1. Disturbance, insurrection, rebellion. 2. any secret, deceitful, or underhand proceeding.

1 ఫణితి a word Vish 8. 322

2 ఫలదళ | The same extravagant figure (quoted by Johns. under Slaughterman) is used by Shakespeare [illegible] "And the mad mothers with their howls confus'd | Do break the clouds."

3 ఫరిజించుట | ఫర్జించుట Vish Chitt VI. 100 (ఠ)

ఫిరంగిచెక్క

1 B and M are sometimes [interchanged] as initials. Thus తిరగబాటు and తాగుబోతు are often pronounced తిరగమోటు and తాగుమోతు, పొగరుమోతు

2 బంగారు (condense the article thus) n. s. and adj. "Gold, Golden. Colloquially this also means (either in praise or contempt) + nice, Fine, dear, grand, precious, notable, pretty, rare." బంగారుగా with a vengeance. The word is cant like Two mortal hours That eternal fellow (phrases in Spectator) (with all my heart is బంగారుగా By all means నా బంగారప్పడా my beloved master, my gracious lord, my dear master బంగారువంటి Mighty fine! Here enter note in page 340 of this volume -- బంగారువన్నెగాడు a hopeful lad!

T. ఫిరంగిచెక్క s. n. *vide* పరంగిచెక్క.

T. ఫిరంగి s. n. *vide* బిరంగి.

G. ఫిరియాదు s. n. (from P. فریاد) 1. A complaint. 2. an accusation, or plaint, in law. ఫిరియాది (from P. فریادی) A plaintiff, or complainant.

S. ఫుల్లము &c. adj. Expanded, blown; opened, as a flower.

S. ఫేనము s. n. Scum, froth, foam.

S. ఫేనిలము s. n. The soap plant. *Sapindus detergens.* adj. Foamy, frothy.

S. ఫేరవము or ఫేరుపు s. n. A jackal.

బ

బ The thirty-eighth letter, and twenty-
1 — third consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the fifth or last letter of the five termed in Teloogoo grammar the సరళలు or *soft letters*. It is substituted for initial ప, when words beginning with ప are preceded by any of those belonging to the class termed *drootupracrootooloo.*

T. బంక s. n. 1. Gum, glue. 2. flux, or issue, of matter. adj. 1. Viscous, glutinous, sticky. 2. figuratively, *stingy*. నెత్తురుబంక The bloody flux. బంకమన్ను s. n. Clay. lit. glutinous earth. బంకలుపాఱు v. n. To be gummy, or sticky.

T. బంగరు - బంగారము or బంగారు s. n. Gold. adj. Golden. బంగారునీరు Gold leaf. lit. gold water. బంగారుపూఁత s. n. Gilding. బంగారుకడ్డి An ingot of gold. బంగారు రేకులు Plates, or flat pieces, of
2
gold. చొక్కపుబంగారు Fine, or pure, gold. బంగారుయిసుక Gold dust.

T. బంగారుకంటి s. n. lapwing. lit. gold-eyed.

T. బంగారుతీగెలు s. n. A species of pady. lit. gold-vines.

T. & S. బంగాళదేశము s. n. The country of *Bengal.*

G. బంగి s. n. (from P. بنگ) The *bang*, or *gunjah*, plant; a species of hemp, *Cannabis sativa.*

T. బంటి adv. As high as; up to. It is applied with relation to depth only; as మొలబంటినీరు Water, as high as the waist.

T. బంటు s. n. 1. A hero, or warrior. 2. a foot soldier. 3. a peon; the lowest civil officer. 4. at chess, *a pawn*. బంటుతనము s. n. Heroism, bravery.

T. బంట్రౌతు s. n. (from T. బంటు q. v. and T. రౌతు *a rider.*) A trooper or horse soldier; but now generally applied to a peon. *vide* బంటు No. 3.

T. బండ s. n. 1. A rock or vast stone. 2. a pestle without a ferrule. adj. 1. Worn out. 2. opprobrious, obscene. 3. cruel. బండవాండ్లు s. n. A certain class of people, who beg with a stone in their hands; threatening to beat themselves, with it, if alms are not given.

T. బండరువు s. n. A bag of money.

T. బండవలము or బండాలము s. n. 1. Stock, capital, funds, money. 2. the true extent of one's property, or ability.

T. బండారుబిచ్చుక s. n. A gallinule.

T. బండి s. n. 1. Any wheeled conveyance;

a carriage, a cart, &c. 2. a wheel. బండి మొగ్గరము An army arranged in the form of a wheel. బండియిరుసు s. n. An axle-tree. బండిరిక్క s. n. The fourth of the lunar mansions, from it's form, like a cart, or wain. బండికల్లు The wheel of any conveyance. (lit. the stone). Stone wheels are common in many parts of India.

T. బంతి s. n. A ball made of flowers, or cloth.

TUD. బంతి s. n. (from s. పఙ్క్తి) A row, line, or rank. ఎద్లబంతి A string, or row, of bullocks. This is applied chiefly to those employed to thrash corn; six or seven are tied in a string, or row, abreast of each other, and made to move circularly round a stock of corn, which is thrown under their feet as they proceed; and, by trampling upon it, they press the corn out of the ears.

T. బందము s. n. 1. A cord, or rope, used to tie together the two legs of any animal, to prevent it's escape. 2. the rope used by the drawers of toddy, to keep their feet together, in climbing high palm trees.

T. బందలము s. n. A pot, with a wide mouth.

S. బంది s. n. 1. (P. بندی) Imprisonment, confinement. 2. a captive. బందికాఁడు s. n. One of a gang of robbers. 2. a prisoner, or captive. బందిపోటు s. n. An incursion of robbers.

T. బందు s. n. 1. A hinge. 2. a species of bird. 3. restraint, confinement. 4. stopping, terminating, concluding. (P. بند).

T. బందుకట్టు s. n. Conspiracy, league, cabal, plot, plan, scheme. బందుకట్టుకొను v. n. To conspire, cabal, form a party, or be leagued together.

TUD. బందుగుఁడు s. n. *vide* బంధువు.

TUD. బందె s. n. (from s. బంధ) 1. Imprisonment, confinement. 2. a fine for a trespass by cattle.

G. బందోబస్తు s. n. (from P. بندوبست) Arrangement, settlement, regulation, management.

S. బంధకము s. n. 1. Binding, confinement. 2. engagement. 3. servitude. సంసారబంధకము *The yoke* of marriage.

S. బంధకి s. n. An unchaste woman, a harlot, a wanton.

S. బంధతంత్రము s. n. A complete army, or one with it's four divisions of chariots, elephants, horse, and foot.

S. బంధన s. n. Paste, gum, glue; any thing sticky. adj. Viscous, glutinous.

S. బంధనము s. n. Binding, tying, imprisoning, confining. దిగ్బంధనము The tying up, or imposing restriction upon, the quarters of the world; so as to prevent the intrusion of evil spirits, &c.

S. బంధము s. n. A binding, tie, or fetter. బంధించు v. a. To tie, bind, or tighten. v. n. To be bound, or stopped, as urine, &c.

S. బంధుజీవకము or బంధుజీవము s. n. The flower termed *Pentapetes phœnicea*.

S. బంధుఁడు s. n. *vide* బంధువు.

బంధుర

1 బట్టమేక the Bustard # In Mr Taylors paintings this represented as resembling an ostrich; ~~and the name given is మక్కాపీనుగుపక్షి the "Mecca-corpse-bird!"~~

2. Bagala # It occurs to me Wrong. See Ward 3. | that this is a mystic word compounded of p. 97 he spells it Vagala Mukhi & explains it "bhayancara mukhi" wrong
Ba. i.e. A name of Varuna, also, a water jar. LA. A name of Indra — cutting, giving, receiving, taking, embracing, adhering or clinging to — also liquefying, melting, & KAGA. A name of Ganesa — A Gandharva — Song, singing — Q.D. బాంధకగలాపతేం(ద్ర)యం. In the book called Sri Vidya Vijam, the word is expressly explained by Triconam. B & V being sometimes mutable, I searched for వగళ This did not appear. వాక్కు 2 p. 788 is a Betel bearer. As for a word compounded of various significant letters compare Milton on Smectymnus and Clarendon on Cabal — But Traye Murti tho' greatly applauding this etymon imagines it may be derived (as in Hind bahin from bhagini a sister) — from the Sanscrit bhaga Now bhagâla (W. 610) a skull is der^d from bhaga i.e. Siva. See further 412. No 1.

s. బంధుత s. n. A company, or multitude, of kinsmen.

s. బంధురము &c. adj. 1. Uneven, undulating. 2. bent, bowed. 3. pleasing, delightful, handsome. 4. extensive, much. s. n. A swan.

s. బంధులుడు s. n. A bastard.

s. బంధువు or బంధువుడు s. n. A kinsman, or relation; but especially a distant or cognate kinsman, and subsequent in right of inheritance to the *Sagotra* బంధుత్వము Relationship, affinity.

s. బంభరము s. n. A large black bee.

T. బకదారి s. n. A dove, or pigeon.

s. బకము s. n. A crane; a heron.

T. బకానుచెక్క s. n. The *chay* root; which produces a red die.

s. బకుడు s. n. A demon so called. బకవైరి s. n. (from వైరి a foe.) *Bheema*, the son of *Pandoo*.

s. బకోటము s. n. A crane.

T. బక్క adj. Thin, lean, meager.

2 T. బగ్గి s. n. Ashes, dust.

T. బగ్గుండి s. n. A red powder, which the Hindoos throw at each other, during the *Holi* feast.

T. బచ్చలితీగె s. n. The plant termed creeping annual purslane. *Portulica quadrifida*.

T. బచ్చె or బచ్చెవాడు s. n. A banker, money-changer, or *shroff*.

T. బచ్చెన s. n. Paint, colour. adj. Painted. బచ్చెనబొమ్మ A painted doll, or puppet.

T. బజంత్రీలు s. n. plu. 1. Musical instruments. 2. musicians.

T. బజారు s. n. (P. بازار) A range of shops; *a bazar*.

G. బజీతి or బజీతు s. n. *vide* ఫజీతి.

T. బజ్జి s. n. A dish made of *brinjal*, the egg plant, or *solanum melongena*.

T. బటానీలు s. n. plu. Peas. *Pisum sativum*.

T. బటానాలు s. n. plu. A sort of baked cake.

T. బటువు adj. Round, circular, spherical. s. n. 1. A circle, or sphere. 2. a plain gold hoop ring. బటువుకైదువు (from T. కైదువు *a weapon.*) The missile weapon of *Vishnoo*. బటువుబిళ్ళ s. n. A small round pillow.

T. బట్ట s. n. 1. Cloth. 2. clothes. adj. Bald. బట్టావు (from T. ఆవు *a cow.*) A cow spotted white.

T. బట్టబయలు s. n. An open plain; a champaign country. adj. Clear, open, evident. బట్టబయలవు v. n. To be discovered, or disclosed.

T. బట్టు - బట్టువాడు or బట్రాజు s. n. A bard; a chaunter of praise, and titles. — 1

T. బట్టుగాడు s. n. The bird termed, in India, the *myna*.

s. బడబ s. n. 1. A mare. 2. a woman who brings water to the house.

s. బడబానలము or బడబాముఖము s. n. 1. Submarine fire. 2. a being consisting of flame, but with a mare's head, sprung from the thighs of *Oorva*, and who was received by the ocean.

T. బడలు or బడలుపడు v. n. To be fatigued.

బడాయి

tired, wearied, or harassed. బడలిక s. n. Fatigue, tiresomeness. బడలించు v. a. To fatigue, &c. బడలికదీర్చుకొను To rest one's-self.

G. బడాయి or బడాయీ s. n. (from H. برائي) Pride, arrogance, ostentation.

T. బడి s. n. A school. adv. As much, used in composition only; thus ఇబ్బడి Twice
3 — as much. ముబ్బడి Thrice as much.

T. బడితె or బడియ s. n. A large thick stick.

S. బడిత్రము s. n. *vide* కలుకుట్టు.

T. బడిబడి adv. Repeatedly; one after another.

T. బడియు v. a. To perform any ceremony, in order to obviate, or prevent, bad effects from evil sight. This is done generally, by mixing turmerick and fine lime in water, placing the whole in an open vessel, and moving it, with a circular motion, all over the head and body.

S. బడిశము s. n. A fish-hook.

T. బణ్ణము s. n. A heap, or quantity, of new brass pots.

T. బతిమాలు v. a. To pray, supplicate, beg, or importune.

T. బతుకు v. n. To live, or subsist. *vide* బ్రతుకు s. n. Subsistence, mode of life, trade, or profession.

6 — T. బత్తళిక s. n. A quiver.

TUD. బత్తుఁడు s. n. (from S. భక్త *worshipped.*) 1. A worshipper, a servant. 2. the sirname *Bhutt*, taken by all the five casts of artificers.

T. బత్తెము s. n. *Batta*, a daily allowance in money, or food, for subsistence.

G. బదనామి or బదలామి s. n. (from P. بدنامي) 1. Infamy, disgrace. 2. blame, defamation.

S. బదరి s. n. 1. The jujube tree. 2. the cotton plant.

G. బదులు s. n. (from A. بدل) 1. Exchange, substitution, stead, lieu, retaliation. adj. Substituted, exchanged. 2. other. adv. In lieu; in exchange. బదులుపుత్తరము A verbal or written answer. బదులుమాట 1. A verbal reply. 2. a contradiction. బదలాయించు or బదిలించు v. a. To change, exchange, or substitute.

T. బద్ద s. n. 1. A slit, split, or opening. 2. a piece, or slice. 3. split pulse. 4. split wood. బద్దలవు To be broken to pieces.

T. బద్దకము s. n. Laziness, indolence.

T. బద్దించు v. a. To re-measure. — 2.5

T. బద్దు or బద్దుర s. n. A lie, or falsehood. adj. False.

T. బద్దె s. n. The end, or selvage, of a web.

TUD. బద్రము s. n. *vide* S. భద్రము.

S. బద్ధము &c. adj. Tied, bound. s. n. Boundary, limit. బద్ధగోష్ఠి s. n. Constipation. 1

S. బధిరము &c. adj. Deaf.

TUD. బన్నము s. n. (from S. భంగ) 1. Interruption, prevention. 2. fraud. 3. disgrace, dishonor. 4. evil, misfortune, bad treatment.

T. బన్నసరము s. n. A necklace, of coral and gold beads, alternately.

77 బన్నసరము

1 బద్ధం తప్పు # to become a reprobate. బద్ధం Consanguinity బద్ధవైరం ..4
2 బద్దింపు # the arithmetical process called reduction or rather 5
3 బడి is occasionally an affix (-ing) as వెళ్లు బడి. a loan — బడిగుర్రం an unsaddled horse.
4 fixed hatred, rancour
5. 2 estimate, appraising బద్దింపు తీర్చులు To appraise, estimate
6. బత్తళి battali is Canarese for naked

బ(భ్రు)ఁడు

1 In Appa Cavi 2.299 he mentions బమ్మెర పోతరాజు where the yati rhyme is bha in భాగవత. This proves the common pronunciation viz బామ్మెర to be wrong BAMMERA

2 బయిసి # Put this under బగిసి, or బవిసి from which it is changed. In Vema 5

3 బయలు # Lavan. 129 సీ। బయలాలికి సముర, పాయమ్మైనంత ఖ।

4 బర్బర # not in W! బర్బరకేశం. Calarn: VI. 106 having dishevelled locks. The word is rare, & not in Amara. (Traye ign)

5...2 చావుబయిసి మాలి is Defying death, scorning or disregarding death. I observe that in all the citations the phrase is uniformly బైసిమాలి, lost to shame, or, shameless. The spelling బైసి also is uniform & బగిసి is a mere guess unsupported by proof. That this is corrupted from భవిష్య is a vulgar error.

6 బ(భ్రు) adj Ruddy, tawny, red. The name of a certain person. M. Mosala. 1.76 Hamsa 3.9. to the Sab. Calp. says పింగళవర్ణం. The mungoose or ichneumon — which is of an iron grey colour.

బమ్మ (~~బామ్మ~~) A Telugu pronunciation of (బ్ర)హ్మ Bramha.

Vema 254, 354.

బమ్మగుడ్డు n s The mundane egg, the sphere. Vema 365, the same as (బ్ర)హ్మాండం

6 — s. బ(భ్రు)ఁడు s. n. 1. The god of fire. 2. *Siva*. 3. *Vishnoo*. 4. *Brumha*.

6 — s. బ(భ్రు)వు s. n. 1. Tawny colour. 2. the mungoose, *viverra ichneumon*. adj. Tawny.

T. బమ్మరిల్లు v. n. To be confused, or confounded.

3.1 — T. బయిట adv. This is the inflected irregular ablative of బయలు q. v., and it denotes - *Out, outside, abroad.* బయిటవుండు lit. to be out. To be menstruous; because Hindoo females, in that state, are deemed unclean, and are removed from the usual dwelling part of the house. బయిటపోవు To go out; to go abroad. బయిటవేయు To disclose, or reveal. బయిటఁబడు v. n. To be disclosed; to become public.

T. బయిటి adj. (from బయలు q. v.) 1. Outer, outside, exterior. 2. strange, foreign.

T. బయిరవాసము s. n. *vide* అంగవ(స్త్ర)ము.

3 - T. బయలు s. n. making in the inflex. sing. బయిటి 1. A plain, an open field, an empty space of ground. 2. an esplanade. 3. the outside, the exterior. 4. the air, or atmosphere. 5. publicity. adj. Clear, evident. బయలువెళ్లు or బయలు - దేరు or - దేలు v. n. To go abroad, to go out. 2. to set off, or start. 3. to be shed. బయలుపలుచు To make known; to reveal, or disclose. బయలుపడు To be discovered, or disclosed. బయిటికిపోవు To go out, in order to ease the necessities of nature.

2 — T. బరకము s. n. A load, or bale, of cotton.

T. బరడు s. n. The bark of the tamarind tree, &c.

G. బరతరఫు adj. (from A. & P. برطرف) Discharged, dismissed. తరఫుచేయు To dismiss.

T. బరతుపిట్ట s. n. A bird, so called.

T. బరపటాలు s. n. A sort of grain.

T. బరమా s. n. (P. برماه. H. برما) An auger; an instrument with which carpenters bore holes.

G. బరాతము s. n. (from P. برات) An assignment; a written order.

G. బరాబరి s. n. (from P. برابري) 1. Equality. 2. good order, or arrangement. adj. Right, just, proper.

T. బరి s. n. 1. A school. 2. the side. 3. a line or boundary. adj. Bare, naked.

T. బరికట్టె s. n. A spear without point.

T. బరికె s. n. A small stick, or bough.

T. బరిచీ s. n. A spear.

T. బరిదెపురుగు s. n. The cockroach.

T. బరిణె s. n. A small box. బరిణెచుక్క s. n. (from T. చుక్క *a star.*) The second of the lunar mansions.

T. బరిశె s. n. *vide* బరిచీ.

T. బరుకు v. a. To scratch; to lacerate.

T. బరుజోలు s. n. plu. Small tinkling bells.

T. బరువసము s. n. Confidence, courage. *vide* భరవసము.

T. బరువు s. n. and adj *vide* బలువు.

T. బరుసు s. n. 1. Roughness. 2. rudeness. adj. 1. Rough, coarse. 2. rude, brutal, *brusque*.

S. బర్బరదేశము s. n. One of the fifty-six — 4

countries enumerated by the Hindoos, said to be inhabited by barbarians.

s. బర్బ్బురము s. n. The *toom* tree.

s. బర్హము s. n. A peacock's tail. బర్హి s. n. A peacock. బర్హిధ్వజ s. n. *Parvatee,* the wife of *Siva;* because her emblem is the peacock.

s. బర్హిర్ముఖుఁడు s. n. A deity, or divinity.

s. బర్హిశ్శుష్మ-బర్హిశ్శుష్ముఁడు or బర్హిష్కేశుఁడు s. n. The god of fire.

s. బర్హిష్ఠము s. n. A perfume made of a certain root.

s. బర్హిస్సు s. n. The *Cusa, dhurba,* or sacrificial, grass. *Poa cynosuroides.*

T. బఱ్ఱె s. n. A female buffalo.

T. బలగము s. n. A number, or company, of relations, or kinsmen.

s. బలదేవుఁడు or బలభద్రుఁడు s. n. The elder brother of *Krishna.*

T. బలపము s. n. The soft white clay substance, or crayon, like slate pencil, used in writing upon a blackened board, &c.

s. బలము s. n. 1. Strength, might, force. 2. power, virtue, influence. 3. an army, forces. 4. rigour, severity. adj. 1. Strong, powerful, stout, robust. 2. efficacious. చతురంగబలము The four kinds of Indian *forces,* viz. Infantry, chariots, elephants and horses. hence చదరంగబలము Chess-men. బలక్షయము s. n. Weakness, impotence. బలశాలి A strenuous, brave, or violent, person. బలహీనము s. n. Weakness, debility. బలపఱచు To strengthen. బలముచి A strong man. బలముఱు To grow big. బలవంతము &c. adj. 1. Strong, lusty. 2. powerful. 3. rich, great, considerable. s. n. Force, constraint, violence. బలాత్కరించు v. a. 1. To force, to press. 2. to violate, or commit a rape. బలాత్కారము s. n. 1. Violence, oppression, force. 2. exaction. 3. rape. 4. in law, the detention of the person of a debtor by his creditor, and the violent measures taken by the latter (flogging, &c.) to recover his debt.

s. బలాక or బలాకిక s. n. A sort of crane.

s. బలారాతి or బలారి s. n. (from s. బల *a giant,* and అరాతి or అరి *an enemy.*) A name of *Indra;* as being the enemy of the demon *Bala.*

s. బలాసము s. n. The phlegmatic humor.

s. బలాహకము s. n. 1. A cloud. 2. a mountain.

s. బలి s. n. 1. A king and *Daitya,* also *Mahabali,* the virtuous sovereign of *Mahabalipura,* tricked out of the dominions, he had obtained over earth and heaven by *Vishnoo,* in the *Vamana* or dwarf *Avatara,* and left, in consideration of his merits, the sovereignty of *Patala,* or the infernal regions. 2. tax, royal revenue. 3. an oblation, a victim, a religious offering in general. 4. presentation of food, &c. to all created beings; one of the five great sacraments of the Hindoo religion. 5. the sacrifice of an animal, or raw flesh, to the goddess *Doorga.* 6. fragments of food, left at an oblation, or meal. బలిపు

31 Jan 1832

బలిజెవారు
1 బవనీదువాండ్లు # Suca Sap. II. 449. III. 13 A class of pariar mountebanks & buffoons, who are employed whenever a జాతర procession is made. In Suca Sap 3.13 the dress is described
2 వాండ్లకంటివారు పక్కలారు (in bed) బల్లెముగా వున్నాడు he is a thorn in their side
3 బల్లున (adv.) broadly, brightly బల్లున తెల్లవారె it dawned brightly, or, it was now broad day.

ట్టు v. a. To sacrifice, to kill. °బలిధ్వంసి s. n. (from s. ధ్వంసిన్ injuring.) *Vishnoo*; as having degraded *Bali*. బలిపుష్టము or బలిభుక్కు s. n. (from s. పుష్ట *nourished*, and s. భుజ్ *that eats.*) A crow; as eating the fragments of an oblation. బలిసద్మము s. n. (from సద్మన్ *abode.*) The infernal regions.

T. బలిజెవారు or బలజెవారు s. n. plu. A very numerous cast, among the Soodras of Telingana. The *Balaja* cast. బలిజెరికము The profession of that cast.

T. బలిమి s. n. Strength, power, force.

T. బలియు v. n. 1. To become corpulent; to grow fat, big, or thick. 2. to increase, multiply, or be augmented. బలిబంచు v. a. To fatten, or strengthen. బలుసుకొను v. comp. To grow of itself fat, big, or thick.

S. బలీవర్దము s. n. A bull, or ox.

T. బలు adj. 1. Much, great, exceeding, very. 2. mortal. బలునంజెమెకము s. n. (from T. నంజుడు *flesh*, and TUD. మెకము *a beast.*) An elephant. బలుగాయము A mortal wound. బలుమూర్ఛ A *deep* swoon.

T. బలుగుత్తులు s. n. plu. A sort of paddy.

T. బలుపు s. n. Bigness, corpulence.

T. బలురక్కిసచెట్టు s. n. The plant termed *Sanseviera zeylanica*.

T. బలువిడి adv. 1. Much, excessive. 2. impetuously, vehemently. 3. severely, strongly.

T. బలువు or బరువు s. n. 1. Weight. 2. a load, or burden. 3. a charge, or obligatory duty; *onus*. 4. oppression, or heaviness, in sickness. 5. importance, consequence. 6. difficulty. adj. 1 Heavy, onerous. 2. obligatory. 3. indisposed. 4. important. 5. difficult. 6. acute, severe.

T. బలువుఁడు s. n. A strong, vigorous, powerful, or rich, man.

T. బలుసుచెట్టు s. n. A particular thorny plant, of which the leaves are edible.

T. బలె interj. Look! lo! behold!

G. బలోద్బంది s. n. Force, violence.

T. బల్ల s. n. 1. A plank, or board. 2. a table. 3. a disease of the stomach. బల్లసొరుగు A table drawer.

T. బల్లి s. n. The house lizard; often consulted as ominous.

T. బల్లిదుఁడు s. n. A vigorous, or strong, man.

T. బల్లియము or బల్లెము s. n. A spear. —— 2

T. బళా or బళీ interj. Expressive of approbation. Bravo! &c. (H.) —— 3

T. బళ్ల s. n. *vide* కుంచెము.

T. బవంతము s. n. Deceit.

T. బవంతి s. n. *vide* తొట్టికట్టు. —— 1

T. బవరము s. n. Battle, war.

T. బవిరలు s. n. plu. Ornaments worn from the tip of the ear.

T. బవిసి s. n. 1. Honor. 2. splendour, eclat. 3. estimation in public opinion. 4. rank, condition, state. 5. modesty, shame.

S. బష్కయణి s. n. A cow bearing many calves.

T. బస s. n. A house; a temporary abode,

a lodging. బస - చేయు or చేసుకొను To lodge, or dwell.

T. బసవఁడు or బసవన్న s. n. A sacred bull.

T. బసివి s. n. A female dedicated to *Siva*, whose profession is prostitution.

TUD. బసుమము s. n. (from s. భస్మ) Ashes.

s. బస్తము s. n. A he-goat.

T. బస్తా s. n. (P. بستہ) A bale of goods.

G. బస్తీ adj. (from H. بستی *a population, a village.*) Populous.

G. బహానా s. n. (from P. بہانہ) Pretence, pretext, excuse, contrivance, evasion.

s. & T. బహిరంగముచేయు v. a. To make known, or public.

s. బహిర్ద్వారము s. n. (from s. బహిస్ *out*, and s. ద్వార *a gate.*) The principal gate of a house, or city. (P. باهر)

s. బహిర్భూమి s. n. A place outside of a town, used as a public necessary.

s. బహిష్కరించు v. a. To expel from a cast, or sect; to degrade, or excommunicate. బహిష్కారము s. n. Expulsion, degradation, or excommunication, from sect, or cast.

s. బహు adj. 1. (H. بہت) Much, numerous, many. 2. very large, great. 3. severe, violent.

s. బహుకరి s. n. A sweeper.

s. బహుధాన్య s. n. The twelfth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. బహునాయకము s. n. An aristocracy; authority vested in many chiefs. adj. Governed by several chiefs, or heads.

s. బహుమానము s. n. 1. A gift by a superior to an inferior. 2. recompense, reward. 3. honor. adj. Honorable; in public estimation; creditable, respectable.

s. బహుమూత్రము s. n. The diabetes. lit. much urine.

s. బహుళము s. n. The dark lunar fortnight; that of the moon's decrease. adj. Much, or many.

s. బహుళీకృతము adj. Thrashed and winnowed.

s. బహువచనము s. n. in grammar, The plural number.

s. బహువిధము adj. Various, multiform.

s. బహువ్రీహి s. n. One of the forms of grammatical composition, the compounding two or more words to furnish an epithet, or attributive; as బహుమాలము *Having many necklaces.*

s. బహుశః or బహుశా adv. Often; in many ways; for the most part.

s. బహుస్వనము s. n. An owl.

s. బహ్వాశి adj. Voracious, gluttonous.

TUD. బాండువ s. n. (from s. భాండ) An earthen pot.

s. బాంధకినేయుఁడు s. n. A bastard; the son of a disloyal wife.

s. బాంధవుఁడు s. n. A relation, or kinsman.

s. బాంధవ్యము s. n. Affinity, relationship, alliance.

T. బాకా s. n. A large trumpet, such as is used at Hindoo festivals.

G. బాకి or బాకీ s. n. (from A. باقی) 1. The residue, the remainder. 2. balance; arrears. adj. 1. Remaining. 2. wide. బాకీనోరు A wide mouth. బాకీపుండు To be

17 Feb 1832

81 బాకీ

1 on బకళ (407) Yet this seems erroneous because in the Yoni Siva is represented by the male part not the female. Besides, dropping the aspirate is unprecedented. We therefore conclude that the term is not Sanscrit. I subsequently traced it into Hindustani where बगल or भगल means माय. (see Hunter's Dict in بگل and بھگل and बगलभक्त بگلا بھگت which is explained a hypocrite.) Finally then BAGALA is the same as MAYA or Delusion – and in proof of this Ward (3.97) says The goddess has no image. In Ganap & Calp. XI. 26 this is spelt బకళంకం or Bacalaca (error for Bagalaca) and expressly defined as the mons veneris or "Nonsense" – Classically. VENUS COTYTTO or Mylitta Bubastis

బాడబ

1 బాడవభూమి "Marshy land" (Vz: lat) sarva panta (Mal: lat)
2 బాధ and παθος are the same word – so sam-badha is sym-pathy

3 బాతి = లక్ష్యం as matter, as అదియేమిబాతి what matters that?
Chand Rek 2.31 of what consequence is it

4 బాడబకరణం Spasma vaginæ in coitu, penem stringentis – a grip. This is defined in the Cala Sastram II.33. thus
క॥ సురతాంబు సేంపుమునష్టు రు । స్ఫురుష్టుని దంతమున కత్త బాడబమత యుంటే
తరుణి భగోష్ఠ ప్రలుంబున । పరిరంభకరం బెయునది యెట్ల బాడబము చెప్పన్.
See the Sanscrit, V.12 where the tica explains it ఆస్ఫురం i.e. Convulsive contraction [while పరిరంభకరం (the word used in the Tel verse) is embracing] Compare బా జీకరణం which means virility, potency of a stallion in lust: thus బాడబ means vulva tentigine pruriens – hippomanes "quo solent matres furiare equarum." Hippoporne

in debt; to owe a balance. బాకీతీర్చు To liquidate, or clear, a balance, or debt.

T. బాఁకు s. n. A short dagger, poignard, or *creese*.

T. బాగములు s. n. plu. Cut areca nuts.

T. బాగా adv. 1. Well, properly, rightly; in good, or sound, order, or repair. 2. in good health. adj. Handsome, beautiful.

T. బాగు s. n. 1. Good, or sound, state, or condition. 2. beauty. 3. health. adj. 1. Good, proper, well, sound. 2. handsome. 3. healthy. బాగుచేయు v. a. 1. To mend, or repair. 2. to cure. మా or మహా-బాగు adv. Very good; very well; yes.

G. బాజా s. n. (from H. باجا) Music; musical performance.

G. బాజారు s. n. (P. بازار) A *bazar*, or range of shops. బాజారుఖబరు (from A. خبر) The rumour, or common talk, of the day.

T. బాట s. n. A road, way, or path. బాటసారి s. n. A traveller.

S. బాడబము s. n. *vide* బడబానలము.

4 — S. బాడబులు s. n. plu. Bramins. బాడబ్యము s. n. An assemblage of bramins.

T. బాడవ s. n. A common sewer, for conveying filth out of a town.

T. బాడిగె s. n. Hire, rent.

T. బాడిసె-బాడితె or బాడాసుపు s. n. A hatchet, or axe.

1 — T. బాడె s. n. Mud, mire.

S. బాఢము adj. 1. Much, excessive. 2. hard, firm.

S. బాణము s. n. 1. An arrow. 2. a firework. ఆకాశబాణము A sky rocket. బాణము తొడుగు To fix, or place, an arrow in the bow. బాణముప్రయోగించు To shoot an arrow. బాణముకాలుచు To fire sky rockets, or other fireworks.

T. బాణలి s. n. making in the inflex. sing. బాణఁటి A kitchen utensil, of iron or brass, used as a frying pan.

T. బాణాకఱ్ఱ s. n. An iron mounted mace, or heavy stick.

S. బాణుఁడు s. n. 1. The name of a sovereign, considered also as an *Asoora*, or infernal being; the son of *Bali*, and destroyed by *Vishnoo*, who is hence denominated బాణారి. 2. a Hindoo poet, so called.

T. బాఁతి adj. 1. Great, large. 2. desired, — 3
wished for. 3. regretted.

T. బాతు s. n. A duck.

G. బాదంకాయ s. n. (from P. بادام) An almond.

S. బాదరాయణుఁడు s. n. A name of the sage *Vyasa*, the compiler of the *Vedas*.

T. బాదు v. a. To beat, flog, or chastise. s. n. Fees in grain, paid to the village servants, before the division of the crop.

S. బాధ s. n. 1. Pain, trouble, affliction, — 2
torment, torture. 2. opposition, contradiction. బాధించు v. a. To torment, annoy, or cause pain.

S. బాధకము s. n. 1. Any thing opposing, impeding, or causing difficulty; any argument, or fact, which can be urged in refutation, or in contradiction of another;

1 Feb

బాధ్యత

inconvenience, annoyance. 2. in grammar, an exception from the general rule.

s. బాధ్యత s. n. *vide* బాధ్యము.

s. బాధ్యము s. n. 1. Relationship. 2. an obligatory duty. 3. a right, or claim to possession. adj. 1. Related to. 2. incumbent on. 3. having a right, or claim. బాధ్యపడు v. n. To be obliged, or under obligation to another. బాధ్యపెట్టు v. a. To oblige, or place another under obligation.

T. బాన s. n. A large earthen pot, much used by washermen.

6 — T. బానిసె s. n. A maid servant, or female slave.

T. బాపఁడు s. n. A bramin.

T. బాపన adj. Of or belonging to bramins. బాపనవాఁడు A bramin. బాపనత - బాపనక్క or బాపనది s. n. A bramin woman.

T. బాబా s. n. A horse. బాబారౌతు (from T. రౌతు *a rider.*) *Cubera,* the god of × — riches, whose steed is the horse.

T. బాబు s. n. 1. A father. 2. (from A. باب) A point, matter, subject, or item.

8.3.1 — T. బాము s. n. 1. Embarrassment, entanglement. 2. birth, production.

T. బార s. n. A fathom; the measure from the tip of the middle finger of one hand, to that of the other, with both arms stretched to their full extent. adj. Twelve. యేకుబారపోసుకొను To spin threads.

T. బారకాఁడి s. n. A yoke in which untrained animals are placed, with those already trained.

T. బారసాల s. n. The ceremony of naming a child.

T. బారాడి adj. Much, many.

T. బారి s. n. 1. Annoyance, trouble. 2. the front of an enemy. 3. the inclined pit near a deep well, down which bullocks are driven, to raise the water, by a pulley. బారిసమరు v. a. To kill. — 2

T. బారు s. n. 1. A line, row, rank, or range. 2. an army. 3. the evolution, or exercise, of troops. బారువాండ్లు s. n. Infantry. బారుచేయు *To load,* as a gun, &c.

T. బారుచాపు or బారచాపు s. n. Long cloth; a technical term, applied in India to a particular kind of cotton cloth, woven in long webs.

T. బారువ s. n. A *candy,* the greatest Teloogoo weight, equal to about 500 lb. avoir.

s. బాల adj. 1. Young, tender. 2. puerile, childish. 3. foolish. s. n. 1. A woman. 2. a girl under eight years of age. బాలుఁడు s. n. 1. A boy, or infant. 2. a fool.

s. బాలవత్సము s. n. ~~A pigeon, or dove.~~ ∩∩

T. బాలింతరాలు s. n. A woman in child bed. — 4

s. బాలిక s. n. A girl, under eight years of age.

s. బాలిశము &c. adj. 1. Young. 2. ignorant. 3. obstinate.

s. బాలుఁడు s. n. A boy, under eight years of age. — 5

s. బాలేయము s. n. An ass.

s. బాల్యము s. n. Childhood, infancy.

T. బాళి s. n. Sorrow, grief, anxiety.

2 Feb

83 బాళి

3. A reads బారెమెత్తి

1 బాము. In the Calahasti Mah: 2.25 కార్యము వెల్లక + బామెత్తి, ప్రజ్ఞ్యము తేమియును Here V.N. & Narsim explain it "to forget" or "wrong" "విస్మృలుపడు"? Ve 8

2. "The front" # is the radical sense. Sar Dwi 422 బారిగొఱియ is a ~~sheep~~ goat let go at a feast to be run for — The leading idea is "that --7

3 బామువలు entanglement. బాముదిత to harrass Rad Swa 4. 81 & 4. 92-5 & 4.102.

4 # rather a ~~woman~~ a nursing mother who is nursing or suckling. In Radh Ma. III 53 it is applied to the fairy పూతన who attempted to poison Crishna

5 నెలబాలుడు - the new moon? next day after విదియ?

6 బానిస is also sometimes used for a menial man servant. Kavi Kar Ras. Pref. 14

7 - 2 which is {in front and laid before, is inevitably submitted, or offered. or devoted; So in Vishnu Maya Vilasa 3.12. చిత్తజు బారికగ్గము లయ్యక్కన also in Tara 3 కంతుబారికి లోకువ్వకావటం, both phrases meaning To fall a victim to love So also in Tara 3.85 "on my devoted head" So in Challana 2.50. సీ" ఇంచువిల్లు, విబారినెత్తేల 1 why sacrifice yourself to Cupid. In Vish Pur 1.134. పులిబారికతి .. 9

8 .. 1 .. 3 బాము Cavi Carna VI. 181

9 .. 7 పులిబారికిచిక్కని Like a fawn escaping from before a tiger. బారికాపులు (Vish VII. 67) sentinels — that is those who stand before. అతనిబారికినిల్వలేక (Tara 3.3) unable to stand before him బారిమాను a bar of a door — that is the piece of wood placed before. Or this may mean (like బారిదాలువు Tara 5.53) large, strong బారుకం(ఱ) a whipping post because it is before the culprit

× Let బాబారౌతు remain, but explain it A cavalier or equestrian (from బాబా a horse & రౌతు a soldier) To apply it to Cubera is absurd. This compound word is the name of a family in the north. Anglice Horsman.

∩∩ Mv. & W. give this word but it requires better proof —

బావ

1 బావురుమనిపించు (not in MV) ZA says బావు is an (Anuk) imitative sound of the echoing of an empty house So (the ర being inserted by the rule given under that letter) బావురుమనుచు is To echo with emptiness — "As opes the door what solemn echoes fall!" Rogers says in Pleasures of Memory. Hence also బావురుపిల్లి meaning a cat that caterwauls = బొబ్బ బిగాపురంతె q.v.

2 బాసవాలు = శాపాయుధుడు. Armed with curses, curse-wielding, mighty in inflicting a curse. Hence బాసవాలుదాల్పు = శాపాయుధుడు is one whose curse is terrible, as a saint or god.

T. బావ s. n. The son of a mother's brother, or of a father's sister, if older than one's-self. 2. a man's brother in law, if older than one's-self. 3. a woman's brother in law, if older than her husband. *vide* మఱఁది. బావమరిది A man's brother in law, either older, or younger, than himself.

T. బావి s. n. A well.

T. బావిలీగోలుసు s. n. A gold chain, suspended as an ornament from the tip of the ear. It is worn by men only.

T. బావిలీలు s. n. plu. Ornaments worn by female Hindoos, on the tip of the ear.

T. బావు or బావుకొను v. a. To eat by large handfuls.

T. బావురుబిల్లి s. n. A male cat.

1 — T. బావురుమనివుండు v. n. To be solitary, or deserted.

S. బాష్పము s. n. 1. A tear. 2. rheum. ఆనందబాష్పములు Tears of joy.

TUD. బాస s. n. (from s. భాష) 1. A word. 2. an oath. 3. a language.

T. బాసట s. n. Assistance, help, aid.

2 — T. బాసవాలు s. n. 1. A penitent. 2. a deity.

T. బాహాటము s. n. 1. Notoriety. 2. loudness in reading.

TUD. బాహిరము s. n. (from s. బాహ్య) The outside. బాహిరపోవు To faint, or swoon.

S. బాహు or బాహువు s. n. The arm. బాహుజుఁడు (from s. జ *born.*) A *Chutriya*, or one of the *Raja* or second pure Hindoo cast; as produced from the arms of *Brumha*. బాహుపురి s. n. Ornaments for the arm, *vide* అంగదము. బాహుమూలము s. n. The armpit. బాహుయుద్ధము Close fight, personal struggle, boxing, wrestling.

S. బాహులకము s. n. *vide* కార్తికము.

S. బాహులేయుఁడు s. n. *Koomaraswamy*, or *Kartecaya*, the son of *Siva*.

S. బాహ్యము adj. 1. External, outer, outward. 2. public, notorious.

S. బాహ్లీకదేశము s. n. *Balkh*, a country lying north west of *Afghanistan*.

S. బాహ్లీకము s. n. 1. Saffron. 2. assafœtida. 3. a horse from *Balkh*, considered as of a good breed.

T. బింకము or బింకెము s. n. 1. Pride, presumption, arrogance. 2. boasting, vaunting. 3. ostentation. బింకెములాడు To vaunt, boast, or presume.

S. బిందువు s. n. 1. A drop. 2. *semen virile* (modest). 3. the letter ం. బిందించు To fall in drops, as rain.

T. బిందె s. n. A metal water-pot, generally of brass or copper, but sometimes also of silver or gold.

S. బింబము s. n. 1. The disk of the sun, or moon. 2. form, shape, or figure. 3 a reflected or represented form; a shadow. 4. the gourd of the *Momordica monadelpha*.

S. బింబసి s. n. A bad flux, or diarrhœa.

S. బింబిక s. n. The plant termed *Momordica monadelpha*.

T. బికారి adj. (H. بیکاری) 1. Very indigent, or poor. 2. lean from disease.

బిశరము

T. బికిరము s. n. 1. Alms. 2. begging.

14— T. బిగి or బిగువు s. n. 1. Tightness, tension. 2. pride, arrogance. 3. rigidity, austerity adj. 1. Tight. 2. proud, arrogant. 3. rigid, austere, rigorous. బిగియు v. n. 1. To be tight. 2. to cease, or terminate. 3. to be proud, or arrogant. బిగించు or బిగియించు v. a. 1. To tighten, or fasten. 2. to stop. బిగబట్టు v. a. To draw, or hold in, as the breath; to restrain any passion, or emotion; to detain; to withhold.

T. బిగుతు s. n. Tightness, tension. adj. Tight.

T. బిగ్గర - బిగ్గిరా or బిగ్గె adv. Aloud. బిగ్గిరామాట్లాడు To vociferate.

TUD. బిచ్చము s. n. (from s. భిక్షా) Alms. బిచ్చగాడు A beggar. బిచ్చమెత్తుకొను To beg alms. బిచ్చముపెట్టు To give alms.

T. బిట్టు s. n. 1. Excess. 2. firmness. adv. Much, exceedingly, severely.

T. బిట్టుదొరలు v. n. ~~To die, or expire.~~

T. బిడాయించు v. a. To enclose in an envelope.

T. బిడారము or బిడారు s. n. 1. A herd of loaded cattle. 2. a heap of the loads of cattle.

S. బిడాలము s. n. A cat.

T. బిడియము s. n. Modesty, shame.

T. బిడువు adj. 1. Empty. 2. free, unengaged. s. n. Leisure.

S. బిడౌజుడు s. n. A name of *Indra*.

T. బిడ్డ s. n. A child, offspring.

T. బిత్తరి s. n. vide ప్రౌఢ. Dasav. 9.53.

— బిత్తరి

T. బిద్దు v. n. 1. To drop through a hole, in a pot. 2. to die.

S. బిబ్బోకము s. n. Affectation of indifference; one of the branches of amorous dalliance, or feminine actions, tending to excite desire or love.

S. బిభీషిక s. n. Fear.

T. బిమ్మట s. n. Sorrow, grief, perturbation.

T. బియ్యము s. n. Rice; paddy deprived of its husk.

T. బిరడా s. n. A peg, or screw; especially such as tighten the strings of musical instruments, or are used as corks, to fasten bottles. —13

T. బిరికెలు s. n. plu. A necklace, worn by Hindoo females.

T. బిరుదు s. n. 1. A brave man; a hero. 2. any honorary distinction, as a star, garter, ribbon, medal, standard, &c., conferred for eminent services of any kind. —8 బిరుదావళి s. n. The heading, or address, of a letter, in correspondence.

T. బిలబిల - బిరాన or బిఱ్ఱీన adv. With great haste; quickly.

T. బిలుసు s. n. 1. Hardness, firmness. 2. roughness. adj. 1. Hard, firm. 2. rough.

T. బిలుసులు s. n. plu. A species of firework.

T. బిఱ్ఱు s. n. 1. Hardness 2. haste, speed. 3. a large piece of wood, especially when used to shut a door. బిఱ్ఱబిగియు v. n. 1. To be in a hasty passion. 2. to cease entirely. 3. to be exceedingly tight.

85 బిఱ్ఱు

1 # బిట్టు vide బెట్టు. See Dwi Ramay (Yuddha) .... వసుమతి గంపింప వార్ధులు గలగ | [illegible]

2 బిబ్బోకం. Vishnu Pur 2. 219 [illegible] Jara V. 14 [illegible] In Sucas II. 280 [illegible] where the connection explains nothing — Also not in W!! & the Sabdab. mentions without explaining it — Perhaps Coquetry or some species of it — yet possibly this gives the opposite idea — Affected coyness is nearer. See 9

Radhe Siva 1.197

3 బిత్తరి # {This is Canarese} the pudenda or nakedness Das. 9. 310. The word literally means stark naked.

4 బిత్తరం # in Rasica J. M. 1. 85 "బిత్తరంబగు [illegible]" is explained Fresh or potent, blooming, thriving civet cats. Compare oyâram, and culucu: see note in A p. 60 No 5. in # In Sura Bhandeswara verse 51......౧౧

5 బిత్తరులవేడుక. Lavan. 43. The Queen of Charms [illegible] బిడారు Lavanya 43 (shews that the true sense is "a mass assembly," "a crowd &c.) [illegible] So also in Bhaliva. 13 [illegible] బిడారు See also

7 బిన్నాణి binnâni (= [illegible]) A humbug, a wicked rogue a swindler

8 బిరుదు (nW) is a Sanscrit word. Lalit XII. 31 [illegible] So in the Bharata Champu (Udyog) [illegible]

9 బింబోకం is the better spelling of బిబ్బోకం. x. బిత్తరి. Dasav IX. 53 Balarama VI. 123 Rasica 2. 101. as a noun బిత్తరులు Charms, graces [illegible] -- 15 ౧౧..4 బిత్తరపు చూపులు are bright eyes

12 బిట్టు [illegible] To faint dead — బిట్టు [illegible] To fall plump down or "plumb down" (as in Paradise Lost 2.933) So బిట్టు [illegible] to rejoice greatly.

13 బిరాన Unprecedented, novel, strange, unheard of. Radha 3.112 "at once"

14 బిగతొక్కు To tread down or tread in

15 x. Eyes like an angel, the eyes like a Venus

16 బిగువు as Screwing up the mouth to keep from laughing Balrama 6.263

బిలము

1 బీరకాయ # The [illegible] Heyne calls Cucumis acutangulus and says, [Hams. 4. 12. 2.] that the [illegible] is the same with many purple flowers _ Hams. 4. 13 & the నేతిబీర (ib) is the bitter sort. The [illegible] is fragrant, like balm or ~~spurge~~

2 బిరుసు - [illegible] to be spoiled

3 [illegible] (proverb) The beggar scorns the poor man. Pauperior &c. [illegible] Slim slight delicate

4 బిస - [illegible] I have got another plan for obtaining that book. Device - contrivance, scheme; secret movement - internal agency

5 The Telugus give the same name to a lock and a key because they consider them as parts of the same machine

6 బిసిపోయిన Betrayed, or disclosed as a secret. blabbed, revealed. M V is correct, saying [illegible]. That has lost its hold. Mr Campbells erroneous meaning appertains to బిసకులు

7 [illegible] a ~~[illegible]~~ + bump - see [illegible] p. 171

[illegible]

s. బిలము s. n. 1. A hole, chasm, or vacuity. 2. a cave, or cavern. బిలేశయము s. n. (from s. శయ *that which dwells.*) A snake, rat, hare, mungoose, &c.; any animal living, or burrowing, in holes.

T. బిలుకుమూచు v. a. To kill, or assassinate.

T. బిల్కులు v. n. To be suffocated. *vide* ఉక్కురుకుచు.

T. బిల్లంగోడు s. n. A small stick, used in play.

s. బిల్వము s. n. The tree generally termed the *Bel. Ægle marmelos.*

T. బిళ్ల s. n. 1. Any thing made in a round, or flat, form; as a tile, a peon's badge. 2. a bump or swelling.

T. బిస s. n. The internal spring, or machinery, which gives motion to a watch, an automaton, &c.

s. బిసకంఠిక s. n. A small crane.

s. బిసము s. n. The film, or fibres, of the stalk of the water lily. బిసజము or బిసప్రసూనము (from s. జ *born,* or s. ప్రసూన *a flower.*) The lotus. బిసిని s. n. An assemblage of lotus flowers.

T. బిసి s. n. The cross stick at a door, &c., by which blinds or tats are fastened.

T. బిసిపోవు v. n. ~~To be dislocated~~.

T. బీగము s. n. 1. A lock. 2. a key.

s. బీజము s. n. 1. Cause, origin in general. 2. *semen virile.* 3. the testicle. 4. the seed of plants, &c. 5. the mystical letter, or syllable, which forms the essential part of the *Mantra* of any deity. బీజకోశము s. n. The seed vessel of the lotus. బీజాకృతము s. n. A field ploughed, or harrowed, after sowing.

s. బీజ్యము &c. adj. Sprung from a good family.

T. బీటికె s. n. A chink, crack, or opening. బీటికెబాయు v. n. To crack.

T. బీడు s. n. making in the inflex sing. బీటి, and in the nom. plu. బీళ్లు, Waste or uncultivated land. adj. Base, low.

TUD. బీతు s. n. (from s. భీతి) Fear.

T. బీద adj. 1. Poor, needy. 2. pitiable, piteous. s. n. A poor person. బీదతనము s. n. Poverty.

s. బీభత్సము s. n. Disgust, abhorrence. adj. 1. Detesting, loathing, changed or averted in mind. 2. cruel, mischievous. 3. compassionate. 4. wicked. 5. envious.

T. బీరతీగె s. n. The vine of the acute angled cucumber. *Cucumis acutangulus.*

TUD. బీరము s. n. (from s. వీర) 1. Heroism, fortitude, bravery. 2. ostentation. 3. vaunting, boasting.

T. బీరాంజు v. a. To amass; to collect in a heap.

T. బీఱు adj. Excessive; as బీఱెండ Excessive heat.

T. బీఱుపోవు v. n. To be disgraced, spoiled, or ruined.

T. బుంగ s. n. 1. A long deep basket, of wicker work. 2. half a bullock load; as applied to *jaggory* and similar substances. 3. a pot with a narrow mouth.

T. బుక్కా s. n. An aromatick powder.

బుక్కాదారుడు s. n. A man who deals in, or makes, this powder.

T. బుగడలు s. n. plu. Ornaments worn on the tip of the ear by Hindoo females.

T. బుగ్గ s. n. 1. The cheek ; the inside of the cheek. 2. a bubble of water. 3. a spring of water. 4. the source of a river, &c.

T. బుగ్గి s. n. Cinder, ashes, dust.

TUD. బుజము s. n. (from s. భుజ) The shoulder.

T. బుజ్జగించు v. a. 1. To caress, or fondle. 2. to cajole, or wheedle.

T. బుట్ట s. n. A basket of wicker work.

T. బుడమతీగె s. n. The plant termed *Bryonia callosa*. Its fruit is a common Hindoo pickle.

1 — T. బుడాలు s. n. The place where the top of the ear joins the head.

T. బుడిగె s. n. Half of a bullock load ; as applied to that only which consists of two large leathern jars, or bottles.

T. బుడిపి s. n. 1. The swelling from a blow. 2. knots, or joints, in a cane.

2 — T. బుడిబుడిక్కలవాండ్లు or బుడబుడుక్కలవాండ్లు s. n. A certain class of *Soodras*, who dress themselves fantastically, in many old clothes, and profess fortune telling ; they beat a small drum, of the noise of which this word is an imitation.

2 — T. బుడుత s. n. A child. బుడుతండు s. n. A male child.

4 — T. బుడుములు s. n. A particular sort of paddy.

T. బుడ్డ s. n. 1. The disease termed the rupture. 2. a bubble of water. adj. Ruptured. బుడ్డగించు v. n. To be swelled. ముఖముబుడ్డగించుకొను The face to be swelled.

T. బుడ్డకాకరచెట్టు s. n. The smooth leaved heart pea. *Cardiospermum halicacabum*. Lin. The leaves of this plant are used as a purgative medicine.

T. బుడ్డపురుగుడు s. n. A tick, infesting animals.

T. బుడ్డి s. n. 1. A pot, with small mouth. 2. a bottle.

S. బుధి or బుద్ధి s. n. 1. Intellect, sense, understanding. 2. knowledge, wisdom. 3. advice, admonition, reprimand. 4. inclination, wish, disposition. 5. thought. బుద్ధిచెప్పు 1. To admonish, exhort, or advise. 2. to reprimand, or chastise. బుద్ధిహీనత s. n. Stupidity. బుద్ధితెచ్చుకొను To come of one's-self to one's senses. బుద్ధిమెరుగు 1. To have the use of one's reason. 2. to reach the age of puberty. బుద్ధిమంతము &c. adj. Wise, sensible, clever. ఇదినీకుబుద్ధిగాదు This is not *proper* for you.

S. బుద్బుదము s. n. A bubble.

S. బుధప్రియము s. n. An emerald. — 3

S. బుధుండు or బుదుండు s. n. The planet *Mercury*. బుధవారము or బుదువారము Wednesday.

S. బుధ్నము s. n. The root of a tree.

S. బుభుక్ష s. n. Hunger. బుభుక్షితము &c. adj. Hungry.

88 బుభుక్ష

1 బుడాలు the very bottom, the foundation, 3. A. who thinks it a Hind. word. He denies the meaning given in Campb. which also is not in MV.

2. బుడిబుడిమాటలు imperfect or muttering words బుడిబుడికన్నీరు or బుడిబుడిచేసు ద్రుఃఖము trickling tears బుడిబుడిబుద్ధులు trifling or petty counsel.

3 so called because sacred to Buddha

4 మదనబుడుత Cupid, threadtale. a certain plant. Myst. Miscell vol 3 p 48

బురకా
1 బుయుబాయిలు Disconcertedness. Z. A says The same as మోమోటలి or సంకోచం
2 బురుసా Z. A says A certain colour in chintzes = ఫైరికో

1— ع. బురకా s. n. (from A. برقع) A covering; a veil.

T. బురణించు v. a. 1. To disregard, or slight. 2. to transgress an order.

S. బురుడుడు s. n. A man whose occupation is wicker work.

T. బురుద or బురద s. n. Mud, mire. బురుదకొయ్య The plank in the ground, across the threshold. బురుదగుంట A puddle. బురుదదుక్కి Ploughed and irrigated ground, ready for the seed.

T. బురుమా s. n. A large kind of auger.

ع. బురుజు s. n. (from A. برج) A bastion.

T. బుఱ్ఱ s. n. A nut, or shell; generally applied to the nut of a fruit, such as the cocoanut, &c., after the inner substance has been scooped out. సొరకాయబుఱ్ఱ The empty shell of a very large species of the long gourd, which, being dried, is used, as bladders, in crossing, or swimming over, rivers. adj. Open, as applied to the nostril only. బుఱ్ఱముక్కు (from T. ముక్కు *the nose.*) The nose with open nostrils.

T. బుఱ్ఱకత్తి s. n. A hatchet, or axe.

T. బులాకి s. n. A nose ring.

T. బులియు v. n. To rejoice in expectation of any thing. బులుపు s. n. Rejoicing in expectation of any thing.

T. బుల్ల or బుల్లకాయ s. n. *Membrum virile.*

T. బువ్వ s. n. Food, victuals, boiled rice. బువ్వకుడుపు s. n. (from T. కుడుపు *eating.*) The ceremony of feeding a child for the first time.

T. బువ్వంబంతి or హరిబువ్వము s. n. A peculiar ceremony, performed on the fourth night of the marriage.

S. బుస s. n. in theatrical language only, A younger sister.

T. బుస s. n. Hissing; the noise of serpents. బుసకొట్టు or బుసబుసలాడు To hiss.

S. బుసము s. n. 1. Chaff, husk, 2. the thick part of curds.

T. బుసి s. n. Ashes covering live coal.

T. బుసిపోవు v. n. To be slightly disgraced, or spoiled.

S. బుస్తము s. n. A ball of forced meat.

T. బూకర s. n. 1. Grain mixed with dirt and dust, after thrashing, and before being winnowed. 2. cobwebs, dust.

TUD. బూచము - బూచి or బూజము s. n. (from s. భూత) A demon, devil, or evil spirit. బూచులఱేడు (from T. ఱేడు *lord.*) *Siva*; as presiding over demons.

T. బూజు s. n. Mildew, mould. బూజు or బూజుపట్టు v. n. To become mildewed, mouldy, or musty.

T. బూటకము s. n. 1. A lie, or falsehood. 2. deceit.

T. బూడిదె or బూడ్దె s. n. Ashes. బూడిదెవర్ణము. Ash colour. బూడిదెపన్ను s. n. A tax payable for permission to burn a corpse.

TUD. బూతము s. n. (from s. భూత) A demon, devil, or evil spirit.

T. బూతు s. n. Obscenity; obscene abuse

T. బూది s. n. Ashes of dung cakes.

T. బూడిచేలుచు v. n. To become mildewed, musty, or mouldy.

T. బూడె s. n. The day sacred to *Siva*, in the month of *Magha*.

TUD. బూమి s. n. (from s. భూమి) 1. The earth. 2. land, soil.

T. బూమెలు s. n. plu. Fictions; fibs.

T. బూర or బూరగ s. n. A blowing horn. బూరగొమ్ము s. n. A conch. బూరగపూదు To blow a trumpet.

13 – T. బూరటిల్లు v. ~~To evince partiality, or favor~~.

T. బూరుగచెట్టు s. n. The silk cotton tree. బూరుగబంక The gum of that tree. బూరుగదీవి The name of one of the seven *dwipas*, into which the Hindoos divide the known world.

T. బూరె s. n. A sort of sweet cake.

T. బూలి adj. Sapless, juiceless.

T. బూజి s. n. A cobweb.

S. బృందము s. n. A heap, multitude, quantity, or aggregation.

S. బృందారకుడు s. n. 1. A deity, or immortal. 2 a chief. 3. a handsome man.

S. బృందావనము s. n. A raised piece of ground, inside of a house, within which the Hindoos of the *Vishnoo* sect raise, and preserve, the purple stalked basil, *Ocimum sanctum*, a plant sacred to that deity.

S. బృంహితము s. n. The roar of the elephant.

S. బృహతి s. n. 1. A large lute. 2. a small kind of egg plant. *Solanum melongena*.

S. బృహత్తు adj. Great, large. s. n. The disease termed the rupture.

S. బృహద్భానుడు s. n. The god of fire.

S. బృహద్రథుడు s. n. A name of *Indra*.

S. బృహస్పతి s. n. 1. The regent of the planet *Jupiter*, identified astronomically with the planet itself. In mythology, he is the son of *Angirasa*, and the preceptor of the gods. 2. the name of a saint, and lawgiver. బృహస్పతివారము Thursday.

T. బెండగిలు v. n. 1. To be afraid. 2. to wither.

T. బెండచెట్టు s. n. The plant termed *Hibiscus esculentus*, a common Hindoo vegetable.

T. బెండు s. n. The shrub termed *Æschynomine aspera*. The white and light corky wood of this shrub is used in making artificial birds, flowers, and other toys. – 2 – 8

T. బెగడు s. n. Fear. v. n. To be afraid. – 6

T. బెగ్గిలు v. n. To be afraid. — 5

T. బెగ్గురు s. n. The indian crane.

T. బెజ్జము s. n. A small hole. బెజ్జముపొడుచు or వేయు To bore a hole. – 10

T. బెట్టించు v. a. To ~~drive before one.~~ – 14

T. బెట్టిదము s. n. 1. Hardness, stiffness, rigidity. 2. severe language; violence, fury.

T. బెట్టు adj. 1. Scarce, rare. 2. intolerable, insufferable. బెట్టుపఱచు To cause intolerable suffering. – 3, 4

T. బెడగు adj. ~~Great, big, large.~~ — 7. XI. 15

90 బెడగు

1 బెట్టుదుత # In support of his explanation Nardim. appeals to the comment on Vasu Cha.

2 బెండు # in reality means Pith, corky substance (Mungeshi I.75) – hence this tree is named the Pith tree. See on గాత్రి. ఈ కాకగాలి కలరం బెండు శేస్తుంది, i.e. 4

3 బెట్టు... Vier. Cha VI. 29 wrong. There is జిట్ట JITTA [Telugu quotation] another instance ... అది బెట్టు, కలిమి? Possible, practicable – See 9

4 .. 2 this burning wind dries up the body

5 బెగ్గిల్లు # Cavi Carn Ras VI. 152

6 బెగడు see on బెగడు

7 బెడగు I. Dasara IX. 399 (Rajada metre) it is applied to the navel – and merely denotes beauty, fineness, amplitude, noble fulness, of beauty, richness, prime (M. Vencayas Dict merely says గొప్ప) Sou Tara: where, in all the passages, the comment says ... XI.

8 బెండుపడి # in Radh Madhava I. 108 is in the comment explained ... but in Ila IV. 147

9 But బెట్టు ... signifies steadfastness (...) = స్థిరభావం so also ... 12

10 బెజ్జం is also used for any hole. see # 358. No. 8.

XI .. 7 says. రూపం ... (hue of gold ...) Fine = మేలు Pretty .. 15

12 .. 9 బెట్టులేదు he has no weight or steadfastness.

13 బూరటిల్లు v. n. To roar or yell (the strange interpn. in Camp. is taken from M.V.) Possibly some blunder from ... – See M

14 బెట్టించు (from బెట్టు ns) is the same as ... To toss or fling – but the word is doubtful and rare. J.A.

15 .. XI J.A. say, Sogasu, Pretty, fine, is the only meaning.

బెదద

1 బెళుకు Lustre, brightness; gleam, glitter; See Chatu I.59 [Printed in Prosody, p. 93] ఈ గ్రాలి ఎన్నడు నేర్చెనో బెళుకు చిన్ని కన్నులు When did this little damsels eyes acquire this lustre of maturity?

2 బేగడ # (UII) In Hamsa IV.100 the word is thus spelt; but in Minacshi I.75 సీ| చెంగావి సరదల చెలువు దంతైన గాజుగులు+ బెండు పువ్వుల బాగైన బెగడలిది ఆ here the metre shews it to be (III) a tribrach. See on బెగడు

3 బేడిస The poets compare long oval, swimming eyes to the elongated shape of this fish. Bhanumadhy 3.98 – and a similar comparison in the Megha Duta. p. 48. proves that the Sanscrit name is शफर Saphara. Cyprinus chrysopareius – that is. Gold & silver fish – If then a lovely, glancing or swimming eye is compared to a dolphin it is very natural that a fish (see మీన కేతన) ధ్వజ (మీనాక్షి &c) should be adopted as the ensign of Cupid – who in Bhabira 21 is therefore entitled బేడిస జాలు, the Dolphin Banneret

4 బెబ్బులి is from పులి a tiger prefixing బె for పెక్ for పెను large.

5 బెరయుట. Say. v. n To unite, mingle, conjoin. బెరసిన United, attached, compounded, composed (See అంటు అంటిన) చెమట బెరసిన ఫాలంబు Hamsa 2.116 Her forehead moist (bedewed) with perspiration. Vish Pur 7.445 To cover, as clouds do, to encircle (in this verse it is "Their hymns encircled him") But in M. Saup 1.171 +

6 బెత బెత violently, tumultuously, terribly

7 వానికి వానికి బెడిసిపోయింది They are on bad terms

8 బెరుకు (not in MV.) is విరక్తి భావం అన్యథా భావం Displeasure, dislike.

T. బెడద s. n. Evil, misfortune, trouble, embarrassment, difficulty.

T. బెడియు v. n. 1. To be spoiled, or ruined. 2. to separate, or part.

T. బెడ్డ s. n. A clod of earth.

T. బెణకు or బెణుకు v. n. To be sprained. s. n. A sprain.

T. బెడగు s. n. Beauty.

T. బెణుకులు s. n. The cross bamboos used in erecting a *pandal*, or temporary building made of bamboos and cloth.

T. బెత్త s. n. The breadth of the four fingers of the hand.

TUD. బెత్తము s. n. (from s. వేత్ర) P. بید. H. بینت A rattan cane. బెత్తము - అల్లు or నేయు To plait the rattan. బెత్తాలచాప A rattan mat.

T. బెత్తిక s. n. Any thing rising up, or coming off, in flakes.

T. బెదరు or బెదురు s. n. 1. Fear, fright, alarm, terror. 2. a start. v. n. 1. To be afraid, to fear. 2. to start. బెదరించు or బెదిరించు v. a. 1. To frighten, alarm, or terrify. 2. to startle. బెదరింపు s. n. 1. Frightening. 2. startling.

T. బెబ్బులి s. n. A royal tiger.

T. బెరడు s. n. The bark of a tree.

T. బెరయు v. a. To attain, or reach.

T. బెరికి adj. Timid.

T. బెరుకు s. n. Distance, reserve, coldness, indifference. adj. Distant, unsocial, cold, indifferent.

T. బెల్లము s. n. 1. *Jaggory*, or coarse treacle. 2. *membrum virile*, as applied to children only.

T. బెల్లించు v. a. To coax, or wheedle. బెల్లింపుమాటలు Sweet words; coaxing expressions.

T. బెళకు s. n. A ~~glimmering light~~. — 1

T. బెళుకు v. n. *vide* బెణకు. s. n. *vide* బెళకు.

T. బెస్తవాండ్లు s. n. plu. A cast of fishermen, or palanqueen bearers.

G. బేగారి s. n. (from H. بیگار) A person forced to work, with, or without, pay; a pressed *cooly*, or porter. This word seems to be derived from the P. بیکار *unemployed*; it having been the custom of the mussulman government to press all idlers, as coolies. — 2

T. బేటు s. n. *vide* బెత్తిక.

T. బేడ s. n. The thirty-second part of the coin termed a pagoda.

T. బేడలు s. n. plu. Split pulse.

T. బేడిసమీను s. n. A sort of carp, *Cyprinus chrysoparius*. — 3

S. బేతాళుడు s. n. 1. A demon, or evil spirit. 2. a dead body, occupied by an evil spirit.

T. బేది s. n. Purging, looseness of the bowels. బేదికరమైన adj. Purgative.

T. బేరజము s. n. 1. A mean, or mischievous, person. 2. mischief, trick.

T. బేరము s. n. 1. Traffic, trade, commerce. 2. a bargain. 3. the offer of a price. బేరగాడు s. n. A purchaser, or buyer.

S. బేరము s. n. The body.

T. బేరివాండ్లు s. n. The *Beri* cast. This is one of the subdivisions of the third pure Hindoo tribe. They are merchants, or

banyans, and assume the title of *Chitty*; but they all belong to the *left* hand sect, and are quite distinct from the *Comtees*, or *Chittys* of the right hand sect.

G. బేరిజు s. n. (P. بيرج) 1. The total, or aggregate, of an account. 2. the assessment on a country.

T. బేల s. n. A simple ignorant person.

T. బేలు s. n. A deception, or trick. బేలుపుచ్చు v. a. To deceive, trick, or beguile.

T. బేసరి s. n. An ornament worn by female Hindoos, on the outside of the nostril.

T. బేసి adj. Odd; not even; as applied to numbers only. బేసికంటివేల్పు *Siva*; as having an odd eye. He has three of them. సరిబేసి The game of odds and evens.

TUD. బేస్తవారము s. n. (from s. బృహస్పతివారము) Thursday.

T. బైట adv. *vide* బయట.

G. బైరాగి or బైరాగీ s. n. (from H. بيراگي) A wandering religious mendicant, practising austerities.

T. బైలు s. n. *vide* బయలు.

T. బైసణ s. n. The bridge of the *Veena*, or Hindoo lute.

౧ — T. బొంకు s. n. A lie, falsehood, or falsity. v. n. 1. To lie, or assert falsely. 2. to pretend. బొంకించు v. a. To deceive, or trick.

3 — T. బొంగరము s. n. A playing top.

T. బొంగు s. n. 1. A large hollow bamboo. 2. a bamboo whistling, or rattling, in the wind. 3. a pole. పాలకీబొంగు A palanqueen pole. ఢేరాబొంగు A tent pole. వెదురుబొంగు A bamboo pole. బొంగుపోవు To become *hoarse*.

T. బొండ - బొండమాను or బొండకొయ్య s. n. The stocks in which petty criminals are confined.

T. బొంత s. n. 1. A quilted jacket. 2. a ragged patched cloth.

T. బొంతకాకి s. n. A raven.

T. బొంతరాయి s. n. A kind of light red stone.

T. బొంతఅరటిచెట్టు s. n. A particular species of the plantain tree, producing fruit of a very large size.

T. బొంతులు s. n. plu. The great millet, not yet deprived of it's husk.

T. బొంద s. n. 1. A small pit, or hole. 2. a small palmyra tree. బొందపువ్వు s. n. A kind of film, or cotton, which is found on the young palmyra leaves. బొందబడు To have holes. బొందబొడుచు To bore holes.

T. బొందళము s. n. 1. A jacket, with arms which do not reach below the elbow. 2. armour, mail.

T. బొంది s. n. The human body.

T. బొందిలీలు s. n. plu. The natives of the *Bondelee* country.

T. బొందు s. n. 1. A parcel of threads. 2. growing corn dried up, from want of moisture. adj. Big, heavy.

T. బొందె s. n. 1. The edible inner substance, or heart, of the plantain tree. 2. the string for fastening a jacket.

T. బొంపిరి adj. Full, complete. —— 2

౧ బొంకు. Vema verse 1347 (unprinted) says, ఆడుదాని బొంకు గోతుల బెట్టునని యుల్లము | పురుషవరుని బొంకు ప్రాణ తతికి (?) [illegible] ||

2 బొంపిరిపోవు Vish Pur 7.421 = ~~[illegible]~~ సమర్థులగు To be accomplished or skilled. 7. A. Expert, trained. So in Ellaya 3.176 బొంపిరి చూపు a seductive glance

3 బొంగరాలవంటి రాయి a round stone about the size of a top – i.e. about the size of the two fists

బొక్క 1 బొక్కపాము # a large species of పాము బొక్క also ...4
2 బొక్కలో వేసుకొను is (equivalent to) he put it in his pocket - Lit - stuck it in his girdle -
3 బొచ్చెపెప is the same as పెప or roball ... బొచ్చె ...5
4..1 means The selvage of a cloth - rather the end of cloth where there is woof thread but no warp - Also a brass rim or facing ...7
5 It is a mere pack of rubbish
6 బొడమగు v.n. The same as పెరుగు To be. see # 413 third line 9
7..4 put on wood work

T. బొక్క s. n. 1. Any round small hole; especially such as are made by rats, and other similar animals, which burrow in the ground, or are bored in a stick, &c. 2. a mouthful. బొక్కబెరడు A particular species of snake.

T. బొక్కసము s. n. 1. A treasury. 2. a money bag.

T. బొక్కి adj. 1. Sunk in. 2. toothless. 3. humpbacked; as బొక్కినోరు A toothless mouth. బొక్కిరొమ్ము A sunken chest, or humped back.

T. బొక్కిసా s. n. A small parcel.

T. బొక్కు v. a. To stuff the mouth with any dry grain, &c., and eat it voraciously.

T. బొక్కెన s. n. 1. A gram, or corn bag. 2. a bucket, for drawing water from a well. 3. a leathern bag, for *baling* the water out of a boat, &c.

T. బొగడలు s. n. plu. *vide* బుగడలు.

T. బొగ్గు s. n. Charcoal.

T. బొచ్చు s. n. A quantity of hair; wool.

3 — T. బొచ్చె s. n. 1. A particular fish. 2. a large pot, or jar, with its upper part taken off horizontally.

T. బొజుగు s. n. A lover, paramour, or gallant.

T. బొజ్జ s. n. 1. The belly. 2. a pot belly. బొజ్జ - పెరుగు or పెట్టు The belly to become large.

T. బొటనవ్రేలు - బొటమనవ్రేలు or బొట్టనవ్రేలు s. n. 1. The thumb. 2. the great toe.

T. బొటిమె s. n. A pimple.

T. బొట్ట s. n. A large cylindrical basket, for grain, &c.

T. బొట్టు s. n. 1. A drop. 2. an ornamental round patch of gold, &c., worn on the forehead by Hindoo females. 3. the sectarial mark worn on the forehead. 4. *vide* తాళిబొట్టు. బొట్టుకట్టు To tie the తాళి బొట్టు; to marry.

T. బొట్టె s. n. A child, or infant.

T. బొట్లు s. n. An honorary sirname, assumed by certain *Vydica* bramins.

T. బొడిప s. n. The knot, or excrescence, on trunks of trees. — 6

T. బొడిమె s. n. The pin in wooden shoes, which goes between the great toe and that next it, and which, by means of a button at its top, enables the toes to grasp the shoe.

T. బొడ్డు s. n. The navel. బొడ్డుమల్లెచెట్టు The double jasmine. — 2

T. బొడిగె s. n. A small leathern jar, filled with any liquid. In the plural, this word also denotes - 1. A sort of cake. 2. dry grain deprived of the husk.

T. బొత్త s. n. A hole in any metal vessel, &c.

T. బొత్తిగా adv. Entirely, wholly, completely, perfectly.

T. బొది s. n. The name of the places in a river, or creek, where small vessels are fastened, and get repaired, in the manner of a dock.

T. బొద్దింకి or బొద్దంకి s. n. The insect termed the cockroach. — 1

బొనుగుపడు

19 7 T. బొనుగుపడు v. n. To be encompassed, or surrounded.

1 T. బొప్ప s. n. The swelling arising from a blow.

T. బొబ్బ s. n. A loud noise, or disturbance. 2. a blister, or pustule. బొబ్బమెకము s. n. (from TUD. మెకము *a beast.*) A lion. బొబ్బరించు v. n. To cry, or call out.

T. బొబ్బర s. n. The rind, or bark, of roots, &c.

T. బొబ్బర్లు s. n. plu. A black species of the pulse termed *Dolichos catiang*.

15 T. బొబ్బిలికాయ s. n. An ornament worn by Hindoo females on their toes.

T. బొమ s. n. The eye-brow. బొమముడి Knitting the eye-brows, in anger.

T. బొమికె s. n. A bone. *vide* ఎముక.

T. బొమిడికము or బొమ్మిడికము s. n. A helmet.

TUD. బొమ్మ s. n. (from s. బ్రహ్మ) *Brumha*, the creator.

21-12.2 T. బొమ్మ s. n. 1. An image, or statue. 2. a picture. 3. a puppet or doll. 4. an idol not consecrated. 5. *vide* బొమ. బొమ్మరిల్లు s. n. (from T. ఇల్లు *a house.*) A doll house. బొమ్మలాట s. n. An exhibition of puppets, moved by springs.

Here enter the note erroneously put in p 426 as note 9 on బొమ్మంచు

20.16.13.9 T. బొరిగె s. n. A hoe, used for digging up grass.

17.3 T. బొరియ-బొఱియ or బొఱ్ఱె s. n. A hole; such as is made by large rats, &c.

T. బొరుగులు s. n. plu. Fried grain.

T. బొరుసు s. n. A wide mouthed earthen pot, for frying grain.

T. బొఱ్ఱ s. n. A pot belly.

T. బొల్లి s. n. The white leprosy. adj. Spotted white.

T. బొల్లితనము s. n. *vide* బొల్లి.

T. బొల్లు s. n. A lie, or falsehood. adj. False. v. n. 1. To tell lies. 2. to boast. బొల్లులమారి A liar.

T. బోడె s. n. 1. A pot. 2. a native ship, or vessel.

T. బోంకె s. n. A bone.

s. బోక్కాణము s. n. *vide* బొక్కెన.

TUD. భోగమువాండ్లు s. n. plu (from s. భోగ *enjoyment.*) This is the collective term for that class of women who, in India, are generally termed *dancing girls*. They are of different casts, and religions; but the profession of all is dancing, singing, and prostitution. An individual female of this kind is termed భోగముచాన, భోగముది, or భోగంది. భోగమాట A dance by these females. 14

T. భోగి s. n. The day preceding the *poongal* feast, or any other great Hindoo festival. 22

T. బోటి adj. Like, resembling, equal to. s. n. A ~~woman~~. damsel

T. బోడలు s. n. plu. Particular animals of that class which generally have horns, but which themselves have none.

T. బోడి adj. Bald, shaven. s. n. 1. Any person whose head is bald, or has been shaven; as a Hindoo widow, or some of their religious mendicants. 2. *vide* బోణి No. 1. బోడించు or బోడిచేయు To

1 బొప్పయి or పెరామిబెం the papaya-fruit tree

2 # also "A beloved object, a mistress" (v Shakesp in ... but) See 5.

3 # బొబ్బ బొబ్బ in Vikram. Charitra 1.18 is an ... of reading "exceedingly." = అతిశయముగ In Gand. 80 it expresses (Trembling shivering) violently. ...17

4 బొల్లితనం Chandra Rekha 2.9 is Effeminacy. womanishness = స్త్రీత్వం also ఒయ్యారం, elegance. 3.A, prettiness.

5..2 See proverb in Vēra Cha: V.139 పేదరికమునకు బొమ్మ తెల్లువాడు One who makes a jest of poverty "Fortunae lagneum ostenderit" So also ..10

6 బొడతరము # see on ముడత   7 బొనుగుబేప a kind of fish

8 బొరంట్లు # women. Saty. Sw. 4.237. RadSwa 3.181.   9 బొమ్మ a trick or prank. Ra. Swant. 1.178

10..5 RadSwa 3.38 ... పుట్టువానికి బొమ్మ ...

11 ... a gross harvest before any (...) fees are paid out of it. So ... (net) ... Here the terms "net" & "gross" are opposed. Cf. The bulk? మొత్తం?

12 In English we say she was quite a picture to look at — And Shakesp. ( ) Glittering like images. So in Aeschylus. Agamemnon (quoted ...18

13 బొమ్మిడెం # I suspect is a sort of Cel- v Pantol. pl CXXVIII No 1

14 The etymology is erroneous — and quite unprecedented. It is a pure Tel. word, like జంగం, ... (If it be from Sanscrit it possibly would be a corruption of ... wrong)

15 బొబ్బిలి Bobbili the name of a castle in Ganjam; the massacre that here took place is alluded to in Ormes History, and three Telugu poets have recorded the sad tale in various compositions

16 బొరయుట Vema Ms 1321 & III.175 Vish VIII.440 = ... To affect the mind

17..3 See the 21 senses of this in the MS abstract prepared for my E.T. Dict.

18..12 in Blackwood Aug 1831 P 2. p 362) πρεπουσα θ' ως εν γραφαις

19 బొనుగుబడుట is to pale or fade as a fire, to droop as beauty = ... die away as a flame. M. Santi IV.398

20 ... the gilt ball at top of an umbrella

21 బొమ్మరాయి a brickbat or big stone, that can be flung. (Rajt.)

22 బోగి. Dubois tom 2.335 translates boge pongol by Pongol de la joie!! grossly absurd.

shave. బోడియెద్దు A bullock, without horns. బోడిమిద్దె A house, without an upper story.

T. బోణీ s. n. 1. A tender bodied female; as పూబోణీ A female whose body is as tender as flowers. 2. the payment of ready money, by the first customer who bargains in the course of a day, with any shop-keeper. Until a Hindoo shop-keeper gets paid in ready cash by some one, for the purchase made by him, he deems it inauspicious to give goods on credit; and in reply to a customer asking goods on credit, will say నాకుయింకాబోణీకాలేదు I have not yet had బోణీ.

T. బోదు s. n. 1. The coarse sack cloth, in which leathern oil bottles are placed, when loaded on a bullock. 2. care. 3. nourishing.

T. బోదె s. n. 1. A small water channel. 2. the wooden capital of a pillar. బోదెకొయ్య The lower part of the door frame, placed in the ground, at the threshold. బోదెపేట *vide* బోదె No. 2.

S. బోధ s. n. 1. Wisdom, intellect, understanding. 2. awakening, arousing. బోధన s. n. 1. Instruction, teaching. 2. persuasion, exhortation. 3. advice, admonition. 4. excitement, inducement. బోధకుఁడు A person who teaches, persuades, admonishes, or excites. బోధపడు or బోధఅవు v. n. To be understood, or become intelligible. బోధ - పఱచు or చేయు or బోధించు v. a. 1. To render intelligible; to explain, to inform. 2. to persuade or exhort. 3. to advise, or admonish. 4. to excite, or induce.

S. బోధిక s. n. A female fortune teller.

S. బోధిద్రుమము s. n. The holy fig tree; *Ficus religiosa.*

T. బోనగత్తె s. n. A female slave.

T. బోనము s. n. Food, boiled rice.

T. బోను s. n. A trap.

T. బోయవాఁడు s. n. A huntsman, or bird-catcher.

T. బోయీ s. n. 1. A title assumed by the *mootaraja,* and the palanqueen-bearer casts. 2. a palanqueen bearer.

T. బోయీఁడు s. n. A title assumed by the cast of cow-keepers, or shepherds.

T బోర s. n. The breast, or bosom. బోరగిలు or బోర్లఁబడు v. n. 1. To lie on the face, or breast. 2. to be turned topsyturvy. బోర్లచేయు or బోర్లించు v. a. To turn topsyturvy.

T. బోరున adv. With great haste, speed, or noise.

T. బోలు adj. Hollow.

T. బోలె s. n. A broken earthen vessel.

T. బోసి adj. Toothless.

T. బౌగుణీ s. n. A copper, or brass, pot; in shape like a bason.

T. బ్రతుకు or బ్రదుకు v. n. 1. To live, exist, or subsist. 2. to survive. 3. to be delivered, or saved. s. n. *vide* బతుకు. బ్రతుకుదెరవు (from T. తెరవు *a road.*) The means of livelihood. బ్రతికించు v. a. 1. To restore, or save, life; to resuscitate, or

revive ; to save, or deliver from danger. 2. to support, maintain, or nourish.

s. బ్రధ్నుఁడు s. n. The sun.

T. బ్రమ్మదండిచెట్టు s. n. The plant termed Jamaica yellow thistle. *Argemone mexicana.*

T. బ్రమ్మమేడిచెట్టు s. n. The opposite leaved fig tree. *Ficus oppositi foliis.*

T. బ్రిమ్మిచెట్టు s. n. A tree so called.

s. బ్రహ్మ s. n. 1. *Brumha,* the first deity of the Hindoo triad, and the operative creator of the world. 2. an officiating priest. బ్రహ్మచారి s. n. The *Brumhachari,* or religious student ; the young bramin, from the time of his investiture with the sacred cord, to the period of his becoming a householder ; it is also applicable to a person who continues with his spiritual teacher, through life, studying the *Vedas,* and observing the duties of the student ; it is also given as a title to Pundits, learned in the Vedas ; and to a class of ascetics ; by the Tuntras, it is assigned to persons whose chief virtue is the observance of continence ; and it is assumed by many sects of religious vagabonds. బ్రహ్మణ్యము &c adj. Relating to, or connected with, a bramin. బ్రహ్మత్వము s. n. Identification with *Brumha,* or god. బ్రహ్మనాభుఁడు s. n. A name of *Vishnoo,* as having produced from his navel the lotus, whence *Brumha* arose to create the world. బ్రహ్మపుత్రము s. n. A sort of poison. బ్రహ్మపుత్రుఁడు s. n. A name of *Narada.* బ్రహ్మరంధ్రము s. n. The crown, or top, of the head. The Hindoos believe that a small hole exists on the top of the head, at the birth of a child, which only gradually closes. బ్రహ్మయజ్ఞము s. n. The study of the *Vedas.* బ్రహ్మవర్చసము s. n. Holiness, resulting from the study, and observance of the *Vedas.* బ్రహ్మసాయుజ్యము Identification with *Brumha.* బ్రహ్మసూత్రము The sacrificial or sacred thread, worn by bramins. బ్రహ్మాంజలి s. n. The joining both hands together, whilst reading the *Vedas.* బ్రహ్మాణి s. n. 1. The female energy of *Brumha.* 2. a sort of perfume. బ్రహ్మహత్య s. n. Brahmanicide ; the slaying of a bramin. బ్రహ్మాండము s. n. The globe, the world ; lit. the egg of *Brumha.* adj. 1. Excessive, immense. 2. terrible, dreadful, awful. 3. pompous.

s. బ్రహ్మము s. n. The divine cause, or essence, of the world, from which all created things are supposed to emanate, and finally to return ; the unknown god. 2. the practice of austere devotion. 3. the *Vedas,* or scripture. 4. holy knowledge.

s. బ్రహ్మరీతి s. n. 1. Silver. 2. brass.

T. బ్రాఁతి adj. Great, large, big. *vide* T. బాఁతి.

s. బ్రాహ్మణుఁడు s. n. A man of the first Hindoo tribe, or of the order of priesthood ; a bramin. బ్రాహ్మణి s. n. The

(బ్రాహ్మి)

1 See Vish VIII. 428 and Bhag. X. f ... for a most extraordinary comment on భగ and భగవతీ; In Sansc Bala Sas 5.13 ప్రచండకరంబొంతి భ- గా భవంతి Puella Telugu vulvas habent pruvientissimas." See the whole verse, in p 431 No 12 & 434 No 16 | There is a deity (botytto) named భగమాల or Bhagamala See the Tricuta Rahasiam (in Rudra Yámalam) VIII. 22.

wife of a bramin, or a woman of the braminical tribe. బ్రాహ్మణబ్రువుడు s. n. A bramin by birth, but not by attention to his duties; one who subsists by avocations properly limited to the other tribes. బ్రాహ్మణ్యము s. n. 1. An assembly of bramins. 2. the state, quality, or business, of a bramin.

s. బ్రాహ్మి s. n. *Suruswatee*; the goddess of speech, and wife of *Brumha*.

T. బ్రిదిలు v. n. To become loose, or slack.

T. బ్రుంగు v. n. 1. To sink. 2. to die.

s. బ్రుసి or బ్రుసి s. n. The throne, or seat, on which *Yetti*, and other saints are said to sit.

T. బ్రోచు v. a. To nourish, save, or protect.

భ

భ The thirty-ninth letter, and twenty-fourth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. భంగము s. n. 1. A wave. 2. breaking, splitting; a bit, or piece. 3. defeat, discomfiture, degradation. 4. a chasm, fissure, or division. 5. dishonesty, deceit, fraud, circumvention, cheating. భంగపడు v. n. 1. To be deceived. 2. to be defeated, dishonored, or degraded. భంగపఱచు - భంగపెట్టు or భంగించు v. a. 1. To deceive. 2. to defeat, dishonor, or degrade.

s. భంగి s. n. Manner, mode, way.

s. భంగురము &c. adj. 1. Crooked, bent. 2. perishable.

s. భంజించు v. a. (from s. భంజ *to break*.) To beat.

s. భండనము s. n. 1. War, battle. 2. armour, mail.

s. భండారము s. n. 1. A treasury. 2. a money bag.

s. భఙ్గి s. n. Manner, mode, way.

s. భక్తము &c. adj. 1. Worshipping. 2. zealous, devout, pious. 3. devoted, or attached to; engrossed by. s. n. Food; boiled rice.

s. భక్తి s. n. 1. Service, worship. 2. zeal, devotion, piety. 3. faith, belief. 4. affection. 5. a part, or portion.

T. భగభగ s. n. The crackling of fire.

s. భగము s. n. 1. *Pudendum muliebre*. 2. —1 prosperity, fortune. 3. beauty, splendour. 4. excellence, greatness.

s. భగవంతుఁడు or భగవానుఁడు s. n. 1. God; the supreme being. 2. *Siva*. 3. *Vishnoo*. 4. *Boodha*. 5. any adorable male.

s. భగవతి s. n. 1. The goddess *Parvatee*, wife of *Siva*. 2. any goddess.

s. భగిని s. n. A sister.

s. భగీరథుఁడు s. n. A certain king, whose austerities brought the river *Gunga*, or Ganges, from heaven.

T. భగ్గున adv. Suddenly, all at once, as applied to fire, or anger. భగ్గుమను To be afraid; the heart to palpitate.

s. భగ్నము adj. Broken, ruptured; overcome, defeated; disregarded. భగ్నంపాలైపోవు To be entirely ruined.

భజన

s. భజన s. n. Worship, homage, adoration. భజించు or భజియించు v. a. To serve, or worship; to pray.

s. భటిత్రము s. n. Any thing roasted, on a spit; as meat, &c.

s. భటుండు s. n. 1. A warrior, soldier, or combatant. 2. a messenger.

s. భట్టారకుండు s. n. 1. A sage, *moonee*, or saint. 2. in theatrical language, a king.

s. భట్టిని s. n. 1. A queen who has been consecrated, as well as her husband (a theatrical term). 2. the wife of a bramin.

s. భట్టు s. n. A surname, denoting *excellent* or *chief*, assumed by certain learned bramins.

G. భట్టు - భట్టువాండు or భట్రాజు s. n. *vide* బట్టు.

G. భత్యము s. n. *Batta. vide* బత్తెము.

s. భద్రకాళి s. n. A name of *Parvatee*, wife of *Siva*.

s. భద్రము s. n. 1. Care, attention, precaution, watchfulness. 2. safety, security. 3. happiness, prosperity, fortune. adj. 1. Careful, attentive, watchful. 2. safe, secure. 3. happy, prosperous, lucky, propitious. interj. Take care! beware! be on your guard!

s. భద్రసురము s. n. A dagger.

s. భద్రాకరణము s. n. Shaving.

s. భయము s. n. Fear, alarm, fright, dread, timidity. భయంకరము - భయానకము or భయావహము adj. Terrific, fearful, formidable, frightful, dreadful. భయపడు To be afraid; to fear. భయపెట్టు or భయపెటుచు v. a. To intimidate; to frighten.

s. భరటుండు s. n. A potter.

s. భరణము s. n. 1. Cherishing, maintaining, nourishing, supporting. 2. wages, hire.

s. భరణి s. n. 1, The second lunar mansion. 2. the sluice of an artificial lake. 3. a small box, for jewels, &c.

s. భరతుండు s. n. 1. The younger brother of *Rama*. 2. the son of *Dooshyunta* by *Sacoontala*. 3. the name of a celebrated writer on dramatic composition, of which he is also sometimes considered as the inventor. 4. an actor, dancer, or mime. భరతశాస్త్రము This term is applied to the work of *Bharata*, which appears to have been a body of *Sootras*, or rules, relating to every branch of theatrical writing and exhibition. It is said to be lost, but is constantly quoted by the commentators on the *Natacas*, or Indian dramas.

s. భరద్వాజము s. n. A sky-lark.

s. భరద్వాజుండు s. n. A saint, so called.

s. భరము adj. 1. Much, excessive. 2. heavy.

G. భరవసము s. n. (H. بھروسا) 1. Trust, confidence, dependence on, faith. 2. an assurance, or pledge of good faith.

s. భరించు or భరియించు v. a. 1. To carry a load. 2. to bear, or sustain. 3. to maintain, or support.

s. భరితము &c. adj. 1. Full, filled, completed. 2. nourished.

12

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY. MADRAS.

s. భర్గము s. n. Light, lustre.

s. భర్గుఁడు s. n. A name of *Siva*.

s. భర్త s. n. 1. A husband. 2. a lord, or master.

s. భర్తృదారకుఁడు s. n. in theatrical language, A young prince, designated as the successor, and associated to the empire.

s. భర్తృదారిక s. n. in theatrical language, A princess.

s. భర్త్సనము s. n. Threat, menace.

s. భర్మము s. n. Gold.

s. భల్లము s. n. 1. A kind of arrow. 2. a bear.

s. భల్లాతకి or భల్లాతము s. n. The marking-nut plant. *Semicarpus anacardium*.

s. భల్లుకము or భల్లూకము s. n. A bear.

s. భళా - భళి - భళిర or భళీ interj. expressive of praise, or commendation.

s. భవదీయము &c. adj. Your's, your honor's, &c.

s. భవనము s. n. A house, or dwelling.

s. భవము s. n. 1. Being, existing, the self support of something already produced. 2. birth.

s. భవాదృశము adj. Like you.

s. భవాని s. n. The name of *Parvatee*, the wife of *Siva*.

s. భవిష్యత్తు adj. Future, about to be. భవిష్యత్కాలము The future tense.

s. భవిష్యము s. n. 1. Prosperity, welfare. 2. rank, distinction.

s. భవుకము adj. Prosperous, happy, well, right.

s. భవుఁడు s. n. A name of *Siva*.

s. భవ్యము adj. 1. Happy, auspicious, prosperous. 2. beautiful, handsome. 3. well, proper, fit. 4. future.

s. భషకము s. n. A dog. భషితము s. n. The barking of a dog.

s. భసలము s. n. A large kind of black bee.

s. భసితము s. n. Ashes.

s. భస్త్ర or భస్త్రిక s. n. A bellows. భస్త్రికుఁడు A bellows-blower.

s. భస్మము s. n. 1. Ashes. 2. calx.

s. భక్షణ or భక్షణము s. n. Eating, feeding. భక్షితము &c. adj. Eaten. భక్ష్యము s. n. 1. Dressed food; food. 2. a cake. భక్షించు v. a. To eat.

s. భాండము s. n. 1. An earthen pot. 2. any vessel. 3. capital, principal. 4. harness.

s. భాండాగారము s. n. 1. A store room, a place where household goods are kept. 2. a treasury.

s. భాగధేయము s. n. Fate, destiny, luck.

s. భాగము s. n. 1. A portion, share, or part. 2. a side. భాగి A partner. కార్యభాగములు. *The various departments* of business. భాగించు v. a. To divide or distribute. భాగారము s. n. Subtraction, or division, in arithmetic. భాగారించు To subtract, or divide.

s. భాగవతము s. n. 1. The famous Hindoo poem termed the *Bhagvat Geeta*. 2. a dramatic representation of any part of the various incidents celebrated in that work. భాగవతుఁడు s. n. 1. A pious man. 2. in the plural, it also denotes *actors*.

s. భాగినేయి s. n. A sister's daughter.

s. భాగినేయుడు s. n. A sister's son.

s. భాగీరథి s. n. The river *Ganges*.

s. భాగ్యము s. n. 1. Destiny, fortune, good or ill luck. 2. prosperity, felicity. 3. riches, wealth. భాగ్యవంతము &c. adj. 1. Fortunate, happy, prosperous. 2. rich, wealthy.

2 — s. భాజనము s. n. Any vessel, as a pot, cup, plate, &c.

G. భాట s. n. A road. భాటసార్లు or భాటసారి A traveller. *vide* బాట.

s. భాటకము s. n. Price, especially paid for the use of any thing, or person; wages, hire, rent.

1 — s. భాణము s. n. A sort of dramatic entertainment, described as one in which the interlocutors do not appear on the scene, or as the narrative of some intrigue, told either by the hero, or a third person.

s. భాద్రపదము s. n. The sixth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Virgo*.

s. భాద్రమాతురుడు s. n. The son of a virtuous and loyal wife.

s. భానుడు s. n. The sun. భానువారము s. n. (from s. వార *a day.*) Sunday.

s. భామ or భామిని s. n. 1. A passionate woman. 2. a woman.

s. భారతము s. n. The *Mahabarat*, or great sacred epic poem of the Hindoos.

s. భారతి s. n. 1. A name of *Suruswatee*, the goddess of speech. 2. speech.

s. భారద్వాజుడు s. n. 1. A *moonee*, so called. 2. *Drona*, the military preceptor of the *Cooroos*, and *Pandoos*.

s. భారము s. n. & adj. *vide* బలువు. ఒకరిమీదభారముపేయు To throw the *responsibility* on one. ఒళ్లుభారముగావుండు The body to be oppressed by sickness. భారకించు or భారగించు To be ill, from overwork. నన్నురక్షించేభారము మీది The *onus* of supporting me is yours.

s. భారయష్టి s. n. A pole, or yoke, for carrying burdens.

G. భారీ adj. (from H. بهاری) 1. Great, tall, 2. important.

s. భార్గవప్రియము s. n. A diamond.

s. భార్గవి s. n. 1. *Lutchmee*, the goddess of riches. 2. *Parvatee*, the wife of *Siva*. ~~3. *Suruswatee*, the goddess of speech.~~

s. భార్గవుడు s. n. 1. A name of *Parasoorama*. 2. a name of *Soocra*, or the planet Venus.

s. భార్య s. n. A wife.

s. భాలము s. n. The forehead.

s. భావ s. n. The eighth year, in the Hindoo cycle of sixty.

G. భావ s. n. *vide* బావ.

s. భావన s. n. 1. Mental perception, recollection, the present consciousness of past ideas, or perceptions. 2. religious and abstract meditation. బిడ్డభావనగాయెంచు To view, or consider, *in the light of* a child. భావనచేసుకొను To imagine, or figure, to one's-self. —3

s. భావము s. n. 1. State, or condition, of being. 2. natural state of being, innate property, disposition, nature. 3. mean-

A Jaunt or Junkets

1 Bhánam + This is thus defined - - ‑ శ్లో॥ [illegible] భాణమిత్యభిధీయతే. "a bhánam is the description of one day in the life of a lover" — So the Rape of the Lock, The Bride of Abydos, and several German "monologues" as they are termed (v. Kelly. 1. 216.) - performed by one person. Or Monody, as originally named - Such are several of the ELEGIES of Ovid & Tibullus. Addison would have called it The Bucks Diary - or else .. 4

2 on భాగ్యశాలి - This verse as corrected by J. A. Entered in భాగ్యశాలి

[illegible]

[illegible]

[illegible] (al: [illegible]) [illegible]

[illegible] ([illegible] *see meliu*)

3 భావన (in medecine) signifies steeped, as a drug in any liquid. Thus భావనకొంకి, భావనకర్పూరము are prepared by dipping these in certain fluids, then repeatedly drying & wetting them again. Tel bala 3, 52. see .. 5

4 .. 1 Journée d'un Petit maitre. "The Sparks Jaunt" would give it precisely. Miltons Allegro and Penseroso are poems of this description. - [illegible] A Jaunt, a days excursion

5 see also [illegible] page 36 - 37

ing, purpose, intention. 4. mind, soul. 5. state, or affection, of mind ; emotion, passion, sentiment, especially as an object of amatory and dramatic poetry ; two kinds of *Bhavas* are usually enumerated, *Sthayi*, and *Vyabhichary ;* the first of which comprehends eight varieties, and the second thirty-three. The list blends both feelings and effects ; and sorrow and sleep and passion and death, &c. are equally classed amongst the *Bhavas ;* dramatic writers add two other classes, or *Anoobhava*, and *Veebhava*. 5. birth. 6. act, action. 7. movement, gesture. 8. corporeal expressions of amorous sentiments, or love of which the origin and effects are ascribed to the organs of the body. 9. the abstract idea conveyed by any word. 10. the simple idea derived from the root, as expressed in one class of derivatives, as a going, a doing, &c. 11. advice, instruction. భావించు v. a. 1. To intend, or mean. 2. to fancy, or imagine. 3. to figure, or imagine, to one's-self.

G. భావి s. n. *vide* బావి.

s. భావి adj. Future.

s. భావుకము adj. *vide* భవుకము.

s. భావుకుఁడు s. n. A sister's husband.

s. భాష s. n. 1. Speech. 2. *Suruswatee*, the goddess of speech. 3. a language. 4. the dialect of any language. భాషించు v. a. To speak, converse, or talk. భాషితము s. n. Speech. మారుభాష or భాషాంతరము lit. another language. Interpretation, or translation, from one language into another. భాషణము s. n. Speech.

T. భాషికము s. n. 1. An ornament worn on the head, on certain festivals. 2. sitting cross-legged.

s. భాష్యము s. n. A commentary, but particularly the explanation and application of a technical *Sootra*, or aphorism ; hence applied to many of the annotations on the grammatical aphorisms of *Panini*, to comments on the *Vedas*, &c.

s. భాసము s. n. 1. Light, brightness, lustre. 2. a vulture. 3. a cock. భాసిల్లు v. n. To shine.

s. భాసురము adj. 1. Bright, shining. 2. enchanting, captivating.

s. భాస్కరప్రియము s. n. A ruby.

s. భాస్కరుఁడు s. n. 1. The sun. 2. fire.

s. భాస్వంతము &c. adj. Luminous, splendid, shining. భాస్వంతుఁడు The sun.

s. భిందివాలము s. n. A short arrow, thrown from the hand, or shot through a tube.

s. భిత్తము s. n. A part, piece, portion, fragment, or bit.

s. భిత్తి s. n. A wall of earth, or masonry.

s. భిద s. n. Tearing, rending.

s. భిదురము or భిదువు s. n. The thunderbolt, the weapon of *Indra*.

s. భిన్నము &c. adj. 1. Split, broken, torn, rent, mutilated, disfigured. 2. divided, distinguished, other, different. 3. blown, budded, opened. 4. joined, connected.

s. భిన్ని s. n. A wound.

భిల్లుఁడు

s. భిల్లుఁడు s. n. A barbarian of a particular tribe; perhaps the modern *Bheel*, a savage race dwelling especially along the course of the Nurbudda, and subsisting chiefly by plunder.

s. భిషక్కు s. n. A physician, or doctor.

s. భిస్స s. n. Food, boiled rice. భిస్సట Scorched rice.

s. భిక్ష or భిక్షము s. n. 1. Service. 2. hire, wages. 3. begging, asking. 4. alms. భిక్షుకుఁడు s n. A mendicant, or beggar. భిక్షుఁడు s. n. The *Saniasy*, or religious mendicant; the bramin who has entered the fourth stage in life, and subsists entirely on alms. భిక్షగాఁడు A beggar.

s. భీకరము &c. adj. Terrible, fearful, formidable, frightful.

s. భీతి or భీతు s. n. Fear, apprehension. భీతిలు or భీతిల్లు v. n. To be frightened, or afraid. భీతము &c. adj. Afraid, frightened, fearful, timid.

s. భీమము s. n. Horror, terror, dread. adj. Horrible, fearful, terrific.

s. భీమరము s. n. War, battle.

s. భీమసేనుఁడు s. n. The second of the five *Pandoo* princes.

s. భీముఁడు s. n. 1. A name of *Siva*. 2. the second of the five *Pandoo* princes.

s. భీరుకము &c. or భీరువు adj. Timid, fearful.

s. భీషణము or భీష్మము s. n. Horror, terror, dread; the property that excites fear.

s. భీష్ముఁడు s. n. The grandfather of the *Pandoo* princes.

s. భుక్కనము s. n. The barking of a dog.

s. భుక్తము &c. adj. Eaten.

s. భుక్తి s. n. 1. Eating. 2. food, a meal. 3. possession, fruition, usufruct.

s. భుగ్నము &c. adj. 1. Crooked, curved, bent, bowed. 2. bending, stooping.

s. భుజంగమము - భుజంగము or భుజగము s. n. A serpent, or snake. భుజంగభుక్కు s. n. (from s. భుజ్ *which eats.*) A peacock.

s. భుజంగుఁడు s. n. A libertine, debauchee, or lecher.

s. భుజము s. n. 1. The shoulder. 2. the arm.

s. భుజించు or భుజియించు v. a. To eat.

s. భుజిష్య s. n. 1. A maid servant. 2. a prostitute.

s. భువనము s n 1. A world. 2. water. అధోభువనము The infernal regions.

s. భువి s. n. The earth.

s. భూ s. n. in composition. The earth; as, భూకంపము An earthquake. భూచక్రము The terrestrial globe. భూదారము s. n. A hog; as tearing up the earth. భూదేవుఁడు (from s. దేవ *a god.*) A bramin; as being a terrestrial divinity. భూధరము (from s. ధర *supporting.*) A mountain. The Hindoos believe the earth to be supported by subterranean mountains. భూపతి (from s. పతి *a lord.*) A king, or sovereign.

s. భూచ్ఛాయము s. n. (from s. భూ *the earth,* and s. ఛాయా *shade.*) Darkness.

s. భూజము s. n. (from s. భూ *the earth,* and s. జ *born.*) A tree.

భూతధాత్రి

1 భృశం। A passage of the Bhavishya Purana cited by Jones "On the Lunar Year" of the Hindus. శ్లో॥ నారేణ శిరసావీరః పూజితే విధివన్నృపా। తృప్తా భవేద్భృశం దుర్గా వర్షాణి లక్షమేవ చ. The head of a slaughtered man gives Durga 1000 times more satisfaction than that of a buffalo.

2 భేకం (like మండూకం.) means both a frog and a certain slender creeper - hence, see # 3

3 భేకోదరి A slender waisted girl - from భేకం a slender twig ఉదరం the waist - not, as many bramins assert, from భేక a frog. - The Ranunculus among naturalists is the name of a plant yet it means a little frog

s. భూతధాత్రి s. n. (from s. భూత *a living being*, and s. ధాత్రి *a nurse.*) The earth.

s. భూతము s. n. 1. A goblin, ghost, or malignant spirit, haunting cemeteries, lurking in trees, animating carcases, and deluding, or devouring, human beings. 2. a demi-god. 3. a living being. 4. an element, five *Bhootas* are enumerated by the Hindoos, viz. earth, fire, water, air, and *Acasa* or æther. adj. Been, become, gone, past. భూతకాలము The past, or perfect, tense of the verb. భూతదయ *Universal* benevolence. భూతసంప్లవము (from s. సంప్లవ *floating.*) A deluge, a drowning of the world. భూతేశుఁడు s. n. (from s. ఈశ *lord.*) *Siva*, the king of demons.

s. భూతి s. n. 1. Superhuman power, as attributable to *Siva* especially, and attainable by the practice of austere and magical rites. 2. ashes. 3. prosperity, success, riches.

s. భూమి s. n. 1. The earth, universe, or world. 2. land, soil, ground. 3. a place, or scite. భూమిజుఁడు (from s. జ *born.*) The planet Mars, in mythology the son of the earth.

s. భూమిక s. n. Theatrical dress, the costume of any character represented on the stage.

s. భూయిష్ఠము adj. Many, much, most.

s. భూరి s. n. 1. Gold. 2. a gift conferred at any festival, when bestowed upon each person present. adj. Much, many.

s. భూరిమాయువు s. n. A jackal.

s. భూర్జము s. n. A tree, said to be a sort of birch growing in the snowy mountains.

s. భూషణ s. n. Flattery, adulation, praise, honor. భూషించు v. a. To praise, or commend.

s. భూషణము or భూష s. n. 1. Ornament, embellishment. 2. a trinket, or jewel. భూషితము &c. adj. Adorned, decorated, dressed.

s. భృంగము s. n. 1. A large black bee. 2. woody cassia.

s. భృంగరాజము s. n. *vide* గుంటగలగర.

s. భృంగి or భృంగిరిటి s. n. One of *Siva's* chamberlains.

s. భృగువు s. n. 1. The name of a celebrated *moonee*, and one of the ten *Brumhadicas* or *prajapatees*, the sons of *Brumha* and first created of beings. 2. *Soocra* the regent of the planet Venus. 3. the *Rishee Jamadugnee*, the father of *Parasoorama*, and the grand-son of the moonee *Bhrigoo*. 4. table land, the level summit of a mountain.

s. భృతి s. n. 1. Wages, hire, salary. 2. maintenance, support. భృతకుఁడు A hired labourer, a servant. భృతము &c. adj. 1. Hired, paid. 2. maintained. భృత్యుఁడు A servant, or slave.

s. భృశము adj. Much, excessive. adv. Much, exceedingly. 1

s. భృష్టము adj. Fried.

s. భేకము s. n. A frog. భేకి A female frog. 2 3

G. భేటి s. n. (from H. بھیٹ *a meeting, or interview; a present to a superior.*) A visit,

an audience; as applied to an inferior visiting a superior.

s. భేదనము s. n. 1. Dividing, separating; literally, or figuratively; as tearing, breaking, specifying, discriminating, &c.

s. భేదము s. n. 1. Dividing, separating. 2 tearing, rending, breaking, &c. 3. distinction, difference. 4. kind, sort, species. 5. disunion, discord, disagreement. భేదించు v. a. To separate, divide, or disunite. 2. to break, or tear. 3. to pierce. v. n. 1. To differ from. 2. to be purged. 3. to change, or alter. భేదిలు or భేదిల్లు v. n. 1. To be separated, or disunited. 2. to be torn, or rent.

G. భేది s. n. *vide* వేది.

s. భేరి s. n. A kettle drum.

s. భేరుండము s. n. A double headed fabulous bird. adj. Terrible, formidable.

s. భేషజము s. n. 1. A medicament; medicine. 2. imposture, deceit.

s. భైరవము &c., adj. Terrible, dreadful, horrible.

s. భైరవుఁడు s. n. A name of *Siva*, but more especially an inferior manifestation, or form, of the deity; eight of which are called by the common name *Bhairava*, and are severally termed *Asitanga, Ruru, Chanda, Crodha, Unmutta, Cupati, Bhishana*, and *Sanhara*; all alluding to terrific properties of mind, or body.

s. భైషజ్యము s. n. *vide* భేషజము No. 1.

G. భోంచేయు v. a. To eat from భోజనము q. v.

s. భోగము s. n. 1. Enjoyment. 2. pleasure. —1 3. wealth. 4. nourishing, cherishing. 5. a snake's body. 6. a snake's expanded hood. 7. a crop. భోగించు v. a. To enjoy; particularly as applied to any carnal or sensual pleasure.

s. భోగవతి s. n. 1. The capital of the *Nagas*, or serpents. 2. the *Ganges* of the infernal regions.

s. భోగి s. n. 1. A serpent. 2. a prince, or king. 3. a person who accumulates money for particular expenditure. 4. a person brought up in luxury, or enjoying it.

s. భోగిని s. n. A royal concubine.

s. భోగ్యము s. n. 1. Enjoyment, or usufruct; especially of land, &c. given in pledge, or on mortgage. 2. a crop. adj. Fit to be enjoyed, agreeable, delicious.

s. భోజనము s. n. 1. Food. 2. a repast, or meal. 3. eating.

s. భోజుఁడు s. n. The name of a sovereign of *Oujein*, who is supposed to have flourished about the end of the tenth century; he was a celebrated patron of learned men, and the nine gems, or poets and philosophers, are often ascribed to his æra.

s. భోజ్యము s. n. Food. adj. Edible.

T. భోరు s. n. A great, or loud, noise. —2

s. భోర్ణాము s. n. *vide* బొక్కెన.

s. భౌముఁడు s. n. *vide* భూమిజుఁడు, under భూమి.

s. భౌరికుఁడు s. n. The treasurer, or superintendent of gold.

భౌరకుఁడు

1 భోగబందు a loan of a field for a year in payment of a debt - usufruct or temporary enjoyment -

2 భోగేశ్వరాలు (a low word 3.A) a suite of rooms

భ్రమ

1 Note on వాంఛ... p 603 No 23] Now with regard to the Phœnix
Pliny liber X. cap. 2 expressly says Aquilæ narratur magnitudine,
auri fulgore circa colla, cetera purpureus cæruleam ROSEIS
caudam pennis distinguentibus; cristis fauces caputque
plumeo apice honestante". The modern Greek ladies practice .. 3
2 మంకెన, where (as (in Tara 3. 63) the lip is compared to it is very con-
veniently rendered by A Red rose, a rosebud, or a pink. In the .. 4
3 .. 1 a waddle, and the most flattering compliment is σαν χηνα. σαν
ωαππι περιπατεις You walk like a duck, or goose. (Milligens Memoirs
on Greece 1830.) That is, హంసగామిని
4 .. 1 Lacshmi Narayana Samvada Satacam verse 44 it is mentioned as
one of the flowers used as arrows by Cupid
5 The rules for Sunna should be placed under ం

Thus far I finished copying the Dictionary fair, on 31 Aug 1835 in London.

s. భ్రమ or భ్రమము s. n. 1. Whirling, going round. 2. error, ignorance, mistake, misapprehension, illusion. 3. confusion, or perplexity of mind; *etourdissment.* 4. a temporary aberration of reason, delirium. 5. astonishment, surprize. 6. desire, wish. భ్రమయు or భ్రమియు v. n. 1. To err. 2. to be in confusion, or perplexity; to lose one's presence of mind. 3. to be astonished. భ్రమించు or భ్రమియించు v. a. 1. To throw into confusion, or perplexity. 2. to turn round. v. n. 1. To wander, or turn round. 2. *vide* భ్రమయు. భ్రమమాటలు Words void of reason; raving; nonsense.

s. భ్రమణము s. n. 1. Whirling, going round. 2. wandering.

s. భ్రమరకములు s. n. plu. Hair curled upon the forehead.

s. భ్రమరము s. n. A large black bee.

s. భ్రష్టము &c. adj. 1. Fallen. 2. figuratively, vicious, depraved; fallen from virtue.

s. భ్రాంతము &c. adj. 1. Whirled, revolved. 2. blundering, mistaken; under delusion, or in delirium.

s. భ్రాంతి s. n. *vide* భ్రమ. వాంతిభ్రాంతి lit. vomiting and delirium. The disease in which both vomiting and purging take place; *cholera morbus,* either spasmodic, or otherwise.

s. భ్రాత s. n. (P. برادر) A brother, a uterine brother. భ్రాతృజుఁడు (from s. జ *born.*) A brother's son. భ్రాతృీయము &c. adj. Fraternal. భ్రాతృస్నేహము Fraternal affection.

s. భ్రాతృవ్యుఁడు s. n. 1. A brother's son. 2. an enemy.

s. భ్రాష్ట్రము s. n. A frying-pan.

s. భ్రుకుంకుఁడు - భ్రుకుంసుఁడు - భ్రూకుంకుఁడు or భ్రూకుంసుఁడు s. n. An actor, in female apparel.

s. భ్రుకుటి or భ్రూకుటి s. n. A frown.

s. భ్రూ s. n. (P. ابرو) The eye-brow.

s. భ్రూణము s. n. The embryo, or fœtus; a child.

మ

మ The fortieth letter, and twenty-fifth consonant, in the Teloogoo alphabet. —5

T. మంకు s. n. A wicked person. adj. Wicked.

T. మంకెన s. n. A basket made of rattan work, in which water pots are placed, when loaded on bullocks.

T. మంకెనచెట్టు s. n. The tree termed *Pentapetes phœnicea.* —2

T. మంగచెట్టు s. n. The tree named *Vangueria spinosa.*

T. మంగలము s. n. An earthen vessel, in which grain is scorched.

T. మంగలవాఁడు or మంగలి s. n. A barber. మంగలకత్తి s. n. (from T. కత్తి *a knife.*) A razor. మంగలకత్తిరూపు The third of the lunar mansions; from it's similarity in shape to a razor.

s. మంగళము or మంగలము s. n. 1. Happiness, good fortune. 2. preserving property; taking care of what has been gained;

మంగళవారము

prudence, carefulness. adj. Happy, lucky, fortunate, prosperous, faring well. మంగళసూత్రము s. n. *vide* తాళిబొట్టు.

s. మంగళవారము s. n. Tuesday.

s. మంగళ్యము s. n. 1. The holy fig tree. *Ficus religiosa.* 2. the *Marmelos ægle.* adj. 1. Beautiful, handsome. 2. auspicious, propitious, conferring happiness.

TUD. మంచము s. n. (from s. మంచ) A bedstead. మంచపుపట్టెలు The four pieces of wood, forming the frame of a bedstead.

T. మంచి adj. 1. Good, excellent, virtuous, proper. 2. handsome, pretty. 3. fine, nice, commodious. 4. much, great, severe, violent, heavy. మంచిది adv. Very well; very good. మంచిజాతి A *high* tribe; a *pure* cast; a *fine* sort, or kind. మంచిపాము The *Cobra di capello*, or hooded snake. The Hindoos term it the *good* snake, though its bite is nearly mortal, out of superstitious dread of it; and they rather endeavour to propitiate it, than to destroy it. మంచివాన *Heavy* rain. మంచిదెబ్బ A *violent* or *severe* blow. మంచినూనె lit. *good* oil. The oil of the sesamum seed. మంచితనము s. n. 1. Goodness, excellence. 2. reconciliation. 3. a friendly footing, or good terms, with another.

T. మంచు s. n. 1. Dew. 2. a fog, or mist. 3. snow. adj. Snowy.

T. మంచు v. a. To preserve, maintain, nourish, or cherish.

TUD. మంచె s. n. (from s. మంచ) 1. A sort of stand, or shed, erected on four long posts, in a field; for holding persons who watch over the ripe grain. 2. a shelf. 3. a platform. కడమంచె A stand; as applied to that generally used in Hindoo houses, for holding any thing.

s. మంజరి s. n. A compound pedicle; a fruit, or flower stalk. 1

T. మంజాళి s. n. A certain weight, as applied to diamonds only; I believe it to correspond with *a carat.*

s. మంజీరము s. n. An ornament worn round the ankle, or toe.

s. మంజులము or మంజుల adj. Beautiful, agreeable, pleasing.

s. మంజూష s. n. A large basket, or box.

T. మంట s. n. 1. Blaze, flame. 2. sore, or acute, pain. 3. fury, wrath. 4. ardor, heat, inflammation. కడుపుమంట lit. belly flame. 1. Jealousy. 2. envy. మంటమారి A furious, or passionate person.

s. మంటకము s. n. A sort of cake, made of wheat flour, but without sugar.

s. మంటపము or మండపము s. n. 1. A temporary building; an open shed, or hall, adorned with flowers, and erected on festival occasions; as at marriage, &c. 2. an open temple, or open building, consecrated to a deity.

T. మంటి adv. *vide* బంటి.

T. మండ s. n. 1. A bough. 2. a vessel for scorching grain. 3. the ankle. తలమండ The skull.

25

మండ

106

1 మంజరి - This expression is used in the titles of some books, as the Rasa Manjiri which Sir W. J. Wks 13.409 denominates The Analysis of Love

మందగబ్బ
~ మందువ is Hindustani - A slight built house, or Tabernacle. From మండపం

T. మండగబ్బ s. n. The large black scorpion.

s. మండనము s. n. 1. Ornament, decoration. 2. trinkets, jewels.

s. మండము s. n. Scum, skimming, froth, foam, barm, &c.; the upper part of any infusion, in a state of boiling, or ferment. మండహారకుఁడు (from s. హృ to take.) 1. A distiller. 2. one who extracts fermented liquor from the palmyra, cocoanut, date tree, &c.

s. మండలము s. n. 1. The disk of the sun or moon. 2. an orb, a circumference in general; the circle bounding the view, the sensible horizon. 3. a ball, a globe. 4. a wheel. 5. a province, region, or district, extending twenty, or according to some authorities, forty *yojanas* every way. 6. the country or empire over which the twelve princes termed *Chacravurtees* are supposed to have ruled. 7. a heap, quantity, multitude, or assemblage. 8. a sweet meat. 9. the period of forty days. మండలేశ్వరుఁడు (from s. ఈశ్వర *lord.*) A king, or supreme prince, governing a మండలము q. v. No. 5.

s. మండలి s. n. 1. An assembly, flock, or multitude. 2. a dog. 3. a cat. 4. a snake.

T. మండిగము s. n. The threshold.

s. మండితము &c. adj. Ornamented, adorned.

T. మండీ s. n. 1. A wholesale shop. 2. an attitude in shooting; the right knee advanced, the left leg retracted. In the plural, it also denotes a sort of sweet cake.

T. మండు v. n. 1. To blaze. 2. to smart, or give acute pain. 3. to be in a fury, or violent rage. మండించు v. a. 1. To inflame; to put in a blaze. 2. to put in a furious rage. కడుపుమండు v. n. lit. the belly to blaze or burn. 1. To be jealous, or envious. 2. to be most severely afflicted. ఒళ్లుమండు v. n. lit. the body to blaze, or burn. To feel great anger.

s. మండూకము s. n. (H. مینڈک) A frog.

s. మండూరము s. n. The rust of iron, or refuse of melted iron.

s. మండోదరి s. n. The wife of *Ravana*.

T. మందె s. n. A heap of the unthrashed ears of the great millet.

T. మంతనము s. n. 1. A secret. 2. a retreat, or concealment. 3. secret consultation, private advice.

s. మంతువు s. n. 1. Offence, fault, transgression. 2. understanding, intellect.

s. మంత్రము s. n. 1. A division of the *Vedas*; in the first or practical part, or *Candum*, it includes prayers, and hymns, addressed to particular deities, and used as peculiar sacrifices, &c.; in the *Uttara Candum*, it is applied to addresses to *Brumha*, or god, and to didactic explanations of his nature and attributes, &c. 2. a mystical verse, or incantation. 3. a formula sacred to any individual deity. 4. secret consultation, private advice. 5. a charm. మంత్రించు v. a. 1. To utter incantations; to charm, or enchant.

2. to advise, or give counsel. మంత్రగాడు or మంత్రవాది s. n. A conjurer. మంత్రపుతాయిత్తు An amulet.

T. మంత్రసాని s. n. A midwife.

s. మంత్రి s. n. 1. A counsellor, or adviser. 2. a king's counsellor or minister. 3. the queen at chess.

s. మంథని s. n. A churn. మంథము or మంథానము s. n. A churning stick.

s. మంథోదధి s. n. The sea of milk. It is one of the seven fabulous oceans.

T. మంద s. n. A flock or herd, of cattle.

s. మందము &c. adj. 1. Slow, tardy. 2. dull, stupid, heavy. 3. foolish. 4. thick. s. n. 1. Thickness. 2. indigestion, loss of appetite. మందగించు 1. To become dull. 2. to lose one's appetite. *vide* అరుచి. మందుఁడు s. n. The planet *Saturn*, from his slow motion. మందపుమనిషి A stupid person. మందమతి 1. Dull comprehension. 2. forgetfulness. మందాగ్ని lit. dull fire. Want of appetite, or digestion. The Hindoos ascribe digestion to internal fire, or heat.

s. మందరము s. n. The mountain *Mundara*, with which the ocean was churned, by the *Sooras* and Asooras, after the deluge, for the purpose of recovering the sacred things lost in it, during that period. 2. *Swurga*, or the paradise of the Hindoos.

See p 444. 5, 2 T. మందలించు v. a. To mention, say, or ~~speak; as applied to an inferior addressing to a superior.~~

s. మందసము s. n. A high box.

s. మందస్మితము or మందహాసము s. n. A smile; a gentle laugh.

s. మందాకిని s. n. 1. The *Ganges* of heaven. 2. a woman sixty years old.

s. మందారము s. n. One of the five celestial trees of *Swurga*, or heaven. 3

T. మందారము s. n. Cloudy, or dark, weather.

s. మందాక్షము s. n. Modesty, shame, bashfulness.

T. మంది s. n. plu. People, persons; as చానామంది Many people. This term is affixed to all the neuter numerals, from *five* inclusive upwards, to make them masculine or feminine; as అయిదుమంది దొరలు Five gentlemen.

s. మందిరము s. n. 1. A house. 2. a city, or town.

T. మందు s. n. 1. Medicine, physic. 2. gunpowder. adj. Scarce. మందులవాండ్లు s. n. plu. Druggists. నీలిమందు s. n. Indigo. నల్లమందు s. n. Opium. వలపు or వెట్టుమందు Love-powder. 4

s. మందుర s. n. A stable.

T. మందెమేలము s. n. 1. Negligence, carelessness. 2. familiar repartee. 1

s. మందోదరి s. n. *vide* మండోదరి.

s. మందోష్ణము s. n. Warmth, gentle heat. adj. Warm, tepid.

s. మంద్రము s. n. A base, or low, noise; such as that of thunder.

s. మకరందము s. n. The nectar, or honey, of a flower.

s. మకరము s. n. 1. An alligator; the em-

1 మందెమేలము ...... Tara 4.12 కానిమ్మైనర్జాతము (నానాటికి వరు నతుంబు నడక పరిహాసం) బైనట్లు మందెమేలము గాని || Needlessness. In the Vishnu Purana 2.VII.107 పావకుండును గపటంపు [illegible] తమ్ము గదుసేది మందిమేలము తోడ || Bhagavata X second pt. 666. సింహాసనంబులు గైకొంటిమన మందెమేలంబు నకగాదె || In these passages the three teachers approve of Campbells interpretation. In Casikh. 2.102 Slight, disregard

2 మందలించు. v. neut. To talk, in the way of argument; to speak, say, observe, mention, remark; to express himself (kindly or severely) to word it (gently or roughly). To object, or remonstrate. (verb active) To REPRESENT, address himself to, allege, propound. To intimate, suggest, hint, propose, mention; to point out upbraidingly. To tell, warn, persuade, or talk him over. To give his word for. This word is I believe never used in the poets. I am told some vulgar authors use it, but have no proof or reference. It is peculiar to correspondence and conversation (To Talk Boswells Johns: IV. 149, 17 Apr 1778, paragr 25) See Radhic Swant. 4.65. Probably from మందల "to bring forward." to present or bring to his notice, recall to his attention remind. Evidently derived from మందల present, this means to Present or represent, but being intransitive cannot be so translated. It occurs in Bhanumad Vij 3.510 [illegible] hiatus [illegible] Also in Ila. 4.65 To ACCOST

3 మందారవృక్షం # Asclepias gigantea. "In Jamaica this called AURICULA, or French jasmine. (Rees in Ascl: col. 2.) "Swallow-wort has been deemed to be powerful against poisons." (Rees in Sw.) he calls it HIRUNDINARIA (this title Rees omits, but the Pantol: says it is) equivalent with VINCE-TOXICUM and Nummularia NB. Ainsworth explains Swallow-wort." by Asclepias, citing Pliny XXVII.5. It bears a flower but no fruit. Also called అర్కః .. Query = జిల్లేడు? No - mandára is a sacred plant, & jilled, is not. = [illegible] q.v. See further p 442 No 1

4 మందునక్కైనలేదు, or, మందు [illegible] are colloquial expressions for It is not procurable, it is hard to get; it is very scarce. Z.A

5 instead of the senses given above, say.... p 444. No 1

మకరి
1 # pl మగనాండ్రు matrons, mistresses of families, family women Ri Mad 1. 47
2 శశాంక # Afterall, it occurs to one that the indistinct figure
that appears in the full moon has given rise to these name:
See [illegible]. [illegible]. In Astronomy. VS Capricorn, is .. 4
3 [illegible] Impotent in coition
4 .. 2 called macara. and (says W) Like the Greek representation of
that sign resembles a goat ending in a fish. In Tara 3.69 7
5 మగ్గము పెట్టు # To set to work determinately - the allusion is to a weaver
who in India so often pitches his loom in a shady spot where he sets
to work.
6 మకరి & మకరిక. { In truth macara is precisely the same as చిత్ర on cheek { Veer Cha V. 63 ⊥ Utt Ram 6. 235. ⊥
.... మకరిపత్ర or మకరికాపత్రం (n W) Cavi Kar Ras. 1. 1. See the other
copy of this Dict. p. 676
7 .. 4 beautiful calves of legs are com-
pared to dolphins - Macara or macarika (see Dict. page 676) is damask
work - not that macaras dolphins, were drawn on her breasts, but
that, being sprinkled with gold leaf the breasts had the changing hues
(like shot silk) of the dolphins skin - Therefore (see on [illegible]) the moon
is "dolphin marked" because variegated like the skin of a
dolphin. "Thro' richest purple to the eye Betray'd a golden gleam" (says Gray) 12
8 మత్సరికం Emulation rivalry. Tel Naish VIII. 68 - gives మత్సరికించు To emulate, rival
10 wholly wrong - there is no such word - it would seem an erroneous
tadbh. of మత్సరం & even then the explanation is false. W. ignorat.
11 మకరతోరణం is more exactly, the shrine part, or frame part, of an
idol .. 14
12 .. 7. NB This word is rendered in Telugu by మొసలి q. v. i. e. an alli-
gator - which surely is an error. The transl[n] of Beschi's Gr. p 189 calls it a
sword fish
13 మత్సరం (స్య prasa) M Arany. 7. 138 furiously
14 .. 11 because figures of sea monsters are inwoven in this carved work .. See 447. No 1

109

— blem of the Hindoo Cupid. 2. the sign in the zodiac termed *Capricornus*. 3. one of *Cubera's* treasures. మకరాంకుఁడు 1. The ocean. 2. the Hindoo Cupid. మకరాశ్వుఁడు (from s. అశ్వ *a horse.*) *Vuroona,* the Hindoo Neptune, whose steed is the alligator. మకరకుండలములు s. n. plu. A large sort of close ear-ring.

14. ౧౧ — మకరతోరణము s. n. An honorary wreath or string of flowers, &c., raised upon poles, and carried in front, as an emblem of distinction.

6 — s. మకరి s. n. *vide* మకరము No. 1.

T. మకిల s. n. Dirt, filth, impurity. adj. Dirty, unclean, impure.

s. మకుటము s. n. A crest, a head dress, a crown, a tiara.

T. మక్కువ s. n. 1. Affection, love. 2. desire, lust. 3. wish, inclination.

T. మక్కెలు s. n. plu. Bones.

T. మఖము s. n. A tax, or assessment, for any religious purpose.

s. మఖము s. n. A sacrifice, or oblation.

T. మగ adj. Male. *vide* మొగ - మగటిమి or

3 — మగటిమి s. n. 1. Manhood. 2. bravery, prowess.

T. మగఁడు s. n. A husband. *vide* మొగుఁడు.

1 — మగనాలు s. n. (from T. ఆలు *a wife.*) A woman whose husband is alive. మగరాయి s. n. (from T. రాయి *a stone.*) The diamond, lit. the male stone. మగలాంకు s. n. *vide* ఉపరతి No. 2. మగవాఁడు s. n. A man.

s. మగధదేశము s. n. The country termed *South Behar.*

T. మగసాల s. n. A place with seats, in front of the house.

T. మగుడ adv. Again. మగుడు v. n. To return. మగుడించు v. a. To turn another back.

T. మగువ s. n. A woman.

T. మగ్గము s. n. A loom. — 5

T. మగ్గు v. n. 1. To become soft, as applied to fruit. 2. to be spoilt.

s. మగ్నము &c. adj. 1. Plunged, dived, immersed. 2. sunk, drowned.

s. మఘ s. n. The tenth of the lunar mansions.

s. మఘవుఁడు s. n. A name of *Indra.* మఘోని s. n. The wife of *Indra.*

s. ~~మచర్చిక s. n. Excellence, happiness. adj. Best, excellent.~~ — 9 10

T. మచ్చ s. n. 1. A mole, freckle, or spot on the skin. 2. a scar. పుట్టుమచ్చ s. n. A natural mole, or spot on the body; one with which a person is born.

T. మచ్చరము s. n. Malice, hatred, envy. — 8 9. 13 మచ్చరించు or మచ్చరపట్టు To entertain malice, hatred, or envy.

T. మచ్చిక or మచ్చికె s. n. 1. Fondling, caressing. 2. love, attachment, affection.

T. మచ్చు s. n. 1. An upstair-house. 2. a sample. 3. a model. మచ్చులగుది A string of little samples of gold, of different degrees of ascertained purity, by comparison with which the purity of other gold is defined. మచ్చుపొడి s. n. An enchanting powder.

which allures the person on whom it is thrown to follow the person who throws it. మచ్చుపొడి or మచ్చు-చల్లు To sprinkle that powder.

T. మచ్చుకత్తి s. n. A large wood knife.

TUD. మచ్చెము s. n. (from s. మత్స్య) A fish. (H. [illegible]) మచ్చెకంటి A woman. lit. fish-eyed.

T. మజిలీ s. n. (P. منزل) A stage, or halting place, in travelling.

G. మజ్కూరు adj. (from A. مذکور) Before mentioned, aforesaid.

2 — S. మజ్జ s. n. ~~Pith, marrow, sap.~~

S. మజ్జనము s. n. Bathing, ablution. మజ్జనశాల A bathing room.

T. మజ్జిగ s. n. Butter-milk. *vide* చల్ల.

T. మఝ్ఝూ interj. expressive of praise, or commendation.

1 TUD. మటము s. n. *vide* మఠము.

T. మట్ట s. n. 1. A young palmyra tree. 2. a bough of any palm tree, as the cocoanut, &c. 3. a leaf of the aloe, or of cabbage, or of similar plants, or vegetables.

3 T. మట్టగించు v. a. To lessen, diminish, or depress. 2. to cut into small pieces.

T. మట్టగుడిసె s. n. A particular fish.

T. మట్టపలక s. n. A measuring yard.

8 — T. మట్టము or మట్టపాటి adj. Short, small.

T. మట్టి s. n. (H. مٹی) Earth, soil. adv. Since, from.

T. మట్టు s. n. 1. Limit, bound. 2. measure, extent. 3. capacity, either as applied to measurement, or figuratively to men, as denoting their ability, or powers of mind. మట్టుమీరు v. a. To exceed; to transgress. మట్టు-పడు or అవు v. n. To decrease, abate, or grow less. మట్టుపఱచు v. a. To decrease, moderate, diminish, or make less. మట్టుకు or మట్టుకున్న Until, till as far as, as much as, to such an extent. మట్టు-గా adv. Temperately, sparingly. మట్టుగావుండు v. n. 1. To fit. 2. to be sufficient for.

T. మటు v. a. To trample. మట్టిమల్లాడు To trample all over. — 4

T. మట్టుబచ్చలిదుబ్బు s. n. The pot herb, termed *Basella rubra* or *lucida*.

T. మట్టుబీర s. n. A short species of the acute angled cucumber.

T. మట్టె or మట్టియ s. n. A ring, worn on the second toe. — 6

S. మఠము s. n. A school, college, or residence for young bramins prosecuting their sacred studies. In the peninsula, this word is usually applied to the residence of a *Mahunt*, the head of some religious sect of wandering mendicants; or to that of a *Gooroo*, or Bishop.

T. మడక s. n. A yoke of oxen, with a plough and all the other implements of husbandry appertaining thereto. *vide* అరక. — 5

T. మడత s. n. A fold, or plait. మడత-పెట్టు or చేయు v. a. To fold, to double up. X

TUD. మడంతి s. n. (from s. మదవతి) A woman.

T. మడమ or మడిమె s. n. The heel of the human species only.

T. మడవ s. n. A small dam, or dike, for stopping water.

T. మడి s. n. 1. A garden-bed, ~~or plat~~. 2. a paddy field. 3. purity. 4. a pure cloth. 9 X

తనదుమట్టెఱుంతె తానెం B Radhua III.20 To know one's place or proper rank

మట్టుపెట్టు Vema III.279 to limit .. నాబుద్ధే మట్టు it was I that made the blunder = తప్పిదేవ
కిందిమట్టు తక్కువ it's not thick enough at bottom అపుమట్టున thereafter, thereupon
కట్టుమట్టునవుండి in battle array. Vior Cha 4.82. మట్టుబీర the small cucumber

29 Feb 1832. See Journal!

1 # మటు Tara 3.88 II— & Vema IX.45 (1369) మటుమాయ seems to mean Great, strong—

2 మజ్జ majja "The marrow of the bones & flesh. W." In Sansc Cala Sar. 3. 31. it is rather interpreted "a greasy constitution, moist temperature of body subject to sweat" or "rather clammy sweated" (Grease oiliness). "Clammy sweat is the true sense— Note; in the Telugu version Sri Katha (book I. verse 95) substitutes "మేనుగారవము వలప-ను" which is allowed to give no clear sense

3 మట్టు or మట్టె A kind of fish Echeneis, or Remora. Several species of this are called కొఱ్ఱమట్టు & [illegible] మట్టు and మట్టగుడిసె (gudisé q: v: here in [illegible]) but some call it మట్టగొరిసె and say it is an inferior kind of కొఱ్ఱమేను but lighter in colour. Other kinds are called పూలమట్టు and [illegible]మట్టు and [illegible]మట్టు.

4 మటుమాయ This మటు (a mere aux.) is used with మాయ alone Great falsehood. Radhua 2.161 + In Dasav. IV.264 ॥ మాయలన్నియు మటుమాయలయ్యె॥

5 రెండు మూడు రాళ్ళు మడక నీళ్ళు లేక ఉంది. the cattle at the well do not draw enough - మడకపాలు the share or portion of the crop granted to the plowman, see మేటికోరు

6 మట్టె - the toe rings are never worn by any but married women and prostitutes who have the world for a husband. తాటిమట్టె (or మట్ట?) or మట్టు a young palm tree

7 మడక Dasav. 2.192

8 మట్టం in colours signifies a lighter tint [illegible] మట్టం an Acheen poney.

9 మడిసంచి a sacred bag to contain holy books &c so called by Saivites. The Vaishnavas call it [illegible] The Smartas [illegible] ... Eccada põina ná madi tappanu Go where I may I will not desert my fidelity

మడియ

1 మణితం is expressly compared to the cooing of a dove, in Lavanya 33 కన్నె పావురము నగళమున మణితంబు + పలికించి పొంటులుగా కొంత నేర్పె ... say, gurgling!

2 మతిసంచి a bag made to hold the implements used in worship

మణుగుబువ్వలు 111

adj. Pure. మడిబట్ట A pure cloth. మడిలో వుండు To be in a pure dress. కాలుమడి s. n. Urine. *vide* కాలు.

T. మడియ adj. Stupid, dull.

T. మడియు v. n. To die, or expire; to be destroyed మడియించు or మడుపు v. a. To kill, assassinate, or destroy.

T. మడివాలు or మడియూలు s. n. A title, assumed by the cast of washermen.

2 T. మడుగు s. n. 1. A deep or hollow place, in the bed of a river, or tank. 2. purity. *vide* మడి No. 3 and 4. adj. Pure.

T. మడుచు v. a. To fold. plait, or bend. మడుపు s. n. 1. A fold, or plait. 2. a fold of beetle leaf, &c. కాలుమడుచు To make urine. lit. to bend the leg. The Hindoos always urine in a sort of sitting posture. మడుపుకత్తి s. n. A folding, or clasp, knife.

T. మడుపు s. n. *vide* మడుగు No. 1.

T. మడ్డి s. n. The lees, sediment, or refuse, of any liquor. adj. 1. Dull, stupid. 2. aukward, clumsy.

T. మడ్డు s. n. Great heat. adj. Very hot.

T. మడ్డుకత్తి s. n. A hatchet.

S. మడ్డువు s. n. A sort of small drum.

T. మణగాసనము s. n. Smoothing the ground with wet clay.

T. మణఁగు v. n. To be bent; to be inclined down.

T. మణత s. n. (from the v. మణుచు q. v.) A fold.

S. మణి s. n. 1. A gem, or precious stone. 2. the sting of the scorpion. మణికట్టు or మణిబంధము s. n. The wrist. lit. the place where precious stones are bound. మణికారుఁడు s. n. A jeweller, lapidary, or worker in precious stones. మణిధనువు *Indra's* bow; the rain-bow. lit. the bow of precious stones. మణిపుష్పకము The name of the conch of *Sahadeva,* the fifth of the Pandoo princes. మణిభిత్తు (from s. భిద్ *that which divides.)* The diamond; as cutting other precious stones.

S. మణికంఠము s. n. The blue jay.

S. మణికము s. n. A water jar, a pitcher.

T. మణిగ - మణిగె or మణిహ s. n. A shop. మణిహము s. n. Merchandize, trade.

S. మణితము s. n. *Murmur, vel blanditiæ, in tempore coeundi.* —1

T. మణియము s. n. The superintendence of a village, or of a Hindoo temple. మణియగాఁడు The superintendent of a village, or of a Hindoo temple, commonly termed *The monigar.*

T. మణుగు v. n. To be folded, or bent. మణుచు v. a. To fold, or bend.

T. మణుఁగు or మణువు s. n. 1. A *maund,* or Teloogoo weight, containing eight *viss,* and of which twenty make one *candy.* 2. the multiplication of any thing by itself, as defined by the english word *fold;* as five fold, six fold, &c. 3. a pure cloth, as applied to the first of the two words only.

T. మణుగుబువ్వలు s. n. A sort of sweet cake, made of wheat flour, sugar, and butter.

1 March 1832

మతంగజము

s. మతంగజము or మతంగమము s. n. An elephant.

s. మతంగము s. n. The name of a mountain.

s. మతంగుడు s. n. The name of a *moonee*.

s. మతము s. n. 1. Purpose, intention, wish, mind. 2. a religious sect. This last is the common meaning of the word in the peninsula, where the Hindoos may be considered as divided into three great sects. 1. *The Smartas*, following the doctrines of *Sunkerachary*, which inculcate the worship of both *Vishnoo* and *Siva*. The bramins of this sect may be known by the three horizontal lines marked on the forehead, with a spot in the centre of the middle one. 2. *the Vyshnavas*, who worship *Vishnoo* only, but hold very distinct tenets, according as they follow the doctrines of the two reformers *Madhavachary*, or *Ramanoojachary*, respectively. The bramins of the former sect are distinguished by a single black perpendicular line with a round spot at the bottom of it, while those of the latter wear the *namum* నామము q. v., or three perpendicular lines, in shape like a trident, on the forehead. 3. *the Syvas*, or those who worship *Siva* exclusively. Of these the bramins are few in number; but a vast number of the *Soodras*, particularly in the northern and western provinces, belong to this sect, of whom the greater part wear his emblem, *the lingum*, on their body, either tied round the arm, or suspended in a silver box from the neck. There are other Hindoo sects, such as those who practice the infamous worship of the *Suktees*, or female energy of the different male deities, and those who worship the sun exclusively, or pay exclusive adoration to *Ganesa*. But these sects have few followers; and those who worship the *Suktee*, though very numerous, conceal their profession of a sect whose rites are disgraceful, and celebrated in secrecy only.

s. మతల్లిక s. n. Excellence, happiness. adj. Excellent, best, happiest.

T. మతాబు or మత్తాబు s. n. A large sort of blue light.

s. మతి s. n. 1. Understanding, intellect, mind, common sense. 2. wish, will, desire, inclination. 3. advice, counsel.

T. మతించు v. a. To value, or appraise. *vide* T. మదించు.

s. మత్కుణము s. n. 1. A bug. 2. an elephant without teeth.

s. మత్తకాశిని s. n. An excellent woman.

s. మత్తము &c. adj. 1. Pleased, glad, delighted. 2. intoxicated, drunk with liquor. 3. intoxicated with pride, passion, &c. 4. furious, mad, insane.

s. మత్తవారణము s. n. 1. A furious elephant, or one in rut. 2. a painted wooden turret, or veranda, on the top of a large building, or palace. 3. an enclosure of

1. note p 438 N° 3 contd] మందార after all must be, as the leading authorities say, అర్కః । అర్కపర్ణ । జిల్లేడు । తెల్లజిల్లేడు । అలర్క, and మందార మలినె (q.v. under మలినె) and ఉచ్చింతే which appear to be all varieties of the Gigantic Swallow wort. Figures of Ganesa made of the root of this tree are greatly venerated – more especially if the root appears to represent that image in its natural state. Hence the sanctity of the tree. "The flower is purple & the berries resemble red currants" (says Ainslie 2.428)

మత్తా

1 మత్తిల్లు Vish. 8.47

2 Wilson spells this word మత్స్యండి As a ~~compar~~ simile it implies luscious sweetness. N.B. The Dip. explains it పంచదార బెల్లం - that is Sugar candy.

3 మదాలస Faint with desire, sick of love. Amorous languishment. Hamsa 2.109. In Lalit XII.53 it is a proper name of a celestial nymph.

trees, &c. round the walks of a princely residence.

T. మత్తా s. n. Intoxication, drunkenness.

s. మత్తాలంభము s. n. A fence, or enclosure, round the walls of a palace, either artificial as palisades, or natural as a grove of trees, &c.

TUD. మత్తిలు or మత్తిల్లు v. n. To be intoxicated, to be inebriated. — 1

TUD. మత్తు s. n. (from s. మద) 1. Intoxication, drunkenness. 2. pride, arrogance. 3. rut, as applied to that of elephants. మత్తుగొను v. n. To be intoxicated. నిద్ర మత్తు s. n. The *drowsiness* of sleep.

s. మత్సరము s. n. 1. Envy, animosity, impatience of another's success or prosperity. 2. passion, anger.

2 — s. మత్స్యండి s. n. Coarse or unrefined sugar; the juice of the sugar cane, either after it's first boiling, or after it is partially freed from impurities, by straining.

s. మత్స్యదేశము s. n. A country, enumerated amongst the midland divisions of India.

s. మత్స్యము s. n. A fish. మత్స్యధాని s. n. A fish-basket, a small basket used by fishermen to put the fish into when caught; it is also sometimes, but less accurately, applied to a kind of snare, of reeds or grass, which is left in the water, and entangles the fish that swim with the current. మత్స్యవేధనము s. n. A fish-hook. మత్స్యావతారము The first incarnation of *Vishnoo*, as a fish.

s. మత్స్యాక్షి s. n. (from s. మత్స్య *a fish*, and s. అక్షి *an eye.*) The moon plant. *Asclepias acida.*

s. మథనము s. n. 1. Churning. 2. torture, slaughter. మథించు or మథియించు v. a. 1. To churn. 2. to torture, or kill.

s. మథితము s. n. Butter-milk, without any watery admixture.

s. మథుర s. n. 1. The city of *Muttra*, in the province of *Agra*, celebrated as the birth place, and early residence, of *Krishna*. 2. the town of *Madura*, in the Tamil provinces, of the Indian peninsula.

T. మదటమేనుఁగు or మదపుటేనుఁగు s. n. An elephant in rut.

s. మదనము s. n. 1. The thorn apple tree. *Datura metel.* 2. bees wax.

s. మదనుఁడు s. n. The Hindoo Cupid, termed *Camadeva.*

s. మదమత్తకము s. n. The hemp plant, or *Cannabis sativa.* *vide* కంజావిచెట్టు.

s. మదము s. n. 1. Joy, pleasure, delight. 2. the juice that exudes from an elephant's temple, when in rut. 3. spirituous or vinous liquor. 4. inebriety, intoxication. 5. pride, arrogance. 6. insanity, madness. 7. desire, love.

s. మదశౌండము s. n. The nutmeg.

T. మదాళించు v. n. To grow, or shoot out, well, or strongly. — 3

TUD. మది s. n. (from s. మతి q. v.) Mind.

s. మదించు v. n. (from s. మదము q. v.) 1. To be joyful. 2. to be proud, or arrogant. 3. to be intoxicated. 4. to be in rut.

T. మదించు v. a. To appraise, estimate, or value. *vide* మతించు.

4 — s. మదిర s. n. Wine, spirits; spirituous, vinous, or fermented liquor.

3 — T. మదుగు or మదుము s. n. The stone sluice of a tank, whence the water flows to the fields.

T. మదురు s. n. making in the inflex. sing. మదుటి A small thatch, placed on the top of a wall, to protect it from the wet.

s. మదోత్కటము s. n. An elephant in rut.

s. మద్గురము s. n. A sheat fish. *Silurus pelorius.*

s. మద్గువు s. n. An aquatic bird; the shag.

G. మద్దతు s. n. (from A. مدد) Help, assistance, aid, succour.

T. మద్దికాయలు s. n. plu. A kind of loose ear-ring.

TUD. మద్దెల s. n. (from s. మర్దల) A small drum, beat with the fingers, used at native dances.

s. మద్యము s. n. Wine; vinous, spirituous, or fermented liquor.

s. మద్రదేశము s. n. A country, enumerated amongst those to the N. W. of Hindoostan proper.

s. మధుంధ s. n. Jaggory, or treacle, produced from the fermented juice of the palmyra, date, or other palm trees.

s. మధుపర్కములు s. n. plu. The new cloths, dyed in turmerick, presented to the bride and bridegroom.

s. మధురము adj. Sweet, pleasing, agreeable, delicious. అతిమధురము s. n. Licorice.

s. మధువు s. n. 1. Spirituous liquor, distilled from the blossoms of the *Basia latifolia;* or according to some explanations, wine, or spirit, distilled from grapes. 2. honey. 3. the nectar or honey of flowers. 4. the month. చైత్రము q. v. 5. the season of spring. 6. the name of a demon slain by *Vishnoo.* మధుకరము - మధుపము - మధులిట్టు or మధులిహము s. n. (from s. కర *that makes,* s. ప *that drinks,* and s. లిహ్ *to lick,* respectively.) A bee, as producing honey. మధురిపుఁడు or మధుసూదనుఁడు s. n. (from s. రిపు *an enemy,* and s. సూదన *a destroyer.*) *Vishnoo,* as the destroyer of the demon. మధువు - మధుపానము s. n. Tippling; drinking frequently and repeatedly. మధువ్రతము s. n. (from s. వ్రత *observance.*) The bee. మధుసఖుఁడు s. n. (from s. సఖి *a friend.*) The Hindoo Cupid, as partial to the spring. మధుసారథి s. n. (from s. సారథి *a charioteer.*) The Hindoo Cupid, whose car is driven by *Vasunta,* or spring. మధూచ్ఛిష్టము s. n. Bees wax.

s. మధ్య s. n. ~~A girl arrived at puberty.~~ 2
postpos. Between, in the midst.

s. మధ్యమము &c. adj. 1. Middle, centrical, intervening, intermediate. 2. mean, low, vile. 3. middling. s. n. 1. One of the seven musical notes, the fifth note of the Hindoo gamut. 2. the middle finger. మధ్యమ

1 on మందలించుట. "To talk. to express himself, to propose to give his word for — A low word" — Just say so much and leave out all the rest.

2 మధ్య a damsel between the ages of child and woman; half grown జనవరి మాసం ఆ మధ్య in January or thereabouts.

3 మదుగు literally means సందు, a hole, or మరుగు a hole or hiding place

4 మదిమది. Ila 2.89 ["This is one single word meaning తెమ్మది" Z.A] or మదిమదినుంటి = while I expected nothing of the sort. And when he thinks "good easy man" his greatness is a ripening &c (Wolsey in Shakespeare p).

మనువు
115

పురుష s. n. in grammar, The second person, *thou, you*, &c.

s. మధ్యము &c. adj. 1. Mean, low, vile. 2. middling. s. n. 1. The waist, middle, or centre. 2. the middle sort. మధ్యవర్తి s. n. A mediator. మధ్యరాత్రము s. n. (from s. రాత్రి *night.*) Midnight. మధ్యవృత్తము s. n. (from s. వృత్త *abiding.*) The navel. మధ్యాహ్నము s. n. (from s. అహర్ *a day.*) Midday, noon. మధ్యస్థము s. n. Mediation, arbitration. adj. Middling.

T. మనమడు s. n. A grandson. మనమరాలు s. n. A grand-daughter.

T. మనము pro. We. This is the plural pronoun peculiar to the Teloogoo language, used by the first person only, but applicable to the first and second persons conjointly, to the exclusion of the third person.

s. మనము - మనసు or మనస్సు s. n. 1. The mind; or, considered as the seat of perception and passion, the heart. 2. inclination, wish, desire. మనసిజుడు s. n. The Hindoo Cupid; as born in the mind. మనసువచ్చు lit. mind to come. To feel inclined. మనసుకువచ్చు lit. to come to the mind. To understand, or comprehend. మీమనస్సు lit. your wish. Just as you like. మనస్కరించు v. n. To be strongly, or naturally, inclined. మనస్తాపము lit. burning at the heart. Secret enmity. మనస్సుంచు lit. to place the mind. To be attentive; to fix the mind. మనస్సునపట్టు To be impressed on the mind. మనోవ్యాధి Mental pain. మనోవేగముగా As quick as thought.

T. మనవి or మనివి s. n. A request, or solicitation.

T. మనికి s. n. Existence, living. మనికిపట్టు s. n. A house. --- ౧౦

T. మనియముగాడు s. n. *vide* మణియముగాడు under మణియము.

T. మనిసి or మనిషి s. n. A person; applied either to males, or females. ఆడుమనిషి s. n. A woman. -- 2

s. మనీష s. n. Understanding, intellect.

s. మనీషి s. n. A learned bramin, *a pundit.*

T. మను v. n. To live, or exist. మనుచు or మనుపు v. a. To preserve, revive, or protect.

s. మనుజుడు s. n. A man.

T. మనుపెంటి or మనుబిడి s. n. The female painted, or white footed, antelope. మనుబోతు s. n. The male painted, or white footed, antelope. — 1. 6 7

T. మనువు or మనుము s. n. 1. The settlement of a marriage. 2. a husband. మారుమనుము The marriage of a woman with a second husband. This is forbidden among the Hindoos, and is never practised, except among some of the lowest casts.

s. మనువు s. n. *Menu*, the legislator, and saint, the son of *Brumha*, or a personification of *Brumha* himself, the creator of the world and progenitor of mankind. The name is however a generic term;

ELK

మధ్యము

Query. The Nil Gāo? See Ann Reg XV. p. 84. I have ascertained that this is the male of the [Telugu] q. v. Chamois

1 The Manubōt is, I am assured, the गवय which Wilson says is the "~~Gayal, a species of ox~~ erroneously classed by Hindu writers among kinds of deer. It certainly is what W. says. See మనిషి which is also a name for it, [Telugu] being "animal."

2 మనిషి answers to Creature as Would any one have thought so. [Telugu] The horse turns upon one [Telugu]

3 మధ్య # middle, answers to Third (see Prosody, p. 60. note) or That which is neither one nor the other — as "In youth, in old and middle age" (Percy's Ballads) — or "Adopt this, or that plan — There is no middle way." — or third way, which in Telugu as in English may be expressed by (మూడో) Third. This idea is obscurely expressed in that line (Book) of Paradise Lost "Him first Him Last, Him Midst and without end." Hence మధ్యవర్తి is a Third Person ..6

4. see the above line A Third Person. In Grammar it bears also this sense

5 మనము # Colloquially this word is equivalent to your, my, noster, common friend, in such phrases as (see gravedigger's speech in Hamlet) your body ... and in Moore's Ir: Mel: ("By that lake whose gloomy shore") "Ah your saints have cruel hearts." And in Horace "Noster Ofellus") So in French Notre bonhomme Michaud. The accus. is మనమిద్దరం Query ... 9

6 ..3 మధ్యవర్తి, an "intermediate" (v Ann Reg 1799. Appx. p. 173) — an intervenor — an Other. (This word An Other is the leading sense and should be placed first.) One who furnishes a Channel of communication — a Referee, a Spectator, a bystander A Third person, an agent, a

7 ..1 The female is distinctly named మనుపెంటి, and therefore ought not to be confounded with the [Telugu] In fact the manubot must be the Neelgao. See Cyclop in Nylghau. It is proverbially headstrong like the unicorn

9 ..5 can మనము be contr. for మా + ఇను + ము (the final mu as in మేము రాపులము we are farmers) & as in మనముగ్గురము — wrong. Say "We, as, including the speaker and hearer only." In Vij Vil 1.10 the antelopes [...] it to the gate (singular). Ranga Rao Chabritra (Padya) 2.193 In Ahaz I. is a fine instance cited by Z. A. viz మనముందిగనాదిజని యెమనుజాధీశా.

౧౦ మనస్కరించుట To concede, or attend to a petition, to grant

and in every *Calpa*, or interval from creation to creation, there are fourteen successive *Menus*, presiding over the universe for the period of a *Munvuntara* respectively; in the present creation there have been six, of whom the first is *Menu*, called also *Swayambhuva*, the supposed revealer of the code of law possessed by the Hindoos. 2. *a muntra*, or mystical verse, or formula.

s. మనుష్యుఁడు s. n. A man.

s. మనోజుఁడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. మనోజ్ఞము &c. adj. Beautiful, handsome, lovely, pleasing, agreeable.

s. మనోరథము s. n. Wish, desire.

G. మనోవృత్తి or మనవర్తి s. n. Daily house expence.

s. మనోహరము adj. Beautiful, lovely, pleasing.

T. మన్ని s. n. *vide* మనికి.

T. మన్నన s. n. Civility, politeness, respect.

G. మన్నా s. n. (from A. منع) 1. Prohibition. 2. hindrance, prevention.

T. మన్నించు v. a. To excuse, pardon, or forgive. మన్నింపు s. n. Pardon, forgiveness.

T. మన్నిగొను v. a. To kill, or slaughter.

T. మన్ను v. n. *vide* మను.

T. మన్ను s. n. making in the inflex. sing. మంటి 1. Earth, land, soil, dirt. 2. the painted, or white footed, antelope. In it's second meaning, the inflexion is regular మన్ను. మన్నెవారు s. n. plu. Zemindars, proprietors of land. — 3 — 1

s. మన్మథుఁడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. మన్య s. n. 1. The lunar day on which the moon is full. 2. the tendon forming the nape of the neck.

s. మన్యువు s. n. 1. Sorrow, grief. 2. distress, indigence. 3. wrath, anger. 4. pride.

s. మన్వంతరము s. n. The reign of a *Menu*, a period equal to seventy-one ages of the gods, or 306,720,000 years of mortals; or, with it's *Sundhi* or interval of universal deluge, 308,448,000 years. Fourteen *Munvuntaras* constitute a *Calpa*, the grand period of creation and destruction, or 4,320,000,000 years. Each *Munvuntara* is governed by it's distinct *Menu*, and is provided with it's own *Indra* and minor deities; according to Hindoo cosmogony, there have been innumerable *Munvuntaras* since the first creation of the world.

T. మప్పు v. a. To break in, or train, any animal. — 2

T. మబ్బు s. n. 1. A cloud. 2. darkness. నిద్ర మబ్బు Drowsiness, or heaviness.

s. మమత or మమకారము s. n. The interest, or affection, entertained for other objects, from considering them as belonging to, or connected with, one's-self. — 4

s. మయము part. This is a sanscrit affix, which serves to form adjectives, attributive of that of which a thing is chiefly made, or consists; as స్వర్ణమయము Golden. తృణమయము Made of grass. శరమయము Made of reeds, or arrows.

7

1 # మన్నె noble, is distinct from మన్నెం highlands, says Mars — మన్నెదొర [a highland chieftain] Radhwa, 4. 57. is a title assumed by Velmawars — but in this passage means "father"

2 మప్పు # In one ms of Rad. 1.71 the fourth line is [illegible] కలిమి మప్పు [illegible] మప్పు [illegible] 3a [illegible]

3 Place this word మన్నె separate from మన్య which is quite distinct from it and also from మన్నెమ

4 మమత See Cumara Sambhavam I.12 with the [Partiality, fondness] translation in Journal of the Asiatic Socy. July 1833 No 19 page 341 — where is a long & decisive note on the word — He cites a verse of the Prabodha Chandrodaya Act 5 scene 2 [illegible] Such kind and partial regret was felt for a domestic fowl devoured by the cat we feel not for a mere sparrow so killed still less for a mouse. The commentator points out that in Vedantic writers మమత is used in an amiable sense as opposed to [illegible]

మయినము
] on మకర p 439.] A note on the Gita Govinda says A horned fish supposed to be the hammer headed shark

మరీచిక 117

T. మయినము s. n. Wax. మయినపువత్తి s. n. (from T. వత్తి *a wick.*) A wax-candle.

T. మయిల s. n. (H. میلا) 1. Dirt, foulness, uncleanness. 2. imaginary impurity. adj. 1. Unclean, foul. 2. impure.

T. మయిలతుత్తము s. n. Blue vitriol, or sulphate of copper.

T. మయిలారువాండ్లు s. n. plu. A cast of beggars, who frequent the shops of merchants.

S. మయుఁడు s. n. A demon, and the carpenter, or architect, of the *Daityas.*

S. మయూఖము s. n. 1. Light, lustre, brightness. 2. a ray, or beam, of light.

S. మయూరము s. n. The peacock.

S. మయూరారి s. n. A chamelion ; a lizard. lit. the enemy of the peacock.

T. మర s. n. Any thing of a spiral form. మరమేకు s. n. A screw. lit. a spiral nail. మరచుట్టు s. n. (P. پیچ) The screw of any jewel, or ornament, which among the Hindoos is used instead of clasps.

S. మరందము s. n. The nectar, or honey, of flowers.

S. మరంపోకము s. n. A flower.

T. మరక s. n. 1. A stain, spot, or blot. 2. a kid.

S. మరకతము or మరతకము s. n. An emerald.

T. మరకాఁడు s. n. The native commander of a vessel.

T. మరఁగు v. a. 1. To desire, or have a violent inclination. 2. to love. v. n. 1. To be inclined, or devoted to. 2. to be qualified, experienced, or accustomed to. 3. to be trained. 4. to boil up. మరఁగించు v. caus. 1. To cause to desire, or love. 2. to make inclined, devoted, qualified, experienced, or accustomed. 3. to train. 4. to make boil up.

S. మరణము s. n. Death, demise.

T. మరదలు s. n. *vide* మఱదలు.

G. మరమ్మతు s. n. (from A. مرمت) Repair, mending.

T. మరలు v. n. *vide* మఱలు.

T. మరాటీదేశము s. n. The *Mahratta* country. మరాటీలు s. n. plu. The *Mahrattas.*

S. మరాళము s. n. A sort of swan.

T. మరి adv. More, further, else, again. See p. 604
మరివొక adj. Another, other. మరిన్ని Besides, also, moreover. మరియేమి What more? what else? మరేమిలేదు Nothing else, nothing more, nothing further.

T. మరిగె s. n. A vessel, made of a certain soft white stone.

T. మరిగొన్ను s. n. The *Calingala,* or outlet, by which the surplus water flows out of an artificial lake.

G. మరిది s. n. *vide* మఱఁది.

TUD. మరియాద s. n. *vide* మర్యాద.

S. మరిచము s. n. Pepper.

S. మరీచి s. n. 1. A ray of light. 2. a saint, the son of *Brumha,* and one of the *Prajapatees* or *Brumhadicas,* the first created beings, and sovereigns of the world.

S. మరీచిక s. n. The *mirage,* or vapour, which in hot or sandy countries appears at a distance, like a sheet of water.

T. మరు adj. and adv. *vide* మఱు.

T. మరుగు s. n. Shelter, cover; a screen or shade, any thing that covers another. *vide* చాటు. v. a. and n. *vide* మరఁగు.

T. మరుచు or మరిచిపోవు v. a. To forget, *vide* మఱచు. మరిపించు v. caus. To cause to forget; to divert from a purpose, to amuse with an underhand design.

TUD. మరుఁడు s. n. (from s. మార.) The Hindoo Cupid. మరునిల్లు (from ఇల్లు *a house.*) *Pudendum muliebre.*

S. మరుత్తు s. n. 1. Wind, or air; or its deified personification. 2. a deity, an immortal. మరుత్పాలుఁడు or మరుత్వంతుఁడు or మరుత్సఖుఁడు s. n. Names for *Indra.*

T. మరుపు or మరపు v. a. (from మరఁగు No. 2 and 3 q. v.) 1. To teach, instruct, qualify, or exercise; to break in, or train. s. n. Forgetfulness. తెరుపుమరుపులు The loss of one's senses.

T. మరులు s. n. 1. Love. 2. lust.

T. మరువ s. n. Dumbness. adj. Dumb.

1 – T. మరువపుచెట్టు s. n. A kind of shrub, bearing fragrant leaves.

S. మరువు s. n. A region devoid of water; a desert.

S. మర్కటకీటము s. n. A spider.

S. మర్కటము s. n. A monkey, or ape.

S. మర్త్యుఁడు s. n. A man, or mortal.

S. మర్దనము s. n. 1. Rubbing the body. 2. rubbing, grinding, pounding, &c. మర్దించు v. a. To beat, pound, grind, or rub.

S. మర్దలము s. n. A sort of drum.

S. మర్దితము &c. adj. Rubbed, ground, pounded.

T. మన్నాడు s. n. *vide* మఱునాడు, under మఱు.

T. మర్యాతముగా adv. Moderately, temperately.

S. మర్మము s. n. 1. A joint, an articulation of the body. 2. a vital member, or organ. 3. secret meaning, or purpose; a secret, any thing hidden, or recondite. మర్మి s. n. One that conceals a secret.

S. మర్మరము s. n. The rustling sound of cloth, or dry leaves.

S. మర్యాద s. n. 1. Continuance in the right way, propriety of conduct, steadiness, rectitude. 2. a boundary, a limit. 3. a bank or shore. 4. respect, civility, politeness. 5. usual custom, or established habit.

T. మగ్గుబాము s. n. A variegated snake.

S. మర్షము s. n. Patience, endurance.

T. మఱ s. n. 1. *vide* మర. 2. inattention, forgetfulness.

T. మఱకువ s. n. Inattention, forgetfulness.

T. మఱగాలు s. n. A stilt, or wooden leg.

T. మఱఁగు v. n. To boil, *vide* మరఁగు No. 4.

T. మఱకుజ్జు s. n. A dwarf. adj. Dwarfish.

T. మఱచు or మఱచిపోవు v. a. To forget. మఱచితెప్పున adv. Inconsiderately. మఱపించు v. caus. To cause to forget; to divert from a purpose; to amuse with some sinister design. మఱపు s. n. Forgetfulness.

మఱచు

1 మరువం Sara 4.56 is the scent extracted from sweet marjoram which hence is called – ప్రవేల్లు

118

మఱదలు

{To obtain = [illegible] పొందుట To spread as moonlight v.n.

1 మలయు {# మలసిన.. lazy - heavy, sluggish B×f 69 T coire Dasav VIII. ~~83~~84. In the Bhanumad Vij. 3.508. " వెలసెన్ వానలు వానన్ - బలిసెన్ శరకుసుమపంక్తి భాసుర కాంతిన్ - మలసెన్ వెన్నెల తీగ - వెలసెన్ శరదుదయమైన వెనుకన వేళన్ "

T. మఱదలు s. n. The daughter of a mother's brother, or of a father's sister, if she be younger than one's-self.

T. మఱంది s. n. The son of a mother's brother, or of a father's sister, or a man's brother-in-law, if younger than one's-self. *vide* బావ.

T. మఱలు v. n. To return. మఱలించు v. a. To turn back; to recall. మఱల adv. Again.

T. మఱి adv. *vide* మరి.

T. మఱిగె s. n. *vide* మరిగె.

T. మఱు adj. 1. Other. 2. next. adv. In return. మఱునాడు Next day.

T. మఱుగు s. n. Shelter, cover. *vide* మరుగు.

T. మఱుపడు v. n. (from T. మఱుగు q. v.) To disappear, or vanish.

T. మఱువ s. n. An earthen pot.

T. మఱువు s. n. 1. Retreat, shelter, cover 2. armour, mail. *vide* మఱుగు.

T. మఱ్ఱిచెట్టు s. n. The large indian fig tree. *Ficus indica,* commonly termed the *banian* tree.

T. మల s. n. A mountain.

T. మలక s. n. A twist; a curved line.

T. మలగ s. n. A herd of carriage bullocks, &c. with empty sacks upon them.

T. మలగు v. n. To turn round from disgust.

T. మలచు or మలుచు v. a. 1. To carve, or polish, stone. 2. to winnow grain, so as to separate it from small stones with which it is mixed.

T. మలపఱ్ఱె s. n. A female buffalo, which gives milk after her calf is dead.

G. మలఫూఫుచేయు v. a. (from A. ملفوف) To enclose in an envelope.

T. మలమలమఱుఁగు or మలమలమాఁడు v. n. To burn fiercely, or violently.

S. మలము s. n. 1. Excretion of the body; as serum, semen, blood, marrow, urine, fæces, ear-wax, nails, phlegm, tears, rheum, and sweat. 2. sin. 3. dirt, filth. 4. dregs, sediment. 5. rust. మలమూత్రాలు Human excrement and urine.

S. మలయము s. n. A mountain, or mountainous range, from which the best sandalwood is brought, answering to the western Ghats in the peninsula of India. మలయజము s. n. (from s. జ *born.*) Sandalwood; as produced in these mountains. మలయమారుతము (from s. మారుత *wind.*) A southerly cool wind.

T. మలయు v. n. To wander, or roam. మలయిక s. n. Walking for pleasure, or amusement. 1

T. మలారము s. n. A string of glass armlets, such as are worn by Hindoo women.

S. మలినము adj. 1. Dirty, filthy, foul. 2. black. 3. vile, bad. 4. foul figuratively, soiled with crime or vice, sinful, depraved. s. n. Fault, defect. మలినముఖుఁడు s. n. 1. The god of fire. 2. the black faced monkey. 3. a vile or wicked man. 4. a dead man, a ghost.

S. మలిమ్లుచము s. n. A musquitoe, or gnat.

S. మలిమ్లుచుఁడు s. n. 1. A thief. 2. air, wind.

S. మలీమసము &c. adj. Foul, dirty, unclean.

T. మలుకారు s. n. The cold, or winter, season.

T. మలుగు v. n. To be extinguished. మలుపు v. a. 1. To extinguish. 2. to turn, or drive, back.

T. మలుగులు s. n. plu. The joints of the back-bone, near the waist.

T. మలుచూలు s. n. 1. The second pregnancy. 2. the second child.

T. మలుపక్షము s. n. The dark lunar fortnight.

T. మల్ల s. n. A little shallow earthen vessel.

S. మల్లకము s. n. An oil vessel, a vessel made of the shell of a cocoanut, for holding oil, whether for culinary purposes, or for burning as a lamp.

T. మల్లచఱుచు v. a. To beat the open hand on the shoulder, or thigh; as the Hindoo wrestlers do.

T. మల్లడి s. n. Heat, closeness.

T. మల్లాడు v. n. To wrestle.

S. మల్లిక s. n. 1. Arabian jasmin. 2. a cup.

T. మల్లియ or మల్లె s. n. The jasmin plant. మల్లెలు The plural of this word also denotes the insects produced in the worst kind of small pox, which the Hindoos, afraid of offending the goddess who presides over that disease, do not term insects, but jasmin flowers.

T. మల్లు s. n. A monkey.

S. మల్లు or మల్లుడు s. n. A wrestler; a boxer.

T. మల్లెజంగురు s. n. A heron.

S. మళయాళము s. n. The country of *Malayalum*, or provinces of *Malabar*, and *Travancore*, on the western coast of the Indian peninsula.

T. మళిగె s. n. A shop.

T. మళ్లీ or మళ్లా adv. Again, another time. మళ్లు v. n. To return, to turn back, or about; to come back. మళ్లించు v. a. To turn, or drive, back, or about; to recall, or bring back.

S. మశకము s. n. A musquitoe.

S. మసూచికము s. n. The small pox. మసూచికపుమచ్చలు Small pock marks. మసూచికముపోయు The small pox to break out, or appear. మసూచికముపొడుచు To inoculate.

G. మసాలు s. n. (from A. مشعل *kindled, lighted up.*) A torch, or flambeau. మసాల్చీ or మసాల్జీవాడు s. n. *A masaljee* or torch-bearer. (مشعلچی)

S. మషి or మసి s. n. 1. A black powder. 2. ink. adj. Black.

G. మస్తు s. n. Sediment.

T. మసక s. n. Dimness of sight.

T. మసంగు v. n. 1. To be extended. 2. to be furious, or enraged.

T. మసనము s. n. A sepulchre; a burning, or burying, place.

T. మసర s. n. Grey colour.

T. మసలు or మసులు v. n. 1. To wander, move, or turn about. 2. to idle away time. 3. to boil up violently.

S. మసారము s. n. 1. An emerald. 2. a sapphire.

G. మసాలా s. n. (from H. مصالح) Spicery, seasoning.

1 మల్లె * a certain canker disease of land

2 Arrange thus "మరలు to turn - contracted into మళ్లు - thence by adding the adverbial ఇ) మళ్లి again (rursus, i.e. re-versus) and by adding the pluta ఆ intensive, we have మళ్లా.

3 మళ్లు To turn into, change into, be metamorphosed మళ్లుపాట్లు stubbornness

4 మల్లునారం Chandrlek I. 47 (not in W!!) shreds of flesh between the bones? Or, said to be the same as మసన్నెస్న which W. says is the brain

5 [illegible] he went there for the benefit of his health - Lit. To bring back sleep - మళ్లుబాట్లు (same as తిరుగుబాట్లు stubbornness) నీకు మళ్లి ఉన్నాడు he resembles you..13

6 [illegible] In Bhallani Charitra 3. [illegible] What?

7 మల్లెసాలె same as మొగసాలె equivalent to a parlour or sitting room

8 మస్రం n s appears to be contracted for మసృణం. Charms, loveliness, or bloom. Softness, delicacy, charm, grace

9 మల్లడి Bhag X.5.7 మల్లడికొనుట = మల్లాడి = to struggle, tumble over and over (v: n) whether in sport or pain. = పెనగబడుట = మల్లుకొ. Bhag RY II. 773

X. మస n s Intimacy, friendship. Hams 2.105 = విశేషం in this verse it means Tout ensemble, as of charms (= కూడిక) మసవేయుట = [illegible] = To inveigle, to enamour, to seduce J.A. Hence మసగొనుట (Calahasti 2.133.) to be seduced. So in the Dasarathi Sat (says J.A) [illegible]

11 మసట n s Dirt, soil, stain. Bahulas 3.66. +

12 మసలుట Sumati 62. must be translated తప్పుట To fail - as [illegible] will it fail to prove acid.. Elsewhere మసలుకొ means To beware, as..14

13..5 తోలుగా మళ్లియున్నది It is just like leather - It is as good as a bit of leather It resembles leather [illegible]..15

14..12 [illegible] మసలుకొని Take care! [illegible] quaking like so much water - మసలిన Experienced, versed -

15..13 he is just as usual, the same as ever

H. మసీదు s. n. (from A. مسجد) A mosque.

s. మసూరిక s. n. The small pox. *vide* మశూంచికము.

s. మస్ృణము adj. 1. Smooth, soft, not hard, not rough. 2. bland, mild, unctuous.

s. మస్కరము s. n. A bamboo. మస్కరి A bramin of the fourth, or mendicant order; because he uses a bamboo staff.

s. మస్తకము or మస్తము s. n. The head; the skull.

s. మస్తిష్కము s. n. The brain.

T. మస్తు adj. Abundant, plentiful.

s. మస్తువు s. n. The watery part of curds; whey.

H. మహజరు s. n. (from A. محضر) A general certificate, signed by all present.

s. మహతి s. n. The *Veena*, or lute, of *Narada*, containing seven, or one hundred, strings.

s. మహత్తు adj. 1. Great, large, bulky. 2. best, excellent, illustrious. s. n. Glory, greatness.

s. మహత్త్వము s. n. Greatness, either in bulk, or rank.

T. మహనాడు s. n. A general convocation of the aboriginal casts of the country. lit. the great assembly. This convocation does not include the bramins; and other particular casts are also excluded, in various parts of the country.

s. మహస్సు s. n. Light, lustre.

H. మహసూల్లు s. n. (from A. محصول) Produce, particularly of the land; the crop. మహసూలుదార్లు s. n. plu. *Mahsooldars,* officers employed to protect the crops from depredation.

s. మహా adj. (from s. మహత్తు q. v.) Great, much, eminent. adv. Exceedingly, excessively, very. మహాకాలుఁడు s. n. A name, or rather form, of *Siva,* in his character of the destroying deity, being then represented of a black colour, and of aspect more or less terrific. మహాకాళి The wife of *Siva,* and a terrific form of *Doorga.* మహాకులము - మహాకులికము or మహాకులీనము &c. adj. Of *good* family. మహాగ్రీవి lit. *long* necked. A camel. మహాత్మము &c. adj. (from s. ఆత్మన్ *the soul.)* Liberal, lofty minded, magnanimous. మహాదేవుఁడు s. n. lit. the great deity. *Siva.* మహానందము s. n. *Eternal* emancipation, or beatitude. మహానిశ s. n. *Mid*night. మహానీలము s. n. The emerald. lit. *very* blue. మహాపద్మము s. n. 1. One of Cubera's *Nithis,* or treasures. 2. a large number, one hundred thousand millions. మహాయుగము s. n. A great *Yooga,* the aggregate of the four ages, or a period of four million three hundred and twenty thousand years. మహారాజు s. n. A sovereign, or emperor. మహారౌరవము A particular hell. మహాశూద్రుఁడు s. n. A cowherd, or shepherd, as formerly one of the *first* casts among the *Soodras.* మహాసేనుఁడు s. n. A name of *Kartecaya,* the Hindoo Mars. 2. the commander of a great force; a commander in chief.

మహానసము

s. మహానసము s. n. A kitchen.

4.3.2 — s. మహారజతము s. n. Gold.

s. మహారజనము s. n. Safflower.

s. మహారాష్ట్రము &c. adj. *Mahratta.* s. n. The *Mahratta* language.

s. మహి s. n. The earth. మహీధ్రము s. n. A mountain, as supporting the earth. మహీరుహము s. n. A tree, as produced from the earth. మహీలత s. n. An earth worm, as creeping on the ground. మహీసుతుండు s. n. (from s. సుత *a son.*) The regent of the planet Mars; said to have sprung from the soil near *Oojein,* which was sprinkled with the perspiration of *Siva's* body.

s. మహింధము s. n. 1. A very large rat. 2. the mungoose.

s. మహితము &c. adj. 1. Proper, right, agreeable, fit. 2. worshipped, reverenced.

s. మహిమ or మహిమము s. n. 1. Magnitude, as one of *Siva's* attributes; illimitability. 2. greatness in general, literal, or figurative; glory, power.

s. మహిళ s. n. A woman, or female.

s. మహిషము s. n. A buffalo. మహిషి s. n. 1. A female buffalo. 2. the wife of a king, but especially the one who has been consecrated, or crowned; a queen.

s. మహేంద్రుండు s. n. A name of *Indra.*

s. మహేశ్వరుండు s. n. A name of *Siva.*

s. మహోత్పలము s. n. The lotus.

s. మహోదధి s. n. The sea, or ocean.

s. మహోద్యమము &c. adj. Diligent, persevering, making great or strenuous efforts. s. n. Great effort, or exertion; energy.

s. మహోక్షము s. n. A large bull, or ox.

s. మక్షిక or మక్షికము s. n. A fly.

s. మా s. n. A name of *Lutchmi,* the goddess of prosperity, and wife of *Vishnoo.*

s. మాంసము s. n. Flesh.

s. మాంసలము &c. adj. Stout, strong, lusty. — 6

s. మాకందము s. n. The mango.

T. మాను s. n. A tree in general.

s. మాగధి s. n. 1. A sort of jasmin plant. *J. auriculatum.* 2. a dialect of the sanscrit, the former language of south Behar.

s. మాగధుండు s. n. A bard, a minstrel, — 1 whose duty it is to recite the praises of sovereigns, their genealogy, and the deeds of their ancestors, in their presence, and to attend on the march of an army, and animate the soldiers by martial songs. The minstrel forms a particular cast, said to spring from a *Vysa* father, and *Chutriya* mother; in mythology, they are said to have been created at once by the will of *Siva;* under the name of *Bhauts,* they are still numerous in some parts of India, especially in Goozrat, where they are a privileged tribe.

T. మాగాణి s. n. Lands artificially irrigated.

T. మాగాని s. n. Side, direction; as తూర్పుమాగాని The eastern side.

T. మాంగాయ s. n. Mango pickle, of a pungent taste.

1 See Lalita XII. 26 & compare on వంది. W's interpretation is denied and "a wrestler or gladiator or boxer" is said to be the import. That the word is derived from that of మగధదేశం or South Behar, (as W. says) is very probable — the import however being changed, as in French un Suisse signifies a house porter. So among the Romans, we see Syrians and Mosians were Palankeen bearers. So also సైంధవః means a horse: lit: a native of Sind — So we call a horse an Arab.

2 మహానాడు Plur: మహానాడులవారు a general name for several castes collectively; see 5 including the bulk of the Telugu nation, viz the బలిజ, సాతాని, మంగల, మాల, కమ్మర and some others. The "general stock of the nation" — మహానాడువారు) a yeoman "one of the commonwealth" They always have a Bramin for their head. "It answers to the English term Company" said my informant. A confederation, a league. They reverence a jackass which they call తెల్లగాడిదె. These are the Right hand Caste, and all other Sudras & pariars constitute the Left hand caste.

3 మహామాంసం Game — that is the flesh of the deer and other animals of the chase. Venison

4 మహామాయ the blindness of human nature

5..2 This article may be spelt mahā as ADC writes it in p. 451

6 మాంసలనితంబ a plump bottomed girl. v Lalita Stavam 164

D. 3142
B. 707

1 మాంగు
------ మాట Command. # as Hari Vams. I. 20 నామాటయెదుగుదాటెను Trans-
gress not my command. In Vema III. 225 see an instance of it ... 3
2 మాద్రి appears to be derived (as a verbal noun) from మాడ్చివేసి, as we
talk of a practice being burnt into a man - inustus, inured.
3 .. 1. meaning "matter, subject, or "that" as నేను పోయిన మాటవానికి యెఱ్ఱతెలి
సినోయుండా - Also. పోయెన్నమాటా వ్రుంతే మాడు Does he propose to ... 5
4 మాణిక్యంలాంటివాడు a jewel of a fellow. + మాణిక్యంగా as fine as possible
5 .. 3 .. go or to stay! వాడుష్ఠుంటే మాట యింకతెలియదు I do not yet
know that he will remain మాట కమాట word for word Literally
6 మాతృ # The Seven Origins are given in this verse in Amara
Cosha (omitted in 1st edition) బ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీ చైవ కౌమారీ వైష్ణవీ తథా।
వారాహీ చైవ వేంద్రాణీ, చాముండా సప్తమాతరః। This verse appears
in the Southern mss: instead of verse 30. p. 6. in Colebr.

T. మాఁగు v. n. To ripen.

S. మాఘము s. n. The eleventh Teloogoo lunar month, that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Aquarius.*

S. మాఘ్యము s. n. The jasmin, termed *Multiflorum*, or *pubescens.*

T. మాచిపత్తిరి s. n. The drug commonly called *Machiputri*, and described as pungent and bitter, anthelmintic, stomachic, and a remover of phlegm and catarrh.

3. T. మాట s. n. 1. A word, an expression. 2. speech. 3. a language. 4. a promise. మాట్లాడు v. a. To speak, converse, or discourse. మాటతప్పు To fail in one's promise. మాటవచ్చు *Blame* to come. మాటయిచ్చు To give a promise. మాటకారి A talkative, also an eloquent, person. మాట - పీకు or తీయు To fish out *secrets.*

T. మాటిమాటికి adv. Often, frequently.

T. మాటు s. n. 1. A remedy. 2. ambush. 3. a time, period, or occasion. 4. a piece of metal, put in to mend a vessel. v. a. To conceal, or hide. మాటుపడు v. n. To disappear, or vanish. మాటుమణుగు To be hushed, or silent, at night.

T. మాడ s. n. Half of the coin termed a pagoda.

T. మాడపట్టు or మాడుపట్టు s. n. The crown of the head.

T. మాడు v. n. To be burnt, or scorched, black. మాడుచు or మాడ్చు v. a. To burn, or scorch, black. మొగముమాడ్చు To be sulky. మాడుచెక్క or మాడు Burnt rice.

T. మాద్రి s. n. 1. Manner, mode. 2. similarity, likeness. — 2

S. మాణవకుఁడు s. n. 1. A child not exceeding sixteen years of age. 2. a manikin, or man in a contemptuous sense.

S. మాణిక్య s. n. A house lizard.

S. మాణిక్యము s. n. A ruby, or carbuncle. — 4

S. మాత s. n. 1. A mother. 2. a name of *Parvatee*, the wife of *Siva.*

S. మాతంగము s. n. An elephant.

S. మాతంగుఁడు s. n. A man of a degraded cast; a *Chundala*, or outcast.

S. మాతరిశ్వుఁడు s. n. The wind.

S. మాతలి s. n. The charioteer of *Indra.*

S. మాతాపితృలు s. n. plu. Parents; mother and father.

S. మాతామహుఁడు s. n. A maternal grandfather.

S. మాతామహి s. n. A maternal grandmother.

T. మాతు s. n. (from A. مات conquered, reduced to the last extremity; hence شاه مات or مات Checkmate, *shah mat.*) 1. Checkmate, at chess. 2. a remedy, *vide* మాటు No. 1.

S. మాతులపుత్రకము s. n. The thorn apple, or fruit of the *Datura.*

S. మాతులుంగకము s. n. Common citron. *Citrus medica.*

S. మాతులుఁడు s. n. A maternal uncle. మాతులాని s. n. The wife of a maternal uncle.

S. మాతృక s. n. A mother. This word, when applied to books, denotes the *original*, — 6

మాత్ర

in opposition to పుత్రిక *a copy;* lit. a daughter.

s. మాత్ర adj. Little. s. n. 1. A short syllable. 2. a pill.

s. మాత్రము adv. 1. Only, solely; simply, merely, (exclusive and identical, the very thing). 2. alone. s. n. 1. Quantity, measure. 2. computation, whether by number, weight, extent, or capacity. యెంతమాత్రము How much? నాకు తెలిసినమాత్రము As much as I know.

s. మాత్సర్యము s. n. *vide* మత్సరము.

8, 4 T. మాదిగ adj. Of or belonging to the *Chundala*, or *chuckler* cast.

T. మాదిరి or మాద్రి s. n. A pattern, sample, or specimen. adj. Similar, like.

s. మాదీఫలము s. n. Citron.

s. మాదృశము &c. adj. Like me, resembling me.

s. మాద్రి s. n. The wife of *Pandoo,* and mother of the two youngest of the *Pandoo* princes.

s. మాధవము s. n. The second Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Taurus.*

s. మాధవి s. n. 1. Sugar clayed, or candied. 2. the large creeping plant termed *Gærtnera racemosa.*

s. మాధవుడు s. n. A name of *Vishnoo,* also of *Vasanta,* or spring.

s. మాధుర్యము s. n. Sweetness of flavour, or disposition.

s. మాధ్వి s. n. Spirituous liquor.

T. మాన s. n. A certain measure of capacity, of which sixteen make one *toom,* the greatest Teloogoo measure of capacity.

s. మానము s. n. 1. Measure in general, whether of weight, length, or capacity. 2. arrogance, haughtiness, pride. 3. civility. 4. honor. In the peninsula, this last is the common meaning. మానభంగము s. n. (from s. భంగ *breaking.*) Disgrace, dishonour. మానవతి or మానిని s. n. A woman; as owing peculiar attention to the preservation of her honor. మానస్థుడు A man of high, or strict, honor.

s. మానవుడు s. n. A man.

s. మానసము s. n. 1. The mind, the seat or faculty of reason, or feeling. 2. opinion, sentiment. 3. the lake ~~*minas*~~, in the Himalaya mountains. 1

s. మానసౌకము s. n. The wild swan.

TUD. మానికము s. n. *vide* మాణిక్యము.

T. మానికె s. n. *vide* మాన.

T. మానిసి s. n. *vide* మనిసి.

T. మాను s. n. making in the inflex sing. మాని or మ్రాను, 1. A tree. 2. wood. 2 adj. Fit, proper, worthy. v. a. To quit, abandon, leave off, desist, or refrain from; to renounce, or relinquish. 3 v. n. To be healed, or cured. ౧౧ మానుపు - మాన్పు or మానుచు v. caus. To cause to quit, &c.; to appease, to stop. v. a. To heal, or cure. మానిబించు v. caus. To cause to heal, or cure.

124 మాను

1. the lake Mánas. or Mánasaróvara (W.) This was visited in 1817 by Mr Moorcroft. (Ed. An Reg 1817. p. 321) It is near Mount Cailas, not in India but the country of the Lama in Tibet. It is laid down. (whether correctly or not?) in N.L. 33° E.L. 80 The Aganippe of India

2 మాను "Fit, Due" (Vema pr III. 46) is the Tadbh of మానిత

3 మాను the verb #, may be translated. It is over! It is too late there's an end of it! that's all! as బట్టలు తడిసిన మానె! అన్ని తడిసినవి "Your clothes are wet? is that all! everything's wet! NB the verb మాను must ..5

4 మాను # is correctly the kind of sore called an issue. Or ...8

5..3 be separated from the noun a tree. The derivatives of each being numerous ...7

6 మాన్పడి, మానుపడిన astounded, aghast, petrified Tara V. 115 Here enter this..x

7..5 ఇయ్యకపోతే మానె If you will not give it { I have done — never mind, no matter. It is of no consequence — { signify no cons ఆ ఆక్షేపణ మానననిగాని I am willing to waive this objection. మానుకొను To relinquish, forego, let it go or lay aside To desist from, abstain from. (ప్ర) యాత్రను మాన్పించుట To lay aside the thoughts of the journey, to give it up. కొట్టినా మానుకొన్నా whether he strike or whether he forbear మానివేయుట To deduct, to reserve. మానుట To scruple or hold back Vish. P. VIII. 178. See Ila III. 116 in eight places. Likewise (v. n. To go off or be lost, as greenness in a ripening fruit — see Ila 3.18 To keep from v. n or abstain from, as వేయుక మానె he kept from doing so...9

8..4 dropsy or ఉబ్బురోగం In fact it is a corruption of humours. cachexia

9..7 so in the causal రాకమాన్పించవలెనది you must keep him from coming

x..6 note on మ్రాన్పడు p. 481 "To turn into wood with terror, as we say, to be petrified. M. Santi 3.305."

౧౧ మానుకొను to neglect (a feast &c) రాయివేతునా మానుదునా Shall..౧౩

౧౨ In Coc Canam 1.76 ~~[illegible]~~ is...

౧౩..౧౧ I put the stone there or no. Often, as in Sumati 28 it is a simple prohibitive. You must not —

T. మానుషము s. n. Honor.

S. మాన్యము &c. adj. Respectable, venerable. s. n. Lands either liable to a trifling quit rent, or altogether exempt from tax. మాన్యగాఁడు s. n. A man holding such lands. సర్వమాన్యము s. n. Lands exempt from all tax whatever.

T. మాపు s. n. 1. Evening, night; as రేపుమాపు Morning and evening. 2. foulness, dirt, impurity. In the first meaning, this word makes its inflex. sing. మాపటి v. a. 1. To destroy, or efface. 2. to make foul, or dirty.

G. మాఫు s. n. (from A. معاف) 1. Pardon, forgiveness. 2. exemption.

T. మాబాగు or మాబా adv. (from మహా, and బాగు q. v.) Very well; very good.

T. మామ s. n. A father-in-law. మామమామ s. n. A name of *Vishnoo*; because he and Ocean are reciprocally fathers-in-law to each other.

మామిడిచెట్టు s. n. The mango tree. *Mangifera indica*. జీడిమామిడి or ముంతమామిడి s. n. The cushoo nut tree. *Anacardium occidentale*.

T. మామిళ్లమ్మ s. n. A particular village goddess.

G. మాములు s. n. (from A. معمول) Usage; ancient, or established, custom.

S. మాయ s. n. 1. Fraud, trick, deceit, deception, illusion. 2. juggling. 3. understanding, intellect. 4. wickedness, villainy, villanous deception. 5. trick in negociation, political fraud, diplomacy. 6. philosophical illusion, idealism, unreality of all worldly existence, personified in mythology as a female, the consort of *Brumha*, or god, and the immediate and active cause of creation. 7. a holy Hindoo city, so called. 8. a name for *Lutchmi, Parvatee*, or *Rutee*. adj. Counterfeit, false. మాయలాఁడి A deceitful female. మాయలాఁడు A deceitful man. మాయావి s. n. A juggler, or conjurer.

TUD. మాయము s. n. (from s. మాయ q. v.) Disappearance, vanishing. మాయమవు or మాయమైపోవు v. n. To disappear or vanish.

S. మాయి s. n. A name of *Siva, Agni, Brumha*, or *Cama*. 2. a juggler, or conjurer.

T. మాయు v. n. 1. To be destroyed, or effaced. 2. to become foul, dirty, unclean, or impure. *vide* మాపు v. a. మచ్చమాయు lit. a spot to be destroyed. To be entirely destroyed, or effaced; so that not a vestige, or mark, remains. తలమాయు The head not to be cleaned, at the usual time. తలమాసినవాఁడు A poor helpless man; as being unable to command the comfort of a clean head.

S. మారణము s. n. Killing, slaughter. (H. مارنا to kill.)

T. మారాటము s. n. The mistaking one for another.

S. మారి s. n. 1. The name of a certain form of the goddess *Doorga*, supposed to preside over epidemic diseases. 2. a

plague, pestilence, or epidemic disease.

s. మారిషుఁడు s. n. in dramatic language, A venerable person; especially the title of the manager, or principal actor.

a. మారిఫత్తు s. n. (from A. معرفت 1. *knowledge. 2. account, cause. 3. by means of.*) 1. Charge, possession; as వాణ్ణివీని మారిఫత్తుచేసినాను I have delivered that man to this man's charge. మారిఫత్తున adv. By means of, through the means of.

T. మాఱు v. n. To be changed, altered, or turned into a new form. s. n. 1. Butter-milk. 2. a second course of dishes at dinner. 3. a time; as రెండుమాఱ్లు two times, twice. మాఱ్చు v. a. 1. To change, substitute, alter, or turn into a new form. 2. to exchange. 3. among the *Vyshnavas*, to serve up food. మాఱ్పు s. n. Exchange.

s. మారుఁడు s. n. A name of *Cama*, the Hindoo Cupid.

s. మారుతము s. n. Air, wind. మారుతాత్మజుఁడు or మారుతి s. n. (from s. ఆత్మజ *a son*, and the patronymic affix ఇ.) 1. A name of *Hanooman*, the monkey deity. 2. Bheema, the second of the *Pandoo* princes.

T. మారుతురు or మార్తురు s. n. plu. Enemies, foes.

T. మారేడుచెట్టు s. n. The tree termed the *Bel. ægle marmelos.*

T. మాఱ్తము s. n. Exchange, particularly of money.

s. మార్గణము s. n. 1. An arrow. 2. research, enquiry. 3. asking, soliciting, begging. మార్గణుఁడు s. n. A beggar, or mendicant.

s. మార్గము s. n. 1. A way, road, or path. 2. means, manner, mode.

s. మార్గశీర్షము or మార్గశిరము s. n. The ninth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Sagittarius.*

s. మార్జన s. n. 1. Cleaning, cleansing; particularly of the person, by wiping, bathing, or anointing it. 2. the sound of a drum.

s. మార్జని s. n. A brush, a broom.

s. మార్జారము or మార్జాలము s. n. A cat.

s. మార్తాండుఁడు s. n. The sun.

s. మార్దంగికుఁడు s. n. A drummer, one who beats the మద్దెల q. v.

s. మార్దవము s. n. Softness.

T. మాఱ్చు s. n. *vide* under మాఱు. v. a. To kill, or slaughter.

s. మార్షుఁడు s. n. *vide* మారిషుఁడు.

T. మాఱట adj. Substituted, altered, changed. adv. In lieu of.

T. మాఱు adj. 1. Another, other. 2. substituted, altered, changed; as మాఱురూపు Another shape; a new, or altered, form. 2. turned, averted. 3. replying, rejoining, answering; as మాఱుమాట An answer, or reply. adv. Again. s. n. A time; as, ముమ్మాఱు Thrice. v. n. To shew prowess in battle. మాఱుకొను or మాఱ్కొను To attack, or oppose, in battle. మాఱాడు To oppose in argu-

ment, or reasoning. మాలుదల్లి s. n. A *step*-mother. మాలుపడు To disappear, to vanish. మాలుమనువు s. n. *vide* మారు మనుము under T. మనువు. మాలు మ్రోఁత s. n. (from T. మ్రోఁత *sound.*) An echo.

T. మాల్చు v. a. *vide* మార్చు.

S. మాల s. n. 1. A garland; a string, or wreath, of flowers. 2. a necklace. 3. a string of beads, a rosary. కంఠమాల s. n. 1. A necklace. 2. the scrofula. మాలాకారుఁడు s. n. (from S. కార *who makes.*) A flower seller; a florist, a gardener.

T. మాల adj. Of or belonging to the *Paria* cast. In the peninsula, this is the principal or most numerous cast of outcasts, among the Hindoos. They are adherents of the right hand casts, and were formerly slaves of the soil, at least in the Tamil provinces. మాలకాకి s. n. lit. a paria crow. A raven.

S. మాలతి s. n. The great flowered jasmin. *J. Grandiflorum.*

T. మాలి s. n. A time; as, ఒకమాలి Once.

S. మాలిక s. n. 1. A chaplet, or wreath, of flowers. 2. a line, or row.

T. మాలిమి s. n. Familiarity with children.

T. మాలు v. a. To leave, or quit. పనికిమాలిన or కొలుమాలిన adj. Useless. పాలు మాలు To be idle, or lazy.

T. మాలుకు v. n. To be dissatisfied.

S. మాలూరము s. n. The Bel tree, or *Ægle marmelos.*

UD. మాలె s. n. (from S. మాల q. v.) A chaplet, wreath, or garland of flowers.

S. మాల్యము s. n. A chaplet, wreath, or garland of flowers.

S. మాల్యవంతము s. n. A mountainous range, described as one of the smaller mountains of India proper, lying eastward of mount *Meroo.*

S. మాళవదేశము s. n. The province of *Malwa.*

G. మాళిగ s. n. A building. This word is used among the *Vyshnavas*, with the word తిరు prefixed to it, to denote *a house*; as దేవరవారితిరుమాళిగయెక్కడ Where is your honor's house? నేలమాళిగ A subterraneous abode.

T. మావటీఁడు s. n. An elephant driver, usually termed *A Mahowt.* (مہاوت Muhawuth.)

T. మావి s. n. 1. The after-birth. 2. a mango tree.

T. మావు s. n. 1. A horse. 2. the covering a mare.

G. మాశిక s. n. A patch.

S. మాషములు s. n. plu. A sort of kidney bean.

G. మాష్టి s. n. *vide* మావటీఁడు.

T. మాసకమ్మ s. n. A woman who has no breasts, and who is never menstruous.

TUD. మాసము s. n. A weight equal to five sixteenths of a pagoda.

S. మాసము s. n. A month, either of the lunar, solar, or any other computation of the year. In Telingana, the month is exclusively lunar, and is divided into the bright and dark fortnight; each of which comprises fifteen *tithis*, or lunar

248
298
410
455
1411

మాసరము

days, of variable length, and commencing at different times of the solar day. To make the lunar time keep pace with solar computation, intercalary lunar months are inserted; and this is regulated by assigning to each lunar month a particular corresponding sign of the solar zodiac. So often as the sun remains in the same sign of the zodiac during two days of the moon's change, the month to which the last change belongs is reckoned over twice; 1st as intercalary, and 2dly under it's proper name. In the course of a certain number of years, two intercalary months occur within the space of one year, in other words two months are reckoned over twice. In this event, the proper month intervening between the two is entirely omitted from account, and is termed *the wasted month.* In every intercalary lunar month, the sun does not enter into a new sign of the zodiac; in the course of the wasted lunar month, he enters into two signs of it.

2 – s. మాసరము s. n. ~~The scum of boiled rice.~~

T. మాసి s. n. *vide* మనిసి.

T. మాసిక s. n. A patch. *vide* మాశిక. In the plural, this word also denotes Embarrassment, confusion.

s. మాసికము adj. Monthly. s. n. A ceremony which the Hindoos perform monthly, on account of their deceased ancestors, during the space of one year after their demise.

T. మింగడ s. n. The cream of curds.

T. మింగు v. a. To swallow. మింగుడు s. n. Swallowing. దిగమింగు 1. To swallow down. 2. to suppress; as, దుఃఖముదిగ మింగినాఁడు He suppressed his grief. —7

T. మించు v. n. 1. To be above, over, or beyond; to exceed, or be excessive. 2. to be high, proud, or arrogant. 3. to increase; to be exorbitant. 4. to elapse, or expire; to be gone bye, beyond recall. v. a. 1. To excel, or surpass. 2. to transgress. s. n. 1. Excess. 2. lightning. మించెడల adj. Excessive, much. చెయిమించు To beat; to give the first blow. ముందుమించు 1. To go forwards, or in front. 2. to be precipitate, or inconsiderate. పనిమించు Business to go bye, or be beyond recall.

T. మిండగాఁడు-మిండఁడు or మిండకీఁడు s. n. A gallant, or paramour. మిండలకోరి s. n. (from కోరు *to wish.*) A lascivious female, within thirty-six years of age.

T. మిక్కటము or మిక్కుటము s. n. Excess, abundance. adj. Excessive.

T. మిక్కిలి or మిగుల adv. Much, exceedingly, excessively, greatly.

T. మిగులు v. n. To be over, or above; to be left, or remain, as a residue. s. n. Remainder, residue, remnant. మిగులఁబెట్టు v. a. To save or lay up the remnants. మిగలా or మిగులా adj. Remaining. ముం

1 మిగుల యీ నేరం పెట్టినాడు he went so far as to lay this ~~charge~~ charge. యింతకు మించి యేమి యెరగను I know nothing beyond this

2 The sense given by Campb & W. is in Amara Co. but unknown to G. A. and is useless. in Panch Tan 3. 282 it is used for "a month" but this also is unknown — and the sense "much" is denied

మిటారి 1. మిటారి Hard, firm, immoveable (as the breasts) inexorable, cruel, inflexible (as the mind) Tyrannical (as a mistress. Dura, difficilis Hor. 3. VII. v. 32. σοβαρη. σκληρη Philodemus IV. tom 2.84) It answers therefore to కఠిన, క్రూర, and తీక్ష్ణ - మిటారిచూపు being క్రూరదృష్టి a stern look. This word I suspect comes from మిట్టు or మిట్టిపడు - as for the termination (ఆరి) see under అరి. Bhanumad Vij 3. 516 (See No 5 below) As applied to a woman it means A cunning jade! a wicked hussey.

2 మిడత. The ఉప్పుమిడత is a large kind of cricket. The గొల్లమిడత or గొల్లభామ is the mantis precataria the జెల్లమిడత is the locust The ఆకుమిడత is a large green insect of the same family

3 మిన్న # So in Lavanya, 129. సీ॥ వలజా-కె నునుసు పిరుందులు మిన్నలైన నా-
మదికి చమత్కార మహిమ గల్గె- here minna is sleekness

4 మిటిగిల్లు to push out, to make large (eyes)

5 మిటారం Das: 9.55 {Fineness, prettiness / Cunning, knowing} fineness, elegance, grace, ~~comeliness~~ Tara 3·146...8

6 మిటుకులాడి A shrewd codger, who has tact.

7 మిటుకు Pertness, fitness, shrewd aptness మిటుకులాడు to speak to the purpose

8...5 where చిన్ని మిటారి తప్పు నీటు నెనక్కులు mean little ladylike tricks Pretty Tricksy

9 మినుకుమినుకు (or పొనపొన) గా తెలిసిన Seen obscurely or merely as a distant glimpse. A prospect Z.A Just perceptible

x మిఱ్ఱుపొంగు తుంతే (జగడం) a raging, storming, tumultuous (fight)

౧౧ మిద్దెప్పుంగరం a ring with a beazle seat but not set with a stone

12 మిడిసిపాటు puppyishness

13 మిడిమేలం n.s. plague, harrassment మిడిమేలంపు మెకములు Utt Ram VI. 347 tormenting animals

14 మిన్నాగరం Z.A thinks is an error for వినాగరం

దుమికులు 1. To go before, or in front. 2. to be precipitate, or inconsiderate.

5 — T. మిటారి s. n. 1. A cunning person. 2. a woman. adj. Hard, cruel.

1 — 7.6.4 — T. మిట్ట s. n. High or raised ground. adj. High, raised. మిట్టపండ్లు Teeth which jut out. మిట్టమిల్లు Very high ground. మిట్ట మధ్యాహ్నము Full mid-day.

T. మిట్టిపడు or మిడిసిపడు v. n. 1. To jump, leap, or hop, along. 2. to be puffed up with pride, or insolence. మిడిసిపడిచచ్చు
x — To die suddenly.

G. మిఠాయీ s. n. (from H. مٹھائی) Any sweetmeat.

T. మిడిమిడిలాడు v. n. To be excessively hot, as applied to the sun.

13, 12 — T. మిడుకు or మిణుకు v. n. To grieve, mourn, or lament.

T. మిడుచు v. a. To pour drop by drop.

2 — T. మిడుత or మిడత s. n. A grass hopper.

T. & s. మిడునాగులు or మిణ్నాగులు s. n. plu. A sort of small deadly snake, which springs at the object it attacks.

T. మిణకరించు v. n. To be quite at a loss what to say, or do.

T. మిణుకు s. n. Glimmering, sparkling.
9 — మిణుకుమను To glimmer, or sparkle. మిణుకుచేసుకొను To dress, or ornament one's-self, in a showy manner. మిణుకుచేయు To polish, to burnish.

T. మిణుగురు s. n. A spark of fire. మిణుగురుపురుగు The firefly.

T. మిణ్నల్లి s. n. A flea.

14 — s. మితంపచము &c. adj. Miserly, niggardly.

s. మితము s. n. 1. Measure. 2. moderation, temperance, forbearance. 3. limitation, bounds. adj. Moderate, temperate.

s. మితి s. n. 1. Measuring, measure. 2. limit, bound.

T. మిత్తి s. n. Death. మిత్తిగొంగ (from T. గొంగ a natural enemy.) A name of Siva.

s. మిత్రుడు s. n. 1. The sun. 2. a friend, or ally.

s. మిథునము s.n. 1. A couple, pair, or brace, male and female. 2. the sign Gemini, in the zodiac.

s. మిథ్య adj. False, untrue. మిథ్యాదృష్టి s. n. (from s. దృష్టి vision, knowledge.) Denial of future existence; atheism, heresy. మిథ్యామతి (from s. మతి understanding.) Error, mistake, ignorance.

T. మిద్దె or మిద్దియము s. n. 1. A terraced house, or one with a flat roof. 2. a house with — ౧౧
an upper story.

s. మిథిల s. n. A city, giving name also to a kingdom, lying north east of Bengal.

G. మినహా s. n. (from A. منها) Deduction, subtraction.

T. మినుకులు s. n. plu. 1. The sciences. 2. glittering, flashing.

T. మినుములు s. n. plu. The black pulse, termed Phaseolus mungo. మినుప or మినప adj. Of or belonging to that pulse. — 3

T. మిన్నక adv. Silently; quietly; without emotion of any kind.

T. మిన్ను or మిను s. n. making in the inflex. sing. మింటి The sky or atmosphere. మినుసిగవేలుపు s. n. A name of Siva; as

having the sky, to form the lock of hair on the crown of his head. మిన్నువాక (from T. వాక *a river.*) The heavenly *Ganges.*

T. మిమ్మటము s. n. Excess, abundance. adj. Excessive.

T. మిరప adj. Of or belonging to the *chili,* or red Cayenne pepper plant. *Capsicum frutescens.* మిరపకాయ It's pod.

G. మిరాశి s. n. (from A. ميراثي *inherited, hereditary.*) *Meerassy,* or hereditary property in the land. This term is equally applicable to the hereditary property of the village officers, in the lands which they hold exempted from tax, or liable to a small quit rent only, as to that of the villagers, or ryots, in the land paying full tax, which they hold. మిరాశిదారుఁడు A *Meerassidar,* or holder of *meerassy* property.

T. మిరియము or మిరెము s. n. used chiefly in the plural మిరియాలు Black pepper. మిరియపుపొడి The powder either of black pepper, or of the *chili* or red Cayenne pepper.

T. మిఱ్ఱిచూపు s. n. (from T. మిఱ్ఱు q. v. and T. చూపు *a look.*) An upward view; looking upwards.

T. మిలుమిట్లు s. n. plu. Dazzling. మిలుమిట్లుగొను v. n. To be dazzled.

T. మిఱ్ఱు s. n. making in the inflex. sing. మిఱ్ఱి Raised or high ground.

T. మిలమిల s. n. Glittering, sparkling.

S. మిళిందము s. n. The large black bee.

S. మిళితము &c. adj. Mixed, united; combined or connected with.

G. మిల్లి or మిల్లిగరిటె s. n. A very small iron spoon.

S. మిశ్రము or మిశ్రితము adj. Mixed, mingled, blended.

S. మిష or మిషము s. n. 1. Pretence, excuse. 2. blame. 3. fraud, trick, deception. 4. envy.

T. మిసమిస s. n. Glittering, sparkling.

T. మిసిమి s. n. Fresh lustre.

T. మిసిమింతలు s. n. Want of lustre, unfavorable change of countenance.

S. మిహిక s. n. Frost.

S. మిహిరుఁడు s. n. The sun.

T. మీఁగడ s. n. The cream of milk. మీఁగడగట్టు The cream to form on the surface of milk.

T. మీఁగళ్లమెకము s. n. A fabulous animal, with eight legs.

T. మీఁగాలు s. n. The instep of the foot; the rising upper part of it.

T. మీఁజెయ్యి s. n. The back of the hand.

T. మీట s. n. A lever.

T. మీటు v. a. To fillip, or strike with the nail of the finger, against the thumb. వీణె మీటు *To strike* the strings of the *Veena,* or Indian lute. రూపాయిమీటు *To toss up* a rupee. గోళ్లుమీటు *To fillip* the nails of each finger, as from listlessness. s. n. 1. A fillip. 2. aggrandizement.

T. మీఁద or మీఁదను postpos. 1. Upon, on, over, above. 2. against. 3. of, respecting, regarding. 4. after, beyond. 5. in. 6. by,

మీది
1 [illegible]
2 మీసకట్టు n: s: the whisker-place, i.e. the upper lip
3 మీసరం and మైసరం are evidently equivalent. మీ and మై being up- Feat, prank, elegance-

ముంగిలి
131

by means of. 7. at. 8. with. మధ్యాహ్నం మీద నేను వస్తాను I shall come *after* mid-day. ఇక మీద *In* future. ఉపాయం మీద ఆపని చేయవలెను This affair must be effected *by* stratagem. యీపని ఆలస్యం మీద కావలశినది This must be done *at* leisure. నేను వానిమీద జగడానికి పోయినాను I went to quarrel *with* him.

T. మీది adj. Upper; being above.

T. మీదు s. n. 1. Top, or head. 2. futurity. 3. any thing, particularly money, tied up in a knot, and vowed to be presented at a future period to some deity.

S. మీనము or మీను s. n. 1. A fish. 2. the sign *Pisces* in the zodiac. The second word makes in the nom. plu. either మీనులు, or మీలు.

T. మీనవల్లంకిపిట్ట s. n. A quail.

S. మీనాక్షి s. n. (from s. మీన *a fish*, and s. అక్షి *the eye.*) 1. The daughter of *Cubera*. 2. the goddess of *Madura*, in the Indian peninsula. 3. a common Hindoo appellation.

S. మీమాంస s. n. One of the philosophical systems of the *Hindoos*, or rather a two-fold system, the two parts of which form two of the six *Dursanas*, or schools of philosophy; the first part, the *Poorva mimamsa* or *mimamsa* simply, originates with the *Moonee Jaimini* and illustrates the *Curmacanda* of the Vedas, or the practical part (the ritual) of religion, and devotion, including also moral and legal obligations. The second part, or *oottera mimamsa*, ascribed to *Vyasa*, is the same as the *Vadanta*, founded on the *jnana canda*, or the theological portion of the *Vedas*, and treating of the spiritual worship of the Supreme Being, or soul of the universe.

T. మీరు v. a. To exceed, or transgress. v. n. To be haughty. This word is also the plural of the pronoun నీవు *Thou*.

T. మీసము s. n. A mustachoe, or whisker. It is generally used in the plural మీసాలు. —2

T. మీసరము s. n. Excellence. adj. 1. Excellent. 2. proud. —3

T. ము adj. numeral. Three. This is a contraction of మూడు *three* q. v., and is used in composition only, being prefixed to the word with which it is joined, which then doubles the first consonant; thus, మూడు and జగము *the world*, make ముజ్జగములు *the three worlds*. ముచ్చవలము Three eighths of a pagoda, &c. —1

T. ముంగర s. n. A nose ring, worn by Indian women.

T. ముంగల adv. In front, opposite. ముంగలి adj. Opposite, fronting.

T. ముంగాముబీరె s. n. A particular kind of silken female garment.

T. ముంగామురుకులు s. n. plu. A kind of golden bracelets.

T. ముంగి or ముంగిస s. n. The mungoose. *Viverra ichneumon*.

T. ముంగిలి s. n. making in the inflex. sing. ముంగిటి and in the nom. plural ముంగిళ్లు

The court yard, enclosed within a native house.

T. ముంగుఱులు s. n. plu. Curls, or ringlets, of hair.

T. & S. ముంగోపి adj. (from T. మును *before*, and S. కోపము *anger.*) Hot-headed, or hasty.

T. ముంచికొను or ముంచుకొను v. a. 1. To surround. 2. to cover, as applied to heaps of insects, flies, &c. collecting upon any thing. 3. to take out, or draw up, any liquid. 4. to dip, as a pen in ink, &c.

T. ముంచు v. a. To dip, immerse, or sink under any liquid. Figuratively, to ruin; to vex, or annoy.

S. ముంజిము s. n. A sort of grass, from the fibres of which a string is made, of which the triple thread worn by the bramin should be prepared. *Saccharum munja.* ముంజికేశుఁడు s. n. A name of *Vishnoo*, as having this sort of grass for hair.

T. ముంజూరు s. n. The eaves of a house.

T. ముంజె s. n. The unripe kernel of the palmyra fruit, so long as it is soft, and edible.

T. ముంజెయ్యి s. n. (from T. మును *before*, and T. చెయ్యి *the hand.*) The wrist.

TUD. ముండ s. n. (from S ముండము q. v.) 1. A widow. 2. a whore. ముండమోయు 1. To become a widow. 2. to be ruined. ముండమోయించు 1. To make any married female a widow. 2. to ruin. ముండమోపి s. n. A widow. This word seems a sanscrit derivative, from the Hindoo widow being bound to *shave* her head, in token of mourning.

S. ముండచేణుఁడు s. n. A wrestler.

S. ముండనము s. n. Shaving, shearing, cutting.

S. ముండము or ముండితము adj. Shaved, bald, having no hair on the head.

S. ముండి s. n. A barber. 2

T. ముంత s. n. 1. A small earthen pot, or pitcher. 2. *vide* మూన.

T. ముంతమామిడి s. n. The cushoo nut tree. *Anacardium occidentale.*

T. ముందఱ s. n. making in the inflex. sing. ముందఱి or ముందటి 1. The front. 2. former or past time. 3. futurity. adv. 1. Before, in front. 2. first, in the first instance. 3. formerly, previously. 4. hereafter, in future. ముందఱి or ముందటి adj. 1. Fronting, opposite. 2. former, previous, past. 3. future. As this word implies both *past* and *future* time, it's precise meaning is to be found by reference to the context, and chiefly to the tense of the verb. ముందఱికివచ్చు lit. to come in front. To be promoted.

T. ముందు s. n. adv. and adj. *vide* ముందఱ. 1
ముందువెనక Fore and aft; forewards and backwards; past and future.

S. ముకుందము s. n. One of *Cubera's nithis*, or divine treasures.

S. ముకుందుఁడు s. n. A name of *Vishnoo.*

S. ముకుటము s. n. A crest, diadem, or tiara.

S. ముకురము s. n. A mirror.

1 ముందు # ముందువెళ్లు Go on ముందు చదువు Read on నీ ముందు చదువులు your future reading. The past & future senses of this word, like [illegible] kul in Hindustani must be gathered from the sense, where there is one.

2 ముంతతికర or ముంతడి # see in జీడితిరవము B. Wilson does not give the Latin name, and Keynes Latin (in G's ms) is illegible.

ముఖము 133

ముకుళము
1. no – ముకుళితి is not an opening, but a closing bud – and in Tara 4,73.
ముకుళితతానం is a "dying fall" in music
2 here ముఖము literally means persona (per-sonatus = facies).
3 ముక్కిడి రోగం caries of the bones of the nose ముక్కిడివాడు Noseless Thus in the Rama Linga Satacam . ముక్కిడి తొత్తుకు ముత్యెంపు నత్తేల

1 – S. ముకుళము s. n. An ~~opening~~ bud. ముకుళించు To shut, or close up, as a bud.

T. ముక్క s. n. A piece, portion, fragment, or part.

T. ముక్కంటి s. n. A name of *Siva;* as having three eyes.

T. ముక్కర s. n. A nose ring, or ornament, worn by Indian females.

T. ముక్కాకలదేరు v. n. To be clever, or experienced. lit. to be thrice heated.

T. ముక్కాలు s. n. Three quarters of any whole.

T. ముక్కిటి adj. Noseless; wanting the nose.

3 – T. ముక్కిడి s. n. An epidemic disease. adj. *vide* ముక్కిటి.

T. ముక్కు s. n. 1. The nose, bill, or beak. 2. the end, or point. v. a. To strain in easing nature. v. n. To become spoiled, or damaged. ముక్కుకుట్టు To perforate the nose. ముక్కుచీదు To blow the nose. ముక్కుదూలము The bridge of the nose. ముక్కురంధ్రాలు The nostrils. ముక్కుపొడి Snuff. చేనుముక్కు The nipple of a female's breast.

T. ముక్కుటుపుపంచె s. n. A peculiar kind of silken garment.

T. ముక్కులు s. n. plu. Very small broken rice.

T. ముక్కుస s. n. A measure of capacity, equal to three fourths of the *Toom,* the largest Teloogoo measure of capacity.

S. ముక్తము &c. adj. 1. Released, liberated, loosed, let go. 2. liberated from corporal existence. 3. discharged, loosed as a weapon. ముక్తకంచుకము A snake that has cast his slough.

G. ముక్తసరి adj. (from A. مختصر) Abbreviated, abridged, brief.

S. ముక్తాఫలము s. n. A pearl. ముక్తావళి s. n. (from s. ఆవళి *a line or row.*) A pearl necklace. ముక్తాస్ఫోటము (from s. స్ఫుట *to burst.*) A pearl oyster.

S. ముక్తి s. n. Final beatitude, the delivery of the soul from the body, and exemption from further transmigration; the absorption of the emancipated spirit into it's great primary source; identification with God.

G. ముఖమాల్ s. n. (from A. مخمل) Velvet.

S. ముఖము s. n. 1. The mouth. 2. the face, or countenance. 3. the entrance to a house. 4. commencement. 5. a means, an expedient. adj. 1. First, initial. 2. chief, pre-eminent, principal. 3. urgent. ముఖజుఁడు s. n. A bramin, as *born from the mouth* of *Brumha.* ముఖభూషణము lit. the ornament of the mouth. The beetle leaf, eaten with areca nut, lime, &c., which gives the mouth a deep red tinge. వెఱ్ఱిముఖము A foolish, or ignorant, *creature.* — 2 ముఖకళ The appearance of the countenance. ముఖవచనము Word of mouth; *verbal,* in contradistinction to *written* communication. ముఖప్రీతి or ముఖమాటము s. n. Complaisance. ముఖద్వారము s. n. The mouth of a river. ముఖముచిట్లించు To frown. ముఖమిచ్చివిను To listen attentively. lit. having given the face. తూర్పుముఖముగా

See additions in page 613.

ముఖరము

Towards the east. ముఖాముఖి Face to face.

s. ముఖరము &c. adj. Foul mouthed; speaking harshly, or scurrilously.

8.8 — s. ముఖాంతరము or ముఖాంతరముగా adv. By means of, through.

G. ముఖాబిలా s. n. (from A. مقابله) Comparison, collation, confronting.

9.7 — s. ముఖ్యము &c. adj. 1. Chief, primary, principal. 2. urgent.

TUD. ముగము s. n. (from s. ముఖ.) The face.

T. ముగియు v. n. To be finished, ended, or terminated. ముగించు v. a. To finish, end, or terminate. ముగింపు s. n. End, conclusion.

T. ముగురు or ముగ్గురు numeral. Three persons. This is the masc. and fem. form of మూడు *three* q. v.

T. ముగ్గు s. n. Flour, or powder, of any kind, used by Hindoos in ornamenting the floor of the house. v. n. 1. To ripen. 2. to be spoilt, or damaged.

s. ముగ్ధ or ముగుద s. n. A stupid, ignorant, foolish, or simple female.

s. ముగ్ధము adj. Beautiful, handsome.

X1.5.2 — T. ముచ్చట s. n. 1. Conversation, conference, discourse. 2. an expression. 3. a circumstance. 4. beauty. 5. childish play. adj. Beautiful, elegant, handsome, fair. ముచ్చటపడు To feel a strong inclination, or desire, for any thing.

3.7 — T. ముచ్చిలితనము s. n. Perturbation, sorrow, grief.

G. ముచ్చిలికా s. n. (from Turkish or H. مچلکا) A penal agreement in writing.

T. ముచ్చిలిగుంట s. n. The back of the neck.

T. ముచ్చిలు or ముచ్చిలించు v. a. To steal.

T. ముచ్చు s. n. A thief, or robber. adj. Deceitful. — 4

T. ముచ్చె adj. Of or belonging to the *Moochee* cast, who are generally painters, trunk-makers, saddle-makers, paper cutters, &c. s. n. generally used in the plural, ముచ్చెలు Shoes. ముచ్చెవాఁడు s. n. A *moochee* man. ముచ్చెబంగారు Gold-beaters leaf.

G. ముజరా s. n. (from A. مجرا) 1. Remission, deduction. 2. a visit.

T. ముటాలు s. n. Lumps of dried dung, used for fuel.

T. ముట్టడి s. n. 1. A siege, or blockade. 2. surrounding, environing, encompassing. ముట్టడివేయు To besiege.

T. ముట్టికాళ్లువేసుకొను v. n. To kneel down.

T. ముట్టు v. a. 1. To touch. 2. to arrive at, to reach. 3. to bite as applied to snakes only. v. n. To be received; obtained, or paid. s. n. The menses. adj. Menstruous. ముట్టవు v. n. To be menstruous. ముట్లచేవిశ A room separate from the house, to which females retire when menstruous. ముట్టించు v. caus. 1. To cause to touch. 2. to cause to arrive, or reach; to deliver. v. a. 1. To give; to pay. 2. to kindle, or light. ముట్టుకొను v. comp. To touch. కొరముట్టు or పనిముట్టు s. n. Tools, implements, materials. — 6

134 | ముట్టు

1 ముచ్చికొను To sneak or crouch. Suca: 2.288. [illegible Telugu quotation] ॥

2 ముచ్చట easy talk; chitchat. In Dwi Sar 564 it means News Tidings intelligence Town talk Buz Rumour

3 ముచ్చటలాడు or -టలాడు Sar Dwi 558 [illegible Telugu] he is fond of it

4 కొనముచ్చు a cannibal – a flesh eating wretch, carnivorous గొర్రెముచ్చు ..x

5 ముచ్చట confabulation garrire nugas. Tattle, chatting, waggery, trifles Small talk

6 ముట్టు to break out, as sweat or the menses [illegible Telugu]

7 ముఖ్యం # At the close of a speech [illegible Telugu] ముఖ్యం is This is the state of the case, or "Ye have what I advise" (Paradise Lost 2.283) ముఖ్యముగా In fact, Indeed. = ముఖ్యముగ At least. At any rate. After all: Just. By all means ...12

8 ముఖాంతరం compare [illegible], గ్రంథాంతరం, a MEANS

9 అదిముఖ్యం this is a great point ముఖ్యముగా for the most part ..15

x..4 a Sheepstealer (This occurred in business as a family name. 1831) [illegible] ముచ్చు a wretch ..16

x1. ముచ్చట also means occurrences, matter, thing Recitative in music, or some other technical phrase in it Perhaps A variation. No. It is the "colloquy" or con– :.13

12..7 అదియక్కడపెట్టితె ముఖ్యం you had better put that here ముఖ్యులు Great men ము..14

13.. -versational prose intermixed in an amorous play

14..12 [illegible Telugu] the bulk of the work, the greater portion, for the most part. ముఖ్యముగా Certainly (I admit &c)

15 ముఖ్యమేమంటే To tell you the truth – In fact In the first place

16..x that preys upon your vitals

ముత్తైదు

1. So in Ratnávalí Par, 4. 137 From ము (మూడు three) and ఐదువ which is explained Happy Fortunate.. Thrice blest -- the plain meaning however, is A Gossip or cummer (kimmer) - and probably ము stands for ముందు q.d ముందుగా [illegible] one already a wife [illegible] (స్త్రీ) ... Gossip, good woman. honest woman, goody.

2 ముడిపడలేదు Dasav. 7. 312 - see note To object or hesitate

See Additions in p. 614

T. ముక్కు s. n. 1. The beak, or bill, of birds. 2. the snout of the hog. 3. the kernel of a nut; a fruit stone.

T. ముడతలు s. n. plu. 1. Wrinkles. 2. knots in spinning, or twisting. 3. crumpling of paper, &c.

T. ముడి or ముడియు s. n. A knot. ముడికాళ్ల adj. Knock-kneed; having the knees touching each other. ముడివిడుపు s. n. lit. a knot-opener. A pick pocket. ముడివడు v. n. 1. To be tied in a knot. 2. to succeed. బొమలుముడిపెట్టు To knit the eye-brows.

T. ముడిజొన్నలు s. n. plu. The great millet, or *Holcus saccharatus*, in it's husk

2 — T. ముడిబట్ట s. n. A plain cloth, without any border.

T. ముడుగు v. n. *vide* మునుంగు.

T. ముడుచు v. a. 1. To tie up in a knot, or bundle. 2. to dress or ornament one's-self, with flowers. 3. to bend, as applied to any member of the body. ముడుచుకొను v. comp. 1. To tie in a bundle, or knot, for one's own use. 2. to dress one's-self with flowers. 3. to bend one's own limbs. 4. to shrink, shrivel, or close up. ముడుపు or ముడ్పు s. n. 1. A bundle of money, jewels, &c. 2. ornamenting one's-self with flowers.

T. ముడుసు s. n. A bone.

T. ముడేకము s. n. A coin, of the value of ten cash.

T. ముడ్డి s. n. 1. The buttock. 2. the anus

ముడ్డిపూస s. n. The end, or last joint of the back bone.

T. ముణకరాములు s. n. plu. Trouble, annoyance.

T. మునుంగు v. n. 1. To sink. 2. to be drowned. 3. to dive. మునుగుకొను v. comp. To lie bent up, within a narrow space. వాండుఅప్పులతో మునింగినాడు lit. he is sunk by debt. He is over head and ears in debt. మునింగించు v. a. To immerse, or cause to sink; to drown another.

T. మునుచు v. a. *vide* ముడుచు.

G. ముతసద్దీ s. n. (from A. متصدي) A writer, accountant, or clerk.

T. ముతుక or ముతక adj. 1. Coarse. 2. opprobrious, abusive.

T. ముత్తవ or ముత్తవతల్లి s. n. 1. A grand mother. 2. a great grand mother. 3. an old woman. The first word only is used in this last sense.

T. ముత్తాత s. n. A great grand father.

T. ముత్తికె s. n. *vide* ముట్టడి.

T. ముత్తిరాచవాండ్లు or ముత్తిరాజులు s. n. plu. The cast of *Mooterazoos*, one of the Teloogoo subdivisions of the *Soodras*.

TUD. ముత్తెము - ముత్తియము or ముత్యము s. n. (from s. ముక్తా) A pearl. ముత్తెపుచిప్ప A pearl oyster shell; mother of pearl.

T. ముత్తైద or ముత్తైదువ s. n. A woman whose husband is alive. — 1

T. ముత్తోపు s. n. 1. *Suruswatee*, the goddess of learning. 2, a grandmother.

ముత్యాలమ్మ

T. ముత్యాలమ్మ s. n. The name of a certain village goddess.

T. ముది adj. Old, ancient. ముదితనము or ముదిమి s. n. Age, decrepitude. ముదియు v. n. To grow old. ముదుకఁడు s. n. An old man. ముదుక s. n. An old person.

S. ముదిరము s. n. A cloud.

T. ముదుగు s. n. 1. Coarseness. 2. opprobrious or abusive language. adj. 1. Coarse. 2. opprobrious, abusive.

T. ముదురు v. n. 1. To be mature; to arrive at the period of full growth, or maturity. 2. to increase. s. n. Maturity; full growth, or age. adj. 1. Mature; fully grown. 2. old, relatively only with others. ముదుర క్షరములు Matured or settled hand writing.

T. ముదుసరి or ముదుసలి s. n. An old person. adj. Old. *vide* ముసలి. ముదుసలితనము s. n. Old age.

S. ముద్గములు s. n. plu. *vide* పెసలు.

S. ముద్గరము s. n. A mallet; a mace, or weapon formed like a carpenter's hammer.

S. ముద్గలము s. n. A hammer.

TUD. ముద్ద or ముద్దరాలు s. n. *vide* ముగ్ధ.

T. ముద్ద s. n. A lump, an unshapen mass. ముద్దకవ్వము A peculiar churning staff, with a lump of wood at the point. ముద్దపప్పు A sort of pease pudding. lit. a lump, or mass, of split pulse.

T. ముద్దకమ్మరవాండ్లు s. n. plu. The cast collectively, who smelt iron.

T. ముద్దకొలిమి s. n. A forge for smelting iron.

G. ముద్దాయి or ముద్దాయిదారు s. n. (from A. مدعي *a plaintiff,*) A defendant at law. The term దాయి (A. داعي) is used to denote a plaintiff; and this word, which also in the original has the same signification, in Teloogoo is used to denote *the defendant.*

T. ముద్ది s. n. 1. Calamity, misfortune. 2. peril, danger.

T. ముద్దియ s. n. A woman.

T. ముద్దు s. n. 1. A kiss. 2. affection or kindness, especially towards children. 3. joy. adj. 1. Dear, affectionate, kind. 1
2. handsome, delicate. 3. joyful. ముందుటుంగరము s. n. A ring, worn for ornament, on the little finger. ముద్దుపెట్టుకొను or ముద్దాడు v. a. To kiss. ముద్దిచ్చు or ముద్దుపెట్టు To give a kiss. ముద్దువచ్చు v. n. 1. To be delighted. 2. to be 2
handsome; as వాణ్ణిచూస్తేనాకుముద్దువస్తుంది When I see him, I am quite delighted. వాఁడుముద్దువస్తాడు He is very handsome. ముద్దులుమూటగట్టు To be exceedingly beautiful. lit. to tie a load of kisses.

TUD. ముద్దుఁడు s. n. (from s. ముగ్ధ) An idiot.

T. ముద్దులగుమ్మ s. n. (from T. ముద్దులు *kisses,* and T. గుమ్మ q. v.) A woman; as if *a string of kisses.*

S. ముద్ర s. n. 1. A seal, or signet. 2. the impression of a seal; a stamp, or print. ముద్రించు or ముద్రవేయు To seal. ము

27

136 ముద్ర

1 ముద్దు # agreeable – see excellent instance Rad[illegible] 1. 21 In Radha 1. 69 as a substantive, i.e. fondling, toying, petty ways. where the comment shews that this word is equivalent to [illegible] See also excellent instance in Bhadra Parin 3. 29 [illegible] ... Affection, love [illegible] I have set my heart upon it.. 3
2 From [illegible], to TAKE [illegible] is to take a kiss but [illegible] To give one
3..1 ముద్దుపేరు a familiar name. [illegible] I am very fond of this – I doat upon it.

ముద్రిక
1 ముని See on which Warren, p 371 says "a supernatural being to whom the sciences were revealed." & see his note on Rishi p.380

ముప్పావు 137

ద్ర-పలక or కోల s. n. A wooden stamp, for sealing heaps of corn, &c. ముద్రమనిషి s. n. A person who seals heaps of corn, &c. ముద్రకర్త s. n. A man entrusted by a *Gooroo,* or other high priest, with his seal, and deputed by him to settle disputes of cast, &c. ముద్రతీసివేయు To unseal; to open a seal.

s. ముద్రిక s. n. A ring on which characters are engraved.

T. మునక s. n. An immersion, or plunge.

s. ముని s. n. A holy sage, or saint; a pious and learned person, endowed with more or less of divine nature, or having attained it by rigid abstraction and mortification; the title is applied to *Rishis,* to the *Brumhadicas,* and to a great number of persons distinguished for their writings, considered as inspired, such as *Panini, Vyasa,* &c.

T. ముని s. n. 1. The end, or point. 2. the beginning, or commencement. మునిపల్లు The point of the tooth. మునిమాపు The commencement of the evening. మునికోల s. n. A goad.

T. మునిమనమఁడు s. n. 1. A great grand son. 2. the male of the fourth generation, in lineal descent.

T. మునిమనమరాలు s. n. 1. A great grand daughter. 2. the female of the fourth generation, in lineal descent.

T. మునియేఁడు s. n. The year before last.

G. మునిషీ s. n. (from A. منشي) A *moonshee,* or teacher of any language.

s. మునీశ్వరుఁడు s. n. *vide* s. ముని.

T. మును adj. Former. adv. Formerly. In this last sense, it is sometimes written మున్ను.

T. మునుకొని adv. 1. Before, in front, first. 2. in former times, previously.

T. మునుఁగు v. n. *vide* మునుఁగు.

T. మునుగుచెట్టు - మునుగచెట్టు or మునగచెట్టు s. n. The plant termed *Hyperanthera moringa.*

T. మునుపటి adj. Former.

T. మునుపు s. n. making in the inflex. sing. మునుపటి, Former times. adv. Formerly, before.

T. మునుము s. n. 1. A field of grain, of which part has been cut. 2. the front, or van, of an army. 3. any thing opposite.

T. మున్నీరు s. n. (from T. మును *former,* and T. నీరు *water.*) making in the inflex. sing. మున్నీటి The sea. మున్నీటిచిచ్చు Submarine fire; a being consisting of flame, but with a mare's head, sprung from the thighs of *Oorva,* and received by Ocean.

T. మున్నూఱు a numeral adj. & sub. (from T. ము *three,* and T. నూఱు *a hundred.*) making in the inflex. sing. మున్నూటికి Three hundred.

T. ముప్పది adj. (from T. ము *three,* and T. పది *ten.*) Thirty.

T. ముప్పాతిక s. n. A three quarter part, of any whole.

T. ముప్పావు s. n. Three quarters of the coin termed a *pagoda,* or of the weight or measure termed *a seer.*

Copied fair at Walton 5 Oct 1835

T. ముప్పిరి s. n. Three twists. adj. Thrice twisted. ముప్పిరిగొను v. n. Three passions, or affections of the mind, to be felt simultaneously.

T. ముప్పు s. n. 1. Old age. 2. deceit, fraud. 3. misfortune.

S. ముప్పై or ముప్ఫై numeral. Thirty.

T. ముబ్బడి or ముమ్మడి s. n. Three fold. adj. Treble. ముమ్మడించు To multiply by three.

T. ముమ్మనమడు s. n. *vide* మునిమనమడు.

T. ముమ్మరము s. n. Vehemence, excess, violence; especially of pain, or disease. ముమ్మరించు To grow vehement, excessive, or violent; especially as applied to disease or pain.

T. ముమ్మాఱు s. n. making in the inflex. sing. ముమ్మాటి Three times. adv. Thrice.

T. ముమ్మొనవాలు s. n. lit. the instrument with three points. A trident.

11 — T. ముయ్యు v. a. *vide* మూయు.

S. మురజము s. n. A small drum, or tabor.

T. మురమురలాడు v. n. To evince anger.

S. మురళి s. n. A flute, pipe, or flageolet.

S. మురారి s. n. A name of *Vishnoo*; as the enemy of the demon *Moora*, whom he destroyed.

T. మురికి s. n. Filth, dirt, nastiness. adj. Dirty, soiled, unclean.

6.6 — T. మురిపెము or మురువు s. n. Exultation, joy, gladness. మురియు v. n. 1. To exult, or rejoice. 2. to evince a strong desire.

9 — T. మురుగు v. n. To putrify; to become rotten, or putrid.

s. n. 1. A bracelet. 2. an ornament worn on the tip of the ear.

T. మురువు s. n. Beauty. adj. Beautiful. — X

T. ముఱిముఱి adj. Very little, inconsiderable; as, ముఱిముఱిచీకటి Inconsiderable darkness.

T. ముఱు s. n. A piece, or bit. ముఱియు v. a. To cut into pieces, or bits. — 12

T. ముఱ్ఱు or ముఱ్ఱుపాలు s. n. Milk for the first seven days after birth.

T. ములగచెట్టు s. n. The citron leaved Morinda, or *Morinda citrifolia*, from the root of which a red dye is obtained. X

T. ములికి or ముల్కి s. n. 1. An arrow. 2. the point of an arrow. 2

T. ముల్లంగిగడ్డ s. n. The radish, or *Raphanus sativus*. 5, 13

T. ముల్లు or ములు s. n. making in the inflex. sing. ముంటి, and in the nom. plu. ముండ్లు 1. A thorn. 2. a spur. adj. Thorny, prickly. ములుకోల s. n. (from T. కోల a staff.) A goad. ముండ్లపంది The porcupine. ముల్లు - గుచ్చుకొను or నాటు A thorn to pierce, or prick. — 16

T. ముల్లె s. n. 1. A bag, or bundle, of money, or jewels. 2. property in general.

T. ముష్కోడె ~~s. n.~~ A bullock in training. } 7.14

T. మువ్వలు s. n. plu. A kind of foot ornament.

T. మువ్వురు numeral. *vide* ముగురు.

S. ముషితము &c. adj. Stolen, robbed.

S. ముష్కము s. n. 1. The scrotum. 2. ~~the testicle.~~ — 18

1 ముయ్యంచు three edged (grass) Vish 8.257

2 ములికి point Vesh 8.258

3 ముయ్యాకు Three leaved - ముయ్యాకుపొన్న what? see under పొన్న

4.. ములక... తెల్లములక "Solanum Indicum," Heyne adding the Sansc. term బృహతి. This W. spells వృహతి q.v. – The "నేలములక, says Heyne is Solanum Jacquini – There are various species of Nightshade, vide the Encycl: in "Sol:" See on వాకుడు and కంటకారి

5 ములుకు see ములికి

6 మురియు # to rejoice in hope Sar Dwi 376

7 మువ్వలు Radswa 4.40 muvval (andiyalu,) bells (and bracelets) for the feet; such as dancing girls & parrots wear – Radica Jana 1.98 – See 14

8 ములుము. There are 2 kinds of baghayat – dry cultivation – one, named mulumu (Hind?) of which the produce is in grain of several kinds. The other, called జరీబు, or zarib, is different; being, tobacco, chillies, betel &c &c of which the product is not in grain. This is subdivided into ఆకుతోట &c &c

9 మురగపొలం or ఊరిమురగపొలం land enriched by the putrid drains from a village.

X మురువు # Radsant 1. 83 & Bhanumad Vijayam 1.172 it means Agreeableness, comeliness, handsomeness grace muruvu haruvu

X1 ముల్లుబొంప) Vierbha 1. 22.

12 ముఱిసిపోవు to go to pieces, drop to bits. Dasav. IV. 204

13 ములుచు (or) ములుచిపోవు To flout, scorn, disregard

14 hence మువ్వకోడె a bullock taught to dance with these మువ్వలు bells on its legs.

15 ముల్లాడించుట (from ముల్లు a small chisel & ఆడు ఆడించు to apply)

16 ముల్లు a prick is also a small chisel

17 see మురియుట

18 ముష్కం See Amara p. 148 certainly is not the testicle

19 చింతకొమ్మ పట్టులేగాని ములుగకొమ్మ పట్టలేదు I have a strong ground of assurance; my reliance is well placed. (The muluga being as brittle as the tamarind bough is tough.) I trust in an oak, not in a reed.

ముష్కరము

1 ముసుగుపెట్టు to cover Vish 8.23
2 ముస, or rather ముస్తె, # This Heyne & Wilson interprets by "Cyperus rotundus, & by తుంగముస్తె.. Another plant. సముద్ర తుంగముస్తె, he interprets Cyperus Spec: "in Sansc: ఉచ్చితుంగ (which W. omits.) The తెగముండ ముస్తె Heyne & Ainslie says is Solanum Tri-lobatum (in S, అలర్క q.v.) Muste and alarca are evidently the same – See on అలర్క & మందార, and see .. 5
3 మూతి (la gueule) the mouth of a beast. – a contemptuous word for the face or mouth. Lavanya. 8 కుకవి కుంభల మూతి పై కొట్టి – but in verse 114 it means the lid of a box – being an error for మూత?
4 మూగు # Dasav IV. 95 to cover, as flies do the body To follow in a -- 7
5 .. 2 Ainslie 2. p. 427 where he calls అలర్క (or ముండ్ల ముస్తె) Three lobed night-shade.
6 మూగ Vish Pur VIII. 177 silently (viewing) So in Paruj 3.97 మూగనవ్వులు silent-by smiling
7 .. 4 train. Chandr Rek 1.73
8 ముసాబు పట్టింది It is mizzling or drizzling. This is a western word (see Vema 1913) unknown at Masul^m
9 మూకమీదుగా Indiscriminately, pell mell in the lump, without selection మూకమీద పెట్టి తిట్టుట To abuse by imputation, leaving the hearer to make the application

మూన 139

s. ముష్కరము &c. adj. Obstinate, stubborn. s. n. Obstinacy.

s. ముష్టి s. n. (P. مشت) 1. The fist, the clenched hand. 2. the hilt, or handle, of a sword. 3. a handful of grain, given as alms. ముష్టిచేటుడు (مشت زن) A wrestler, boxer

T. ముసరు or ముసురు v. a. To collect, or gather, in a crowd; to settle upon any object, as flies, or insects; to surround.

s. ముసలము s. n. A pestle, particularly a wooden one, used in cleaning rice.

T. ముసలి s. n. An old person. adj. Old, aged. ముసలితనము Old age.

s. ముసలి s. n. 1. A name of *Balarama*, the elder brother of *Krishna*. 2. a house lizard.

1 T. ముసుకు or ముసుంగు s. n. 1. A veil. 2. a cover of cloth. ముసుకుపడు v. n. To be veiled, or covered.

T. ముసురు s. n. A constant or continued rain. v. a. *vide* ముసరు.

2 G. ముస్తాజెరు s. n. (from A. مستاجر) A renter, or farmer.

G. ముస్తాదు adj. (from A. مستعد) Prepared, ready.

2 s. ముహూర్తము s. n. 1. A division of time, the thirtieth part of the day and night, or an hour of forty-eight minutes. 2. a period selected, and fixed, for any auspicious ceremony; as for a marriage, &c.

9 T. మూక s. n. 1. An army. 2. a multitude, concourse, or assembly.

s. మూకు s. n. A dumb person.

T. మూకుడు s. n. making in the inflex. sing. మూకుటి An earthen plate, used for covering pots.

TUD. మూగ s. n. (from s. మూక) Dumbness. adj. Dumb. 6 Vish 8. 177

T. మూగు v. a. *vide* ముసరు. 4

T. మూచూచు v. a. To smell, by applying to the nose.

T. మూట s. n. A bundle, parcel, or package; a load carried by a man; a bale.

T. మూటము s. n. A lump of dried dung, used as fuel.

T. మూడు numeral adj. or sub., making in the inflex. sing. మూటి, or మూడింటి Three. v. n. 1. To be ended, or terminated; as వానికిఆయుష్షుమూడింది His life is ended. 2. to happen, or occur; as చేటుమూడు lit. ruin to occur. To be ruined, or destroyed.

s. మూఢము &c. adj. Foolish, ignorant. మూఢత్వము s. n. Ignorance.

T. మూంత s. n. (from T. మూయు q. v.) 1. A cover, or top, for shutting, or closing up, that on which it is placed. 2. shutting, closing, or covering. మూంతపడు To be shut. చెవులుమూంతపడు lit. the ears to be shut. To be in a state of insensibility.

T. మూతబల్ల s. n. A plank at the point of a shelving roof, to cover, or conceal, the beams which support it.

T. మూతి s. n. The mouth. 3

s. మూత్రము s. n. Urine. మూత్రించు v. a. To urine, to make water.

T. మూదలించు v. a. To remind, to caution.

T. మూన s. n. The chaff of castor oil seeds.

Transcribed fair at Walton in Staffordshire 5 Oct 1835

5 April 1832

మూపు

1 మూరాడి Vish 8. 413.

మూల

140

T. మూపు s. n. The upper part of the back.

T. మూపురము s. n. The hump which Indian cattle have on the shoulders.

T. మూయు v. a. 1. To shut, or close. 2. to cover. 3. to spit. మూయించు v. caus. To cause to shut, &c. మూసుకొను v. comp. To shut, &c., for one's own use, or benefit, or any member of one's own body. v. n. To shut of itself. కండ్లుమూసుకొను lit. to shut the eyes. To die. నోరుమూసుకొను To hold one's tongue, to be silent. lit. to shut the mouth.

T. మూర s. n. A cubit, the measure from the point of the elbow, to the extremity of the fingers.

1 T. మూర్కొను v. a. To smell, by application to the nose.

S. మూర్ఖము &c. adj. 1. Foolish, ignorant, stupid, idiotic. 2. obstinate.

S. మూర్ఖు s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person.

S. మూర్ఛ s. n. A swoon, or faint. మూర్ఛిల్లు v. n. To swoon or faint. మూర్ఛరోగము The epilepsy. మూర్ఛపోవు To swoon away. మూర్ఛ తెలియు To recover from a swoon.

S. మూర్ఛన s. n. 1. Fainting, syncope, swooning. 2. a tone or semitone, as placed in it's scale; the seventh part of a *Grama*, or scale.

TUD. మూర్తము s. n. *vide* ముహూర్తము.

S. మూర్తము adj. 1. Fainting, fainted, losing sense or consciousness. 2. solid, material, endowed with form or shape.

S. మూర్తి s. n. 1. Matter, substance, solidity. 2. the body. 3. figure, form, body in general, or any definite shape, or image. తమమూర్తీమంతముచేత By your gracious auspices. lit. by your possession of form. త్రిమూర్తులు The personification of the Hindoo trinity.

S. మూర్తిమత్తు adj. Material, substantial, hard, solid, having shape, or substance.

S. మూర్ధము s. n. The head. మూర్ధజములు s. n. plu. (from s. జ *born.*) The hair of the head. మూర్ధాభిషిక్తుడు s. n. (from s. అభిషిక్త *sprinkled, anointed.*) 1. A man of the second pure Hindoo tribe; the *Chutriya*, or soldier; one of the military class. 2. a king, a prince. 3. a chief minister, a counsellor of state. Hindoo kings were consecrated by having poured on their heads, while seated on a throne prepared for the purpose, water from some sacred stream, mixed with honey, clarified butter, and spirituous liquor, as well as two sorts of grass, and the sprouts of corn. The term applies to the *Chutriya* as identified with the king, the duties of royalty belonging especially to the military cast.

S. మూర్ధావసిక్తుడు s. n. A man of a mixed class, sprung from a bramin, and a female of the second or *Chutriya* tribe; the principal of the mixed races, and soldier by profession.

T. మూల s. n. 1. A point of the compass; a quarter, or direction. 2. a corner. 3.

Transcribed at Walton 10 Oct 1835

6

a braid, or tress, of a female's hair. 4. a retreat. 5. a herd of loaded cattle. 6. a heap of the loads of cattle.

s. మూల s. n. The nineteenth of the lunar mansions.

s. మూలకము s. n. The radish, or *Raphanus sativus.*

s. మూలము s. n. 1. A root; the root of a tree. 2. origin, commencement. 3. capital, principal. 4. the original text of any work, as opposed to the *Teeca*, or comment. 5. means. 6. cause. adj. Main, principal, original. మూలముగా adv. By means of, through. మూలము-మూలవ్యాధి or మూలరంక s. n. The disease termed the piles. మూలధనము s. n. (from s. ధన *wealth.*) Capital, principal, stock.

T. మూలుగు v. n. To groan, to moan, to make any noise from pain. s. n. A groan, or moan.

s. మూల్యము s. n. 1. Price. 2. wages, hire.

T. మూళి s. n. Maim, or defect. adj. Maimed, broken, cut off.

T. మూవ s. n. Dumbness. adj. Dumb. *vide* మూగ.

s. మూష or మూస s. n. 1. A crucible. 2. a mould.

s. మూషకము s. n. A rat, or mouse.

s. మృగము s. n. 1. An animal in general. 2. a deer, or antelope. మృగతృష్ణ s. n. (from s. తృష్ణా *thirst.*) Vapour, appearing at a distance like a sheet of water, and deceiving deer. మృగదంశకము s. n. (from s. దంశక *who bites.*) A dog. మృగధూర్తకము s. n. (from s. ధూర్తక *a cheat.*) A jackal, as luring his prey. మృగనాభి s. n. (from s. నాభి *the navel.* A. نافه) Musk, which is formed in a bag attached to the belly of the musk deer, near it's navel. It is also termed మృగమదము. మృగపాళిక s. n. The musk deer. మృగవాహనుఁడు s. n. (from s. వాహన *a vehicle.*) Air, wind; the deity presiding over which has the antelope as his vehicle. మృగాంకుఁడు s. n. (from s. అంక *a mark*, or *symbol.*) The moon, the dark parts of which are considered by the Hindoos to resemble the antelope. మృగాదనము s. n. (from s. అదన *eating.*) 1. A hyena. 2. a leopard. మృగాక్షి s. n. (from s. అక్షి *the eye.*) A woman with eyes like those of an antelope. మృగేంద్రము s. n. (from s. ఇంద్ర *lord, chief.*) The lion.

s. మృగయ or మృగవ్యము s. n. Chase, hunting. మృగయుఁడు s. n. A hunter, or deer-killer.

s. మృగశిర or మృగశీర్షము s. n. The fifth of the lunar mansions.

s. మృడాని s. n. A name of *Parvatee*, the consort of *Siva.*

s. మృడుఁడు s. n. A name of *Siva.*

s. మృతము &c. adj. Dead, expired, defunct. మృతమవు To die.

s. మృతి s. n. Death, demise. మృతిబొందు To die.

s. మృత్తిక or మృత్తు s. n. Earth, clay, soil.

s. మృత్యువు s. n. Death. మృత్యుప్రసూన

Transcribed in London 15 April 1836

ము s. n. (from s. ప్రసూన *a flower.*) A sugar cane, as dying after flowering. మృత్యుసూతి s. n. (from s. సూతి *bearing, producing.*) A crab, which the Hindoos believe to die after producing it's young. అపమృత్యువు s. n. Untimely death.

s. మృత్స or మృత్స్న s. n. 1. Excellent, or rich, soil. 2. fragrant earth.

s. మృదంగము s. n. A tabor, or small drum.

s. మృదులము or మృదువు adj. Soft, gentle, mild.

s. మృద్వీక s. n. A grape.

s. మృధము s. n. Battle, combat, war.

s. మృణాళము s. n. The film, or fibre, of the lotus stalk.

s. మృష. s. n. An untruth; a falsity, or falsehood.

s. మృష్టము adj. Cleaned, cleansed.

T. మెండు s. n. Abundance, excess. adj. Abundant, excessive.

T. మెంతి s. n. commonly used in the plural మెంతులు Fenugreek. *Trigonella fænum græcum.*

TUD. మెకము or మెగము s. n. *vide* మృగము.

T. మెక్కు v. a. To eat.

T. మెచ్చు or మెచ్చుకొను v. a. To applaud, approve, praise, or commend. The former word also denotes as a s. n. Applause, commendation, approbation. *vide* మెప్పు.

T. మెటికె s. n. The noise arising from cracking the joints of the fingers, &c. మెటికెలువిరుచు To make that noise, by pulling the fingers, &c.

T. మెట్ట s. n. Raised, or high, ground; ground not irrigated artificially.

T. మెట్టు v. a. To trample, to tread. s. n. 1. The step of a stair. 2. a step, or degree. 3. a custom house, or place where toll is levied. 4. the total, the whole. 5. curds with a proportion of water. 6. a stop of the *Veena,* or Hindoo lute. This noun, in it's irregular plural మెట్లు, also denotes Shoes, slippers, or sandals. మెట్టుకు adv. lit. to the step, to the whole. —3 1. At least, at any rate, 2. at last, in the end. —1

T. మెడ s. n. The neck. మెడకొంకులు s. n. plu. The collar bones. మెడపొంపు s. n. The back of the neck. మెడనుకట్టు lit. to tie on the neck. To force, constrain, or oblige. మెడబట్టినూకు To push by the neck. మెడగుడ్డ A neckcloth. మెడనూలు or మెణ్ణూలు lit. neck threads. An ornament suspended from the neck, made of golden threads plaited together.

T. మెతుకు s. n. 1. A grain of boiled rice, —2.4 2. boiled rice collectively.

T. మెతువు adj. Soft, mild.

T. మెత్త s. n. Bedding; any soft stuffed substance.

T. మెత్తగా adv. 1. Softly. 2. slowly.

T. మెత్తన s. n. 1. Softness, meekness, mildness. 2. tardiness, slowness.

T. మెత్తని adj. Soft, meek, mild. 2. slow, tardy.

T. మెత్తు v. a. To smooth a surface, by plas-

Done in London 17 Apr 1836

1 మెట్లు # are the only toe rings worn by men

2 a proverb says - [illegible] - You are seeking for luxuries while you have not bread to eat - A. 4

3 మెట్టుకు # is similar to the phrases I am sure (I am very sorry) I am certain! Certainly. Come - మెట్టుకు [illegible] Of course he is gone. Of course he is gone

4 a bit of food. [illegible] she cant eat a morsel

మెదడు — To move in society, conduct himself, or behave

1 మెలగుట — M. Stri 2.67 (an unrecognized ms) తే॥ శమనో బారిబారి కన్నెరు గ్రమ్మ జుట్టు మెలగి కాకుల గుత్తుల దలగన దుంచుచున్న యు విగాని యువి పాయు దన్న నెట్లు సూతు శె తల్లు వెంమును సుతుల నరకతా ...

2 మెలపుట # This word is not decided on. In Tara 3.118 she sported her lip. seems to be the sense "To use or put to its right use." ib.

3 మెరమట v: a To collide, to touch, be in contact. Tara 3.116 but in II. 85 it is metaphorically, to touch the heart — (The quotation from Bhag X. § XI. verse 32 is an error for నెమరుచుక్)

4 మెరవడి n s Fineness, elegance, blooming beauty — అతని అక్షరం మహా మెరవడిగా వ్రాస్నది — his handwriting is very elegant — So in Bhag. 8.454 మన్మధుని మెరవడి నెరసిన the power (ప్రౌఢిమ) of love shone forth. z. a.

5 మెలవేట # ... Mars says, a western word the same as నెమలు To twist or twirl as a stick in a hole

tering it with mud. s. n. The mud thus used.

T. మెదడు s. n. making in the inflex. sing. మెదటి The brain.

T. మెదలు or మెదులు v. n. 1. To move, or shake. 2. to wander, or go about. రూకలు మెదులు Money to be in hand. మెదిలించు v. a. To move, stir, or put in motion. నోరు మెదిలించు 1. To speak. 2. to be eloquent, clever, or able.

T. మెదుకు s. n. vide మెతుకు.

T. మెదుగు v. n. 1. To be pounded. 2. to be inured to, to be well versed in. 3. to associate with. మెదుపు v. a. 1. To pound, or grind. 2. to inure, to qualify. s. n. Any thing mixed with flour, to thicken it in baking.

T. మెదుపు adj. vide మెతుపు.

T. మెప్పు s. n. Approbation, approval, commendation. మెప్పించు v. caus. To cause to approve, or applaud. మెప్పించుకొను v. caus. comp. To cause to approve, or applaud, one's-self. vide మెచ్చు.

T. మెయి s. n. 1. The body. 2. time, period. postpos. used in books only, By, by means of.

T. మెయికొను v. a. To seize, or take hold of.

T. మెయ్యుఁ v. a. vide మేయు.

T. మెరక s. n. Raised, or high, ground.

T. మెరమెర s. n. 1. Perplexity. 2. doubt, suspicion.

T. మెరమెరలాడు v. n. To feel pain, as the eye when any small substance enters it.

T. మెరవడి s. n. A procession through the streets.

T. మెరికెబియ్యము s. n. Unbroken rice. మెరికెలవంటివాండ్లు s. n. plu. Men perfect, either in body, or mind.

T. మెరియు or మెఱయు v. n. 1. To lighten, as lightning. 2. to glitter, glare, or shine. మెరిబించు v. caus. To cause to lighten, or to shine, &c.

T. మెరుగు s. n. 1. Polish, brilliance, shining, brightness, gleam, lustre. 2. oil. 3. ghee. మెరుగుబెట్టు v. a. To polish. మెరుగుడుపురుగు The fire fly. — 5

T. మెరుపు or మెఱుపు s. n. 1. Lightning. 2. glittering, shining, lustre.

T. మెరుము s. n. Lightning. v. n. To lighten as lightning.

T. మెఱములు s. n. plu. Exhibitions of tumbling.

T. మెలకలు s. n. plu. Tricks, frauds.

T. మెలఁగు or మెలుగు v. n. To associate with. 2. to act according to another's wishes. vide మెలపు. — 1

T. మెలఁత or మెలఁతుక s. n. A woman.

T. మెలపు v. a. 1. To cause to associate with. 2. to cause to act according to another's wishes. s. n. 1. Association with others. 2. conduct, behaviour. 3. cleverness, experience. — 2

T. మెలి or మెలికె s. n. A twist.

T. మెల్ల s. n. A squint, squinting. adj. Squinting. మెల్లకంటి adj. Squint-eyed. s. n. A

crow. మెల్లచూపుచూచు To squint. lit. to look a squinting look.

T. మెల్లన s. n. 1. Slowness. 2. gentleness. మెల్లఁగా or మెల్లిగా adv. 1. Slowly. 2. softly. మెల్లని adj. 1. Slow. 2. gentle.

T. మెల్లా s. n. A hall.

T. మెళుకువ s. n. 1. Wakefulness; watchfulness. 2. an expedient, or stratagem. మెళుకువగల adj. 1. Watchful, on one's guard, careful, cautious. 2. artful, clever. మెళుకువగాఉండు To be watchful, or cautious; to be on one's guard. మెళుకువపడు To be roused.

T. మెసఁగు or మెసవు v. a. To eat.

G. మెహనతు s. n. (from A. محنت) Labour, toil, trouble, exertion, pains, difficulty.

T. మే s. n. The body.

S. మేంధి s. n. Fenugreek. *Trigonella fœnum græcum.*

T. మేక s. n. A goat. మేకదిండి s. n. (from T. తిండి *an eater.*) A wolf. మేకపోతు s. n. A he-goat. మేకరాశి s. n. The sign *Aries,* in the zodiac. మేకసారము s. n. One of the seven primary notes of music. మేకపిల్ల s. n. A kid. పెంటిమేక s. n. A she-goat.

G. మేకు s. n. (from P. میخ) A nail, tent pin, or hook.

T. మేకొను v. a. *vide* మెయికొను.

6— S. మేఖల s. n. A woman's girdle, or zone.

T. మేఁగు v. a. *vide* మెత్తు.

S. మేఘము or మేఘుఁడు s. n. (A. میغ) A cloud. మేఘజ్యోతి s. n. (from s. జ్యోతిస్ *light.*) A flash of lightning. మేఘద్వారము s. n. (from s. ద్వార *a gate.*) The sky, or heaven. మేఘనాదుఁడు s. n. (from s. నాద *noise.*) The son of *Ravana,* whose voice is like the thunder of clouds. మేఘపుష్పము s. n. (from s. పుష్ప *a flower.*) Water. మేఘము - కమ్ము, or పట్టు Clouds to collect.

S. మేచకము s. n. 1. The colour black, or dark blue. 2. the eye of the peacock's tail. adj. Black, or dark blue.

G. మేజా s. n. (from P. میز) A table.

T. మేటి adj. 1. First, chief, excellent, noble. s. n. 1. A heap. 2. the chief, or head, of a body, especially of under ryots. —1, —2, 4

S. మేఢ్రము s. n. A ram.

T. మేడ s. n. A house of two or more stories.

T. మేడి s. n. 1. The glomerous fig tree. *Ficus glomerata.* 2. that part of the plough-handle which joins into the plough. మేడితోక s. n. (from T. తోక *a tail.*) That part of the plough-handle which is held in the hand. మేడిసీల s. n. The nail, or pin, which fixes the handle to the plough. —5, —3

S. మేఢ్రము s. n. 1. The penis. 2. a ram.

T. మేత s. n. 1. Pasture, forage, food for any animal. 2. grazing. *vide* మేయు.

T. మేతరి s. n. 1. An eater. 2. *a maistry,* or head of the lower casts, such as of the palankeen boys, washermen, cowherds, toddy drawers, &c.

T. మేదకుఁడు s. n. A meek, or mild, man. మేదకురాలు s. n. A meek or mild wo-

See next page

Done

1 మేటిదొర a noble lord or prince Vish 7.9

2 మేడంకోరు - The word Mēti (= కమతం which is declared equivalent) is explained a foreman or headman - and is the term applied to the custom, among head farmers, of sharing out the loss and gain resulting from any error in the govt. valuation, Not మెట్టికోరు as thought by some - see మేడిపాలు, i.e. see 4

3 ryots share - a meaning entirely opposite

4 మేడంకోరు ... 2 In this, the village charges, and the probable ~~eventual~~ plenty ~~and~~ or deficiency of water are also estimated taken into consideration, and the man whose fields are dried up suffers no loss. It is in fact forming a combination or partnership. The shares under this arrangement are apportioned not by the extent of fields or number of individuals, but at so much per plough: in some districts at so much per candy or bushel, which comes to the same thing. This word occurs in nearly all the Revenue vocabularies; but no two explanations coincide, and I believe all are wrong. Trayè very justly derives this from మేడి the plough-stilt or handle. Then, the "stilt-share" or "plough-portion" is the portion due to the ploughman. So also మేడికపాలు

5 one species, called రాతిమేడి (the Rock Fig) grows parasitically on other trees.

6 మేఖల this girdle always had bells upon it & is always referred to as "resounding" in the poets, but this is not the present custom. The word has many senses all of which originate in zone - The zone of an altar is the frame on which it is built Sarada Tilac 3.60

Done in London 19 Apr 1836

మెదర 1 మెదకతనము-రాలు # Meek, staid, quiet, plain compare ... .- Artless. Artless guileless - Naïf. = సాధు Un bon homme

Done in London 19 Apr. 1836

1 — man. మేదతనము s. n. Meekness, mildness.

T. మేదర adj. Of or belonging to that peculiar cast who cut bamboos, and live by selling them, or baskets, &c. made of them.

S. మేదస్సు s. n. Marrow, applicable not merely to the marrow of the bones, but more properly to the serous or adipose secretion that spreads amongst the muscular fibres, and which is considered as performing the same functions to the flesh, that the marrow of the bones performs to them.

S. మేదిని s. n. The earth.

S. మేదురము adj. Smooth, soft, bland, unctuous, saponaceous.

S. మేధ s. n. Apprehension, conception, understanding.

S. మేధావి s. n. A learned man, a sage, a teacher.

S. మేధ్యము adj. Pure, purified.

T. మేన adj. Connected through a paternal aunt, or a maternal uncle. మేనగోడలు s. n. The daughter of a man's sister, or of a woman's brother. మేనల్లుఁడు s. n. The son of a man's sister, or of a woman's brother. మేనత్త s. n. A paternal aunt, or the wife of a maternal uncle. మేనమామ s. n. A maternal uncle. మేనబావ s. n. The son of a paternal aunt, or of a maternal uncle, if older than one's-self. If he be younger than one's-self, he is termed మేనమఱఁది. మేనవదినె s. n. The daughter of a paternal aunt, or of a maternal uncle, if older than one's-self. If she be younger than one's-self, she is termed మేనమఱఁదలు.

S. మేనక s. n. One of the courtezans of *Swurga*, and wife of *Himalaya*. మేనకాత్మజ s. n. (from s. ఆత్మజ *a daughter.*) Her daughter, *Parvatee*, the wife of *Siva*.

T. మేను s. n. The body.

T. మేపరి s. n. An eater.

T. మేయు v. a. To eat food, as applied to any animal; to graze, or eat grass. మేపు v. caus. To cause animals to eat; to feed, or graze, cattle, &c. s. n. *vide* మేత. మేపించు v. caus. To cause another to feed animals, or to tend cattle in grazing.

T. మేర s. n. 1. A limit, or boundary. 2. an instalment. 3. a quantity of corn, given from the thrashing floor, to the hereditary servants of the village, as their established fees of office.

S. మేరువు s. n. The sacred mountain *Meru*, in the centre of the seven continents, compared to the cup or seed vessel of the lotus, the leaves of which are formed by the different *Dwipas*. It's heighth is said by the Hindoos to be 84,000 *Yojanas*, sixteen thousand of which are below the surface of the earth; the shape is variously described as square, conical, columnar, spherical, or spiral, and the four faces of it are of various colours, or white towards the east, yellow to the south,

black to the west, and red towards the north; the river Ganges falls from heaven on it's summit, and flows thence to the surrounding worlds in four streams, the southern branch is the *Ganges* of India, the northern running into Tartary is the *Bhadrasoma,* the eastern is the *Sita,* the western is the *Chacshu* or *Oxus*. On the summit of *Meru, Brumha* resides, attended and worshipped by the *Rishis, Gandharvas,* &c.; the regents of the points of the compass occupy the corresponding faces of the mountain, the whole of which consists of gold and gems. Considered in any but a fabulous light, mount *Meru* appears to mean the high land of Tartary, immediately to the north of the *Himalaya* mountains.

T. మేరువు s. n. A bead, suspended from the clasp of a necklace.

T. మేలము s. n. Laughter, ridicule. మేలమాడు To laugh at; to ridicule.

T. మేలిమి s. n. 1. Pure gold. 2. advantage, profit.

T. మేలు s. n. 1. Goodness, excellence. 2. worthiness, fitness. 3. happiness, prosperity. 4. kindness, benefit. 5. success. adj. 1. Good, better, noble, excellent. 2. fit, proper. 3. high, lofty. adv. Above, up. Interj. expressive of approbation. మేలుకట్టు s. n. An awning. మేలురాశి
1 s. n. A heap of grain ready, or *fit*, for measurement. మేలుచేయు To do a kindness, or favor; to bestow a benefit. మేలుమొరుగు To be grateful. 1

T. మేలుకొను - మేల్కొను or మేల్కను v. n. 1. To awake of one's-self, to be awake. 2. to be on one's guard. 3. to be roused. మేలుకొలుపు To awake another. మేలుకొలుపులు s. n. plu. Songs, used to awake the great.

T. మేలుబంతి s. n. 1. An excellent person. 2. a piece of good writing, to be copied by a person learning to write. adj. Excellent.

s. మేళ s. n. Indian ink. మేళమణి s. n. An ink-stand.

s. మేళనము s. n. Meeting, union, assemblage.

T. మేళము s. n. 1. A band, set, or company, of dancers, or of singers. 2. the music used by them. మేళగాడు s. n. A musician. or dancer.

T. మేళవించు v. a. 1. To mix. 2. to unite in harmony the sound of various instruments.

s. మేషము s. n. (P. میش) 1. A ram. 2. the sign *Aries* in the zodiac. మేషాండుడు s. n. A name of *Indra,* as having the testicles of a ram, which were substituted for his own, lost by a curse.

s. మేషాండము s. n. lit. a ram's testicle. Difficulty, perplexity.

s. మేషి s. n. A ewe.

s. మేహనము s. n. 1. The penis. 2. urine. మేహరోగము s. n. Urinary disease, es-

1 మేలు. # మేలుకప్పు || Lavanya 17 మేల్కొంచు Ibid 49. 1 to arouse or awaken మేలుకొలుపు to raise a spirit or demon by spells.

pecially inflammatory affection of the urethra, including gonorrhœa.

T. మై s. n. The body. మైగిలుపు To stretch out the members of the body, as when first awake. మైపూత s. n. *vide* అంగరాగము. మైమఱువు s. n. Armour; mail.

G. మైకము s. n. 1. Intoxication. 2. insensibility. 3. drowsiness.

T. మైకొను v. a. To agree; to consent. మైకొల్పు v. caus. To cause to agree, or consent.

T. మైజారు s. n. 1. That end of a Hindoo female's garment, which is thrown over the back. 2. the ornamented border which runs across that end.

S. మైత్రావరుణి s. n. A name of *Agustya*. *vide* అగస్త్యుఁడు.

S. మైత్రి s. n. Friendship.

S. మైథునము s. n. Copulation, coition.

G. మైదానము s. n. (from P. میدان) A plain, or open field.

T. మైదు s. n. An enchanting powder, which allures the person on whom it is thrown, to follow the other who throws it.

T. మైనము s. n. Bees wax. మైనపువత్తి s. n. A wax candle.

S. మైనాకుఁడు s. n. A mountain in the *Himalaya* range, personified as the brother of *Parvatee*.

S. మైరేయము s. n. A spirituous liquor, distilled from the blossoms of the *Lythrum fruticosum*, with sugar, &c.

T. మైల s. n. & adj. *vide* మయిల.

T. మైలతుత్తము s. n. *vide* మయిలతుత్తము.

T. మొండి adj. 1. Stubborn, obstinate, perverse. 2. maimed, defective. మొండి-మొండు or మొండితనము s. n. Stubbornness, obstinacy.

T. మొండెము s. n. A headless trunk, or corpse. మొండెపుగాము s. n. The moon's ascending node, personified as the giant *Rahoo*, without a head.

G. మొకద్దమా s. n. (from A. مقدمه) Matter, affair, subject, business; cause, in law.

T. మొకరము s. n. A post, or pillar. మొకరితుమ్మెద s. n. A large black bee, which makes it's nest in wooden posts, and pillars.

G. మొకర్రరు adj. (from A. مقرر) 1. Certain, infallible, established, fixed. 2. appointed.

G. మొకాబిలా s. n. (from A. مقابله) Comparison, collation, confronting.

G. మొకాము s. n. (from A. مقام) Dwelling; place of residence.

T. మొక్క s. n. 1. A germ, or young plant. 2. bluntness. 3. disgrace. మొక్కవోవు v. n. 1. To be blunt. 2. to be disgraced. మొక్కచెడు v. n. To be disgraced. మొక్కచెఱచు v. a. To disgrace.

T. మొక్కజొన్న s. n. A large species of the great millet.

T. మొక్కటీఁడు s. n. 1. An obstinate man. 2. an elephant, without tusks.

T. మొక్కఁడు s. n. A clever, able, or strong, man.

T. మొక్కలము or మొక్కరము s. n. Obstinacy, stubbornness.

మొక్క

T. మొక్కు v. a. To prostrate one's-self. s. n. Prostration, salutation. మొక్కుకొను v. comp. To vow. మొక్కుబడి s. n. A vow.

H. మొఖాసా adj. Rent free, exempt from tax.

4 — C. మొగ adj. Male. s. n. The point, or commencement. 2. the mouth of a river, &c. మొగతనము s. n. Manhood, manliness. మొగవాడు s. n. A man. మొగది s. n. The male of any animal.

T. మొగడ s. n. A bud.

౧౦ — T. మొగదారమ్మ s. n. The name of a certain village goddess.

TUD. మొగము s. n. (from s. ముఖ) The face, visage, or countenance. మొగమాటము s. n. Complaisance.
1 — మొగముతప్పించు To disappear, or abscond.

T. మొగలిచెట్టు s. n. The *Caldera* bush, or *Pandanus odoratissima*.

7.6 — T. మొగి s. n. A time, generally used with ఒక్క prefixed; as ఒక్కమొగి At once, together, at one time.

9 — T. మొగుచు or మొగుడ్చు v. a. To close, or shut up, especially as applied to flowers, or the members of the body.

C. మొగుడు s. n. A husband. *vide* మగడు.

T. మొగులు s. n. (P. [illegible]) A cloud. మొగులుదారి s. n. (from T. దారి *a road.*) The sky, or atmosphere.

3 — T. మొగ్గ s. n. A bud.

T. మొగ్గరము s. n. The array of an army.

T. మొగ్గు v. n. 1. To incline, or lean, to one side. 2. to trip. 3. to consent, or agree. 4. to interfere. s. n. Learning, or inclining, to one side.

T. మొట్టు v. a. To beat with the fist on a hard body, so as to produce a noise. s. n. A blow of this kind. It is also termed మొట్టికాయ.

T. మొడ్డ s. n. The penis.

T. మొత్త s. n. The corner of the wall, near a door. — 8

T. మొత్తము s. n. 1. The total, or whole. 2. a flock, or multitude.

T. మొత్తు v. a. To smite, beat, or strike. మొత్తించు v. caus. To cause to smite, &c. మొత్తుకొను v. comp. 1. To beat one's-self, especially upon the mouth, in token of grief. 2. to grieve, or lament. 2

T. మొదలు s. n. making in the inflex. sing. మొదటి 1. The beginning, or commencement; the first. 2. origin, source. 3. principal, capital, as opposed to interest. 4. the first, chief, or principal among many. 5. the base of a tree. The inflexion మొదటి is much used as an adj. to denote - 1. First, foremost, prior. 2. chief, principal, original. adv. 1. Since, from that time forwards, from one extremity to the other. 2. even. మొదలుచేయు or మొదలుపెట్టు v. a. To begin. మొదలైన Other, similar, *et cetera.* మొదలు or మొదలుకొని adv. From, since, forwards. ఇది-మొదలు or మొదలుకొని Henceforth. మొదలుచెడు To be *totally* ruined, or spoiled. వడ్డీమొదలు Principal and interest.

మొదలు 148

1 # the true spelling is మొగమోటు - for, in Vish. 1. ~~139~~ 143 ఓరి దురాత్మ నీకు మొగమోటు మొకెంత యు లేదు - where NB - my ms. reads మొకెంత - but this is wrong, says Buch. Yet I see in Tara 4.210 మొగమోటు యాపు పాత్ర కము గు This too is wrong he says - reading మొగమోటువిం।

2 మొత్తు (or [illegible]) effutuo - "frumentum nannere cunnis" Lucilius. [illegible] "alienas permolere uxores." Hor: - μυλλειν. Theoc. v. Plant. Grov. p799. B-A. [illegible] = [illegible]

3 మొగ్గవాలుచు to walk (as dancing girls do for a feat) on the feet & hands throwing back, so that her belly is upwards. This, & మొగ్గవేయు simply mean, to open, or.. 5

4 the first of these senses appertains to మొగ the others to ముఖం

5.. 3 expand as a bud, or an "opening" girl. See Dict in [illegible] note 22 [illegible]

6 మొగసాల.. మారుని మొగసాల supercilium, i.e. sulci frons.

7 మొగరాలు Bhanumati 4.136 & Dasav VII.119 in each passage means a pillar. G^t was puzzled but comparing the two passages has proved this

8 మొత్త properly is the back of a door - బలసిన మొత్త, a fat paunch - no - her fat sides. for మొత్త బలసిన is big bottomed.

9 మొగిచియు To unite or put together = [illegible] సందర్భించు i.e. -

౧౦ మొగడు Much, great. Dasav. 9. 358 is explained మొదలైన

మొదవగడ్డి

1 మొల్లము # Bala Sar Tel. 1.115 it means vastly, much very, being an intensive
the orig: sansc: this cathinam. roughness ౦.౯౯౭. The passage is, 15, ఉ॥ పుక్కె యురుగె
very మొల్లము కర్ణస్థాంగర విముల్ బలు సంరమ్ము కేళి వార్త్రముల్ ॥ కొల్లలు గొన్న జివ్వ
నెరి గుర్తైలుగు వ్యాపము ... And in Rad Tara 3.30 4.7.3 మొల్లమ్మి not మ్మి is explained
బాగు. well being. So in Ra Madh. 1.4 "completely furnished, accoutred at all
points. In the above passage (Bala) I suspect this a mere pādap. In Hams 4 201.
మొల్లప్పమ్మను ... is a species of tree In Vish Pur II.11 మొల్లము తైన సంపదలు vast riches ... ౧౦
2 మొరగు # Vier Bha 3.70.7 Qu: is this the same as మొరగు? which seems
equivalent. In Ila 3.16 ... తిరుగు మొరగు Twists & turnings here the word ... ౧౨
3 మొరలు తేసం # = అగమ్య ప్రశ్నం ... a puzzle, intricacy
4 మొన్న టి సంవత్సరాది Last new years day
5 మొర్రి (is the same as తొర్రి. Sans. 3. A but there is a difference) Chipped
on the edges as a plate, Partial as an eclipse (which only cuts
off the edge of the moon. See తొర్రి. Evidently a corruption of మొరుప్ప a fragment ... 7
6 మొలకనవ్వులమోము Nilakantha Parin 3.295 a face beaming with smiles. or, lighted
up with smiles, radiant with joy. మొలక చనులనాడు when her breasts are budding
7..5 as a term of womanis abuse ... మొర్రి is Dirty slut or thing .. a slip or bit cut off ... ౧౧
8 మొద్దుగా indefatigably, unweariedly
9 దిసమొల or మొలంతిమొల stark nakedness
10 మొల్లముప్పి Base, rascally.. In Bhasc R. Yuddh II. 512 మొల్లమ్ము it means Due, fit proper
11..6 వజ్రపు మొలక a darling, a sweet child, a perfect jewel of a child
12..2 is a mere echo- ... మొలిగి పోయినాడు the moon was eclipsed or shaded

---

T. మొదవగడ్డి s. n. The grass termed *Saccharum cylindricum.*

T. మొదవు s. n. A milch cow.

T. మొద్దు s. n. 1. A block, or beam, of wood; a tree cut down and deprived of it's branches. 2. a blockhead. adj. 1. Blunt. 2. stupid.

T. మొన s. n. 1. The point, end, or extremity. 2. an army. మొనగాడు s. n. A general, or leader, of an army.

T. మొనయు v. n. To rush in.

T. మొన్న s. n. making in the inflex. sing మొన్నటి The day before yesterday.

T. మొప్పె s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person.

T. మొయిలు or మొయులు s. n. A cloud.

T. మొర or మొఱ s. n. A loud cry, or complaint. మొర పెట్టు To cry aloud, to complain.

T. మొరడు adj. Rough, rugged.

T. మొరము s. n. Calx, gravel. మొరపనేల s. n. Calcarious soil.

T. మొరయు v. n. To emit sound. మొరయించు v. a. To make, or cause, to sound.

T. మొరిటె s. n. A small winnowing basket, used by children.

T. మొరుగు or మొఱుగు v. n. 1. To bark, as a dog. 2. to shade, or cover, the eyes, or face. s. n. A bark, barking.

T. మొఱక s. n. Defect, deficiency, maim.

T. మొఱకు s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person. adj. Obstinate.

T. మొఱగోవు v. n. 1. To be blunt. 2. to be disregarded, or disgraced.

T. మొఱమొఱలాడు or మొఱులాడు v. n. To evince anger.

T. మొఱిక or మొఱ్ఱి s. n. *vide* మొఱక. The latter of these two words మొఱ్ఱి is also an adj. denoting - Defective, maimed, deficient.

T. మొఱ్ఱ s. n. An outcry; clamour, complaint. మొయ్యో మొఱ్ఱ A very loud and clamorous cry. *vide* మొర.

T. మొల s. n. 1. The waist. 2. a large nail, or pin. మొలతాడు s. n. (from T. తాడు *a string.*) The small string round the waist, which every Hindoo wears, and whence is suspended the *lungotee,* or little piece of cloth concealing the privities. మొలనూలు s. n. A female's zone, of gold or silver, and sometimes set with precious stones.

T. మొలక s. n. 1. A germ, or sprout. 2. the hard substance in a bile, which causes the sore. మొలకబంగారు s. n. Gold supposed to be produced by snakes, and other animals.

T. మొలచేయు v. a. To sow. lit. to throw, in order to sprout.

G. మొలామా adj. (from A. ملمع) Plated, covered with gold, or silver. s. n. 1. Plating, gilding. 2. any external application to a sore.

T. మొలుచు v. n. 1. To sprout, germinate, vegetate, or grow. 2. to rise, or appear, as applied to the stars of heaven.

T. మొల్లతీగె s. n. A species of Jasmin. *J. multiflorum.*

మొవ్వు

A TRICK = రసం

T. మొవ్వు s. n. The tender or young leaves of the palmyra, or other palm trees.

T. మొసలి s. n. An alligator. మొసలిరాశి s. n. The sign *Capricornus*, in the zodiac.

G. మొహరు s. n. (from P. مهر) A seal.

T. మొహూరి s. n. A gold *Mohur*, or rupee.

1 — T. మోక s. n. A germ, or sprout.

T. మోకాలు s. n. making in the inflex. sing. మోకాటి or మోకాలి The knee. మోకాటిచిప్ప s. n. The pan of the knee. మోకాలించు - మోకరించు or మోకరిల్లు v. n. To kneel.

T. మోకు s. n. A cable, or thick rope.

T. మోగు v. n. To emit sound, as a bell, &c.

S. మోఘము adj. Vain, useless, fruitless.

5 — S. మోచ s. n. 1. A plantain tree. *Musa sapientum*. 2. the silk cotton tree. *Bombyx heptaphyllum.*

S. మోచికము s. n. The plant termed *Hyperanthera morunga*.

S. మోచనము s. n. Liberation, freedom.

9 — T. మోచు v. a. To bear, or carry, a burden.

T. మోచెయ్యి s. n. making in the inflex. sing. మోచేతి The elbow.

8 & 3 — T. మోట s. n. *vide* కపిలె. మోటబాన s. n. The large bucket, in which water is drawn up from wells.

T. మోట adj. Dull, stupid, simple.

7 — T. మోటు s. n. 1. A stupid person, a blockhead 2. a stallion. 3. the trunk of a tree when felled. adj. Stupid, ignorant, dull.

T. మోడము s. n. Cloudiness.

6.2 — T. మోడి s. n. 1. The thick part of the long pepper vine. 2. ~~any thing placed by a conjurer~~ to try the ability of another, who if he is not equally skilled is suddenly prevented by sickness, &c. from lifting it up. 3. any person's peculiar style of hand writing.

T. మోడు s. n. 1. The trunk of a felled tree. 2. raised, or high, ground. మోడుచలుచు or పడు v. n. To be motionless.

T. మోత s. n. 1. (from మోయు q. v.) A load. 2. (from T. మ్రోయు q. v.) A sound, a roar.

G. మోతరఫా s. n. (from A. محترفه) The *Mohturfa* tax, levied on traders, merchants, and artisans.

G. మోతుబరి or మోతుబరు adj. (from A. معتبر) Confidential, reputable, trustworthy.

T. మోద s. n. A bundle of leaves.

S. మోదకము s. n. A sort of sweet cake.

S. మోదము s. n. Joy, delight, pleasure, happiness. మోదించు To rejoice, to be happy.

T. మోదు v. a. To beat. మోదుకొను v. comp. To beat one's-self.

T. మోదుగుచెట్టు s. n. A tree bearing red blossoms. *Butea frondosa.*

T. మోపాది s. n. Danger, risk.

T. మోపు s. n. A widow.

T. మోపు s. n. 1. A large bundle, or load. 2. a burden.

T. మోపు v. a. (from T. మోయు q. v.) 1. To load a burden on another. 2. to put

1 మో or మొ in compounds is a contraction for ముందటి (ముందటి, or మొనె.) first, or front. So మోచేయి the lower or front arm మోకాలు the lower leg because foremost in walking

ODD MODE archness. pettishness. humour animation.

2 మోడి A (Way, manner) peculiarity (ODDITY), a characteristic (see విశేషం). Trick, peculiar knack, (feat) feat. Whim, fancy, (But see 6) frolic, (humour) archness (spleen). Conjuring, a spell or charm. Pique spite malice wickedness. A certain drug prepared from the root of the long pepper vine. Adj. Whimsical (Peculiar. QUAINT Grotesque), frolicksome, flighty fantastic, wanton. Queer (ODD Droll Strange). See వికారం, మూర్ఖం, హాస్యం, చలం, కార్పణ్యం, and మొండి [This note is the result of a comparison of passages that occurred in two years reading.] మట్టెలతోగె మోడి (కుట్టుపనులు) Radhwa 4.127 is "patterns" sewn upon 4

3 మోజు # Sananda Ganeaut. 1.34 This gramy. word Vhars is surprized to find in a poem. where it is plu: మోజులు రాజిలు = bhranti. ...8

4..2 aravica. తెగమోడి is also "a pattern in carved work" among carpenters. Compare సొంపు. which always had a good import while the import of మోడి is always bad. In Radha 1.70 మోడిమూఢిసింపుతె here is expl.d murkha "he put on an oaf's looks. assumed a lout's air. Qu: what diff.ce between మోడి & మొదటు: etourderie et bonhommie

5 This word mócha is the radix of the Hind موز mauz; hence the Latin word used, musa; & as pandita means sapiens and mócha is the word used by bramins; hence the pedantic term musa sapientum! what dog latin!.

6..2. There is a wide diff.ce between వెర్రితనం which are whimsies and మోడి which is what Shaksp meant by "Ann Hathaway, she hath a way By which she stole my heart away." We also say "She has such pleasing ways with her. After all. the words TRICK. FEAT. Tricksy. Featly. (DROLL COMICAL HUMOURSOME) are the aptest. — Modi is also the Mahr Character. On seeing my first portr. Singana objected that it had మోడి a "fantastic air" with it.

7 మోటుసరసం (Romping) rough pranks (practical jokes) bears play — మోటు is also A means. a mode or device, సాధనం Hamo. 2.94 — a springe. మోటుబిడ్డ, the purgatio uteri ante (pubertatem) menses vel post impregnationem. but Z. A. ign

8 మోజు..3 Liking. fancy (partiality), fondness (desire), taste మోజుగలసరుకు favourite or fashionable goods.

9 ఆజ్ఞతలమోయు To pay implicit obedience

Done in London 20 Apr 1836

మోపెట్టు | 1 మోమాటమి # rather, మొగమోటమి see # under తెలవరి No 8 ... See 6 & 8 compare దాక్షిణ్యం & ప్రావర్తించుమి

2 మోహరం Radh. Swa 4.128 modus eundi: Lit. Manœuvre, evolution. "Ter revoluta toro est" Auson. Virg. Military array is the true sense

3 మోవి పెట్టు? Hams. 4.19.

4 మోహరించుట Padma Pur X. 283

5 ఈనె మోపు దల ఆవు a cow on the point of calving మోపు also is ... ౧౨

6 .. 1 query is there any connection between this and మొగమోటలు.

7 పను మోర is the side of the chest or breast, between the breast & armpit. It is also called పెల్లవంక -- చెంపమోర the cheekbones - J. A. ... adding that generally it means The side of the front: that is the front quarter

8 .. 1 మోహమాటమి in Tara 4.26 is certainly Feeling, delicacy In conver... x

9 మోహనం Desirability, amiability, loveliness. Tara 4.38

x .. 8. vation also I have heard the word thus used

౧౧ Mohini is not G but S: and ought to be rather spelt మోహిని, which word insert. Literally a Fairy.

౨ .. 5 Stability, firmness, steadiness

---

upon, or charge against, another. 3. to prop up. మోపుకొను v. comp. To load, or take upon one's-self. మోపుదల s. n. A charge, or accusation; a load. — ౫

T. మోపెట్టు v. a. To brace a bow.

TUD. మోము s. n. (from s. ముఖ) The face, or countenance.

T. మోయు v. a. To bear, sustain, or carry, a burden. మోయించు v. caus. To cause to bear, &c. a burden. మోసుకొను v. comp. One's-self to bear, &c. a burden. *vide* మోపు.

7 — T. మోర s. n. The face, or countenance. మోరతోపు s. n. Averting the face.

T. మోరపాక s. n. A house, of which the roof is made of grass, leaves, mats, &c., and not of wood.

T. మోరు s. n. The coagulated blood, suffused under the skin, after a bruise.

3 — T. మోవి s. n. The under lip.

S. మోషకుఁడు s. n. A thief, or robber.

T. మోసము s. n. Fraud, deceit, treachery, trick. మోసగాఁడు A deceitful or treacherous man. మోసగత్తె A deceitful or treacherous woman. మోసగించు - మోసపుచ్చు - మోసముచేయు or మోసపెట్టు v. a. To deceive, delude, or betray. మోసపోవు v. n. To be deceived.

T. మోసు s. n. The sprout of any edible root.

S. మోహనము s. n. The overpowering of reason by worldly allurements. adj. Fascinating, stupifying, depriving of sense, or understanding.

9 —

S. మోహము s. n. 1. Love. 2. fascination. 3. loss of consciousness, a swoon. మోహించు v. a. To love.

T. మోహరము s. n. The array of an army. — 2 మోహరించు To prepare for battle. — 4

G. మోహరా s. n. (P. مهره) All the pieces at chess, with the exception of the *pawns*.

G. మోహిని s. n. A fairy. — ౧౧

S. మోక్షము s. n. Beatitude, bliss, salvation; the exemption of the soul from further transmigration.

S. మౌంజి s. n. A waist-cord, made of the holy grass termed *Dhurba*.

S. మౌక్తికము s. n. A pearl.

S. మౌనము s. n. Silence, taciturnity.

S. మౌరజికుఁడు s. n. A man who beats, or plays, upon a drum.

S. మౌర్వి s. n. A bow-string.

S. మౌళి s. n. 1. A diadem. 2. a lock of hair on the crown of the head. 3. hair ornamented and braided round the head.

S. మౌష్టి s. n. (P. مشتی) Boxing, sparring.

S. మౌహూర్తికుఁడు s. n. An astrologer.

T. మ్రంగచెట్టు s. n. The tree termed *Vangueria spinosa*.

T. మ్రందు v. To burn; to consume. *vide* మండు.

T. మ్రగ్గు v. n. 1. To decrease. 2. to become very soft, as applied to fruit. 3. to be overboiled, as applied to food.

T. మ్రబ్బు s. n. *vide* మబ్బు.

T. మ్రాను s. n. *vide* మాను.

T. మ్రాన్పడు v. n. (from the foregoing) To remain motionless, like wood.

T. మ్రింగు v. a. *vide* మింగు.
T. మ్రుగ్గు s. n. *vide* ముగ్గు.
T. మ్రుచ్చిమి s. n. Theft, robbery.
T. మ్రుచ్చిలు v. a. *vide* ముచ్చిలు.
T. మ్రుచ్చు s. n. *vide* ముచ్చు.
T. మ్రొక్కు s. n. and verb, *vide* మొక్కు.
T. మ్రొగ్గు v. n. *vide* మొగ్గు.
T. మ్రోగు v. n. *vide* మోగు.
T. మ్రోయు v. n. *vide* మోగు.
T. మ్రోల adv. Before; in front.
s. మ్లేచ్ఛుఁడు s. n. The term used to denote a barbarian, but applied in the peninsula, to *A Mahomedan.*

య

య The forty-first letter, and twenty-sixth consonant, in the Teloogoo alphabet.
s. యంత s. n. An elephant driver; a charioteer.
s. యంత్రపాతితములు s. n. plu. *vide* జంతికెలు.
s. యంత్రము s. n. 1. A machine in general; any implement, or apparatus. 2. a diagram of a mystical nature, or astrological character; a talisman, or amulet.
s. యజమానుఁడు s. n. 1. An employer of priests at a sacrifice; the person who institutes it's performance, and pays the expense of it. 2. a lord, or master. 3. an owner, or proprietor. 4. a husband.
s. యజుస్సు or యజుర్వేదము s. n. The *Yujoosh*, or *Yajoor*, one of the four *Vedas*; it is divided into two principal portions, the white, and black, or *Vajusuneya*; and *Tyttreeyu*; the former of which is attributed to the saint *Vagnawalkya*, to whom it was revealed by the sun in the form of a horse; and the latter to *Tittree*, to whom it was communicated by *Yaksha*, the first pupil of it's original author, the sage *Vysumpayanu*. According to the Pooranas, the *Tytriyu* portion was named from *Tittri*, a partridge, the disciples of *Vysumpayanu* being changed into those birds, to pick up the text of the *Vedas* as they were disgorged in a tangible shape, by *Yagnawalkya*, at the command of *Vysumpayanu*; both portions of this Veda are very full on the subject of religious rites; and the prayers peculiar to it are chiefly in measured and poetical prose.
s. యజ్ఞము s. n. A sacrifice; a ceremony in which oblations are presented. It is used in the peninsula chiefly to denote that particular sacrifice in which a goat is smothered, and the inside film of fat is dressed and eaten by the bramins; the person who celebrates this sacrifice assumes the honorary title of *Somiyazooloo*. యజ్ఞసూత్రము or యజ్ఞోపవీతము s. n. The characteristic thread, worn by the three principal classes of the Hindoos.
s. యజ్వ or యజ్వుఁడు s. n. A sacrificer in due form, or agreeably to the ritual of the *Vedas*.
s. యతి s. n. A sage whose passions are

completely under subjection; a religious mendicant, especially one of the *Jaina* sect. 2. in Teloogoo verse, the first letter of every foot.

s. యత్నము s. n. 1. Effort, exertion, endeavour; perseverance, energy. 2. intention, design, purpose. *vide* జతనము. దైవయత్నము A decree of providence. యత్నపడు v. n. 1. To endeavour, or try. 2. to intend, or design.

s. యథా adv. As, according to, to the extent of. adj. Usual, customary. యథాయథలైపోవు To run away *in various directions;* to flee, or disperse, *on all sides.* యథావిధి *According to* the Shastras. యథాశక్తి *To the extent of* capability; *as much as* possible. యథాస్థితి *As* before, *as* it was. s. n. *Former* state, *usual* condition.

s. యథార్థము s. n. Truth, verity. adv. Truly. adj. True, real.

s. యథేష్టము - యథేప్సితము or యథేచ్ఛము adv. At one's will, as one pleases.

s. యథోచితము adj. Sufficient, suitable, proper. adv. As much as may be fit; precisely what is required, neither more, nor less. యథోచితముగామాట్లాడు To say neither more, nor less, than is necessary, but just what is proper on the occasion.

s. యదృచ్ఛ s. n. Wilfulness, independence; following one's own fancies. adv. Of one's own accord.

s. యమకము s. n. Alliteration, rhime, the repetition of similar sounds either in the course of a sentence, or line, or at the end of two corresponding stanzas.

s. యమము s. n. Restraining the passions.

s. యమళము s. n. A pair, brace, or couple.

s. యమళులు s. n. plu. Twins.

s. యమి s. n. A sage, *Moonee,* or person restraining the passions.

s. యముఁడు s. n. *Yama,* the deity of *Naraka,* or hell, and judge of departed souls; also presiding over the southern point. He is often identified with death, and corresponds with the Grecian *Pluto,* and *Minos.* The sun is his father, and a personification of the river *Jumna* his sister. His steed is the buffalo.

s. యమున s. n. The river *Jumna,* which runs into the Ganges, immediately below *Allahabad.*

s. యయాతి s. n. A monarch of India, the fifth of the lunar race.

s. యవనదేశము s. n. A country, most probably *Bactria,* or it may be extended from that colony to *Ionia,* to which word it bears some resemblance, or still further to *Greece.* By late Hindoo writers, it is most commonly applied to *Arabia.*

s. యవనిక s. n. A screen, or wall of cloth.

s. యవనుఁడు s. n. A *yavana,* apparently at first a *Greek,* but since applied to both the *Mahomedan* and *European* invaders of India.

s. యవలు s. n. plu. Barley. *Hordeum hexastichon.*

s. యవసము s. n. Meadow, or pasture, grass.

s. యవాగువు s. n. Sour gruel, prepared by the spontaneous fermentation of water, in which rice has been boiled.

s. యవాని or యవానిక s. n. Bishops weed. *Sison ammi. Lin.*

s. యవిష్ఠుడు or యవీయుడు s. n. A younger brother, or man younger than one's-self.

s. యవీయసి s. n. A younger sister, or woman younger than one's-self.

G. యవ్వనము s. n. *vide* యౌవనము.

s. యశము or యశస్సు s. n. Fame, renown, celebrity, glory, reputation.

s. యష్టి s. n. 1. A staff, or stick. 2. a necklace. 3. a string, or thread, especially of pearls.

s. యష్టిమధుకము s. n. Liquorice, or the root of the *Abrus precatorius*, which is used for it in India.

s. యక్షకర్దమము s. n. Perfumed sandal, mixed with camphor, agallochum, musk, and saffron, in various proportions.

s. యక్షుడు s. n. A demi-god, attendant especially on *Cubera*, the god of riches.

s. యక్ష్మ s. n. Pulmonary consumption.

s. యాగము s. n. *vide* యజ్ఞము,

G. యాగాని s. n. A coin, in value equal to ten cash.

G. యాచ adj. *vide* ఏస.

s. యాచకము s. n. Begging, asking. adj. Begging.

s. యాచకుడు s. n. A beggar, or mendicant.

s. యాచన or యాచ్ఞ s. n. Begging, asking, requesting. యాచించు To beg of any one.

s. యాచితకము s. n. A thing borrowed for use.

s. యాజకుడు s. n. An officiating priest, or bramin who conducts any part of a sacrifice.

s. యాజ్ఞదత్తి s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. యాజ్ఞసేని s. n. A name of *Drowpudi*, wife of the *Pandoos*.

s. యాతన s. n. Torment, acute pain, agony.

G. యాతము s. n. *vide* ఏతము.

s. యాతయామము s. n. Boiled rice, kept cold over night, for breakfast.

s. యాతుధానుడు s. n. A giant, or goblin.

s. యాత్ర s. n. 1. Travelling, moving, proceeding, marching. 2. a pilgrimage. 3. the procession of an idol, at any holy festival; or the festival itself.

s. యాదఃపతి s. n. The sea, or ocean.

s. యాదము s. n. A fierce aquatic, or amphibious, animal.

s. యాదసాంపతి s. n. 1. *Varoona*, the indian *Neptune*. 2. the ocean.

G. యాదస్తు s. n. (from P. یادداشت) A memorandum.

G. యాది s.n. (P. یاد) Recollection, memory, attention.

s. యాదృశము adj. As like, how like, which like.

యానపాత్రము

1. A poet says (like a Greek epigram on Helen) Entered under కృత

కృతేతు రేణుకా మృత్యుః త్రేతాయాం జనకాత్మజా
ద్వాపరే ద్రౌపదీ మృత్యుః కలౌ మృత్యుర్గృహే గృహే।

In the Golden Age, Rénuca, spouse of Bhrigu was the Goddess of Death. In the silver age, the daughter of Janaca. (Sita.) In the Brazen, Draupadi; but in the Iron age we find a Helena in every house!!

s. యానపాత్రము s. n. A ship, vessel, or boat.

s. యానము s. n. 1. A vehicle, or conveyance. 2. going, marching.

s. యాపనము s. n. Spending, or passing away, time.

s. యాప్యము &c. adj. Low, vile, contemptible.

c. యాభై or యాబై numeral adj. and sub. Fifty. vide ఏఁబది.

s. యామము s n (H. جام) A watch, or period, equal to three english hours. యామిని or యామవతి s. n. Night. యామికుఁడు s. n. A patrole, moving round at every watch.

c. యాల adv. Why, wherefore. vide ఏలా.

c. యాలకులు s. n. plu. Cardamom seeds. vide ఏల.

s. యావకము or యావము s. n. 1. A kind of pulse. 2. sealing wax. 3. lac, the red animal dye.

s. యావత్తు adj. All, entire. s. n. The whole. adv. Wholly, entirely, altogether.

c. యాస adj. vide ఏస.

s. యుక్తము &c. adj. Right, proper, fit. 2. joined, or united with. s. n. Propriety, fitness.

s. యుక్తి s. n. 1. Propriety, fitness. 2. inference, deduction from circumstance, or argument. 3. an approved or good argument, or plea. 4. an excellent expedient, a happy thought. 5. advice, counsel.

s. యుగము s. n. 1. A pair, couple, or brace. 2. a yoke. 3. age, as applied to that of mankind. 4. an age of the world. The people of Telingana, following the astronomical system of the bramins, divide what they term the infinity of time into four great ages, which they suppose to be in constant revolution. These they denominate యుగములు, or *conjunctions;* periods which seem to have been calculated by the bramins as the probable dates of some remote conjunctions of the heavenly bodies, which they assumed merely to assist astronomical computations, but which have been implicitly adopted by the vulgar as real eras. The first of these four ages is named కృతయుగము, referring apparently to some conjunction which is supposed to have taken place at the కృత *creation;* for, according to the Hindoos, the supreme being created the world in the first age of this name. It consists of 17,28,000 years. The 2d is denominated త్రేతాయుగము, the conjunction of the త్రేతా or *three sacrificial fires;* so called, because the great sacrifice in which these fires are used is supposed to have been introduced during this period, which contains 12,96,000 years. The 3d is named ద్వాపరయుగము a compound of ద్వి *two,* and పర *the next,* that which followed the two first, viz. *the third;* this comprises 8,64,000 years. The 4th, or present age, is known by the name of కలియుగము, properly signifying *vicious* or *sinful.* To — 1

this age they assign a period of 4,32,000 years, of which, in the present year of our Lord 1821, 4921 are already elapsed. If the years in the fourth age be doubled, the number of those in the 3d is given. If multiplied by 3, the length of the 2d is found; and if multiplied by 4, the product is the length of the first age.

s. యుగళము or యుగ్మము s. n. A pair, brace, or couple.

3 — T. యుగ్మలి s. n. A woman.

s. యుగ్యము s. n. 1. Any vehicle, or conveyance. 2. any yoked animal.

s. యుతకము s. n. 1. A pair, or couple. 2. a female garment.

s. యుతము &c. adj. Joined, united, combined, connected.

s. యుద్ధము s. n. War, battle, combat, contest. యుద్ధరంగము The field of battle.

s. యుధిష్ఠిరుఁడు s. n. The eldest of the five *Pandoo* princes.

s. యువ s. n. The ninth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. యువతి s. n. A young woman.

s. యువరాజు s. n. A young prince, especially the heir apparent, and associated to the throne.

s. యూక s. n. A louse.

s. యూథము s. n. An assemblage, flock, or multitude.

s. యూథిక s. n. A species of Jasmin. J. *auriculatum.*

s. యూపము s. n. A post to which the victim is bound, as a sacrifice.

s. యూషము s. n. Pease-soup, or porridge.

G. యెక్కాలు s. n. (from T. ఎక్కు *to ascend, or mount.*) The Teloogoo multiplication table.

T. యొక్క postpos. Of. The sign of the genitive case.

s. యోక్త్రము s. n. The tie of a yoke.

s. యోగము s. n. 1. Junction, union. 2. coition, copulation. 3. meeting, conflux. 4. abstract or religious meditation. 5. a lucky conjuncture; good fortune, or luck. 6. a particular mode of religious worship. — 1 యోగ క్షేమము s. n. Welfare. యోగ దృష్టి s. n. The *second* sight, obtained by devotion. యోగాభ్యాసము The keeping the body in a fixed posture, for spiritual worship.

s. యోగి s. n. A devotee; an ascetic in general. — 2

s. యోగేష్టము s. n. Lead.

s. యోగ్యత s. n. 1. Ability, cleverness, merit. 2. worthiness, fitness, capacity.

s. యోగ్యము &c. adj. 1. Worthy, fit, proper. 2. clever, skilful.

G. యోచన s. n. 1. Consideration, deliberation, reflection. 2. counsel, advice. 3. expedient, means. యోచించు v. a. To consider, or deliberate.

s. యోజనగంధి s. n. A name of *Sutyuvutee,* mother of *Vyasa,* the sage and poet.

s. యోజనము s. n. 1. A *yojana,* or native league. 2. *vide* యోచన.

Transcribed fair 20 Nov 1832

1 యోగం # a means or expedient. W. a religious means, or form used in worship: of these there are eight, named [a] యమం, [b] నియమం, [c] ప్రాణాయామం, [d] ప్రత్యాహారం, [e] ధ్యానం, [f] ధారణం, [g] మననం, [h] సమాధి, that is a restraining the passions [b] providing a proper place &c &c for worship. [c] stopping the breath in the three modes called రేచక, పూరక, & కుంభకం. [d] ~~with~~ ~~drawing~~ collecting the thoughts ~~into the heart~~ [e] meditation [f] laying up the deity in the mind.. [g] (=avabodhanam) earnest application [h] immersion in deep thought. q: v. brown study = నిర్వ్యాపారత్వం See a list of these in Lalito. VIII. 13 — 15 See on యోగి

2 యోగి one who is joined, united to, attached, or determined on. Therefore a devotee, who is attached to (the deity) See యోగం & యుగం which is the root. The words hence derived prove this to be the root. — యోగిని a witch, and also a nun, or female mendicant. In Cala Sas VIII. 4 a chaste wife is warned to shun the company of such —

3 యుగ్మలి the verse I have cited from the Bharata proves that the word begins with ఉ in contradiction to Ahobala Pandit — and so does the quotation from Marcand: 2. 160. See Ellaya 2. 150 where in the vocative the termination is long వాల్చి యుగ్మలీ

యోధ

1 # ర inserted to prevent elision as in the English or Irish vulgarism – Hiberria-[r]. Oh why did I leave thee! have no idea-r-of doing so
see Pantologia in R. N.B. J.A denies or doubts my theory of the sandhi R. See page 501 N°2 & p.188 N°5
రో is used for ఁ to save elision.. & in Tara 4.197 one ms reads సదతిరో ఁ woman. Here a serpentine arrow – N.B. The form is condemned by Appa cavi who writes ధర్మ, పెర్మి, కర్త, యెర్రని instead of ధమర్, పెమిర్, కతర్ & యెపర్ a form peculiar to the vulgar. The letter ఁ is subscribed optionally to the initials of some Telugu words that begin with క, గ, త etc.; in this dictionary it is therefore omitted – some others, as ప్రాయము invariably retain ఁ as otherwise it would be confounded with ప్రాయము &c
R is sometimes changed in a few words into డ, as అరరం, అరఠం q.v
See further p 470 N°1

2 రంకు # నూరుమోఁపులు. ఒక రంకును పోలెను (Proverb) One sin with vain a hundred years penance (Barsabas in Spectator) నాని తెచితే యెంత రంకులు వచ్చునో తెలియదు not knowing what might not happen if I woke him; or, what might not be the consequences. N.B. The real sense is adultery see 15 the other sense is a phrase. రంకుకథలు "Peccare docentes historias" Hor 3.VII-20

3 ర.. In old Tel the ఁ followed the letter. thus ... as the vulgar now write

4 ర to prev. elision "Was there ever a case like this" "But high in amphitheatre above." It was not against." These instances are not quite apt.

5 రంతు Buz. rumour, scandal. Radha 1.83 Noise, tattle, rattle Satyab. 3.48 \6. # or vagina. Tel bala

II.62. In the Simhasana batta... 8 7 రంతెని Saying, Come ye. Padma 8.203. Jain Bha VII·109

8..6 book IV. 141 అలకె ... యోని యూడు

9..6 In the Acasa Bhairava calpam page 89 line 18 కర్ణికా యోని(యమన్త్రాం) is a (stamen) circlet enclosed in a triangle. Lingula vulva In Garap Calpam VIII. 13.the... 13

10 యోగపద్యం. Lalita IV.II III. 33. See p. 501. N°1

XI రంధ్రం Lalita VII. 54 is expl opportunity, interval. W's interpretation, a "fault or defect" is fully as applicable. = ... says Traye. See the passage

12 రంకువనరుడు a whore keeper

13..9 యోనిముద్ర is the hands placed palm to palm – See p. 495 N°1

14 యోగరక # is "a fictitious root, (in grammar) assumed to explain a word guessed to originate from it." A scholastic compound or word not authorized by the good poets. (In divinity) A mystic interpretation given as the import of an expression the spiritual sense 15..2 and a similar blackguard phrase is యెంత రంకులు వచ్చునో

16 రంతు Ahalya 1.52 is simply Noise; disturbance

రక్తము
157

s. యోధ s. n. A warrior, combatant, or soldier.

13.9 s. యోని s. n. 1. The vulva. 2. cause, origin. 3. place or scite of birth. See 495

s. యోష or యోషిత్తు s. n. A woman.

14,10 s. యౌతకము s. n. A nuptial gift, or present.

s. యౌవనము s. n. Youth, manhood. యౌవనలక్షణము s. n. (from s. లక్షణ *a mark*, or *sign*.) 1. Beauty. 2. the breast, the bosom.

ర

4.1 3.1 ర The forty-second letter, and twenty-seventh consonant, in the Teloogoo alphabet.

12.2 15 T. రంకు s. n. Adultery, fornication, debauchery. *vide* అంకు. రంకులుగట్టు To impute adultery, or fornication, to any one. రంకులాడి s. n. A loose female. రంకుతనము s. n. Whoredom.

s. రంకుడు s. n. A poor, indigent, or avaricious man; a miser.

s. రంకువు s. n. A sort of deer; the spotted axis.

T. రంకె s. n. A roar; bellowing, or lowing.

s. రంగము s. n. 1. The place where acting, &c. is exhibited; a stage. 2. a field of battle.

T. రంగరించు or రంగలించు v. a. To blend or mix together, with the finger, any solid and liquid substance.

TUD. రంగు s. n. (from s. రంగ. P. رنگ) 1. Colour, paint, tint, dye. 2. lustre, shining.

Separate these senses – "colour" is the Persian sense "brilliancy" the Telugu one

రంగాజీవుడు s. m. A painter. రంగవల్లి s. n. The painting the floor with figures. రంగాయించు – రంగుచేయు or రంగువేయు To paint.

s. రంజనము s. n. Gladdening, rejoicing. రంజించు v. a. To gladden, to please. v. n. To be glad, to rejoice. రంజిల్లు or రంజెలు v. n. To be glad, or pleased; to rejoice.

s. రండ s. n. A widow.

T. రంతు s. n. A noise; clamour. – 5.16 7

s. రంధ్రము s. n. A hole, fissure, cavity, or chasm. XI

T. రంపము s. n. A carpenter's saw. *vide* ఱంపము. రంపగాడు A person who works with a saw; a sawer.

s. రంభ s. n. 1. A plantain. 2. one of the courtezans of *Swurga*.

s. రంభితము s. n. The lowing of cattle.

s. రంహతి s. n. 1. Speed, velocity. 2. the speed of a car, or chariot.

s. రంహము s. n. Speed, haste, velocity.

TUD. రక్షి s. n. *vide* రాక్షసి.

TUD. రక్షసుడు s. n. *vide* రాక్షసుడు.

T. రక్కు v. a. To scratch, or tear with the nails, or talons. s. n. A scratch, or tear.

T. రక్కొను v. n. 1. To extend. 2. to grow.

s. రక్తము s. n. 1. Blood. 2. the colour red. adj. 1. Bloody. 2. red. రక్తప s. n. (from s. పా *that drinks*.) A leech. రక్తపక్షుడు s. n. *Garooda*, as having red wings. రక్తబీజము s. n. The pomegranate, from it's red seeds. రక్తాక్షము s. n. 1. A buffalo. 2. a dove; from their red eyes. రక్తము

రక్తము

శీయు v. a. To bleed, or draw blood. రక్తముగారు v. n. To bleed; blood to flow.

s. రక్తము &c. adj. Attached to, fond of.

s. రక్తాక్షి s. n. The fifty-eighth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. రక్తి s. n. 1. Affection, attachment. 2. excessive joy, or pleasure.

T. రగులు v. n. To burn, or flame. రగిలించు v. a. To kindle, or light, a fire. రగులుకొను or రగుల్కొను v. comp. To take fire of itself.

2— s. రచన s. n. 1. Literary composition. 2. becoming, or orderly, arraugement. రచించు or రచియించు v. a. To compose a literary work. రచనగా adv. In good order, agreeably, pleasantly.

T. రచ్చ s. n. 1. A court of audience. 2. betraying, or divulging, a secret. 3. a quarrel, or dispute. రచ్చబల్ల s. n. A plauk, used as a seat.

s. రజకుడు s. n. A washerman.

s. రజతము s. n. 1. Silver. 2. gold. adj. White. రజతాచలము s. n. (from s. అచల *a mountain.*) Mount *kylasa*, the residence of *Siva.*

s. రజని s. n. 1. Night. 2. turmerick.

s. రజము s. n. 1. Dust. 2. the dust, or pollen, of a flower.

s. రజస్వల s. n. A menstruous female. రజస్వలఅవు v. n. To become menstruous.

s. రజస్సు s. n. 1. *vide* రజము. 2. the menstrual evacuation. 3. the second condition of humanity, the quality or property of passion; that which produces sensual desire, worldly coveting, pride, and falsehood, and is the cause of pain.

G. రజా s. n. (from A رضا) Permission, leave; leave of absence.

T. రజ్జులు s. n. plu. Vain, or useless, words.

s. రజ్జువు s. n. A rope, cord, string, or tie.

s. రటితము s. n. The noise of burning flame.

T. రట్టడి s. n. The exposition of another's vices, or faults.

T. రట్టు s. n. Betraying; divulging a secret.

s. రణము s. n. War, battle. రణగృహము s. n. A house, built over the gate of a fort. రణమండలము or రణరంగము s. n. The field of battle.

TUD. రణము s. n. *vide* s. ఋణము.

s. రణరణకము s. n. 1. Anxiety, regret. 2. love, desire.

TUD. రతనము s. n. *vide* s. రత్నము.

s. రతము &c. adj. Intent on, actively occupied, or engaged in. s. n. Copulation, coition.

s. రతి s. n. 1. *Rutee*, the wife of the Hindoo Cupid. 2. coition, copulation. 3. attachment, desire, passion. 4. the name of the small weight used for emeralds. 1 రతిసలుపు To copulate.

s. రత్నము s. n. 1. A jewel, or gem. 2. the best of it's kind, or species. —3 రత్నగర్భ s. n. (from s. గర్భ *embryo.*) The earth; as producing gems. రత్నగర్భుడు s. n. *Cubera*, the god of wealth. రత్నకంబళి s. n. A *figured* carpet.

2 May

158 రత్నము

1 రతి. the small weight used in weighing gems – "It is the seed of the plant called Abrus – and the average weight of a seed was found to be about ($1\frac{5}{16}$ gr) a grain & five sixteenths. (See Jones's paper "On the cure of elephantiasis – but again see W. 718 on రక్తి,రం – he says the artificial weight averages at $2\frac{1}{4}$ gr."

2. రచన. Lewd postures. Caluvai 179 రతి బంధములు చిత్రప్రతిమల రచనలు బాగుండగ

3 The second sense is radical – Here enter the note on మణి, and also the note on నవరత్నములు.

రష్మి { The whole note on this word is entered in Manu Cha.
1 రవలి { a note or musical sound. So in Vishnu Pur. 6.13 బాల్యు బొట్టు । రవలి మట్టెలమ్రోయ తేలురాయు తింప । her tinkling toe rings — In Bhanumati IV.134 ॥ సీ ॥ అదియూలకించి మోహానరత్నపంజరాం । తరశారికలు పల్లదాళ్ళ గతులు । రవళికి బురిపిష్పి బంపరి తొక్కైత్తమలుడు । నెమలి బోడల తారకములు గెరలి ॥ Bristling at that sweet sound — In Ila III. 143 సీ ॥ బిపబిప హైనెక్క రవళి పొత్తుగ క్కరక్కి । ప్రంబ్రాపమెలు సరింప బూనుసొగసు । The word is rare, and W. as usual (1831) construed it pracáśimpa!! Zct says = వయ్యారం & సౌందర్యం i.e. Prettiness. See Tara & Manu Cha.

s. రత్ని s. n. The closed hand, or fist.

s. రథము s. n. 1. A car, or war chariot. 2. the car of an idol. 3. any carriage, or vehicle. రథకట్య s. n. A number, or multitude, of cars. రథకారుడు s. n. A maker of cars; a coach maker, or carpenter. రథమెక్కు To ascend a car, &c. రథము - గడుపు నడుపు or తోలు To drive a carriage. రథాంగము s. n. 1. A wheel, or any part of a carriage. 2. the discus of *Vishnoo*. 3. the ruddy goose.

s. రథి - రథికుడు or రథినుడు s. n. A warrior, fighting in a car.

s. రథ్య s. n. A carriage, or high, road. రథ్యావాదము s. n. Common talk, the talk of the high road.

s. రథ్యము s. n. A carriage horse.

s. రదచ్ఛదము or రదనచ్ఛదము s. n. The lip.

s. రదనము or రదము s. n. A tooth, a tusk.

T. రద్ది s. n. 1. A disturbance, or noise. 2. a report unfavorable to one's character. 3. betraying; divulging a secret.

G. రద్దు s. n. (from A. رد) 1. Rejection, repulsion; setting aside, disallowing. 2. rescission. 3. rendering null and void.

T. రప్పించు v. caus. of వచ్చు *to come*, q. v. To cause to come; to send for.

s. రభసము s. n. 1. Speed, velocity. 2. joy, delight.

s. రమ s. n. A name of *Lutchmi*.

s. రమణ s. n. Beauty. రమణి s. n. A beautiful, or handsome, female. రమణీయము adj. Beautiful, pleasing, charming.

రమ్యము adj. 1. Charming, pleasing, delightful. 2. commodious, agreeable.

s. రమణుడు s. n. A husband.

G. రమారమి adv. At a guess; on an average; more or less.

s. రమించు or రమియించు v. a. To copulate.

s. రయము s. n. Speed, velocity, precipitation.

s. రల్లకము s. n. A blanket.

T. రవ s. n. 1. A diamond. *vide* అవ. 2. a small particle of any thing; small shot. రవంత lit. as much as a particle. s. n. A very little, a trifle. adj. Very little, some.

s. రవణ s. n. A hand-bell.

T. రవణము s. n. An ornament of any kind.

s. రవణము adj. Sonorous, sounding.

s. రవము s. n. Sound in general; a cry, a noise.

T. రవరవ adv. Quickly, hastily, precipitately.

G. రవానా s. n. (from P. روانه) A pass, or passport. adj. Dispatched, sent off, forwarded. —1

s. రవి s. n. The sun.

G. రవిక s. n. *vide* అవిక.

T. రవులు v. n. *vide* రగులు.

G. రవేసు s. n. (from P. روش *custom, fashion.*) Established or customary fees. రవేసు ఆకులు Fine, or excellent, beetle leaves.

T. రవ్వ s. n. *vide* అవ్వ.

s. రశన s. n. A woman's zone, or girdle.

s. రశ్మి s. n. 1. A ray of light. 2. lustre.

రసదాడి

ɪ. రసదాడి s. n. The sugar cane.

s. రసన s. n. The tongue.

s. రసము s. n. (H رس) 1. Juice, sap, exudation, fluid, liquid. 2. mercury or quicksilver. 3. flavour, taste, savour; as sweet, sour, &c. 4. taste, sentiment or emotion, as an object of descriptive poetry, of which nine are enumerated, viz. love, mirth, tenderness, anger, heroism, terror, disgust, surprize, and tranquillity or content. రసజ్ఞ s. n (from s. జ్ఞా *that knows.*) The tongue; as discriminating tastes. రసకర్పూరము s.n. lit. the camphor of quicksilver. A sort of muriate of mercury, the preparation of which is particularly explained by *Ainslie,* in his *Materia medica* of Hindoostan. It corresponds very nearly with *calomel.* పాదరసము Mercury, or quicksilver.

s. రసవతి s. n. A kitchen.

s. రసవాదము s. n. Alchymy. రసవాది s. n. An alchymist.

s. రసాతలము s. n. *vide* పాతాళము.

s. రసాయనము s. n. 1. Butter-milk. 2. the *elixir vitæ* of the alchymists.

s. రసాల s. n. Curds, mixed up with sugar and spices.

s. రసాలము s. n. 1. The mango tree. 2. the sugar cane.

T. రసి or రసిక s. n. The pus, or matter, of a sore.

s. రసికత్వము s. n. Possession of taste, as regards literary composition, or female dress.

s. రసికుఁడు s. n. A man of taste, especially as regards literary composition, or female dress.

s. రసితము s. n. Sound, noise, thunder.

s. రసోనకము s. n. Garlick.

G. రస్తు s. n. (from P. رسد) Store of grain, or provisions, laid up for an army.

s. రహటము s. n. A spinning wheel.

T. రహటా or రహటు s. n. The being much frequented, or used.

G. రహదారి s. n. (from P. راهداري) The collection of duties on the high roads. రహదారి చీటి A passport, specifying these duties to have been paid.

s. రహస్యము s. n. A secret, a mystery. adj. Secret, private.

T. రహి s. n. Desire, wish.

s. రహితము &c. adj. Destitute, bereft, left, abandoned.

T. రహితు or రయితు s. n. (A. رعيت) A *ryot,* or cultivator.

s. రక్ష s. n. 1. Preserving, saving, protecting. 2. an amulet. 3. the actual cautery, often applied by the native doctors, as a cure to diseases of various kinds. రక్షితము &c. adj. Preserved, saved, protected. రక్షణ s. n. Preservation, protection. రక్షించు v. a. To preserve, save, or protect. రక్షించుకొను v. comp. 1. To preserve, &c. one's-self. 2. to nourish or protect another, for one's own use, or advantage. పాదరక్ష s. n. lit. protecting the foot. A shoe. రక్షకము &c. adj. Preserving, protecting, saving.

1 The ( ) prefixed. See p. 487. No 1] A similar point occurs in old English when <u>cruds</u> and <u>brast</u> were used while we now drop the r (in pronunciation) saying <u>curds</u> and burst - So also brent has become burnt This was also the case in older Greek as ἔδρακον ~~ther~~ for ἔδαρκον and ἔπραθον for ἔπαρθον. (v Class Jour XVII. 349)

రత్నసను

1 రా come # Chatu 1.52 line 7 రాజులగెల్వరంత్రువో i.e. randi, rā i.e. come come NB in RadSwa 3.72 instead of రమ్మనె the poet writes రాయనె the said, come

2 రాకడలు, రాకడ, రాకడి, రాగడి and రాకడ అన్న # are the five ways in which this word is spelt. I doubt after all whether the initial ought to be రా or ర

s. రత్నస్సు s. n. *vide* రాతుసుఁడు.

1 – T. రా s. n. 1. A stone. 2. a king.

s. రాంకవము s. n. Any thing manufactured of wool, or hair.

s. రాంభము s. n. The bamboo staff of a religious student.

T. రాక or రాకడ s. n. (from T. వచ్చు *to come* q. v.) Coming, approaching, arrival. రాకపోవు v. n. Not to come, or arrive.

s. రాక s. n. 1. The full moon, or lunar day on which it is full. 2. a girl in whom menstruation has newly commenced.

2 — TUD. రాకాసి s. n. *vide* రాతుసి.

s. రాగము s. n. 1. A mode in music, of which the Hindoos reckon many, and frequently personify them in poetry, and mythology. 2 mental affection in general; as sorrow, joy, &c. 3. envy. రాగద్వేషములు s. n. plu. Envy and hatred.

T. రాగి s. n. Copper.

T. రాగిచెట్టు s. n. The poplar leaved fig tree. *Ficus religiosa.*

T. రాగిడిబిళ్ల s. n. A circular ornamented plate of gold, worn by Hindoo females, on the crown of the head.

T. రాగిలు or రాగిల్లు v. n. 1. To shine. 2. to be glad, to rejoice.

T. రాగులు s. n. plu. The grain termed at Madras *Natchenny*, or raggy. *Cynosurus coracanus.*

s. రాఘవుఁడు s. n. A name of *Rama.*

TUD. రాచ adj. (from s. రాజ్) Of or belonging to the cast of *Ratsawars*, found chiefly in the northern circars. They are originally descended from the *Raja*, or *Chutriya* casts in the north of India, and are of the second pure tribe of Hindoos; but have, for many generations, been settled in Telingana, where many of them, in former times, assumed and held regal sway. They have a very high sense of honor; and, from want of attention to their prejudices and notions on this point, we have, on more than one occasion, driven several of this fine cast of men to suicide. A remarkable case of this kind took place, in open court, when one of them stabbed himself to the heart, rather than part with his weapon, when it was attempted to disarm him; another occurred more recently, where, rather than submit to the usual process of court, a *Ratsawar* first destroyed his whole family, and then himself.

TUD. & s. రాచకార్యము s. n. 1. Affairs of state. 2. news, information.

T. రాచు v. a. 1. To rub. 2. to cover with any substance; to whitewash. 3. to file. రాచుకొను v. comp. To rub one's-self against any thing.

T. రాచూలి s. n. (from రా *a king*, and చూలు *a child.*) A prince, or princess.

s. రాజ adj. in compos. 1 Royal; of or belonging to a king. 2. eminent, chief, excellent. రాజత్వము s. n. Royalty. రాజదంతములు s. n. plu. The *fore*-teeth. రాజధాని s. n. A metropolis or royal residence. రాజన్యుఁడు s. n. A man of the

regal, or military, tribe; being the second pure Hindoo cast. రాజిపత్ని s. n. (from s. పత్నీ *a wife.*) A queen. రాజిబీజి adj. Sprung from a royal race. రాజిమార్గము s. n. The *high* way. రాజిగృహము s. n. A palace. రాజిధర్మములు The duties incumbent on a king. రాజినీతి s. n. Justice, and other conduct becoming a king. రాజిరాజు s. n. 1. The king of kings; an emperor, or universal monarch. 2. *Cubera,* the god of riches. రాజిసర్పము s. n. A large species of snake. రాజిసూయము s. n. A sacrifice performed only by a universal monarch, attended by his tributary princes, as in the case of *Yoodhishtira* and others. రాజిహంస or రాజిహంసము s. n. lit. the king swan. 1. An excellent king. 2. a superior kind of white swan, with red legs and beak, by some supposed to be the flamingo. రాజావర్తము s. n. An inferior sort of diamond, from the country *Virata,* not used as an ornament, but deemed propitious to the sovereign who possesses it. రాజాంగము s. n. Regal state. రాజికము s. n. The oppression of the government, as opposed to దైవికము evil preordained by providence, or the visitation of God.

T. రాజనములు s. n. plu. A superior kind of paddy.

S. రాజిమాషములు s. n. plu. The pulse termed *Dolichos catiang.*

S. రాజియక్ష్మ s. n. Pulmonary consumption.

S. రాజివి s. n. The blue jay.

S. రాజిసము s. n. Pride, arrogance, presumption.

S. రాజి s. n. A line, or row.

S. ముజిల్లు v. n. To shine.

G. రాజీ adj. (from A. راضي) Satisfied, contented, agreed, pleased, willing. రాజీనామా s. n. (from A. راضي نامه) A written agreement; an acknowledgment of a cause being finally settled, given by the plaintiff.

S. రాజీవము s. n. 1. A large fish. *Ciprinus niloticus*. Buch. 2. the lotus.

S. రాజు s. n. (H. راجا) A king, prince, or sovereign. 2. a man of the regal, military, or second pure Hindoo tribe. 3. a master or lord. 4. the moon.

T. రాఁజు v. n. To take fire; to begin to burn. రాజవేయు To kindle, light, or set on fire.

S. రాజ్యము s. n. 1. A kingdom, country, or province. 2. the administration of sovereignty.

T. రాట్టము or రాట్నము s. n. A spinning wheel. రాట్టమువడుకు To spin. రంకుల రాట్టము s. n. A whirling machine, in which the lower classes amuse themselves, at festivals, &c. – 2

S. రాట్టు s. n. A king.

T. రాడు s. n. A post, or pillar.

T. రాణ s. n. 1. Brightness, lustre. 2. affec- – 1

రాణ 162

1 రాణ Vut 8.174 same as (తోరణ)?

2 రాట్నం In the Suca Sap. 2. 455 is this description of a spinning wheel

క। వడిదారము చెప్పులు౯ దా। ప్రుడు పలకయలు దిండు కుదురుగుంజలునుం దా
క్రుడు బొమ్మయు౯ నుర్ తి। ప్పుడు ... గల్లరా ...

వడి దారము చెప్పులు౯ దా-
క్రుడు పలకయలు దిండు కుదురుగుంజలును ందా
క్రుడు బొమ్మయు౯ నుర్ తిప్పుడు
ప్పుడు

రాణి

1 Radha was aunt to Crishna, and his favourite mistress being preferred by him to his wives Satyabhama and Rucmini. She was the wife of Ayana Ghosha who is also called (see అనామధేయుడు) Anâmadhêya, or Nameless. She had no children, but adopted as her daughter Ila Devi whom at a subsequent period she gave to Crishna as an additional mistress. In the Ila Devijam I. 63 Radha is expressly styled నందు తో బుట్టిన గోవిందునకు త్త, from her adventures are borrowed the allusions explained under అత్త. The whole fable of Radha however is apocryphal, the amorous poets, beginning with Jaya Deva alone having described her, while the Bhagavata makes no mention of her. -- See 3

2 రాబడిన # రాబత్తి, is as inelegant as, in English the man that was come.

3 .. 1 "Radha signifies atonement, pacification or satisfaction; but applied allegorically to the soul of man or rather to the whole assemblage of created souls, between whom and the benevolent creator they suppose a reciprocal love which" &c Jones on Mystical Poetry p. 12 (Wks 4. 221)

tion. రాణించు v. n. To shine, to be splendid.

T. రాణి s. n. (H. رانی) 1. A queen. 2. a wife రాణివాసము s. n. (from s. వాస residence.) 1. A seraglio. 2. residence in a seraglio.

T. రాణువ s. n. An army.

G. రాత s. n. *vide* వ్రాత.

T. రాతి adj. Made of stone. రాతిగుండె s. n. A heart of stone; bravery. రాతిఉప్పు *Rock* salt.

S. రాత్రి s. n. (H. رات) Night. అర్ధరాత్రి s n. Midnight. రాత్రింబగళ్లు Night and day. రాత్రకుడు s. n. A man frequenting at night the houses of harlots. రాత్రించరుడు or రాత్రిచరుడు s. n. (from s. చర *who wanders.*) 1. A goblin, or fiend. 2. a thief. 3. a patrole. రాత్రిజము s. n. (from s. జ *born.*) A star. రాత్రిజాగరము s. n. (from s. జాగర *who wakes.*) A dog.

S. రాద్ధాంతము s. n. Demonstrated truth; proved and established fact.

1 S. రాధ s. n. 1. The name of a celebrated *Gopi*, mistress of *Krishna*, during his residence with the cowherds. 2. the sixteenth of the lunar mansions. 3. lustre, lightning.

S. రాధేయుడు s. n. A name of *Kurna*, celebrated in the *Mahabarat.*

T. రాబడి - రాపుడి or రాయిడి s. n. (from T. రాచు q. v.) 1. Rubbing. 2. filing.

T. రాబట్టు v. a. (from రా the infinitive of వచ్చు *to come*, and పట్టు *to seize.*) To recover, or regain.

T. రాబులుగు s. n. A heron.

T. రావొడి s. n. Powder, either produced by rubbing, or filing, or from stone.

T. రాచోడి or రాజ్ఞోణి s. n. A queen.

S. రామ s. n. A woman.

S. రామఠము s. n. Assafœtida.

T. రాములు s. n. plu. A sort of fish.

T. రామసాగరములు s. n. plu. A species of paddy.

S. రామాయణము s. n. The second epic poem of the Hindoos, recording the adventures of *Rama*, the son of *Dasarad,ha*, sovereign of *Oude*, written by the poet *Valmeekee.*

S. రాముడు s. n. A name common to three incarnations of *Vishnoo*; *Parasoorama*, the son of the *moonee Jamadagni*, born at the commencement of the second, or *Treta* yoog, for the purpose of punishing the tyrannical kings of the *Chutriya* race; *Ramachundra*, the son of *Dasarad,ha*, king of *Oude*, born at the close of the second age, to destroy the demons who infested the earth, and especially *Ravana* the *Daitya* sovereign of *Ceylon*; and Balarama, the elder and half brother of *Krishna*, the son of *Rohini*, born at the end of the *Dwapara* or third age.

S. రామేశ్వరము s. n. *Rameswarum*, a holy Hindoo place, with a celebrated temple, situated between the island of Ceylon, and the Coast of Coromandel, where the Hindoo deity *Rama* is said to have formed what is called "Adam's bridge,"

and thereby to have passed from India to Ceylon.

TUD. రాయంచ s. n. *vide* రాజహంస No. 2, under రాజ.

T. రాయఁడు s. n. 1. Master, lord. 2. a title assumed by many as a surname. It's plural రాయలు was the title assumed by the last Telinga dynasty; the kings of *Bijanagur*.

T. రాయబారము or రాయభారము s. n. A negociation; embassy.

T. రాయసమువారు s. n. A *Roysoom*, or native secretary.

T. రాయి s. n. making in the inflex. sing. రాతి, and in the nom. plu. రాళ్లు A stone. రాయివేయు lit. to throw a stone. To obstruct, or prevent. రాయిపడు lit. a stone to fall. To be obstructed, or prevented. ఇటికెరాయి s. n. A brick. ఆకురాయి lit. a leaf stone. A file. రాయిరప్ప Stones, &c.

T. రాయు v. a. 1. *vide* రాచు. 2. *vide* వ్రాయు. 3. to become hoarse.

T. రాయుఁడు s. n. The title assumed as a surname, by the *Velma* cast, in the northern circars.

T. & S. రారాజు s. n. *vide* రాజరాజు No. 1, under రాజ.

3 — T. రారాపు s. n. Hard, or continual, rubbing.

1 — T. రాలు v. n. To fall, or drop, down; applied particularly to leaves. రాలుచు-రాలుపు or రాలఁగొట్టు v. a. To knock off; to cause to fall, or drop down.

S. రావణుఁడు s. n. The king of *Lunka*, or Ceylon, killed by *Rama*.

S. రావము s. n. Sound, noise.

T. రావించు v. caus. (from రా the infinitive of వచ్చు *to come.*) To cause to come; to send for.

T. రావిచెట్టు s. n. The poplar leaved fig-tree. *Ficus religiosa.*

T. రావిరేక or రాత్రేకు s. n. An ornament suspended from the hair, on the forehead of children. — 4

T. రావు s. n. 1. *vide* రాయుఁడు. 2. *vide* రాయుఁడు No. 2.

S. రాశి or రాసి s. n. 1. A heap, stack, pile, quantity, or multitude. 2. a sign of the zodiac. రాశిపోయు To heap, or pile up.

S. రాష్ట్రము s. n. An inhabited country, realm, or region.

S. రాసక్రీడ s. n. A game played by children.

S. రాసభము s. n. An ass.

S. రాహు or రాహువు s. n. *Rahoo* son of *Sinhika*; the moon's ascending node, personified by the Hindoos as the eighth planet. He is a demon whose head was cut off by *Vishnoo*, but the head and tail retain their separate existence, and being transferred to the stellar sphere, cause eclipses, especially the former, by attempting to swallow the sun and moon. — 2

S. రాక్షస s. n. The forty-ninth year, of the Hindoo cycle of sixty.

S. రాక్షసి s. n. A female రాక్షసుఁడు q. v.

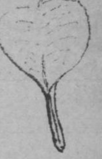
S. రాక్షసుఁడు s. n. An evil spirit; a demon,

1 రాలు. the # feminine adjunct is composed of ఆలు q. v with ర q. v inserted to prevent elision - so sudra-âlu becomes sudra-r-âlu

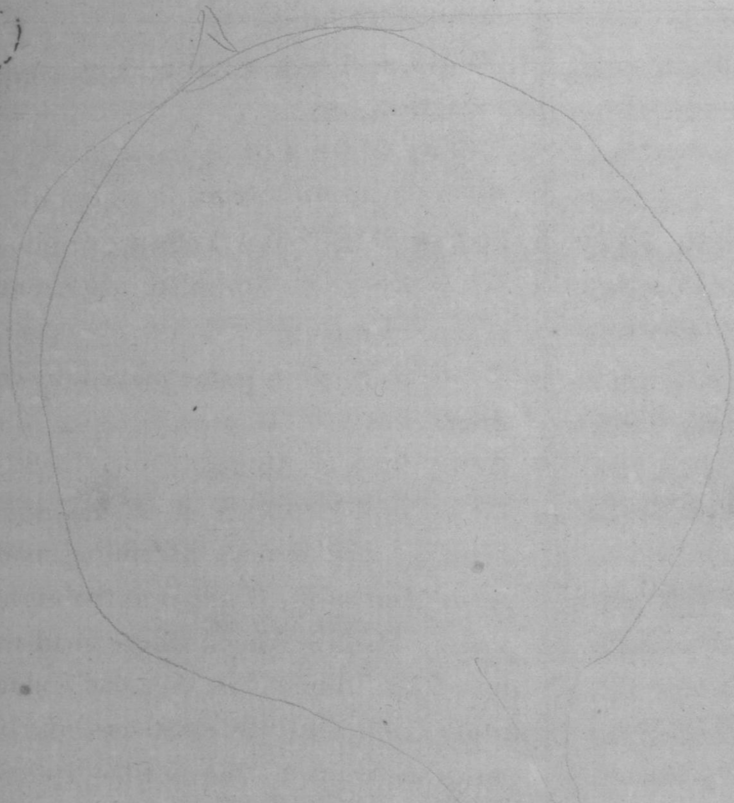
2 రాస్న Râsna (రాస్న) is erroneous and in Keyre it is still further corrupted into రా(ష్ట్ర) or దుంపరాస్న "A plant called mimosa octandria; another called "the serpent ophioxylon: also a sort of perfume." W. 735 See vide Campb on దుంపరా(ష్ట్ర)ం rāshtram. N.B. In the Kams. 2. 248 it is spelt రాస్న which therefore ought to be retained as a common corruption. See Ainslie's definition in #

3 రారాపు Radha 1. 35 pusum ad venerem excitare - Rather, drunnage, = వత్తుడు q. v

4 రావిరేకు. The Fig leaf - The same ornament is in Sanscrit called aswattha patram, or Fig leaf (see అశ్వత్థపత్త్రం. - To the shape of which the mons veneris is compared in a verse cited # p 273 N°3 The shape is

రింఖ

1 yoni .. p 487] .... an "uterine passage" Jones in Menu VI. 63. In Tel Padma Purana XI. 126 యోనిలింగరూపులై they assumed the form of the vulva and penis

a vampire, a fiend; but who appears to be of various descriptions, and is either a powerful *Titan,* or enemy of the gods, in a superhuman or incarnate form, as *Ravana* and others; an attendant on *Cubera,* and guardian of his treasures; or a mischievous and cruel goblin, or ogre, haunting cemeteries, animating dead bodies, and devouring human beings.

s. రింఖ s. n. The hoof of a horse.

s. రింఖణము s. n. 1. Slipping, stumbling. 2. stammering.

T. రింగు s. n. The fluttering of wings.

TUD. రిక్ష s. n. (from s. ఋక్షు.) A star.

s. రిక్తము &c. adj. 1. Empty, void. 2. poor, indigent.

s. రిక్థము s. n. Wealth, property.

s. రిక్థహారి s. n. An heir; one who succeeds to the property of the deceased, and gives the funeral cake.

s. రిటి s. n. The crackling of flame.

TUD. రిత్త adj. 1. *vide* s. రిక్తము. 2. useless.

s. రిపుడు s. n. An enemy.

T. రిప్పున adv. 1. Suddenly, abruptly. 2. quickly, speedily.

T. రిమ్మ s. n. 1. Sickness. 2. evil, misfortune.

s. రీఢ s. n. Disrespect, irreverence, disregard.

s. రీణము adj. Oozing, dripping, leaking, distilling.

s. రీతి s. n. 1. Manner, mode, method, way. 2. brass; pale brass, prince's metal.

s. రీతుపు s. n. *vide* రీతి No. 1.

T. రుంజె s. n. A sort of brazen drum.

s. రుండము s. n. 1. A headless trunk or body. 2. a decapitated head.

s. రుక్కు s. n. 1. Sickness, illness, disease. 2. lustre, light, splendour.

s. రుక్మము s. n. Gold.

s. రుక్మవతి s. n. A name of *Rutee.*

s. రుగ్ణము &c. adj. Bent, crooked, curved.

s. రుచకము s. n. An ornament for the neck, or breast.

s. రుచి s. n. 1. Taste, relish. 2. desire, wish. 3. lustre, light. 4. beauty. రుచించు v. n. 1. To yield a taste, or relish. 2. to be to one's liking. రుచిచూచు To try, lit. to see, the taste of any thing. రుచికరము adj. Delicious to the taste.

s. రుచిరము adj. Beautiful, handsome, charming, pleasing.

s. రుచ్యము adj. Beautiful, pleasing, captivating.

s. రుజ s. n. 1. Disease, sickness. 2. overthrow, destruction.

G. రుజూవు s. n. (from A. رجوع, 1. *return, turning towards, appearing.* 2. *reference.*) Proof, conviction. adj. proved, established.

s. రుట్టు s. n. Anger, wrath, passion.

T. రుత్త s. n. Destruction, ruin, havoc. adj. Destroyed, ruined.

s. రుదితము s. n. Weeping, crying.

T. రుద్దు v. a. To rub any thing on the body, in order to clean it.

s. రుద్ధము &c. adj. 1. Surrounded, begirt. 2. obstructed.

TUD. రుద్రజడచెట్టు s. n. The plant termed Basilic basil. *Ocimum basilicum.*

s. రుద్రభూమి s. n. A cemetery, or place where the dead are burnt, or buried.

s. రుద్రాణి s. n. A name of *Doorga*, or *Parvatee*, wife of *Siva*.

s. రుద్రాక్షచెట్టు s. n. The tree termed *Elæocarpus ganitrus.* It's seeds, named రుద్రాక్షులు, are much used for rosaries, by the worshippers of *Siva*.

s. రుద్రుఁడు s. n. 1. A name or form of *Siva*. 2. one of the demi-gods, or inferior manifestations of *Siva*, eleven in number.

s. రుధిరము s. n. Blood.

s. రుధిరోద్గారి s. n. The fifty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

G. రుప్పు or రువ్వు v. a. To throw, or fling. *vide* ఉప్పు.

T. రుబ్బు v. a. To grind, in a mortar, any thing first moistened in water. రుబ్బుపాత్రము s. n. The stone pestle used therein. రుబ్బురోలు s. n. A mortar made of stone.

s. రుమ s. n. 1. The salt mines of *Sambhar*, a town in *Ajmeer*, 20 miles west of *Jayanagar*. 2. the wife of the monkey *Soogreeva*.

G. రుమాల or రుమాలు s. n. (from P. رومال) A handkerchief, or towel.

s. రురువు s. n. A sort of deer.

T. రువ్వ s. n. A coin, in value equal to five cash.

s. రుష s. n. Anger, wrath, passion.

G. రుసుము s. n. (from A. رسوم) Customary fees.

T. రూక s. n. 1. Money in general. 2. the small coin termed *a fanam*, either of gold, or silver.

s. రూఢము adj. 1. True, certain, ascertained. 2. public, common, famous, notorious. 3. budded, blown. 4. born, produced.

s. రూఢి s. n. 1. Fame, notoriety. 2. experience; practical knowledge. 3. traditional or customary meaning of a word, as opposed to it's etymological signification. — 1

s. రూపకము s. n. 1. A drama, or dramatic poem. 2. shape, form, figure.

s. రూపము s. n. 1. Figure, form, shape. 2. appearance, semblance. 3. beauty. రూపవంతుఁడు s. n. A handsome man. రూపవతి s. n. A beautiful female. రూపసి s. n. A beautiful person of either sex. రూపముదాల్చు To assume a form.

s. రూపాజీవ s. n. (from s. రూప *beauty*, and ఆజీవ *who lives by.*) A whore, harlot, or courtezan.

TUD. రూపాయి s. n. (from s. రూప్య *silver.*) (P. روپيه) A rupee.

T. రూపించు v. a. 1. To prove, or demonstrate. 2. to corroborate, or confirm.

s. రూపు s. n. 1. *vide* రూపము. 2. manner, mode, way. రూపుమాపు (from T. మాపు *to destroy.*) To kill or destroy.

s. రూప్యము s. n. 1. Silver. 2. a rupee.

G. రూబరూ adv. (from P. روبرو) Face to face; before; in one's presence.

1 రూఢిపరచుట (or. పరచుట) To promulgate, proclaim, notify, advertize, make known, declare. అదినాకురూఢిగానున్నది I am confident of that, I am positive or assured of it or certain అదిరూఢిచేసినాడు he is resolved or determined on that I rely. I trust. I hope – I feel assured

రూఢి 1 # రెండు - [illegible] In beauty he was a perfect Apollo - lit: another Apollo. a second Apollo [illegible] ... 3
2 రేగు # Kams. 4. 20 - mentions the species called గంగరేగు - plural రేగుండ్లు? no.
3..1 [illegible] he did not speak to any one else

T. రూఢు s. n. Fever.

s. రూక్షము adj. 1. Harsh, unkind. 2. rough, not smooth.

E. రెంటూలకుంబోవు v. n. lit. *to go to two.* To go to ease nature. This phrase is derived from the custom in Hindoo schools of the children holding up one finger when they want to go to urine, and holding up two fingers, when they require to ease the other necessities of nature.

1 — T. రెండు numeral adj. & s. n., making in the inflex. sing. రెంటి or రెండింటి Two. రెండుపడు v. n. lit. to be two. To disagree; to become disunited, or divided. రెండుతలంచు lit. to think two. To betray. రెంటికిపోవు *vide* రెంటూలకుంబోవు.

T. రెచ్చు v. n. 1. To low as cattle. 2. to be proud, or ostentatious.

T. రెట్ట s. n. 1. The upper part of the arm. 2. dung of birds.

T. రెట్టి s. n. Double fold. adj. Double. మూడురెట్లు Three fold.

T. రెట్టించు v. a. 1. To double. 2. to oppose. 3. to repeat.

T. రెట్టు s. n. A very coarse long cloth.

T. రెడ్డి s. n. 1. The *Rheddy,* or principal aboriginal Telinga cast of cultivators. 2. the head of a village.

T. రెపరెపమను v. n. To be hungry.

T. రెప్ప s. n. *vide* ఱెప్ప.

T. రెవికె s. n. *vide* ఱవిక.

T. రే or రేయి s. n. Night. రేజీకటి s. n. Night-blindness. adj. Blind at night.

రేద్రిమ్మరి s. n. (from ద్రిమ్మరి *a wanderer.)* A giant or giantess. రేద్రిమ్మరీండు s. m. A giant. రేబగలు Day and night. రేయెండ s. n. *Moon*light. రేఱేండు s. n. (from T. ఱేండు *lord.)* The moon. రేవెలుంగు or రేవెల్గు s. n. (from వెలుంగు *lustre.)* The moon.

T. రేక s. n. A line, streak, or stripe.

T. రేకు s. n. 1. The leaf of a flower. 2. a sheet, or plain cloth, used as an upper garment. 3. a thin plate of metal.

T. రేకెత్తు v. n. To be increased.

s. రేఖ s. n. 1. A line; a row. 2. a line, streak, or stripe. 3. a gesture.

T. రేగడ or రేగడి s. n. making in the inflex. sing. రేగటి A rich black loam, or soil in which cotton is usually planted in the peninsula of India; thence commonly termed *cotton ground.*

T. రేంగు v. n. To increase in degree, power, or influence; to be excited. రేంచు v. a. To excite, or set on.

T. రేంగుచెట్టు s. n. The jujube tree. —— 2

s. రేచకము s. n. 1. Respiring. 2. purging.

s. రేచితము s. n. A horse's paces.

s. రేణుక s. n. The name of *Parasoorama's* mother.

s. రేణువు s. n. Dust.

s. రేతస్సు s. n. The seminal fluid.

T. రేను s. n. *vide* రేంగుచెట్టు.

T. రేపకడ s. n. The morning, or dawn.

T. రేపు s. n. making in the inflex. sing. రేపటి 1. To-morrow. 2 the morning, or

day before mid-day. రేపుమాపు Morning and evening.

T. రేఁపు v. a. To excite, or set on.

S. రేఫ or రేఫము s. n. The letter ర.

S. రేఫము &c. adj. Low, vile, contemptible, or base.

S. రేవ s. n. The river *Nurbadda*, or *Nermuda*.

T. రేవటినేల s. n. *vide* రేగడ.

S. రేవతి s. n. 1. The wife of *Balarama*. 2. the twenty-seventh lunar mansion.

T. రేవు s. n. 1. A harbour, or port. 2. a ford. 3. a beach or bank. 4. a washing place. రేవుపట్టు v. n. To arrive in port.

S. రేషణము s. n. 1. Howling, roaring. 2. killing.

3 – T. రొండి s. n. The haunch.

T. రొంప s. n. A catarrh, or cold.

T. రొంపి s. n. Mud, clay.

T. రొక్కము s. n. 1. Ready money, cash. 2. wealth, riches, property.

T. రొచ్చు s. n. *vide* రొంపి.

T. రొట్టె s. n. (H روٹي) 1. Bread. 2. a loaf.

T. రొడ్డచెయ్యి s. n. The left hand.

T. రొద s. n. An outcry, or noise.

T. రొమ్ము s. n. *vide* ఱొమ్ము.

2 — T. రొయ్య s. n. A prawn, or shrimp.

T. రొయ్యి s. n. making in the inflex. sing. రొతి The ashes on live coal.

S. రో s. n. 1. Wealth, riches. 2. value, price. This word is also affixed to nouns, as a vocative particle; thus, అక్కరో *O elder sister.* అన్నరో *O elder brother.*

రోవెలఁది s. n. (from T. వెలఁది *a woman.*) A harlot, or whore. lit. a priced female.

T. రోఁకటిబండ s. n. 1. A large pestle, without any iron ferrule at the end. 2. a species of black insect.

S. రోకము s. n. 1. A hole. 2. light.

T. రోఁకలి s. n. making in the inflex. sing. రోఁకటి, and in the nom. plu. రోఁకండ్లు A large pestle.

S. రోగము s. n. (H. روگ) Disease, sickness. పుండ్లరోగము The venereal pox.

S. రోగి s. n. (H. روگي) A patient; a sick person.

S. రోచనము s. n. 1. *vide* గోరోచనము. 2. the lime tree.

S. రోచిమానము s. n. A tuft, or curl, of hair, round the neck of a horse, or on the lower part of it.

S. రోచిష్ణువు adj. Elegantly dressed, or ornamented; splendid, brilliant.

S. రోచిస్సు s. n. Light.

T. రోఁజు v. n. To pant. s. n. 1. Panting, breathing hard. 2. a day, from P. روز.

T. రోఁత s. n. 1. Uncleanliness, dirt, filth. 2. human ordure. 3. disgust, horror.

S. రోదనము s. n. Weeping, crying, lamentation.

S. రోదసి s. n. 1. Heaven, paradise. 2. the earth.

S. రోధము or రోధస్సు s. n. A shore, or bank.

S. రోపణము or రోపము s. n. 1. A disturbing or bewildering of the mind; a confusing, or confusion, of ideas. 2. an arrow.

S. రోమంథము s. n. 1. Ruminating, chew-

1 రోత. See Pritema 2.67

ఖఘఝఢధ
kh gh jh ṭh dh
Abominable, hideous, frightful vile

2 గాజురొయ్య a larger kind of prawn

3 రొంటిన చేతులు పెట్టుకొనుట To put the arms a kimbo kimbo రొండ్లు plural. Chandra Bhana Charitra 2.15

1 ఱ &c — See the last note on page 52 of the "Prosody" – Perhaps the closest analogy, is, the distinction of spelling between honour & honor; favour & favor, neighbour & neighbor flavour & flavor – behaviour, ambassadour, emperour – regarding which we find the best authors of the present day, deviate from Johnson; and the best critic will hardly decide which form is preferable. The difficulty resembles that of the digamma in Greek. This I have since printed in Pros: p:86

ing the cud. 2. eating, without chewing what has been once swallowed, and again brought into the mouth.

s. రోమము s. n. Hair; a hair. రోమకర్ణకము s. n. A hare. lit. hairy-eared. రోమరాజి s. n. A line of hair, extending down the breast, to the navel. రోమకూపము s. n. A pore of the skin. lit. the pit of the hair. రోమవిక్రియ, రోమహర్షణము, రోమాంచము or రోమోద్గమము s. n. Horripilation, the erection or rigidity of the hair of the body, conceived to be occasioned by, and to express, exquisite delight.

s. రోమశుఁడు s. n. 1. The name of a certain *Moonee*. 2. a man whose body is overgrown with hair.

s. రోమహర్షణుఁడు s. n. The penitent *Soota*, pupil of *Vyasa*, and supposed narrator of the events recorded in the *Pooranas*.

T. రోయి s. n. A stake at play.

T. రోయు v. a. To hate, or dislike. v. n. To be wearied, or tired. రోయబాయ ఆడు To affront, or outrage.

TUD. రోరవము s. n. *vide* రౌరవము.

s. రోలంబము s. n. A large black bee.

T. రోలు s. n. making in the inflex. sing. రోటి or రోలు A mortar for pounding any thing.

s. రోషము s. n. Anger, wrath. రోషించు or రోషపడు v. n. To be angry. రోషగాఁడు s. n. A passionate man.

s. రోహిణి s. n. 1. A girl nine years of age. 2. the mother of *Balarama*. 3. the fourth of the lunar mansions, personified as one of the daughters of *Dacsha*, and wives of the moon.

s. రోహితము s. n. 1. *Indra's* bow unbent, and invisible to mortals. 2. blood. adj. Red. రోహితాశ్వుఁడు s. n. (from s. అశ్వ *a horse.*) The god of fire; as mounted on a *red*, or fiery, steed.

s. రోహిత్తు s. n. The female white footed antelope.

s. రోహిషము s. n. A species of white deer.

s. రౌచనికము s. n. The tartar of the teeth.

T. రౌతు s. n. 1. A stone. 2. a rider.

s. రౌద్రము adj. 1. Terrible, terrific, fearful. 2. sharp, acute. 3. wrathful, violent.

s. రౌద్రి s. n. The fifty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. రౌరవము s. n. One of the divisions of *Naraka*, or Tartarus.

s. రౌహిణేయుఁడు s. n. 1. A name of *Balarama*. 2. the planet *Mercury*.

ఱ

ఱ The forty-third letter, and twenty-eighth consonant, in the Teloogoo alphabet. — 1

T. ఱంకు s. n. Adultery. *vide* రంకు.

T. ఱంతు s. n. 1. A festival. 2. a play. 3. an outcry.

T. ఱంపము s. n. A saw.

T. ఱంపిల్లు v. n. To weep, or cry, violently.

T. ఱంపె s. n. An awl.

T. ఱట్టు s. n. Ill fame; disgrace.

ర ఱవ

1

T. ఱవ s. n. 1. A diamond. 2. a small particle, *vide* రవ.

T. ఱవఱవలాడు v. n. To evince anger.

T. ఱవళి s. n. 1. Sound. 2. any of the musical notes.

T. ఱవిక s. n. A sort of bodice, worn by females, like a small close jacket, to confine the breasts.

T. ఱవ్వ s. n. 1. Ill fame, disgrace. 2. abuse.

T. ఱా s. n. A stone.

T. ఱాఁగ s. n. A deceitful female.

T. ఱాయి s. n. making in the inflex. sing ఱాతి A stone, *vide* రాయి.

4 — T. ఱికము particle, affixed to adjectives or substantives, to express their abstract meaning; as, పెద్దఱికము s. n. Great*ness*. చుట్టఱికము s. n. Relation*ship*.

T. ఱిక్కలు s. n. plu. Cries; clamour.

T. ఱిచ్చ adj. Motionless.

T. ఱివ్వు s. n. The fluttering sound of birds.

T. ఱివ్వున adv. Quickly, hastily.

T. ఱుప్పు or ఱువ్వు v. a. To throw or fling. *vide* రువ్వు.

3 — T. ఱెక్క s. n. 1. A wing. 2. the shoulder blade. 3. half a plantain leaf. ఱెక్కల తలుపు s. n. A *folding* door.

T. ఱెప్ప s. n. The eye-lid. ఱెప్పపాటు s. n. A wink. ఱెప్పవాల్చు To wink.

T. ఱెబ్బ or ఱెమ్మ s. n. The branch, or bough, of a tree.

T. ఱెల్లుగడ్డి s. n. A species of grass. *Saccharum spontaneum.*

T. ఱెల్లుచూలి s. n. A name of *Koomaraswamy*, or *Kartecaya*, the Hindoo Mars.

T. ఱెల్లుదీవి s. n. The *Cusha Dwipa*; *vide* కుశద్వీపము.

T. ఱేకులు s. n. plu. Feathers.

T. ఱేచుకుక్క s. n. A small wild animal, described as resembling a dog, but climbing up trees, and famed for destroying tigers.

T. ఱేడు s. n. A king.

T. ఱేలచెట్టు s. n. The plant termed *Cassia fistula*. — 1

T. ఱొప్పు v. a. 1. To drive away. 2. to beat. 3. to grumble. — 5

T. ఱొమ్ము s. n. 1. A female's breast. 2. the breast, or bosom.

T. ఱోఁత s. n. *vide* రోఁత.

T. ఱోయు v. a. To seek, search, or look for.

T. ఱోలు v. n. To weep, or cry aloud. (H. [illegible])

ల

ల The forty-fourth letter, and twenty-ninth consonant, in the Teloogoo alphabet. — 2

s. లంక s. n. 1. The capital of *Ravana* in Ceylon; the name is extended also to the island of Ceylon itself, which according to the notions of the Hindoos is much more considerable in size, and lies further from the continent, than reality; it is described as being equal to $\frac{1}{12}$ of the equatorial circumference of the earth, and is one of the places lying under the first meridian, whence the longitude is computed. It is thus placed in the eas-

6 May 1832

1 ఱేలచెట్టు .. Seen కంపాక

2. ల and ళ see #619. NB. These two are not always commutable. Thus తాలించు is to wait — తాళించు is to season food.

3 ఱెక్క also down — as అంచ ఱెక్కల పెఱ్ఱె Rathie Swa 2.15 a swansdown for bedding ఱొపెన ఱెక్కలు pieces of smoke dried fish

4 ఱికం, or rather perhaps ఱఱికం — May not this come (like ఱు in [illegible]) from ఱు v. n. — and thence, by the addition of కం (as in the verbals [illegible], [illegible], [illegible]) we form ఱఱికం

5 ఱొప్పులు To cry, exclaim, or utter deep sounds, to howl — or to cry so as to alarm another. In Cala Lasti Mahat. 279 it is applied to a bird. To scream

లంకణము

1 యౌగపద్యం (p. 487 contd) from యుగపత్, which means At once, all at once, continuo SIMUL signifies (see Lalitop. 3.33) whatever is done "simul et semel" once for all. — efficaciousness (this word comes near the required sense) A Christian will understand the word, from the following phrase Swámi maranam mahá yaugyapadyam — "the death of the Lord was the Great & Efficient Act." — The adverb here used, (Lalito 3:33.) యౌగపద్యేన is "utterly, totally — penitus, radicitus." Ibid. 4.11 See and [illegible] how- [illegible] viz "an universal cause," & He further explains it as SIMULTANEOUS and declares this alone to be exact. Wilson omits it. From యుగపత్ q.v.

2. Note contd from 487 No. 1.] on Sandhi రు రు. see Bahulasya 5.168 [illegible] [illegible]. Z. A. finally will not admit my theory to be reasonable, and adds that వు is also thus inserted, as in [illegible] Thus also ర is inserted in రావి+రేవు, more correctly spelt రావి+రా+వు for రావిరావు

tern ocean south of Ceylon, and according to Wilford is the peninsula of Malacca; according to some Hindoo accounts also, it is distinct from Ceylon, from which island *Lunka* is said to be just visible. 2. an unchaste woman. 3. any island.

TUD. లంకణము or లంఖణము s. n. *vide* లంఘనము No. 1 & 2.

T. లంకించు v. a. or లంకించుకొను v. comp. To catch, seize, or take, by artifice.

T. లంకె s. n. 1. The rope fastening two animals together. 2. the tying them together.

T. లంకెపీట s. n. A small piece of wood, tied to the neck of a bullock, &c.

G. లంగరు s. n. (from P. لنگر) An anchor. లంగరుచేయు To anchor. లంగరుతీయు To weigh anchor.

S. లంఘనము s. n. 1. Abstinence, fasting, when sick. 2. a day of fasting, from sickness. 3. leaping, springing, passing over. లంఘించు v. a. 1. To pass, or cross over. 2. to leap at, or attack.

T. లంచము s. n. A bribe.

S. లంజ or లంజిక s. n. A prostitute; an adultress; a kept woman. లంజతనము s. n. Prostitution.

T. లండి or లండీ s. n. A mean, obstinate, or wicked, person.

T. లంపట s. n. 1. Indisposition, disorder. 2. fatigue. లంపటపడు v. n. To be indisposed, or fatigued.

S. లంపటుడు s. n. A lecher, libertine, whoremonger, or gallant.

T. లంపతా s. n. The son of a female slave.

S. లంబనము s. n. 1. A long necklace; one which depends from the neck to the navel. 2. depending, descending, falling.

S. లంబము adj. (H. لمبا) 1. Spacious, capacious. 2. great, large, broad, long; expanded either in breadth or length, or both. 3. pendulous, depending. లంబకర్ణము s. n. (from S. కర్ణ *the ear.*) A hare. లంబోదరుడు s. n. (from S. ఉదర *the belly.*) *Ganesa,* the Hindoo deity always represented with a large paunch.

T. లంబాడీ adj. Of or belonging to the *Brinjary,* or *Lumbady* cast. These are a very useful description of Hindoos, resembling in habits the Gypsies of Europe. They are the great inland carriers of the country, especially in the peninsula, where there is no inland navigation, and speak a language of their own. Their principal articles of traffic are grain and salt; they have no fixed domicile; and the males are much given to theft, particularly of cattle, while the females steal children.

S. లంబిక s. n. The uvula, or soft palate.

G. లకిని or లఖిణి s. n. A reed pen.

S. లకుచము s. n. 1. A species of the bread fruit tree. *Artocarpus lacucha.* Rox. 2. a lime.

T. లకుముకి s. n. A small bird.

T. లకోరి s. n. A sort of weapon.

T. లక్క s. n. (H. لاکھ) 1. Lac, the red animal dye; it's nest, of a resinous substance, is

used as sealing wax. 2. a lac, or one hundred thousand. adj. Painted, lackered.

TUD. లక్షనము s. n. *vide* లక్షణము.

G. లగాయతు s. n. (from A. لغايت *till, until.*) Commencement, beginning. లగాయతునుంచి From a long time since.

S. లగించు v. n. To agree, or coincide, in sense or meaning.

S. లగుడము s. n. 1. A club bound with iron, or made of it. 2. a staff, or stick.

TUD. లగువు adj. *vide* లఘువు except No. 6. s. n. *vide* the same word No. 3.

T. లగ్గ s. n. Escalade. లగ్గలు - ఎక్కు or పట్టు To scale, as a fort, &c.

TUD. లగ్గము s. n. *vide* లగ్నము No. 2.

T. లగ్గు s. n. 1. Welfare, prosperity, happiness. 2. food, victuals.

S. లగ్నకుడు s. n. A security, or surety.

S. లగ్నము s. n. 1. The rising of a sign, it's appearance above the horizon; the oblique ascension or the divisions of the equator, which rise in succession with each sign, in an oblique sphere. 2. a period selected for any auspicious ceremony, such as marriage, &c. adj. 1. Attached to, intent on. 2. ashamed. 3. joined to, connected with.

S. లఘిమ s. n. Excessive lightness; absence of weight, especially as an attribute of supernatural power.

S. లఘిష్ఠము &c. adj. 1. Lightest, very light. 2. very small, least.

S. లఘులయము s. n. The root of the fragrant grass termed *Cuss-cuss,* or *Andropogon muricatum.*

S. లఘువు adj. 1. Light, not heavy. 2. better in health. 3. less severe, abating, on the decrease; as applied to disease. 4. slight. 5. trivial, trifling. 6. swift, quick. s. n. 1. A short vowel. 2. *vide* లఘులయము. 3. tumbling, leaping. లఘుదోషము A small or slight fault. లఘుత్వము s. n. Lightness; trivialness. లఘువగు To grow easy, to get better, to recover. లఘువుగా చేయవచ్చును It may *easily* be done. లఘుశంకకుపోవు To go to urine.

TUD. లచ్చనము s. n. *vide* s. లక్షణము.

TUD. లచ్చి s. n. *vide* s. లక్ష్మి.

S. లజ్జ or లజ్జ s. n. Shame, modesty, bashfulness, timidity. లజ్జాళువు adj. Bashful, or modest. లజ్జితము &c. adj. Abashed. లజ్జించు v. n. To be ashamed.

G. లడాయీ s. n. (from H. لڑائي) A battle, or fight.

S. లత or లతిక s. n. A creeper, or climbing plant. లతాంతము s. n. (from s. అంత *end*) lit. the extremity of a creeper, viz. A flower. లతాంగి s. n. lit. creeper bodied. A woman, referring both to the elegance of the female form, and to the dependence of the weaker on the other sex.

S. & T. లతకూన s. n. A young girl.

T. లత్త s. n. 1. Casualty, misfortune. 2. a blow. (H. لات)

TUD. లత్తుక s. n. Lac; the red animal dye.

ల లద్ది
1 లవం a piece or bit Ruemanya 3, 103

T. లద్ది or లద్దె s. n. (H. لید) The dung of horses, asses, elephants, or camels.

s. లపనము s. n. 1. The mouth, face, or countenance. 2. talking.

s. లపితము s. n. Voice, or speech.

s. లబ్ధము s. n. The product, in arithmetic.

s. లబ్ధము &c. adj. Obtained, gained, acquired, received. లబ్ధవర్ణుఁడు s. n. (from s. వర్ణ *praise.*) A learned man, a sage.

s. లభ్యము adj. Attainable, procurable.

s. లయ s. n. Equal time, in music and dancing.

s. లయము s. n. 1. Destruction, loss. 2. the root of the *Andropogon muricatum* or *cuss-cuss* grass. లయించు v. n. To be destroyed.

s. లలంతిక s. n. A necklace hanging as low as the navel.

s. లలన s. n. 1. A woman. 2. a wanton female.

s. లలాటము s. n. The forehead. లలాట-లిఖితము or లిపి That which is written on the forehead; destiny. The Hindoos believe that *Brumha* writes, on the front of the skull, the future events of each one's life.

s. లలామకము s. n. A chaplet of flowers, hanging over the forehead.

s. లలామము &c. adj. 1. Chief, principal. 2. beautiful, agreeable, charming. s. n An ornament, chiefly such as is worn on the forehead.

s. లలితము &c. adj. 1. Wished, desired. 2. beautiful, lovely. 3. wanton, dallying. 4. shaken, tremulous. s. n. A branch of feminine action, arising from the passion or sentiment of love; lolling, languishing, languid signs and gestures indicative of passion.

s. లవంగము s. n. (H. لونگ) A clove. లవంగపు చెట్టు s. n. The clove tree. లవంగపట్ట s. n. Cinnamon.

s. లవణము s. n. Salt. adj. Salt, saline.

s. లవనము s. n. Reaping.

s. లవము s. n. Reaping. adj. Little, or small. — 1

s. లవిత్రము s. n. A sickle.

s. లశునము s. n. Garlick.

s. లస్తకము s. n. The middle of a bow, where it is grasped.

s. లహరి s. n. A stream, or flood; a large wave, or surf.

s. లక్ష s. n. A lac, one hundred thousand.

s. లక్షణము s. n. 1. A sign, or mark. 2. an indication, a predicate, any thing by which an object is designated, or distinguished. 3. a rule in science. 4. perfection in outward form, or shape.

s. లక్షము s. n. 1. A butt, or mark. 2. aim.

s. లక్ష్మణుఁడు s. n. *Lutchmana*, the younger brother of *Rama*.

s. లక్ష్మము s. n. A mark, token, spot, or sign.

s. లక్ష్మి s. n. 1. *Lutchmi*, the goddess of wealth and prosperity, and wife of *Vishnoo*. 2. prosperity, success, fortune, riches, wealth. 3. turmerick. లక్ష్మీకరము &c. adj. Prosperous, successful, fortunate,

లక్షణము

rich. లక్ష్మీవంతము &c. adj. Fortunate, rich, wealthy. లక్ష్మీవారము s. n. Thursday, or Friday.

s. లక్ష్యము s. n. 1. A mark, or butt. 2. aim. 3. care, regard, respect. లక్ష్యముపెట్టు v. a. 1. To aim. 2. to esteem, regard, value, or respect. నేనువానికిలక్ష్యములేదు He does not care for, or mind, me.

s. లాంగలము s. n. A plough.

s. లాంగూలము s. n. A hairy tail, as a horse's, &c.

s. లాంఛనము s. n. 1. A mark, or sign. 2. a name, or appellation.

T. లాకలు s. n. plu. Small pieces of stick, used by indian weavers.

T. లాగు v. a. To draw, pull, or drag. s. n 1. Mode, manner, way. 2. short drawers, reaching only to the middle of the thigh. 3. tumbling, jumping. ఈలాగు Thus, in this way. ఆలాగు In that way. ఏలాగు How? in what way?

s. లాఘవము s. n. 1. Lightness, slightness, delicacy. 2. easiness, facility. హస్తలాఘవము or కరలాఘవము Slight of hand.

T. లాచీ s. n. The sack for loads, placed upon horses or asses.

T. లాంచు v. a. To wish, or long for.

1 — s. లాజలు s. n. plu. Fried, or wetted, grain.

G. లాడము s. n. A horse-shoe. లాడముకొట్టు To shoe a horse.

T. లాడె s. n. A sore on the back of any animal of burden, produced by it's load.

T. లాతము s. n. A rod, or switch.

T. లాంతి s. n. A stranger.

s. లాభము or లాబము s. n. 1. Gain, profit, advantage. 2. interest on money. లాభనష్టాలు Profit and loss. — 2

s. లామజ్జకము s. n. vide లఘులయము.

G. లాయము s. n. A stable.

T. లాయు v. a. To approach.

s. లాల s. n. Slaver, saliva, spittle.

s. లాలన or లాలనము s. n. Caressing, fondling. లాలించు v. a. To caress, or fondle. లాలితము &c. adj. Caressed, fondled.

s. లాలస s. n. An ardent desire.

s. లాలసము &c. adj. Devoted to, attached to.

s. లాలాటికము s. n. A trinket worn on the forehead.

T. లాలి s. n. The lullaby sung to children.

G. లావణము s. n. A list of soldiers, &c. లావణము వ్రాయు To enlist soldiers, &c.

s. లావణ్యము s. n. Beauty, loveliness.

s. లావము s. n. A sort of quail; *perdix chinensis.*

T. లావరి s. n. A big, robust, strong, or corpulent person.

T. లావు s. n. 1. Strength, robustness, bigness, largeness, fatness. 2. size, dimension. adj. Strong, robust, big, large, fat.

T. లావులు s. n. plu. Feathers.

s. లాసకము s. n. A peacock.

s. లాసకి s. n. A female dancer.

s. లాసకుడు s. n. A dancer, actor, or mime.

s. లాస్యము s. n. Dancing.

Ratnavali 4.145 లాస్యము

1 లాజలు Tara V. 1894 in ⊥ lāja hōmam — and in Lalita X. 34. Parched corn ([illegible]) or [illegible] khoee — which at weddings and other festivals is sprinkled as sugarplums are at the carnival — Hence the term confarreatio — 174

2 [illegible] is Fair or acknowledged profits on a sale — Equitable profit the amount of which is explained to the buyer — This is the contrary of [illegible] 174

Entered under లకుచం

లాహిరి 1 లికుచ or లకుచ - A poet says ఆర్య॥ అరసిక జన సంభాషణా|త్రీ రసిక జనేష్టం వివాదః పరం(శ్రే)యః। లంబకుచాలింగనతః। లకుచకుచాయః పొడతాడనం శ్రేయః

2 లిమ్మ n s # defect, flaw సాత్మ్య శైనరాగు

3 లింగశరీరం (Vaon Deva mananam or Vivéca Saram p. 9) the corporeal frame or natural body.

4 లుంఠనం Shattering, shivering, breaking to pieces

5 లింగం The point or projecting front of a lingam - or its spout, is considered to be the eye of the god Siva. It is turned to any point of the compass - but never is so placed as to point towards the village "the eye of Siva and the back of Vishnu being considered to have blasting properties if permanently directed to any object.

s. లాహిరి s. n. Drunkenness, intoxication.

s. లాయు s. n. 1. A lac, or hundred thousand. 2. lac, the red dye, or an insect which is analogous to the cochineal insect, and like it forms, when dried and prepared, a dye of a red colour; the nest is formed of a resinous substance, which is used in sealing wax, and is usually termed *Shellac*.

5 – s. లింగము s. n. 1. A mark, spot, stain, sign, or token. 2. the penis. 3. the phallus, or *Siva* under that emblem. 4. nature, or *Pracrootee*, according to the Sankhya philosophy, which considers this as the active power in creation. 5. gender. లింగబలిజెలు Those amongst the *Balaja* cast, who, worshipping *Siva*, wear on their body his emblem, the phallus. The places at which *Siva* is principally worshipped in the peninsula, under this form, are the పృథివీలింగము or *lingum of earth*, at *Canjeveram*; the అప్పులింగము or *lingum of water*, at *Jumbookeshwurum*; the తేజోలింగము or *lingum of light*, at *Tiroonomalee*; the వాయులింగము or *lingum of air*, at *Calastry*; and the ఆకాశలింగము or *atmospheric lingum*, at *Chellumbrum*. లింగకాయ The small box, in which those who wear the lingum on the body place that emblem. 3

1 – s. లికుచము s. n. *vide* లకుచము.

T. లిక్కి s. n. A small sickle.

s. లిఖించు or లిఖియించు v. a. To write.

s. లిఖితము &c. adj. 1. Written. 2. drawn, delineated, painted. s. n. Scripture, writing, manuscript. (H. لکھنا to write.)

T. లిగాడు adj. 1. Inferior. 2. defective, wanting. 3. poor. s. n. 1. Inferiority. 2. defect. 3. poverty, distress.

s. లికుచు s. n. A deer.

s. లిపి s. n. 1. Writing in general, hand-writing, a writing. లిపికారుడు s. n. (from s. కార *a maker*.) A scribe, or writer.

s. లిప్తము &c. adj. 1. Smeared, anointed. 2. infected, tainted, or envenomed.

s. లిప్స s. n. Wish, desire.

T. లిబ్బి s. n. Wealth, riches.

s. లిఖి s. n. *vide* లిపి.

s. లీల s. n. 1. A branch of feminine action, — 2 proceeding from love, or the imitation of a lover's manner, speech, gait, &c., by his mistress, to pass the time in his absence. 2. play, sport, pastime in general. 3. amorous or wanton sport.

s. లీఖ s. n. A nit.

s. లుంటాకుడు s. n. A thief, or robber.

s. లుఠ్య s. n. Cutting off, dropping, rejecting. — 4

s. లుబ్ధకుడు s. n. A fowler, or huntsman.

s. లుబ్ధము &c. adj. Covetous, greedy, desirous, cupidinous. లుబ్ధత్వము s. n. Covetousness, avarice.

s. లుబ్ధు s. n. A miser.

s. లులాయము s. n. A male buffalo. లులాయి s. n. A female buffalo.

G. లూటి s. n. (from H. لوٹ) Plunder, sacking.

s. లూత s. n. A spider.

లూనము

s. లూనము adj. Cut.

s. లూమము s. n. A tail.

T. లెంక s. n. A servant, or peon.

T. లెక్క s. n. 1. An account. 2. arithmetic, reckoning. 3. figuratively, regard, esteem, as; లెక్కసేయు v. a. 1. To reckon, to count. 2. to regard, mind, or esteem. లెక్కించు v. a. To reckon, to count; to make up an account.

T. లెస్స adv. *vide* బాగా. s. n. & adj. *vide* బాగు.

T. లెస్సగా or లెస్సా adv. *vide* బాగా.

T. లే adj. a contraction of లేత q. v. interj.
1 — Get up! up with you! In this sense, it is a contraction of the imperative of the verb లేచు q. v.

T. లేక s. n. This is the negative verbal participle of కలుగు q. v.; affixed to a noun substantive it denotes 1. *without.* 2. *or,* or *if not;* as, గుఱ్ఱము లేకపోలేను I cannot go *without* a horse. ఇదైనా లేక అదైనా Either this, *or* that; this, or *if not,* that. Added to the infinitive of any verb, it denotes *unable;* as, చేయలేక Unable to do. రాలేక Unable to come. లేకపోతే adv. Otherwise, if not. లేకవుండు To be absent.

s. లేఖ s. n. A letter. లేఖకుడు s. n. A writer, or scribe. లేఖనము s. n. Writing, scripture.

s. లేఖర్షభుండు s. n. *Indra.*

s. లేఖిని s. n. 1. A reed pen. 2. an iron style.

T. లేగ s. n. A sucking calf.

T. లేగటియావు s. n. A cow, newly with calf.

T. లేచు v. n. To rise, get up, or arise. *vide* లేపు.

T. లేట s. n. The bough, or branch, of a tree.

T. లేటమొగము s. n. Turning the face, retreating.

T. లేడి s. n. An antelope. లేడికంటి s. n. lit. antelope eyed. A female with the vivid glance of the antelope.

T. లేత adj. Tender, soft, young. లేతతనము or లేతఱికము s. n. Infancy, youth.

T. లేదు adv. This is the neuter third person —2
singular of the negative aorist of కలుగు q. v. Besides the power which is there explained to belong to that aorist, as an auxiliary verb, when conjugated through it's several persons, this word used indeclinably as an adverb has two senses peculiar to itself. 1st, placed after a nominative of any of the three persons and the infinitive of any verb, it is a simple negative particle denying *the action of the verb* with reference to the *past* time —4
only; as నేనుచేయలేదు I *did not* do. 2dly, used independently of itself, it is a simple negative particle, denying *existence,* applicable to all persons, but without reference to any time, and opposed to కాదు, which denies *essence, quality,* &c. The contrary of లేదు *there is not* is కద్దు *there is;* but the contrary of కాదు is అవును q. v. —3

1 లే # a contr[n] for లేదు Rad Pradh. 1. 22. See signal instance in p 346 of this copy It answers to So please you (Gil Blas III. c. XII. § 6 p 226 ↓)

2 లేదా placed independantly signifies Or else – as నన్ను బంపే పందుమ యెూ బింబినారు – లేదా – నే నే యెడివరవిధమున నన్ను వారి పేలందుకు అలా యనవైనారు.

3 లేనిస్ఫ్రాని Petty, trivial, base, little.

4 వాని తోమాటాడ్లాడలేదా యెను I missed the opportunity of speaking with him

లేపనము

I లొడలొడ, ^anuk for^ the sound of pissing, ^rippling or gurgling audibly^ లొడలొడలాడు To use silly piddling talk. Camudappa 130 Of drinking it means To swill or drink deep

s. లేపనము s. n. Plastering, smearing.

s. లేపము s. n. Plaster, mortar, cement; a medical external application. (H. لیپنا to plaster.)

T. లేపు v. a. To cause to arise, or get up; to raise, rouse, or awake another. This is the causal form of లేచు q. v.

T. లేమ s. n. A woman.

T. లేమి or లేమిడి s. n. This is the negative verbal noun of కలుగు q. v. denoting Non-possession, non-existence, and thence *poverty*.

s. లేలిహానము or లేలీహానము s. n. A serpent, or snake.

s. లేశము s. n. A small quantity. adj. Small, little.

s. లేహము or లేహ్యము s. n. An electuary, in medicine.

T. లొంగు v. n. 1. To become low, or humble. 2. to yield.

T. లొచ్చు or లొజ్జు adj. Inferior, less, deficient.

T. లొటిపిట- లొట్టిపిట్ట or లొట్టెనుఁగు s. n. A camel.

T. లొట్టకన్ను s. n. A sunken eye.

T. లొట్టవేయు v. n. To prove, or render, false. 2. to click, or smack, the tongue against the palate.

T. లొట్టి s. n. The small earthen pot, used in collecting fermented juice from palm trees. లొట్టిముచ్చు s. n. A drunkard.

T. లొదవెట్టు v. a. To mix any liquid.

1— T. లొడుత s. n. The span from the point of the thumb, to that of the forefinger.

T. లొద్దుగుచెట్టు s. n. The tree named *Symplocos racemosa*. Rox.

T. లో postpos. In. The sign of the local ablative. adj. Inner, inward, inside. లోచెయ్యి s. n. The palm, or inside, of the hand.

s. లోకము s. n. A world, a division of the universe. In general, three *lokas* are enumerated, or heaven, hell, and the earth; another classification enumerates seven, exclusive of the infernal regions. *Bhooloka* the earth; *Bhoovurloka* the space between the earth, and the sun, the region of the *Moonees, Siddhas,* &c.; *Soowurloka* the heaven of *Indra,* between the sun and polar star; *Mahaloka,* the usual abode of *Brighoo,* and other saints, who are supposed to be co-existent with *Brumha,* during the conflagration of the lower worlds, the saints ascend to the next, or *Janaloka,* which is described as the abode of *Brumha's* sons, —2 *Sanaca Sananda, Sanatana* and *Sanatcoomara;* above this is the fifth world, or the *Tupoloka,* where the deities called *Vyragees* reside; the seventh world *Sateyaloka,* or *Brumhaloka,* is the abode of *Brumha,* and translation to this world exempts beings from further birth; the three first worlds are destroyed at the end of each *Culpa,* or day of *Brumha,* the three last at the end of his life, —3 or of one hundred of his years; the fourth *loka* is permanent, but is unin-

habitable from heat at the time the three first are burning. Another enumeration calls these seven worlds earth, sky, heaven, middle region, place of births, mansion of the blest, and abode of truth, placing the sons of *Brumha* in the sixth division, and stating the fifth *Janaloka*, to be that where animals destroyed in a general conflagration are born again. 2. sight, seeing. 3. man, mankind. (H. لوك and لوگ) 4. a multitude of people. లోకేశుడు s. n. (from s. ఈశ *lord.*) *Brumha*, the creator.

s. లోకాలోకము s. n. A mountainous belt, surrounding the outermost of the seven seas, and bounding the world.

T. లోకువ adj. Subordinate, inferior, subject to. లోకువచేసుకొను To reduce, or bring, under one's authority.

s. లోకోత్తరము adj. Excellent, elegant, pleasing, or agreeable, to all.

2 — T. లోగడ s. n. making in the inflex. sing. లోగటి Former times. adv. 1. Formerly. 2. previously.

T. లోగిది adj. Former, previous, foregoing.

T. లోగా adv. 1. Formerly, previously. 2. inside. 3. within, as applied to time, or any fixed period. 4. mean time, while, whilst. 5. in the course of.

T. లోగిలి s. n. making in the inflex. sing. లోగిటి The interior of a house.

3 — T. లోగు v. n. To retire, retreat, or go back.

s. లోచకము s. n. 1. The pupil of the eye. 2. lamp-black.

s. లోచనము s. n. 1. The eye. సులోచనము s. n. Spectacles, or glasses, for the eye.

T. లోటు s. n. Loss, detriment. — 4

T. లోతక్కువ adj. Remaining. s. n. Remainder, residue.

T. లోతు s. n. Depth. adj. Deep.

s. లోధ్రము s. n. A tree, the bark of which is used in dying, *Symplocos racemosa.*

T. లోని adj. Inner, inward, inside. — 5

T. లోను s. n. making in the inflex. sing. లోని The interior, or inside. — 6

T. లోపడు v. n. To submit, or yield. లోపరుచు v. a. To reduce within one's power. — 1

s. లోపము s. n. Rejection, cutting off in general, especially used as a grammatical term, for dropping letters, syllables, &c.

T. లోపల s. n. making in the inflex. sing. లోపలి The inside, or interior; the inner, or inward part. adv. Inside, within. postpos. Within, among.

s. లోపాముద్ర s. n. The wife of the saint *Agustya*.

s. లోపాశము s. n. A fox.

s. లోపించు v. n. To disappear; to suffer elision, in grammar.

s. లోప్త్రము s. n. Plunder, booty. — 9

s. లోభము s. n. (H. لوبھ) Covetousness, avarice. లోభిత్వము s. n. Covetousness, parsimony. లోభి s. n. (H. لوبھی) A covetous man; a miser.

s. లోమము s. n. The hair of the body.

s. లోమశము s. n. The pole cat.

1 లోపడు to consent, come to terms, become ones ally లోపరుచు to make a man ones friend, or ally; to buy, over a witness

2 # observe this irreg. inflexion. also లోగటిదినం The former day, the day before. Previous, preceding

3 లో[illegible]లు # Lavanya 51 to be in, or hidden in (subesse, inesse) also.. 9

4 లోటు Vicr bha 6.19 [illegible] అనుస్యూత సౌభాగ్యము గానిది లోటు [illegible]

5 లోని see Chandra Rek 3. 162

6 లోపుగా # under - within, less than మూడు యేండ్లు లోపుగా ఉన్నాడు he lived there less than three years అంత లెక్కకు లోపు being under or within that amount

7 అన్యాయానికి లోనవుతాడు To countenance fraud, to participate in it.

8 లోతీరు - తానె కొనుక్కొన్నదిగాని లోకులు కొనుక్కొన్నది it was bought by him in person and not by any indifferent person లోతీరు bystanders, individuals, persons, indifferent persons, any one else

9.. 3 see a fine instance in Appa C. 2. 36 లోగవింపవైన thou wilt not desist

లోయ

తారు - ళ్లు
ముదులు
ముడి - ముళ్లు

1. "ళ" # the letter ళ్ల is contracted for డల as వెడలెక్, వెళ్లెక్ - and for రల as పేరులు, పేళ్లు ~~and for లల, as~~ గోరు. గోరులు. గోళ్లు But observe వాళ్లు in Tara 4. 230. The sound of ళ is similar to that of ళ్ల. So వాండ్లు is pronounced వాంళు or even వాళ్లు

2 వంకె rightly begins with వ. Lavan. 19. సీ॥ వంకె వంకెల గాజు వైఖరి పొదగన్న + తల పొన్న నీదు ముంగురుల ఘనమునొ. This poem is no criterion. It also means a hook

T. లోయము s. n. A deep pit, or crater, on the top of a mountain.

S. లోలము &c. adj. 1. Shaking, tremulous, moving. 2. desiring, wishing, cupidinous.

S. లోలుపము &c. adj. Very desirous, or covetous.

T. లోవి s. n. A large brass water pot.

T. లోవిది adv. *vide* లోగద.

T. లోవైనము s. n. Former particulars, or circumstances. adv. Formerly, before.

S. లోష్టము s. n. A clod, or lump, of earth.

S. లోహమారకము s. n. The plant termed *Achyranthus triandra.*

S. లోహము s n. (H. لوہا) 1. Iron, either crude, or wrought. 2. any metal. 3. steel. లోహకారుఁడు s. n. (from s. కార *maker.*) A black smith; an iron smith. లోహజిత్తు s. n. (from s. జిత్ *conquering.*) The diamond; as superior to iron in hardness.

S. లోహితకము s. n. A ruby.

S. లోహితము s. n. (H. لوہو) 1. Blood. 2. the colour red. adj. Red. లోహితాంగుఁడు s. n. (from s. అంగ *a body.*) The planet *Mars.*

S. లౌకికము &c. adj. Mundane, secular, worldly, human, what prevails amongst, or is familiar to, mankind. లౌకికుఁడు s. n. A secular, as opposed to a spiritual man; one of the secular, as opposed to the regular, or religious bramins.

1 —— ళ

వ

వ The forty-fifth letter, and thirtieth consonant, in the Teloogoo alphabet. It is substituted for initial ప, when words beginning with ప are preceded by nouns in the nominative case, even when used accusatively, or by any part of the verb ending in ను - దు and ది, or by the words అప్పుడు ఇప్పుడు and ఎప్పుడు.

T. వంక s. n. 1. Crookedness, tortuosity. 2. a side, quarter, or direction. 3. a watercourse. 4. pretence. 5. blame. adj. Crooked, tortuous, twisted. వంకమాటలు lit. crooked words, Irrelevant expressions. నావంకచూడు Look *towards* me. తల్లివంక The mother's *side.* నెత్తురువంకగట్టు Blood to flow, like water in a *watercourse.*

T. వంకర adj. Crooked, tortuous, twisted, uneven. s. n. 1. Crookedness, a bend or curve. 2. blame. 3. a fault.

T. వంకసన్నములు s. n. plu. A species of paddy.

T. వంకాయ s. n. The vegetable usually at Madras termed *Brinzal*; the egg plant, or *Solanum melongena.*

T. వంకి s. n. An armlet of a waving form, worn by Hindoo females.

T. వంకె s. n. *vide* ఒంకె. —— 2

T. వంగ adj. Of or belonging to the *Brinzal,* or egg plant. s. n. A crop of that plant.

T. వంగడము s. n. A family, or race.

S. వంగము s. n. 1. Tin. 2. lead.

TUD. వంగసము s. n. *vide* s. వంశము.

T. వంగు v. n. 1. To bend down, or stoop. 2. to become low, or humble. వంగించు

v. a. To bend or make crooked; to cause to stoop. 2. to humble, lower, or reduce. వంగబెట్టు or వంగవేయు To force to stoop, or bend.

T. వంచె or వంచెము s. n. The ace, in dice.

S. వంచన or వంచనము s. n. Delusion, trick, deceit, cheating, fraud. వంచకుడు s. n. A rogue, cheat, deceiver, knave, or impostor. వంచితము &c. adj. Tricked, deceived, cheated. వంచించు To deceive.

T. వంచు v. a. 1. *vide* వంగించు under వంగు. 2. to pour.

T. వంచె s. n. *vide* ఒడి No. 2.

1 — S. వంజులము s. n. The tree termed *Jonesia asoca.*

T. వంట s. n. 1. Cooking, or dressing, food. 2. any thing cooked, dressed, or prepared. 3. dried dung of cows, &c., used as fuel. వంటయిల్లు s. n. (from T. ఇల్లు *a house.*) A kitchen. వంటలక్క A cookmaid. వంటవాడు s. n. A cook. వంటచెఱుకు or సరుకు s. n. Fuel.

T. వంటకము s. n. Food, victuals, boiled rice.

S. వంటకము s. n. A part, share, or portion.

T. వంటి adj. in composition only, affixed and not preceding the word with which it is connected. Such, like. నావంటి Such as me. ఎటువంటి What like? అటువంటి Such as that, like that. ఇటువంటి Such as this, like this.

S. వండము s. n. An ox, without his tail.

T. వండు v. a. To cook; to dress, or prepare, food. వండించు v. caus. To cause to cook, &c.

T. వంత s. n. Vexation, grief.

T. వంతవేయు v. a. To direct, or cast, the eye, in a wanton manner; to glance wantonly.

T. వంతు s. n. A share, or portion. 2. a turn by rotation.

T. వంతెన s. n. A bridge.

T. వంద s. n. A hundred.

S. వందనమాల s. n. The ornamented arch of a gate way.

S. వందనము s. n. Obeisance to a bramin, or superior, by touching the feet, &c.; reverence, worshipping, adoring; respect, civility.

T. వందర s. n. A piece, fragment, or bit.

S. వందారువు adj. Civil, complimentary, polite.

S. వంది s. n. A panegyrist, bard, herald, or servant whose duty it is to proclaim the titles of a great man, as he passes along; or a poet who sings the praises of a prince in his presence, or accompanies an army to chaunt martial songs; a praiser, a flatterer.

T. వందు or వందురు v. n. To grieve, to be sorrowful or vexed.

T. వందురు s. n. (from the foregoing.) Sorrow, grief, vexation.

S. వంధ్య s. n. A barren female.

T. వంపు s. n. Crookedness; a bend, or curve. తలవంపులు lit. bendings of the head, Disgrace.

1 వంజులము # is also A sort of bird # with an exceedingly sweet whistle

2 వంచు To bend — Thus కనుబొమ్మ వంచి She bent (i.e. drew) the line over her forehead

వంశము

1 to Reduce (from one expression or denomination to another)

2 వక్క a bit, fragment or shiver of any brittle substance, as betelnut glass, flint &c. 2. a bit of areca nut cut ready to eat with betel.

3 వగ # దొంగతనంబు [illegible] వగలు Chan Rek 3.127 – All your coyness, or shyness, is put on. In Ila. 1.79 [illegible] వగలనా [illegible] She delighted them all with her various graces or prudery But in Tara III.117 it is the contrary! and clearly is the very same as [illegible] which ... 7

4 వచ్చు # Nê gûḍa vaccheda (Rad Sant 1.82 [illegible]) shall I come too? [illegible] వచ్చింది (faciendum evenit) It became necessary to do so [illegible] ... 6

5 వంక్షణం # The words of the Amara Cosha are – [illegible] తత్రంధి, [illegible], వంక్షణం. Literally, The joining of the thighs is called the vancshaṇam." But the Sauthagya Cavacham, v: 37. mentions both the right & left sides of the వంక్షణం. Is it then the raphe scroti? compare [illegible] This book & the Amara Co: are clearly at variance – unless Raphe is the meaning! = [illegible] or [illegible]! This decision I aye applauds

6..4. వచ్చింది it never ~~became~~ seemed requisite [illegible] am I to see you fall sick. See a similar phrase Tara 4.14 "evenit, it will come to pass

7..3 word occurs in the first line of the same verse as a synonyme Temper, humour, then is the real sense – mood. Airs graces ways, also ... 9

8 [illegible] One way or another, what with one thing and another, all things considered, on the whole, [illegible] These are the best on the whole

9..7 Sentiment, feeling, emotion. The word certainly denotes what is affected, and thus వగలేడ్పు is crocodile tears

× వచ్చుట in its negative forms రాదు (it cometh not) and రాని (that cometh not) is used as the negative of వలయుట q.v. and of [illegible] q.v.

181

s. వంశము s. n. 1. Race, lineage, family, extraction. 2. a bamboo. వంశనర్తి s. n. (from s. నర్తి a dancer.) A rope, or bamboo, dancer. వంశానుచరితము s. n. (from s. అను implying *succession*, and చరిత *proceeded.*) A chronicle, or genealogical history. వంశావళి s. n. (from s. ఆవళి *a row* or *line.*) Genealogy. వంశకర్త s. n. The original progenitor of any race.

s. వంక్షణము s. n. The groin; the pubic and iliac regions. — 5

s. వక - వఖ or వక్క numeral. *vide* ఒక.

G. వకీలు s. n. (from A. وکیل) An agent, embassador, or representative.

s. వకుళము s. n. The plant termed *Mimusops elingi*.

T. వక్క s. n. 1. ~~Areca nut.~~ 2. a bit, or piece, of any hard substance. వక్కలాకులు Areca nut and beetle leaf. వక్కలించు v. a. To split, or break, in pieces. — 2 (handwritten: 2 . 1, Brandshake)

T. వక్కణ s. n. *vide* ఒక్కణ.

TUD. వక్కరము s. n. 1. *vide* వక్రము. 2. *vide* వక్త్రము.

T. వక్కాణించు v. a. *vide* ఒక్కాణించు.

s. వక్త s. n. A speaker. వక్తవ్యము adj. Proper, fit to be spoken, or said.

s. వక్త్రము s. n. The face, countenance, or mouth.

s. వక్రతమములు s. n. plu. In Teloogoo grammar, this term denotes the *diphthongs* ఐ & ఔ.

s. వక్రము adj. 1. Crooked, awry, distorted, curved, bowed, bent. 2. cruel, malignant. వక్రించు v. n. The planets to move in an irregular course.

s. వక్రములు s. n. plu. In Teloogoo grammar, this term denotes the vowels ఎ & ఒ.

T. వగ s. n. 1. Melancholy, grief, vexation. 2. foppish gestures. 3. a sort, or kind. 4. manner, mode, way, means. వగకాఁడు or వగలాఁడు s. n. A fop. వగలాఁడి s. n. An affected female; a coquette. — 3

T. వగచు v. n. 1. To grieve. 2. to ponder, or consider. వగపు s. n. Grief, affliction.

T. వగదెగు v. n. To be finally settled, or decided. వగదెంచు v. a. To decide, or settle, finally. — 1

T. వగరు s. n. and adj. *vide* ఒగరు.

T. వగర్చు v. n. *vide* ఒగర్చు.

s. వచ s. n. Orris root.

s. వచనము s. n. 1. Speech, speaking. 2. a sentence, dictum, or aphorism. 3. prose. వచించు or వచియించు v. a. To say, to speak.

s. వచస్సు s. n. *vide* వచనము No. 1 & 2.

T. వచ్చు v. n. 1. To come. 2. to arrive, happen, or occur. వచ్చును and రాదు, the third persons neuter of the affirmative and negative aorists of this verb, are respectively added, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to denote *liberty*, or *the want of it*; *may* or *may not*. నేనుచేయరాదు *I may not* do. Any part of this verb, when affixed to the present verbal participle of another, gives to the action expressed by that participle the meaning of *long habit*, or *continuance*. మీరుపంపిస్తారా — 4.8.6. ×

15

వజా

వలెను You must *continue* to send. ఆభాష వానికివచ్చును He *understands* that language. lit. that language to him comes. యీబియ్యం వొకసంవత్సరానికివచ్చును This rice *will last* (lit. will come) for a year. ఒళ్లికివచ్చు lit. to come to the body, To be sick.

A. వజా s. n. (from A. وضع) Deduction, subtraction.

S. వజ్రనిర్ఘోషము s. n. A clap of thunder.

S. వజ్రపుష్పము s. n. The blossom of the sesamum.

S. వజ్రము s. n. 1. A diamond. 2. a thunderbolt; the weapon of *Indra*. వజ్రదేహము A *strong* constitution of body.

T. వజ్రము or వజ్జిరము s. n. Glue.

S. వజ్రహాసము s. n. The sword of *Siva*.

S. వజ్రి s. n. *Indra*; as having for a weapon the thunderbolt.

S. వటకములు s. n. plu. Pulse ground and fried, in oil or butter.

S. వటవృక్షము or వటము s. n. The banian tree. *Ficus indica*.

T. వటించు v. n. To starve.

S. వటుండు or వటువు s. n. The *Brumhachari*, or religious student, after his investiture with the sacred thread.

T. వట్టము s. n. Premium to the receiver, and discount to the payer, or profit and loss respectively, by exchange.

T. వట్టలు or వట్టకాయలు s. n. plu. The testicles. వట్టలుగొట్టు v. a. To geld, or castrate.

T. వట్టి adj. 1. Empty, void, blank, plain, bare. 2. useless. 3. false, untrue. 4. mere, quite. వట్టియావు s. n. A *dry* cow. వట్టికాలు s. n. The shinbone. అదివట్టిదబ్బర That is a *downright* falsehood.

T. వట్టివేరు s. n. The root of the fragrant grass termed *cuss-cuss*, or *Andropogon muricatum*.

T. వట్టు v. n. To be drained, or dried up. s. n. 1. Drying up, or draining. 2. the joining of two pieces of wood. 3. an adjuration.

T. వటాలకఱ్ఱ s. n. A pole, on which sacks of grain, &c. are carried.

T. వట్రన s. n. Roundness. వట్రని adj. Round.

T. వట్రపెట్టు v. a. To mind, regard, or evince respect.

T. వట్రము s. n. A purse for beetle leaf, &c.

T. వట్రిల్లు v. n. To be agreeable, or pleasant.

T. వట్రువు or వట్రువ adj. Round, circular. వట్రువసుడి or వట్రుసుడి s. n. The letter ౦. వట్రించు v. a. To make round, or circular.

T. వడ s. n. 1. The hot or land wind. 2. a sort of cake.

T. వడ or వడియ-కట్టు v. a. To filter, or strain.

T. వడకు s. n. The northern point.

T. వడంకు v. n. To tremble, or shake.

T. వడగండ్లు s. n. plu. Hail.

T. వడదోలు s. n. 1. A leathern dress, worn by huntsmen. 2. a leathern rope, used by the toddy drawers. —1

16

వడదోలు 182

1 వడదొలు Anerudddha 2.104 To shed (tears) From వడియులు?

Done 22 Apr 1836 in London

వడపప్పు

1 వత్సనాభి or వసనాభి q.v

2 # వడి .. Vema. 356 (Satya Bhama Swan, 4.184) పాహనములనెక్కి వడితోలు చున్నారు ... & III. 139 వానలు మరి సూర్య-
కున్నవడితో నిండుక .. & 233 పంచించక పానని వచ్చు వడినెల్లనిసక .. Mah. Adi 1.189 ఖా
హాయుంబునెక్కి వేగుమము; యిది వడి గలదు మనము కంటె గాడ్పు కంటె. also
1.148 వాహని యుగు దాని వడి మూల్ప గుణోయింప. Also Ramsa Vun. 2.29-
వడి గల్పి దురంత కంతుం వనజ శరాళిక - also [2.85 పాలుబుడుగల్లు వడిశెల
పాతమెట్టు - where it is a sling] మొలక మీసము వడి కాల్పు మురువునెచ్చు - vide
Tara 2.73 ... Speedily, hastily. Gan. 15 ... NB మహావడి, తావడి,
&c denote the subscribed forms of మ, త &c as ...
short time &c కొంతవడికి. In Sar Dwi 4761 it is explained strength? వడి is also Time. (as a

3 # వడిసుడి - a whirlpool - see సుడి - Utt Ram 4.263 ⊥ of Rambhas ...

4 వద్యాంపాం see ఒద్దానం 5 వడికానులు M. Virata 2.348 క|T| ...

-గుబరం, వడిగొం|సె, వడి ... { Vo in Sanse. ...

6 వడియం # In Vicra Cha { page 130 line 10 "గుడి మింగు వారికి నంది పెంట వడి-
యం" a proverb "He who swallows the temple will take in the marble bull be-
fore it for sauce." See ೧೧ He swallowed the mayor Asleep in his chair And pick'd his teeth with the mace."

7 వదలించు # see p. 122 (in #) No 3. aperire vulvam వదలివేయు To discharge, quit, dismiss

8 వడి for పడి as పనివడి on purpose వేరువడి much. For పడి q.v.

9 వత్తు or వత్తి Plaguing dunnage, a low sudra word Bother, pestering

10 వడుగు or వడువు). Style, way. In Tel Cala 2.4 అరవడు ... a neat of middling
quality

೧೧ ..6 This is not pottage, but small cakes of rice butter & salt dried in the sun & eaten as bread. Biscuit. or like buttered buns

12 వదలించు To clear or rid (the country of tigers &c)

T. వడపప్పు s. n. A sort of mess, prepared from the grain termed *green gram*, split and soaked in water, with salt, pepper, assafœtida, &c.

T. వడపోయు v. a. To strain, or filter.

T. వడముడి s. n. A name of *Bheema*, the second of the *Pandoo* princes.

T. వడలు v. n. To fade, or wither.

T. వడవు or వడువు s. n. Manner, mode.

8, 2 T. వడి s. n. 1. Quickness, rapidity, briskness, sharpness. 2. severity, violence. 3. *vide* ఒడి No. 2. 4. *vide* యుతి No. 2. వడిగలవాఁడు A clever, quick, or brave man.

5 T. వడియుపోఁత s. n. Filtering, straining.

೧೧.6 T. వడియు v. n. 1. To drip down. 2. to be expended.

T. వడిశాల or వడిశెల s. n. The weapon termed a sling.

3 T. వడుకు v. a. To spin.

10 T. వడుగు s. n. 1. *vide* ఉపనయనము. 2. *vide* వటుఁడు

T. వడ్డి or వడ్డీ s. n. Interest on money. వడ్డికివడ్డి Compound interest.

T. వడ్డించు v. a. To serve up a meal; to place food before one. వడ్డన s. n. Distribution of a meal.

4 T. వడ్లంగిపిట్ట s. n. The woodpecker.

T. వడ్లవాఁడు or వడ్లంగి s. n. A carpenter.

T. వడ్లు s. n. plu. Paddy.

T. వణఁకు or వణుకు v. n. To tremble, or shiver. s. n. Tremor, trembling, shivering. వణికించు v. a. To shake; to cause to tremble.

s. వణిక్కు s. n. 1. A merchant, or trader; one of the third pure Hindoo tribe. 2. the sixth of the astronomical periods called *Kurunas*, corresponding to the half of a lunar day.

s. వణిజ్యము s. n. Traffic, trade, commerce.

s. వతంసము s. n. 1. A crest. 2. an enemy.

TUD. వత్తి s. n. (from s. వర్తి) The wick of a lamp, or candle. 9 మైనపువత్తి s. n. A wax candle. కారపువత్తి A seton, when applied to a sore.

s. వత్స s. n. A child.

s. వత్సతరము s. n. A steer.

s. వత్సము s. n. 1. A calf. 2. the breast, or chest. 1

s. వత్సరము s. n. A year.

s. వత్సలము &c. adj. Affectionate, kind.

s. వదనము s. n. 1. The face, countenance, or visage. 2. the mouth.

T. వదరు or వదురు v. n. To prattle, or chat. 2. to grumble. వదరుబోతు s. n. A chatterer. వదరులు s. n. plu. Tattling, babbling.

T. వదరుతీగె s. n. *vide* అనుగుతీగె.

T. వదలు or వదులు v. n. 1. To become loose, or grow slack. 2. to be expended, as money. v. a. To quit, give up, or renounce. వదలించు - వదిలించు or వదల్చు 7, 12 v. a. 1. To slacken, loosen, untie, or liberate. 2. to cause to expend.

s. వదాన్యము &c. adj. Generous, liberal, beneficent.

T. వదినె or వదినియ s. n. 1. The daughter of a mother's brother, or of a father's sister, if older than one's-self. 2 the elder

sister of a wife, or husband; or an elder brother's wife.

T. వదులు adj. Loose, slack. v. n. & a. *vide* వదలు. వదులుకొను v. a. To abandon, or relinquish.

G. వద్ద postpos. *vide* ఒద్ద.

T. వద్దు A corrupted form of వలదు or వలవదు, the third person neuter of the negative aorist of the verb వలయు; affixed, as an auxiliary, to the infinitive of another verb, it denotes *obligation* or *necessity* negative of it's action, *must not;* but having rather an imperative, than an indicative meaning; it may generally be translated *Do not, do'nt.* రావద్దు *Do'nt come.* వారుపో వద్దు *They must not go.* Used independently by itself, it may be often translated *No; it is not necessary, or required; I do not want it,* &c.

S. వధ s. n. Murder, killing. వధించు or వధియించు v. a. To murder, or kill.

S. వధువు s. n. 1. A wife. 2. a bride. 3. a daughter-in-law. 4. a woman in general.

S. వధూటి s. n. A young woman.

S. వధ్యుఁడు s. n. A man deserving of death.

S. వనమాల s. n. The garland worn by *Krishna,* thence he is called వనమాలి.

S. వనము or వనంబు s. n. 1. A forest, or wood. 2. a grove, or garden. 3. water. వనజము s. n. (from s. జ *born.*) A lotus; as produced in water. వనదీపము s. n. The flower termed *Michelia champaca,* as illuminating a garden. వనచరము s. n. (from s. చర *that wanders.*) A monkey.

T. వనరు v. n. To grieve, or be afflicted. s. n. Melancholy, grief.

S. వనస్పతి s. n. A tree which bears fruit, but has no apparent blossoms, as several species of the fig, jack, &c.

S. వనిత s. n. A woman.

S. వనీపకుఁడు s. n. A beggar, or mendicant.

S. వనౌకము s. n. A monkey, or ape.

T. వన్నియ or వన్నె s. n. 1. Colour. 2. the lustre of metal, or gems. 3. affected airs, or gestures. adj. Coloured, painted. వన్నెకత్తె s. n. An affected female. a coquette. వన్నెకాఁడు s. n. A fop, or coxcomb. వన్నెలపులుగు s. n. The pheasant. lit. the painted bird.

S. వన్య s. n. A multitude of groves.

S. వన్యము adj. Wild, savage, sylvan.

S. వప s. n. The mucus, or glutinous secretion, of the flesh, or bones.

S. వపనము s. n. 1. Shaving. 2. sawing.

S. వపువు or వపుస్సు s. n. The body.

S. వప్రము s. n. 1. A rampart. 2. a field. వప్రక్రీడ s. n. (from s. క్రీడా *sport.*) 1. Butting, as of an elephant, or bull, &c.

S. వమథువు s. n. 1. Vomiting. 2. water ejected from the elephant's trunk.

S. వమనము s. n. Vomiting.

T. వమ్ము adj. Of no effect, useless.

S. వయసు or వయస్సు s. n. 1. Age, time of life. 2. puberty, youth. వయస్థుఁడు s. n. A man in the prime of life. వయస్య s. n. A female friend. వయస్యుఁడు s. n. A friend, or contemporary.

T. వయాళి s. n. A car, or chariot.

Shakespeare uses the word "carat" see quoted under కళ

184

Done in London 23 Apr 1830

వయినము
1 Prefixed to any other sanscrit word వర denominates Sole unique, chief Choice. Best. Largest
2 వరగాడు (Land that produces only) One crop in the year. The heavy crop
3 The old or bahaderi pagoda is equal to 4 Rs. The Company's pagoda to 3½ the bantaroy hoon, to . . none of these coins is now in use, though retained in accounts.
4 వరాంగం # The definition in Amara (296) is, "వరాంగం (మూర్ధ, గుహ్య [illegible])"
5 వరం is also the name of one of Cubera's nine treasures. See on Tara III. 68. — [illegible] Valuables
6 వయ[illegible] Dasav 1.272 (not in W.) is explained by G[illegible] as [illegible] but A[illegible] says [illegible]

T. వయినము s. n. The particulars, or detail, of any thing. వయినముగా adv. At large; particularly; in detail.

T. వర s. n. A term, or limit. వరకు or వరకున్నా Until, till, to, up to.

G. వర s. n. A scabbard, or sheath. *vide* ఒఱ. వరదూయు To unsheath, or draw, out of the scabbard.

S. వరండకము s. n. A pimple, or sore, on the face.

S. వరండము s. n. 1. A pimple on the face. 2. a heap of grass. 3. a *veranda*, or portico.

S. వరకములు s. n. plu. The pulse termed wild kidney bean.

T. వరకు adv. Until. *vide* T. వర.

T. వరగలించు v. n. To shine, or glitter.

S. వరట s. n. A goose, or female swan.

T. వరటలు s. n. plu. Lumps of dried dung.

S. వరణము s. n. An outer building, enclosure, or wall of masonry.

S. వరత్ర s. n. A leathern thong, or girth.

T. వరద s. n. A torrent, or flood.

S. వరదము &c. adj. Propitious, favorable, indulgent.

T. వరపు or వరుపు s. n. A drought, or want of rain.

S. వరము s. n. A boon, favour, blessing, or supernatural gift; especially granted by a deity, or bramin. adj. Best, excellent. వరాంగము s. n. (from S. అంగ *a member.*) the chief member of the body. viz. 1. The head. 2. a private part.

T. వరలు s. n. plu. The large circular rings of burnt earth sunk in a small well, to prevent the earth from falling in.

T. వరవ s. n. A channel of supply, to an artificial lake.

S. వరవర్ణిని s. n. An excellent, or virtuous, female.

T. వరవు s. n. Income, profit, pay.

T. వరవుడు s. n. A servant. వరవుటము s. n. Service.

T. వరస s. n. 1. A line, or row. 2. order, arrangement. 3. relationship. 4. a gift presented by a procession of relations. 5. a turn by rotation. 6. a time, as once, twice, &c.

T. వరహా - వరా or వరహాని s. n. The gold coin termed *a pagoda*.

S. వరాటకము s. n. 1. The seed vessel of the lotus. 2. the small shell termed a *cowree*.

S. వరాటము s. n. A small shell termed a *cowree*, used as money, in some parts of *India*.

S. వరాశి or వరాసి s. n. A coarse cloth.

S. వరాహము s. n. A hog. వరాహావతారము s. n. The third incarnation of *Vishnoo*, in the shape of a boar.

T. వరి s. n. Paddy.

S. వరించు or వరియించు v. a. To desire, wish for, or covet.

T. వరిగెలు s. n. plu. *vide* వరకములు.

S. వరిష్ఠము or వరీయము &c. adj. 1. Largest, greatest, best, most preferable.

T. వరుగు s. n. 1. Vegetables, or fruit, pre-

వరుజ

served in a dried state. 2. leaning, or inclining to one side. v. n. *vide* ఒరగు.

T. వరుజు s. n. The ridge, or dam, dividing one irrigated piece of ground from another.

s. వరుఁడు s. n. 1. A husband. 2. a bridegroom. 3. a son-in-law.

s. వరుణుఁడు s. n. *Varoona*, the Hindoo Neptune, or deity of the waters, and regent of the west.

T. వరుస s. n. *vide* వరస. వరుసగా adv. Regularly, in good order.

s. వరూథము s. n. A sort of ledge, round a carriage, as a defence from the effects of collision.

s. వరూథిని s. n. An army.

s. వరేణ్యము &c. adj. Chief, noble, principal, pre-eminent.

s. వర్గము s. n. 1. A class, or tribe. 2. a multitude of similar things. 3. a chapter, or section. కట్టువర్గము s. n. A dress, or suit of clothes.

s. వర్చస్సు s. n. 1. Form, figure, shape. 2. light, lustre.

s. వర్జము adj. Fit to be refrained from, abandoned, or avoided. s. n. An unlucky period of the day. వర్జించు v. a. To relinquish, give up, or abandon. వర్జితము &c. adj. 1. Abandoned, avoided. 2. excepted, excluded.

s. వర్ణన or వర్ణనము s. n. 1. Praise, panegyric. 2. describing, expatiating, explaining; pointing out qualities, or excellencies. వర్ణించు v. a. To praise, or describe.

s. వర్ణము s. n. 1. A tribe, class, cast, or order. 2. colour, hue, tint. 3. the order or arrangement of a song, or poem. 4. a musical mode. 5. a letter of the alphabet. వర్ణరూపిణి s. n. *Suruswatee*, the goddess of learning; as formed of letters.

s. వర్ణి s. n. *vide* వటుఁడు.

s. వర్తకము s. n. 1. Traffic, trade, commerce. 2. a horse's hoof. 3. a sort of quail. *Perdix dioeca.* వర్తకుఁడు s. n. A merchant, or trader.

s. వర్తనము s. n. 1. Staying, abiding. 2. profession, occupation, livelihood. వర్తన s. n. Established, fixed, or customary fees; especially those payable in grain to the village servants, for their livelihood.

s. వర్తమానము s. n. 1. News, intelligence, information; intimation, notice. 2. in grammar, the present tense.

s. వర్తరూకము s. n. A crow's nest.

s. వర్తి s. n. 1. Sandal, or other perfume, for the person. 2. the wick of a lamp. 3. the foil placed under a precious stone, to increase it's lustre.

s. వర్తించు - వర్తిలు or వర్తిల్లు v. n. 1. To act, or behave. 2. to be going on, in a state of action.

s. వర్తిష్ణువు adj. Stationary, fixed.

s. వర్తులము adj. Round, circular, globular, spherical.

21

వర్తులము

186

s. వర్త్మని or వర్త్మము s. n. A road, path, or way.

s. వర్ధకి s. n. A carpenter.

s. వర్ధనము &c. adj. Increasing, growing, thriving. s. n. Increase, growth. వర్ధమానము &c. adj. Prosperous, thriving, increasing. వర్ధితము &c. adj. Increased, grown, thriven. వర్ధిష్ణువు adj. Growing, or thriving వర్ధిల్లు or వర్ధిలు v. n. To grow, thrive, or prosper. వర్ధించు v. a. To promote ; to cause to grow, &c.

s. వర్ధమానకము s. n. A lid.

s. వర్మము or వర్మువు s. n. Mail, armour.

s. వర్యము &c. adj. Chief, principal, excellent.

s. వర్షణము s. n. Raining.

s. వర్షధరుఁడు s. n. A eunuch, or attendant on the women's apartments.

s. వర్షము s. n. 1. A year. 2. rain. వర్షించు v. n. To rain. వర్షోపలము s. n. (from s. ఉపల *a stone.*) Hail. వర్షము కురియు Rain to fall. వర్షము వెలియు Rain to stop.

s. వర్షాభువు s. n. A frog.

s. వర్ష్మము s. n. The body.

T. వఱుదు s. n. An old jackal.

T. వఱత or వఱద s. n. Flood, deluge, torrent, or inundation.

T. వఱలు v. n. To shine.

T. వఱ్ఱ s. n. A pungent taste.

T. వఱ్ఱు s. n. A heap, or quantity. adj. Much.

T. వల s. n. A net. వల - వేయు or ఒగ్గు To throw, or cast, a net.

T. వలంతి s. n. A clever, or skilful, person.

T. వలకారివగలు s. n. plu. The airs, or gestures, of an affected female.

T. వలగొను v. a. To surround, or encompass; to walk round.

s. వలగ్నము s. n. The middle, the waist.

T. వలచు v. a. To love. v. n. To smell, or emit perfume. వలపించు v. caus. To cause to love.

T. వలదు *vide* వద్దు.

T. వలన postpos. *vide* వల్ల.

T. వలను s. n. 1. An expedient, stratagem, method, manner. 2. beauty, excellence.

T. వలపల s. n. making in the inflex. sing. వలపలి or వలపటి The right side. వలపలి adj. Right. వలపట adv. On the right side. వలపలగిలక s. n. The letter ర్, which is always written on the right side of the syllable before which it is pronounced.

T. వలపు s. n. 1. Love, affection, fondness. 2 smell, fragrance.

s. వలభి s. n. 1. The wooden frame of a thatch. 2. a temporary building, on the roof of a house.

T. వలము s. n. 1. Size, dimension. 2. bigness, fatness. adj. Big, fat.

T. వలమురి s. n. The conch of *Vishnoo.*

s. వలయము s. n. 1. A bracelet, or armlet. 2. an inclosure.

s. వలయితము adj. Surrounded, encompassed.

T. వలయు v. a. To wish, want, desire, or covet. వలెను or వలసినది the third person of the past tense, and వలయును the

third person of the affirmative aorist, of this verb, are affixed, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to denote *obligation*, or *necessity*, without reference to any particular time, and may be translated by the English word *must*. The third person neuter of the negative aorist of this verb is irregular, namely వలవదు or వలదు, more commonly contracted into వద్దు. It is used negatively in the same manner as the affirmative tenses before-mentioned ; but when affixed to infinitives, it has rather an imperative, than an indicative meaning, as is explained under the head వద్దు q. v. These tenses of వలయు are also occasionally added, in the same indeclinable state, to nouns in the nominative case, to denote *want* or *desire*. In this construction, the affirmative వలెను - వలశినది and వలయును invariably take before them the infinitive కా, *vide* కావలయు ; but the negative వద్దు does not require it ; thus, గుఱ్ఱము నాకు కావలెను I want a horse.
4 — గుఱ్ఱము నాకు వద్దు I do not want a horse. In this construction, the noun denoting that which is wanted is placed in the nominative case, but the noun or pronoun denoting the person who desires or wants is placed in the dative.

T. వలరాజు s. n. A name of *Cama*, the Hindoo Cupid. వలరాజు సూడు s. n. *Siva* ; as his enemy.

T. వలవలయేడ్చు or వలవలలాడు v. n. To weep or cry, *very violently, or loudly*.

T. వలస s. n. The fleeing, or removing, of people from their homes, from fear. — 3 వలస - తీయు or పోవు v. n. People to flee from their homes, from fear.

S. వలక్షము adj. White. s. n. The colour white. — 2

T. వలి adj. Cold, cool. s. n. Cold. వలితిప్ప s. n. (from T. తిప్ప *a mountain.*) The snowy, or *Himalaya*, mountains.

T. వలిపెము s. n. Open texture, of cloth, &c. — 5

T. వలియు v. a. To love.

S. వలీకము s. n. The edge of a thatch.

S. వలీముఖము s. n. A monkey.

G. వలుకు v. n. *vide* ఒలుకు.

T. వలుద adj. Great, big. s. n. Greatness, bigness.

T. వలువ s. n. A cloth.

T. వలె adj. Like, resembling, similar.

T. వలెను *vide* under వలయు.

S. వల్కము or వల్కలము s. n. The bark of a tree.

S. వల్గ s. n. A bridle, or rein.

S. వల్గితము s. n. A horse's gallop. ⟶ 1

S. వల్గువు adj. Handsome, beautiful, soft, tender.

T. వల్ల postpos. *vide* వలన.

S. వల్మీకము or వల్మీకము s. n. 1. A hillock, or mole hill ; ground raised by insects. 2. a snake's hole. *vide* పుట్ట.

T. వల్ల postpos. By, by means of, with, from. s. n. 1. Stratagem, expedient. 2.

1 వల్గితం or వల్గనం # is more properly curvetting — it is even applied to the motion of a serpent's crest when erected. Hence the ఉరగవల్గ రగడ described in Prosody. Palpitatio mentula

2 వలసినది # is the imperative word shall. వలసినాను. I will sic volo — θέλω, θέλω

3 వలస Flitting. There is a proverb కుక్క మొరిగి వలస పెట్టినట్లు The bark of a dog betrays their flight — వలసపోవు to evacuate a town

4 వలయు. The negative form is also రాదు and రాని. Thus ఇయ్యవలసినది it should be given ఇయ్యరాదు it must not be given చెప్పవలసినమాట what must be said చెప్పరానిమాట unspeakable See Sumati verse 5 7 4 1 1

5 వలిపె బంగరు వలువలెవ్వి సింగారించె says Adidem Suraya in his Cavi Jana Ranjanam 3.8 — How can a shawl have open texture ?

వల్లకాడు

1* ~~వసనాభి~~ The Poison Root. Ainslie (no~apur Linn) wrong See వచ & వస

2 వల్లె See పారాయణం and వంతె. It means Reading off hand. Hence the verb వల్లించు

3 వల్లకాడు మాటలు &c These slang phrases are I suspect corruptions of olla-cani (see వల్లె) - see a similar piece of cant under బంతి కాలు and కంగాళీ. So in Shakespeare 1 H IV. 2. 4 If reasons (raisins) were as plenty as blackberries. In fact a cemetery, olla cadu (which ought to be spelt వల్లకాడు literally means (పెల్లని వాడు) "a foul place" వల్లకాటి ఆచారి Dr What's his name.

4 వస (or వసకొమ్ము) resembles green ginger: parrots are very fond of it. వసపోసి పెంచుట To give a child this drug macerated with the mothers milk as an anodyne. See Vish Pur. 2. 62 వెక్కసమాడుము వసగారు చిన్న వాడు If you touch the babes cheek the milk exudes - An Anodyne

5 వసివాడుట To fade slightly, to lose its first brilliancy Utt Ram 4. 296 From వసి a little - Distinct from అసఆడుట

convenience. adj. 1. Convenient. 2. possible. వల్లమాలిన adj. 1. Impossible. 2. much, excessive, large.

T. వల్లకాడు s. n. making in the inflex. sing.
3 — వల్లకాటి A cemetery, or place for burning, or burying, the dead.

S. వల్లకి s. n. The *Veena*, or Indian lute.

T. వల్లది s. n. 1. Misfortune, evil. 2. plunder, booty.

S. వల్లభము &c. adj. Beloved, desired, dear. వల్లభుఁడు s. n. A husband.

S. వల్లరి s. n. A creeper, or climbing plant. 2 a compound pedicle.

S. వల్లవుఁడు s. n. 1. A cook. 2. a herdsman, or cowherd.

S. వల్లి or వల్లిక s. n. A creeper, or climbing plant.

T. వల్లించు v. a. To learn, or get by heart; to repeat from memory.

S. వల్లూరము s. n. Dried flesh.

T. వల్లె adv. Yes, good, well, right, &c., expressing approbation, or consent. s. n
2 — Repeating from memory, or learning by heart.

T. వల్లెత్రాడు s. n. A noosed rope; a noose. వల్లెత్రాడుదాల్పు s. n. *Varoona*, whose weapon is the noose.

T. వళవు s. n. 1. Manner, mode, method. 2. expedient, stratagem. 3. *vide* ఒళవు.

T. వళాగ్రము s. n. A superior species of the *Areca* nut.

S. వళి s. n. 1. The folds of the skin, above the navel. 2. *vide* ముడి No. 2.

T. వళ్లువాఁడు or వళ్లువవాఁడు s. n. A man of a cast, among the parias, or outcasts, superior to the rest of that tribe, and considered in the light of their priests.

S. వశ s. n. 1. The sister of a husband. 2. a female elephant.

S. వశము s. n. 1. Possession, custody, charge. 2. subjection, submission. 3. authority, supremacy. వశీకరణము (from s. కరణ *making.*) Subduing, overpowering, or obtaining possession of, by charms, drugs, or incantations.

S. వశ్యము &c. adj. Dependent on, humbled, overpowered.

TUD. వస s. n. *vide* s. వచ.

S. వస s. n. 1. The serum, or marrow, of the flesh. 2. the marrow of the bones. — 4

S. వసంతఘోషి s. n. The indian cuckoo.

S. వసంతము s. n. 1. Spring; the deity presiding over it is termed వసంతుఁడు.

T. వసంతము s. n. Water, mixed with turmerick, and fine lime.

S. వసతి s. n. (H. بستي residence, from بسنا) 1. A house, dwelling, or residence. 2. an allowance; pay. adj. (from وسعت) Commodious, agreeable.

S. వసనము s. n. Cloth, or clothes.

T. వసనాభి s. n. An active vegetable poison. — 1

TUD. వసము s. n. *vide* వశము.

T. వసలా s. n. One piece of wood, joined to another.

T. వసారా s. n. A veranda.

T. వసి s. n. 1. A thorn. 2. a spike.

S. వసించు or వసియించు v. n. To dwell, reside, or lodge. — 5

s. వసిష్ఠుడు s. n. The celebrated penitent, or moonee, *Vasishta.*

s. వసుంధర or వసుగర్భ s. n. The earth.

s. వసుదేవుడు s. n. The father of *Krishna.*

s. వసుధ or వసుమతి s. n. The earth.

s. వసువు s. n. 1. Wealth, substance, riches. 2. a ray. 3. gold. 4. a kind of demi-god, of whom eight are enumerated. *Dhava, Droova, Soma* or the moon, *Vishnoo, Anila* or wind, *Anala* or fire, *Prab,hoosha* and *Prab,hava.*

H. వసూలు s. n. (from A. وصول) Collection, acquisition.

s. వస్తి s. n. (A. وسط) 1. The abdomen, or lower part of the belly. 2. the end of a cloth.

s. వస్తువు s. n. 1. Thing, article, matter, substance. 2. natural disposition, essential property, nature, essence.

s. వస్త్రము s. n. Cloth, clothes, raiment. అన్నవస్త్రము Food and raiment. వస్త్రగాలితము s. n. Straining any powder, through a dry cloth.

3 —— s. వహించు or వహియించు v. a. To bear, support, or sustain.

T. వహి s. n. A book; an account book.

5 — s. వహ్ని s. n. 1. Fire, or it's deity *Agni.*

s. వక్షము or వక్షస్సు s. n. The breast, bosom, or chest. వక్షోరుహము s. n. (from s. రుహ *that which rises.*) A female's breast.

T. వా s. n. The mouth.

2 — T. వాంచు v. a. To bow down; to bend.

s. వాంఛ s. n. 1. Wish, desire. 2. love, attachment. వాంఛించు To desire, long, or wish.

s. వాంతము adj. Vomited.

s. వాంతి s. n. Vomiting.

s. వాంశికుడు s. n. A flute player; a piper.

s. వాకేటి s. n. A porpoise.

T. వాక s. n. A river.

T. వాకర s. n. Retching to vomit, *vide* ఓకరించు.

T. వాకిలి s. n. making in the inflex. sing. వాకిటి, 1. A door. 2. the threshold. వాకిటిలెంకలు s. n. plu. Porters, door-keepers.

s. వాకు or వాక్కు s. n. 1. A word. 2. speech. వాక్పటుత్వము s. n. Elegance of speech. వాక్సహాయము Verbal recommendation. వాగ్దత్తము A promise. lit. that which is given by word. వాగ్వాదము s. n. A verbal dispute, or altercation; an argument. వాఙ్మూలము s. n. A deposition.

s. వాచస్పతి s. n. A name of *Brumha,* or of the planet *Jupiter.* —— 1

s. వాక్యము s. n. 1. A sentence. 2. a rule, or aphorism.

T. వాకర s. n. A painting brush.

T. వాకళ్లము s. n. The circle round a thrashing floor. —— 4

T. వాగు s. n. 1. An army. 2. a torrent, or current, of water. v. n. To sound. v. a. To chatter, or prattle.

s. వాగుర s. n. 1. A snare, or trap. 2. a net for confining deer. వాగురికుడు s. n. A hunter.

T. వాగె s. n. The rein of a bridle.

The Calacca

1 వాకుడు #. This Heyne explains by "గుల్లాపుగెత్తెలాకు" and by వాయాంప్రి & calls it Solanum diffusum

2 వాంచు # See Bharata passim – వంచు is less correct. In Radha 1.60. సోమసువు నవ్వుకులతోమొగము వాంచి ᷊ is "screwing up his mouth to keep himself from laughing." or does it mean "hanging down his face." So also in Suca Sap IV.16. మొగము వాంచి

3 వహి vahi # Lavanya 35 నే। రవి మించు, వహి గాంచు రవిక a boddice of exceeding beauty, and displaying her shape – The shape of the breasts వహివహిగా in many ways, diversely = తీరు, fashion, form. = విధం.

4 వాగరుడు see Vema III.222 where in Morris's Dict. p. 2. this word appears.

5 వహ్నిమండలం Vanhi mandalam (not in W.) Veneris mons. Triangle. A term peculiar to the Sacteya creed. v. Bagala XIII.7.1

వాక్కి

1 వాదుకు - Observe the phrase వానికి వాడెగాని [illegible] (Bhanumad Vij. 2. 130 5) i.e. he is incomparable.

2 వాఙ్మూలం (adv) Orally, by word of mouth. ns deposition, declaration, oral statement. వాఙ్మూలం [illegible] To depose or declare in writing. వాఙ్మూలం [illegible] To take down a man's words.

3 వాటుపద్యాలు Verses collected out of different poems to form a delectus or Elegant Extract. These are recited by children on holidays.

4 వాటంగాని inconvenient

5 వాటుం.. [illegible] Vema 3. 266 the face and feet

s. వాగ్మి s. n. A talkative, or loquacious, person. — 2

s. వాఙ్మయి s. n. A name of *Suruswatee*.

s. వాచంయముండు s. n. A holy sage, practising rigid taciturnity, devoid of passions, and unmoved by pain or pleasure.

T. వాచికము s. n. Reading fluently.

T. వాచెలుచు v. a. lit. to beat the mouth. To beg alms. Indian beggars, or complainants, often beat the mouth, with a loud cry, to attract attention.

s. వాచాలుండు s. n. A talkative man.

s. వాచికము s. n. News, tidings, intelligence.

5 — T. వాచు v. n. 1. To swell. 2. to have a longing, or desire for. v. a. To sound.

T. వాచూరు s. n. The eaves of a house.

s. వాజము s. n. 1. The feather of an arrow. 2. a wing, or feather. 3. speed, haste, celerity.

s. వాజి s. n. 1. A bird. 2. a horse. 3. an arrow.

s. వాజపేయము s. n. A particular sacrifice, so called.

G. వాజిబీ or వాజ్బి adj. (from A. واجب) Just, expedient, proper, right, reasonable.

4 — T. వాటము s. n. 1. Convenience. 2. means, expedient. వాటపడు To be usual, customary, or convenient.

s. వాటము s. n. 1. A way, or path. 2. a line of houses, a range of building.

3 — s. వాటి or వాటిక s. n. A garden, or orchard.

T. వాడ s. n. 1. A street. 2. *vide* ఓడ. వాడకట్టు A street, or range of houses.

T. వాడగన్నేరు s. n. The oleander plant *Nerium odorum*.

T. వాడగాలి s. n. Wind, blowing from some point intermediate between the four cardinal points of the compass.

T. వాఁడి s. n. Sharpness, as applied to weapons or instruments. adj. Sharp. వాఁడిచెడు To become blunt. వాడిమగఁడు s. n A *brave*, or *valiant* man.

T. వాడిక or వాడికె s. n. 1. Practice, experience. 2. habit, custom. 3. use. adj. 1 Customary, usual, habitual. 2. versed in, experienced in. 3. used, made use of.

T. వాఁడు pro. He, that man. This is the — 1
masculine remote demonstrative pronoun of the third person. Nouns, denoting the *agent*, are often formed by adding this word to the inflexion of a — 2
substantive noun; as ఇంటివాఁడు lit. *he* of the house. The house-owner. నావాఁడు My *man, relation*, or *servant*.

T. వాడు v. n. To wither, or fade. v. a. 1. To make use of. 2. to talk, speak, or tell. వాడుకొను v. comp. 1. To make use of, for one's own benefit. 2. to be generally talked, or spoken of; to be the common talk.

s. వాణి s. n. 1. Speech. 2. *Suruswatee*, the goddess of speech. వాణీశుఁడు s. n. *Brumha*, her husband. ఆకాశవాణి *A voice*, from heaven.

s. వాణిజ్యము s. n. Traffic, trade, commerce.

s. వాణిని s. n. 1. A female, literally, or figuratively, intoxicated. 2. a dancing girl.

T. వాత s. n. 1. The actual cautery. 2. the mark which it produces.

s. వాతపోథము s. n. The *Palas* tree. *Butea frondosa.*

s. వాతము s. n. 1. Air, wind. 2. rheumatism, gout, inflammation of the joints. వాతప్రమి s. n. A swift antelope, surpassing the wind in speed. వాతసారథి s. n. (from s. సారథి *a charioteer.*) *Agni,* the god of fire. వాతాయనము s. n. (from s. అయన *going.*) A window, or air hole.

T. వాతెఱ s. n. The lower lip. lit. the skreen of the mouth.

s. వాత్య s. n. A whirlwind, or hurricane.

s. వాదము s. n. Discourse, dissertation, discussion, dispute, argument. రసవాదము Alchymy. lit. mercurial dispute.

2 — s. వాది s. n. A plaintiff, or complainant.

s. వాదించు v. a. To argue, debate, dispute, or discuss.

1 — s. వాదిత్రము s. n. A musical instrument.

s. వాద్యము or వాద్దెము s. n. 1. Any musical instrument. 2. music.

T. వాన s. n. Rain. adj. Rainy. వానపాము s. n. lit. a rainy snake. The common red earth worm. వానకురియు v. n. To rain. వానవెలియు To stop, or cease, raining.

s. వానప్రస్థు s. n. The Hindoo in the third prescribed stage of life, when he leaves his wife and family, for the life of a hermit in the woods.

s. వానరము s. n. A monkey, or ape.

s. వానస్పత్యము s. n. A tree bearing fruit, from blossoms, as the mango, &c.

T. వాను v. a. To create.

s. వాపదండము s. n. A loom.

s. వాపి s. n. A large oblong pond, pool, or lake.

s. వాపితము adj. 1. Shaved. 2. sown.

T. వాపు s. n. A swelling, or protuberance. — 3 వాపుదెవులు s. n. Dropsy.

T. వాపోవు v. n. 1. To cry aloud. 2. to chatter or talk idly.

s. వామ s. n. A beautiful woman.

s. వామదేవుఁడు s. n. *Siva.*

s. వామనుఁడు s. n. A short man, a dwarf. వామనావతారము s. n. The fifth incarnation of *Vishnoo,* as a dwarf, to prevent *Bali* from obtaining dominion of the three worlds.

s. వామము adj. 1. Left, not right. 2. pleasant, beautiful. s. n. *vide* ఓమము వామలోచన (from s. లోచన *the eye.*) A handsome woman.

s. వామలూరువు s. n. A hillock; an ant, or mole hill.

s. వామి s. n. 1. A mare. 2. a she-ass.

T. వామి s. n. A heap of straw.

s. వాయనము s. n. Sweet meats, or cakes, the eating of which is no breach of a religious fast.

s. వాయసము s. n. A crow. వాయసారాతి it's enemy, The owl.

T. వాయి s. n. making in the inflex. sing. వాతి, 1. The mouth. 2. the edge of any cutting instrument. 3. such a quantity of grain as a mortar can contain at once. In this last sense, the inflexion is regular.

1 వాదు is Dispute, bickering, a quarrel (= vyâjyam) Radhwa 4.72 = Turmoil

2 కార్యవాది one who speaks to the purpose. Vema III. 96 as opposed to ఖడ్గవాది a make bate

3 ముఖంవాపు a swelling of the face, or in English a change of look imagined to come on from pining longing - ముఖంవాపు తీర్చుకొన్నాడు. To satiate or glut his longing.

౧ వాయువు Rheumatism వాయురోగం the same ... వాయువు a croup that infants get మెడవాయువు ...3

2 వారు as an affix to pronouns &c is equivalent to ship, as
: దేవరవారు your (or his) lordship

3 .. ౧ a cramp or rather palsy that distorts the body పక్షవాయువు is hemiplegia palsy, or dead palsy

T. వాయించు v. a. 1. To beat, sound, or play upon any musical instrument, except wind instruments, to which is applied the verb ఊదు q. v. 2. to beat, or give blows.

T. వాయింటచెట్టు s. n. The plant termed *Ocymum gratissimum.*

G. వాయిదా s. n. (from A. وعده, a promise, bargain.) An instalment, or term of payment.

T. వాయువిళంగములు s. n. plu. A sort of medical plant, used as a vermifuge.

S. వాయువు s. n. *vide* వాతము. వాయువుకొను To be flatulent. వాయువుపట్టే మందు Medicine which dissipates flatulency.

T. వార s. n. 1. A bundle of thread, for weaving, containing eight *Punjums.* 2. variance, difference; especially in accounts. 3. a side, or corner. adv. Aside.

T. వారక adv. Constantly, continually.

T. వారకము s. n. *vide* G. తకావీ.

T. వారడి s. n. Deficiency.

T. వారడు v. a. To quit, abandon, or leave off.

T. వారణ adv. Fairly, well, agreeably.

S. వారణబుస s. n. The plantain tree. *Musa sapientum.*

S. వారణము s. n. 1. An elephant. 2. warding off a blow, guarding. 3. defence.

S. వారణాసి s. n. *Benares,* the most holy city of the Hindoos.

T. వారపాక s. n. The veranda, or portico, of a house.

S. వారము s. n. 1. A day of the week. 2. a multitude, or quantity. 3. a time; as once, twice, &c.

S. వారవాణము s. n. 1. Armour for the body, or breast. 2. a quilted jacket.

S. వారస్త్రీ s. n. A courtezan.

S. వారాణసి s. n. *vide* వారణాసి.

T. వారాది s. n. *vide* వంతెన.

S. వారాహి s. n. A sow.

S. వారి s. n. 1. Water. 2. an elephant trap. 3. the place where an elephant is tied, or fastened. వారిజము s. n. A lotus, as produced in water.

S. వారించు v. a. 1. To drive away. 2. to defend, or ward off; to guard. 3. to prevent, or oppose.

T. వారిణ s. n. A leathern cable.

T. వారిణపేటు s. n. A piece of stick, used in fixing the yoke to the plough.

S. వారిదము or వారివాహము s. n. A cloud. — 2

T. వారు s. n. A leathern belt, or strap. v. n. To be strained of water, as applied to boiled rice. v. a. 1. To strip, or cut off, the edge of palm leaves. 2. to heap up.

S. వారుణి s. n. 1. A name of *Agustya.* 2. a spirituous, or fermented, liquor. 3. the west. 4. the twenty-fourth lunar mansion.

T. వారువము s. n. A horse.

T. వార్చు or వారుచు v. a. 1. To wait for. 2. to strain off the water from boiled rice. 3. to offer up daily prayers. వార్చు s. n. Straining rice as above.

S. వార్త s. n. 1. Tidings, intelligence, news.

2. conversation. వార్తలాడు To speak, or converse.

s. వార్తాకము or వార్తాకి s. n. The *Brinjal*, or egg plant. *Solanum melongena*.

s. వార్ధకము s. n. 1. Old age. 2. an assemblage of old men.

s. వార్ధక్యము s. n. Old age.

s. వార్ధుషి or వార్ధుషికుడు s. n. A usurer.

7 — s. వాలధి s. n. A hairy tail.

s. వాలము s. n. A tail.

s. వాలపాశ్య s. n. An ornament of gold, &c., with, or without, jewels set in it, worn between the divided hair, on the forehead. 2. a garland of flowers, binding the hair.

s. వాలవాయజము s. n. The onyx.

s. వాలహస్తము s. n. A hairy tail.

X — T. వాలాయము adv. Always, constantly.

8 — s. వాలి s. n. The monkey son of *Indra*.

T. వాలు v. n. 1. To bend, or incline down.

2 — 2. to light down, or perch, as a bird, &c. s. n. 1. A sword. 2. a slope. adj. 1. Long. 2. sloping. 3. sharp. వాలుచు or వాల్చు v. a. 1. To slope, lower, or incline down. 2. to wink, or shut, the eyes. 3. to place one thing so as to slope, incline, or lean, against another. వాల్గంటి s. n. A woman having large, or long eyes. (Satya 1. 304)

3 1 — s. వాల్మీకి s. n. The author of the *Ramayana*.

s. వావదూకుడు s. n. A fluent, bold, or loquacious speaker.

T. వావి s. n. Relationship. వావితప్పు To commit incest. lit. to neglect relationship.

T. వావిరి adj. 1. Very much. 2. frequently.

T. వావిలిచెట్టు s. n. The plant termed *Vitex negundo*. — 9

T. వాపురము s. n. A horse.

G. వాశన s. n. *vide* వాసెన.

G. వాశి or వాసి adj. Better, either in health, or as to quality; preferable. s. n. Preference. వాసిఅవు v. n. To be cured. వాశిచేయు v. a. To cure. కొలవాశి Surplus, in measurement. ముఖవాశి Fascination, of countenance. వాశి is also affixed to words denoting fractions, as a mere expletive. అరవాశి Half, కాలువాశి A fourth part, &c.

s. వాశితము s. n. The chirping of birds.

s. వాసకసజ్జిక s. n. A woman dressed with all her ornaments, waiting, in expectation to receive her husband, or lover.

s. వాసగృహము s. n. A bed chamber.

s. వాసన s. n. 1. Smell, odour, fragrance, scent, flavour. 2. the present consciousness of past perceptions. వాసనచూచు v. a. To smell; to try the smell. వాసనకొట్టు. వేయు or వాసించు To emit fragrance, or smell. — 4.6

s. వాసము s. n. A house, abode, dwelling, or residence.

T. వాసము s. n. The rafter of a building. వాసపోయు To place the rafters on a building.

s. వాసరము s. n. A day.

s. వాసవుడు s. n. *Indra*.

s. వాసస్సు s. n. Cloth, clothes.

1 వాలుక Sand Vrah 8.409

2 వాలిబడువేసె Dasav viii. 94. pushing her down [illegible]

3 వాలుగుల [illegible] what?

4 The sense of smell is metaphorically used for the mental perception of any quality - So Clarendon speaks of "the pleasant (subtle, fine) odour of her grace and favour." (vide Jones de Poesi As: cap. VI. p. 128 - ubi et hoc) Psalm cxxxiii. 2. Jones subjoins French, Persian Arabic German & Chinese instances. Further he observes that the word "nose" is used also metaphorically - but omits to remark that this too is a Hebraism - see 2 Sam. xxii. 9. - వాసన is not so correctly "the present consciousness of past perceptions, as "an effect which may be traced to a remote cause." A smack, or taint (as of indecency in a novel) [illegible] వాసన a mere (smack, spice) smattering [illegible] వాసన [illegible] లేదు there is not a shadow of a reason for believing this --- 6

5 వావిరి. In the Krishna Satacam. [illegible]

6 - 4 బుద్ధివాసన the least spark of sense

7 వాలఖిల్యుడు a pigmy, a lilliputian

8 వాశి. (clear, certain) [illegible] లేదు I am not positive, clear, confident, certain, sure, aware (of that) [illegible] He is inured, used, habituated, trained (to that work) This work is familiar to him, he is at home in it.

9 వావిలిరసం The juice of this is supposed to act as save from burning, as fire is imagined to have no effect on what is dipped in it

X వాలారు Slanting, sidelong, as glances - [illegible] glancing eyes (Mohini)

వాసాబం(ప్ర)వుతు

1 వాసి # in Comparison or .... Radhac Swant 3.179 రాజు బంటు వాసి What equality or comparison is there between the prince & the soldier In Curma Pur IV. 262 కాని మహిమను మిా శ్రో వాసిగ వింటిమి. "amply, fully" See 5

2 వి # the syllable prefixed to some Tel: words – This exactly corresponds to the eolic digamma (Val. 207) used in such words as vago, vulpes, and video, derived from ἄγομαι, ἀλώπηξ, and εἴδω. So వెల్లువ becomes విల్లువ & వెన్న, విన్న ---4

3 విందు # simply is a Treat – a of an entertainment in general; a feast or merry making కన్నులకు విందుగా వున్నది Inviting, alluring కన్నులకు విందుగా ఉన్నది ..6

4..2 so in Hind: vitna for itna, so much Words also beginning with వె seem also thus changeable. So విర్గు (very different from ఏరు to glean) comes, I suspect, from వేరు, other. I have heard ఏండ్లు (years) pronounced వేండ్లు. and the word వేచి becomes యేచ and వాస్త – so వెసువింటు for ఎసుపింటు

5..1 పెద్దవాసిగా on a large scale, at a great rate

6..3 వది at last she blest his eyes "He thought his very een enrichit" (Tam o Shanter)

Note – the remarks No 2 & 4 on వి are omitted in the fair copy as needless.

T. వాసాబం(ప్ర)వుతు s. n. A peon, or the lowest civil officer, nominated to superintend cultivation.

1 — S. వాసితము adj. Perfumed, scented.

S. వాసుకి s. n. The king of serpents.

S. వాసుదేవుఁడు s. n. A name of *Krishna*.

T. వాసెన s. n. A cloth cover, for a jar, &c.; particularly that in which rice is boiled by steam. వాసెనకుడుములు Cakes boiled in steam.

S. వాస్తవ్యము adj. True, real. s. n. Reality, truth.

S. వాస్తువు s. n. 1. The scite of a habitation. 2. a house, or dwelling.

S. వాస్తోష్పతి s. n. *Indra*.

S. వాహకుఁడు s. n. A bearer, carrier, or porter.

S. వాహనము s. n. A vehicle, or conveyance of any kind; a carriage, car, horse, &c.

S. వాహము s. n. A horse.

S. వాహిని s. n. 1. An army, or force. 2. a river. వాహినీపతి s. n. (from s. పతి *lord.*) The leader of an army.

2 — S. వి part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying, 1. Certainty, ascertainment. 2. separation, disjunction. 3. aversion, repugnance. 4. impatience, intolerance. 5. variety, difference. 6. cause, motive. 7. motion, progress. 8. privation. It generally corresponds to the English adjuncts *a ex de dis in un* &c., and is frequently an expletive.

T. వింగడము s. n. 1. Separation, parting. 2. beauty. 3. a wonder. adj. Separate, apart. వింగడించు or వింగళించు v. a. 1. To separate, or divide. 2. to arrange, or put in order.

T. వించు v. a. To break.

T. & S. వింజామర or వింజామరము s. n. A *chowri*, the tail of the *Bos grunniens*, used to whisk off flies, &c.

T. వింటి adj. Of or belonging to a bow. *vide* విల్లు. వింటిరాశి s. n. The sign *Sagittarius*, in the zodiac.

T. వింత s. n. A curiosity, or wonder. adj. Surprizing, wonderful, marvellous, curious; strange, foreign.

T. విందు s. n. 1. An invitation to an entertainment, or the entertainment itself. 2. a relation either male or female. విందుచేయు To give an entertainment. విందుకుపిలుచు To invite to an entertainment. — 3

S. విందువు adj. 1. Intelligent, knowing. 2. liberal.

S. వింధ్యము s. n. The *Vindhya* or *Bindh* mountain, or the mountainous range which runs across India, from the province of *Behar*, nearly to *Goozerat* and properly divides Hindoostan from the Deckan.

S. వింశతి s. n. Twenty; a score.

S. వింశము adj. Twentieth.

S. వికచము adj. Blown, expanded, spread.

S. వికటము adj. Awful, terrific, frightful. s. n. 1. A malicious obstacle, or impediment. 2. a contradiction. 3. disagree-

ment, dissension. వికటించు 1. To throw impediments in one's way. 2. to contradict. 3. to disagree with the health.

s. వికత్థనము s. n. 1. Praise. 2. ironical or unmerited praise. 3. egotistical boasting.

T. వికరణోదూలములు s. n. plu. The cross lower beams of a shelving roof.

s. వికర్తనుఁడు s. n. The sun.

s. వికల్పము adj. Optional, admitting of two uses. s. n. Doubt, indecision.

s. వికసించు - వికసిల్లు or వికసిలు v. n. To blow, or expand, as a flower.

s. వికారము s. n. 1. Change, transmutation, transformation, alteration. 2. sickness, disease; change from a state of health. 3. ugliness. adj. 1. Ugly. 2. unnatural.

s. వికారి s. n. The thirty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. వికాసము s. n. Expansion, opening, display.

s. వికిరము s. n. 1. A bird. 2. scattering.

s. వికృతి s. n. 1. The twenty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. change, or alteration, of any kind. వికృతము adj. Changed, altered. వికృతాకారము adj. Ugly, deformed, disgusting.

s. విక్కము s. n. A young elephant.

T. విక్కు v. n. To stretch out the limbs, as on first waking.

s. విక్రమ s. n. The fourteenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విక్రమము s. n. 1. Heroism, prowess, valour. 2. great power or strength. విక్రమించు To display one's valour, or power.

s. విక్రమార్కుఁడు s. n. The famous Hindoo sovereign *Vikramarka*.

s. విక్రయము s. n. Selling, vending. విక్రేత or విక్రయకుఁడు s. n. A seller, vender, or dealer. విక్రయించు v. a. To sell. విక్రేయము adj. Vendible, saleable.

s. విక్లబము &c. adj. Overcome with fear, or agitation; bewildered.

s. విఖువు adj. Noseless.

s. విఖ్యాతి s. n. Fame, celebrity, notoriety. విఖ్యాతము &c. adj. Famous, notorious, known.

s. విగతము adj. 1. Gloomy, dark, obscured. 2. gone, departed.

s. విగ్రము &c. adj. Noseless.

s. విగ్రహము s. n. 1. The body. 2. an image, or idol. 3. war, battle, contest. విగ్రహించు To contest, or dispute.

s. విఘటిక or విఘడియ s. n. The sixtieth part of a Hindoo hour.

s. విఘసము s. n. The residue, or remains, of food, which has been offered to the gods, the manes, to a venerable guest, or to a spiritual preceptor.

s. విఘాతము s. n. An impediment, obstacle, or hindrance; a prohibition. విఘాతముచేయు To hinder or impede.

s. విఘ్నము s. n. Hindrance, obstacle, impediment.

s. విఘ్నేశ్వరుఁడు s. n. *Ganesa*.

s. విచకిలము s. n. A particular species of Jasmin.

s. విచర్చిక s. n. Itch, scab, herpes.

Transcribed 23 April 1836 London
C P Brown

విచక్షణము 1 విటకాడు / జారభుక్కి It being a received principle in India that love and marriage are utterly distinct, and that no man can soberly entertain love, the character of a lover, and of an intriguing rake are the same. Compare on వనుపు. See 3

2 విజయం # in the titles of poems, as the సుగ్రీవ విజయం The తారాశ శాంక విజయం this may be rendered by The Enjoyment of Tara &c. The word poetically means the enjoyment of a woman; a bonne fortune ---4

3..1 "Un amant, a lover" possibly gives the sense best after all. "Le marquis de la Haie avoit été page, et ensuite l'amant de madame la duchesse de Berri." Mém de Genlis. 1. 95. "An amorist or amoroso" says Ainsw in Proces { Her "fancy man" Her "spark" Properly, One who loves a woman whom he cannot marry. Her "Particular" ఫ్రెండు Mr Centlevre in "The Busybody" uses Debauchee just in this sense. - and also Libertine 5-----

Young Gentleman Beau Fop Spark. a lady's man Paramour ... a sweetheart LIBERTINE cicisbeo A Cavalier or Cavaliere servente AMAN of Pleasure. a Buck a Lothario See further p. 549 No. 1.

4..2 In fact విజయం and విలాసం, as titles of books, are equivalent to Adventures, Tale, Story, Novel or Romance - but usually Vilasam regards love, while Vijayam regards war as well as amorous scenes

s. విచక్షణము &c. adj. Wise, learned, clever, able, skilful.

s. విచారణ s. n. Investigation, inquiry.

s. విచారము s. n. 1. Investigation, reflection. 2. grief, sorrow. విచారించు v. a. 1. To investigate, or inquire into; to reflect. 2. to condole with; to console. విచారితము &c. adj. Investigated, judged, discussed. విచారణకర్త s. n. An inquirer, a superintendent. విచారపడు To be sorrowful. విచారింపు s. n. Inquiry, examination.

s. విచికిత్స s. n. Doubt, uncertainty.

s. విచిత్రము s. n. Any thing variegated, beautiful, or wonderful. adj. Variegated, beautiful, or wonderful.

T. విచ్చు s. n. A small ball of thread.

T. విచ్చలవిడి adv. According to one's own uncontrouled inclination; at will, or pleasure.

T. విచ్చివిచ్చులు s. n. Dispersion on all sides; scattering about.

T. విచ్చు v. n. To become open, or loose; to burst; to be cracked, or broken. v. a. To open, or loosen; to untie; to undo. విచ్చుకత్తి s. n. A *drawn* sword.

T. విచ్చేయు v. n. To come.

s. విచ్యుతి s. n. Loss, destruction.

s. విచ్ఛిన్నము adj. Disunited, parted, separated; miscarried as applied to females.

s. విచ్ఛేదము s. n. Separation, disjunction, removal.

s. విజనము s. n. A solitary, or private, place.

s. విజయ s. n. The twenty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విజయచ్ఛందము s. n. A necklace of 54 strings.

s. విజయనగరము s. n. 1. The city of *Bijnagur*, the capital of the last Telinga kings, on the banks of the Toombuddra. 2. *Vizianagrum*, a town in the Vizagapatam district.

s. విజయము s. n. Conquest, triumph, victory. విజయముచేయు 1. To go. 2. to come. This phrase, of two such opposite meanings, is used only when speaking of the great. — 2

s. విజయుడు s. n. 1. A name of *Arjoona*. 2. the porter at *Vishnoo's* gate.

s. విజృంభించు v. a. To unfold, or display.

s. విజ్ఞము &c. adj. Skilful, able, clever, conversant.

s. విజ్ఞానము s. n. Knowledge, science; conversancy with painting, or architecture.

s. విజ్ఞానేశ్వరీయము s. n. The famous book in Hindoo law, also named the *Mitachera*, written by విజ్ఞానేశ్వరుడు.

s. విజ్ఞాపనము s. n. An address, representation, communication, solicitation, or application. విజ్ఞాపించు To represent, address, communicate, apply, or solicit. These two words are used with reference to the communication of an inferior, to a superior.

s. విటంకము s. n. An aviary; a dove cat.

s. విటకాడు s. n. A gallant or lover. — See 1

29 May

T. విటతటము adj. Topsy-turvy.

S. విటపము s. n. The expansion of a tree, or it's branch with new sprouts.

S. విటపి s. n. A tree.

S. విటుఁడు s. n. *vide* విటకాఁడు.

S. విట్చరము s. n. A tame, or village, hog.

T. విడంబించు v. a. To extend, or expand.

T. విడదల s. n. Release; setting at liberty.

3 —— T. విడి s. n. 1. The cotton produced from one pod. 2. time, opportunity, occasion. adj. Unloaded, untied, loose. విడిబడు v. n. 1. To set off. 2. to break loose. విడిగా adv. At liberty, idle, unemployed.

T. విడిదల or విడిముట్టు s. n. A halting place.

T. విడిది s. n. A lodging, or temporary residence.

T. విడిముడి s. n. Wealth, riches.

T. విడియము s. n. Beetle, with areca nut, &c.

T. విడియు v. n. To reside, or halt.

T. విడు v. n. To become loose, slack, separate, or untied; to part. విడుచు v. a. 1. To loosen or slacken; to untie, or undo. 2. to leave, quit, relinquish, abandon, or give up. 3. to depart. 4. to shoot, or discharge. v. n. To cease, or terminate. విడిపించు v. caus. To cause to loosen, &c.; to release. విడిచిపెట్టు To leave *off*, to quit *entirely*. విడనాడు v. a. To discharge, or dismiss. 2. to abuse. విడుపు s. n. Quitting, leaving, relinquishing, abandoning.

T. విడుత or విడత s. n. in composition, Time; as, ఒకవిడుత Once, &c.

T. విడుదల s. n. *vide* విడదల.

T. విడుమర s. n. *vide* విడదల.

T. విడెము or విడ్యము s. n. *vide* విడియము.

T. విడ్డూరము s. n. Obstinacy. adj. Obstinate.

S. వితండము s. n. Criticism; refutation, subverting another's opinion, and establishing one's own. —4

S. వితంతువు s. n. A widow.

S. విततము adj. 1. Expanded. 2. pervaded.

S. వితతి s. n. A quantity, or multitude; a clump, or cluster.

S. వితథము s. n. A falsehood, or lie. adj. False.

S. వితరణము s. n. 1. Gift, donation. 2. cleverness, ability.

S. వితర్కము s. n. 1. Doubt. 2. deliberation, discussion. వితర్కించు v. a. 1. To doubt. 2. to canvass, or discuss.

S. వితర్ది s. n. A raised quadrangular building. —2

S. వితస్తి s. n. A long span, measured by the extended thumb and little finger, considered equal to twelve fingers' breadth.

TUD. వితా or విత adj. (from S. వృథా) Useless, vain.

T. వితాకు s. n. Being without motion. వితాకుపడు v. n. To become motionless. —1

S. వితానము s. n. 1. An awning, or canopy. 2. an assembly, or multitude.

T. విత్తనము s. n. A seed.

S. విత్తము s. n. Wealth, property, substance.

1 June 1832

విత్తము 198

1 వితాకు # Ramabh 1. 14. "A Brown study" where the comment says విస్మయంతో i.e. I am convinced the sense of this ~~Ecstasy~~ difficult word — = విస్మయం says Vhars. q.v. — I doubt that — To be in a fit of musing. Loss of the senses wits or consciousness. &c. Tara 2. 83 where the note says ఏమియు తెలియక పరవశత్వమునొంది stupor compare విభ్రమం. Ravishment. వితాకుపొందిన extasied ravished

2 వితర్దిక and వేదిక are given in the Amara Cosha as synonymes. They are translated by Colebrooke as "A covered terrace in the yard," but he observes that the interpretations vary greatly.

3 విడి # విడిపచ్చ the ~~tone~~ light of green called sap green — విడి as applied to colours means light — as విడి పచ్చ light green. Light shades in drawing tints and hues in colours, as distinguished from కప్పు పచ్చ dark green &c. So విడి నీలి light blue. కప్పు నీలి dark blue. But query what is the meaning in such phrases as విడి పుష్పం — విడి రత్నం (Tara Dwi 51) and విడి కెంపు. (Ila 1. 75.) Tara 1. 8 Surely there is (= పెద్ద) Large. Yet the comment on Tara 1. 8 construes కలుగు జగ జంపు విడి కెంపు thus. కాంతికలిగినటువంటి నిగ్గు తైన విడి కెంపులు. Here he leaves విడి untranslated, but shews that he did not understand it as "large." The comment on Ila 1. 75 construes విడి కెంపు గనుపింప thus నొప్పుల యొందు చెక్కబడిన i.e. "set" as a gem in a jewel. Query: Fine? First rate? In the Andhra Bhash Arn ...5

4 విన్నాణం Regarding this see page 621 Spell it విన్నాణం

5.. chap 2. vers 526 It is explained "bright, clear, lucid" as a fine ruby. విడి not disposed of, free, available at disengaged command. Thus విడి తలుపు a door not yet built into the wall Perhaps విడి కెంపు means a ruby set transparently, or, rather, a solid, perfect ruby. J A says Here విడి has no certain sense, but is an epithet of the ruby, as we say "of the first water."

విత్తు { The first tottering steps of an infant, a toddle. So విద్దెములాడు. Vrah. P. VII. 120 is to totter along, or learn to go alone or rather ... 4

1 విద్దెములు { Dasav { 4. 165 of Bāla Crishna; 9. 241 సీ॥ వెన్న చెల్లించు వెంద్ది విద్దెములనంగోప | రములు వాల వద్దు విద్దెములు సలుప | 2 In Caundappa No. 6 it is Tadbh. of విద్య, a noun of the third declension ? కు॥ విద్దెల పస యెఱుగని సరుఁడు యెద్దు.

3 విద్రుమము ద్రుమము The coral tree, mimusops elengi (పొగడచెట్టు) so named from the appearance of its flowers (see W)

4 .. 1 learning to stand alone

T. విత్తు s. n. A seed. v. a. To sow. విత్తించు v. caus. To cause to sow.

s. విదగ్ధుఁడు s. n. A learned, or clever, man.

s. విదర్భ s. n. A dry, or desert, soil.

s. విదర్భదేశము s. n. A country, supposed by Wilford to be *Berar* proper.

T. విదలించు - విదల్చు or విదిలించు v. a. 1. To shake, or beat, out the dust, from any thing. 2. to reject with anger.

s. విదళము s. n. 1. Split pulse, a piece of any split substance. 2. dividing, splitting. విదళించు v. a. To split.

s. విదారణము s. n. Splitting, dividing.

s. విదిక్కు s. n. An intermediate point of the compass.

s. విదితము &c. adj. 1. Known, understood. 2. agreed. 3. solicited.

TUD. విదియ s. n. *vide* s. ద్వితీయ No. 1.

s. విదురుఁడు s. n. 1. An intelligent man. 2. the younger brother of *Drootarashtra*.

s. విదుషి s. n. A learned female.

s. విదేహదేశము s. n. A district in the province of *Behar*, corresponding with the ancient *Mithila*, and modern *Tirhoot*.

1 — s. విద్ధము adj. Bored, perforated, pierced.

s. విద్య or విద్దె s. n. 1. Science, knowledge, learning. 2. a language, or tongue 3. an art. 4. juggling. విద్యార్థి adj. Desirous of acquiring science. s. n. A student. విద్యలాడు To juggle; to play tricks of legerdemain.

2

s. విద్యమానము s. n. Circumstance, situation, condition. adj. Being, existing, present.

s. విద్యాధరుఁడు s. n. A demi-god, of a certain class.

s. విద్యుత్తు s. n. Lightning.

s. విద్రవము or విద్రావము s. n. Flight, retreat, running away.

T. విద్రుచు v. a. *vide* విదలించు.

s. విద్రుమము s. n. 1. Coral. 2. a tender, — 3
or young, leaf, or shoot.

s. విద్వాంసుఁడు s. n. A learned man; a man of letters, a *pundit*.

s. విద్వాంసురాలు s. n. A learned woman.

s. విద్వేషము s. n. Enmity, hatred.

s. విధ s. n. Pay, wages, hire.

s. విధము s. n. 1. Manner, way, mode. 2. kind, sort.

s. విధవ s. n. A widow.

s. విధాత or విధాతృఁడు s. n. *Brumha*, the creator.

s. విధానము s. n. 1. Way, manner, mode. 2. contrivance, expedient, means, method. 3. rule, precept.

s. విధి s. n. 1. *Brumha*, the creator. 2. destiny, fate, luck. 3. a sacred precept, act, or rite, prescribed by the *Vedas*, effecting certain consequences. 4. a decree, order, or command. 5. an act, or action. విధించు v. a. To order, command, ordain, or prescribe.

s. విధుంతుదుఁడు s. n. *Rahoo*, the personified ascending node.

s. విధుఁడు s. n. 1. The moon. 2. *Vishnoo*.

s. విధురము s. n. 1 Separation 2. agitation.

s. విధురుఁడు s. n. A widower.

2 June

s. విధూననము s. n. Shaking, trembling, tremor.

s. విధేయము &c. adj. Compliant, docile, tractable, obedient.

T. వినకేడి s. n. Hearing, listening.

s. వినత s. n. The wife of *Kusyapa*, and mother of *Garooda* and *Aroona*.

s. వినతము &c. adj. 1. Bent, bowed, curved. 2. humble, low. 3. modest.

s. వినయము s. n. 1. Humility, supplication. 2. mildness. 3. reverence, obeisance. 4. politeness, civility.

s. వినా or వినాగా adv. Without, except. వినాయించు v. a. To except, or exempt.

s. వినాడి s. n. *vide* విఘటిక.

s. వినాయకుఁడు s. n. *Ganesa.*

s. వినాశము s. n. 1. Ruin, destruction, annihilation. 2. disappearance, loss.

T. వినికి or వినికిడి s. n. Hearing, listening.

s. వినిమయము s. n. Barter, exchange.

1 – s. వినియోగము s. n. Giving, or parting with, any thing, for a consideration, or in expectation of some advantage.

2 – s. వినీతుఁడు s. n. A humble, modest, or unassuming man.

T. విను s. n. The sky. v. a. To hear. వినుచు- వినిపించు or వినుపించు v. caus. To cause to hear. The two latter forms, however, as well as వినవచ్చు or వినఁబడు, used impersonally with the dative case, denote - To be heard. నాకువినిపించింది I have heard.

s. వినుతి s. n. Praise, commendation. వినుతించు v. a. To praise, or commend.

s. వినోదము s. n. 1. Eagerness, vehemence. 2. play, sport, pastime.

T. విన్నఁదనము s. n. Sorrow, grief, affliction. విన్నఁబోవు To be sorrowful, or afflicted.

TUD. విన్నపము s. n. *vide* విజ్ఞాపనము. విన్నపించు or విన్నవించు v. a. To represent, address, or solicit; to make application.

T. విన్నాణము s. n. Worth, worthiness. adj. Worthy.

T. విన్ను s. n. The sky.

s. విపంచి s. n. The *Veena*, or Hindoo lute.

s. విపణి s. n. A shop, stall, or market.

s. విపత్తి or విపత్తు s. n. Adversity, calamity, distress, misfortune.

s. విపథము s. n. A bad road.

s. విపన్నము &c. adj. Unfortunate, declined, fallen into adversity.

s. విపరీతము adj. Contrary, opposite, reverse, inverse.

s. విపర్యయము s. n. 1. Contrariety, opposition. 2. reverse in general, and thence applied to that of which reverse is predicted, as misery, calamity, (the reverse of fortune), error, misapprehension (the reverse of reason, or truth), inverted order, or succession, (the reverse of that which is usual, or prescribed), &c.

s. విపర్యాసము s. n. Contrariety, contradiction, opposition, reverse.

s. విపశ్చిత్తు s. n. A *pundit*, or learned bramin.

s. విపక్షుఁడు s. n. 1. An enemy, foe, or adversary. 2. an opponent, or disputant.

s. విపాకము s. n. 1. Unexpected result. 2.

1 వినియోగపరచు to appropriate to (a certain purpose). వినియోగపరుపు క్రమముగ In the order in which the proceeds should become available - Applicability, aptness. - నాస్వంతవినియోగమునకు తెచ్చితిని I put it to my private use or purposes - ైన Profitable, acceptable, beneficial! వినియోగం View, hope, expectation, reliance.

2 వినివారం Bhag X. §9 verse 9 obstacle? "Refraining, desisting" W.

Transcribed in London 24 April 1836

the consequence of deeds done in a previous existence.

s. విపినము s. n. A forest, or wood.

s. విపుల s. n. The earth.

s. విపులము adj. Large, great. 2. deep, profound.

T. విప్పు v. a. To untie, or loosen. adj. Extensive, large.

s. విప్రకృష్టము adj. Remote, distant.

s. విప్రయోగము or విప్రలంభము s. n. Separation, absence; disunion, especially of lovers.

s. విప్రలబ్ధ s. n. A woman deceived or tricked by her lover.

s. విప్రవినోదులు s. n. plu. Bramins who have lost cast, and live by begging at the houses of other bramins.

s. విప్రశ్నిక s. n. A female fortune teller.

s. విప్రుఁడు s. n. A bramin.

s. విప్లవము s. n. 1. Warfare in which the sovereign is not concerned; affray, tumult, predatory devastation. 2. rapine, extortion. 3. evil, calamity.

s. విఫలము adj. Vain, idle, unmeaning, useless, fruitless.

s. విబుధుఁడు s. n. 1. A god, or immortal. 2. a learned bramin, or *pundit*.

s. విభ s. n. A ray of light, lustre.

s. విభక్తి s. n. in grammar, The case of a noun.

s. విభక్తుఁడు s. n. One who has divided, with his coparceners, his paternal or hereditary estate.

s. విభజన s. n. 1. Separation. 2. allotment of shares, or portions. విభజనగా adv. Separately.

s. విభజించు v. a. To divide, share, or make a partition.

s. విభవ s. n. The second year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విభవము s. n. Substance, property, wealth, riches.

s. విభాకరుఁడు or విభావసుఁడు s. n. 1. The sun. 2. fire, or it's deity *Agni*.

s. విభాగము s. n. Share, part, portion. విభాగించు v. a. To divide, or share.

s. విభాతము s. n. The dawn, or day break.

s. విభావరి s. n. The night.

s. విభీతకము s. n. The beleric myrobalan. *Terminalia belerica*.

s. విభీషణుఁడు s. n. The name of the youngest brother of *Ravana*, king of Ceylon.

s. విభుఁడు s. n. A lord, master, or owner.

s. విభువు adj. 1. All-pervading, omnipresent. 2. eternal.

s. విభూతి s. n. 1. Superhuman power, consisting of eight faculties, especially attributed to *Siva*, and supposed to be attainable by human beings, through a course of austere worship, attended with magical rites, in honor of that deity and his spouse *Doorga*; the eight properties thus supposed to be assumable at will are అణిమ extreme minuteness, or invisibility. లఘిమ extreme lightness, or incorporeality. ప్రాప్తి attaining or reaching any thing, as illustrated by the power of touching the moon with the tip of the

finger. ప్రాకామ్యము the fulfilment of every wish. మహిమ illimitable bulk ఈశిత supreme dominion over animate or inanimate nature. వశిత్వము the power of enchanting, or of changing the course of nature, and కామావసాయిత the accomplishment of every promise, or engagement. 2. ashes of cow dung, &c., with which *Siva* is said to have smeared his body, and thence used in imitation of him by devotees.

s. విభూషణము s. n. Ornament, embellishment, decoration.

s. విభ్రమము s. n. 1. One of the classes of feminine actions proceeding from the passion of love; youthful caprice, whim, wantonness, capriciousness. 2. error, mistake, blunder. 3. doubt, apprehension. 4. whirling, going round.

s. విమతుఁడు s. n. An enemy.

s. విమర్దనము s. n. Grinding, rubbing, pounding.

s. విమర్శ s. n. Inquiry, investigation, examination. విమర్శించు v. a. To investigate.

s. విమలము &c. adj. 1. Immaculate, undefiled, pure, white, clean. 2. better in health.

s. విమాతృజుఁడు s. n. A step-mother's son.

Vish 8. 285 s. విమానము s. n. 1. A car, or chariot, of the gods, sometimes serving as a seat or throne, and at others carrying them through the skies self-directed, and self-moving. 2. any car, or vehicle. 3. a horse. 4. a palace; the palace of an emperor or supreme monarch.

s. విముక్తి s. n. Liberation, especially final emancipation from further transmigration. విముక్తము &c. adj Liberated, freed.

s. వియద్గంగ s. n. The *Ganges*, or river of heaven.

s. వియోగము s. n. Separation, disunion; absence, especially of lovers.

T. వియ్యము s. n. Connexion by affinity, or marriage. వియ్యపురాలు s. n. The connexion of mothers-in-law to each other. వియ్యంకుఁడు s. n. The connexion of fathers-in-law to each other. వియ్యమందు To become connected, by marriage. — 1

s. విరక్తి s. n. Aversion, or disgust, to worldly affairs; disregard for one's relations, or connexions.

T. విరగఁబడు v. n. To be proud, or arrogant. విరగబాటు s. n. Pride, haughtiness.

s. విరటుఁడు s. n. The name of a certain Hindoo king.

s. విరతి s. n. Stopping, ceasing, rest, interval.

s. విరళము adj. Wide, separated by an interval.

T. విరవిర s. n. Heat, ardour, inflammation. విరవిరమను v. n. To be inflamed.

s. విరసము s. n. Rupture, or disagreement, among friends.

s. విరహము s. n. Separation; parting, especially of lovers. — 2

1 I observe the proverb ఆడుబిడ్డ యర్ధవియ్యం "A girl and her brother in law are half cousins" Rasikad. 1. 63 where note the wrong samása, Tel & Sansc mingled. NB the Vijaya Vilas III. 128 proves that the right spelling is not వియ్యము but వియము q.v. Yet surely, like ఆవల, అవ్వల, it may take two forms?

2 విరహం + amorous ardour - zest. Elaborate scenes regarding this, form part of every Telugu poem. They are similar to the first ninety lines of Aeneid IV. The Telugu word is కరకరివిము

విరహోత్కంఠిత

1 విఱ్ఱవీగుట This verb appears to be the same as వీగుట with విఱ్ఱ prefixed as an (anukarana) intensive. విఱ్ఱవీగిన bolt upright. In this opinion Z.A. concurs, observing that విఱ్ఱవీగు never takes the opposite sense (to retreat) which వీగుట takes. విఱ్ఱవీగుట To be haughty or self sufficient.

s. విరహోత్కంఠిత s. n. A woman whose lover or husband is absent.

s. విరాగము s. n. The absence of desire, or passion; disregard of all sensual enjoyment.

s. విరాట్టు s. n. God, the supreme being.

T. విరాళము s. n. A tax, or impost.

T. విరాళి s. n. The pain of separation, from a husband, or lover.

s. విరావము s. n. Noise, sound.

T. విరి s. n. A flower.

s. విరించినుఁడు or విరించి s. n. *Brumha*, the creator.

T. విరిబోఁడి or విరిబోణి s. n. A woman.

T. విరియు v. n. To expand, or blow, as a flower; to crack, as lime-stone, when burnt. తలవిరియబోసుకొను To wear the hair all dishevelled.

T. విరుగు v. n. 1. To break, or become broken. 2. to be defeated. 3. to curdle. విరుచు v. a. 1. To break, or reduce, to pieces. 2. to kill, or destroy, as applied to mercury when mixed, or amalgamated with other medicines. 3. to counteract, as applied to poison. విరిచికట్టు v. a. To pinion. విరగగొట్టు v. a. To rout, or defeat.

T. విరుగుడు s. n. A remedy; a counteracting remedy.

s. విరూపాక్షుఁడు s. n. *Siva*, who is worshipped under this name, denoting his having three eyes, at *Humpee*, on the Toombuddra.

s. విరూక్షణము s. n. Censure, blame, abuse, reviling.

s. విరోచనము s. n. Purging.

s. విరోచనుఁడు s. n. 1. The sun. 2. the son of king *Pruhlada*, and father of *Bali*.

s. విరోధము s. n. 1. Enmity, animosity. 2. opposition, contradiction. 3. prevention, hindrance. విరోధించు 1. To oppose, withstand, or contradict. 2. to prevent or hinder.

s. విరోధి s. n. 1. An enemy, or opponent. 2. the twenty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విరోధికృతు s. n. The forty-fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.

T. విఱివి or విఱివిడి s. n. Extent. adj. Extensive, large.

T. విఱ్ఱవీగు v. n. To be puffed up; to be large, big, or proud. — 1

s. విలంబము s. n. Slowness, tardiness, procrastination, loitering.

s. విలంబి or విళంబి s. n. The thirty-second year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విలంబితము s. n. Slow time, in music; *adagio*.

s. విలపించు v. n. To lament; to be in grief, or affliction.

T. విలవ s. n. *vide* వెల.

T. విలవిలగొట్టుకొను or విలవిలలాడు v. n. To be convulsed, or in convulsions.

s. విలసిల్లు v. n. To shine.

s. విలక్షణము adj. 1. Other. 2. unprecedented, extraordinary.

s. విలక్షము &c. adj. 1. Astonished, surprized. 2. abashed, ashamed.

s. విలాపము s. n. Lamentation, weeping, grief, distress. విలాపించు v. n. *vide* విలపించు.

s. విలాసము s. n. 1. One kind of feminine action, considered as proceeding from, and indicative of, amorous sentiments; change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover; as, hiding at his approach, assuming a look of displeasure, &c, 2. sport, pastime, play; especially amorous pastime, dalliance, wantonness.

T. విలుచు v. a. To sell.

T. విలువ s. n. *vide* వెల.

s. విలేపనము s. n. Smearing, rubbing, or plastering; particularly the body, with unguents or perfumes.

s. విలేపి s. n. Rice gruel.

s. విలోమము s. n. The reverse; opposite order, or course. adj. Reverse, contrary.

T. విల్లంగము s. n. A claim, or dispute. సర్వ విల్లంగశుద్ధిగా Without any the smallest claim. This is a phrase in bills of sale, transferring property without any the smallest reservation, or future claim.

T. విల్లు or విలు s. n. making in the inflex. sing. వింటి, and in the nom. plu. విండ్లు, A bow. విలుకాడు s. n. An archer. విలురాశి The sign *Sagittarius*. విల్లెక్కుపెట్టు To brace the bow. విల్లెక్కుదించు To unbrace it. విలువిద్య s. n. Archery.

T. వివరము s. n. Particulars, details; explanation, a descriptive account. వివరించు v. a. To particularize; to describe.

s. వివరము s. n. A hole, chasm, or vacuity.

s. వివర్తనము s. n. Revolving; turning round; circumambulating.

s. వివశుడు s. n. A person who has abandoned all worldly notions, and whose mind is fixed on a future existence. —1

s. వివస్వంతుడు s. n. The sun.

s. వివాద or వివాదము s. n. 1. A contest, dispute, or quarrel. 2. litigation, a lawsuit.

s. వివాహము s. n. A marriage, or wedding; matrimony, wedlock.

s. వివిక్తము s. n. A lonely, or solitary, place.

s. వివిధము adj. Various, multiform, diverse.

s. వివేకము s. n. Discrimination, judgement; the faculty of distinguishing things by their properties, and classing them according to their real, not apparent, nature; in the *Vadantha* system, it is applied to the power of separating *Bramhi*, or the invisible spirit, from the ostensible world; truth, from untruth; or reality, from illusion. వివేకముతెచ్చుకొను One's-self to acquire this faculty. వివేకి s. n. A person who has acquired it. వివేకించు To communicate to another the means of acquiring it. వివేచించు v. a. To exercise this faculty; to discriminate, to distinguish.

TUD. విశ్వచ్ఛము s. n. & adj. *vide* బీభత్సము.

s. విశ s. n. Ordure, excrement, dung.

s. విశంకటము adj. Great, large.

విశంకటము

1 వివశత Perturbation, abandonment, loss of self command. వివశత్వంబు Astounded, amazed, beside himself Tara 3.77 ravished or extasied

s. విశదము adj. Pure, clear, white; evident, apparent, manifest. విశదపఱచు v. a. To explain, make clear, or manifest.

s. విశయము s. n. Doubt, uncertainty.

s. విశాఖ s. n. The sixteenth lunar mansion.

s. విశాఖుఁడు s. n. A name of *Koomaraswamy*, or *Kartecaya*.

s. విశారదము &c. adj. 1. Eminent. 2. learned, wise. 3. confident, bold.

s. విశాల s. n. The city of *Ougein*.

s. విశాలత s. n. Width, breadth.

s. విశాలము adj. Great, stupendous, large; spacious, extensive, broad.

s. విశిఖ s. n. A high way, or carriage road.

s. విశిఖము s. n. An arrow.

s. విశుద్ధి s. n. 1. Purity, purification. 2. removal of doubt. విశుద్ధము &c. adj. 1. Pure, clean, cleansed. 2. pious, virtuous.

s. విశృంఖలము &c. adj. Unchecked, unrestrained, unfettered.

s. విశేషణము s. n. in grammar, An adjective.

s. విశేషము s. n. 1. Distinction, difference. 2. in logic, the peculiar attribute, *predicabile proprium*. 3. any thing extraordinary, or unusual. 4. detail, particulars. 5. a charitable, or virtuous, action. adj. 1. Different, distinct. 2. extraordinary, unusual. 3. much, great. 4. charitable. విశేషించు v. a. To state in detail; to particularize.

s. విశేష్యము s. n. in grammar, A substantive.

s. విశ్రమము s. n. 1. Rest, repose. 2. *vide* యతి No. 2. విశ్రాంతము &c. adj. Rested, reposed. విశ్రామము s. n. Rest, or repose. విశ్రమించు or విశ్రమించుకొను v. n. To repose, rest, or refresh, one's-self.

s. విశ్రాణనము s. n. Gift, or donation.

s. విశ్రుతము &c. adj. Known, celebrated, famous, notorious.

s. విశ్లేషము s. n. Separation, disunion; especially of lovers, or of husband and wife.

s. విశ్వంభర s. n. The earth.

s. విశ్వంభరుఁడు s. n. 1. *Vishnoo*. 2. *Indra*.

s. విశ్వకద్రువు s. n. A dog trained for the chase.

s. విశ్వకర్మ s. n. The artist of the gods.

s. విశ్వజిత్తు s. n. A particular sacrifice, or ceremony.

s. విశ్వదేవతలు s. n. plu. Demi-gods of a certain class, thirteen in number.

s. విశ్వనాథుఁడు s. n. *Siva*, especially as worshipped at *Benares*, under this name.

s. విశ్వభేషజము s. n. Dry ginger.

s. విశ్వము s. n. The universe, or world.

s. విశ్వస్త s. n. A widow.

s. విశ్వాత్మ or విశ్వాత్ముఁడు s. n. *Brumha*, the creator.

s. విశ్వామిత్రుఁడు s. n. A *moonee*, or sage, so called, originally a monarch, but who, by long and painful austerities, became a *Brumharishi*.

s. విశ్వావసుఁడు s. n. One of the celestial singers.

s. విశ్వాసము s. n. 1. Truth, faith, confi-

dence. 2. kindness, favor. విశ్వస్తము &c. adj. Faithful, confided in. విశ్వసించు v. a. To confide in, or trust.

s. విషణ్ణము &c. adj. Dejected, desponding.

s. విషమము adj. 1. Uneven. 2. odd. 3. unequalled. 4. painful, difficult. 5. evil, bad. విషమాయుధుండు s. n. (from s. ఆయుధ *a weapon.*) The indian Cupid; as having an odd number of arrows, his quiver containing five. విషమబుద్ధి s. n. Wicked, or evil, disposition. విషమించు v. n. To be painful, mortal, or difficult of cure, as applied to disease.

s. విషము s. n. 1. Poison, venom, virus. 2. water. విషధరము s. n. (from s. ధర *keeping.*) 1. A serpent or snake. 2. a cloud. విషధరుండు s. n. 1. *Siva;* from his having eaten the poison which blackened his throat. 2. a cloud. విషహరము Dispelling poison. విషమెక్కు Poison to mount, or take effect. విషముదిగు Poison to be counteracted. విషముడించు To counteract poison.

s. విషయము s. n. 1. An object of sense; as colour, form, flavour, odour, and sound. 2. an object in general. 3. respect, relation; in such phrases as, *in this respect, in that respect.* postpos. Respecting, regarding.

s. విషయి s. n. An organ of sense.

s. విషయించు v. a. To copulate.

s. విషసూచకము s.n. The greek partridge. *Perdix rufa.*

s. విషాణము s. n. A horn, tusk, or fang.

s. విషాదము s. n. Sadness, lowness of spirits, dejection.

G. విషు s. n. The fifteenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విషువత్తు or విషువము s. n. The equinox.

s. విషూచి s. n. The epidemic cholera morbus.

s. విష్కిరము s. n. A bird.

s. విష్టపము s. n. A world.

s. విష్టరము s. n. A seat, stool, chair, or couch.

s. విష్టరశ్రవుండు s. n. *Krishna,* or *Vishnoo.*

s. విష్టి s. n. Consigning to torture, casting into hell.

s. విష్ఠ s. n. Fœces, human ordure. విష్ఠించు To ease nature.

s. విష్ణుక్రాంతము s. n. A flower. *Clitorea ternatea.*

s. విష్ణుండు or విష్ణువు s. n. *Vishnoo,* one of the three principal Hindoo deities, and the preserver of the world. During the periods of temporary annihilation, he is supposed to sleep on the waters, floating on the serpent *Sesha. Brumha* is fabled to have sprung from a lotus, which originally grew from the navel of *Vishnoo,* and the holy river Ganges is said to spring from his foot. The different *Avataras* are considered as emanations of this deity; and in *Krishna,* he is supposed to have been really and wholly incarnate. *Lutchmi* is his wife, and he is usually represented as a mild and benevolent deity.

విష్ణుతీర్థము

1 valorously Vish 8. 299. Bhas Ram Kishk 792

2 బఱిబఱివారు seems the Tel word. To "Cark, or lake (the Irish expression: see Crokers Fairies p. 123.) To revel — To dally. The Telugu word is (బి)వ్వూరు as see Vish Pur vii. 147. Another word is విలయములు.. To Wanton. To Sport To Revel To LUXURIATE = To rove or stroll = బఱిబఱిపైబ్రుం

3 విహారం Luxury Revelling — the word seems precisely to mean the tearing away of all (care, duty &c) from वि and हृ हरण. వనవిహారం an excursion. వనవిహారం n s Excursion, jaunt, picnick, party in the country

4 వీక n s plumpness, bigness, fatness, jollity of breasts, stiffness, firmness, steadfastness

Transcribed in London 25 Apr 1836

s. విష్ణుతీర్థము or విష్ణుపదము s. n. The sky, or atmosphere.

s. విష్ణుపది s. n. The Ganges.

T. విసనకఱ్ఱ or విసరుకఱ్ఱ s. n. A fan; *a punka*.

TUD. విసము s. n. *vide* విషము.

s. విసరము s. n. A flock, multitude, or crowd.

T. విసరు or విసురు v. n. To blow as the wind. v. a. 1. To fan. 2. to grind. 3. to brandish or flourish about a sword, &c. 4. to shake or swing about in the wind. విసిరివేయు To sling, or throw from a sling.

s. విసర్గము s. n. 1. Abandonment, relinquishing.

s. విసర్జనము s. n. 1. Relinquishing. 2. gift, donation.

s. విసర్పణము s. n. Spreading, extending.

T. విసుగు or విసువు s. n. Fatigue, weariness, tiresomeness. v. n. To be fatigued, or tired. విసికించు v. a. To tire, or fatigue.

s. విస్తరము s. n. Prolixity.

T. విస్తరి - విస్తర or విస్తరాకు s. n. A dish, or plate, made of fresh green leaves, sewn or stitched together.

s. విస్తరించు - విస్తరిలు or విస్తరిల్లు v. n. 1. To extend, spread out, or expand. 2. to dilate. The first of these three verbs is also used in an active sense, in the two meanings already given; and, also in that sense, denotes, to publish, or make public.

s. విస్తారము s. n. 1. Abundance, a great deal, plenty. 2. diffusion, extension. adj. Abundant, much, ample, large, great.

s. విస్తీర్ణము adj. Expanded, wide, great, large.

T. విస్తు s. n. Surprize, wonder.

s. విస్ఫోటము s. n. A pustule, or boil.

s. విస్మయము s. n. 1. Surprize, or wonder. 2. pride, arrogance.

s. విస్మితము &c. adj. Astonished, surprized.

s. విస్మృతి s. n. Forgetfulness. విస్మృతము adj. Forgotten.

s. విస్రంభము s. n. 1. Trust, confidence. 2. affection, regard.

s. విస్రము s. n. A smell like that of raw meat.

s. విస్రస s. n. Old age, decrepitude.

s. విహంగమము - విహంగము or విహగము s. n. 1. A bird. 2. an arrow.

s. విహంగిక s. n. A pole for carrying burdens.

s. విహాయసము s. n. The sky, heaven, or atmosphere.

s. విహారము s. n. Walking, or roaming, —3
for pleasure. విహరించు v. n. To walk —2
for pleasure, or amusement.

s. విహితము s. n. Friendship, intimacy. adj. 1. Amiable, friendly, intimate. 2. proper, fit.

s. విహ్వలము &c. adj. Overcome by fear, agitated, beside one's-self.

s. విక్షోభము s. n. Confusion, perplexity.

T. వీక s. n. Courage, boldness. —— 1.4

T. వీఁగు v. n. 1. To retire, go back, or retreat. 2. to become large, or big.

s. వీచి s. n. A wave.

T. వీఁచు v. n. & a. *vide* విసరు, except the active meaning No. 2.

s. వీజనము s. n. A fan.

s. వీటి or వీటిక s. n. The beetle plant.

T. వీటి s. n. Ravage, plunder.

T. వీడియము - వీడెము or వీడ్యము s. n. *vide* విడియము.

T. వీడు s. n. 1. A city. 2. an army. In the former sense, it makes in the inflex. sing. వీటి v. a. To quit, or relinquish. v. n. To be separated, loosened, or unfastened.

T. వీఁడు pro. He, this man. This is the proximate demonstrative pronoun of the third person masculine.

T. వీడ్కొను v. comp. of వీడు q. v. To give up, leave, quit or take leave. వీడ్కొలుపు v. comp. caus. To send away, or dismiss.

T. వీడ్వడు v. n. To be exchanged, by mistake.

s. వీణ s. n. The Hindoo *Veena*, or lute, a fretted instrument of the guitar kind, usually having seven wires or strings, and a large gourd at each end of the finger board; the extent of the instrument is two octaves; it is supposed to be the invention of *Narada* the son of *Brumha*, and has many varieties enumerated according to the number of strings, &c.

TUD. వీణె s. n. 1. *vide* వీణ. 2. a box for musk.

s. వీతరాగుఁడు s. n. A man who has subdued his passions.

s. వీతిహోత్రుఁడు s. n. *Agni*, the god of fire.

T. వీతెంచు v. n. To blow as wind.

s. వీథి or వీది s. n. 1. A street. 2. a row or line. 3. a road.

T. వీనులు s. n. plu. The ears. వీనులకంటి s. n. lit. ear eyed. A serpent; because it is supposed to admit sounds through the orifice of the eye.

T. వీపు s. n. The back. వీపుచూపు To turn the back; to flee.

T. వీరణము s. n. A species of drum. — 5 — 3

s. వీరణము s. n. A fragrant kind of grass.

s. వీరధన్వుఁడు s. n. *Cama*, the indian Cupid.

s. వీరభద్రుఁడు s. n. One of Siva's attendants.

T. వీరమద్దెలలు s. n. plu. Ornaments for the middle toe.

s. వీరముద్రిక s. n. An ornament for the middle toe.

s. వీరము s. n. Heroism. — 8

T. వీరముష్టివాండ్లు s. n. plu. A particular class of itinerant beggars, who practise incantations.

s. వీరుఁడు s. n. A hero, warrior, or champion; a brave man.

s. వీరుధము s. n. A creeper, or creeping plant.

s. వీర్యము s. n. 1. Bravery, valour. 2. fortitude, firmness. 3. strength, power. 4. *semen virile*.

T. వీఱిడి s. n. A foolish, or silly, person. — 9

T. వీల్పడు v. n. To succeed. వీల్పఱచు v. a. To cause to succeed; to arrange. 11

1 వెల # (Note 15) Surely this citation from the Vishnu purana must be an error in the ms. for వేల – as the meaning "dishevelled" is evidently opposed to the meaning "trim" See Chandr Rekha 2.21 – +. Besides. in ... 6

2 వీడు # a tit for tat, a return – so in Sumati Satacam
ఉపకారికి నుపకారము ౼ విపరీతము గాదు నదియును వీడుకొనవేడే ౼
నపకారికి నుపకారము ౼ నెపమెన్నక సేయువాడు నేర్పరి సుమతీ ౼

3 వీయం must not be spelt వియ్యం This is proved by Vij Vilas (III. 128) where the y in వీయం is prasa to తాటియు జట్ న్యాయం & ఆయువు

4 వీడకోయు to do away, destroy, spoil Comm on Tara 1.2. "tana lajja vīda chése. To lay aside (shame). to bid farewell to, relinquish.

5 వీరణాతి (not వి but వీ) {a certain fragrant plant also called మాచిపత్రి and కమ్మగగర and used in the worship of Siva}

6...1 in Panch T. 1.135 వ్రీలిన is written for {shattered dangling (testicles) where also we should I imagine, read వీలిన can the words be one? {3a says To separate v: n. see 11

7 వీడిన emitted, as a scent. Tara 3.144

8 వీరం calm intrepidity. W. pref to Theatre. p. 61

9 వీరడిపోయిన = వ్యర్థమైపోయిన Ruined, spoiled

x. వీడు a sort of presents given to the bride and bridegroom. See the Chandra Bhanu Charitra 5.152

11...6 వీశల వీల phrase Ram Yuddha [2 77.] వెలువడిరాల్పులు విశలు వీలగజేయును నన్నురావీపు ౼ here it evidently means To be shattered

Transcribed in London 25 Apr 1830

వీవెన

౧ వీసర In Dasarathi Satac ఆనతనున్నేకవేదుకవనశాంత్రిసమానధనం।

బుగాంత్రినంగాంసునవెంటరాండుకనికాంనకశేసినఘన్యపాండమున్
Will not be fruitless

వీసరబోవనేవుపదివేలికలాలుభవంబునెల్లనే। దాసునిగాగనేవికాను

దాశరథీకరుణాపయోనిధీ In M. Santi 2. 350। ఈగాలి

యంతయేనియు వీసర। బోవకుంక ధర్మములనినరబి।। In
each place it means వ్యర్థంపో। అవ్యర్థపో

Transcribed in London 25 Apr 1836

T. వీవెన s. n. A fan.

T. వీసము s. n. 1. The sixteenth part, or fraction, of any thing. 2. a share.

౧ T. వీసర s. n. ~~A little, or small, quantity~~.

T. వీసరబోవు v. n. To begin to spoil.

T. వీసె s. n. The weight termed *a viss.*

S. వీక్ష or వీక్షణము s. n. Sight, seeing. వీక్షించు v. a. To see.

S. వీక్ష్యము adj. 1. Visible, perceptible. 2. wonderful.

S. వృంతము s. n. The foot stalk of a leaf, or fruit.

S. వృకము s. n. A wolf.

S. వృకోదరుఁడు s. n. A name of *B,heema.*

S. వృజినము s. n. Sin.

S. వృతము &c. adj. 1. Chosen, selected. 2. covered, defended.

S. వృతి s. n. 1. Surrounding, encompassing. 2. an enclosure.

S. వృత్తము &c. adj. Round, circular, or globular. s. n. 1. Conduct, practice. 2. profession.

S. వృత్తాంతము s. n. 1. Tidings, news, intelligence. 2. detail, particulars. 3, an event, or occurrence.

S. వృత్తి s. n. 1. Livelihood, profession, means of acquiring subsistence. 2. conduct.

S. వృత్రము s. n. Darkness.

S. వృత్రుఁడు s. n. A demon slain by *Indra,* who thence is called వృత్రహుఁడు.

S. వృథా or వృథ adj. Vain, useless, fruitless. adv. In vain.

S. వృద్ధత్వము s. n. Old age.

S. వృద్ధశ్రవుఁడు s. n. A name of *Indra.*

G. వృద్ధాప్యము s. n. Old age.

S. వృద్ధి s. n. 1. Increase, augmentation, extension, enlargement. 2. prosperity, success. 3. interest, usury; especially returning the principal with a proportionate increment, as in the case of seed corn lent. వృద్ధ్యాజీవుఁడు s. n. A usurer.

S. వృద్ధు or వృద్ధుఁడు s. n. An old man. వృద్ధురాలు s. n. An old woman.

S. వృశము s. n. Ginger.

S. వృశ్చికము s. n. 1. A scorpion. 2. the sign *Scorpio.*

S. వృషణము s. n. The testicle.

S. వృషదంశకము s. n. A cat.

S. వృషభము s. n. 1. A bull. 2. the sign *Taurus.* adj. in composition only, Pre-eminent, excellent.

S. వృషము s. n. 1. A bull. 2. the sign *Taurus.* 3. virtue, moral merit. 4. virtue personified as a bull, the vehicle of *Siva.*

S. వృషలి s. n. A girl who before marriage arrives at the age of puberty; hence also a woman of low cast, a *Soodra* female. The superior Hindoo casts always marry their females while infants, though of course the consummation of marriage is deferred to a subsequent period; and they consider a female who reaches the age of puberty without marriage, as well as her family who suffer it, to be highly dishonored.

S. వృషలుఁడు s. n. A *Soodra,* or man of the fourth, or lowest, pure Hindoo tribe.

s. వృషాకపాయి s. n. 1. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 2. *Lutchmi*, the goddess of riches. 3. *Sechi*, the wife of *Indra*. 4. *Swahadevi*, the wife of *Agni*, god of fire.

s. వృషాకపి s. n. 1. *Vishnoo*. 2. *Siva*. 3. *Agni*. 4. *Indra*.

s. వృషుఁడు s. n. *Indra*.

s. వృష్టి s. n. Rain.

s. వృక్షము s. n. A tree in general.

s. వృక్షవాటిక s. n. A garden, or grove, attached to the residence of a minister of state, or of a courtezan, &c.

s. వృక్షాదనము s. n. 1. A carpenter's chisel, or adze. 2. a hatchet.

s. వృక్షామ్లము s. n. 1. The hog plum, or wild mango. *Spondias mangifera*. 2. the tamarind.

2 T. వెంగలి s. n. A foolish, or silly, person.

T. వెంట adv. 1. With, along with, in company with. 2. behind, after; as regards *situation*, but never applied to *time*. వెంటనంటు To go or follow close behind. వెంటఁబడు To follow, or accompany. — 3

T. వెంటి s. n. A straw-rope.

T. వెంట్రుకాయ s. n. A crab.

4 T. వెంట్రుక s. n. A hair; more generally used in the plural to denote The hair; as, వెంట్రుకలుదువ్వు To comb the hair.

T. వెంట్రువ s. n. A species of the mungoose, or *Viverra ichneumon*.

T. వెండి s. n. Silver. adj. Silver. adv. Again, once more.

T. వెండియు adv. Again, once more.

T. వెంపరలాడు v. n. To grope; to search for. — 5

T. వెంబడి adv. *vide* వెంట. వెంబడించు v. a. To follow, or accompany. — 6

T. వెంబరివిత్తు s. n. ~~A foolish, or silly, person.~~ — 7

T. వెక్కసము s. n. 1. Dislike, repugnance. 2. repletion of food. 3. severity. వెక్కసమవు v. n. 1. To dislike. 2. to be full to repletion. 3. to be severe, or displeased.

T. వెక్కిరించు v. a. To mimic, jeer, mock, ridicule, or laugh at. వెక్కిరింత s. n. Mimicry, jeering, ridicule.

T. వెక్కిలి s. n. *vide* వెక్కు.

T. వెక్కు s. n. The hiccup, or hiccough. v. n. To hiccup. వెక్కివెక్కియేడుచు To sob, in weeping.

T. వెగటు s. n. 1. Harshness of taste. 2. satiety, repletion. 1, 8

T. వెగడు s. n. 1. Being without motion. 2. surprize, astonishment.

T. వెగ్గలము s. n. *vide* వెక్కసము.

T. వెచ్చ s. n. 1. Heat. 2. fever. adj. Hot.

T. వెచ్చదనము or వెచ్చన s. n. Heat, warmth. వెచ్చని adj. Hot, warm.

T. వెచ్చము s. n. 1. Expenditure, expence, 2. purchasing trifling articles on credit. వెచ్చగాఁడు s. n. An extravagant, or dissipated, man; a gallant.

T. వెచ్చిల్లు v. a. To scatter, or cast about.

T. వెజ్జు s. n. A physician.

T. వెట్ట s. n. Heat of the body.

T. వెట్టి s. n. The performing the lowest

Lavanya 22
strength or potency of liquor. overpowering or disgusting. Strong in many way వెక్కు

1 వెగటు # Luscious sweetness, cloying lusciousness See వెకలు

2 వృషాతి "A small kind of egg plant. Solanum melonga; also a sort of prickly nightshade: Solanum Jacquini." W. Heyne spells it వృషాతి which W. omits and explains it "తెల్ల ములక. and Solanum Indicum." See on ములక

3 అక్కడకువచ్చినతోవెంట immediately on (or after) my arrival. ఏమి వెంట How, by what means. Tara 4. 50

4 వెం(ట్రు)క a crab. So in the [illegible] the poet says, verse 23 [illegible] [illegible] + వెం(ట్రు)క [illegible]

5 వెంపరలాడు = [illegible] is to dance about or flash as the light reflected from jewels. Amr 3. 80

6 వెంపలిచెట్లకు నిచ్చెనవేసి [illegible] In the Kalki Avataram men will be reduced to pigmies, and mount a radish with ladders

7 వెంబరివిత్తు See వెఱ్ఱివిత్తు. 3. A. He condemns the word and imagines it the Eastern dialect. See వెంపరలాడు

8 .. 1 వెగటు strong smell, gust, rankness = వెగటు

వెడద

1. In Sar Dwi 129. వెన్న చేకొని నెయ్యి వెదుకనేమిటికి. a common proverb implying idle fretting - as foolish as to search for neyi when we already have butter, by melting which neyi is formed.

2 వెడ is vistaram # Rad Mad: 1.18 ô veda mâyalâdi O thou greatest of deceivers

3 వెనక # From వెను or వెన్ను the back - Dat: వెనుకు to the back; but the adverbial అ being added, the penult. u becomes a, by attraction. Hence it becomes వెనక

4 వెయి - perhaps derived from వే. much, many Here enter the article వేయి p. 543

5 వెట్టు a coin: coined money real in opposition to imaginary coin? So we say [illegible] the Cantaroy pagoda is never coined

6 వెన్నెలల్ (plural) Bahulas V. 391 (where వెన్నెల (vii) would also scan. In Saluvai ... 9

7 వెద్ది # ఆనరునికి సుద్దివెద్ది లేదు He has not an atom of good in him

8 వెదవెద # In Tara 3.38 It is an [illegible] of a knot slipping out "by degrees" (loosely). In Bhag. X. §18. v:15 It is applied to ~~singing~~ gamboling sportively merrily. In Padma Pur I. 132 (another ms. reads వెదవెద q.v.) It is applied to sound of dogs - In all three places I construe it openly, out loosely, not constrainedly - Simply, Much. In the original Sansc Bhag. X.18. the word is వివిధై: multimodis But Z.A. citing the Vish Chitt IV. 161. says [illegible] momentarily every now and then - every minute Yet in Tara 4.35 It means Loosely, = [illegible] carelessly, unheedingly, at will, at pleasure, freely. So in Bhag X §.18 verse 15

9 .. Satacam, verse 11. [illegible] the warm moonlight, the noon of night

X వెరవొందు ~~Z.A. thinks ought to be వెరవొందు To flourish or be prosperous - Yet~~ వెరవు in Dasav X. 134 seems to be a trans. verb meaning to thrive? GV - and in Vish P. VII. 124, 130 it means the same - See Manu Cha 3.114 where it means the same and is interpreted [illegible]

వెరవు

210

village offices, such as *cooly*, or porter's, work; sealing the grain heaps, &c., without pay, in consideration of fees in grain, or of lands enjoyed free of assessment. వెట్టివాఁడు A man thus employed.

5 2 T. వెడద adj. Extensive, large, wide. వెడదమోముమెకము s. n. (from మోము *face*, and మెకము *a beast.*) The lion.

T. వెడలు v. n. To set out.

T. వెడలుపు or వెడల్పు s. n. Breadth. adj. Broad.

T. వెదవిల్తుఁడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid.

8 T. వెణకు s. n. A foolish, or silly, person.

T. వెణుతురుచెట్టు s. n. A thorny plant.

TUD. వెత s. n. *vide* వ్యథ.

T. వెతకు or వెతుకు v. a. *vide* వెదకు.

T. వెద s. n. 1. The sowing of seed. 2. the rutting season. 3. grief, pain. వెదగొఱ్ఱు A sowing machine. వెదావు A cow ready for the bull.

T. వెదకు or వెదుకు v. a. To search, look, or seek for.

8 T. వెదచల్లు v. a. *vide* వెచ్చల్లు.

T. వెదురు s. n. The bamboo. adj. Of or belonging to that plant. వెదురుబొంగు s. n. A bamboo pole.

7 G. వెధవ or వెధవరాలు s. n. A widow.

3 T. వెనక postpos. 1. Behind, after; either as refers to *situation*, or *time*. s. n. Former times. వెనకటి adj. 1. Former, previous. 2. subsequent, following. వెనకకు or వెనక్కు - పోవు To retire or withdraw. వెనకదీయు v. n. To draw back, retire, retreat, retract, or prevaricate. వెనకచిక్కు To hang behind. వెనకఁబడు 1. To fall behind. 2. to remain as a surplus. వెనకవేయు 1. To throw, or keep, behind. 2. to save a surplus. వెనక్కియిచ్చు To return, or give back. వెనకముందవు lit. the back to be in front. 1. To be in confusion. 2. to be, as to time, a little earlier or later. వెనకవేన s. n. The back.

TUD. వెనకయ్య s. n. *vide* వినాయకుఁడు.

X T. వెన్న or వెన్నపూస s. n. Butter.

T. వెన్నప్పము s. n. A sort of sweet cake.

T. వెన్ను or వెను s. n. 1. The back. 2. an ear of corn. వెన్నిచ్చు To retire, or retreat. వెన్నుపూస or వెన్నెముక s. n. The back bone. వెనుదగులు - వెన్నాడు or వెన్నాడు To follow, or pursue.

T. వెన్నుఁడు s. n. *Vishnoo.*

T. వెన్నుపట్టె or వెన్నుబద్ద s. n. The main and middle beam of a shelving roof, supporting those on each side of it.

T. వెన్నెల s. n. Moonlight. గుడ్డివెన్నెల Obscure moonlight. వెన్నెలగాయు Moonlight to shine. 6

T. వెయ్యి or వెయి numeral adj. & s. n. A thousand. 4

T. వెరవరి s. n. A clever, skilful, or adroit person. X

T. వెరవిడి s. n. Contrivance, expedient, method, adroitness.

T. వెరవు s. n. 1. Contrivance, expedient, method, adroitness. 2. skill, cleverness.

వెరసి

T. వెరసి s. n. The total, or whole. adj Total, entire.

T. వెఱ s. n. Fear. వెఱచెఱచు. వెఱచు or వెఱుచు v. n. To fear, or be afraid. వెఱపించు or వెఱిపించు v. a. To frighten, or terrify. వెఱపు or వెఱువు s. n. Fear.

T. వెఱగు s. n. Surprize, astonishment, wonder. వెఱగొందు v. n. To be astonished, or surprized.

T. వెఱబొమ్మ s. n. A scare-crow.

5 3 – T. వెఱ్ఱి adj. 1. Mad. 2. foolish, silly. 3. inferior in it's species. s. n. 1. Madness. 2 folly.

T. వెఱ్ఱికల్లు s. n. The liquor extracted from the palmyra, date, or cocoanut tree.

T. వెల s. n. Price, value, rate.

2 – T. వెలంది - వెలఁది or వెలఁదుక s. n. A woman.

T. వెలగచెట్టు s. n. The tree named *Feronia elephantium*; the elephant, or wood apple.

T. వెలపల s. n. The outside. It's inflexion is వెలపటి or వెలపలి also used as adjectives, to denote *Outer, outside.*

6 – T. వెలమ adj. Of or belonging to the *Vellama* cast, one of the principal of the Teloogoo Soodra tribes.

T. వెలయాలు s. n. (from T. వెల *price,* and T. అలు *a female.*) A courtezan, or harlot.

1 – T. వెలయు v. n. 1. To be pleased. 2. the deity to vivify an idol. 3. to shine, or be splendid. వెలయించు v. a. To render splendid.

T. వెలవెలబోవు v. n. To become pale, or stupified.

T. వెలార్చు v. a. To lose.

T. వెలి s. n. 1. Whiteness. 2. excommunication, or exclusion, from cast. adj. 1. White. 2. outer, outside. వెలివేయు v. a. To eject, or excommunicate, from a cast, or sect. వెలికొత్తు To drive out. 4.7

T. వెలికిలబడు v. n. To recline, or lie on the back.

T. వెలిగారము s. n. Borax, used in soldering, and in medicine also.

T. వెలిచవి s. n. (from T. వెలి *outer*, and చవి *taste.*) Adultery. 3

T. వెలితెలిట్ట s. n A sort of quail.

T. వెలితి s. n. 1. Deficiency. 2. vulgarity, lowness. adj. 1. Inferior, less. 2. low, vulgar. 3. deficient. 4. open, having interstices.

T. వెలితిప్ప s. n. (from T. వెలి *white*, and T. తిప్ప *a mount.*) The paradise of *Siva.*

T. వెలిబిడి s. n. The ashes of dried dung cakes.

T. వెలియు v. n. 1. Rain to stop. 2. colour to fade. 3. *vide* వెలయు No. 2.

T. వెలిపాడ s. n. A village of *Pariars.* lit. an outer street; as these outcasts dwell in the suburbs only.

T. వెలిసె s. n. That part of a beam which juts out beyond the wall.

T. వెలుఁగు s. n. Light, lustre, brightness, shining. v. n. To shine, or give light. వెలిఁగించు or వెలుఁగించు v. a. To make, or cause, to give light; to kindle, or

---

వెలుఁగు 211

1 వెలయు In Vema 1.179 చూపు వెలయు చేయుట signifies To clear the vision, or make the sight clear

2 వెలంది in the notes on Vijaya Vilas 1.153 this is rendered శ్రేష్ఠమైనది

3 వెలిగెత్తెర మన్ను A sort of loam: a silicious or sandy marl, very hard and barren. (The a gardener shewed me at Masul^m)

4 వెలిమూసి లోనింపు నీలిగ Ellaya 2.136 richness veiled in misery

5 వెఱ్ఱి is also used as a mere intensive - as నామీఁద వెఱ్ఱి తిగాపున్నారు They were quite foolish upon him = వెఱ్ఱి Rang. Rama. 2.113

6 వెలమగోలు = Cavalier treatment (Lordly pert swaggering), the haughtiness of a baron, obduracy of a Turk - The Telugus detest the Velamas as utterly overbearing in insolence: like the Seigneurs under the Ancien Regime or the Lords in the -- 9

8 వెలపలించు is also a neuter verb as "virtue is gone out of me (Luke VIII. 46.)

9.. old English aristocracy See the curious epigrams on this in Sumati. verse . like a German count or his fiftieth cousin

x వెలిప్పైరు 3 a yn

11 వెలపల is (also) extended i.e Supine, lying on the back - వెలపల పడుట To fall or lie supine, on the back

వెలుగు
1 వెల్లువ In Utt Ram VII.173 it clearly means Abundance. vide సీ॥
విరివిద్యుమై దరకంపాల్ వెల్లువ బారెత్తి క్రమ్ముచును నాలాప గతులు వెలయు 1 a host or
flood, a vast number

light, a flame. వెలుఁగులయేకిమీఁడు s. n. (from T. ఏకిమీఁడు *a king*, or *lord.*) The sun.

T. వెలుగు s. n. A hedge.

T. వెలుగుబంటి s. n. A bear. *vide* ఎలుగుగొడ్డు.

T. వెలుగురాజు or వెలుగురాయు v. n. To become hoarse.

T. వెలుచు or వెల్చు v. a. To wind thread.

T. వెలుతురు or వెల్తురు s. n. Light, lustre, shining.

T. వెలుపల s. n. *vide* వెలపల.

T. వెలువడములు s. n. plu. A sort of paddy.

T. వెలువడు v. n. To set out; to go out. వెలువరించు v. a. To drive away.

T. వెల్ల s. n. The colour white. adj. White.

T. వెల్లవెలకల adv. On the back; by the back.

T. వెల్లి or వెల్లువ s. n. A flood, or inundation; a stream, or current.

T. వెల్లివిరియు v. n. (from వెల్లి *a flood*, and విరియు *to expand.*) To be spread abroad, or become notorious.

T. వెల్లుల్లి s. n. Garlick.

1 T. వెళుపు s. n. Breadth. adj. Broad. వెళుపాటి adj. Broad. *vide* వెడలుపు.

T. వెళ్లు v. n. 1. To go, proceed, or depart. 2. to flee, or run away. వెళ్లించు-వెళ్లఁజేయు or వెళ్లఁగొట్టు v. a. To drive out, or away. కడుపువెళ్లు The bowels to be loose, or out of order. వెళ్లఁగక్కు v. a. 1. To vomit. 2. to disgorge, or give back under constraint. వెళ్లనాడు v. a. To promise, or declare, publicly.

T. వెవ్వేలుగా adv. Separately.

T. వెస s. n. Haste, speed.

TUD. వెసనము s. n. *vide* వ్యసనము.

T. వెసల or వెసలె s. n. A small earthen pot, with a wide mouth.

T. వే adj. 1. A thousand. 2. frequent, often, many, much; as వేమాఱు Often times. adv. Quickly, hastily.

T. వేంచేయు v. n. To come, or go, as applied to the great only. వేంచేపు s. n. Coming, or going, as so applied.

T. వేండ్రము s. n. The heat, either of the sun, or of any pungent taste.

T. వేఁకటి s. n. Pregnancy. adj. Pregnant, as applied to women only.

T. వేఁడి s. n. Fever.

T. వేకువ s. n. The morning, or dawn.

T. వేకువజాము s. n. The morning watch; the dawn of day.

S. వేగ adv. Hastily, speedily, quickly.

S. వేగము s. n. 1. Haste, quickness, speed, velocity. 2. violence, impetuosity, severity, sudden impulse. adj. 1. Quick, speedy. 2. violent, severe, impetuous. adv. Quickly, speedily.

T. వేగించు v. n. To wake of one's-self; to watch without sleeping.

T. వేగింపు s. n. The ceremony performed on the consummation of a marriage.

TUD. వేగిరము s. n. (from S. వేగ) Haste, speed, expedition.

T. వేఁగు s. n. Spying, secretly prying into. adj. Of or belonging to the dawn of day. v. n. 1. To dawn. 2. to be fried. 3. to

వేంచు

watch without sleeping. వేంగుచూచు To spy. వేంగులవాండు s. n. A spy.

T. వేంచు v. a. 1. To fry, or grill. 2. *vide* ఏచు.

T. వేంట s. n. 1. Hunting, the chase. 2. a sheep, or goat, for slaughter. వేంటకాండు s. n. A huntsman, or hunter. వేంటకుక్క s. n. A hound, or dog trained for the chase. వేంటాడు To hunt.

T. వేంటు s. n. 1. A blow, or stroke. 2. the firing of fire arms. వేట్లాడు To fight.

T. వేంది s. n. Heat. adj. Hot, warm. వేందివేల్పు s. n. The sun. lit. the hot deity.

T. వేదికోల s. n. *vide* ఏదికోల.

T. వేదిమి s. n. Heat, warmth.

T. వేడు v. a. 1. To beg, pray, or solicit. 2. to wish, or desire. వేడుకొను v. comp. To beg, or solicit, for one's-self.

T. వేడుక s. n. 1. A spectacle, or show. 2. pomp. 3. a curiosity. 4. eagerness. adj. 1. Pompous. 2. curious. 3. pleasant, amusing, happy, pleased. వేడుకపడు To be happy, or pleased.

T. వేడుకకత్తె s. n. A courtezan; an adultress.

T. వేడుకకాండు s. n. A gallant, or lover.

S. వేణి s. n. The hair, particularly of females or children, braided or plaited, and hanging down the back.

S. వేణువు s. n. 1. A flute, or pipe. 2. a bamboo.

G. వేణ్నీళ్లు s. n. (from T. వేంది *hot*, and T. నీళ్లు *waters.*) Hot water.

T. వేంత s. n. (from the root వేయు q. v.) 1. Throwing, casting. 2. a throw, or cast.

S. వేతనము s. n. Wages, hire.

S. వేత్త s. n. A sage, one who knows the nature of the soul and God.

S. వేత్రము s. n. A rattan, reed, or cane. వేత్రధరుండు s. n. (from ధర *who holds.*) A porter, mace-bearer, or door-keeper.

S. వేదండము s. n. An elephant.

S. వేదన s. n. 1. Perception, sensation. 2. pain, agony, distress. 3. knowledge.

S. వేదము s. n. A *Veda*; the generic term for the sacred writings, or scriptures, of the Hindoos, supposed to have been revealed by *Brumha*, and after being preserved by tradition for a considerable period, to have been arranged in the present form by *Vyasa*; the principal *Vedas* are three in number, the *Rick*, *Yajoosh*, and *Sama*, to which a fourth the *At,harva* is usually added, and the *Ithihasa* and *Pooranas*, or ancient history and mythology, are sometimes considered as a fifth. వేదాంగము s. n. A sacred science, considered as subordinate to, and in some sense a part of the *Vedas*; six sciences come under this denomination; *Siksha*, or the science of pronunciation and articulation. *Calpa*, the detail of religious ceremonies. *Vyacarana* or grammar. *Chhanandas* prosody. *Jyotish* or astronomy, and *Niroocti*, or the explanation of the difficult or obscure words and phrases that occur in the *Vedas*. వేదాంతము s. n. The theological

20

వేదము

213

Done in London 29th Apr 1836

1 # ముత్యాలు వేసిన ఉంగరం a ring set with pearls. వాకిలి వేయు shut the door. Hams. V. 92 Note, added to many nouns it converts them into verbs, as కోలాటమువేయు Hamsa 2.15 to dance.

2 వేదిక see on వితర్ది p. 528. వేది or వేదిక a hillock, a knoll, a swell, or rising ground

3 వేరువిత్తు, See Ganes 3.47 Parij 2.46. Foe, foeman, queller, vanquisher. where the note says వేరువిత్తు, । నిర్మూలంగా చేసేవాడు he who destroys. It is the same as సంహారక Destroyer, queller, vanquisher. See also Hamsa. 3. 268 - In Ramudappa 50. తె॥ విరసవిత్తు ... వేరువిత్తు,

Done 30 April 1836

part of the *Vedas*, considered collectively, it is contained in the many numerous passages, or chapters, of the Vedas termed *Upani shads*, which inculcate an abstract and speculative monotheistical worship, and these have been further explained and illustrated by later writers; the founder of the school is *Vyasa*, and subsequently *Sancarachary* is it's most eminent teacher. వేదాంతి s. n. *A Vadanti*, a follower of the *Vadanta* philosophy.

s. వేది s. n. 1. *Brumha*. 2. a raised floor, especially one used as an altar.

2 s. వేదిక s. n. *vide* వేది No. 2.

T. వేదురు s. n. Madness, folly. adj. Mad, foolish.

s. వేధ s. n. 1. *Brumha*. 2. pain, trouble, annoyance. వేధించు v. a. To torment, or annoy.

s. వేధితము &c. adj. Bored, pierced, perforated.

T. వేన adj. in composition, Many; as, వేనవేలు Many thousands.

T. వేఁపచెట్టు s. n. The tree termed the *margosa*, or *Neem*. *Melia azadirachta*.

s. వేపథువు s. n. Tremor, trembling.

T. వేఁపు s. n. Frying.

T. వేఁపుడు s. n. A frying pan. adj. Fried, baked, dressed.

s. వేమ s. n. A loom.

T. వేమలు or వేమారులు adv. Often, constantly.

T. వేము s. n. *vide* వేఁపచెట్టు.

T. వేయి numeral adj. & s. n. A thousand.

T. వేయు v. a. 1. To throw, cast, or fling; to discharge a missile weapon, or fire arm. 2. to place, or put. 3. to put on the person, to dress. 4. to pour. Added to the past verbal participle of another verb, this verb gives to the action denoted by that participle the meaning of being *perfectly*, *completely*, or *entirely*, accomplished; and is to be translated by our adverbs *off*, *away*, *out*, *up*, &c.; as కోయు To cut. కోసివేయు To cut *off*. తోయు To push. తోసివేయు To push *away*. తీయు To draw. తీసివేయు To draw *out*. పీకు To pluck. పీకివేయు To pluck *up*, or *out*. వేయించు v. caus. 1. To cause to throw, place, or pour. 2. to fry. 1

See page 608

T. వేరమి or వేరము s. n. Natural enmity, as that of the cat to a mouse, &c.

T. వేరు s. n. A root in general.

G. వేరే adj. Separate, different, distinct, other, another.

T. వేలుది s. n. 1. Madness. 2. a mad person. adj. Mad.

T. వేఱు s. n. Separation, division. వేఱుపడు v. n. To be separated, or divided; especially as applied to a Hindoo family separating, and each member taking his distinct portion of the paternal property. వేఱొక adj. (from T. ఒక *one*.) Another, other. Vaih 8. 48

3 s. వేల s. n. 1. Time. 2. limit, boundary. 3. the sea shore.

T. వేలము s. n. A sale by auction.

T. వేలిమి s. n. A burnt sacrifice.

వేలు

T. వేలు s. n. making in the inflexion sing. వేలి 1. A finger, or toe. 2. it is also the plural of వేయి q. v. v. n. To hang, or be suspended. వేలాడు v. n. To hang. బొటనవేలు s. n. The thumb, or great toe. చిటికెనవేలు s. n. The little finger, or toe. నడిమివేలు s. n. The middle finger, or toe.

(margin note: class these as separate articles)

T. వేలుచు or వేల్చు v. a. To offer up a burnt sacrifice.

7—1— T. వేలుపు or వేల్పు s. n. A god, or deity adj. Of or belonging to the deity, or to heaven.

T. వేల్పులసాని s. n. A female fortune teller.

S. వేల్లితము adj. Suspended, tremulous, hung.

2— S. వేళ s. n. A time, period, or opportunity. ఈవేళ s. n. 1. To-day. 2. this time. ఆవేళ s. n. 1. That day. 2. that time.

G. వేళాకోళము s. n. Playing, joking, trifling.

T. వేవిలిపొలము s. n. A field ploughed last year, but this year lying fallow.

T. వేవిళ్లు s. n. plu. The vomiting, and other signs of pregnancy.

T. వేవుజాము s. n. vide వేకువజాము.

T. వేవురు numeral adj. & s. n. plu. A thousand persons.

S. వేశంతము s. n. A small pond, or basin.

S. వేశము or వేశ్యాస్థానము s. n. The abode of harlots.

S. వేశ్మము s. n. A house.

S. వేశ్య s. n. A prostitute, or courtezan.

S. వేషము or వేసము s. n. 1. Disguise, a mask. 2. ornament, dress, decoration. వేషమువేయు To put on a disguise. వేషధారి s. n. A person in disguise; a mask.

S. వేష్టకము s. n. Gum, resin.

S. వేష్టనము s. n. 1. Surrounding, that which encompasses; hence 2. a turband, or tiara.

S. వేష్టితము &c. adj. Surrounded, encompassed, enclosed.

G. వేష్టువ s. n. used by the *Vyshnavas* only, A garment.

T. వేసంగి or వేసవి s. n. The summer, or hot weather.

T. వేసట s. n. 1. Fatigue. 2. vexation. —5

T. వేసడము s. n. A mule.

T. వేసట or వేసారు v. n. 1. To be fatigued, or tired. 2. to be vexed; to fret.

G. వేసాలు s. n. plu. *vide* వేవిళ్లు. —3

S. వైకటికుఁడు s. n. A jeweller.

S. వైకల్యము s. n. Perturbation, disquietude. —4

S. వైకక్ష్యము s. n. A garland, or chaplet, worn as a scarf.

S. వైకుంఠము s. n. The paradise of *Vishnoo*, who is thence called వైకుంఠుఁడు. —8

S. వైక్రాంతము s. n. A kind of gem, said to resemble the diamond, both in appearance, and in properties.

G. వైఖరి s. n. 1. Conduct. 2. manner.

T. వైచు v. a. To throw, or fling.

S. వైజననము s. n. The last month of uterine gestation.

S. వైజయంతము s. n. *Indra's* palace.

వైజయంతము

1 వేలుపు) # I imagined came from ఏలు to rule – but more probably it comes, (as θεός à θύειν) from వేలుచు to sacrifice. 215

2 ఒకవేళ perhaps: Sometimes, at times. Rad Sant 1.85

3 వైకంఠం. The abdomen. This word (vaicandam) is not in Wilson or any native lexicon (ask Laya Murti) It occurs in the Acasa Bhairava Calp, S. CI (Title [illegible]) verse 12. Used in the Vedas वैकण्ठ Navel [illegible]. 6

4 వైకల్యం Enthusiasm (not in W.) Inquietude, Anxiety, uneasiness at not obtaining. Compare విరహ and ... అంగవైకల్యం, maim, Loss of any member or sense, (as sight) Emotion, passion

5 వేసట. Anirud. 2.105 తే॥ [illegible] here the notes say [illegible] i.e. don't take it so to heart. In Tara 2.168 it is disinclination. = [illegible]

6.. 3 Bramh Pandit says [illegible]

7 వేలుపులన్న Tara 2.100 a houri or goddess See అన్న

8 వైకుంఠంపుపేర a vulgar phrase – go to the d—l. The devil is called Vaicuntha in M.E.V. p. 335. line 14

Transcribed in London 2 May 1836

s. వైజయంతి s. n. 1. A flag, or banner. 2. a kind of garland.

s. వైడూర్యము s. n. The *lapis lazuli.*

s. వైణవము s. n. The bamboo seed.

s. వైణికుఁడు s. n. A man who plays on the *Veena,* or Hindoo lute.

s. వైతరణి s. n. The river of hell.

s. వైతాళికుఁడు s. n. A bard, whose duty it is to awaken the prince at dawn, with music and songs.

s. వైదగ్ధ్యము s. n. 1. Cunning, craft. 2. cleverness, dexterity.

s. వైదర్భి s. n. 1. *Dumayunti,* the wife of *Nalarazoo.* 2. *Rookmunee,* one of *Krishna's* wives.

s. వైదికము adj. Scriptural, derived from or conformable to the *Vedas;* not secular. It is opposed to లౌకికము q. v. వైదికుఁడు s. n. A regular, as opposed to a secular, bramin.

s. వైదుషి or వైదుష్యము s. n. Learning, sapience.

s. వైదేహి s. n. *Sita,* the wife of *Rama.*

s. వైద్యనాథుఁడు s. n. A form of *Siva,* presiding over one of the divisions of *Patala.*

s. వైద్యము s. n. 1. Medical aid, advice, or prescription. 2. the science of medicine.

s. వైద్యుఁడు or వైద్దుకుఁడు s. n. A physician.

s. వైధవ్యము s. n. Widowhood.

s. వైనతేయుఁడు s. n. *Garooda.*

T. వైనము s. n. 1. Detail; particulars. 2. convenience. 3. affair, circumstance. 4. cause, reason. 5. manner, way.

T. వైపు s. n. 1. A direction, side, or quarter. 2. an expedient. 3. convenience.

s. వైభవము or వైభోగము s. n. 1. Wealth, riches. 2. happiness.

s. వైమాత్రేయుఁడు s. n. A step mother's son.

s. వైయాకరణుఁడు s. n. A grammarian.

s. వైరము s. n. Enmity, hatred, hostility. వైరనిర్యాతనము or వైరశుద్ధి s. n. Revenge, retaliation.

s. వైరాగ్యము s. n. 1. The absence of worldly passion, or desire. 2. the profession of religious mendicity.

G. వైరాను adj. (from P. ویران) Desolated, waste, depopulated, ruined.

s. వైరి s. n. 1. An enemy. 2. a hero.

s. వైరోచనుఁడు s. n. The sovereign *Bali.*

T. వైళము s. n. Haste, speed.

s. వైవధికుఁడు s. n. A chandler, or vender of grain, oil, fruit, &c.

s. వైవర్ణ్యము s. n. Change of colour, or complexion.

s. వైవస్వతుఁడు s. n. *Yama.*

s. వైశాఖము s. n. 1. The second lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Taurus.* 2. a churning stick.

s. వైశ్యుఁడు s. n. A man of the third pure Hindoo tribe, whose profession is trade.

s. వైశ్రవణుఁడు s. n. *Cubera,* the god of riches.

s. వైశ్వానరుఁడు s. n. *Agni,* the god of fire.

s. వైష్ణవము s. n. The sect of *Vishnoo.*

వైష్ణవుఁడు

s. వైష్ణవుఁడు s. n. A follower of *Vishnoo*, one of his sect.

s. వైాఢ s. n. 1. A porter, or bearer. 2. a charioteer.

s. వ్యంగము s. n. A freckle, or natural spot on the skin.

s. వ్యంజకము s. n. External indication of inward feeling.

s. వ్యంజనము s. n. 1. Sauce, condiment. 2. a spot, mark, sign, or token.

s. వ్యక్తము &c. adj. 1. Evident, manifest 2. wise, learned.

s. వ్యక్తి s. n. Specific appearance, or being; individuality.

s. వ్యగ్రము &c. adj. Bewildered, perplexed, alarmed.

s. వ్యతికరము s. n. Misfortune, calamity.

s. వ్యతిరేకము s. n. 1. Contrariety. 2. difference.

s. వ్యత్యాసము or వ్యత్యయము s. n. 1. Contrariety, opposition, reverse. 2. difference.

s. వ్యథ s. n. 1. Pain, distress. 2. alarm, fear.

s. వ్యభిచారము s. n. 1. Prostitution. 2. erring, straying. వ్యభిచరించు To go astray.

s. వ్యయ s. n. The twentieth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. వ్యయము s. n. 1. Expenditure, expense. 2 ruin, destruction.

s. వ్యర్థము &c. adj. Useless, vain, fruitless, unprofitable, unmeaning.

s. వ్యళీకము s. n. Deceit, delusion, trick.

s. వ్యవసాయము s. n. 1. Effort, industry. 2. cultivation. వ్యవసాయముచేయు To cultivate.

s. వ్యవహారము s. n. 1. Law-suit, litigation. 2. civil administration, management of public affairs. 3. usage, custom. 4. profession, business. వ్యవహరించు 1. To make use of. 2. to dispute, or litigate. వ్యవహారముచేయు To administer, or conduct public affairs.

s. వ్యవాయము s. n. Copulation, coition.

s. వ్యసనము s. n. 1. Sorrow, grief. 2. calamity, misfortune.

s. వ్యాకరణము s. n. A grammar.

s. వ్యాకులము &c. adj. Perplexed, confounded, bewildered.

s. వ్యాకోచము &c. adj. Blown, or budded, as a flower.

s. వ్యాఖ్యానము or వ్యాఖ్య s. n. A comment, or gloss; explanation, exposition.

s. వ్యాఘాతము s. n. 1. Obstacle, impediment. 2. the thirteenth astronomical *Yoga*.

s. వ్యాఘ్రము s. n. A royal tiger. adj. in composition. Best, pre-eminent.

s. వ్యాఘ్రాటము s. n. A sky lark.

s వ్యాజము s. n. 1. A pretence. 2. fraud, deceit, cunning. — 1, 4

T. వ్యాజ్యము s. n. A law-suit, dispute, or quarrel. వ్యాజ్యమాడు To dispute. వ్యాజ్యముతీర్చు To settle a dispute. వ్యాజ్యకాఁడు A quarrelsome, or disputing, man.

s. వ్యాధి s. n. Sickness, illness, disease, malady.

s. వ్యాధుఁడు s. n. A hunter, or fowler.

1 వ్యాజం. Lalita xi. 27 ([illegible] వ్యాజ [illegible]) (in description of a winged horse) here it means Plumes that looked like wings "Fluitantes plumas speciosas gessit pennis similes... 4

2 వ్యంగ్యం. Innuendo. See instance in comment on Tara II. 47. It is precisely double entendre, saying one thing & meaning another. Dirty wit... 7

3 వ్యక్తావధూతుడు an open avowed or confest convert. వ్యక్తరీతిగా Unblushingly, openly avowedly. వ్యక్తవు రాలు a woman who speaks her mind an open woman

4.. వ్యాజస్తుతి covert praise: applause in the shape of reproach — Thus "Specious, seeming, feigned, assumed. వ్యాజనింద Satirical praise

5 వ్యభిచారం: వ్యభిచరించుట also is to spin out a subject, to ramble from topic to topic. But I think it literally means to stray, rove, wander

6 వ్యక్త, adj Intelligible, clearly understood, plain, downright

7.. 2 as in Ahalya 3. ~~109~~ 102 cited Dict. under [illegible]. Derived from వి+ఆంగం it literally means Misapplication. The same as [illegible]

8 వ్యభిచారిభావం (in Rhetoric) Emotion, passion, feeling, sentiment; it means Mixed feelings, or conflicting principles; serving God and mammon — Unsteadiness: a divided faith.

Transcribed in London 5 May 1835

1 విటకము
— on vitaca — continued from p. 527 — A century ago the words "Fellow and Pretty Fellow were in vogue — So in this Epigram "On finding a pair of shoes on a ladys bed. (Ann: Reg. 1771. p. 239 — & see Pretty Fellow ib. p. 196
Well may Suspicion shake its head, Well may Maria's spouse be jealous
When the dear wanton takes to bed Her very shoes, because they're fellows."
In the Tatler, No CXLV an OGLER is the masculine of a coquette
No XXVII a rake and a pretty fellow are defined and distinguished. Or, Sweetheart — In Hudibras Pt 2 Canto 1. 394 This made the beauteous Queen of Crete To take a town bull for her sweet." Spenser uses Belamour (Lady's Man or Mulierosus) in this sense. In Roderic Random paramour is used for the feminine (Cortejo in Spain), "vita catte".. A petit maitre (Squire)? this precisely answers to the idea — see Diderot, Bijoux Indiscrets. p. 81. where the feminine, a petite maitresse is precisely a విటకత్తె. In fact there is no English word whatever: though there are many French, Italian & Spanish terms for it. See further, p. 559

Done 5 May 1836

s. వ్యానము s. n. One of the five vital airs; that which is diffused throughout the body.

s. వ్యాపకము &c. adj. Pervading, diffusive, comprehensive; spreading or extending widely. వ్యాపించు To pervade; to spread, or extend.

s. వ్యాపాదనము s. n. Killing, slaying.

s. వ్యాపాదము s. n. Evil design; malice prepense.

s. వ్యాపారము s. n. Trade, commerce.

s. వ్యాప్తము &c. adj. 1. Pervaded. 2. encircled, surrounded.

s. వ్యాప్తి s. n. Pervading; inherence, the inherent and essential presence of any one thing, or property, in another; as of oil in sesamum seed, heat in fire, or the deity in the universe, &c.

s. వ్యామము s. n. A fathom; the distance between the tips of the fingers of each hand, when the two arms are extended.

s. వ్యాయామము s. n. 1. Fatigue, labour. 2. business, occupation.

s. వ్యాళము s. n. 1. A snake, or serpent. 2. a tiger, or beast of prey. 3. a vicious elephant.

s. వ్యావహారికుఁడు s. n. A counsellor, or minister.

s. వ్యావృత్తి s. n. Praise, commendation, eulogium.

s. వ్యాసంగము s. n. Experience, or knowledge, in learning.

s. వ్యాసము s. n. 1. Diffusion, extension. 2. the diameter in geometry.

s. వ్యాసుఁడు s. n. The sage *Vyasa*, who compiled the *Vedas*.

s. వ్యాహారము s. n. A word; speech; an articulate sound.

s. వ్యుష్టము s. n. 1. Dawn, break of day. 2. rice boiled and kept cold over night.

s. వ్యూఢము &c. adj. Arranged, arrayed.

s. వ్యూతి s. n. Weaving.

s. వ్యూహము s. n. 1. Military array. 2. a multitude, or flock. వ్యూహము - తీర్చు or అమర్చు To place in array.

s. వ్యోమము s. n. The sky, heaven, or atmosphere.

T. వ్రక్క s. n. *vide* వక్క No. 2.

T. వ్రక్కలించు v. a. *vide* వక్కలించు under వక్క.

T. వ్రచ్చు v. a. To tear open, or in pieces.

s. వ్రజము s. n. 1. A flock, herd, or multitude. 2. a cow pen.

s. వ్రజ్య s. n. Wandering about.

s. వ్రణము s. n. A sore, ulcer, or wound.

s. వ్రతతి s. n. A creeper, or climbing plant.

s. వ్రతము s. n. Any meritorious act of devotion; the voluntary or vowed observance, or imposition, of any penance, austerity, or privation; as fasting, continence, exposure to heat and cold, &c. వ్రతి s. n. One who performs a వ్రతము.

T. వ్రయము s. n. Expense, expenditure.

T. వ్రయ్యలు s. n. plu. Slices, fragments, bits, pieces, splinters, &c.

T. వ్రయ్యు v. n. To be broken in pieces, or bits.

s. వ్రాకుడు చెట్టు s. n. A sort of prickly night shade. *Solanum jacquini.*

T. వ్రాఁత s. n. (from the root వ్రాయు q. v.) Writing, hand-writing.

T. వ్రాఁతకాఁడు s. n. A scribe, writer, or accountant.

s. వ్రాతము s. n. A flock, multitude, or assemblage.

4 — T. వ్రాయు v. a. 1. To write. 2. to delineate; to draw, or paint. వ్రాయించు v. caus. To cause, or make, to write. వ్రాసుకొను v. comp. To write on one's own account, or for one's own benefit.

T. వ్రాలు s. n. plu. 1. Letters of the alphabet. 2. writing. చేవ్రాలు s. n. Signature. lit. *hand*-writing.

T. వ్రిచ్చ్చు s. n. Excessive eagerness.

s. వ్రీడ or వ్రీళము s. n. Shame, bashfulness.

s. వ్రీహి s. n. Paddy of various sorts, or kinds.

T. వ్రేఁకము s. n. 1. Wonder, surprize. 2. excess. 3. weight, heaviness.

T. వ్రేఁగు s. n. Weight, heaviness.

T. వ్రేటు s. n. A blow. *vide* వేఁటు.

T. వ్రేయు v. a. To throw, or fling. *vide* వేయు.

T. వ్రేలాడు v. n. To be suspended, or hanging. *vide* వేలాడు under వేలు.

T. వ్రేలు v. n. & s. n. *vide* వేలు.

T. వ్రేల్మిడి adv. (from T. వ్రేలు *the finger*, q. v.) In an instant; in a crack of the fingers.

శ

శ The forty-sixth letter, and thirty-first consonant, in the Teloogoo alphabet. 3-1

s. శంక s. n. 1. Doubt, uncertainty, suspicion. 2. fear, awe, terror, apprehension. శంకితము &c. adj. 1. Alarmed, frightened. 2. doubtful. శంకించు or శంకపడు To doubt, hesitate, or suspect. శంకానివృత్తి s. n. lit. dispelling doubt. 1. Easing nature. 2. human excrement.

s. శంకరుఁడు s. n. *Siva.*

s. శంకుకర్ణము s. n. 1. An ass. 2. a camel. 3. a mule.

s. శంకుల s. n. 1. A chisel. 2. a pair of pincers, or nippers.

s. శంకువు s. n. 1. A pin, stake, or pole. 2. the trunk of a lopped tree. 3. the gnomon of a dial. —2

s. శంఖనఖము s. n. A small shell.

s. శంఖము s. n. 1. A conch, especially as used by the Hindoos either in libations, or when perforated at one end, as a horn. In this sense often written శంఖు. 2. one of *Cubera's* treasures. 3. the number formed by the addition of sixteen cyphers to unity.

s. శంప s. n. Lightning.

G. శంబడివాఁడు s. n. A fisherman.

s. శంబము s. n. The thunderbolt, or weapon of *Indra.*

s. శంబరము s. n. Water.

s. శంబరుఁడు s. n. The name of a certain *Daitya.* శంబరారి s. n. *Cama,* the Hin-

1 The three letters S, viz శ, ష and స will be best known by the three names ~~శుభ్రశకారం, ష్రష్ఠ్రషకారం and సోమసకారం~~ Nov 1829 – or, much better thus కష్ట్రషకారం, ~~[illegible]~~ శకారం and సులభసకారం Aug '30

2 శంబరామదం (W. ign) Tripura Siddh. LX. 20 a compound perfume with which bath water is ~~perfum~~ scented, particularly when the gods are bathed –

3 After transcribing the dictionary I am led to doubt the expediency of mingling శ ష and స. I observe only ten or fifteen Telugu words regarding which there is any ~~doubt~~ uncertainty

4 ప్రామీఁ See కనుప్రామీఁ which is the constant form ప్రామీఁ meaning to rub. కనుప్రామి is to blind or delude by smearing ointment

doo Cupid, who destroyed that *Daitya.*

s. శంబలము s. n. Stock for travelling expences; provender for a journey.

s. శంబుకము - శంబువు or శంబూకము s. n. A bivalve shell.

s. శంభము s. n. *Indra's* thunderbolt.

s శంభలి s. n. A bawd, or procuress.

s. శంభుఁడు or శంభువు s. n. *Siva.*

s. శంస s. n. 1. Praise, commendation, flattery. 2. wish, desire.

s. శంసితము &c. adj. 1. Told, said, declared. 2. certain.

s. శకటము s. n. 1. A cart. 2. in chess, the bishop.

s. శకము s. n. An era; especially that of *Shalivahana.*

s. శకలము s. n. A part, piece, or portion.

s. శకుంతము s. n. A bird.

s. శకునము s. n. (P. شکون) An omen, or augury, especially as derived from the flight of birds.

s. శకుని s. n. 1. A bird. 2. the maternal uncle of the *Kowruva* princes.

s. శకులము s. n. A fish.

s. శకృత్తు s. n. Fœces, excrement.

s. శక్తము &c. adj. Able, capable, strong, powerful.

s. శక్తి s. n. (H. سکت power, سکنا to be able.) 1. Power; regal power as resulting from majesty, perseverance, and counsel. 2. power, strength, prowess, force, ability. 3. the energy or active power of any male deity, personified as his wife. 4. the female organ, as the counterpart of the phallic personification of *Siva,* and worshipped, sometimes literally and secretly, or only figuratively and publicly, by the sect of Hindoos termed *Sactas.* 5. an iron dart, or spear.

s. శక్యము &c. adj. Possible, practicable.

s. శక్రుఁడు s. n. *Indra.* శక్రధనువు His bow; the rain bow. శక్రభవనము His abode, the sky.

s. శక్వరము s. n. A bull, or ox.

G. శగ or శఘ s. n. Heat, either internal, or external.

s. శచీదేవి s. n. The wife of *Indra.*

s. శఠన s. n. 1. Jealousy. 2. displeasure, anger. 3. envy. శఠించు or శఠియించు v. n. To be angry, envious, or jealous.

s. శఠము &c. adj. Wicked, perverse, depraved, dishonest.

s. శణము s. n. Hemp. (H. سن)

s. శతకోటి s. n. *Indra's* thunderbolt.

s. శతఘ్ని s. n. A weapon; it is generally supposed to be a sort of fire arms, or the ancient Indian rocket; but it is also described as a stone set round with iron spikes.

s. శతధృతి s. n. *Brumha.*

s. శతపత్రకము s. n. The wood pecker.

s. శతపత్రము s. n. The lotus. *Nelumbium speciosum,* or *Nymphæa nelumbo.*

s. శతపది s. n. A centipede.

s. శతభిష-శతభిషము or శతతార s. n. The twenty-fourth lunar mansion.

s. శతమన్యుఁడు s. n. A name of *Indra.*

s. శతమానము s. n. A *pala,* or certain weight, used for the precious metals.

శతము

s. శతము s. n. A hundred. adj. 1. A hundred. 2. many.

s. శతహ్రద s. n. Lightning.

s. శతాంగము s. n. A car, or chariot.

s. శతానందుఁడు s. n. 1. *Brumha*, the creator. 2. the eldest son of *Gowtama*.

s. శత్రుఁడు or శత్రువు s. n. An enemy, foe, or adversary. శత్రుత్వము s. n. Enmity.

ɢ. శనగలు s. n. plu. The pulse termed *Chenna*, or Bengal horse gram. *Cicer arietinum*.

s. శని or శనైశ్చరుఁడు s. n. The planet *Saturn*, or it's regent. శనిప్రియము s. n. The emerald, or sapphire; as dear to *Saturn*. శనివారము s. n. Saturday.

s. శపథము s. n. 1. An oath; a protestation, or asseveration, by oath, or ordeal. 2. a curse, or imprecation.

s. శపనము s. n. 1. An oath, confirmation of the truth by oath, or ordeal. 2. imprecation, curse.

s. శవము s. n. A corpse.

ɢ. శష్పములు s. n. plu. The hair round the privities.

s. శబరుఁడు s. n. One of the half savage race, who inhabit the woods and mountains of India, wearing leaves, &c.

s. శబలము s. n. A variegated colour.

s. శబ్దము s. n. 1. Sound in general, noise. 2. a sound; a word. 3. a voice. శబ్దగ్రహము (from s. గ్రహ *that receives.*) The ear. శబ్దశాస్త్రము s. n. Grammar. శబ్దించు v. n. To sound, or emit sound.

ɢ. శబ్బర or శభ్రు s. n. Evil, misfortune, injury. adj. Unfortunate, bad, wicked.

s. శమనము s. n. Mental tranquillity, calmness.

s. శమనస్వస s. n. The river *Jumna*, or it's personification.

s. శమనుఁడు s. n. A name of *Yama*.

s. శమము s. n. Tranquillity, quiet, peace, rest, calm. శమించు or శమియించు To be at rest; to be tranquil, or quiet; to be pacified. శమితము &c. adj. Pacified, appeased; quiet, sedate.

s. శమలము s. n. Fœces, ordure.

s. శయనము s. n. 1. Sleep. 2. a bed, or couch. శయనించు v. n. To rest, recline, or lie down.

s. శయనీయము s. n. A bed, or couch; bedding.

s. శయము s. n. The hand.

s. శయాళువు s. n. 1. A sleepy or sluggish person. 2. the *boa*, or large snake.

s. శయ్య s. n. A bed, couch, or sofa.

s. శరణము s. n. 1. A house. 2. refuge, asylum. 3. protection, aid. 4. quarter in battle.

s. శరణు s. n. *vide* శరణము No. 2 & 3.

s. శరణ్యము s. n. *vide* శరణము adj. Fit to be protected; poor, needy.

s. శరత్తు s. n. The sultry season, or that of autumn. *vide* శరదృతువు under ఋతువు.

s. శరభము s. n. A fabulous animal with eight legs, inhabiting the snowy mountains.

s. శరము s. n. 1. An arrow. 2. a sort of grass. *Saccharum sora*. 3. water. శరా

శరము
221

Done 9 May 1836

శరవ్యము 1 శర్మ - See note on Vishnu Purana Tel. IV. 193

2 శలాకపరీక్ష At your peril - శలాక meaning a probe [శస్త్రకర] or a javelin the phrase is applied to delicate matters wherein the smallest slip involves peril - The equivalent phrase మంగలకత్తిమీద నడ is "on the razor's edge" - because the slightest slip with a razor or surgical knife may be dangerous - So "on the edge of a precipice" So in Shakespeare Rich 2.. Act. 1 sc. 2. (p. 446. 60) "As to oerwalk a current roaring loud On the unsteadfast footing of a spear." Yet I am apprehensive this etymon is wrong - and that the word must be traced to సలాకి and that సలాకపరీక్ష means a proof examination, for this I find to be the received opinion -

Done 9 May 1836

సనము or శరాసనము s. n. (from s. అస్ to throw.) A bow.

s. శరవ్యము s. n. A mark, or butt.

T. శరాణా s. n. The fine levied from those who steal ears of corn.

s. శరావము s. n. A lid, or cover.

s. శరీరము s. n. 1. The body. 2. the constitution, temperament, or health.

s. శరీరి s. n. An animal, or sentient being.

s. శర్ధము s. n. The side, or branch, of a family.

s. శర్కర s. n. 1. Sugar. 2. gravel. శర్కరిలము s. n. Soil abounding in gravel.

1 - s. శర్మము s. n. Joy, pleasure, happiness.

s. శర్వరి s. n. Night.

s. శర్వాణి s. n. A name of *Parvatee.*

s. శర్వుఁడు s. n. *Siva.*

s. శలభము s. n. A grass-hopper.

s. శలలము or శలలి s. n. The quill of a porcupine.

T. శలవు s. n. 1. Order, command. 2. leave, permission, *conge.* 3. expense, expenditure.

2 — s. శలాక s. n. 1. A javelin, dart, or arrow. 2. a ramrod, peg, or pin.

s. శలాటువు s. n. Unripe fruit.

s. శల్యము s. n. 1. *vide* శలాక 2. a bone. 3. a thorn.

s. శల్యుఁడు s. n. A king, maternal uncle to *Yoodheeshtira.*

T. శల్లా s. n. 1. Muslin cloth. 2. any cloth without a border.

s. శవము s. n. A corpse, or dead body.

s. శశము s. n. A hare, or rabbit. శశధరుఁడు s. n. (from s. ధర *having.*) The moon, either from it's dark spots resembling a hare, or from that animal being the emblem on her banner. శశాంకుఁడు s. n. (from s. అంక *a mark.*) The moon. See p. 439 No 2 -

s. శశాదనము s. n. A hawk, or falcon.

s. శశి s. n. The moon.

s. శష్కులి s. n. A sort of cake.

s. శష్పము s. n. 1. Young grass. 2. hair round the privities.

s. శస్తము adj. Happy, right, well, excellent. s. n. Happiness, excellence.

s. శస్త్రము s. n. A weapon, or surgical instrument, in general. శస్త్రవైద్యుఁడు s. n. A surgeon.

s. శాంఖికుఁడు s. n. 1. A shell cutter; a worker in shells. 2. the player, or blower, of a conch.

s. శాంతము or శాంతి s. n. Patience, endurance; meekness, mildness, calm, tranquillity. The former word is also an adj. Patient, meek, mild, &c.

s. శాంబరి s. n. A female juggler.

s. శాంభవి s. n. *Parvatee.*

s. శాకము s. n. (H. ساگ) 1. A potherb of any kind; a vegetable. 2. one of the *Dwipas,* or divisions of the world; being that surrounded by the milky ocean.

s. శాకశాకటము or శాకశాకినము s. n. A field of vegetables; a kitchen garden.

s. శాకిని s. n. A female divinity of an inferior kind, especially attendant on *Siva,* or *Doorga.*

శాఖ

s. శాఖ s. n. (P. شاخ) 1. A branch. 2. a bough, or branch, of a tree. శాఖానగరము s. n. A suburb. lit. the branch of a city.

s. శాఖామృగము s. n. A monkey, or ape.

s. శాఖి s. n. A tree.

s. శాటము or శాటి s. n. 1. A sheet. 2. a petticoat, or dress.

s. శాఠ్యము s. n. Wickedness, villany.

s. శాద్వలము s. n. A meadow.

s. శాణము s. n. (P. سان) 1. A touch stone. 2. a grind stone.

G. శాత s. n. (from T. చేయు q. v.) 1. Action, or deed. 2. conduct, behaviour. 3. a ceremony for the dead.

s. శాతకుంభము s. n. Gold.

s. శాతము adj. 1. Happy, well. 2. feeble, thin. 3. sharpened, whetted.

s. శాత్రవము s. n. Enmity, hatred. శాత్రవుఁడు s. n. An enemy.

s. శాదము s. n. Mud, mire.

s. శానా s. n. Much, plenty, abundance, a great deal. adj. Many, numerous, very, long. adv. Greatly, exceedingly.

s. శాపము s. n. 1. A curse, malediction, or imprecation. 2. an oath. శాపించు v. a. To curse.

s. శాబకము s. n. The young of any animal.

G. శాబాసు interj. (from P. شاباش) Bravo! excellent!

s. శామిత్రము s. n. 1. Sacrificing. 2. tying cattle.

s. శారద s. n. *Suruswatee.*

s. శారది s. n. The tree termed *Echites scholaris.*

s. శారి s. n. 1. The bird termed the hill *Myna. Gracula religiosa.* 2. a piece, or man, at chess, &c. 3. an elephant's housing. శారిఫలకము s. n. A checkered board, or cloth, for chess, &c.

s. శారిక s. n. *vide* శారి No. 1.

s. శార్ఙ్గము s. n. A bow, particularly that of *Vishnoo*; hence termed శార్ఙ్గి.

s. శార్దూలము s. n. The royal tiger.

s. శార్వరి s. n. The thirty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శాల s. n. 1. A hall, a chamber. 2. a line, or avenue, of trees.

s. శాలి s. n. Paddy. adj. in composition only, Possessing, having; as బుద్ధిశాలి Wise, from బుద్ధి wisdom. —1

s. శాలివాహనుఁడు s. n. A sovereign of India, the enemy of *Vicramarka* and institutor of the era now called *Saca*, who is represented as borne on a cross, and thence, and from his birth, &c., identified by Wilford with Christ, of whose history and character, as received through the spurious gospels, those of *Salivahana* are probably transcripts.

G. శాలువ or శాలూ s. n. (P. H. شال) A shawl, especially those from *Cashmire*. —2

s. శాలూరము s. n. 1. A frog. 2. the esculent root of the water lily.

s. శాల్మలి s. n. The silk cotton tree. *Bombax heptaphyllum.*

s. శావము s. n. Imaginary pollution, proceeding from the death of a relation.

శావము 223

1 శాలగ్రామం The Ananda Ranga Prosody quotes from the Manu Charitra (I. 10.) [illegible] This word in Hindustani means a turnip — query is there any similarity?

2 శాలువ [illegible] # 518.5

Done 9 May 1836

శాశ్వతము
1 శా(స్త్రి) n.s { a Templar (Pope. Pool. to Sat 211) a clerk in the old sense
a scholar, adept, artist, man of letters, like a Jesuit
2 శా(స్త్ర)యుక్తముగా a prescribed form.

Done 9 May 1836

s. శాశ్వతము &c. adj. Eternal, perpetual.
శాశ్వతుఁడు s. n. *Siva*.

s. శాసనము s. n. 1. An order, edict, or command. 2. a royal grant of land, or of privileges; a charter, &c., usually inscribed on stone, or copper. 3. a writing; a deed, a written contract, or agreement.

G. శాసలు s. n. plu. Grains of rice mixed with turmerick, &c. used on auspicious occasions.

s. శాసించు v. a. To reprimand, or punish.

s. శాస్తి s. n. Punishment, reprimand.

s. శా(స్త్ర)ము s. n. Scripture; science; institutes of religion, law, or letters; especially considered as of divine origin, or authority. Used singly, it implies works of literature or science in general; and it is therefore customarily connected with some other word, to limit it's application; as the *Vadantha Sastras*, or treatises of philosophical theology; the *Dhurma Sastras*, books of law, &c. It is also applied to less important branches of knowledge, as the *Cavya Sastras*, or poetical works, and *Silpi Sastras*, works on the mechanical arts. In the singular number, it is also used comprehensively to signify the body of all that has been written on the subject, as *Dherma Sastra*, the institutes, or code, of law.

2.1 — s. శింజ s. n. A bow-string.

s. శింజితము s. n. The tinkling of metallic ornaments.

s. శింజిని s. n. 1. A bow-string. 2. an ornament for the feet.

s. శింబ or శింబి s. n. The pod of any pulse.

G. శిక్కా s. n. (from P. A. سکه) A coining die; an impression; a stampt coin.

s. శిఖ s. n. 1. Point, top in general. 2. a lock of hair left on the crown of the head. 3. a branch. 4. flame.

s. శిఖండము s. n. 1. The lock of hair left on the crown of the head, at the time of tonsure. 2. a peacock's tail.

s. శిఖండి s. n. 1. The son of *Droopada*. 2. a peacock.

s. శిఖరము s. n. The point, top, peak, or summit; especially of a tree, or mountain.

s. శిఖరి s. n. 1. A mountain. 2. a tree.

s. శిఖరిణి s. n. A dish of curds, and sugar, with spices.

s. శిఖావళము s. n. A peacock.

s. శిఖి s. n. 1. Fire. 2. a peacock.

s. శితము adj. 1. Painted, sharpened, whetted. 2. thin.

s. శితి s. n. 1. The colour white. 2. the colour black.

s. శిథిలము adj. Slack, loose, lax, flaccid, flabby, old, used, decayed.

s. శిపివిష్టుఁడు s. n. *Siva*.

s. శిప s. n. A fibrous root.

s. శిబి s. n. The name of a monarch.

s. శిబిక s. n. A palanqueen.

s. శిబిరము s. n. A camp, or encampment.

s. శిర s. n. A vessel of the body, really, or

26 June 1832

supposed to be of a tubular form; as a nerve, tendon, or gut.

s. శిరస్సు or శిరము s. n. 1. The head. 2. the top of a tree. శిరసావహించు lit. to carry on the head. To obey implicitly. శిరోగృహము s. n. An upstair house; a turret. శిరోధి s. n. The neck, as supporting the head. శిరోరుహము s. n. (from s. రుహ *that grows.*) The hair.

G. శిరా s. n. Ink.

s. శిరీషము s. n. The tree termed *Mimosa shirisha.*

s. శిల s. n. (H. سل) A stone. శిలోచ్చయము s. n. A mountain.

s. శిలము s. n. 1. A small earth-worm. 2. gleaning ears of corn.

s. శిలాజితు s. n. Bitumen.

s. శిలీంధ్రము s. n. A mushroom.

s. శిలీముఖము s. n. 1. A bee. 2. an arrow.

s. శిల్పము s. n. An art; any manual, or mechanical, art. శిల్పి or శిల్పకారుఁడు s. n. An artisan, or mechanic.

s. శివ s. n. 1. A jackal. 2. *Parvatee.*

s. శివకము s. n. A post, or pillar, to which cows or calves are tied.

s. శివఘర్మజుఁడు s. n. The planet *Mars.*

s. శివతాతి s. n. Propitious, conferring happiness, or fortune.

s. శివము s. n. 1. Prosperity, happiness, pleasure, auspiciousness. 2. inspiration, either by the deity, or by an evil spirit. శివమాడు To make contortions of the body from the inspiration of a spirit, good, or evil.

s. శివుఁడు s. n. The proper name of *Siva*, the most formidable, and perhaps most popular of the Hindoo triad.

s. శిశిరము s. n. The cold season. *vide* శిశిరఋతువు under ఋతువు.

s. శిశుమారము s. n. The gangetic porpoise. — 1

s. శిశువు s. n. 1. A child, infant, or babe. 2. the young of any animal.

s. శిశ్నము s. n. The penis.

s. శిష్టము &c. adj. Obedient, docile.

s. శిష్టి s. n. An order, or command.

s. శిష్యుఁడు s. n. A disciple, pupil, or scholar. — 2

s. శిక్ష s. n. 1. Instruction. 2. punishment, correction, chastisement. శిక్షితుఁడు s. n. 1. A learned man. 2. a man who is punished. శిక్షించు v. a. To punish, or chastise. 2. to teach, or instruct.

s. శీకరములు s. n. plu. Thin rain, or rain driven by wind.

G. శీకాయ s. n. A species of unripe acid fruit, used to cleanse the head, from the oil with which it is anointed.

s. శీఘ్రము s. n. Speed, velocity, expedition, diligence, promptitude, haste. adj. Quick, speedy. adv. Quickly, swiftly, speedily.

s. శీతగుఁడు or శీతభానుఁడు s. n. The moon.

s. శీతము s. n. Cold, chillness. adj. Cold, chill.

s. శీతు s. n. The cold season. *vide* శిశిరఋతువు under ఋతువు.

s. శీధువు s. n. Rum distilled from molasses.

10 July

225 శీధువు

1 Sir W Jones, in his Suppl^t to the Essay on Indian Chron: Wks. p. 52 vol 4. surmises that the sisumâr may be the Persian سوسمار süsmâr, "a large lizard". Compare note on సీరక sîraca

2 శిష్యు l శిష్టి Pretty, elegant, as (in the Yanam Ata Bhagavatam, Golla catha, prologue verse 12) ద్వి॥ శిష్టైన రవికె పై బత్రికల్రెరయు ।

Done 10 May 1836

శృంగారం n.s. Grace Fancy, gayety, delicacy, amorous affection, gallantry, trim, luxury loveliness, delight, beauty, ornament, decoration, waggery, embellishment, luxuriance foppery, grace, politeness, mirth, sportiveness, description, poetical painting, pretence, pretext, feigning, colouring. gentleness, gentility,

శృంగారపురుడు A pretty fellow

శృంగారశాస్త్రం Polite literature, amorous reading. a romance or novel

శృంగారమైన adj Graceful Fanciful, gay, Par: Lost. 4. 942 delicate, amorous, gallant festive, romantic florid, luxurious flowery, trim lovely, m. 1. 1. 210 nice pretty, proper, joyous, delightful, boon or bland, luxuriant ~~bland, beautiful~~, ornamented, decorated, finical, waggish, embellished, beauish, graceful becoming, or Rama. 3. 81 handsome, ~~handsome, graceful~~, suitable, ~~graceful~~, polite, gentle genteel, ladylike, gentlemanly polished, exquisite, mirthful, sportive, highly coloured as poetry అశృంగారమైన unvarnished or plain

శృంగారవతి n.s. A beauty or charmer, a grace or Venus

శృంగారవనం A menagerie, a park

శృంగారించుట v.a. To adorn, decorate, to get up as a story, to use as a blind, to put forward fraudulently, to adduce fraudulently, to feign, pretend, colour బిడ్డలు శృంగారించుకొనుట viz To dress. అదివేశినవాడు నాకుమారుని సింగారించినాడు He puts forward or sets up my son as having done it

శృంగారయోని The Source of Pleasures – a name of Cupid

౧ శుద్ధి n s Niceness, delicacy – A delicacy or tid bit, being the cant word ~~for~~ flesh among the Sactyas

Transcribed in London 3 May 1836

s. శీర్ణము &c. adj. 1. Thin, small, slender. 2. wasted, decayed, withered.

s. శీర్షకము s. n. A helmet.

s. శీలము s. n. 1. Nature, quality, disposition. 2. good conduct, steady observance of morals. శీలవంతము &c. adj. Of a good, or amiable, disposition.

s. శుంఠ s. n. An ignorant, illiterate, or stupid, person.

s. శుంఠి s. n. Dry ginger.

s. శుండ s. n. 1. An elephant's trunk. 2. spirituous liquor.

s. శుండాలము s. n. An elephant.

s. శుకము s. n. A parrot.

s. శుకుఁడు s. n. The son of *Vyasa*, the author or narrator of the *Bhagavut*.

s. శుక్కు s. n. Sorrow, grief, distress, regret.

s. శుక్తి s. n. A pearl oyster.

s. శుక్తిజము s. n. A pearl.

s. శుక్రము s. n Semen virile.

s. శుక్రుఁడు s. n. The planet *Venus*, or it's regent, the son of *Bhrigoo*, and preceptor of the *Daityas* or *Titans*. శుక్రవారము s. n. Friday.

s. శుక్ల s. n. The third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శుక్లము adj. White. s. n. 1. White colour. 2. *Semen virile.* శుక్లపక్షము The bright lunar fortnight.

s. శుక్లాపాంగము s. n. The peacock.

s. శుచి s. n. 1. Purification, purity. 2. the colour white. 3. *vide* ఆషాఢము. 4. fire. adj. 1. Pure, pious. 2. white, clean, purified, cleansed. 3. free from fault or error.

s. శుచిరోచి s. n. The moon, from it's *white* light.

s. శుద్ధము &c. adj. 1. Pure, purified, clean, cleansed. 2. faultless, correct. 3. entire, complete. s. n. The bright lunar fortnight. శుద్ధంగా adv. Entirely, wholly, completely, perfectly.

s. శుద్ధాంతము s. n. A seraglio, or *haram*.

s. శుద్ధి s. n. Purity, purification, cleansing. — ౧

s. శునకము s. n. A dog. శుని s. n. A bitch. శునకముద్ర The impression of a dog, branded upon criminals.

s. శుభకృత్తు s. n. The thirty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శుభము s. n. 1. Welfare, happiness, good fortune. 2. any auspicious ceremony. adj. Happy, well, right, fortunate, auspicious, prosperous.

s. శుభాంగి s. n. 1. *Rutee*, the wife of the Hindoo Cupid. 2. a handsome female.

s. శుభ్రము adj. 1. White. 2. pure, clean. s. n. 1. The colour white. 2. purity, cleanliness. శుభ్రాంశుఁడు s. n. The moon; from her white rays.

s. శుల్కము s. n. 1. Toll, duty, or customs, payable at ferries and passes. 2. a present by the bridegroom to the bride.

s. శుల్బము s. n. Copper.

s. శుశ్రూష s. n. Service, serving.

s. శుష్కము adj. Dry, dried. శుష్కదరిద్రుఁడు A man *miserably* poor. శుష్కాన్నము *Plain*, or *simple*, rice. శుష్కాలు s. n. plu. Fuel. శుష్కించు v. n. To become *lean*, or

11 July

dry. శుష్క ప్రియములు *Mere, empty,* compliments.

s. శుష్మము s. n. 1. Ability, strength, power, prowess. 2. light, lustre.

s. శుష్ముడు s. n. *Agni,* the god of fire.

s. శూకకీటము s. n. 1. A caterpillar. 2. a scorpion.

s. శూకము s. n. The beard, or awn, of barley, or paddy.

1 — s. శూద్ర adj. Of or belonging to the fourth pure Hindoo tribe, the *Soodra,* or servile cast. శూద్రి s. n. The wife of a *Soodra;* a *Soodra* female. శూద్రుడు s. n. A man of the *Soodra* tribe.

s. శూన్యము adj. Empty, blank, void, vacant. s. n. Incantation, sorcery, magic.

s. శూరసేనదేశము s. n. The country about *Mathura.*

s. శూరుడు s. n. A hero. శూరత్వము s. n. Prowess, heroism, bravery.

7 — s. శూర్పము s. n. A winnowing basket.

s. శూర్మి s. n. An image of iron.

5 — s. శూల s. n. Pain, ache.

s. శూలము s. n. A trident, pike, dart, stake, or spit. శూలాకృతము adj. Roasted on a spit. శూలి or శూలపాణి s. n. *Siva,* whose weapon is the trident.

s. శృంఖలము s. n. 1. A chain, or fetter, especially for an elephant. 2. a man's belt, or zone.

s. శృంగబేరము s. n. Ginger.

9 — s. శృంగము s. n. 1. The horn of any animal. 2. a horn, or trumpet. 3. a syringe. 4. the summit of a mountain.

s. శృంగాటకము s. n. A place where four roads meet. — 4

s. శృంగారము s. n. 1. The passion, or sentiment, of love; as an object of poetical description, or dramatic representation. 2. beauty. 3. ornament, decoration, embellishment. శృంగారవతి A female; as being ornamented. శృంగారించు v. a. To adorn, or decorate. శృంగారించుకొను v. comp. To adorn, or decorate, one's own person. — 6

s. శృంగారయోని s. n. The indian Cupid.

s. శృంగి s. n. A horned animal.

s. శేఖరము s. n. A chaplet, or garland, of flowers, worn on the crown of the head. adj. Excellent, best.

s. శేపము - శేపస్సు - శేఫము or శేఫస్సు s. n. The penis.

T. శేపు s. n. Time, period.

s. శేముషి s. n. Understanding, intellect.

s. శేవధి s. n. A treasure, or *Nidhi,* as belonging to *Cubera* the god of riches.

s. శేషము s. n. The remainder, rest, or residue. — 2

s. శేషుడు s. n. The king, or chief, of the serpent race; a large snake, with a thousand heads, at once the couch and canopy of *Vishnoo,* and upholder of the world, which rests on one of his heads.

s. శైత్యము adj. Cold, fresh. s. n. A cold.

s. శైలము s. n. A mountain.

s. శైలాటము s. n. A lion.

s. శైలాలి s. n. An actor, dancer, or musician. — 3

1 శూద్రకులతేల — Low vulgar expressions, as nanzudu (orra) and caws. శైలాలి for flesh; equivalent to "grub, or belly timber" Distinct from Gramyam or rustic words.

2 శేష. Vish Pur. VII. 420 హతశేషులు the unslain. The survivors శేష.. 8

3 శైలూష. Lalita 2.77 properly signifies, one who lives by prostituting his wife — as Amara says శైలూషా జాయాజీవాః కృశాశ్వినః Here Colebr, omitting this radical sense. W also omits it. — శైలూషం is a cuckold wittol, says Traye — See Vasu Cha IV. 22. J.A says An actor

4 శృంగాటం A name for the mons veneris. (see the Artha Ratnavali, a comment on the Vaimakeswara Tantra, chap: Chatuhsati) sect IV. verse 10. But it is the name of an aquatic plant. See Jones, t. 5. p. 83 (Indian Plants N°16) — See.. ౧౦

5 శూల is also irregularity, incompatibility (అసంబంధం) Thus స్తంభశూల is inappositeness, irregularity (see స్తంభ) in placing pillars. శూలతేరుట కూడదు Let there be no discrepancy or mistake. Discordancy, Inconsistency. శూలనొప్పి a Pain, racking, shooting or piercing pain

6 శృంగారమైన &c See page 557

7 శూర్పణఖ (Ramay. 1. 3. 50) the name of [a Syren] an ogress or fiend, who is described in the Ramayana — hence పాప్పనాతి.

8.. 2 ప్రగ్గి a supplement

9 శృంగభంగం Degradation, defeat, rout

౧౦.. 4 also the Kama Kala Chidvalli, comment on verse 23 & 25 where he ~~says~~ spells it (శు) — Compare మందూరం and శైవం, — all three terms mean an aquatic plant and likewise are names of the goddess Nitya clinna, or, vulva. Perhaps the plant called ranunculus or small frog — see on మందూరం — In Yogini [Hrid. IV. 10.] notes, the mons is called శృంగాటం — error — see my Notes p 26 — see Yogini Hridayam I. 41 notes

Done 11 May 1836

శైవము.
1 note on విటగాడు cont^d from p. 549] "Pretty fellow" is the very word:- See Joseph Andrews book I. c. 4 at the beginning. Her swain her shepherd, her berger. So Horace (Epist 2. 30) says "Sponsi Penelopes," where Ainsw. says "a wooer, a suitor." In modern novels the words are Flirt - Cavalier - Follower, dangler, or hanger on - a Cicisbeo or Coxcomb (Dangler) which is the literal sense of Cicisbeo, now a days denominated Cavalier Servente - Dryden translates it, Cuckold-maker (mœchus, adulter) The word MŒCHUS is the exact (sweetheart) word wanted, and will alone answer - A Pocucurante is the best word after all. I find a good copy of verses "Confessions of a Pocucurante" - where the sense is precisely a Lady's man. N.B. Cicisbeo & Cavalier servente are wrong words - for they imply the assent of the husband. See a note on this subject in (Shakesp XVIII. 432) Steevens on "Friend" which is there applied both to విటగాడు and విటకత్తె. In pref. to Sansc Theatre p. 42 Wilson compares it to the Parasite of the Greek Drama. In Sumati 59 it must be translated Ravisher or whoremaster. [illegible]

s. శైవము s. n. The sect of *Siva*. adj. Of or belonging to that sect, or deity.

s. శైవలము or శైవాలము s. n. An aquatic plant.

s. శైవలిని s. n. A river, in general.

s. శైశవము s. n. Childhood.

s. శోకము s. n. Grief, sorrow, affliction.

s. శోచిష్కేశుడు s. n. *Agni*, the god of fire.

s. శోచిస్సు s. n. Light, lustre; radiance, flame.

s. శోణము s. n. Crimson. శోణరత్నము s. n. The ruby. శోణితము s. n. 1. Blood. 2. *sanguis mulieris, in coitu.*

s. శోధనము s. n. 1. Search, examination, research. 2. refining, cleansing. శోధించు v. a. To search, or examine. 2. to try. 3. to refine, or cleanse. శోధకుడు s. n. An examiner, critic, or visitor; *scrutator.* శోధితము &c. adj. Examined, strained.

s. శోధని s. n. A broom.

s. శోభ s. n. 1. Beauty. 2. light, lustre, radiance, splendour. 3. swelling.

s. శోభకృత్తు s. n. The thirty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శోభనము s. n. 1. The consummation of a marriage. 2. the ceremony on that occasion. adj. Propitious, splendid, auspicious.

s. శోభించు - శోభిలు or శోభిల్లు v. n. To shine, to be splendid.

s. శోష s. n. Fainting from weakness. శోషవోవు v. n. To faint.

s. శోషించు v. n. To be dried up; to lose the strength of the body; to be affected by pulmonary consumption.

s. శౌండికుడు s. n. A distiller, or vender, of spirituous liquors.

s. శౌచము s. n. 1. Purification, cleansing. 2. easing nature. 3. excrement, ordure.

s. శౌరి s. n. *Vishnoo.*

s. శౌర్యము s. n. Strength, power, heroism, valour, prowess.

s. శౌల్కికుడు s. n. A superintendent of tolls, or customs.

s. శౌల్బికుడు s. n. A copper smith, or brazier.

s. శ్చ్యోతము s. n. Sprinkling.

s. శ్మశానము s. n. A cemetery, or place where dead bodies are burnt, or buried.

s. శ్మశ్రువు s. n. The beard; mustacheos, &c.

s. శ్యామ s. n. A girl within sixteen years of age.

s. శ్యామము adj. 1. Black, or dark blue. 2. green. s. n. These colours respectively.

s. శ్యామల s. n. A name of *Parvatee.*

s. శ్యామలము adj. or s. n. Black, or dark blue.

s. శ్యామాకములు s. n. The grain termed *Panicum frumentaceum.*

s. శ్యావము adj. or s. n. Brown.

s. శ్యేనము s. n. A hawk, or falcon.

s. శ్యేని s. n. A female hawk, or falcon.

s. శ్రద్ధ s. n. 1. Faith, belief, devotion, confidence. 2. wish, desire, strong inclination.

s. శ్రద్ధాళువు s. n. A woman longing for

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MAD.

any thing; as in pregnancy. adj. 1. Faithful, believing. 2. desirous.

s. శ్రర్ధు s. n. A fart. శ్రర్ధించు v. a. To fart.

s. శ్రమ or శ్రమము s. n. Labour, toil, fatigue, weariness, difficulty, trouble, distress.

s. శ్రవణము s. n. 1. Hearing, listening. 2. the ear. 3. the twenty-second lunar mansion. శ్రవణేంద్రియము The sense of hearing.

s. శ్రవము or శ్రవస్సు s. n. The ear.

s. శ్రాంతము &c. adj. 1. Fatigued, tired, wearied. 2. calm, tranquil.

s. శ్రాద్ధము s. n. A funeral ceremony, observed at various fixed periods, and for different purposes, consisting of offerings with water and fire, to the gods, and manes; and gifts and food to the relations present, and assisting bramins. It is especially performed for a parent recently deceased, or for three paternal ancestors, or for all ancestors collectively, and is supposed necessary to secure the ascent and residence of the souls of the deceased, in a world appropriated to the manes. శ్రాద్ధదేవుడు s. n. *Yama*, the regent of death.

s. శ్రావణము s. n. 1. The fifth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Leo*. 2. the pincers used by goldsmiths.

s. శ్రావ్యము adj. Harmonious.

s. శ్రీ s. n. 1. *Lutchmi*, the goddess of riches, plenty, and prosperity, and wife of *Vishnoo*. 2. fortune, prosperity, success, thriving. 3. wealth, riches. 4. beauty, splendour, lustre. 5. *Suruswatee*, the goddess of learning. 6. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 7. light. 8. an auspicious invocation, at the commencement of any writing. 9. a prefix of respect to proper names. 10. poison, venom. శ్రీకంఠుడు s. n. (from s. కంఠ *the throat.*) *Siva*, as having swallowed the poison produced at the churning of the ocean. శ్రీకరము adj. Giving fortune, or prosperity.

s. శ్రీకాకుళము s. n. 1. The *Chicacole* district in the *Ganjam* province. 2. the town of *Siccacollum*, near *Masulipatam*.

s. శ్రీకాళహస్తి s. n. *Calastry*, near *Madras*.

s. శ్రీఖండము s. n. Sandal-wood.

s. శ్రీజుఁడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid.

s. శ్రీతాళము s. n. A peculiar species of the *palmyra* tree, growing chiefly in *Ceylon*, and producing a very broad leaf, much in request for books, the writing being indented on it with an iron style.

s. శ్రీదుఁడు s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. శ్రీధరుఁడు or శ్రీపతి s. n. One of the names of *Vishnoo*.

s. శ్రీమంతము &c. adj. Rich, wealthy, prosperous. శ్రీమంతుఁడు s. n. *Vishnoo*.

s. శ్రీముఖ s. n. The seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శ్రీముఖము s. n. A letter from a Gooroo, or bishop.

s. శ్రీరంగపట్టణము s. n. The city of *Seringapatam*.

Transcribed in London 11 May 1836

శ్రీరంగము

1 శ్లేష. The most celebrated compositions which have a double meaning throughout are, in Sanscrit, the నలోదయ – in Telugu the హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానం, the రాఘవపాండవీయం. The నలయాదవరాఘవపాండవీయం and the యాదవరాఘవపాండవీయం. But all the leading poems denominated Sringara or Florid indulge in many passages in this whimsical refinement, of which a very good idea may be formed from the first hundred lines of the 3rd canto of the Rape of the Lock – wherein the cards are personified. Yet personification is distinct from a punning sense –

శ్వయథువు

230

s. శ్రీరంగము s. n. *Seringham,* near *Trichinopoly,* renowned for it's sanctity, and it's famous Hindoo temple.

s. శ్రీవత్సకి s. n. A horse, having a curl of hair on his breast.

s. శ్రీవత్సము s. n. A particular mark, said to be a curl of hair, on the breast of *Vishnoo;* who is hence termed శ్రీవత్సలాంఛనుఁడు or శ్రీవత్సాంకుఁడు.

s. శ్రీవాసము s. n. The lotus; as the abode of *Lutchmi.*

s. శ్రీవృక్షము s. n. The holy fig tree. *Ficus religiosa.*

s. శ్రీశుఁడు s. n. A name of *Vishnoo.*

s. శ్రీశైలము s. n. The pagoda of *Shri Shylum,* also termed *Purvatum,* a place of superior sanctity among the Hindoos, situated in the *Kurnool* country, on the river *Krishna,* and described by Captain Colin M'Kenzie, in the fifth volume of the Asiatic researches.

s. శ్రుతము s. n. Sacred science, holy writ. adj. Heared.

s. శ్రుతి s. n. 1. The *Vedas,* or Hindoo scriptures. 2. the ear. 3. a division of the octave; a quarter tone, or interval, of which twenty-two are enumerated; four constituting a major tone, three a minor, and two a semi-tone; the *Srootis* are personified as nymphs.

s. శ్రేణి s. n. 1. A line, row, or range. 2. a street.

s. శ్రేణిక s. n. A tent.

s. శ్రేయము or శ్రేయస్సు s. n. 1. Virtue, or moral merit. 2. final beatitude, the delivery of the soul from body, and it's exemption from further transmigration. 3. good fortune, prosperity. శ్రేయోవంతము &c. adj. 1. Fortunate, prosperous. 2. virtuous.

s. శ్రేష్ఠము &c. adj. Best, most excellent, pre-eminent.

s. శ్రోణ s. n. Rice gruel.

s. శ్రోణి s. n. The hip, and loins.

s. శ్రోణుఁడు s. n. A cripple.

s. శ్రోత్రము s. n. The ear.

s. శ్రోత్రియుఁడు s. n. A bramin, versed in the *Vedas.*

s. శ్లథము adj. Slackened, loose, relaxed.

s. శ్లక్ష్ణము adj. Small, fine, minute.

s. శ్లాఘ s. n. Applause, praise, approbation, panegyric, eulogium.

s. శ్లేష s. n. A figure of rhetoric; choice, — 1
or connection, of words, so as to admit of a double interpretation; a species of pun.

s. శ్లేష్మము s. n. The phlegmatic humour; one of the three principal humours, or fluids of the body.

s. శ్లోకము s. n. 1. A verse, or stanza. 2. fame, celebrity.

s. శ్వనిశ s. n. A night during which dogs bark, or howl.

s. శ్వపచుఁడు s. n. A man of the *Chundala,* or outcast, tribe.

s. శ్వభ్రము s. n. A hole, gap, or chasm.

s. శ్వయథువు s. n. Intumescence, swelling, dropsy.

s. శ్వశురుఁడు s. n. A father-in-law.

s. శ్వశ్రువు s. n. A mother-in-law.

s. శ్వశ్శ్రేయసము s. n. Welfare, happiness, prosperity. adj. Happy, prosperous.

s. శ్వసనుఁడు s. n. Air, wind; or the deity thereof.

s. శ్వసితము or శ్వాసము s. n. Breathing; breath.

s. శ్వానము s. n. A dog.

s. శ్వాపదము s. n. A beast of prey, in general.

s. శ్విత్రము s. n. The white leprosy.

s. శ్వేతపింగళము s. n. A lion.

s. శ్వేతము s. n. 1. The colour white. 2. silver. 3. a rupee. adj. White. శ్వేతవాహనుఁడు s. n. A name of *Arjoona;* as riding on a white horse.

ష

ష The forty-seventh letter, and thirty-second consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. షండము s. n. A multitude, heap, or quantity.

s. షండుఁడు s. n. A eunuch, or impotent man.

s. షట్కము s. n. Six in number. షడాననుఁడు s. n. (from s. ఆనన *a face.*) A name of *Koomaraswamy,* or *Kartecaya,* the Hindoo *Mars.*

s. షట్పదము s. n. A large bee.

1 — s. షడ్జము s. n. The fourth note of the Hindoo gamut.

G. షడ్డకుఁడు s. n. *vide* సడ్డకుఁడు.

s. షష్టి s. n. & adj. Sixty. (P. شصت)

s. షష్టికములు s. n. plu. A sort of paddy, of quick growth.

s. షష్టితము adj. Sixtieth.

s. షష్ఠము adj. Sixth.

s. షష్ఠి s. n. The sixth lunar day, of either lunar fortnight.

s. షిద్గుఁడు s. n. A gallant, paramour, or libertine.

s. షోడశము s. n. or adj. Sixteen.

s. షోడశము adj. Sixteenth.

స

స The forty-eighth letter, and thirty-third consonant, in the Teloogoo alphabet. It is substituted for initial చ, when words beginning with చ are preceded by nouns in the nominative case, even when used accusatively, or by any part of the verb ending in ను, డు, and ది, or by the words అప్పుడు, ఇప్పుడు and ఎప్పుడు.

s. సం particle in composition only, With, together with, &c., being the optional form of writing సమ్

s. సంకటము s. n. 1. Trouble, misfortune. 2. difficulty. 3. illness, indisposition, pain. adj. Narrow, contracted.

T. సంకటి s. n. A sort of coarse bread.

s. సంకరము s. n. 1. Sweepings, dust. 2. mixing, blending. 3. a mixed cast, or race; one proceeding from the promiscuous intercourse of the four pure Hin-

1 షడ్జం I believe is a mode as the Dorian - Thus the passages in the poems giving this word precisely answer to what Milton calls the "Dorian mode of flutes and soft recorder" It is distinct from రాగం rāgam, which is a tune or air, and is the centrical స్వరం swaram - (so designated in Amara) - This Colebr. translates "a note." - Wrong. See p. 601 - షడ్జం is a Trilling note, or a sharp note as that of the peacock. Query will not షడ్జం answer to a sharp and పంచమం to a flat? Shadjam is decidedly a shrill note, a Trilling note. See Sansc Cala Sas VI. 60 In the "Living & Dead" p 301 this is called "a ^pea^ hen squall." Thus the Telugu would be కేకినస్వరం

doo tribes in the first instance, and again from their commerce with the descendants of such a connection, or the indiscriminate cohabitation of those descendants amongst one another ; most Hindoos of the present age are of one of the many branches of this race, the highest of which is impure, and inferior to the *Soodras*.

s. సంకర్షణుఁడు s. n. A name of *Balarama,* the elder brother of *Krishna.*

s. సంకల్పము s. n. A resolve ; mental determination, or resolution; volition, will; project, design. 2. a religious or solemn vow, or declaration. సంకల్పజుఁడు s. n. The Hindoo Cupid ; as born from the will. సంకల్పించు To resolve, or determine.

s. సంకసుకము &c. adj. 1. Unsteady, fickle. 2. uncertain, doubtful.

s. సంకాశము &c. adj. Like, similar ; in composition only.

s. సంకీర్ణము &c. adj. 1. Crowded, confused. 2. miscellaneous, mixed, impure.

s. సంకీర్తన or సంకీర్తనము s. n. Celebrating, praising.

TUD. సంకు s. n. *vide* s. శంఖము No. 1.

s. సంకులము adj. 1. Confused, crowded, impervious. 2. inconsistent, contradictory.

s. సంకువు s. n. A civet cat. సంకుమదము s. n. Civet.

T. సంకెల s. n. A fetter, or iron.

s. సంకేతము s. n. 1. A gesture, nod, wink, or token. 2. design, resolution, engagement. 3. a rendezvous. సంకేతించు To design, resolve, or engage. సంకేతము చేయు To appoint a rendezvous.

s. సంకోచము s. n. Shrivelling up, contracting. 2. hesitation, timidity, modesty. సంకోచించు v. a. 1. To shrivel up, or contract. 2. to hesitate, &c.

s. సంక్రందనుఁడు s. n. A name of *Indra.*

s. సంక్రమము s. n. Difficult progress, making way through what is nearly impervious. 2. a bridge, or other means of effecting such a passage.

s. సంక్రమించు v. a. (from the above.) To encroach on.

s. సంక్రాంతి or సంక్రమణము s. n. The actual passage of the sun, or other planetary body, from one sign of the zodiac, into another.

s. సంఖ్య s. n. 1. Number in general. 2. a number, or numeral. 3. counting.

s. సంఖ్యావంతుఁడు s. n. A learned bramin, or *pundit.*

T. సంగడము s. n. Help, assistance, aid.

T. సంగడి s. n. 1. A kind of boat, constructed of two trunks of the palmyra tree, hollowed out. 2. friendship. 3. a friend.

s. సంగతి s. n. 1. Association, union. 2. subject, matter, affair, business, circumstance, occurrence, contents of a writing. సంగతించు To happen, or occur.

T. సంగమడుగు s. n. A natural lake, near a village.

s. సంగమము s. n. 1. Meeting, union, junction, association. 2. copulation, coition.

26 June

3. confluence, as of rivers. 4. the adaptation of two things to each other.

s. సంగమము s. n. Union, junction, confluence.

s. సంగరము s. n. 1. War, battle, combat. 2. promise, assent.

T. సంగాడి or సంగాతి s. n. A friend, companion, or comrade.

s. సంగీతము s. n. Vocal music; a song, singing.

T. సంగోరు s. n. Half of the whole produce of the crop.

s. సంగ్రహము s. n. 1. Collection, acquisition, amassing. 2. compilation. 3. abridgment. 4. taking, seizing, receiving. సంగ్రహించు To acquire, or amass.

s. సంగ్రామము s. n. War, battle, combat.

s. సంగ్రాహము s. n. 1. The fist. 2. the gripe of a shield.

s. సంఘటన s. n. 1. Meeting, encountering. 2. occurrence. సంఘటించు v. n. To occur, or happen.

s. సంఘము s. n. A multitude, or number, of living beings.

s. సంఘర్షణము or సంఘర్షము s. n. 1. Rivalry, vieing. 2. rubbing, trituration.

s. సంఘాతము s. n. A flock, multitude, heap, or quantity.

T. సంచకరువు s. n. Earnest money.

s. సంచయము s. n. A heap, multitude, quantity, or number.

s. సంచారము s. n. Traversing, wandering, roaming. సంచరించు v. n. To wander, or roam about.

T. సంచి or సంచీ s. n. A purse, or bag.

T. సంచిక or సంచికె s. n. A section, or part of a book, written on palmyra leaves.

s. సంచితము adj. Amassed, collected, gathered.

T. సంచు s. n. Knowledge of finesse, or niceties. —1

TUD. సంజె s. n. (from s. సంధ్యా) Twilight, evening.

s. సంజీవనము s. n. A cluster of four houses. —2.5

s. సంజ్ఞ s. n. 1. A gesture, token, or sign. 2. the technical name of any affix, in grammar.

s. సంజ్ఞను or సంజ్ఞపు &c. adj. Knock-kneed.

T. సంత s. n. A fair, or market day.

T. సంతకము s. n. Signature.

s. సంతతము adv. Always, constantly, eternally.

s. సంతతి s. n. 1. Race, lineage. 2. offspring, progeny, issue.

T. సంతన s. n. 1. Agreement or concordance. 2. obtaining, procuring. 3. joining, junction.

s. సంతప్తము &c. adj. Suffering pain, or distress.

s. సంతమసము s. n. Universal, or great, darkness.

T. సంతరించు v. a. To nourish, or feed.

s. సంతర్పణ s. n. The ceremony of feeding bramins.

TUD. సంతసము or సంతోసము s. n. vide సంతోషము.

s. సంతానము s. n. 1. Offspring, progeny, issue. 2. race, lineage. —3

Delicacy. Tact. True principles

1. సంచు - ○ Dasav 9. 291 - తే|| కలువరించుచు [illegible] సంచు తెలియ లేరు| [illegible]

Subhad. P. 2 · ఆ|| [illegible] సంచు [illegible]|| and

in another poem recolld by G Venc [illegible] సంచు [illegible] - Chensa says = [illegible] or

[illegible] G Venc says [illegible] Buchia says [illegible] (& that సంచు [illegible] is

[illegible] .. Chens. also says. " [illegible]

[illegible] సంస్కృత భాషను [illegible]" This interpretation seems correct - see Hamsa: 2. 107 describing the [illegible]) he says, తే|| -,

[illegible] సంచు [illegible] - Compare [illegible] of which the import is always bad; while that of సంచు is always good - Standers expression "that's the humour of it" may include both [illegible], fashion, mode, or style. [illegible] Politicks (ప) [illegible] సంచు [illegible] ...6

2 సంజీవి పురుగు # in Mr Taylors book this name is given as equivalent with sampaggi సంపగి and applied to a hornet (as I suppose) a very large wasp with blue body & red wings. See # on సంపగి - The ..4

3 సంతానవృక్షం See # p. 8 No 8 It is declared to be, not the lotus, but the ASOCA

4 .. 2 name is given because the wasp appears to die & to revive

5 సంజీవకరం Revivification Revival, enlivening, restoration A cordial

6 .. 1 They removed or departed bag and baggage

సంతాని

సంధ్య 234

s. సంతానిక s. n. Cream.

s. సంతాపము s. n. Heat, burning heat; torment, pain, distress. సంతాపించు To be afflicted, or be in distress.

TUD. సంతు s. n. *vide* సంతానము No. 1.

s. సంతోషము s. n. Joy, delight, pleasure, satisfaction, happiness, gladness. సంతోషించు or సంతోషిల్లు v. n. To rejoice, to be pleased, glad, delighted, or happy. సంతుష్టము &c. adj. Delighted, pleased, satisfied.

s. సందంశము s. n. A pair of tongs, or nippers.

T. సందడి s. n. Noise, clamour, disturbance. సందడించు To make a noise.

s. సందర్భము s. n. 1. Convenience. 2. opportunity. 3. occurrence.

s. సందర్శనము s. n. Looking, seeing. సందర్శించు v. a. To look, or see.

s. సందానము s. n. A rope, or cord; especially for tying cattle. సందానితము &c. adj. Bound, tied.

s. సందిగ్ధము adj. Doubted, questioned. s. n. Doubt.

TUD. సందియము s. n. *vide* సందేహము.

T. సందిలి s. n. making in the inflex. sing. either సందిటి, or సందిలి The arm, from the shoulder to the elbow.

T. సందిలిదండ s. n. An ornament worn upon the shoulder, or upper part of the arm.

T. సందు s. n. 1. A lane, or narrow street. 2. a cleft, or opening. 3. an intermediate space of time. 4. a direction, side, or quarter. 5. an opportunity.

T. సందుదగులు or సందుగొట్టు v. n. Evil spirits to affect children.

s. సందేశము s. n. News, tidings, information; a message. సందేశహారుడు (from s. హర *who takes.*) A messenger, or envoy.

s. సందేహము s. n. Doubt, uncertainty, scruple, hesitation, suspicion. సందేహించు v. n. To doubt, hesitate, or suspect.

s. సందోహము s. n. A flock, multitude, or assemblage.

TUD. సంద్రము s. n. *vide* s. సముద్రము.

s. సంధ s. n. 1. A vow, or promise. 2. state, condition. 3. steadiness, fixation.

s. సంధానము s. n. 1. Mixing, joining. 2. combination, association, intimate union. సంధానించు v. a. To join, or unite. సంధానితము &c. adj. United, bound.

s. సంధి s. n. 1. Union, junction, connexion; combination. 2. peace, making peace, pacification. 3. a hole, or chasm. 4. a hole made in a wall, or underneath it, for hostile, or felonious purposes. 5. the union of letters, to avoid dissonance, or hiatus.

s. సంధించు v. a. 1. To join, or unite. 2. to fix, or place; as an arrow on the bow. v. n. To meet. సంధితము &c. adj. Joined, fastened, tied.

s. సంధిని s. n. A cow with calf, or that has taken the bull.

s. సంధిలు or సంధిల్లు v. n. To meet, or come in contact.

s. సంధ్య s. n. 1. Twilight. 2. the daily prayers and ceremonies of the first three

Done 12 May 18[illegible]

సంపత్తి

pure Hindoo tribes, especially of the bramins. సంధ్యవార్చు To perform these ceremonies.

1 — s. సంపత్తి - సంపత్తు or సంపద s. n. Success, prosperity; increase of wealth, power, or happiness.

s. సంపన్నము &c. adj. 1. Accomplished, completed, effected, obtained. 2. prosperous, fortunate, thriving, happy.

s. సంపరాయము s. n. 1. War, battle, combat. 2. calamity, adversity.

s. సంపర్కము s. n. 1. Meeting, contact. 2. union, mixture. 3. copulation.

s. సంపాదించు v. a. To procure, obtain, acquire, get, or earn. సంపాదన or సంపాద్యము s. n. Acquisition; earning.

s. సంపుటము s. n. A casket, or covered box.

s. సంపూర్ణము &c. adj. Complete, finished, whole, entire.

T. సంపెంగచెట్టు or సంపంగిచెట్టు s. n. The plant termed *Mickelia champaca*.

s. సంప్రతి s. n. A person who aids a village *Curnum*.

s. సంప్రతించు v. a. To compare, or examine, especially books or accounts.

s. సంప్రదాయము s. n. Traditional doctrine; what has been transmitted from one teacher to another, and is established as of sacred authority. 2. usage, custom. 4. 3 —

s. సంప్రయోగము s. n. Connexion, relation; mutual proportion, dependance, or association.

s. సంఫుల్లము adj. Blown, blossomed, expanded.

s. సంబంధము s. n. Connexion, relation; affinity either natural, or essential. సంబంధించు v. n. To be related, or connected.

T. సంబరము s. n. 1. A festival. 2. joy.

s. సంబలి s. n. A procuress, or bawd.

s. సంబళము s. n. Wages, salary, hire.

s. సంబాధము adj. Narrow, confined, impassable.

T. సంబారు s. n. Spicery.

T. సంబావులు s. n. plu. A particular species of paddy.

s. సంభవము s. n. 1. Birth, production. 2. cause, origin. సంభవించు - సంభవిల్లు or సంభవిలు v. n. 1. To be born. 2. to happen, or occur. — 2

s. సంభారము s. n. Provision, preparation; getting every thing ready, or complete.

s. సంభావన s. n. 1. Honor. 2. a present, or reward. సంభావించు To honor, to reward.

s. సంభాషణము s. n. Conversation, discourse. సంభాషణచేయు To converse, or associate with.

s. సంభేదము s. n. 1. The mouth of a river. 2. the confluence of two rivers.

s. సంభోగము s. n. 1. Enjoyment, pleasure, delight. 2. copulation, coition. సంభోగించు or సంభోగముచేయు v. a. To copulate.

s. సంభ్రమము s. n. 1. Fear, terror. 2. flurry, confusion. 3. honor, respect. 4. joy,

సంభ్రమము

235

1 సంపగె # possibly a mistake for సంపంగిపురుగు is explained (see సంజీవి) as a hornet, and చిన్న సంపగె పురుగు as, a wasp

2 సంభవింపజేయుట v. a. To cause. to effect. to bring about,

3 సంప్రదాయం a national faith. idiom. custom. కవిసంప్రదాయం poetical authority మతసంప్రదాయం a church

4 సంప్రదాయమైన adj national, customary, popular, ~~custo~~ fashionable, cursory, superficial. slight, usual, A characteristic, national character

Done 13 May 1830

సంయమని

Done 13 May 1836

సంస్కృతము 236

pleasure. 5. grandeur. సంభ్రమించు v. n. To be elated.

s. సంయమని s. n. The city, or capital, of *Yama*, the judge of departed souls.

s. సంయుక్తము or సంయుతము &c. adj. 1. Compounded, united, joined, annexed. 2. endowed with, possessed of.

s. సంయుగము s. n. War, battle, combat.

s. సంయోగము s. n. Intimate union, or association.

s. సంయోజితము &c. adj. Joined, annexed, attached.

T. సంయ్యిబుడ్డి s. n. An ink bottle.

s. సంరంభము s. n. 1. Rage. 2. arrogance. సంరంభించు v. n. 1. To be enraged. 2. to evince arrogance, or prowess.

s. సంరక్షణ s. n. Support, maintenance, nourishment. సంరక్షించు v. a. To support, nourish, cherish, or maintain.

s. సంరావము s. n. Sound, noise.

s. సంరూఢము adj. 1. Budded, blossomed. 2. audacious, presuming.

s. సంరోధించు v. a. To hinder, impede, or prevent.

s. సంవత్సరము s. n. A year. సంవత్సరాది s. n. The new year's day.

s. సంవర్తకము s. n. The plough of *Balarama*, which was also his weapon.

s. సంవర్తము s. n. 1. Destruction of the world. 2. a cloud.

s. సంవర్తిక s. n. The new leaf of a water lily.

s. సంవసథము s. n. A village.

s. సంవాదము s. n. Communication of intelligence, or news. సంవాదించు To communicate, or talk.

s. సంవాహనము s. n. Rubbing the person; kneading the limbs.

s. సంవిత్తు s. n. Understanding, intellect.

s. సంవీతము s. n. The sacerdotal thread, when suspended round the neck only. adj. Surrounded.

s. సంవృతము &c. adj. Covered, concealed.

s. సంవేగము s. n. Hurry, flurry.

s. సంవేశము s. n. 1. Sleep. 2. dreaming.

s. సంవ్యానము s. n. 1. An upper garment. 2. vesture, cloth.

s. సంశయము s. n. Doubt, uncertainty, scruple, suspicion. సంశయించు To doubt, or suspect.

s. సంశ్రయము s. n. Protection, asylum, refuge; a place of safety. సంశ్రయించు To court one's favour, or protection.

s. సంశ్లేషము s. n. An embrace.

s. సంసక్తము &c. adj. Contiguous, adjoining, near.

s. సంసత్తు s. n. An assembly, or meeting.

s. సంసరణము s. n. A high way.

s. సంసారము or సంసృతి s. n. 1. A family. 2. a wife. సంసారి s. n. A man who has a family.

s. సంసిద్ధి s. n. 1. The natural state, or quality. 2. nature, disposition.

s. సంస్కారము s. n. 1. Memory, recollection. 2. a purificatory rite or ceremony. 3. apprehension.

s. సంస్కృతము adj. 1. Wrought, artificially made. 2. finished. 3. adorned. 4. ex-

సంస్తానయము

cellent, best. 5. prepared. s. n. Language grammatically correct; the Sanscrit tongue.

s. సంస్త్యాయము s. n. 1. An assemblage, or heap. 2. vicinity. 3. expansion.

s. సంస్థ s. n. 1. Continuance in the right way; correct conduct. 2. an assembly, or meeting. 3. a royal mandate, or ordinance. 4. death, dying.

s. సంస్థానము s. n. A large hereditary landed estate.

s. సంస్పర్శ s. n. Touching, contact.

s. సంహతి s. n. A flock, multitude, or assemblage.

s. సంహననము s. n. 1. The body, or constitution. 2. rubbing the limbs.

s. సంహారము s. n. 1. Destruction, annihilation, killing. 2. the end of the world. సంహరించు v. a. To kill, destroy or annihilate.

s. సంహిత s. n. 1. An arrangement of the text of the *Vedas* into short sentences, regulated when the style is verse by the species of verse, and when prose by the subject, and denominated after the person or persons by whom the arrangement was originally made; it is also sometimes considered as synonymous with a *Sacha*, a branch or school of the *Vedas*, of which sixteen are reckoned to the *Riq Veda*, one hundred and one to the *Yajoosh*, one thousand in the *Sama*, and nine in the *Atharvan*. 2. in grammar, proximity of two letters without an intermediate pause, *Sundhi* or junction, though usually considered rather as the state preparatory to the actual junction, than the junction itself. 3. a compilation, a code, a digest.

s. సంక్షేపము s. n. Abbreviation, abridgement. adj. Abridged. సంక్షేపించు v. a. To shorten, or abridge. — 4.7

s. సకలము adj. All, entire, whole. s. n. The aggregate, or whole. — 6

TUD. సకినము s. n. *vide* శకునము. — 8

T. సకిలించు v. n. To neigh. సకిలింత s. n. A neigh, neighing. — 1

T. సకుటు s. n. An average.

s. సక్తువు s. n. Flour.

s. సక్థి s. n. The thigh. — 2

s. సఖి or సకియ s. n. (H. سخی) A woman's female friend, a confidant.

s. సఖుఁడు s. n. (H سخی) A friend.

s. సఖ్యము s. n. Friendship.

T. సగటు or సకుటు s. n. *vide* సకుటు.

T. సగము s. n. The half; a moiety. — 5

s. సగరుఁడు s. n. 1. The name of a celebrated sovereign of *Ayodhya*. 2. a potter. — 9

s. సగోత్రుఁడు s. n. A distant kinsman, or one sprung from a common ancestor, and connected by funeral oblations, of food and water.

T. సగ్గు v. n. 1. To be degraded. 2. to grow feeble. 3. to be diminished, or decreased. — X

s. సగ్ధి or సజగ్ధి s. n. Eating together.

s. సచివుఁడు s. n. A counsellor, or minister. 2. a companion, or friend.

1 సకినె - see also సగినె. This word is I think (see 3 below) always plural - see Dasav. 9. 483

2 సక్థి is properly the interfemineum, or inside of the thigh - see Sans Cala Sas. 6. 50 Sauth Cavach 41

3 ..1. In Vicr. Cha. 7. 43 describing her breasts he says సీ॥ నెలవు నేర్పు కెంపుటన్న మెలక పిక్కల పెన్న, బంగారు సకినెల భంగి మెరయు. The word occurs chiefly in descriptions of princely beds, as in Bahulas 5. 162. See the summary of citations, in folio Notes, page 51 "sakinela panpu" a bed decked with figured doves - or, with a Dove-pattern counterpane"

4 సంక్షోభం Ananta Tantr 4. 43 affection (excitement) or emotion Agitation ~~error~~ trouble

5 సగపాలు a moiety. Vemana 975 సగపెళ్లుడు To have his will of a woman సగరేయి పొద్దు midnight ఆ వీధిని చేత సగం బిక్కుపడి నేను వెళ్లలేదు I was half afraid to go. T. N.

6 సకలకార్యము every work. Vema 1. 116 observe that this always is singular. Every. Each

7 సంక్షోభించుట v. n to be moved agitated or stirred with passion Mah. Salti 1. 40. Vish Pur. 2. 213, 324. Disturbed

8 సకలాతి Silk stuffs. Lavania 49

9 సగుణం a title applied to the deity సగుణబ్రహ్మం by those who hold God to possess Qualities or Attributes, while others consider the deity as నిర్గుణబ్రహ్మం God devoid of Quality.

X సగ్గిస మగ్గిస or తగ్గిస మగ్గిస పడుట To be troubled or to agonize

సచేలస్నానము

1 సజ్జ is also the name of the silver box wherein the lingamites wear the lingam. See Bhakána Charitra, descr.n of the disguise worn by Sahadéva.

2 సజీవచిత్రం a living picture, an animated portrait, vivid, lively..4

3 సజ్జీకరించిన గాంగోదకము in Tara 3.27 is explained ... prepared or medicated water. Distilled But 3 A says సర్వసిద్ధమైన highly finished See..7

4..2 సజీవులైయున్నారు They are now alive They have survived

5 సతకుటు a low word for reading. To read, gabble, run over.

6 ~~సజ్జెలు adj Honest (నిష్కపటం but not సరసుడు) guileless, artless or simple = నిష్కపటం~~ It is a Hind: word

7..3 see వా సరసజ్జిక

Transcribed in London 25 April 1836

సత్వము 238

s. సచేలస్నానము s. n. Bathing with one's clothes on, especially after any great defilement. 4.2.6

1 — T. సజ్జ s. n. A bed, or couch.

s. సజ్జనము &c. adj. 1. Of honorable parentage; well born, respectable, reputable. 2. good, virtuous.

T. సజ్జలు s. n. plu. The grain termed *Holcus spicatus*. *vide* గంటెలు.

TUD. సజ్జంకారము s. n. 1. Resin in general. 2. the resin, or exudation, of the *Sal* tree.

3 — s. సట s. n. 1. An ascetick's clotted hair. 2. a mane.

T. సట s. n. An untruth, or lie. adj. False, untrue.

T. సడలు v. n. 1. To become slack, or loose. 2. to be degraded, or diminished.

T. సడి s. n. 1. Noise, clamour. 2. notoriety.

T. సదించు v. a. 1. To pound, or beat, rice, so as to deprive it of it's husk. 2. to beat సదింపులు s. n. plu. Rice beaten as above.

T. సదుఁకులు s. n. plu. The joints of the hip.

T. సడ్డ s. n. Regard, esteem, honor. సడ్డచేయు v. a. To esteem, regard, honor, respect, or care for.

T. సడ్డకుఁడు s. n. The husbands of two sisters stand to each other in the relation defined by this word.

T. సణుగు v. n. To grumble, or mutter.

s. సత్ adj. in composition only, Good, virtuous; as సత్కార్యము A good or virtuous action.

TUD. సత s. n. (from s. సప్తన్) The number seven, as applied to the dice.

T. సతము adj. 1. Eternal. 2. certain, permanent. — 5

s. సతి s. n. 1. *Parvatee*. 2. a virtuous woman. 3. a woman in general.

s. సత్కారము s. n. Honor, respect, politeness. సత్కరించు To honor, to evince respect.

s. సత్త s. n. 1. Juice, sap, essence. 2. result, effect, use. 3. power, ability.

TUD. సత్తి s. n. *vide* శక్తి.

s. సత్తు s. n. Being, existence. adj. Excellent, good, virtuous.

T. సత్తు s. n. 1. Pewter. 2. sediment, refuse.

T. సత్తువు or సత్తువ s. n. Strength, force, capability.

s. సత్యంకారము or సత్యకము s. n. Ratification of a bargain.

s. సత్యము s. n. 1. Truth. 2. an oath. సత్యవచనుఁడు s. n. (from s. వచస్ *speech*.) A sage, saint, or seer.

s. సత్యవతీసుతుఁడు s. n. A name of *Vyasa*, as the son of *Sutyavutee*.

s. సత్యానృతము s. n. Traffick, commerce, trade.

s. సత్యాపనము s. n. *vide* సత్యంకారము.

s. సత్రము or సత్త్రము s. n. 1. A sacrifice. 2. a choultry, or halting house for travellers. సత్రశాల s. n. A choultry in which food is daily distributed in charity.

s. సత్వము s. n. 1. One of the three *Goonas*, or properties of man and nature; the quality of excellence or goodness; that

1 July

which enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth, and the predominance of which renders the *person* in whom it resides virtuous, gentle, devout, charitable, chaste, honest, &c., and the *thing* pure, mild, &c. 2. substance, thing; either elementary substance as earth, air, fire, &c. or any thing of which some property may be predicated. 3. nature, natural property or disposition. 4. vigour, power, strength. 5. essence, substance. 6. life, principle of being. 7. an animal, a being.

s. సత్వరము s. n. Quickness, swiftness.

s. సదనము s. n. A house.

T. సదముదంబుచేయు v. a. To kill, murder, or assassinate.

G. సదరహీ adj. (from A. صدره) Beforementioned, aforesaid.

s. సదసు or సదస్సు s. n. 1. An assembly, a meeting. 2. *vide* T. ప్రోకెన్న.

s. సదస్యుడు s. n. 1. An assistant, or bystander, at a sacrifice. 2. a spectator.

s. సదా adv. Always, at all times. సదాగతి s. n. (from s. గతి *going*) The wind.

s. సదాతనము adj. Eternal.

T. సదాపచెట్టు s. n. A sort of fennel. *Anethum pammorium.*

s. సదాశివుడు s. n. *Siva*; as always auspicious.

s. సదృశము &c. adj. Like, similar.

s. సదేశము adj. Near, proximate.

T. సద్దు s. n. Sound, noise. interj. Hush! silence!

s. సద్మము s. n. A house, or dwelling.

s. సద్వసథము s. n. A village.

G. సద్యః adv. At this present instant; at present. —2

T. సనకలు s. n. plu. *vide* శనకలు.

s. సనత్కుమారుడు s. n. One of the four sons of *Brumha*, and the eldest of the progenitors of mankind.

s. సనాతనము &c. adj. Eternal, perpetual, permanent.

s. సనాతనుడు s. n. 1. *Brumha*, the creator. 2. *Vishnoo*, the preserver. 3. *Siva*, the destroyer and reproducer.

s. సనాథము adj. Joined with; placed on. —1

TUD. సని s. n. *vide* s. శని.

s. సనీడము adj. Near, proximate. ——→ ≢

TUD. సన్న s. n. *vide* సంజ్ఞ No. 1.

T. సన్న adj. *vide* సన్నము. సన్ననూలువడుకు lit. to spin thin threads. To become lean.

G. సన్నదు s. n. (from A. سند) A written order, deed, or grant.

s. సన్నద్ధము &c. adj. 1. Armed, mailed, accoutred. 2. arrayed, prepared.

T. సన్నము s. n. 1. Thinness, leanness. 2. fineness. 3. smallness. adj. 1. Thin, lean. 2. fine. 3. small, little, narrow. సన్నగించు or సన్నగిలు v. n. To grow thin, or emaciated; to be lean.

s. సన్నాహము s. n. 1. Armour, mail, accoutrements. 2. preparation.

T. సన్నికల్లు s. n. A stone on which articles are bruised.

s. సన్నిధానము or సన్నిధి s. n. 1. Presence.

239 సన్నిధానము

1. సనాథ. W's expln "a wife whose husband is living" is not right. In Lalita XII.25 వీణాసనాథపాణినాం signifies With hands reposed on the lyre: or, touching the harp. This is explained thus, నాథ a lord or chief: sa-natha, lorded. mastered. wedded. వీణాసనాథ wedded to the lyre. strongly attached

2 ~~సహోదరభగినులు sisters of the whole blood~~ } a denies

సన్నిపాతము
1 Sannipât. Regarding my explanations, Dr Geddes writes me as follows. "I find it does not signify the Cachexia. It is described as a fever of the three humours admitted by the Hindus; viz. bile, phlegm, and wind; its symptoms are, affection of the head, delirium, convulsions, spasms &c. It has three varieties; each of which has thirteen subdivisions. Shakespeare is mistaken regarding its supposed cause. The Hindus do not admit the atrabilis to be a humour." — G. — To this I reply that — Sannipat is in physiology, what the "The Evil" "nervous system" formerly was amongus; equi~~valent~~ to ~~the exploded Vortices imagined by Descartes in the Solar system~~, to the philosophers stone in chemistry, పరుసవేది to the doctrine of Necessity to poetical authority in criticism or Destiny in theology, and to Cala and Tattwa in the mystic reveries of the Hindu recluses; viz; an obscure Final Cause, ~~as~~ to which all phenomena are referred that admit of no ulterior demonstration. The "unknown principle" referred to by the philosopher Sancaracharya (Yates 340) in a paragraph ending in these words "అజ్ఞానం కేన భవతీతి? భేదవివేకాత్; అవివేకః కేన భవతీతి? భేదజ్ఞానాత్: అజ్ఞానం కేన భవతీతి? భేత నకేనాపి భవతీతి; అజ్ఞానం అనాద్య నిర్వచనీయం !! το αγνωστον. ~~The great secret~~ &c. Finally observe what W. says on సన్నిపతితః. Which closely answers to what we call constitutional disease. Pât being a fall, ni is an intensive, and san denotes "utterly." — "Complete sinking." deliquium? "a breaking up of the constitution. See Vema I. 39 (pr. Edn) ~~A bad habit of body~~ See on వెపుసం

2 సప్తపదినం See W. on साप्तपदीनं p 982

3 సన్న్యాసి as This word answers to a Stoic — the sect renouncing both shame and every feeling that can attach man to society.

Done in London 4 May 1836

2. proximity. 3. appearance, perceptibility.

1 — s. సన్నిపాతము s. n. A morbid state of the three humours.

s. సన్నిభము &c. adj. Like, similar.

s. సన్నివేశము s. n. An open space, either in a town, or it's vicinity, where the people take exercise, or diversion.

s. సన్నుతి s. n. Praise, commendation. సన్నుతించు v. a. To applaud, or praise.

3 — s. సన్న్యాసి s. n. A *Sanyasi*, or bramin in the fourth prescribed stage of life; that of the religious mendicant. సన్న్యాసము s. n. The profession of a *Sanyasi*. సన్న్యసించు To become a *Sanyasi*.

s. సన్మానము s. n. Homage, honor, politeness. సన్మానించు To honor, or pay respect to.

s. సపత్నుఁడు s. n. An enemy, foe, or adversary.

s. సపర్య s. n. Worship, reverence, adoration, or respect.

s. సపిండుఁడు s. n. A kinsman, especially one connected by the offering of the funeral cake, to either or all of the manes of the father, grandfather, and great grandfather, and their wives respectively, as sprung from them in directly collateral lines; the relationship stops with every fourth person, as the fifth cannot perform the offering of a cake to the father even of the deceased.

s. సప్తకము s. n. 1. Seven. 2. the ceremony performed on the twelfth day after death.

s. సప్తజిహ్వుఁడు s. n. A name of *Agni*, the god of fire.

s. సప్తతంతువు s. n. A sacrifice, or ceremony in which oblations are presented.

s. సప్తతి adj. Seventy.

s. సప్తదశకము adj. Seventeen.

s. సప్తదశము adj. Seventeenth. —— 2

s. సప్తమము adj. Seventh.

s. సప్తమి s. n. The seventh lunar day, of either lunar fortnight.

s. సప్తల s. n. The double jasmin. *J. Zambac. fl. multiplicatis.*

s. సప్తహస్తుఁడు or సప్తార్చి s. n. *Agni*, the god of fire; as being seven handed, or formed of seven flames.

s. సప్తాశ్వుఁడు s. n. (from s. సప్తన్ *seven*, and s. అశ్వ *a horse.*) A name of the sun.

s. సప్తి s. n. A horse.

TUD. సప్పము s. n *vide* s. సర్పము.

T. సబ్బండు s. n. Abuse, of the vilest or most obscene kind.

T. సబ్బు s. n. Soap. (H. صابن)

T. సబ్బుబియ్యము s. n. Sago.

s. సభ s. n. (H. سبها) 1. An assembly, or meeting. 2. a house. 3. a royal court; an assembly of wise and learned men. సభాసదుఁడు or సభికుఁడు s. n. One of a company, or assembly. సభకూడు An assembly to collect, or meet. సభకూర్చు To assemble a meeting. సభకూర్పించు v. caus. To cause a meeting to be assembled. సభ్యుఁడు s. n. One who is fit for an assembly.

s. సమ్ A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Uni-

సమంజసము

on, junction (with together.) 2. assemblage, collection. 3. beauty or perfection. 4. intensity. As a prefix it may be said to correspond with the English prefixes *con co com* &c.

s. సమంజసము &c. adj. 1. Right, fit, proper. 2. correct, accurate.

T. సమకట్టు v. a. To prepare, to put in array, to keep in readiness.

T. సమకూడు or సమకూరు v. n. 1. To conspire, coincide, or agree. 2. to succeed. 3. to happen, or occur. సమకూర్చు v. a To cause to agree, or coincide, succeed, or happen.

s. సమగ్రము adj. All, entire, full, complete.

s. సమజ్ఞ s. n. Reputation, fame, renown, celebrity.

s. సమజ్య s. n. An assembly, or meeting.

s. సమధికము adj. Exceeding.

s. సమము &c. adj. 1. Like, similar. 2. equal. 3. equable, uniform. సమముచేయు To level, or equalize. సమచిత్తము s. n. An equable temper.

s. సమయము s. n. 1. A time, or opportunity; season fit or proper time for any thing. 2. leisure. 3. an oath. 4. a confederation, or engagement.

T. సమయు v. n. 1. To die, or expire. 2. to be diminished, expended, or worn out. సమయించు v. a. 1. To kill. 2. to wear out.

s. సమరము s. n. Battle, war, combat, conflict.

T. సమర్త s. n. The first appearance of the menses.

s. సమర్థము &c. adj. 1. Powerful, strong. 2. able, capable. 3. perfectly versed in, or master of. —2, 3

s. సమవర్తి s. n. A name of *Yama*, the regent of *Tartarus*.

s. సమవాయము s. n. 1. A flock, multitude, or assemblage. 2. one of the categories, or *Padarthas*, in logic. *relatio*.

s. సమవేతము &c. adj. Mixed, mingled, blended.

s. సమష్టి adj. Collected, assembled.

s. సమసుప్తి s. n. The end of a *Calpa*, and destruction of the world.

s. సమస్తము adj. 1. All, whole, entire, complete. 2. compound, compounded.

s. సమస్య s. n. Part of a stanza proposed by one person, to be completed by another, as a trial of skill. —1

s. సమక్షము or సమక్షుము s. n. Presence, sight. adv. Before, in presence, or in sight of.

s. సమాకర్షి s. n. A smell diffusing fragrance.

s. సమాఖ్య s. n. 1. Fame, reputation. 2. confederation, convention.

T. సమాచారము s. n. 1. News, tidings, intelligence, information. 2. a message. 3. an occurrence.

s. సమాజము s. n. A crowd, flock, or multitude.

s. సమాజ్ఞ s. n. *vide* సమాఖ్య No. 1.

1 సమస్య is in French called Double Rondeau. See Boiste, on versification page 69. Here enter the instance e.g. in other copy p. 679.

2 సమర్పనం Ananda Tantram 3. 30 Offering (as in sacrifice)

3 ~~స~~ సమర్పకమైన Satisfactory, convincing, approved. మీ మనస్సునకు యెంతో సమర్పకం as much as you think proper

Done 5 May 1836 in London

సమాధానము

1 సమోపేత decked with, graced with, as. v Tripura Siddh VII. 12 నిపుణా... సమోపేత కాంతి యుక్త, నితంబినీం.

2 ఏ సముద్రమునందు వేసినా బ్రతుకును This will succeed, or prosper, in all circumstances - (adversis rerum immersabilis undis, as Horace says) A metaphor taken from the stories of the deluge & churning the ocean సముద్రపండు or sea-fruit is about the size of a large melon of a very dry texture and bitter taste. It is sold as a drug. Ainslie. 2.358

3 సమీచీన Appropriate Befitting ఆపద్యమునకు గ్రంథవల్లో సమీచీనమైన వ్యాఖ్యానం so says Bramhia Pandit in a letter to me regarding the comment on the Dict.

4 శౌర్యాంగనసమాధి "the heroical ecstasy" - this sense is given by Mr Prinsep, in As. Jour. Jan 1836. p. 30

సమృద్ధి 242

s. సమాధానము s.n. 1. Conciliation, agreement, consent. 2. tranquillity, peace. 3. reconciling differences.

4 — s. సమాధి s. n. 1. Deep meditation, restraining the senses and confining the mind to contemplation on the true nature of the spirit. 2. reconciling differences. 3. perseverance in a difficult undertaking. 4. a grave, or tomb.

s. సమానము &c. adj. 1. Like, similar. 2. equal. s. n. One of the vital airs supposed by the Hindoos to exist in the human body; it's place is supposed to be near the navel, and it is considered essential to digestion.

s. సమాపనము s. n. 1. Slaughter, killing, destroying. 2. conclusion, completion.

s. సమాప్తి s. n. End, conclusion.

T. సమాళించు v. a. 1. To manage. 2. to controul.

s. సమాసము s. n. in grammar, Composition of words, formation of compound terms.

s. సమాహారము s. n. Assemblage, aggregation; collection, either in fact, or thought.

s. సమాహ్వయము s. n. 1. A name, or appellation. 2. a match, main, or contest, of cocks, &c.

s. సమితి s. n. 1. An assembly, or multitude. 2. war, battle, combat.

s. సమిత్తు s. n. 1. Fuel. 2. war, battle, combat.

s. సమిధ s. n. *vide* సమిత్తు. No. 1.

s. సమీకము s. n. War, battle, combat.

s. సమీపము adj. Near, proximate, contiguous. s. n. Proximity, neighbourhood. — 3

s. సమీరణము or సమీరము s. n. Wind, or air.

s. సముఖము s. n. Presence, proximity.

s. సముచ్చయము s. n. in grammar, Conjunction of words; the power of the words *and*, *also*.

s. సముచ్ఛ్రయము s. n. 1. Elevation, height, exaltation. 2. enmity, opposition.

s. సముజ్ఝితము &c. adj. Abandoned, left, quitted.

s. సముదయము or సముదాయము s. n. A multitude, number, heap, or quantity.

T. సముదాయించు v. a. 1. To console, or condole with. 2. to pacify, or allay any passion.

s. సముద్గము s. n. A casket, or covered box.

T. సముద్దారుఁడు s. n. The superintendent over several villages.

s. సముద్ధతము &c. adj. Ill behaved, misbehaved.

s. సముద్ధరణము s. n. 1. Food vomited. 2. raising, lifting up. 3. eradicating.

s. సముద్రము or సముద్రుఁడు s. n. The sea, or ocean. — 2

s. సమూహము s. n. A flock, crowd, or multitude; a heap or quantity.

s. సమృద్ధి s. n. Thriving, increase, prosperity, success. — 1

s. సమ్మతి s. n. 1. Consent, assent, accord, acquiescence, compliance. 2. pleasure, command. సమ్మతించు To consent, or agree.

s. సమ్మదము s. n. Joy, pleasure, happiness.

s. సమ్మర్దము &c. adj. Crowded, confused. s. n. War, battle, combat.

s. సమ్మార్జని s. n. A broom.

TUD. సమ్మె or సమ్మియ s. n. (from s. సమయ) Confederation, convention, league.

T. సమ్మెట s. n. A sledge hammer.

5 — s. సమ్రాట్టు s. n. A paramount sovereign prince, who has performed the *Rajasooya* sacrifice, and exercises despotic sway over others.

TUD. సయాం adj. (from s. స్వీయ) Own; as వాఁడు నాకు సయాంతమ్ముఁడు That man is my *own* younger brother.

T. సయించు v. n. To agree with; to be agreeable to.

T. సయిగ s. n. A wink, or sign.

౧౦ — TUD. సయితము adv. *vide* సహితము.

TUD. సయితుఁడు s. n. *vide* సహితుఁడు.

T. సయ్యాట or సయ్యాటము s. n. Touching with the hand, or finger, in play, or joke.

G. సయూథ్య s. n. Friendship.

7 — T. సరకు s. n. Esteem, regard, care for. సరకుసేయు To regard, esteem, or care for.

T. సరగు s. n. Swiftness, speed. సరగ adv. Speedily, quickly, swiftly.

s. సరఘ s. n. A bee.

s. సరట s. n. A lizard, chamelion, or guana.

3 — s. సరణి s. n. Way, road, or path.

s. సరత్ని s. n. A short cubit, from the elbow to the extremity of the closed fist.

T. సరబడి s. n. Friendship.

s. సరమ s. n. A bitch.

s. సరము s. n. A pond, or pool. 2. a string of pearls, or wreath of flowers.

s. సరళము adj. 1. Candid, sincere, honest. 2. straight, upright. 3. easy, simple.

s. సరళలు s. n. plu. in grammar, The soft consonants, viz. గ జ డ ద బ. — 6

T. సరస adv. Near.

s. సరసము adj. Juicy. s. n. A joke. — 1,4 — 8

s. సరసు - సరస్సు or సరసి s. n. A pond, or pool. సరసీరుహము (from s. రుహ *that grows.*) A lotus.

s. సరస్వంతుఁడు s. n. The sea, or ocean.

s. సరస్వతి s. n. 1. The goddess of speech, and wife of *Brumha*. 2. speech; the faculty, or it's exercise. 3. a river. 4. the river *Sarsooty*, in the province of *Dehli*.

T. సరాఫు or సరాబు s. n. (from A. صراف) A shroff, money changer, or banker.

T. సరాళము adj. 1. Fit, proper. 2. easy, convenient.

T. సరాసరి s. n. (from P. سراسري) An average.

T. సరి adj. 1. Right, proper, fit, just. 2. equal. 3. even, not odd. adv. expressive of assent, Good, very well. సరిచేయు v. a. 1. To put in order, or arrange. 2. to level, or make even. 3. to complete, or finish. సరిపోవు v. n. To be finished, — 2 or completed. సరిచేయు or సరిపుచ్చు v. a. 1. To adjust; to arrange, or put in order. 2. to distribute, so that nothing

1 సరసం # Loveliness Vema 2.31 pr^d "a man of elegance" Ocani to sarasam..4
2 సరిపోవు # to be convenient or fit. ఆ పని నాకు సరిపోదు Suca. 3. 3681 this is not fitting for me to do. - సరిపోవు to die నకు నా సరి..9
3 సరణి..# బంధసరణి a series, system or course of attitudes used in coition. See Lauan. 1.9 - వర్తకపు సరణి (or రీ) the course of trade
4..1 adu, To sport or play with one. vulgarly To be sweet upon Lamanya 25 e Padma 9.184
5 సమ్యక్ # सम्यक् samyac. Fitly. Duly. W. 966. Lahto V. 4 rite
6 సరళి Mandhot 3.11.
7 సరంబి sarambi. Wainscot. = బల్లకూర్పు - Boarded, built of boards. This word is probably Hindustani Z. A.
8 సరసముగా Trimly, orderly, in order.
9..2 I will have nothing more to do or say to you. I have nothing more to say -
౧౦ సయితం is Tel says Z A. వాడు తాను సయితం మనవి చేయలేదు Why he himself did not ask for it - not even he asked it

సరిగ
To discharge a debt?
1 sari preggucô, is also To take the residue, or what is left. See good citation in # p. 65 No 19. EVEN in all its senses precisely gives the import. Ocani sari anu. (Ila Devi 1.43) to compare liken - equal - ఆదివి త్రాంతితె సరిపెట్టిపోవ్వను...3
2 సర్పం. An anon: poet says దుర్జనః పరిహర్తవ్యో విద్యయాలంకృతోపి సన్ । మణినా భూషితస్సర్పః కిమసౌ న భయంకరః ॥1 Let the wicked be removed, though adorned with learning: Is not a snake dreaded, though he wears a jewel in his head?
3...1 if you even touch it you will spoil it - సరేకదా nay and besides all this
4 సరి a necklace - Chandra Kala 2. 149. స॥ సరులచిక్కెదెలించి he ~~set~~ dis-entangled her necklaces.
5 See సరి

remains. 3. to finish, conclude, or complete. సరిపడు v. n. 1. To be on good terms. 2. to fit, or suit. 3. to be right, or proper. 4. to agree with one's wishes, habits, taste, &c.; to be pleasing or agreeable. 5. to be complete. సరిచూచు v. a. To examine, or compare, carefully. సరిగా adv. 1. Properly, rightly, correctly. 2. equally. 3. in good order. 4. completely, fully, perfectly.

T. సరిగ s. n. Gold, or silver, lace.

T. సరిగె s. n. 1. A gold necklace. 2. gold, or silver, lace.

S. సరిత్తు s. n. A river in general. సరిత్పతి or సరిత్వంతుఁడు s. n. (from s. పతి *lord* and s. మత్ *the possessive affix.*) The sea, or ocean.

T. సరిపెణి - సరిపెణ or సరిపెన s. n. A sort of gold chain, or necklace.

T. సరిబేసి s. n. Odds and evens.

G. సరిహద్దు s. n. (from P. سرحد) Boundary, extremity, frontier, limit.

S. సరిసృపము s. n. A snake, or serpent.

T. సరుకు s. n. Goods, articles, commodities, merchandize.

T. సరుచష్మా s. n. (from P. سروچشم) A superintendent.

T. సరుదు or సరుసు v. a. 1. To arrange. 2. to distribute what is enough for a few only, in equal shares, amongst many. సరుసుకొను v. comp. To arrange, &c., for one's own benefit.

5 – T. సరులు s. n. plu. Chaplets, or wreaths of flowers.

G. సరేసు s. n. Glue. (from P. سریش)

S. సరోజము s. n. The lotus. సరోజిని s. n. A pond abounding with the lotus; a multitude of lotus.

G. సర్కారు s. n. (from P. سرکار) 1. The government. 2. a district comprehending several *Purgunnas.*

S. సర్గ s. n. A chapter, book, or section.

S. సర్గము s. n. 1. Creation. 2. abandoning, relinquishment. 3. nature, natural disposition.

S. సర్పము s. n. A snake, or serpent. — 2

S. సర్పిస్సు s. n. Clarified butter. *Ghee.*

S. సర్వంసహా s. n. The earth.

S. సర్వగము s. n. 1. Water. 2. the soul, or spirit. 3. the sky, or atmosphere; the wind. 4. the mind. adj. All-pervading.

S. సర్వజిత్తు s. n. The twenty-first year, in the Hindoo cycle of sixty.

S. సర్వజ్ఞము &c. adj. Omniscient, all-wise. సర్వజ్ఞుఁడు s. n. A name of *Siva.*

S. సర్వధారి s. n. The twenty-second year, in the Hindoo cycle of sixty.

S. సర్వము adj. All, entire, whole, complete, universal. సర్వతాపనుఁడు s. n. (from s. తాపన *inflamer.*) A name of the Hindoo Cupid. సర్వభక్షకుఁడు s. n. (from s. భక్షక *who eats.*) Fire, as the destroyer of all things. సర్వమంగళ s. n. A name of *Parvatee;* as ever auspicious. సర్వేశ్వరుఁడు s. n. (from s. ఈశ్వర *lord.*) *Siva,* as the universal deity.

S. సర్వల s. n. An iron crow.

సర్వాభిసారము

s. సర్వాభిసారము s. n. Assembling a complete army.

s. సర్షపములు s. n. plu. A sort of mustard seed. *Sinapis dicho*.

T. సఱాబు s. n. *vide* సరాఫు.

T. సలక s. n. 1. A small sack. 2. a quantity in capacity, equal to two and a half *tooms*.

T. సలగపార s. n. A Hindoo spade, or hoe.

T. సలగము s. n. Human ordure. సలగమూడు To feed on ordure.

3, 5 — G. సలహా s. n. (from A. صلح) 1. Peace, concord. 2. advice, counsel.

8 — T. సలాక s. n. A sledge hammer.

T. సలాపము or సలాబము s. n. A pearl fishery.

G. సలాము s. n. (from A. سلم) The usual Moosulman salutation; safety, blessing, peace.

s. సలిలము s. n. Water.

3 — 4.2 — T. సలుపు v. a. 1. To make, or do. 2. to wage, or carry on. v. n. To give severe pain. s. n. Severe, or acute, pain.

s. సల్లాపము s. n. Conversation, familiar discourse. సల్లాపించు To converse, or talk familiarly.

T. సళుపు v. n. 1. To grumble. 2. to give acute pain. s. n. Severe pain, also termed సళపరింత.

T. సళ్లు v. n. To become slack, or loose adj. Loose, slack. వాయువుసళ్లు Wind to escape behind; to fart.

1 — TUD. సవతి s. n. (from s. సపత్నీ) The wives of the same husband stand to each other in the relation denoted by this word. సవతితల్లి A step-mother.

T. సవతు s. n. 1. Specimen, sample, or pattern. 2. a sort, or kind. adj. Like, similar.

s. సవనము s. n. 1. A sacrifice, or ceremony in which oblations are presented. 2. bathing, preparatory to a sacrifice.

s. సవము s. n. 1. A sacrifice, or oblation. 2. the juice, or honey, of flowers.

T. సవరణ s. n. Requisite implements, articles, &c.

T. సవరించు v. a. 1. To supply, or furnish. 2. to arrange, or put in order. 3. to prepare.

T. సవసవగా adv. As if observing, but pretending not to see; as if winking at.

G. సవారీ s. n. (P. سواري from سوار *mounted, riding; a rider.*) A conveyance of any kind; but especially a palanqueen.

G. సవాలు s. n. (from A. سوال) A question, or interrogatory. — 7

s. సవితృడు or సవిత s. n. The sun.

s. సవిత్రి s. n. A mother.

s. సవిధము adj. Near, proximate.

T. సవురపుకుప్పె s. n. An ornament worn by Hindoo females, on the hair.

T. సవురపుమెకము s. n. The *Bos-grunniens*.

T. సవురము or సవరము s. n. The hair of the *Bos-grunniens*.

s. సవ్యము adj. Left, not right.

s. సవ్యసాచి s. n. A name of *Arjoona*.

s. సవ్యేష్ఠుడు s. n. A charioteer.

T. సస s. n. 1. Grain, corn. 2. relish. 3. health. — 9

245 ససి

1 సవతి - A fellow wife, where a man has two సవతితల్లి a step mother See further ✻ And in Rad Sant. 1. 89 Radha says to her daughter Thou shalt be my fellow wife

2 సలుపుట To practise (faith &c) or exercise. Vema 3. 209

3 సలుపెత్తిన Ticklish too sore to be touched. See సలపె & సళుపు

4 కత్తి సలుపుట To shake or brandish a sword. I believe this is corrupted from విల్లించుట the senses being nearly parallel throughout

5 సలపరించుట To come to a head as a ~~boil~~ boil. rather to .. 8

6 సలాక in one word means A Wand or slender staff

7 సవాలు రోగం. Constitutional taint of disease, secondary symptoms of malady. సవాలుగావున్నది Unsound, tainted, affected. See on

8 .. 5 shoot or throb as a boil 3. A

9 ససిగావున్నది It is sound, well, in good condition. Nagnijit 2. 169

సస్తాని. 1 Note on సరక p. 583 contd] It is certainly not a marine but a land animal but whether bird or beast is not certain (says Traye Murti who adds that) the word is so rare that it occurs in no Sanscrit book but a dictionary or a magical treatise. Perhaps I may trace it thro Hind. or Bengali. Now observe that. W. 904. explains సరం "A large serpent, boa constrictor. See on కకుమార p 556

Done London 15 May 1836

T. సస్తాని s. n. An imaginary coin, of the value of forty cash.

s. సస్యము s. n. Grain, corn.

s. సహ adv. 1. With, together with. 2. even, also.

s. సహకారము s. n. A fragrant kind of mango.

s. సహకారుఁడు s. n. An assistant, or associate.

s. సహగమనము s. n. (from సహ *with*, and గమన *going.*) The burning of a widow alive, with her dead husband.

s. సహచరుఁడు s. n. An attendant, companion, or contemporary.

s. సహజ s. n. (from s. సహ *with*, and s. జ *born.*) A sister.

s. సహజము s. n. (derivation as above.) Nature, disposition. adj. 1. Natural, innate. 2. proper. 3. true.

s. సహజుఁడు s. n. (derivation as above.) A brother.

s. సహదేవుఁడు s. n. The fifth, or youngest, of the *Pandoo* princes.

s. సహధర్మిణి s. n. A wife, or woman married according to the ritual of the *Vedas.*

s. సహనము or సహము s. n. Patience, quiet, resignation.

s. సహవాసము s. n. Association, friendship.

s. సహస్రధారము s. n. The discus, or missile weapon, of *Vishnoo.*

s. సహస్రపత్రము s. n. A lotus. lit. thousand leaved.

s. సహస్రపాదుఁడు s. n. The sun. lit. thousand rayed.

s. సహస్రము s. n. A thousand.

s. సహస్రాక్షుఁడు s. n. *Indra.* lit. thousand eyed.

s. సహాయము s. n. 1. Assistance, succour, aid. 2. protection.

s. సహాయుఁడు s. n. An assistant, companion, follower, or adherent.

s. సహించు or సహియించు v. a. 1. To suffer, support, endure, or bear. 2. to pardon.

s. సహితము adv. 1. With, along with. 2. even, also. adj. Accompanied, in company with.

s. సహిష్ణువు adj. Patient, enduring, resigned.

s. సహృదయుఁడు s. n. A good hearted man.

s. సహోదరుఁడు s. n. (from s. సహ *with*, and s. ఉదర *the belly.*) A brother of whole blood, one by the same father and mother.

s. సహ్యము adj. 1. Sufferable, to be borne. 2. agreeable.

T. సా adj. in composition, Half; as, సామేను The half body.

s. సాంఖ్యము s. n. The *Sankhya* system of philosophy, ascribed originally to the moonee *Kupila.*

s. సాంగత్యము s. n. Association.

s. సాంగము adj. Perfect, complete. సాంగోపాంగము Complete from beginning to end.

సాంత్వనము

s. సాంత్వనము s. n. 1. Conciliation, reconcilement. 2. appeasing, consoling. 3. entreaty, begging.

s. సాంత్వము s. n. Pleasing and conciliating language.

s. సాందృష్టికము s. n. Immediate consequence.

6.4 — s. సాంద్రము adj. Coarse, gross, thick.

s. సాంపరాయము or సాంపరాయికము s. n. War, battle, combat.

12 X — s. సాంబశివుడు or సాంబుడు s. n. A name of *Siva*, including also his consort *Parvatee*.

s. సాంబ్రాణి s. n. Benzoin. సాంబ్రాణివత్తి s. n. A kind of candle, made chiefly of benzoin, and producing the fragrance of frankincense.

s. సాంయాత్రికుడు s. n. A voyaging merchant.

TBD. సాకిరి s. n. *vide* సాక్షి.

T. సాకు v. a. 1. To foster, cherish, or nourish. 2. to bring up, or educate. s. n. A pretence.

T. సాకనార s. n. The aloe.

7 s. సాగరము s. n. (H. ...) The sea, or ocean. సాగరాంబర s. n. (from s. అంబర *vesture*.) The earth.

T. సాగరము s. n. The large leathern bottle, or bag, used in conveying oil, *ghee*, &c., in India.

T. సాగు s. n. 1. *vide* భిండివాలము. 2. cultivation. adj. Cultivated. v. n. 1. To go on, proceed, or advance. 2. to expand, spread out, or become elongated; as red hot iron, by beating. 3. to take effect, to be of considerable duration. సాగదీయు v. a. 1. To draw out, or elongate. 2. to importune. సాగగొట్టు To beat out, 6 to elongate by beating. సాగవేయు To send off, or away. సాగించు v. caus. 1. To cause to go on, advance, or proceed; to carry on. 2. to cause to take effect, to establish. 3. to cultivate. 3

T. సాగుబడి s. n. Cultivation. — 2

T. సాటాకోటిబేరము or సాటాబేరము s. n. Barter. — ∩∩ 9

T. సాటి adj. Like, similar, equal.

T. సాదు s. n. The seminal fluid.

T. సాతాని adj. Of or belonging to the *Satanee* cast, who worship *Vishnoo* exclusively. — 5

T. సాతు s. n. A number of travellers.

s. సాత్త్వికము s. n. One of the *Bhavas*, or classes into which the affections of the mind, or their expressions, are distinguished, in poetry and the drama. This class holds a middle place between the *Sthayi* and *Vyabhichari Bhavas*, and implies the honest and spontaneous indication of strong feelings, as evinced especially in eight acts, viz. inability to move whilst the faculties or limbs are unaffected, perspiration, horripilation, inarticulate speech, trembling or tremor, change of colour, tears, and mental absorption or indifference, approaching to loss of sense, to every object but one which engrosses the attention. — 1, 13

Constitutional Temperament

{is Affability. the contrary of రాజసం. 1832 A sweet disposition సాత్త్వికము

1 సాత్త్వికం { Mental signs, symptoms or omens as contrasted with ఆంగికం or corporeal signs. Vierbha 4.56 The unintentional demonstration of a strong feeling. Evident Feeling Emotion — 13

2 సాగుబడి. In Vema III. 68 what does it mean. తనదు సాగుబడి వెను. It seems to mean the "passing" current — acceptability. ? or Popularity. Daeshata, says Narsim — Influence or Interest, with a prince &c weight, in counsel.

3 సాగించు # To go on with, continue. Rad Sant. 1.85 go on with, persist in. To dispatch, send away, transmit. To accompany ... 8

4 సాంద్ర see # p.107 sloca 1. where it means "laid on thick as paint. The word means Dense, the spissus — (not fat, ... pinguis — for it is not applied to flesh or living solids.) Thickset, as hair, or a crowd, close set, creber, confertus. If then this be exact, how is it applied to the skull? — The comment on Magha VIII.3 explains ... by సాంద్ర. Thickset (as trees) — The Telugu term is .. 6

5 సాతాని = मालाकार garland makers — flower boys — It is guessed to come from సాతు + ప్రతం (and ... = ...) ... more correctly spelt సాతాని q.v.

6 || 4. ... Thick. (q.v.)

7 సాగపొలం (saga pollam) Low moist land (Masul[n] but rare) a dell or hollow

8 .. 3 escort or see him out of town. set him on his way

9 సాగబడు # సంగతి సాగబడు To be extractable

X సాంప్రదాయికార్థం the accepted sense of a word as distinguished from its radical import. Technical sense —

∩∩ See on లాభనష్టం (fair gain) & మోసపు దల్లత్వం over reaching

12 సాంప్రదాయకుడు .. 3 A says, A man of character or respectability

13 .. 1 సాత్త్వికభావము ... a child of nature ... is an infernal temper — therefore సాత్త్విక signifies Connected with temperament i.e. constitutional ...

సాదా
1 సాధారణములైనయు విప్ర యోగములు (Lavanya 7 1) the use of usual or correct rhymes - This is similar to the only meaning printed by Campb

2 Obvious? clear? plain? casual, heedless, unintentional, unpremeditated. Literally it means (sa-ādhāram) grounded. well grounded, based, founded.

3 సామాన్యులు the middle ranks - the world - the middle classes

4 సాపత్న్యం (from సపత్ని a comate or fellow wife) coincidence, similarity, portraiture. సరిసమానత్వం 3.A

5 సాన is not a hone, but a rough grindstone - A hone is పదనురాయి

6 సామీప్యమైన Neighbourhood. Proximate

7 సాపడుగావస్తిని I took my dinner before I came. This phrase I have heard

8 Arrange this article thus :- సాధకం n: A means or instrument. Hence it also signifies A legal document, a sauce (because a means of eating)

9 సాధనం Practice, exercise (as a means of learning to dance &c) This useful word and its derivatives may be remembered by this Latin line wherein they are placed alphabetically "Sadhaca, Sadhana Sadhiam, scriptor, penna, liberque"

X సాధకుడు n s An aspirant, a candidate, one who uses means toward an end. A Seeker, inquirer, philosopher. See Vema I. 98. An essayist

౧౧ సాప్తపదీనం - Wilson explains from 7 steps. I rather imagine it is from స + ఆప్త + పద i.e con-geni-ality

సా మీప్యము
248

T. సాదా adj. (from P. سادہ) Plain, unornamented.

S. సాది s. n. A charioteer; an elephant driver.

S. సాదృశ్యము s. n. Resemblance, similarity.

8 S. సాధకము s. n. 1. Practice, exercise, usage. 2. a document. 3. an instrument. 4. any thing eaten with rice.

X S. ~~సాధన s. n. 1. Denial. 2. p~~ractise, usage.

9 S. సాధనము s. n. 1. Contrivance, expedient, means. 2. instrument, agent. 3. cause. 4. the penis. 5. premises leading to a conclusion. 6. authority for the use of a word.

S. సాధారణ s. n. 1. The forty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. a harlot, or courtezan.

2.1 S. సాధారణము &c. adj. Common, general, applicable to all.

S. సాధించు v. a. 1. To succeed by dint of perseverance; to take, or conquer. 2. to deny.

S. సాధు or సాదు adj. 1. Good, virtuous, pious, pure. 2. proper, right, fit. 3. excellent. 4. handsome, pleasing. 5. well born. 6. tame, docile, not vicious, as applied to tame animals.

S. సాధ్యము &c. adj. 1. Possible, practicable. 2. curable.

S. సాధ్యుఁడు s. n. An inferior deity, or demi-god.

S. సాధ్వి s. n. A chaste wife.

S. సాన s. n (P. H. سان) A ~~whetstone, or hone.~~

T. సాని s. n. A lady, a female of rank or respectability. It is used chiefly as an affix; as, దొరసాని A lady. సానివాండ్లు s. n. plu. Dancing girls, prostitutes. మంత్రసాని s. n. A midwife. రెడ్డిసాని s. n. A *Rheddy's* wife.

T. సానికె s. n. An earthen vessel, or deep plate.

S. సానుమత్తు s. n. A mountain.

S. సానువు s. n. Table land, level ground on a mountain.

T. సాపడు v. a. To eat. 7

S. సాప్తపదీనము s. n. Friendship. 4 ౧౧

G. సాఫు adj. (from A. صاف) Clean, pure, clear.

G. సాబీతు adj. (from A. ثابت) Proved, established.

T. సామంతము s. n. Power, authority.

S. సామగ్రి s. n. A thing, article, material, or implement.

S. సామజము s. n. An elephant.

S. సామము s. n. 1. The *Sama*, or third of the four *Vedas*. 2. conciliation, reconciling, appeasing.

S. సామర్థ్యము s. n. 1. Power, strength. 2. ability, adequacy, cleverness, capability. 3. prowess.

S. సామాజికుఁడు s. n. One of an assembly.

G. సామాను s. n. (from P. سامان) Things, articles, materials, furniture, apparatus, tools, instruments.

S. సామాన్యము adj. Common, general. 3

TUD. సామి s. n. *vide* స్వామి.

T. సామిత - సామితె or సామెత s. n. 1. A proverb, or common saying. 2. a parable.

S. సామీప్యము s. n. Proximity. 6

T. సాము s. n. Any bodily exercise; as fencing, &c.

S. సాముద్రికము s. n. 1. The interpretation of spots on the body. 2. a book on that subject.

S. సామ్యము s. n. 1. Equality, sameness. 2. likeness, similarity.

S. సామ్రాజ్యము s. n. Imperial rule.

S. సాయంకాలము - సాయంత్రము or సాయంతనము s. n. The evening.

S. సాయకము s. n. 1. An arrow. 2. a sword.

S. సాయము s. n. Evening, the close of day.

TUD. సాయము s. n. vide సహాయము.

S. సాయాహ్నము s. n. Evening.

T. సాయిలవాండ్లు s. n. vide బుడిబుడిక్కల వాండ్లు.

S. సాయుజ్యము s. n. Union with the deity.

S. సారంగము s. n. 1. A deer or antelope. 2. a large black bee. 3. the bird termed the *Chataka*, or *Cuculus melanoleucos*. 4. an elephant. 5. a cloud. 6. vide సారంగి.

S. సారంగి s. n. (H. سارنگی) A small musical instrument, like a fiddle, mounted with five wires, and played with a bow.

S. సారణి s. n. A sluice, drain, or canal.

S. సారథి s. n. A charioteer.

S. సారము s. n. 1. The pith, or sap, of trees. 2. strength, vigour. 3. the essence of any thing. 4. marrow.

S. సారమేయము s. n. A dog.

T. సారపత్తులు s. n. plu. vide జంతికెలు.

S. సారసము s. n. 1. A lotus. 2. the indian crane.

T. సారాయి or సారా s. n. Spirituous liquor, of any kind.

T. సారి s. n. in composition, A time, or turn, in rotation; as ఒకసారి once, &c.

T. సారువాపంట s. n. A crop in low wet ground.

T. సారువ s. n. A ridge, or small bank.

S. సారూప్యము s. n. Obtaining the same form as that of the deity.

T. సారె s. n. 1. Presents to a daughter when sent to her husband's house. 2. a pawn, or piece, at the game of *Sogetaloo*. 3. a potter's wheel.

T. సారెసారె or సారెకు adv. Often, frequently.

S. సార్థము s. n. A multitude; especially of similar animals, or of travellers; a caravan. —1,2

S. సార్థవాహుడు s. n. A trader, or merchant. —I

S. సార్వభౌమము s. n. The elephant of *Cubera*, stationed at the northern point.

S. సార్వభౌముడు s. n. An emperor, or universal monarch.

T. సాల s. n. 1. A hall. 2. a stable. 3. an avenue.

S. సాలగ్రామము - సాలిగ్రామము or సాలగ్రామము s. n. The *Salagramum*, or stone sacred to *Vishnoo*, said to be found in the bed of the river *Gunduk*.

S. సాలభంజిక s. n. A doll, or puppet.

S. సాలము s. n. 1. A wall round any building. 2. a tree. 3. the *Sal* tree, or *Shorea*

1 సార్థకం n s Good, fruit, profit, benefit, advantage, use, good effect, happy result, avail

2 సార్థకమైన adj Effective, effectual, efficient, fruitful, profitable, advantageous, beneficial, accomplished, fulfilled practical, (as an advantage) of good consequence, available

సాలాకరి

1 సాహిణం (Telugu) a stable. Naish 2.65. Mandhata 1.5

2 సాహసం = దుడుకు, n.s. Daring, resolution, spirit, stoutheartedness, strength of mind, spirited conduct, decision or boldness, selfwilledness, presumption, ధైర్యసాహసం చేయుట, or, సాహసంవహించుట To pluck up heart, to dare, to venture, to adventure, to make a push

robusta. సాలశృంగము s. n. The coping of a wall.

s. సాలాకరి s. n. A female overcome, or won, in battle.

s. సాలావృకము s. n. 1. A dog. 2. a wolf. 3. a jackal.

T. సాలీఁడు or సాలెపురుగు s. n. A spider.

T. సాలెవాఁడు s. n. A weaver.

s. సాలోక్యము s. n. Obtaining existence in the very place where the deity exists.

s. సాళ్వదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. సావకాశము s. n. Leisure.

s. సావధానము adj. Directing the attention to one object.

s. సావాసము s. n. *vide* సహవాసము.

s. సావిత్రి s. n. The holy verse of the *Vedas,* the repetition of which forms an essential part of the ceremonies enjoined to the bramin, as daily observances; the prayer is personified as the wife of *Brumha,* and mystical mother of the Hindoo classes, which are regenerated by investiture with the sacrificial string.

s. సాష్టాంగము s. n. (from స *with,* అష్ట *eight,* and అంగ *the body.*) Prostration to the ground, so as to touch it at once with *eight* different members of the body; viz. the two hands, the two feet, the breast, the forehead, and the two shoulders.

T. సాసువులు s. n. plu. *vide* ఆవాలు.

s. సాస్న s. n. The dewlap of an ox.

s. సాహసము s. n. Violence; the perpetration of any act of rapine, or aggression. — 2

s. సాహసాంకుఁడు s. n. A name of *Vicramarka.*

s. సాహస్రము s. n. 1. An army, or detachment, a thousand strong. 2. the aggregate of many thousands.

s. సాహాయ్యము s. n. 1. Assistance, aid, succour. 2. friendship. — 1

T. సాహిణి s. n. A groom.

s. సాహిత్యము s. n. 1. Classical knowledge. 2. an implement.

T. సాహుకారు s. n. (H. ساهوکار) A *Soucar,* or banker.

s. సాక్షాత్కరించు v. n. To appear, or manifest one's-self; as ఈశ్వరుఁడుసాక్షాత్కరించెను The deity appeared, or manifested himself.

s. సాక్షి s. n. A witness, an evidence.

TUD. సింగము s. n. *vide* సింహము.

T. సింగాణి s. n. A bow.

TUD. సింగారము s. n. *vide* శృంగారము.

s. సింఘాణము s. n. 1. The mucus of the nose. 2. the rust of iron.

s. సింజె s. n. 1. The tinkling, or jingling, of ornaments. 2. the twang of the bow-string.

s. సింజిని s. n. A bow-string.

s. సింధుదేశము s. n. The country of *Sind,* along the *Indus.*

s. సింధురము or సిందూరము s. n. 1. Red lead, minium. 2. an elephant.

s. సింధువు s. n. 1. The sea. 2. the river *Indus.* సింధుశయనుఁడు A name of *Vishnoo;* as reclining on the ocean.

s. సింబ s. n. A legume; a pod.

s. సింహము s. n. 1. A lion. 2. the sign *Leo,*

సింహళదేశము

in the zodiac. adj. in composition, Pre-eminent. సింహనాదము s. n. 1. A lion's roar. 2. a war hoop; a shout, or war cry, on the onset. నృసింహావతారము The fourth incarnation of *Vishnoo,* as *Narsimha,* or in the shape of a man, with a lion's head and claws. సింహలలాటము or సింహతలాటము A lion's head on any ornament, or in architecture.

s. సింహళదేశము s. n. The island of Ceylon.

s. సింహ్వసంహననము &c. adj. Handsome, well shaped.

s. సింహాణము s. n. *vide* సింఘాణము.

s. సింహాసనము s. n. A throne, as in India being supported by lions.

s. సింహి s. n. 1. The mother of *Rahoo.* 2. a lioness.

s. సింహిక s. n. The mother of *Rahoo.*

TUD. సిక s. n. *vide* శిఖ.

s. సికత s. n. Sandy soil.

s. సికతామయము s. n. A sand hill, or sand bank; an island with sandy shores.

T. సిక్కా s. n. (from P. A. سکه) 1. A seal, or stamp. 2. their impression.

s. సిక్థము s. n. 1. Bee's wax. 2. a grain of boiled rice.

s. సిక్యము s. n. *vide* T. ఉట్టి.

TUD. సిగ s. n. *vide* శిఖ No. 2.

T. సిగ్గు s. n. 1. Shame. 2. modesty, timidity. 3. disgrace. సిగ్గుమాలిన adj. Shameless, impudent. సిగ్గుపడు v. n. To be ashamed.

s. సిచయము s. n. Cloth, clothes.

T. సిడము s. n. A flag, or banner.

T. సిడి s. n. 1. A beam of wood, fixed on the top of another by a pivot, and turning, both horizontally, and perpendicularly up and down. 2. the suspension of a person from a raised beam of this kind, by a double pointed hook, fixed in the large tendons of the back. By lowering the other end of the beam, he is raised to a great height, and is swung round hanging by the hook, as a sacrifice to the village goddess. This is a ceremony in which the bramins take no part. It is also termed గాలపుసిడి to distinguish it from the same ceremony, in which, in lieu of the hook, a basket is used, in which the victim is seated. This last is termed గంపసిడి.

s. సితము adj. White. s. n. 1. White colour. 2. sugar. సితాననుడు s. n. *Garooda,* the bird and vehicle of *Vishnoo;* as being white faced.

s. సితాభ్రము s. n. Camphor.

T. సిద్ధాయము s. n. Saving in expenditure.

T. సిద్దె s. n. 1. A large leathern bottle, used for oil, &c. in India. 2. a brazen oil bottle.

s. సిద్ధము s. n. A state of readiness, or preparation. adj. 1. Ready, prepared. 2. true, certain.

s. సిద్ధాంతము s. n. 1. Demonstrated conclusion, established truth. 2. a famous sanscrit work, on astronomy.

s. సిద్ధార్థి s. n. The fifty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

10

సిద్ధా ర్థి

251

Finished in London 16 May 1830

సిద్ధి {సీత్కారం / సిత్కృతి} For this there is no English word unless Muttering See ∩∩ — is making the sound of spitting a liquid out of the mouth — this is proved by Radha 1.68 — Also by drawing the breath through the teeth expressive of smarting pain — See 8

2 సిబ్బెం = నిగనిగత్వం n.s. Glossiness, unsunned brilliancy, brightness of hue — glossy freshness. Tara 2. 72.131. Bloom. See on మిస్న and నిగ్గ — Complexion, particularly the fairer tint of the body in parts unexposed to the air. The brightness of a scab or leprosy ... 5

3 సిబ్బెపు (n.s. gen.) adj. Glossy, damasked. సిబ్బెపు గబ్బిగుబ్బలు Tara 3.126 her marble breasts. The comment says పొడలుగలి గినచన్నులు (see on మసరిక) or variegated breasts. Surananda V. 69. her breasts of alabaster. The expression "com-plexion" literally answers to this, signifying a variegated or complicated hue. Hams. 1.63. V. 242. In Andhr Bhash Arn.. (see page 586)

DIMPLED

4 సిద్ధి a Power or Principle of nature as అణిమ smallness గరిమ gravity లఘిమ volatility వశిత్వ vastness (Surendra Sainh; alias Matanga Vidya V.29) of these there are eight

5 సిరకు "A porpoise" W. (సిరకు Acasa Bhairva p.101 line 4) this is not a tortoise — but some animal that eats serpents. See further p. 577. No. 1.

6 Siddha, a sort of demigod. See nine sorts in Amara Cosha, p.2. No. 6.

7 సీమంతం, linea scroti, raphe. See సీవనం

8 ..1. సీత్కారం or సీత్కృతి Mandhata 4.203 Sitcaram is lustful murmurs in coition & manicajitam is vox puella jam jam semen emittentis See ∩∩

9 సీమ Foreign parts. This word in its loose application answers to the vulgar use among ourselves, of the term India — as India goods &c Thus Johnson calls a Guinea hen, an Indian hen.

× సిద్ధిరస్తు, Ita fiat. Amen. So be it యుద్ధాప్రకారం సిద్ధిరస్తు, Chatu 3.8 and Chandr Rek 3. 115. >> ఎట్టా a colloquial phrase.

∩∩ సీత్కృతం "a note emitted through the nose and ears with the lips shut" — Bala Sas (in Sansc. VI. 61)

12 సిదిరం — 3 a says, correctly spelt చి. సిదిరం — meaning. The variegated marks on a snakes skin — also (for చిదిరం) anger — ~~& Saddo poverty~~ Also మరిన్నం Dict. stain

4 — s. సిద్ధి s. n. 1. Fulfilment, accomplishment, completion. 2. result, effect. 3. success. సిద్ధించు v. n. To succeed, or take effect; to be accomplished.

× — s. సిద్ధుడు s. n. A demi-god, inhabiting the region between the earth and sun.

s. సిధ్మము s. n. A blotch, or scab. —3

s. సిధ్మలము s. n. Dried or salt fish. adj. Scabby.

s. సినీవాలి s. n. The day preceding that of the new moon.

G. సిపాయీ or శిపాయీ s. n. (from P. سپاهی) An indian soldier.

s. సిబిరము s. n. A camp.

T. సిబ్బి s. n. A brazen cover. తరాజుసిబ్బి The scale of a balance. (P. ترازو a balance.)

T. సిబ్బితి s. n. 1. Shame. 2. modesty.

3. 4. 2 — T. సిబ్బెము s. n. A blotch, or scab.

s. సిర s. n. Any tubular vessel of the body, or one so considered; as a nerve, artery, or tendon.

T. సిరా s. n. Indian ink.

TUD. సిరి s. n. vide శ్రీ No. 1, 2 & 3.

T. సిలుకు s. n. 1. Danger, peril. 2. calamity, misfortune.

T. సిల్లు s. n. plu. A kind of spear, used in urging on the elephant.

T. సివంగి s. n. The leopard.

G. సిస్తు s. n. vide శిస్తు, under దస్తు. I cannot trace the derivation of this word. As opposed to దస్తు (from P. دست the hand) money in hand, it denotes, *money outstanding uncollected;* but when used without reference to that word, it denotes a *fixed assessment in money,* as distinguished from a variable tax, or assessment in kind.

s. సీత s. n. 1. A furrow, the track of the ploughshare. 2. the wife of *Rama.* 3. one of the four great branches into which the Ganges was divided on it's fall from mount *Meroo.*

G. సీతాఫలము s. n. The custard apple. *Annona squamosa.*

TUD. సీతు s. n. *vide* శీతు.

s. సీత్యము s. n. Ploughed, or tilled, land. — 1. 8. ∩∩

T. సీదిరము s. n. 1. The slough of a serpent. 2. poverty, indigence. — 12

s. సీధ్రము s. n. The anus.

s. సీమ s. n. 1. A boundary, or limit. 2. a country, or district, and hence applied to designate 3. *Europe.* సీమకోడి s. n. A turkey. lit. a European fowl. — 9

s. సీమంతము s. n. 1. A separation of the hair on each side, so as to leave a distinct line on the top of the head. 2. a purificatory and sacrificial ceremony, performed in the sixth or eighth month of a Hindoo female's pregnancy. — 7

s. సీమంతిని s. n. A woman.

s. సీరము s. n. A plough. సీరపాణి s. n. *Balarama,* the elder brother of *Krishna;* as using the plough for a weapon. — 5

T. సీల s. n. A nail, pin, peg, clasp, or screw, of wood or metal.

T. సీలమండ s. n. The ankle.

s. సీవనము s. n. Sewing, stitching.

s. సీసము s. n. (H. سیسہ) 1. Lead. 2. poetry of a particular measure.

London 12 Apr 1836

10

సీసా

P. సీసా s. n. (from P. شیشه) A bottle, glass, or phial.

s. సు A particle, and prefix, analogous to good, well, or the Greek *Eu*, and implying reverence, worship, honor. 2. assent. 3. increase, prosperity. 4. excess, exceeding. 5. pain, distress. 6. pleasure, delight.

TUD. సుంకము s. n. (from s. శుల్కము q. v.) Toll, customs. సుంకరి s. n. A collector of customs, or toll. సుంకరిమెట్టు A custom house.

T. సుంత s. n. A little. adj. Little, short, trifling.

s. సుందరము &c. adj. Beautiful, handsome. సుందరి A beautiful female.

2 s. సుకలుఁడు s. n. A man, liberal in giving, and using.

s. సుకరము adj. Easy, practicable, attainable.

s. సుకుమారము &c. adj. 1. Soft, smooth, tender. 2. young, youthful.

TUD. సుకురుఁడు s. n. *vide* s. శుక్రుఁడు.

s. సుకృతము s. n. 1. Virtue, moral merit. 2. fortune, auspiciousness.

s. సుఖము - సుకము or సుగము s. n. 1. Happiness, pleasure, delight, joy. 2. health, welfare. adj. 1. Happy, &c. 2. healthy. సుఖి s. n. A pleasant, happy, or healthy man. సుఖించు or సుఖియించు To feel pleasure, or joy; to be happy. సుఖప్రసవము A safe and easy delivery, in child-birth. సుఖసంకటము lit. the pain from pleasure. The venereal disease.

s. సుగంధి s. n. A perfume; fragrance.

s. సుగ్రీవుఁడు s. n. The monkey king, the friend and confederate of *Rama*.

s. సుజనుఁడు s. n. A good, virtuous, or respectable, man.

T. సుడి s. n. 1. A whirlpool. 2. curled hair. సుడిగాలి A whirlwind. సుడిగొను To surround, or encircle. సుడియు To whirl round. సుడివడు To become confused in battle. సుడివాలు s. n. A missile weapon. — 1.3.5. 6.9 — 1, 6

T. సుడియ s. n. Half a load of beetle leaf.

T. సుడుగాడు s. n. A cemetery, or place for burning, or burying, the dead.

T. సుడుము s. n. A flock of one hundred sheep.

s. సుత s. n. A daughter.

T. సుత adv. 1. Since, from. 2. even, also.

s. సుతలము s. n. The sixth lower region, or hell.

TUD. సుతి s. n. *vide* s. శ్రుతి No. 3.

s. సుతుఁడు s. n. A son.

T. సుత్తె s. n. A hammer.

s. సుత్రాముఁడు s. n. A name of *Indra*.

T. సుద s. n. The point, or end, of any thing.

s. సుదతి s. n. A female with handsome teeth.

s. సుదర్శనము s. n. The discus, or missile weapon of *Vishnoo*. — 8

T. సుద్ద s. n. A sort of white clay, or pumice stone. — 4

TUD. సుద్ది s. n. *vide* శుద్ధి. — 3 & 7

T. సుద్ది s. n. The moral of a fable, or tale.

s సుధ s. n. 1. Nectar; the beverage of

1 సుడిబడు To be in a panick or confusion of mind. SarDwi 196 This word I believe ... 3

2 సుందారి Hams. 4.9 a certain tree

3..7 comes from సుద్ది - సుదికొను to inveigle ensnare entrap SarDwi 603. Compare the derivation of ... and note on ద్ధి. See 5

4 సుదారుణంబు Lalita 5.5. (not in W.) Terrible horrible

5.. probably it is contracted for సుద్ధి:- thus, ద is often changed into డ as ... for ...: and ద్ధి is changeable into డి as ... for ...

6 "In Ellaya 3.112 ... The corn greatly faded, its tips turned black, its core (సుడి = ...) dried and the root dried up."

7 సుద్దిగాపుంటులు To be menstruous. Ila. 3.154. Ahalya 3.111.

8.. సుదర్శనం Ananga Santo 16.114 appears to be some instrument of torture resembling a wheel as that of Ixion

9. సుద్దపుంటి a cockchaffer - a restless plaguy makebate

సుధర్మ
1 సున్న # A Chatu verse says ఆ॥ ఆర్ద్రుప్ప జొక్కడున్న నందరుపూజ్యులే। వెక్కమీందసున్నవెక్కినట్లు। ఆతడు బోవునెనకనందరపూజ్యులే। లెక్క మెంటి సున్న వేగినట్లు॥. In Rad Sura 4. 101 సున్నపెట్టు signifies To make a cypher of a man సున్న బెట్టువాడు a scorner
2 సువేరాంబం in Canarese is Grace trickayness - hence సువ... ... is = ... This is a denies
3 సుమీ - ~~...~~ a conversational expletive, translated thus I am sure ~~I dont know~~ - ~~Prithee tell me ...~~. Troth! faith! upon my word! really. I warrant ye! I'll be bound. I observe. Be assured. Rely upon it. Sumati 23 I suppose, I take it for granted. naturally. of course, Really, certainly - I warrant you, On my word! upon my conscience! you may rely upon it ... సుమీ I trow not - Let me tell you this is not the ... 6
4 సురంగం, properly a very deep cavern, a hollow, or excavation
5 సుప్పనాతి A syren See బొప్పనాతి సెుప్పనాతితనం Selfishness - Crossness.. 8
6 ..3 case - ... ... సుమీ Really (truly) this is very strange - So Horace says NEMPE
7 సుమేరం ns. Excess, greatness. = అతిశయం M Virata V. 249
8 ..5 illnature The word is altered from సుప్పనాకి the name of an ogre or fiend

సురేకారము 254

immortality. 2. lime, mortar. సుధాంశుడు s. n. lit. nectar rayed. The moon; the supposed repository of this beverage. సుధాపాణి The divine physician; as bearing in his hands this beverage.

s. సుధర్మ s. n. The council, or assembly, of gods.

s. సునాయించు v. a. To plait clothes.

s. సునాసీరుడు s. n. A name of *Indra*.

s. సునీతము &c. adj. Virtuous, good, moral.

T. సున్న s. n. 1. A cypher. 2. the letter ం. సున్నపెట్టు lit. to put a cypher. To refuse, or decline to give.

s. సున్నతీ s. n. (from A. سنت) 1. Circumcision. 2. the traditions of Moohummud.

T. సున్నము s. n. Lime, or mortar. సున్నపుకాయ The chunam box used by Hindoos, in which a little fine lime is kept, to be rubbed on the beetle leaf, before it is chewed.

T. సున్ని s. n. Powder of any kind.

s. సుపర్ణుడు s. n. *Garooda*, the bird and vehicle of *Vishnoo*; as having a plumage of beautiful feathers.

s. సుపర్వుడు s. n. A god or deity.

s. సుప్తి s. n. Sleep, sleeping.

5 s. సుప్రతీకము s. n. The elephant at the north east point. adj. Handsome, well made.

s. సుప్రలాపము s. n. Eloquence, elegant discourse.

s. సుబ్రహ్మణ్యుడు s. n. A name of the Hindoo *Mars*; as being the peculiar guardian of the bramins.

s. సుభగము &c. adj. Pleasing to the eye, grateful to the sight.

s. సుభద్ర s. n. The wife of *Arjoona*, and sister of *Jagnatha*.

s. సుమనసుడు s. n. A god, or immortal.

s. సుమము or సుమనసము s. n. A flower. సుమనోరజము s. n. (from s. రజస్ *dust.*) The pollen of a flower.

s. సుయోధనుడు s. n. A name of *Dooryodhuna*, the chief of the *Cooroo* family. 2, 3, 7

s. సుర s. n. Spirituous, or fermented, liquor. adj. in composition only, Of or belonging to the deities, or gods; as, సురజ్యేష్ఠుడు s. n. (from s. జ్యేష్ఠ *elder.*) *Brumha*, the creator.

s. సురంగము s. n. A hole, such as is made by rats, or by burglars, or in blasting rocks. 4

T. సురగాలి s. n. A whirlwind.

T. సురగు v. n. To flee.

T. సురటి s. n. A fly brush, usually made of the tail of the *Bos grunniens*.

s. సురతము s. n. Copulation, coition.

s. సురభి s. n. A perfume, or fragrant substance.

s. సురలు s. n. plu. The gods, or deities. సురారి s. n. (from s. అరి *an enemy.*) An *Asoor*, or infernal being.

s. సురామండము s. n. Yeast, barm, froth.

T. సురాళించు v. a. To throw away, in disdain.

TUD. సురియ or సురె s. n. *vide* ఛురిక.

T. సురుగుడుచెక్క s. n. Red-wood.

T. సురేకారము s. n. Saltpetre.

సులభము

s. సులభము &c. adj. Easy; feasible, attainable; of easy acquisition, or attainment.

s. సులోచనము s. n. Spectacles, or eye-glasses.

s. సుళువు or సులువు s. n. 1. Facility. 2. lightness, as opposed to heaviness. 3. an expedient, or means. adj. *vide* సులభము.

s. సువర్ణము s. n. Gold. adj. Of a fine colour.

s. సువాసిని s. n. A woman residing in her father's house.

T. సువ్వి interj. This is the chorus used by women, at the close of their songs, in beating rice.

s. సుషమ s. n. Exquisite beauty, or splendour.

s. సుషవి s. n. The gourd, termed *Momordica charantia.*

s. సుషిరము s. n. 1. A hole. 2. a wind instrument.

s. సుషీమము adj. Cold, frigid.

s. సుషుప్తి s. n. Profound, or deep, sleep.

3 – s. సుష్ఠు adj. Well, excellent.

s. సుహృదుడు s. n. A friend. lit. kind or good hearted.

s. సూకరము s. n. A hog.

s. సూచకుడు s. n. A spy, or informer.

s. సూచన s. n. A hint, gesture, or gesticulation; conveying intimation by signs. సూచకము adj. Conveying meaning, by gestures, or signs. సూచించు To hint, by signs, or gestures.

s. సూచి s. n. A needle.

T. సూటి s. n. 1. Aim. 2. an expedient.

T. సూడిగములు s. n. plu. Bracelets of a peculiar make.

T. సూడిదె s. n. A rare, or curious, thing.

T. సూడు s. n. An enemy, or foe.

s. సూతకము s. n. 1. The imaginary pollution, proceeding from the birth of a child, or from the death of a relation. 2. mercury, or quicksilver.

s. సూతము s. n. Mercury, or quicksilver.

s. సూతి s. n. 1. Birth, delivery, parturition. 2. offspring, progeny. 3. sewing.

s. సూతుడు s. n. 1. A charioteer. 2. a man of a mixed race, descended from a bramin woman, by a man of the second or martial tribe. 3. the name of a sage, pupil of *Vyasa.* —— 2

s. సూత్రధారుడు s. n. The principal actor, or manager, of a company, and chief interlocutor in the prelude to a drama.

s. సూత్రము s. n. 1. A thread. 2. an expedient, or contrivance. 3. a rule, a precept, in morals or science; a short obscure and technical sentence, enjoining some observance in law or religion, or intimating some rule in grammar, logic, &c.; in each case it is the fundamental and primitive part of Hindoo learning, and is the form in which the works of the early and supposed inspired writers appear; the ingenuity and labour of subsequent authors having expanded and explained the original *Sootras,* in various

1 note on సిధ్మం] See Andhr Bhash Arn 2.235 - where it is explained పొలమె | సిధ్మం | a blotch, a scab. But J.A. decides that it invariably means the bright hue of the body, where it is always covered by clothes, as the breasts and loins. Finally -- 4

2 into whose mouth are put the questions asked of the narrator in the Puranas.

3 సుష్ఠుపరచు (or సు...) To manage, settle, arrange adjust సుష్ఠు Amendment, amelioration

4 - I perceive it simply means a DIMPLE

సూదంటురాయి -

1 సూక్ష్మ # This verse of Vemana appears to be copied from some Sanscrit couplet – probably this one, in the Vivéca Chúdámani verse 15
కారణం సూక్ష్మతాయుక్తం తారాగ్రదృష్టేత దృగ్గ్రధా । ఏవం బ్రహ్మా విజానియాత్ సూక్ష్మ వృత్యాప్య వృత్తి తేం ॥

Done 13 May 1836

commentaries, and glosses. 4. an opinion, or decree, in law.

T. సూదంటురాయి s. n. The loadstone.

S. సూదనము &c. adj. Destroying, killing.

S. సూదము s. n. Split pease dressed. 2. mud, or mire.

T. సూది s. n. A needle.

S. సూదుడు s. n. A cook.

S. సూన s. n. A slaughter house, or place where animals are killed.

S. సూనము s. n. A flower.

S. సూనుడు s. n. A son.

S. సూనృతము s. n. True and agreeable discourse.

S. సూపకారుడు s. n. A cook.

S. సూపధూపకము s. n. Assafœtida.

S. సూపము s. n. Split pease dressed.

T. సూరకత్తి s. n. A small knife.

S. సూరణము s. n. The root termed *Arum campanulatum.*

T. సూరాకారము s. n. Saltpetre.

S. సూరి s. n. A learned man.

S. సూరుడు s. n. 1. A learned man. 2. the sun.

T. సూరె s. n. A side, or direction.

T. సూరేపాను s. n. A kind of triangular parasol.

S. సూర్పము s. n. A winnowing basket.

S. సూర్మి s. n. An image of any metal.

S. సూర్యకాంతము s. n. A gem, sometimes applied to crystal, but usually to a stone of fabulous existence and properties.

S. సూర్యుడు s. n. The sun. సూర్యపుత్రుడు s. n. (from s. పుత్ర *a son.*) 1. *Shuni,* the planet *Saturn.* 2. *Yama.* 3. *Varoona* the indian neptune. సూర్యేందుసంగమము s. n. (from s. ఇందు *the moon,* and s. సంగమ *conjunction.*) The day of the new moon, when it rises invisible.

S. సూక్ష్మము &c. adj. 1. Little, small, minute, atomic. 2. subtle. 3. thin, fine. — 1

S. సృక్వము s. n. The corner of the mouth.

S. సృగము s. n. A short arrow, thrown by the hand.

S. సృగాలము s. n. (P. شغال) A jackal. సృగాలిక s. n. A female jackal.

S. సృణి s. n. An elephant hook.

S. సృణిక s. n. Saliva.

S. సృతి s. n. 1. Way, road, or path. 2. going, proceeding.

S. సృపాటి or సృపాటిక s. n. A bill, or beak, of a bird.

S. సృష్టి s. n. 1. Creation, creating. 2. nature, natural property or disposition. సృష్టము &c. adj. Created, made. సృష్టించు or సృజించు v. a. To create, make, or form. సృష్టింపు s. n. Creation.

T. సెక or సెగ s. n. Warmth. సెగరోగము,

T. సెకలాతు s. n. Woollen cloth.

T. సెగ్గించు v. n. To evince disgust, or horror.

T. సెజ్జ s. n. (H. سیج) 1. A bed, or couch. 2. a basket.

T. సెట్టి s. n. The title assumed by all members of the *Beri, Comtee,* or *Balajee* casts, who trade as merchants of any description, and usually at Madras written *Chitty.*

T. సెనగలు s. n. plu. *vide* శనగలు,

సెరగు

T. సెరగు s. n. Danger, calamity, peril.

T. సెరబడి s. n. Friendship.

T. సెలగ s. n. A cant word, used in measuring, to denote either a score, or one hundred.

T. సెలగోల s. n. A goad.

T. సెలయు v. n. To run about, as applied to cattle.

T. సెలయేరు s. n. A cascade.

T. సెలవి s. n. The corner of the mouth.

T. సెలవు s. n. *vide* శెలవు.

T. సేగి s. n. Evil, harm.

S. సేచకము s. n. A cloud.

S. సేచనము s. n. 1. Sprinkling. 2. dripping, oozing.

S. సేతువు s. n. 1. A bridge. 2. a causeway, bank, or mound.

T. సేద s. n. 1. Fatigue. 2. rest. సేదదేర్చు To refresh another.

T. సేద్యము s. n. Agriculture, cultivation. సేద్యగాఁడు A cultivator.

S. సేన s. n. (H. سینا) An army. సేనాంగము s. n. (from s. అంగ *a limb or member.*) A component part of an army; as elephants, cavalry, chariots, infantry, &c. సేనాని s. n. 1. *Koomaraswamy*, the Hindoo Mars. 2. a commander or general. సేనాపతి s. n. 1. A general or commander. 2. a title assumed by the heads of the *Jandra* cast, one of the subdivisions of the weaver tribe.

T. సేపు s. n. making in the inflexion sing. సేపటి A space, period, or interval, of time; the time or duration of any event, action, or occupation.

TUD. సేమము s. n. *vide* క్షేమము.

T. సేరు s. n. (H. سیر) The measure of capacity, or weight, termed *a seer*.

S. సేవ s. n. Service, servitude, worship, devotion, zeal. సేవకుఁడు s. n. A servant, or attendant; a man devoted, or attached to. సేవించు v. a. 1. To serve, or attend. 2. to serve, worship, or honor.

S. సేవధి s. n. A divine treasure.

T. సేవ్యము s. n. Ploughed land.

S. సేవ్యము &c. adj. Worthy of service, or adoration.

T. సేస s. n. The place where the hair parts, when combed down on each side of a female's head.

T. సేసలు s. n. plu. A quantity of rice, thrown on the heads of the bride and bridegroom, during the marriage ceremony.

S. సైంధవము s. n. A horse.

S. సైంధవలవణము s. n. Rock salt; as produced in *Sind*.

S. సైకతము s. n. A sand bank, or island with sandy shores.

T. సైతము adj. 1. Small, little, minute. 2 handsome.

T. సైగ s. n. A sign, hint, token, or wink.

TUD. సైచు v. a. To endure, bear, or suffer.

TUD. సైతము adv. *vide* సహితము.

T. సైదోడు s. n. A brother, or sister.

Done in London 17 May 1836

14

సైదోడు

257

సైనికుండు

Rasica 1.53 saga munguruln her long locks Surely సొక్కినది సోగ tipsiness, or inebriation with pleasure. This is distinct from the sense "Long."

1 # సోగ – వెన్నెలసోగ a moon beam ƒ – (i.e. a lovely girl) Utt Rama. 4.252 ✝ Also. 4.282 నిను సోగ

గల్లి ? [illegible] the plow tail

2 # this game (see Tara 4.197) is played with red black green & yellow men: the word also means a cartridge

3 So [illegible] { artificis halitus Juv: x. 238 & Farnaby in Mart: 1.84 a female artist, a courtezan. Gilch 4° Gram p 51 See Nala Catha p. 100 sloca. 44

4 సొరది { In Hams. 2. 20 ✝ what? to his heart's content? To the full? See Vema 1.6. pp. Z. A says this is the Tadbh of సుర తం – Surely not!! He at last agrees with me –

5 # సొంపు వ్రాయు to copy or write fair. సొంపైన Nice. Trim pretty.

6 # సొక్కు Out upon him. Woe to him. Beshrew it ... నా పైని నీ సొక్కు [illegible] Do you do this to cast a slur imputation upon me { a scandal macula, labes. a blemish a blur a failing shame discredit (same as [illegible])

In the [illegible] or fescennine songs used on the 4th day at marriages. all the relations of the pair are complimented in such choruses

7 సైరంధ్రి { Chamatkari Manjiri. 3.90 ✝ A ladys maid { a skilful female servant = [illegible]. Draupadi is so called because, in the palace of Virata, she acted the part of a waiting maid Nas: – a maid of honour (Bakulasya 2.51) (an Abigail) The word... 13

8 సోకించు Dasav. 9.443 ✝ to touch (her feet) (wrong)

9 సొక్కు మందు Rad Swa 3.147 aphrodisiac medecines, Excitement సొక్కి amorously, as an Enticingly to lust Ila 3.142 Tara 2.95 & 3.116

X సొమ్ము తో చెల్లు Payment in kind. In Vema 1054 (II. 104) it is translated by "object." The word is also used to denote quantity, as పది ఆకుల సొమ్ము about as... 12

X1 సొమ్మ # swoon torpidity deadness కాలు సొమ్మగా వున్నది my leg is dead asleep

12.. x much as ten pages సొమ్ము is also stuff.

13... 7 is not derived from "a hole" but from రంధ్రం = ఇక్కడ Yet doubtful – see Tantra Sara 2.3 where it is given as some low class. On the etymology I invented see W. p. 1079. Compare notes upon [illegible]

14 నా సొమ్ము నీ సొమ్ముగా వున్నది I give you the property as it is, unaltered

15 సోకుట To apply, or be in contact సోకించుట = [illegible]

[illegible] v. a To apply. 3. A.

16 సొమ్ము చెల్లించుట To pay the money, or price

17 సొక్కుట tipsy with delight Tara 3.117 "drunk with beauty" Byrons Don Juan "In tipsy jollity"

18 [illegible] as though scorched. Ellana 1.252 [illegible] we are not yet well in contact Ila 3.42

19 సొక్కుట To be shaken off, to be loosened seems the radical sense. Also To be fond, silly infatuated, bewitched, and... 22

20 సోకు n s Touch, contact, demoniacal possession, a demon

21 సొరకాలి a nailer, a trade who work at nailing rafters on roofs

22..19 సొక్కించుట To enamour, bewitch, infatuate, make a fool of, befool

23–50 see page 591.

సో(త్ప్రా)సము

258

s. సైనికుఁడు s. n. 1. A guard, centinel, or piquet.

s. సైన్యము s. n. An army.

7 – s. సైరంధ్రి s. n. A female artist.

T. సైరణ s. n. Patience. సైరించు v. a. To endure, bear, or suffer. Dasav 4.182 M. 3.2.11

s. సైరిభము s. n. A buffalo.

TUD. సొంటి s. n. *vide* శుంఠి.

T. సొంతము adj. Of or belonging to one's-self.

5 – T. సొంపు s. n. Beauty, elegance, harmony. adj. Beautiful, handsome, elegant, harmonious. సొంపారు To be beautiful, agreeable, or pleasant. సొంపిల్లు v. n. 1. To shine. 2. to be handsome, or beautiful.

19. 17. 22 – T. సొక్కు s. n. *vide* చొక్కు v. n. To reel, or stagger; to be intoxicated, or stupified; to be faintish. సొక్కించు v. a. To cause to reel, &c.

2 – T. సొకటాలు s. n. a man or piece, in A sort of Hindoo backgammon called పగటసాలె

T. సొగయు v. n. *vide* సొక్కు.

T. సొగసు or సొగుసు s. n. Beauty, comeliness, elegance. adj. Beautiful, handsome.

T. సొజ్జ s. n. Rice, or broken rice, boiled, after having been first well heated, in a dry state.

T. సొట్ట adj. & s. n. *vide* చొట.

T. సొత్తు s. n. Property, goods, estate.

T. సొద s. n. 1. A funeral pile, or a place for burning the dead. 2. the fire used at the funeral pile. 3. any distressing intelligence.

T. సొన s. n. 1. A cascade. 2. *vide* జిది.

T. సొన్న s. n. (from H. سونا) Gold. సొన్నాటి s. n. (H. سنار) A gold, or silver, smith. (H. سناری the business of a goldsmith.)

T. సొన్నాయి s. n. (from P. سرنا سرناچی سرنائی) A sort of indian clarionet.

T. సొబగు s. n. Beauty. adj. Beautiful. – X1

T. సొమ్మసిల్లు v. n. To swoon, or faint.

T. సొమ్ము s. n. 1. Property. 2. riches, wealth. 3. a jewel, or ornament. Thing. Stuff. article. – x. 14. 16

T. సొరతీగె s. n. *vide* ఆనుగుతీగె. – 21

T. సొరది s. n. 1. A row of trees, &c. 2. successive order. 3. abundance, much. – 4

T. సొరమీను s. n. A shark.

TUD. సొరము s. n. *vide* స్వరము.

T. సొరుగాకు s. n. A dry leaf.

T. సొరుగు s. n. 1. The drawer of a table, or box. 2. a dry leaf. v. n. To be inclined, to fall down from weakness. – 23

T. సొలయు v. n. To be in a languishing, feeble, or fainting, state. సొలపు s. n. Feebleness, faintness. To break her heart with sorrow Anir. 2. సొలసిన worried exhausted

T. సోఁకు s. n. An evil spirit, or *Titan*. – 8 20

T. సోఁకు v. 1. To touch. 2. to contract by touch; to be affected by contagion. – 15. 18

T. సోగ adj. Long.

T. సోడుముట్టు v. n. (from T. ముట్టు *to touch.*) To reach the sky, or the head.

s. సోఢ s. n. A clever, able, or patient, man.

s. సోఢము adj. Borne, suffered, endured.

s. సోత్ప్రాసము s. n. Irony, sneering.

Copied fair 13 Nov 1833

[illegible] 15

s. సోదరుండు s. n. A brother of whole blood; lit. of the same womb.

T. సోది or సోదె s. n. Fortune-telling.

T. సోదెకత్తె s. n. A female fortune-teller.

TUD. సోద్యము s. n. and adj. vide s. చోద్యము.

T. సోన s. n. Rain; thin, but long continued, rain.

s. సోపానము s. n. A stair, or step.

2 T. సోంపు s. n. Caraway seed.

TUD. సోబనము s. n. vide s. శోభనము.

T. సోబె s. n. A blotch, or scab.

s. సోమము s. n. The moon plant. *Asclepias acida.* సోమపీథి s. n. One who drinks the juice of the *asclepias acida,* at a sacrifice. సోమయాజి or సోమాసి One who offers the juice of the *asclepias acida,* in oblations, at a sacrifice.

s. సోమవారము s. n. Monday.

T. సోమారి s. n. An idle, lazy, person. సోమారితనము s. n. Idleness, laziness.

TUD. సోము s. n. vide s. సుఖము.

s. సోముండు s. n. 1. The moon. 2. *Siva.* 3. *Cubera.*

T. సోరంగిచేప s. n. The indian whiting.

T. సోరణగంత s. n. making the nom. plu. either regular, or సోరణగండ్లు A hole in the wall, or ceiling, used both as a window, and a chimney.

T. సోల s. n. The third subdivision, by quartal fractions, of the *toom,* the greatest Teloogoo measure of capacity, of which this word consequently denotes the sixty-fourth part.

T. సోలు v. n. To reel, stagger, or be faint.

s. సోల్లుంఠనము s. n. Irony, sneering.

s. సౌందర్యము s. n. Beauty, loveliness.

s. సౌకర్యము s. n. 1. Health, good condition. 2. convenience. adj. Healthy, in good condition, convenient.

s. సౌఖ్యము s. n. Pleasure, happiness.

s. సౌగంధికము s. n. 1. The white water lily. *Nymphea lotus.* 2. a ruby. 3. sulphur.

s. సౌచికుండు s. n. A tailor.

s. సౌజన్యము s. n. Goodness, mildness.

s. సౌదామిని or సౌదామ్ని s. n. Lightning.

s. సౌధము s. n. Any grand edifice; a palace, or mansion.

s. సౌనందము s. n. The club of *Balarama.*

s. సౌనికుండు s. n. A butcher.

s. సౌప్తికము s. n. Nocturnal combat.

s. సౌభాగ్యము s. n. 1. Auspiciousness, good fortune. 2. the fourth of the astronomical *Yogas.* —1

s. సౌమ్య s. n. The forty-third year, in the Hindoo cycle of sixty. —4

s. సౌమ్యము &c. adj. Mild, gentle, placid.

s. సౌమ్యుండు s. n. *Boodha,* the regent of the planet Mercury.

s. సౌరభ్యము s. n. Fragrance, odour.

s. సౌరమానము s. n. The solar, in contradistinction to the lunar, month.

s. సౌరాష్ట్రదేశము s. n. The country near *Surat.*

s. సౌరి s. n. Saturn.

s. సౌరికుండు s. n. A vender of spirituous liquor.

T. సౌరు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

s. సౌవర్చలలవణము s. n. *Sochal* salt.

సౌవర్చలలవణం

259

1 సౌభాగ్య. # In Tara 1.72 सौभाग्य कलन must be rendered alancara pravarti 3

2 సోపి, or సోబి or సోవి Sober, not intoxicated

3..1 In Lalita. V. 45 Vishnu is lauded as Mahá yógéswara, Sri Mān, sarva saubhagya sundarah! | Sarva sammōha janacam! — is translated omnibus illecebris formosus.. The volume entitled Saubhagya Ratnacaram may be denominated Illecebrarum Oceanus. In Vasu Cha 2.138. T. జఘనసౌభాగ్యం The charms of her posteriors Allurement

4 సౌమనస్యం Tara 3.62 Beatification, celestial bliss, godship immortality.

Page 589 continued
23 సొర్ర The shark. పాలుసొర్ర the white shark. కొమ్మసొర్ర or యేదాలిసొర్ర
Edali sorra is the hammer headed shark. Other kinds are పుల్లిసొర్ర
the flat shark తోలుసొర్ర the longtailed shark

s. సావీరదేశము s. n. A district, apparently the part of the *Gangetic* provinces, occupied by the *Siveras* now called *Sooirs*.

s. సౌష్టవము s. n. 1. Beauty. 2. goodness, excellence.

s. సౌహార్దము s. n. Friendship.

s. స్కందుడు s. n. A name of *Koomaraswamy*, the Hindoo Mars.

s. స్కంధము s. n. 1. The trunk of a tree. 2. the shoulder, or head of the humerus.

s. స్కంధావారము s. n. A camp.

s. స్కన్నము adj. 1. Fallen, fallen down, or from. 2. oozing.

s. స్ఖలనము s. n. 1. Stumbling, slipping, tripping. 2. falling from virtue. 3. making a mistake in speech, or pronunciation. 4. a knock, or shock; collision.

s. స్ఖలితము s. n. 1. Circumvention. 2. falling, tumbling, slipping.

s. స్తంబము s. n. 1. A shrub. 2. a clump of grass. 3. a sheaf of corn.

s. స్తంబేరమము s. n. An elephant.

s. స్తంభనము s. n. The suppression of any faculty, by magical means.

s. స్తంభము s. n. 1. A post, or pillar. 2. insensibility, want of feeling, or excitability. స్తంభించు To cease, or stop.

s. స్తనము s. n. A woman's breast. స్తనంధయుడు An infant at the breast.

s. స్తనయిత్నువు s. n. A cloud.

s. స్తనితము s. n. Thunder.

s. స్తన్యము s. n. Milk.

s. స్తబకము s. n. A cluster of flowers, a nosegay.

s. స్తబరకము s. n. 1. A fence, or railing. 2. a pillar.

s. స్తబ్ధము &c. adj. 1. Stopped, blocked up. 2. firm, stiff. 3. dull, stupid. స్తబ్ధరోమ s. n. (from s. రోమము hair.) A hog. lit. stiff haired.

G. స్తానము s. n. *vide* స్నానము.

s. స్తిమితము adj. 1. Unsteady, shaking, wavering. 2. wet, moist.

s. స్తుతి or స్తవము s. n. Praise, flattery, encomium, eulogium, panegyric. స్తుతించు or స్తుతియించు v. a. To praise, flatter, commend, or approve.

s. స్తుత్యము &c. adj. Laudable, praiseworthy.

s. స్తూపము s. n. A mound, heap, or pile, of earth, &c.

s. స్తేనుడు s. n. A thief, or robber.

s. స్తేయము s. n. Theft, robbery. స్తేయి s. n. A thief, or robber.

s. స్తోకము s. n. Little, small.

s. స్తోత్రము s. n. Praise, flattery, applause, commendation. స్తోత్రించు To praise, commend, or flatter.

s. స్తోమము s. n. 1. A heap, number, flock or multitude. 2. riches, wealth.

s. స్త్రీ s. n. A woman. adj. Female, feminine.

s. స్త్రీరంజనము s. n. Beetle nut, and leaf.

s. స్థండిలము s. n. 1. A levelled square piece of ground, prepared for a sacrifice. 2. property, wealth.

స్థపతి

s. స్థపతి s. n. 1. A carpenter. 2. a sovereign 3. a guard, or door-keeper.

s. స్థలము or స్థళము s. n. 1. A place, or site. 2. soil, dry or firm ground. 3. residence.

s. స్థవిరము &c. adj. 1. Old, aged. 2. firm, fixed.

s. స్థవిష్ఠము &c. adj. Very fat, corpulent, or big.

s. స్థాణువు s. n. 1. *Siva*. 2. the trunk of a tree from which the branches have been lopped off.

s. స్థానకము s. n. A city, or town.

s. స్థానము s. n. 1. Place, spot, site, situation. 2. a house, or residence.

23

s. స్థానికుడు s. n. A fixed worshipper, in a Hindoo temple.

s. స్థాపన or స్థాపనము s. n. Fixing or concentrating the thoughts. స్థాపితము adj. Firm, steady, established. స్థాపించు v. a. 1. To establish, make good, or confirm. 2. to place, or deposite.

1— s. స్థాయి adj. Permanent, steady, firm, invariable.

s. స్థాయుకుడు s. n. The overseer of a village.

s. స్థాల s. n. A cup, bason, or plate; any culinary vessel.

s. స్థాలి s. n. Any small pot.

s. స్థావరము adj. Fixed, stationary, stable, immoveable; real, as applied to property.

s. స్థాస్నువు adj. Permanent, firm, stable, durable, eternal.

s. స్థితము &c. adj. 1. Stayed, stopped. 2. standing.

s. స్థితి s. n. 1. Condition, state. 2. property, wealth. భూస్థితి Landed property. స్థితిమంతుడు A man of property.

s. స్థిర s. n. The earth.

s. స్థిరము &c. adj. 1. Firm, fixed, steady, immoveable, stable. 2. permanent, durable.

s. స్థూణ s. n. 1. An iron image. 2. an anvil. 3. a post, or pillar. (P. ستون)

s. స్థూలము &c. adj. Big, corpulent, bulky. s. n. A tent.

s. స్థూలి s. n. A camel.

s. స్థైర్యము s. n. Firmness, steadiness, steadfastness.

s. స్నాతకుడు s. n. An initiated householder, a man of the three first classes who, having completed the term prescribed for his studies, becomes a housekeeper; if at the end of this period, he has not acquired a knowledge of the *Veda*, he is called *Vratasnataca*, if he has acquired that knowledge earlier, he is termed *Vidyasnataca*, and if he finishes his regular studies at the same time that the period of study expires, he is named *Ubhayasnataca*.

s. స్నానము or స్నపనము s. n. Ablution, bathing.

s. స్నాయువు s. n. A tendon, or muscle.

s. స్నిగ్ధము &c. adj. Smooth, bland, soft, oily, unctuous.

s. స్నుష s. n. A daughter-in-law.

1 స్థాయిగావుండే Constitutional, inherent. స్థాయిభావం a constitutional humour: I see Wilson in preface to Theatre, p. 45 literally translates it permanent conditions. But this sense of conditions is obsolete; as Shakespeare (Merch. 1.2. p 200.) "If he have the condition of a saint with the complexion of a devil." Here complexion is రసం.

స్నేహము
1 స్ఫూర్తి, sphūrti. # In Rad Sant. 1.79 తే॥ ప్రాభవ-స్ఫూర్తి signifies "The fulness of glory."

2 స్మ See W. Lalito 4.77. W's definition is right — jam vidit he already sees. NB Hence విస్మయము. ∴ this is supposed to imply surprise స్మ చ = jam que, as in Lalit. 4.70 & VI. 12 కార్యమే నస్మకర్తవ్యం where this "admirantis")

s. స్నేహము s. n. 1. Friendship, intimacy, affection, kindness. 2. oil, unguent. స్నేహించు v. a. To cultivate, or court, another's friendship.

s. స్నేహితుఁడు s. n. A friend, companion, or comrade.

s. స్పర్ధ s. n. Envy, emulation, rivalry.

s. స్పర్శ s. n. Contact, touch.

s. స్పర్శనము s. n. 1. Touch, contact. 2. the wind, or air.

s. స్పర్శస్యందము s. n. A frog.

s. స్పష్టము adj. Clear, evident, manifest, apparent, conspicuous, easy, intelligible.

s. స్పృశించు v. a. To touch, to feel. స్పృష్టి s. n. Contact, touch, feeling.

s. స్పృహ s. n. Wish, or desire.

s. స్ఫట s. n. The expanded hood of a serpent.

s. స్ఫటికము s. n. Crystal.

s. స్ఫారము adj. Large, great.

s. స్ఫిక్కు s. n. The buttock.

s. స్ఫీతము adj. 1. Much, many. 2. enlarged.

s. స్ఫుటము adj. 1. Blown, opened, expanded. 2. apparent, evident, manifest.

s. స్ఫురించు or స్ఫురియించు v. n. 1. To recollect, or remember. 2. to be manifest, or clear.

s. స్ఫులింగము s. n. A spark of fire.

1 s. స్ఫోట s. n. The expanded hood of a serpent.

s. స్ఫోటకము s. n. A boil, or tumor; hence, in Teloogoo, used to denote *the small pox.* 2

s. స్మయము s. n. 1. Pride, arrogance. 2. wonder, surprize.

s. స్మరణ s. n. Recollection, memory. స్మరించు or స్మరియించు v. a. 1. To think. 2. recollect, or remember. 3. to invoke, or meditate on.

s. స్మరుఁడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid. స్మరగురుఁడు s. n. *Vishnoo*, as his spiritual father. స్మరధ్వజము s. n. (from s. ధ్వజ *a flag* or *banner.*) The penis. స్మరసఖుఁడు s. n. (from s. సఖి *a friend.*) The moon.

s. స్మితము s. n. A smile. adj. Blown, expanded.

s. స్మృతి s. n. 1. Recollection, remembrance, memory. 2. law, the body of law as delivered originally by *Menu, Yajnawalkya*, and other inspired legislators, to their respective pupils, and committed by them, from recollection, to writing. 3. a law book, a code of laws.

s. స్యందనము s. n. 1. A car, or chariot. 2. dropping, oozing.

s. స్యదము s. n. Speed, velocity, swiftness.

s. స్యన్నము adj. Flowing, dropping, trickling.

s. స్యమీకము s. n. 1. Time. 2. a cloud.

s. స్యాలకుఁడు or స్యాలుఁడు s. n. A wife's brother.

s. స్యూతము s. n. A sack. adj. Sewn.

s. స్యూతి s. n. Sewing, stitching.

s. స్యూనము s. n. A sack.

s. స్రక్కు or స్రజము s. n. A chaplet, wreath, or garland.

స్రగ్ఘ

s. స్రగ్ఘు v. n. *vide* సగ్గు.

s. స్రద్ధు s. n. A fart.

s. స్రవంతి s. n. A river.

s. స్రవము or స్రావము s. n. Dropping, oozing. స్రవించు To drop, or trickle.

s. స్రష్ట s. n. *Brumha.*

s. స్రస్తము adj. Fallen down, off, or from.

s. స్రుక్కు or స్రుచము s. n. A sort of ladle, used in pouring *ghee,* into the sacrificial fire.

s. స్రుక్కు v. n. To become less, weak, or fatigued. s. n. Fatigue. స్రుక్కించు v. a. To make less; to weaken, or fatigue.

s. స్రుతము adj. Dropped, fallen.

s. స్రుతి s. n. Dropping, falling.

s. స్రువము s. n. A ladle, used in sacrifices.

s. స్రోతము or స్రోతస్సు s. n. A natural, or rapid, stream.

s. స్రోతస్విని s. n. A river.

TUD. స్వంతము adj. (from s. స్వ *self.*) One's own; proper, private, peculiar, belonging to one's-self.

s. స్వచ్ఛందము &c. adj. Unrestrained, uncontrouled, self-willed.

s. స్వచ్ఛము adj. Pure, transparent, pellucid.

s. స్వజనుఁడు s. n. A distant kinsman.

s. స్వతంత్రము adj. Independent, free, self-willed. s. n. Independence.

s. స్వత్వము s. n. 1. Self-existence, independent being. 2. own right, or property.

s. స్వధితి s. n. An axe.

s. స్వనము s. n. Sound.

s. స్వప్నము s. n. 1. A dream. 2. sleep. స్వప్నముగను To dream.

s. స్వభాను s. n. The seventeenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. స్వభావము s. n. Nature; natural state, property, or disposition.

s. స్వయంపాకము s. n. 1. Articles requisite for the preparation of food. 2. cooking or preparing food. స్వయంపాకి s. n. A cook.

s. స్వయంభుఁడు s. n. lit. *self-existent.* 1. *Brumha.* 2. *Vishnoo.* 3. *Siva.*

s. స్వయంవరము s. n. The ceremony of a young female selecting her own husband, from a large assembly of young men. స్వయంవర s. n. A girl who selects her husband.

s. స్వరము s. n. 1. Sound. 2. a musical —1
note. 3. vocal sound, the voice. 4. an accent. 5. air, breath through the nostrils. 6. in grammar, a vowel.

s. స్వర్గము s. n. Heaven. *Indra's* paradise.

s. స్వరువు s. n. *Indra's* thunderbolt.

s. స్వరూపము s. n. Natural figure, shape, form, state, or purpose. స్వరూపనాశనము s. n. lit. destruction of the natural form. Disgrace.

s. స్వర్ణము s. n. Gold. స్వర్ణకారుఁడు A gold smith.

s. స్వర్ణది s. n. The Ganges of heaven.

s. స్వర్భానుఁడు s. n. *Rahoo,* the personified ascending node.

s. స్వర్లోకము s. n. Heaven.

s. స్వల్పము adj. Very small, or few; trifling.

1 స్వరం - The seven notes of the gamut are given in Tara 3.32. comment, as in Amara Casha. But I imagine (see my note on షడ్జం shadjam.) that a swaram is a musical MODE or measure (see Rees in "Mode") yet the poets prove that the note of the peacock is shadja swaram and that of the cokila or linnet is the panchama swaram - and these birds have no song - only a cry or note: I imagine these two answer to the Treble and Tenor But surely shadja must be Tenor* while the fifth must be the Treble or panchama - See further p. 601 No 1 - చంద్రస్వరం and సూర్యస్వరం a sort of omen, and స్వరం చూచుట To divine or try ones fortune by observing at which nostril the breath first enters after a certain prayer - the sun being the right & the moon the left -

trilling tone

* The note of the peacock is by English naturalists defined as "loud, harsh and disagreeable" — Indian authors rather consider it shrill and sharp, like what Homer says of the bowstring (Odyss Φ. 411) "Η δ' υπο καλον αεισε, χελιδονι εικελη αυδην.

స్వస

see Appa Cavi

1 # In some Sanscrit words h is pronounced as f - జిహ్వ, జిహ్వ is pronounced jifva & ప్రహ్లాద Phlada, a proper name. In some words the pronunciation differs from the writing thus { బ్రహ్మ chipna becomes బింహ chinha } ప్రాహ్మ & బ్రాహ్మణుడు are pronounced బ్రంహ Bramha & బ్రాంహణుడు bramhanudu while they are written Brahma & brahmanudu. Say where hm & vh occur - N.B. the fashion is to write h first. But some sound criticks are of opinion that such words should be written సింహం, బ్రాంహణుడు &c and this is certainly most consonant to reason as well as the spelling used in Devanagari. See note on బింహ

2 హుళీరా a certain pot herb

3 The letter హ is so difficult to discriminate from హ that I think the Canarese form or rather the ancient form ಹ H, ಐ should be substituted. In truth h is often written హ and హ This is mute (nakaaram) స్వర్గ. This diaphone should certainly be dropt: we should then have these forms హ హా హి హీ హు హూ (distinguished from ఊరు and ఊరూ by the smallness of the circle హ హూ) హె &c See 6

No. The best form is హా హి హు, No. హా హె హొ

4

5 # See sloca in Amara Cosha - see on నడకామిని - Narasimha. Carnedly explains these words thus - The Hamsa is any aquatic bird, and these always set down the foot with a gentler and more ambling graceful air than Rather heavy in the heels? హంసం N.B. The Flamingo is one interpretation - (See Encycl. VIII. 513. No4) This is rather the ruddy goose?? Latin anser Greek Tel ansa See page 603 No17.

6 ... 3 The old Tel: shape, ఌ is very intelligible, and quite distinct from ౘ Or we might make it హ or, if that is too much like ఠ, we might adopt ఠ; this closely approximates to the canarese ಐ ಹ. In running hand హ is often written ౘ ౘ and ౘ ౘ or ౘ ౘ

7 స్వాధీనం # మీ స్వాధీనం ప్రత్యేక మెరపాని a lady living under his protection తన స్వాధీనమైన ... 22

8 స్వాభావికం Consequent, happening as a natural result. "Natural, inherent, peculiar." W... See 20

9 Aye! yet v. W. note that in the Judicial "Selections" IV. 739 this word is declared a riddle.

X హ initial is dropt in some Tadbhava words, హంస becomes అంచ & in Latin anser. It is vulgarly used where unnecessary. సాహిత్యం saitam & saitya ఆశ్చర్యం being spelt హాశ్చర్యం - and వెన్న becomes హెన్న

11 హంసగమన. This is an allusion to the stately movement of the swan while swimming; not while walking. as we say "she came sailing into the room with a stately gait" This bird answers to the Phœnix, both as to colour φοινικος red, & as to the breed being extinct. The Halcyon. As for the Swan knowing .. 27

12 స్వాంతము andగండిపోయిన 13 స్వామి his honour, my lord స్వాములవారు his grace, his reverence, a title applied to bishops - see అయ్య

14 స్వామిద్రోహం the same as అమానిత or ద్రోహి 15 See p 603

16 See Do 17—25 See Do

s. స్వస s. n. A sister.

s. స్వస్తి s. n. A particle, expressive of benediction, or approbation.

19 — s. ~~స్వస్థము or~~ స్వాంతము s. n. The mind, or faculty of thought and feeling.

12, 4 — s. స్వాతంత్ర్యము s. n. Independence.

s. స్వాతి s. n. The fifteenth lunar mansion, consisting of the star *Arcturus*.

s. స్వాదురస s. n. The grape.

s. స్వాదువు s. n. Sweetness, excellence. adj. Sweet, excellent, agreeable.

16. 7 — s. స్వాధ్యాయము s. n. Inaudible reading, or muttering of the *Vedas*, &c.

s. స్వానము s. n. Sound, noise.

14 — s. స్వాపము s. n. Sleep, sleeping.

8 s. స్వామి s. n. 1. A god, or deity. 2. a chief, 13 — lord, or master. 3. a husband. 4. a king, or governor. 5. an owner, or proprietor. స్వామిద్రోహము Treason; treachery to a superior.

s. స్వారస్యము s. n. Principal or chief aim, object, intention, or meaning. lit. it's own juice. adj. Pleasing, delicious.

s. స్వారాట్టు s. n. *Indra*.

18-9 — s. స్వాస్థ్యము s. n. 1. Wealth, property. 2. content, happiness. 3. fortitude, firmness.

17 s. స్వాహా interj. An exclamation, used in making oblations to the gods. s. n. A personification thereof, as the wife of fire, and goddess presiding over burnt offerings.

s. స్వీకారము s. n. Adoption. స్వీకరించు To adopt.

s. స్వీయము &c. adj. Own, relating or belonging to one's-self.

s. స్వేదజములు s. n. plu. Worms, insects, &c. engendered by heat and damp.

s. స్వేదని s. n. An iron plate, used as a frying pan.

s. స్వేదము s. n. 1. Sweat, perspiration. 2. warmth, heat.

s. స్వైరము or స్వైరి adj. Self-willed, unrestrained.

s. స్వైరిణి s. n. An adultress, or unchaste wife.

హ

హ The forty-ninth letter, and thirty-fourth consonant, in the Teloogoo alphabet. 1, 3, X

s. హంసor హంసము s. n. 1. A swan; a fabulous bird of that species, thought now to be extinct. 2. one of the vital airs. హంసవాహనుడు s. n. *Brumha*; as having the swan for his vehicle. 21+24, 4-5, 11

s. హంసకము s. n. An ornament for the feet, described as resembling the swan's foot.

s. హంసకూటము s. n. The hump on the shoulder of Indian cattle.

s. హంసి s. n. The female of the హంస q. v. 26

s. హంసుడు s. n. The sun.

T. హజారము s. n. 1. The gate of a mansion. 2. a royal court. See No15 in p. ~~595~~ 603

s. హట్టము s. n. A market, or fair. 2

s. హఠము s. n. Violence, rapine. హఠాత్కరించు To violate, or force.

హారాత్తుగా

s. హఠాత్తుగా adv. Suddenly.

s. హతకుఁడు s. n. A coward, or poltroon.

s. హతము &c. adj. 1. Killed, beaten, destroyed. 2. disappointed. హతముచేయు v. a. To kill, destroy, or ruin.

1— T. హత్తు v. n. 1. To be joined, or attached. 2. to be obtained, as applied to a situation, or employment. హత్తించు v. a. 1. To join, unite, or attach. 2. to bestow, or give, an employment.

s. హత్య s. n. Murder, slaughter, killing.

T. హదను s. n. An opportunity.

s. హనుమంతుఁడు - హనుమానుఁడు - హనుమఁడు or హనుమ s. n. The monkey chief *Hanooman*, the ally and spy of *Rama*, in his invasion of Ceylon, since deified, and worshipped by the followers of *Vishnoo*.

s. హనువు s. n. The jaw.

s. హయమారకము s. n. The shrub termed *Nerium odorum*.

s. హయము s. n. A horse. హయవాహనుఁడు s. n. *Cubera*, whose vehicle is the horse.

s. హరణము s. n. 1. Taking, accepting, seizing, carrying off. 2. a special gift, as a nuptial present, &c.

s. హరము adj. Expelling, delivering; counteracting evil effects. హరించు or హరియించు v. n. 1. To expel, deliver, take away, or counteract evil effects. 2. to be digested. v. a. To carry off, or usurp. హరించుకొను v. comp. To possess a strong power of digestion.

s. హరి s. n. 1. A lion. 2. a snake, or serpent. 3. a monkey. 4. a horse. 5. a frog. 6. *Vishnoo*. 7. *Yama*. 8. *Indra*. 9. air, wind. 10. the moon. 11. the sun. 12. green colour.

s. హరికుఁడు s. n. A thief, or robber.

s. హరికేశుఁడు s. n. *Siva*.

T. హరిగోలు s. n. A basket boat, such as is used on the *Tomboodra*, and other rivers, in the Deccan.

s. హరిచందనము s. n. 1. A yellow, or very fragrant species of, sandal-wood. 2. one of the trees of paradise.

s. హరిణము s. n. 1. A deer, or antelope. 2. white colour. adj. White.

s. హరిణి s. n. (H. هرن) 1. A deer. 2. a golden image.

s. హరితము s. n. The colour green. adj. Green, verdant.

s. హరితాళము or హరిదళము s. n. Yellow orpiment.

s. హరిత్తు s. n. 1. The colour green. 2. a quarter, or point, of the compass.

s. హరిదశ్వుఁడు s. n. The sun.

s. హరిద్ర s. n. Turmerick.

s. హరిన్మణి s. n. An emerald.

s. హరిమంథకము s. n. Chick pea. *Cicer arietinum*.

s. హరివంతుఁడు s. n. *Indra*.

T. హరివాణము s. n. A small metal plate.

s. హరిశరుఁడు s. n. *Siva*.

s. హరిశ్చంద్రుఁడు s. n. A sovereign, the twenty-eighth of the solar dynasty in the second age, celebrated for his piety and liberality, and who on those accounts was elevated, together with his

265 హరిశ్చంద్రుఁడు

1 హత్తించు Tara 3.122 అరిది సూదంటి శిలవలె హత్తి హత్తి drew & drew him towards her as the magnet does the needle. In Ila 3.143 ... యెంబోటు వెత్తి, యెుతలు ... హత్తి, హత్తి ... హత్తిన, ... " She would raise her thighs and make her body so directly approach me (B. And Dip says. ...) Here హత్తు v. a. is To project or push out as the belly

హరిహయుఁడు

a sacred dance

1 హల్లీషకం or హల్లీసకము (v. W. in हल्लीषक p 1048) # In the Vaish. ... సీ॥ నిర్మల కల్లోల నిమిష్ట కల్లోలి ని + హల్లీసకములతో నవేఘులింపుగ In the Chamat: Manj. II. 33 (ettugiti) తనకు సుధ్ధంద దండ ప్రోద్ధాండమై ప్రదుగ కొలది హల్లీసకప్ర మును కోల గాడ + In Calindi Mucunda. verse 174 ... II. 6

2 హరువు, or contractedly, హర్వు # Rad Sant. 3.196 చ॥ కుందియు మందరసాను భావర్ణ హరువు వలిష్టకెకు వలె యూప్ర నికేహీత శ్రేందదాయుగా In the Bhanumad Vijayam I. 172 సీ॥ మెఱుగవుం దుమెన తేటల ములర్వుహార్వుచెలంగ In Ila. 1.136 పని హర్వులవార్ + ముగరాల విరికెలు comeliness trim, smartness decking elegancies agreeableness Tara 1. 13. II. 16

3 హసంతి. Bhanumad Vij. 1. 155 క॥ నేపథమురుష్ణ వస్తువు లౌ పతతికి నిష్ఠిధాని నప్రదు హసంతిక + దీపింప జేసె కంకటులు పైవాసన కప్ర తోరవారుం బిరయిక So also in Ramayana Champu

4 హాటకగర్భ see హిరణ్యగర్భ Bramha, because he sprung from the golden egg that produced all things స్తనహాటకభూధరాం. Divya Mangala. § 32 her breasts were as mounts of gold.

5 హావపోంచు in Tara 2.78 the filling out of the body at puberty హావపోంచిన fleshy or grown

6 ... 1 .. [illegible]

7 హరకుః ns Overbearing intimidation = దాబు = దర్పం .. అతని హరకు జతిసినా డు I was alarmed at his ferocity. = మరుని హరకు the remorselessness of Cupid హరకుపెట్టు To intimidate, browbeat, bully

హారకుఁడు

266

subjects, to heaven; having been insidiously induced by *Narada* to relate his actions, with unbecoming pride, he descended from *Swurga*, a stage at each sentence, till stopping in time, and doing homage to the gods, he was fixed, with his capital, in mid-air.

s. హరిహయుఁడు s. n. 1. The sun. 2. *Indra.*

s. హరుఁడు s. n. *Siva.*

T. హరువు s. n. ~~Contrivance, method, address.~~

T. హర్కారా s. n. (P. هرکاره) A messenger, courier, or spy.

s. హర్మ్యము s. n. A palace, or great mansion.

s. హర్యక్షుఁడు s. n. *Indra.*

s. హర్యక్షము s. n. A lion.

s. హర్యక్షుఁడు s. n. *Cubera.*

s. హర్షము s. n. Joy, gladness, happiness. హర్షించు To rejoice. హర్షితము &c. adj. Rejoiced.

s. హలము s. n. (H. هل) A plough.

s. హలాహలము s. n. 1. A sort of poison. 2. the saliva of a horse.

s. హలి s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna.*

s. హల్యము adj. Ploughed, tilled.

s. హల్లకము s. n. The red lotus.

T. హల్లకల్లోలము or హల్లికల్లోలము s. n. Tumult, confusion, disorder.

s. హల్లులు s. n. plu. in grammar, The consonants.

5 s. హవము s. n. 1. Calling, a call. 2. sacrifice, oblation.

s. హవిస్సు s. n. Any thing offered, or intended to be offered, as an oblation, usually clarified butter.

s. హవ్యము s. n. An offering to the gods.

s. హవ్యవాహనుఁడు - హవ్యవాట్టు or హవ్యవాహనుఁడు s. n. Fire, as bearing oblations.

s. హసంతి s. n. A portable furnace. 3

s. హసనము s. n. (H. هنسنا to laugh.) Laughter, laughing.

s. హసితము s. n. A laugh, or smile.

s. హస్త s. n. The thirteenth lunar mansion.

s. హస్తము s. n. 1. The hand. 2. a cubit. 3. the elephant's trunk. హస్తతలము The palm of the hand. హస్తాక్షరి s. n. Hand writing, signature.

s. హస్తి s. n. An elephant.

s. హస్తినఖము s. n. A raised place over the gate of a city, or fort.

s. హస్తిని s. n. 1. A female elephant. 2. a female of one of the four kinds into which women are classed, and described as of low stature, corpulent habits, curly hair, dark complexion, libidinous appetite, and furious passions.

s. హస్తిపకుఁడు s. n. An elephant driver.

s. హస్తిపురము s. n. The city of *Delhi.*

s. హాటకము s. n. Gold. 4

s. హాని s. n. 1. Loss, privation. 2. damage, harm. 3. ruin. 4. abandoning. 7

s. హాయనము s. n. A year.

T. హాయి s. n. Happiness, quiet, peace. adj. Happy.

s. హారకుఁడు s. n. 1. A thief. 2. a cheat, or rogue. 3. a gambler.

T. హారతి s. n. *vide* ఆరతి.

S. హారము s. n. A necklace, or garland.

S. హారి adj. Pleasant, charming, agreeable.

S. హాల s. n. Vinous, or spirituous, liquor.

S. హాలాహలము s. n. A sort of poison, or venom.

T. హాళి s. n. Joy, gladness.

3 — S. హావము s. n. Any feminine act of amorous pastime, or tending to excite amorous sensations; coquetry, blandishment, dalliance.

S. హాసము s. n. 1. Laughing, laughter. 2. a jest, jeering. 3. mimicry.

S. హింగుళము s. n. Vermilion.

S. హింగువు s. n. Assafœtida.

S. హిందోళము s. n. (H. ہندولا) 1. A long palanqueen. 2. one of the personified musical modes.

S. హింస s. n. 1. Injury, mischief. 2. murder, killing. 3. trouble, difficulty. హింస్రము &c. adj. Mischievous, hurtful, injurious. హింసించు v. a. 1. To injure. 2. to kill.

4 — S. హిక్క s. n. Hiccup.

S. హితము or హితవు s. n. An agreeable, suitable, or obliging, service. adj. Agreeable, fit, acceptable, suitable.

S. హితుఁడు s. n. A friend.

S. హిమము s. n. 1. Frost. 2. snow. 3. winter. adj. Cold. హిమవంతము The *Himalaya* mountains.

S. హిమవాలుక or హిమాహ్వయము s. n. Camphor.

S. హిమిక s. n. Hoar-frost.

S. హిరణ్మయము adj. Golden.

S. హిరణ్యము s. n. 1. Gold. 2. wealth, property. హిరణ్యగర్భుఁడు s. n. *Brumha*; as springing from the mundane egg of gold, or golden colour. హిరణ్యబాహుఁడు s. n. *Siva*; as golden armed.

S. హీనము &c. adj. Deficient, defective. 2. vile, low, base. 3. left, abandoned.

S. హీర s. n. *Lutchmi*.

S. హీరము s. n. (H. ہیرا) A diamond.

S. హుంకారము or హుంకృతి s. n. (H. ہنکار) A roar, or loud noise. హుంకరించు To roar aloud.

G. హుండి or హుండీ s. n. (from H. ہنڈی and ہنڈوی) A bill of exchange.

T. హుటాహుటి s. n. Great haste. —— 2

S. హుడుక్క s. n. A small drum, in shape like an hour glass.

S. హుతభుక్కు - హుతవహుఁడు or హుతాశనుఁడు s. n. The god of fire.

T. హుళక్కి or హుళంకి s. n. A lie, or falsehood.

S. హూతి s. n. A call, calling.

S. హూర్చనము s. n. Crookedness; literal, or figurative. —1

S. హృతి s. n. The taking away by force, or fraud. హృతము adj. Taken by force, or fraud.

S. హృదయము s. n. 1. The mind; the seat, or faculty, of thought or feeling. 2. the heart.

S. హృద్యము adj. Dear, beloved, cherished.

S. హృషీకము s. n. An organ of sense.

S. హృషీకేశుఁడు s. n. *Vishnoo*.

S. హృష్టము &c. adj. Pleased, glad.

1 హూణా Huns - This word modern poets apply erroneously to all Europeans

2 హుటాహుటిని Rapidly, with velocity. Jaim Bha 6.86. Hams 2.191

3 హావం gamesomeness, dalliance

4 హిక్క or హిక్కా (Sansc) is some part of the body, described in works on statuary - ~~their~~ meaning

Thus in Silpa Sastram (E vol 79)

p. 36 ఎలాంటి దక్షిణే సవ్యే నేత్రే మధ్యే తత్ప్రశస్త దైవహా

హిక్కా ~~మధ్యే~~ మధ్యస్య వామే తత్ర వామహస్తాక్ష దక్షిణే Narsumma Charri of Cumbum says It appears to be a technical word meaning the space between the armpit and the root of the neck - Lit: the hickup, meaning the root of the throat in front where the hickup originates

Elate high spirits. Simply Roguishness. a rogue or quiz = [illegible]

హెగ్గళ్లు 1 హొంతకారి # Duping, tricking, making a fool of a man, delusion, tricksiness. Tricksy. Precisely కపటం q. v. in Chandra Rekha III. 85 + The word is Canarese - in which honta signifies మదం = మదవతి

2 హొయలు -- query has this word any analogy to oyâram ? can that be (Yes. Z. A) from ఆరంభ. హోరంభ? In the Hanumad Vij. 2.144 క॥ [illegible] హొయలుగ + [illegible] here it seems a mere p.p. The word is Canarese.

Flaunting. In Tara 3.15. సీ॥ [illegible] Shallana 2.34.

[illegible] హొయలుగా [illegible] + and in Uttara Ramay. 4.263. సీ॥ [illegible] హొయలుగా [illegible] + [illegible] (in a descrn of Rambha) In each of these verses hoyaluga, is flauntingly, Elegantly fine, pretty. See also hoyalinçu

3 హోళిక. An article (in Orient Herald Oct 1827, page 109) describing the Bengal feast of the Dola or Swinging of Krishna, describes the హోళిక an image burnt on that occasion, (like Guy Fawkes) representing the giantess Putana. It is added "in the Bhavishyóttara Purana, however the effigy is said to represent a female fiend named Dhondha who in the days of Raghu made a practice of killing children. Yet this possibly is an afterthought and the original practice which was equally common among all the nations of antiquity had no relation either to Krishna or a witch."

4 హొంతకారి "a gay (a sly baggage) deceiver" is the exact sense. see Tara 2.83 "ROGUE

5 హొయలు graces charms. Tara 3.79 82 హొయలుగ [illegible] most gracefully or winningly, persuasively. Or, as in Radha 2.35 nicely, kindly

6 # In Rucmangada 2.134 the plural is spelt హెగ్గాడియల్ (గడ being transmuted into గాడి metri gratia). Simply A handmaid, a lady in waiting, or maid of honour

7 హెచ్చరిక 2a says is not exactly gladness - It means Alertness - thus స్వామి పరాకు హెచ్చరిక My lord beware! be on your guard -

8 హేషితం n s Neighing 2a

268

T. హెగ్గళ్లు s. n. pl. Eunuchs.

7 T. హెచ్చరిక s. n. 1. Gladness, pleasure. 2. caution, precaution.

T. హెచ్చు v. n. To increase, or become augmented. adj. More, much. హెచ్చించు v. a. To augment, or increase.

s. హేడజము s. n. Passion, anger.

s. హేతి s. n. 1. Flame. 2. a weapon.

s. హేతువు s. n. Cause, reason, origin, motive.

s. హేమంతము s. n. Winter; the cold season. *vide* హేమంతఋతువు under ఋతువు.

s. హేమపుష్పకము s. n. The flower termed *Michelia champaca.*

s. హేమము s. n. Gold. హేమించు 1. To become gold. 2. to become puffed up, by riches.

s. హేమలంబి s. n. The thirty-first year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. హేమాంగుఁడు s. n. 1. *Brumha.* 2. *Garooda.*

s. హేమాద్రి s. n. The mountain *Meroo.*

s. హేరంబుఁడు s. n. *Ganesa.*

T. హేరాళము adj. Much, many.

s. హేల s. n. Wanton dalliance; lascivious endearment.

s. హేళనము s. n. Disrespect, disregard, contempt.

s. హేలి s. n. The sun.

TUD. హేవళంబి s. n. *vide* హేమలంబి.

s. హేష s. n. Neighing.

8 s. హైమవతి s. n. *Parvatee.* 2. the Ganges.

s. హైయంగవీనము s. n. 1. Clarified butter, prepared a day before it is used. 2. fresh butter.

T. హొంతకారి s. n. ~~A person who deceives one, in one's own presence.~~ — 1, 4

T. హొయలు s. n. A gesture, or affected gait. — 2, 5

s. హోత s. n. A priest presiding over a burnt sacrifice.

s. హోమము s. n. A burnt offering; the casting of clarified butter, &c. into the sacred fire, as an offering to the gods, accompanied with prayers or invocations, according to the object of the sacrifice.

s. హోర s. n. An hour; the twenty-fourth part of a day.

T. హోర s. n. 1. Expedient, contrivance. 2. a person clever at expedients.

s. హోళి s. n. The *Holi* feast. — 3

s. హ్రదము s. n. A deep lake.

s. హ్రస్వము adj. Short, little, low. s. n. in grammar, A short vowel.

s. హ్రాదిని s. n. 1. *Indra's* thunderbolt. 2. lightning.

s. హ్రీ s. n. Shame, modesty. హ్రీణము or హ్రీతము &c. adj. Ashamed.

s. హ్రేష s. n. *vide* హేష.

s. హ్లాదము s. n. Joy, pleasure.

ళ

ళ This is the fiftieth letter, and thirty-fifth consonant, in the Teloogoo alphabet; but no words in the language begin with it.

క్షంత

క్ష

1 క్ష. The fifty-first, or last letter, and thirty-sixth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. క్షంత s. n. A patient man.

s. క్షణద s. n. Night.

s. క్షణప్రభ or క్షణిక s. n. Lightning.

s. క్షణము s. n. An instant, or moment, of time.

s. క్షతజము s. n. Blood.

s. క్షతము s. n. A wound, sore, or hurt.

s. క్షత్త s. n. A charioteer.

s. క్షత్రము s. n. The second pure Hindoo tribe, the regal or military cast. క్షత్రియాణి A female of that tribe. క్షత్రియుఁడు s. n. A man of that tribe.

s. క్షప s. n. Night. క్షపాకరుఁడు s. n. The moon; literally, causing night.

s. క్షమ s. n. 1. The earth. 2. patience. 3. pardon, forgiveness.

s. క్షమము s. n. 1. Patience. 2. pardon, forgiveness. adj. 1. Patient. 2. able, capable. క్షమించు v. a. To pardon, or forgive.

s. క్షయ s. n. 1. The sixtieth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. consumption. 3. loss, waste, decrease. క్షయించు To be destroyed, wasted, or decreased; to decay.

s. క్షయము s. n. 1. A destruction of the world. 2. loss, waste. 3. a house, or abode.

s. క్షవథువు s. n. 1. Sneezing. 2. a cough.

s. క్షవము s. n. 1. Sneezing. 2. black mustard.

s. క్షాంతి s. n. Patience, forbearance.

s. క్షామము s. n. A famine.

s. క్షారకము s. n. A blossom, or young bud.

s. క్షారము s. n. 1. Salt. 2. black ashes.

s. క్షితి s. n. 1. The earth. 2. an abode, or dwelling. 3. wane, loss, destruction. 4. the period of the general destruction of the universe.

s. క్షిప్తము &c. adj. Thrown, cast, sent, dismissed.

s. క్షిప్రము adj. Quick. adv. Quickly.

s. క్షీణము adj. Thin, emaciated, feeble, slender, less.

s. క్షీబము &c. adj. Drunk, intoxicated.

s. క్షీరము s. n. 1. Milk. 2. water.

s. క్షీరాకరము - క్షీరాబ్ధి or క్షీరోదము s. n. The sea of milk; one of the seven seas, surrounding as many worlds. క్షీరాబ్ధితనయ s. n. *Lutchmi*; as sprung from that sea.

s. క్షుణ్ణము &c. adj. Versed in sacred science, but described as unable to explain, or teach it. 2. bruised, pounded.

s. క్షుతము s. n. Sneezing.

s. క్షుత్తు or క్షుధ s. n. Hunger.

s. క్షుద్రము &c. adj. 1. Small, little. 2. mean, low. 3. mean, niggardly, avaricious 4. cruel. 5. poor, indigent. క్షుద్రాలుచెప్పు To tell tales of any one. క్షుద్రాలుచేయు To intrigue, or conspire.

s. క్షుధితము &c. adj. Hungered, hungry.

269 క్షుధితము

1 క్ష Wilson places this compound (క. x) under క (k. c) but after all I am inclined to leave it at the close of the alphabet – For this is the uniform practice of all Sanscrit writers who speak of the alphabet, whether in treatises on Grammar, prosody, or magic. They invariably consider the x as distinct from the k. and this very easy to recollect this. "This letter is pronounced nearly like sh, or like ct in action, faction, dictionary. It is conveniently written x. Thus in అక్షి axi an eye; which Sir Wm Jones writes acshi & Wilkins akshi". Thus in Spanish Texiera is pronounced Tesshira (vide Blackwood 1836. p. 435). Wilson places this under క but this is disapproved by the natives in general though some critical works so place it

I commenced this work in 20 March 1824.
It is [illegible] a 12 years work
On 21 March 1832 I began to transcribe this dictionary fair –

J 24 Apr 35 shews that. 223 pages remained to be completed then. ~~Ih~~ i e more than 2/3 were copied fair when I left India – In fact only about 1/6 remained

Write these remarks in p 534

క్షురప్రము

1. Note on షడ్జం [స్వరం] p 594 continued] The seven notes in Amara are

1 నిషాద - roar of an elephant:	7	ni	sa	g	
2 ఋషభః roar of the bull. lowing	2	ri	re	b	
3 గాంధార bleating of sheep or goats	3	ga	mi	c	
4 షడ్జ the cry of the peacock	1	sa	ut	a	sharp
5 మధ్యమ voice of the క్రౌంచ or heron	4	ma	fa	d	
6 ధైవత the neigh of a horse	5	dha	sol	e	
7 పంచమ the voice of the cokila or cuckoo	6	pa	la	f	flat

The arrangement in Amara is wrong - sa or షడ్జ ought to be first & నిషాద last: the sloca in Amara ought to stand thus

షడ్జంమయూరోవదతిగావస్త్వృషభభాషిణం
అజావికాస్తుగాంధారంక్రౌంచఃక్వణతిమధ్యమం
పుష్పసాధారణేకాలేపికఃకూజతిపంచమం
ధైవతంహేషతేవాజీనిషాదంబృంహతేగజః

Finished arranging and transcribing my edition, London 20 May 1836

C P Brown

s. క్షురప్రము s. n. An arrow, with a horse-shoe head.

s. క్షురము s. n. A razor.

s. క్షురి s. n. A barber.

s. క్షుల్లకము &c. adj. 1. Little, small. 2. hard. 3. poor, indigent. 4. low, vile. 5. wicked, malicious, abandoned.

గ. క్షూణత s. n. Disgrace.

s. క్షేత్రజుఁడు s. n. A son born of the wife, by a kinsman, or person duly appointed to procreate issue to the husband.

s. క్షేత్రజ్ఞుఁడు s. n. The soul, the emanation of divinity residing in the body.

s. క్షేత్రము s. n. 1. A field. 2. the body. 3. a wife. 4. a pure, or sacred, spot; a place of pilgrimage, as *Benares*, &c. 5. a geometrical figure.

s. క్షేపణము s. n. 1. Sending, directing. 2. passing away time.

s. క్షేపణి s. n. An oar.

s. క్షేపము s. n. 1. Sending, dismissing. 2. throwing, casting. 3. delay, dilatoriness. 4. disrespect, contempt. 5. passing away time.

s. క్షేమంకరము &c. adj. Auspicious, propitious; conferring good fortune, or happiness.

s. క్షేమము s. n. 1. Happiness, well being, welfare, health. 2. preserving, protecting, keeping what is acquired. 3. final emancipation, or eternal happiness. adj. Happy, well, in good health, prosperous.

s. క్షోణి s. n. The earth.

s. క్షోదము s. n. Powder, pulverized substance, dust.

s. క్షోభ s. n. Grief, sorrow. క్షోభించు To grieve, or be sorrowful.

s. క్షౌద్రము s. n. Honey.

s. క్షౌమము s. n. 1. An airy room, on the top of a house. 2. wove silk.

s. క్షౌరము s. n. Shaving.

s. క్ష్మా s. n. The earth. క్ష్మాభృత్తు s. n. A king; as protecting it.

s. క్ష్వేడ s. n. 1. A war whoop, or battle cry. 2. a bamboo rod, or stake.

Supplement to page 595

15 రాజాటం, in Radhac Sant IV.135 means - - - - - - - - In the Dasava taram I. 394 (342) = divan - & in Ramabhyu VI.109

16 స్వాధిష్ఠానం (not in W!) One of the 6 chacras or regions of the body - described as between the anus & ~~abdom~~ navel - the abdomen? v Acasa Bhair. p. 102 verse 17.

17 ..5 Hamsa and anser are mentioned as correlative in Rees. Cycl. in Saraswati sub fine Compare రాజహంస which Sir W.J. expressly translates Phœnicopterus - Compare పరమహంస. i.e. the phœnix of holiness 23

18 స్వామిత్వం A verse, (entered under [illegible]) says శ్లో॥ [illegible] ?। [illegible] ?

19 స్వస్థం ~~rather~~ signifies ~~స్థిరచిత్తం~~ "Confident, resolute, firm, relying on himself" W. [this is a strange error in Campb.] Lalitu. IX.26 Determined స్వస్థచిత్తం Soundness of judgment

20 ..8 స్వభావికం Simple, free from intricacy, natural, perspicuous, clear

21 స్వాంతకార్యం Kasikha V. 275 where the rhyme requires HA. So also...24

22 తన స్వాధీన మైన తమ్ముని పంపినాడు he sent his brother who was wholly at his commands or disposal తన స్వాధీనం చేసుకొని he got it into his possession ప్రస్తుతం స్వాధీనం కాని రూకలు money not available at present

23 ..17 The Hamsa is a reddish bird - and the φοινιξ Phœnix had the same hue - After remarking this I found an Essay on the subject, in Class. Journal No 28. p. 319 - which however proves nothing. But in vol 26. page 117 I find that the Persian Dictionaries very accurately describe the Phœnix under the term cycnus ققنوس (קקנוס) which is, they say, its Rumi or Greek name - ΚΥΚΝΟΣ. See further p 435 No 1.

24 { .21 స్వాంత (in a rhyme) in Vish Maya 3.88 | సీ॥ [illegible]
స్వాంత [illegible] Here స్వాంత means what? I say...25
స్వాంతకార్యం Kasikh v. ~~27~~ 275 is expressly explained there as 16 hours }

25 ..24 same as వంతే = [illegible] = [illegible] caprice?

26 స్వాంశికుడు A Shaivite Raza (see శైవం) a worshipper of Shiva born in the Raz caste

27 ..?? milk from water. Ananda 16.22 it means that if there is any milk mixed with water a swan will not touch it.

మరి as an adj. more, superior, better మరిగుణం a higher talent

మరి. ~~[illegible]~~. a conjunction and particle; adverbial [illegible]

1 more, further, still more, additional, V. I. 37 – yet more – మరిమరియాని Sar Dwi 556
That is still better. అది మరి మంచిది

2 other – diverse V. 567. 625 (other mode) మరితెరగు నుతులు Sar Dwi 631. – మంచి ... కల్లతులత మరికొన్ని – నిగనిగల గుబ్బలకేగా తగనమర్చి Sananda Ganeam 2.150

3 even V. 443. 446 (= vel)

4 again V. 423. 443 మరియును మరియును again & again Bilh 2.126, & Vij Vilas 2.148

5. but 181. 2152. particularly, especially, above all

6. Likewise, too, nay Vem. 264. 1955. 811. 1421. 938. మరియును Bilh 1.67 & Manu 2.352

7 Now .... and then (i.e. one time and another time). V. 569

8 {Yes – To be sure – certainly – (while అవును only signifies It may be). of course
verily, V. 870. As an affix, "To be sure" అల్లుచెప్పినాడు మరి"

9. prefixed to adjectives and substantives, signifies still (better) yet (longer) &c better (quality) superior (place) V. 55. 911. 562. 3212

10 else – as మరి ఏమిటి – what else –

11 of course – V. 2127. in short

12 And – V. 1374. 1918. And yet. 3206. – And also P.P. 2.3.15 Dasav 9. 324 & Rather మరియును as
in Naish. 6.55

13. An expletive untranslateable – straightway – V. 827 .. మరివేస్తాను. well, I will do it – మరి వెళ్లు well, begone – In reply to the question Who is that man? మరి యెవరు లేరు It is nobody in particular – మరేమి లేదు nothing else, nothing further – In Tara 2.105 ఈకామురుకే మరి లేదనక తరుణి Well, none but she is so lovely – or in short. In fact. Indeed

14 (As an affix) To be sure – అల్లుచెప్పును మరి Of course he said so. – అల్లుచెప్పును మరి But I tell you he said so. "Then" పోనీ మరి "Go along, then" మరి యిట్లా how then (will you do it?)

N.B. This word is more common in Vemana than in other authors. He evidently often uses it as a ~~mere peg to the verse~~ expleting – the words మహా, దా(త్రి)కి, బా, ని, అల &c are also used by him as props to the metre. Just like φιλως, φιλον ητορ &c in Homer, and αυτως.

Forms of the characters in the ancient Telugu alphabet copied from three old manuscripts. Copied before I perceived the principle on which these differ from the modern shapes.

అ ఆ [illegible] [illegible] కా కా మా మా are [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ఇ ఈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ఉ ఊ [illegible] NB this ~ is clearly taken from the old ఉ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ఋ ౠ ౨ [illegible] mu is [illegible] and elsewhere [illegible]

ఎ ఏ ఐ [illegible] [illegible] [illegible]

ఒ ఓ ఔ [illegible] [illegible] [illegible]
o ô au

ఁ ం ః

క ఖ గ ఘ ఙ [illegible] క is [illegible]

చ ఛ జ ఝ ఞ [illegible] [illegible] [illegible] NB చ and ఛ are [illegible] and [illegible] But if we add these 2 commas to the top instead of the side we have జ & ఝ [illegible]

ట ఠ డ ఢ ణ [illegible] [illegible] hence [illegible] and, inverting the letter, [illegible]
The same [illegible] is clearly from [illegible]

త థ ద ధ న [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rather [illegible]

ప ఫ బ భ మ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rather [illegible]

య ర ఱ ల ళ వ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

శ ష స హ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Though Wilkins discovered 6 obsolete forms of the Sanscrit alphabet he printed none – he was content to decipher them –

పడుచు (v.n. and active) 1 To Fall – making the causal { పడుచుచు – Double causal పడ్డించుట (పడిపించు) పడగొట్టు or వేయు to knock or push down

2 To BE, Become, making causal పడుచు

3 To suffer, (v.a.) endure, undergo, incur, feel, experience, enjoy, tolerate

4 To occur or happen, or fall or befal. వై పడుట the same, To take place ... 30

5 To fit, suit, be fitting, agree, be right or correct, agree with ... 26..27

అది యున్నది పడదు – యిది తప్పు పడదు – కత్తి కెయ్యం పడదు

6 Added to nouns and verbs it forms the passive voice –

పిలుచు to call, పిలువబడు to be called. వగ grief + పడు to be grieved

7 and also the active voice. To suffer, tolerate, be, endure

తొందర labour తొందరపడు to labour ఆశ్చర్యం wonder + పడు to wonder

నల్ల black + to become black ఎర్రబడు + బడు to redden or turn red సమ్మతి agreement + to agree వేరు separate + to be separated బెదురు fear + to fear – M. Adi. 1.212. దెబ్బ a blow + to be beaten

కలిమి బడినప్పుడు Vema 1.39 to enjoy wealth

ఆదారిపడి వచ్చిరి they came along the road

పడిపోవు To fall, tumble, die, perish, to be omitted or left out

See additions opposite

8 Added to nouns &c it forms them into verbs

కష్టం labour + to labour – Pains. To TAKE pains

వెను the back వెంబడి following వెనకబడు to fall back Vishnu. 2.14

మ్రాను wood + పడు to become stupified as wood, turn into wood

రాయి stone + పడు to be petrified ఆటంకపడ్డ hindered భయపడు To fear వెనకపడుట To retire or fall back Vish P. 2.14 సమ్మతిపడుట To agree or consent ప్రయత్నపడుట To try, to endeavour ... 28

9 Impersonally

నాకి నాకు పడదు he and I do not agree

యిది దానికి దీనికి సరిపడదు this does not fit that

5 ఆనీళ్లు పడక రోగస్థుడైనాడు the water not agreeing with him he sickened

10 It forms a [superfluous] adjunct to some verbs [nouns?] as

దెలుచు or దెలకబడు to start – or, ఉలికిబడు –

తూగు, or తూగబడు to slumber

11 In the infinitive form పడ (falling) it is interpreted down, as పడదో యుట To knock down, పడదన్నుట To kick down, పడవేయుట to cast .. 29

12 In the middle voice పడుకొనుట To lie down or recline (compare పండుకొనుట) 31

13 Phrases. ఎవరు పడితే వారు యిచ్చేలాగు వ్రాసిన పత్రం a bond payable by any one of the joint signers. Note పడుట is sometimes (see note on the letter డ) a contraction for పట్టుట. Vema 1574 వోదారి పడిపోయిరి (for పట్టిరి) they took to the road, or ran away

See additions opposite

1 స్వాంతనం. [illegible]

Additions to పడుట &c see the opposite page

26.. పడుట v.n. To be held or contained. as ఆధాన్యము అంతా యీ సంచిలో పట్టదు, all that grain will not go into this bag

27 To fall or be caught (చిక్కుట) in a snare &c To die or be killed. To agree or consent (దెబ్బ పడుట To be beaten or suffer blows

28 పులికి a start పులికిపడుట To start చింత thought చింతపడుట To take thought, to sorrow పాట్లు పడుట To suffer hardship కలిమి పడుట To be in good circumstances Vema 1.39.

29.. down, lay down, ~~cast~~ imprison, retain in durance

30.. యీ పుస్తకములో ౫౦౦ పద్యములు పడును This book will hold 500 verses వాండ్లతో పడ్డాడు he joined with them – వేరుపడ్డారు they have separated or become enemies వారిపడిపోయిరి | బావిలో నీళ్లు పడి water rose in the well, (aqua fiebat in puteo) So in other compounds it means ac-cidere, incidere నీతో పడవలెనె M. ౧౨ III. 332 Let it remain or be with thee కాళ్లు చేతులు పడ్డ crippled

31 The causal form is పడుచుట, as పెద్దవడుట To become పెద్దవాడు To make, also పడించుట as వెలువడుట To come out వెలువడించుట To bring out Also formed with వేయుట as పడవేయుట q.v to plant, to imprison to set. Also formed with పెట్టుట q.v

Notes on వేయు revised — ~~The radical sense is, to~~ CAST. To put a thing to its proper use

These the radical sense

1. To cast, throw, put, fling ~~discharge (a dart, arrow or gun)~~ put.
2. To give or make — To give (a blow) To strike
3. To place or put. To help or put before one to eat Vema 780 To pour a fluid
4. To take or swallow, (food, medecine, betel Dasar IX. 303 +)
5. To take, ~~or~~ wear, or bear (a stick as [Telugu]) a weapon, a dress. To put or apply on the body, as paint, jewels; clothes, fetters; a [illegible] bandage
6. To shut, a door or box, the eyelid &c Sar Dw 52 Nams. V. 92. Tara 3.130 +
7. Attached to various nouns it takes different senses

[Telugu] (for [Telugu]) to dig a well. [Telugu] (for [Telugu]) [Telugu] a ring set with pearls. [Telugu] (for [Telugu]) [Telugu], I laid out all my property on it [Telugu] to commit gang robbery — దీపం వేయు to light a lamp. [Telugu] There is a sound లెక్క వేయు to reckon, calculate, cast an account. [Telugu] a book covered or bound with leather [Telugu] the stick fastened to the rope [Telugu] to make a sound వాసన వేయు to emit a scent ~~[Telugu] the sun shone out~~ (v. n.) see below

8. As an expletive added to some ~~past~~ past participles it ~~merely~~ denotes completeness of action, and may be expressed by "up, off, on, down, through, away." కోసి వేయు to cut off [Telugu] to shut up, or shut to, [Telugu] to push away — [Telugu] to draw out. [Telugu] to pluck up or out. [Telugu] to strike down or cut off [Telugu] to cast down చెప్పి వేయు to tell off hand వ్రాసి వేయు to write down or off [Telugu] to give away. తినివేయు to eat up — Note — This expletive is never added to neuter verbs.

10 వేయు (v. n. is used as an auxiliary To be &c
~~9~~ Sometimes the sense is neuter [Telugu] the sun shines hot [Telugu] there is a little wind [Telugu] I am afraid; lit: fear casts [Telugu]

~~10~~ It forms a causal to some verbs instead of [Telugu] — as పడవేయు to let fall, to mislay.

Additions to Page 387.

see 36 below

24 [Telugu] ... see Tara V. 50. & II. 116 a curtain lecture Yet see IV. 33 where — 32

25 ... 9. [Telugu] This I suppose is derived like [Telugu] from [Telugu] to fail & therefore means [Telugu] + [Telugu] Now poili is contracted from [Telugu] povili which again is a probable spelling of [Telugu] pagili — Now [Telugu] gives the exact sense! It is explained [illegible] i.e. ? Disconcerted See 35

26 ... 13 [Telugu] a golden see 34 yellow paint [Telugu]

27 ... 11. [Telugu] is declared to be the same as [Telugu] where see Notes & see Telugu Amara. But Campb says, [Telugu] — is the [Telugu]

~~[Telugu] [illegible]~~ ? Padma Pur 1.182 error for [Telugu]

29 .. 7 [Telugu] is also a layer or stratum of soil

30 [Telugu] porachi, a simple loan. [Telugu] See the Andhr Bh Aru 2.429

31 [Telugu] . v: n. To mislead, deceive, delude, cajole.

32 .. 24 I translate it by [Telugu] It is clearly derived from [Telugu], anger, but what [Telugu]? I am convinced that this is from [Telugu] to ~~die~~ wrong See 36 below "ready to die with passion" (as in Horace, victa furore) is applied to a woman's passionate expression) —

= [Telugu] = [illegible]

Bickering: See full comment in Tara 2.116.5 — See Vij V. 3.123 Say simply a passion, a ~~pet~~, Pettishness a woman's rage. "A ~~nuptial dialogue~~" says Scott in Guy Mannering 1.134. A curtain lecture, or "Brawl, variance ~~[illegible] contest~~." Parad Lost IX. 1189.

33 .. [Telugu] in Cama Cala Nithi 1.61. [Telugu] [Telugu] her nipples resemble ponna buds. The fruit is ligneous, spherical, an inch thick in diameter with a rattling seed within

34 .. 26 i.e. [Telugu] (gold) + [Telugu] orpiment

35 .. 25 Disconcerted. out of countenance.

36 ... 24 .. 32 My first etymon will not stand — For [Telugu] means only To go — and metaphorically is to depart or die — I now believe the root to be [Telugu] or [Telugu] chaff, emptiness whence [Telugu] vain words — and [Telugu] empty or vain bickering, fruitless anger (Jan. 1832) But see 47

37 [Telugu] Ellaya 3. ~~19~~ 188 unbroached youth, unsmirched, "that has not lost its bloom its tightness." In Parij 3.97 [Telugu] is faded, broached.

38 [Telugu] (i.e [Telugu]) a sign, trace, token. So in Suca Sap. 1.88 (where it is erroneously spelt [Telugu]) [Telugu] as though unconscious, as though unaware of the sign — Thus [Telugu] in Manu Char. & Hams 1.69 means [Telugu] gradually, little by little = [Telugu] 3. A It is applied to indistinct sight, or obscure uncertainty = [Telugu]

See further page 619

610

See explanation in preceding page

A.D	Cali Yuga	Sali vah: expired	Cycle of 60 years Current year	No	Vicramadit	Fasli expired	Initial date
	Expired		Eighty third Cycle				
1807	4908	1729	ప్రభవ	౧			
8	9	30	విభవ	౨			
9	10	31	శుక్ల	౩			
1810	11	32	ప్రమోదూత	౪			
11	12	33	ప్రజోత్పత్తి	౫			
12		34	ఆంగీరస	౬			
13		35	శ్రీముఖ	౭			
14		36	భావ	౮			
15		37	యువ	౯			
16		38	ధాత	౧౦			
17		39	ఈశ్వర	౧౧			
18		1740	బహుధాన్య	౧౨			
19		41	ప్రమాది	౧౩			
1820		42	విక్రమ	౧౪			
1		43	వృష	౧౫			
2		44	చిత్రభాను	౧౬			
3		45	స్వభాను	౧౭			
4		46	తారణ	౧౮			
5		47	పార్థివ	౧౯			
6		48	వ్యయ	౨౦			
7		1749	సర్వజిత్				
8		1750	సర్వధారి				
9			విరోధి				
1830			వికృతి				
1			ఖర				
2			నందన				
3			విజయ				
4			జయ				
5			మన్మథ				
6			దుర్ముఖి	౩౦			

1837								
1838								
1839								
1840								
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
1850								
1851								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
1860								
1								
2								
3								
4								
5								
6								

Additions to page 464

276

Suppl.^t to p. 465

1 ముత్తైదువ # From ఐదువ which is explained Fortunate, and ము for మూడు three, Thrice happy

Note on several verbs (auxiliaries) which are explained To BE. To APPEAR. or To SHINE

ఒలుకు

తనరు

616 There is a humorous work called the అష్టవల్లిశతకం from which the following verse is cited

తత్వం - There are reckoned 25 Tatwas in each living being - viz

పంచభూతాలు	1 పంచవిషయములు	1 పంచజ్ఞానేంద్రియములు	1 పంచకర్మేంద్రియములు	1 అహంకారచతుష్టయం
viz. 1 పృథ్వి	1 గంధం	1 శ్రోత్రం	1 వాక్	1 మనసు
2 అప్పు	2 రసం	2 త్వక్	2 పాణి	2 బుద్ధి
3 తేజస్సు	3 రూపం	3 చక్షుస్	3 పాద	3 చిత్తం
4 వాయు	4 స్పర్శకం	4 జిహ్వ	4 పాయు	4 అహంకారం
5 ఆకాశ	5 శబ్దం	5 ఘ్రాణం	5 ఉపస్థ	5 జీవం

Which have the following import

Elements.	Sensation	~~Senses~~ members	act ~~Members~~	Individuality
1 Earth	1 Smell	1 ~~Hearing~~ ear	1 Mouth	1 Mind
2 Water	2 Taste	2 Skin	2 Hand	2 Inclination
3 Fire	3 Form	3 eye	3 Foot	3 Heart
4 Air	4 Touch	4 tongue	4 Anus	4 Self
5 Ether	5 Sound	5 nostrils	5 Genitals	5 Soul

Various anonymous verses చాటుశ్లోకములు See p 400

a ఆర్యా॥ గర్జతి శరది న వర్షతి । వర్షాసు నిస్వనో మేఘః ~~నీచుడు~~ [illegible]
నీచో వదతి (చ) న కురుతే । నవదతి సుజనః కరోత్యేవ

Prithvi
b లభేత్ప సికతాసు తైలమపి యత్నతః పీడయన్ । పిబేత్తృ మృగతృష్ణికాసు సలిలం
పిపాసార్దితః । కదాచిదపి పర్యటన్ శశవిషాణమాసాదయే । న్నతు ప్రతి
నివిష్ట మూర్ఖజన చిత్తమారాధయేత్ ॥ Bhari Hari

Description of Evening (~~aupacchhandas~~) Pushpitagra

c పరిపతతి పయోనిధౌ పతంగః । సరసిరుహాముదరేషు మత్తభృంగః (ఉద్యానే)
ఉపవన తరుకోటరే విహంగో । యువతి జనేషు శనైశ్శనైరనంగః

Cadit in mare Sol. Liliorum in interim cadit apes temulentus. Secreto in horto, arbores in cavo, cadit aves; in faemellas juvenes paulatim incidit Cupido! This verse is said to have been wr by the 4 great bards –

d శాస్త్రేషు హీనాః కవయో భవంతి (కవిత్వహీనాస్తు పురాణభద్రాః) । పురాణహీనాః
కృష్ణయోగా భవంతి । భగ్నా కృష్ణిభాగవతా భవంతి ॥

e మణిప్రవాళం పద్యం. q.v. – Doggrel. See మ(ప్ర)వాళపద్యములు, which is best. –
తండులాలు సులభాము నసంతి । తింత్రిణీకైతే బహులమంది వసంతి
కుండలిబాలకు గృహేషు లభంతి । ముండలాః కొడుకు పెల్ల వసంతి & See h below

f Observe the following comparison. Radha says to Kr. – Carnamr. II. 106.
ఉత్సాహ్యం కోపి మహోదధరోలఘుతరో దౌర్భాగ్యకం శ్యత్యాలీలయా
తేన త్వం దివి భూష తలేచ సతతం గోవర్ధనో గేయసే
త్వాం(త్రై)లోక్యధరం వహామి కుచయోరగ్రే నతద్గణ్యతే
కిం వా కేశవ భాషణేన బహునా పుణ్యైర్యశో లభ్యతే. Fate has given thee the celebrity I better deserve!

g A sloca in the Visma Guna Darsa, page 67
[1] సానాభూత్వా యయు(ప్ర)ధి(శ్రీ)మంకల యితాం మార్తా శ్రేయ వనా(స్రే)షండ్ధేః [2]
సత్యో రప్యభయోస్సయోర్మసులభా సాపేక్షితా సాపాతః [3]
అపేృతా సుసతీషు నాస్తి వినయో [4] నాచార [5] చాత్రిక్షమా [6] [7]
[8] హా తుర్య [1] స్పచి [2] సాని [3] సాని [4] సని [5678] తా శ్చాలంబ్యశీలం తృవఃమం

h...e పండాపమితిసదా ధ్యానం పండ్లామితిసదా జపః । పండ్లామితిసదా పం(త్రి)ంసదా పండ్లాముకీర్తనం

39 పొప్పళి poppali is the cloth called Tartan crossed with various colours

40 పొరవిచ్చులు Tara | To burst as an expanding bud

41 పొలయు (Z.A. says పొల యనునది పొలసె = సోకెంది) to touch or visit as the breeze does a flower = వ్యాపించు To extend as the breeze does a scent – to spread

42 .. 4 పొలయు + the sound reached him – or touched him. This is a faulty usage, says Z.A. The causal form is పొలియిప్పు to slay. q.v. పొలిపొద్దు is (= పర్వదినం పోదులు.) పొలయుట means both To Touch and To Die. Z.A.

43 పొలి Increase. The first fruits? # no – First fruits have an ablation made to them with the word (a mere exclamation Z.A.) of పొలోపొలి or Blessings upon it! the real meaning being వృద్ధి Increase Z.A. = Good luck to it hence పొలిమేర the consecrated boundary. ~~for~~

45 . పొలిమేర is so named because it is the "consecrated boundary." The villagers go there in procession, sprinkle it with sacred food and exclaim పొలిపొలి. equivalent with the Greek ευοαι ιακχε ευα!

46 పొల్లునదంచిన బియ్యం Sumati. Rice properly cleaned. Pure wheat See on ముడిబియ్యం । Rice cleaned quick (పొల్లున) as the latter blows are rapid

47 ... 36 పొలియలుక Observe (Aug 1833) పొలి means Lucky – So పొలి యలుక (Lover's quarrels) (is Lucky anger –) Lovers quarrels

Note on విన్నాణం. The Andhra Nama Sangraha, a dictionary, book 2 verse 62 says సీ॥ నాణెమైనది యగు విన్నాణనమైనది యగు న, మాన్యనైన దనగ తెన్నయిన దనగ॥ The Vencates Andhra, another vocabulary, says, verse 112, సీ॥ నాణెంబు జోక విన్నాణంబు.

In the Chandra Rasa Vilasa, a Tel. poem by Bhadragiri Ramaswami at the exordium, he says

అలిబర్ నిన్మధరా త్రజాయిను తునిగా నానంద సందయున్నకున్గా
ఘనజా తాక్షునిగా గసద్భుణాగనావాసాత్మగా దివ్యశైలా
జ్ఞన శృంగార శరీరుగా భువనమును లేపా లించు విన్నాణనిగా (విన్నాణిగా)
ననిశం బుర్ నవది మో దలంచి శ్రీపిసే యుర్ బూ నితిక్ రాఘవ

In the first line of Preface to Tara శ్రీ విన్నాణపు గుబ్బ చన్నులు - Also in Ila. 4.147 describing rati, సీ॥ పసిది జం(త్రి)పు బొమ్మ పగిది విన్నాణం బే। గులుకు పునతఱి యుంచు కొంత లేనప్పు॥

A pracrita verse in the Pratapa Rudriyam uses it for విజ్ఞానం - thus పరివత్తియు విన్నాణం కొంత త్రియు [illegible] విసపృత్తి గుణాః See Sahitya Ratn 2.59.

Now on a view of these passages, Toraye thinks that the sense is from Canarese బిన్నణ i.e. shame shamefacedness - in Tamil విన్నణం i.e. లజ్జ సమేతము - He asserts that in the above verse of Chandra R. it is clearly the Pracrita of విజ్ఞాని and means Samarthila. సమర్థత That in the other passages it means Delicacy or Bashfulness - And that in the Tara the poet has used it erroneously. This also the other sastris say - who think the word means సౌందర్యం Beauty, Loveliness.

This word also occurs in the Bhagavata, X. chap 36. verse 17 which commences (న్న prasa) క॥ విన్నాణంబున బోరనేరు, రు - and this VS interprets నేర్పుగా, మనుకారంగా, vastly, nobly తమాశ, చొక్కమైన

NB In this passage the Sanse. Bhag. gives no term that is translated by this word. - The simple sense then is Fine, Noble, admirable. The Andhra Bhash Arn; 1.116, says, విన్నాణము వన్నె నేరుపనగ విలసిల్లు విజ్ఞానము గునెరుంగమి యగు నన ప్రజ్ఞాన [illegible] ము।

Also in Chandra Rasa Vilasa Part 2. verse 73. & also 74

Also in the Uttara Harischandra Catha IV. 93 where it is spelt విన్నాణం & means Splendour, glory, celebrity

పట్టి (post pos.) through - a sign of the 5th case of nouns। నిన్నటినుండిపట్టి నేను చెప్పు తున్నాను। I have been telling you since yesterday. Here it governs the 7th case - it is an Adverb. Then - నేటినన్నాళ్లపట్టి Since that time

(or పట్టుదల. పట్టె Bhanumati 1.130 a hebetted)
పట్టి - n. + a child, an infant daughter - Utt Ram - 4 - 275 - mode, manner, bandage, పట్టిపట్టి - a grand child - ఒక్కపట్టిపోట్లు - a bandage? a roller? Molli - 2 - 8. వాండ్లనువేనికిపట్టి అడించి - they are at variance or spite - ముక్కుపట్టి - a tire or forehead band - Hams. 2-97
పట్టితల్లి - a woman who has borne a child -

పట్టించుట v. a To cause to seize, to hold, retain, begin, arrive, fit or be inclined - to take away, to put away, to take, to bear, to convey, to carry, to apply or rub with any unguent to line a bitch - To pack, to load or put, on a cart &c. It has also other meanings which will be best explained by the following examples బోధ్యముపట్టించుట to invent or contrive any curiosity ఎగతాళిపట్టించుట to joke నవ్వులపట్టించుట to laugh యజ్ఞముపట్టించుట to annoy, or ruin lit - immolate పనిపట్టించుట to punish అధికారమునుపట్టించుట to shew one's authority over another జీతంపట్టించుట to stop or reduce a man's pay కొత్తవాడిని పట్టించుట to innovate or establish any new custom - In Visk IV. 216 it is to apply as perfumes &c. to the body, to anoint, to take - To put or wear (as a jewel) - To teach or instil Ila 1-24
సొమ్ముపట్టించివచ్చుట or సొమ్ముపట్టించుకొనివచ్చుట To convey, to escort or bring articles -

పట్టింపు - (same as పొందిక) ~~says Ap??~~ agreement ^ ~~no disagreement or objection - Rad Ucc~~ Ila + 3.29
పట్టెర n. s. a place ఫాలపట్టెర in his forehead Bha Ram Sund 396. An iron plate or lid (= ఆయుస) Vasu. 4.8. Sucas 2.19
పట్టికొనుట or పట్టుకొనుట - To ravish P. P. 2-3-18 - To seize or apprehend - to catch, hold, or retain possession of a country - to begin - to stop as pay - to comprehend, or understand - పట్టుకొనురు. in Adi. 1-151.

పట్టిపల్లార్చుట - See పల్లార్చు
పట్టిఒరాడుట To break out as a quarrel
పట్టీ - a list or inventory - a roll of names - a roll of beetle &c. tied up -

పట్టు - n. s. Silk. Vemana 837, 1598 - పట్టుబట్ట - a silken vest -
పట్టు or పట్టున - adv. See పట్టి
పట్టు - n. s. an external application to allay pain or to a sore &c. See Ila 3. 69 - a hold, gripe or grasp, seizing - a place - Chandra Rekha 1-54 - a house or home, an abode - cause, reason or ground, for a proceeding - relationship - stability, stamina, firmness, a prop, support, protection (Vemana 1318, Hams. 1.258) - partiality, favor - a party or side - an opportunity - a part or scene in a play as విరహపట్టు the act or scene representing (విరహం) amorous distress - వకనిపట్టుగామాట్లాడుట to speak on a man's behalf - యింతపట్టు thus large, of this size or bulk - వకపట్టుగాపట్టుట To insist pertinaciously పట్టున (with న the sign of the ablative) at, by, close to గాడిపట్టున at the manger Hams 5-92 - పట్టుచేకపోయి not fitting close యీపట్టున or యీపట్టులున thus or now, at present Bil. 3-29 - గోడపట్టు నుండివచ్చిరి They came through the wall - పట్లు plural - ఆచుట్టుపట్లస్థలములు the circumjacent places - the neighbourhood, the places round about యేపట్లనైన at whatever time Vema 303 యేపట్లనైన in whatever manner Visk P. VIII. 439 యీపట్ల at present, now - Bilh 3.29. in this respect, in this matter Dasav VII. 115.

పట్టుండి - post pos of the 5th case (from పట్టు a place) See ఉండి

పట్టుకార్లు - a smith's tongs - Chatu 1.55.

పట్టుకొమ్మ n. s. a refuge, stay, support, reliance

పట్టుట - v. a. To seize, to take, to hold, to put, to move, to insert to wear or put on - to hold in or retain as breath &c. - to undertake, to find out or discover, to press, depress, repress or suppress - To adopt (a custom) - to begin - to be dependant on - to take up or occupy time - to stop as pay - to set as a razor - to blow as a trumpet - to admit, as a law suit - to take or receive, as a bribe - to take as a litter, stick, whip or sword ah. 92 - line 4

పట్టు To take in hand, undertake or commence - to twine (cord) to assume (as a ground) to take (for granted) to apply medicine or perfume - Sla. 140 to set, as a razor - పట్టుబడి నిలుచును shall be seized, or shall remain captive Vema 1414 - పట్టుబట్టు ధనం property attached or seized - చెయిపట్టునను do so as to admit the hand - గుడారం పట్టుము to strike a tent - వీథిపట్టి పారిపోయెను he took to the road or ran down the street - కాలుపట్టుట to geld - పగపట్టుట to conceive hatred - మత్సరము పట్టుట or వాడికపట్టుట to adopt, as a custom పెర్రిపట్టుట to be seized with madness ఆ విద్య బాగా పట్టివున్నాడు he has thoroughly attained or learnt that science - నిన్ను యేమి పట్టింది what's the matter with you or what come to you or what passed you to do this నాల్గు దినములు పట్టును it will take four days ఐదు రూపాయీలు పట్టును it will take five rupees మూడు గజాలు పట్టును it will take three yards

పట్టు - v. n. To be attacked by insects - to cost - to fit or suit - to be possessed by evil spirits - to coagulate or curdle - to arrive as ships - dye, to be imbibed or absorbed - to be admitted, held or contained - to be affected by disease or pain పట్టు is also added to a great number of nouns, to give them a verbal signification; and in such case, takes it's meaning from the noun to which it is affixed; thus నేలపట్టె he is ruined తుప్పుపట్టుట to rust - ఇలుకుపట్టుట to be sprained - కావడిపట్టి వున్నది it is ready packed - the post is closed అక్కఱపట్టుట to be necessary, to be required - కొవ్వుపట్టుట to grow fat జ్వరంపట్టుట to come on as fever బూజుపట్టుట to grow mouldy దోవబట్టుట to take a road వాతపట్టినవాడు crippled నోటబట్టి పలుకుట to mumble mutter or speak distinctly - lit. to utter so as to catch in the mouth నాకు చలి పట్టింది I feel cold - చెయ్యిపట్టుట to seize the hand - to ravish a female - to take by the hand, to protect, to support to assist చేపట్టుట to marry చెట్టబట్టు lit - to take the hand, to take to wife, to marry,

సత్తువ పట్టుట to be recovered as strength ఆ మందు యీ రోగాన్ని పట్టలేదు that medicine has not affected this sickness వాండ్లకు వీండ్లకు పట్టు అకింది They are at variance పట్టిపోవుట To be seized with cramp &c. as దరిచేత వాళ్ళు పట్టినవాడు (ఆ బియ్యం యిందు) పట్టునా will all that grain go into this, or be contained or held in this వాని గుణములు నీకు పట్టుబడ్డవి you have contracted his habits ముఖం అంతా పట్టింది all his face is swelled or distorted (seized literally) వర్షం పట్టింది or వాన పట్టింది rain came on అట్లా చెయ్యడానకు నీకు యేమి పట్టింది what business had you to do this? what made you do this? ఆ పని నాకు పట్టలేదు I have nothing to do with that - what matters it to me?

పట్టుతాకులు - Palm leaves of a small size like that of school books.

పట్టుడు - choice, select పట్టుడు మేక a first rate sheep పట్టుడు ఆవు a picked cow or fine cow -

పట్టుదల adj. Tight - the opposite of వదులు loose

పట్టుదల - n. s. affection, favor - perseverance, persistence

పట్టుబడి - n. s. a sum received or credited in account - the worth or cost of any thing - Hardship, imposition -

పట్టుబడుట. v. pass To be seized or apprehended see పట్టు v.a. Vema 1414

Memorandum of Miscellaneous entries

On low state of Taste – p. 88
On Music & songs 328

Pages of this copy containing remarks which are referred to in the fair copy –

394
125 on [illegible]
128 on sunna
128 on visarga
273 on [illegible]
273 on [illegible]
209 [illegible]
245 గ్రంథం

The following pages contain notes not transferred to the fair copy – in general they are needless, and usually are marked with a * star in the list which is the next page

89-92
525
355 (+ 369) on [illegible] . . 356 on [illegible]
403 #
380 #
416. # No 8
379 #
400: #
421 [illegible]
561 [illegible]
594 [illegible]

Memorandum of the pages Transcribed

1	Done	D
2	Done	D
3	Done	D
4	D	D
5	D	D
6	D	D
7	D	D
8	D	*
9	D	
10	D	
11	D.	
12	D	
13	D	
14	D	
15	D	
16	D	
17	D	
18	D	
19	D	
20	D	
21	D	
22	D	
23	D	
24	D	
25	D	
26	D	
27	D	
28	D	
29	D	
30	D	
31	D	
32	D	
33	D	
34	D	
35	D	
36	D	
37	D	
38	D	
39	D	
40	D	
41	D	
42	D	
43	D	
44	D	
45	D	
46	D	
47	D	D
48	D	
49	D	
50	D	
51	D	
52	D	
53	D	
54	D	
55	D	
56	D	
57	D	
58	D	
59	D	
60	D	
61	D	
62	D	
63	D	
64	D	
65	D	
66	D	
67	D	
68	D	
69	D	
70	D	
71	D	
72	D	
73	D	
74	D	D
75	D	D
76	D	D
77	D	D
78	D	D
79	D	D
80	D	D
81	D	
82	D	
83	D	D
84	D	
85	D	
86	D	D
87	D	
88	D	D
89	Done	
90	D	
91	D	D
92	D	
93	D	D
94	D	D
95	D	D
96	D	D
97	D	D
98	D	D
99	D	D
100	D	D
101	D	D
102	D	D
103	D	D
104	D	D
105	D	D
106	D	D
107	D	D
108	D	D
109	D	D
110	D	D
111	D	D
112	D	D
113	D	D
114	D	D
115	D	D
116	D	D
117	D	D
118	D	D
119	D	D
120	D	D
121	D	D
122	D	D
123	D	D
124	D	D
125	D	D
126	D	D
127	D	D
128	S D	D
129	D	D
130	D	D
131	D	D
132	D	D
133	D	D
134	D	D
135	D	D
136	D	D
137	D	D
138	D	D
139	D	D
140	D	D
141	D	D
142	D	D
143	D	D
144	D	D
145	D	D
146	D	D
147	D	D
148	D	D
149	D	D
150	D	D
151	D	D
152	D	D
153	D	D
154	D	D
155	D	D
156	D	D
157	D	D
158	D	D
159	D	D
160	D	D
161	D	D
162	D	D
163	D	D
164	D	D
165	D	D
166	D	D
167	D	D
168	D	D
169	D	D
170	D	D
171	D	D
172	D	D
173	D	D
174	D	D
175	D	D
176	D	D
177	D	D
178	D	D
179	D	
180	D	D
181	D	D
182	D	D
183	D	D
184	D	D
185	D	D
186	D	D
187	D	D
188	D	D
189	D	D
190	D	D
191	D	
192	D	
193	D	
194	D	D
195	D	D
196	D	D
197	D	D
198	D	D
199	D	D
200	D	D
201	D	D
202	D	D
203	D	D
204	D	D
205	D	D
206	D	D
207	D	D
208	D	D
209	D	D
210	D	D
211	D	D
212	D	D
213	D	D
214	D	D
215	D	D
216	D	D
217	D	D
218	D	D
219	D	D
220	D	
221	D	
222	D	
223	D	
224	D	
225	D	
226	D	
227	D	
228	D	
229	D	
230	D	
231	D	D
232	D	D
233	D	D
234	D	D

235	D D
236	D D
237	D D
238	D D
239	D D
240	D D
241	D D
242	D D
243	D D
244	D D
245	D D
246	D D
247	D D
248	D D
249	D D
250	D D
251	D
252	D
253	D
254	D D
255	D D
256	D
257	D D
258	[illegible]
259	D D
260	D
261	D
262	D D
263	D D
264	D
265	D
266	D D
267	D D
268	D D
269	D D
270	D D
271	D D
272	D D
273	D *
274	D D
275	D D
276	D D
277	D D
278	D D
279	D D
280	D D
281	D D
282	D D
283	D D
284	D D
285	D D
286	D D
287	D D
288	D D
289	D D
290	D D
291	D D
292	D D
293	D D
294	D D
295	D D
296	D D
297	D D
298	D D
299	D D
300	D D
301	D D
302	D D
303	D
304	D
305	D
306	D
307	D D
308	D D
309	D D
310	D D
311	D D
312	D D
313	D D
314	D D
315	D D
316	D *
317	D D
318	D D
319	D D
320	D D
321	D D
322	D D
323	D D
324	D D
325	D D
326	D D
327	D D
328	D D
329	D D
330	D D
331	D D
332	D D
333	D D
334	D D
335	D D
336	D D
337	D [illegible]
338	D D
339	D D
340	D D
341	D D
342	D D
343	D D
344	D D
345	D D
346	D
347	D
348	D
349	D D
350	D D
351	D D
352	D D
353	D D
354	D D
355	D D
356	D *
357	D D
358	D D
359	D D
360	D D
361	D D
362	D D
363	D D
364	D D
365	D D
366	D D
367	D D
368	D D
369	D *
370	D D
371	D D
372	D D
373	D D
374	D D
375	D D
376	D D
377	D D
378	D D
379	D D
380	D *
381	D D
382	D D
383	D D
384	D D
385	D D
386	D D
387	D D
388	D D
389	D D
390	D D
391	D *
392	D D
393	D D
394	D *
395	D D
396	D D
397	D D
398	D D
399	D D
400	D *
401	D D
402	
403	
404	[illegible]
405	D D
406	D D
407	D D
408	D D
409	D D
410	D D
411	D D
412	D D
413	D D
414	D D
415	D D
416	D D
417	D D
418	D D
419	D D
420	D D
421	D * D
422	D D
423	
424	D D
425	
426	D [illegible] D
427	D D
428	D D
429	D D
430	D D
431	D D
432	D D
433	D D
434	D D
435	D [illegible]
436	D
437	D
438	D
439	D
440	D
441	D
442	D D
443	D D
444	D D
445	D D
446	D D
447	D D
448	D D
449	D D
450	D D
451	D D
452	D D
453	D D
454	D D
455	D D
456	D D
457	D D
458	D D
459	D D
460	D D
461	D D
462	D D
463	D D
464	D D
465	D D
466	D D
467	D D
468	D D
469	D D
470	D D
471	D D
472	D D
473	D D
474	D D
475	D D
476	D D
477	D D
478	D D
479	D D
480	D D [illegible]
481	D
482	D D
483	D D
484	D D
485	D
486	D
487	D D
488	D D
489	D D
490	D D
491	D D
492	D D
493	D D
494	D D
495	D D
496	D D
497	D D
498	D D
499	D D
500	D D
501	D D
502	D D
503	D D
504	D D
505	D D
506	D D
507	D D
508	D D
509	D D
510	D D
511	D D
512	D D
513	D D
514	D D
515	D
516	D D
517	D D
518	D
519	D D
520	D D
521	D …
522	D D
523	D D
524	D D
525	D *
526	D D
527	D
528	D D
529	D D
530	D D
531	D D
532	D D
533	D D
534	D D
535	D D
536	D D
537	D D
538	D D
539	D D
540	D D
541	D D
542	D D
543	D D
544	D D
545	D D
546	D D
547	D D
548	D D
549	D D
550	D D
551	D D
552	D D
553	D D
554	D D
555	D D
556	D D
557	D D
558	D D
559	D D
560	D D
561	D *
562	D D
563	D D
564	D D*
565	D D
566	D D
567	D D
568	D D
569	D D
570	D D
571	D D
572	D D
573	D D
574	D D
575	D D
576	D D
577	D D
578	D D
579	D D
580	D D
581	D D
582	D D
583	D D
584	D D
585	D D
586	D D
587	D D
588	D D
589	D D
590	D D
591	D D
592	D D
593	D D
594	D *
595	D D
596	D D
597	D D
598	D D
599	D D
600	D D
601	~~D D~~
602	
603	
604	
605	
606	
607	
608	
609	
610	
611	
612	
613	
614	
615	
616	
617	
618	
619	
620	
621	
622	
623	
624	
625	
626	
627	
628	
629	
630	
631	
632	
633	
634	
635	
636	
637	
638	
639	
640	
641	
642	
643	
644	
645	
646	
647	
648	
649	
650	
651	
652	
653	
654	
655	
656	
657	
658	
659	
660	
661	
662	
663	
664	
665	
666	
667	
668	
669	
670	
671	
672	
673	
674	
675	
676	
677	
678	
679	
680	
681	
682	

See also the

From the poets I have proved the existence & meaning of some words which the best living scholars did not know - see

నల్లనై

042

1. In the Suca Sap 2. 451 is a specimen of the rough corrupted language used by farmers &c

మ॥ [illegible]

[illegible] — bâinêdu-vándlu

[illegible] — mŏppe ĭâtna = sastra

[illegible]

